

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante și profunde
romane pe care le-am citit în ultimii ani...

Un tur de forță.”

The New York Times Book Review

clasici contemporani **LITERA**

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante și profunde
romane pe care le-am citit în ultimii ani...”

Un tur de forță.”

The New York Times Book Review

clasici contemporani **LITERA**

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante și profunde
romane pe care le-am citit în ultimii ani...”

Un tur de forță.”

The New York Times Book Review

clasici contemporani **LITERA**

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante și profunde
romane pe care le-am citit în ultimii ani...”

Un tur de forță.

The New York Times Book Review

clasici contemporani **LITERA**

clasici contemporani
LITERA

Clasici contemporani Litera
pune laolaltă scriitori contemporani laureați
sau nominalizați ai unor prestigioase premii literare
care le prefigurează statutul de „clasici”.
Operele de ficțiune cele mai noi, cele mai vândute,
cele mai iubite din zilele noastre –
cărți pe care abia aștepti să le citești.

Colum McCann s-a născut în Dublin și a studiat jurnalismul. Este autorul romanelor Songdogs (1995), This Side of Brightness (1998), Dansatorul (Dancer, 2003), Zoli (2006), Goana nebună a lumii (Let the Great World Spin, 2009), Transatlantic (TransAtlantic, 2013) și Apeirogon (2020). A mai scris trei cărți de povestiri bine primite de critică și un volum de nonficțiune intitulat Letters to a Young Writer (2017). Lucrările i-au fost publicate în peste patruzeci de limbi. A primit multe distincții internaționale, printre care National Book Award, International IMPAC Dublin Literary Award, o bursă Guggenheim, Premiul Pushcart și o nominalizare la Oscar pentru scurtmetrajul Everything in This Country Must. Este membru al Academiei Americane de Arte și Litere și a primit Ordinul Chevalier des Arts et des Lettres din partea guvernului francez. A mai obținut premii în Italia, Germania și China. Colaborează la The New Yorker, The New York Times, The Atlantic și The Paris Review și predă în cadrul programului de masterat în creative writing de la Hunter College. Locuiește cu familia în orașul New York, unde este cofondator al organizației internaționale nonprofit de schimburi narative Narrative 4.

COLUM McCANN

GOANA
NEBUNĂ
A LUMII

Traducere din limba engleză
BOGDAN PERDIVARĂ

LITERA

București

Let the Great World Spin

Colum McCann

Copyright © 2009 Colum McCann

Toate drepturile rezervate

LITERA

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Goana nebună a lumii

Colum McCann

Copyright © 2021 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Andreea Năstase

Corector: Ionel Palade

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

McCann, Colum

Goana nebună a lumii / Colum McCann;

trad. din lb. engleză: Bogdan Perdivară. –

București: Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7885-0

ISBN EPUB 978-606-33-8069-3

I. Perdivară, Bogdan (trad.)

821.111

Pentru John, Frank și Jim.

Și, firește, pentru Allison.

„Toate viețile pe care le-am fi putut trăi, toți oamenii pe care nu-i vom cunoaște vreodată, care nu vor fi niciodată, se găsesc peste tot. Din asta e alcătuită lumea.“

Aleksandar Hemon, Proiectul Lazarus

Amuțeau la vederea lui. Pe Church Street. Liberty. Cortlandt. West Street. Fulton. Vesey. Era o tăcere care se auzea pe sine, oribilă și frumoasă. Unii s-au gândit mai întâi că le joacă vreo festă lumina, că are ceva de-a face cu vremea, că e o întâmplare ținând de felul în care cad umbrele. Alții au cugetat că putea fi gluma urbană perfectă – să stai țeapăn, cu brațul întins în sus până se adună oamenii, până lasă pe spate capetele și înalță bărbiile, ajungând apoi cu toții să se holbeze în văzduh la absolut nimic, de parcă ar fi așteptat să se termine un scheci de-al lui Lenny Bruce. Însă, cu cât așteptau mai mult, cu atât mai siguri deveneau. Se afla chiar pe marginea clădirii, o formă întunecată pe fundalul cenușiu al dimineții. Poate un spălător de geamuri. Ori un muncitor în construcții. Sau un sinucigaș.

Acolo, sus, la înălțimea celor o sută zece etaje, neclintită, o jucărie negricioasă profilându-se pe cerul înnorat.

Putea fi văzut doar din anumite unghiuri, așa că privitorii erau nevoiți să se oprească pe la răscruci, să găsească spații între clădiri sau să se ferească de umbre ca să obțină o priveliște neobstrucționată de cornișe, gargui, balustrade, streșini. Nici unul nu pricepuse încă ce-i cu sârma întinsă la picioarele lui, între un turn și celălalt. Silueta umană era cea care-i priponea acolo, cu gâturile întinse, sfâșiați între promisiunea unui act fatal și dezamăgirea obișnuitului.

Privitorii se confruntau cu o dilemă: nu aveau chef să caște gura la orice fleac, la vreun idiot cocoțat pe acoperiș, însă nici să rateze momentul, în caz că idiotul ar fi alunecat, în caz că-l arestau ori dacă se azvârlea, desfăcând brațele, în gol.

Orașul își producea zgomotele de zi cu zi în jurul lor. Claxoane. Autospeciale de gunoi. Șuier de feriboturi. Huruitul metroului. Autobuzul M22 a tras lângă trotuar, a frânat, s-a afundat cu un sâsâit moale într-o groapă din asfalt. Un ambalaj zburător de ciocolată s-a oprit într-un hidrant. Uși de taxiuri trântite. Urme de resturi menajere împestrînd ungherele cele mai ascunse ale aleilor. Teniși proptindu-se în călcâie. Pielea servietelor frecându-se de cracii pantalonilor. Câteva vârfuri de umbrele scoțând clinchete pe caldarâm. Uși rotative împingând pe stradă sferturi de conversații.

Însă privitorii ar fi putut să ia toate sunetele, ar fi putut să le condenseze într-un singur zgomot, și tot nu ar fi auzit mare lucru: chiar și înjurăturile erau rostite domol, respectuos.

Au ajuns să se adune în cete mici lângă semaforul din colțul străzilor Church și Dey; s-au strâns sub copertina frizeriei lui Sam; în pragul atelierului La Charlie; o seamă de bărbați și femei s-au înghesuit până în balustradele Capelei St. Paul; au prins să dea din coate, ca să-și facă loc, la ferestrele clădirii Woolworth. Avocați. Liftieri. Doctori. Măturători. Ajutori de bucătar. Comercianți de diamante. Vândători de pește. Târfe îndesate în blugi din cale-afară de strâmți. Fiecare încurajat de prezența celorlalți. Stenografe. Negustori. Livratori la domiciliu. Oameni-reclamă. Trișori la cărți. Funcționari. Corporatiști. Wall Street. Un lăcătuș în duba lui, la intersecția dintre Dey și Broadway. Un curier pe bicicletă odihnindu-se, sprijinit de un stâlp de iluminat, pe strada West. Un machitor roșu la față în căutarea păhărelului de dimineață.

L-au observat de pe feribotul de Staten Island. Din depozitele de carne din West Side. Din noile clădiri falnice de lângă Battery Park. De lângă tonetele ambulante cu gustări de pe Broadway. Din piața publică de mai jos. Din turnurile însele.

Erau, firește, și din cei care ignorau zarva, care nu voiau să se lase deranjați. Se făcuse ora șapte și patruzeci și șapte de minute, și acum era prea greu să-i ațâțe orice în afară de birou, stilou, telefon. Curgeau din stațiile de metrou, din limuzine, din autobuzele orășenești, traversând fuga strada, refuzând ocazia unei uitături. Încă o zi, încă un chin. Însă, trecând pe lângă cetele fremătătoare, începeau să încetinească. Unii se opreau de tot, ridicau din umeri, se răsuceau nonșalanți, se duceau până la intersecție, se ciocneau de ceilalți privitori, se înălțau pe vârfuri, își aruncau privirea peste mulțime, apoi își făceau intrarea cu un „Uau“, un „Ia te uită!“ sau „Doamne, Dumnezeu!“

Deasupra tuturor, omul rămânea static, însă misterul său era mobil. Se opriase mai încolo de grilajul platformei de observație din turnul sudic – de parcă, din clipă în clipă, ar fi putut să-și ia zborul.

Mai jos de el, un porumbel și-a dat drumul de la ultimul etaj al Federal Office, parcă anticipând căderea. Mișcarea a atras atenția unor privitori,

făcându-i să urmărească fâlfâitul cenușiu din dreptul siluetei neclintite a bărbatului. Pasărea săgeta de la o margine de acoperiș la alta, și abia atunci au observat privitorii că și alții li se alăturaseră pe la geamurile clădirilor de birouri, că se ridicau jaluzele, ba chiar că se deschideau, greoaie, panouri de sticlă. Nu se vedea mai mult de-o pereche de coate, de vreo manșetă ori de vreun elastic pe mânecă, însă îndată au apărut capete ori, deasupra lor, stranii perechi de brațe încercând să salte și mai mult cadrul cu geam. La ferestrele zgârie-norilor de prin preajmă s-au ivit siluete curioase – bărbați în cămăși și femei purtând bluze colorate intens, pâlpâind nesigure în sticla ferestrelor ca niște năluci în oglinzile strâmbe de la bălci.

La altitudine și mai mare, un elicopter meteorologic a executat un viraj strâns către Hudson, recunoaștere a faptului că ziua de vară avea, oricum, să se arate noroasă și răcoroasă, iar elicele au prins să bată ritmul pe deasupra depozitelor din West Side. Aparatul de zbor a părut mai întâi să se clatine, și un mic hublou lateral a fost deschis, ca și cum mașinăriei i-ar fi trebuit aer proaspăt. În ferestruică a apărut o lentilă. A capturat o străfulgerare de lumină. După o clipă, elicopterul și-a corectat cu măiestrie poziția și s-a depărtat rotitor peste întinderea văzduhului.

Niște polițiști de pe autostrada West Side și-au pornit girofarurile și au apucat-o iute către rampele de ieșire, făcând dimineața încă și mai magnetică.

Aerul din jurul privitorilor a început să capete o calitate electrică; acum, că ziua fusese oficializată de sirene, s-au pus pe sporovăit, cu echilibrul tulburat, calmul destrămându-se, s-au întors unii spre alții și s-au apucat să-și dea cu părerea, urma să sară, urma să cadă, urma să umble așa, pe vârfuri, pe margine, lucra acolo, era singur, era doar o momeală, purta uniformă, avea cineva un binoclu? Necunoscuții își atingeau unii altora coatele. Circulau sudălmii printre ei, și șoapte că avusese loc o tentativă de jaf, că omul de pe acoperiș era un soi de spărgător, că luase ostatici, era arab, evreu, cipriot, de la IRA, că nu însemna decât praf în ochi publicitar, o escrocherie corporatistă, Beți mai multă Coca-Cola, Mâncăți mai multe chipsuri, Fumați mai multe țigări Parliament, Dați-vă cu mai mult Sanytol, Iubiți-l mai mult pe Isus. Ori că era un protestatar care avea de gând să atârne un slogan acolo, să-i dea drumul din muchia turnului, să-l lase fâlfâind în adierea brizei ca o piesă gigantică de lenjerie cerească – NIXON AFARĂ ACUM! SAM, NU UITA

DE VIETNAM! INDEPENDENȚĂ PENTRU INDOCHINA! –, după care cineva și-a dat cu părerea că era poate un deltaplanist ori parașutist, iar ceilalți au râs, însă îi nedumerea cablul de la picioarele lui și zvonurile au început din nou, o coliziune de înjurături și șoapte augmentată de vaietele mai dese acum ale sirenelor, care le făceau inimile să bată mai iute încă, și elicopterul și-a găsit o poziție lângă partea de vest a turnurilor, în vreme ce jos, în foaierul World Trade Center, polițiștii sprintau pe podeaua de marmură, cei sub acoperire își smulgeau insignele de pe sub cămăși, mașini de pompieri trăgeau în piață, roș-albastrul licărea reflectat în sticlă, s-a ivit un camion, trăgând după el o macara cu platformă de ridicare, cu roți dolofane săltând peste bordură, și cineva a râs când camionul a oprit pieziș, iar șoferul a ridicat privirea de parcă coșul din capăt ar fi putut să parcurgă imensa, trista distanță până sus, și oamenii de la pază răcneau în stațiile radio, și întreaga dimineață de august exploda în timp ce spectatorii nu se clinteau, deocamdată n-aveau încotro se duce, vocile au crescut treptat în volum, tot felul de accente, o babilonie, până ce un roșcovan mărunțel de la Home Title Guarantee Company din Church Street a săltat geamul culisant de la birou, și-a pus coatele pe pervaz, a tras o gură bună de aer, s-a aplecat în afară și a urlat către depărtări:

– Hai, fă-o, fraiere!

A urmat un interval înainte să izbucnească râsetele, o secundă înainte ca vorbele să le intre privitorilor în urechi, apoi o clipită de respect pentru lipsa de respect a tipului, fiindcă așa simțeau mulți dintre ei în secret – „Fă-o, pentru numele cerului! Dă-i drumul!“ –, apoi a fost slobozit un torent de sporovăială veselă, dus și întors, care a părut să treacă, precum o undă, de la pervazul ferestrei până jos, pe trotuar, răspândindu-se pe asfaltul crăpat către intersecția cu Fulton, apoi mai departe pe Broadway, străbătând în zigzag intersecția cu John Street, rotindu-se pe după răspântia cu Nassau și continuând, șirag de domino din piese de râs, dar cu ceva pe deasupra, o nostalgie, un fel de spaimă reverențioasă, și atunci mulți dintre privitori și-au dat seama înfiorați că, indiferent ce ar fi spus ei, își doreau de fapt să fie martorii unei mari prăbușiri, să vadă pe cineva străbătând uriașa distanță până jos, dispărând din vedere, izbindu-se, făcut grămadă la pământ și oferind acelei zile de miercuri ceva electric, o noimă, fiindcă nu le trebuia, ca să devină o familie, decât o alunecare cât o fărâmiță de clipă, în vreme ce alții –

cei care voiau să-l știe rămas pe loc, să nu se clintească, să ajungă pe margine, dar nu mai mult de atât – se simțeau acum răscoliți de dezgust pentru cei care strigaseră: își doreau ca omul să se salveze, să pășească înapoi în brațele polițiștilor în loc de cer.

Erau de-acum ațâțați.

Stârniți.

Linia fusese trasată.

– Dă-i bătaie, fraiere!

– Să nu cumva!

Deasupra, sus, o mișcare. Omul în veșminte cernite era sorbit din priviri. S-a aplecat, s-a înclinat ca și cum și-ar fi cercetat pantofii, ca o urmă de creion ștearsă în mare parte cu radiera. Postura unui săritor de pe trambulină. Și atunci au văzut-o. Privitorii așteptau tăcuți. Până și cei care voiseră ca omul să sară simțeau acum că li se goliseră plămânii de aer. Au tresărit cu putere, icnind.

Un corp se legăna în mijlocul aerului.

Nu mai era. Își dăduse drumul. Unii și-au făcut cruce. Au închis ochii. Au așteptat bufnetul. Corpul răsucit, smuncit, învârtit de vânt.

Apoi un chiot a răsunat peste capetele privitorilor, o voce de femeie:

– Doamne, Dumnezeule, e o bluză, e doar o bluză!

Cădea, cădea fără oprire, da, o bluză era, fâlfâitoare, apoi ochii lor au părăsit în plin aer piesa vestimentară fiindcă, deasupra, bărbatul nu mai stătea pe vine, se ridicase, și un nou așternut de tăcere s-a așezat peste agenții de poliție și privitorii de jos, un val de emoție s-a răspândit printre ei, fiindcă omul se înălțase ținând în mâini o bară lungă și subțire, o juca în palmă, îi testa greutatea, o balansa în sus și-n jos, o bară lungă și neagră, atât de elastică încât capetele îi vibrau, iar privirea omului era fixată asupra celui alt turn, încă înfășurat în schele, ca un lucru rănit așteptând să fie ajuns, și uite că

acum sârma de la picioarele lui căpăta sens pentru toți, și orice va mai fi fost pe lume nu i-ar mai fi urnit din loc, nici cafeaua de dimineață, nici țigara din sala de ședințe, nici o vorbă la bășcălie aruncată vreunui coleg; așteptarea se dovedise magică, așa că au privit cum omul ridică un picior cu încălțăminte fumurie, parcă pe cale să pătrundă în ape calde și sure.

Jos, spectatorii și-au ținut în același timp suflarea. Aerul, fără veste, parcă se împutinase. Omul de deasupra era o lume pe care păreau să o știe, cu toate că n-o mai auziseră până atunci.

A pornit peste margine.

Cartea întâi

Fie raiul cum o fi, mie îmi place aci

Unul dintre multele lucruri pe care le adoram la mama noastră era că se pricepea la muzică. Ținea un radio mic pe pianul Steinway din sufrageria casei noastre din Dublin și, în după-amiezile de duminică, după ce lua la rând posturile disponibile, Radio Éireann sau BBC, sălta coada lăcuită a pianului, își răsfirea pe scăunelul de lemn rochia și încerca să interpreteze din memorie piesa: acorduri de jazz, balade irlandeze și, dacă dădeam peste postul de radio potrivit, melodii vechi de-ale lui Hoagy Carmichael. Mama noastră atingea cu naturalețe clapele, chiar dacă o mână pe care și-o rupsesese în mai multe locuri îi dădea de furcă. N-am știut niciodată de unde proveneau fracturile; era un lucru trecut sub tăcere. După ce termina, își masa ușor dosul încheieturii. Mă gândeam pe atunci că notele încă îi susurau prin oase, ca și cum ar fi putut sări dintr-unul într-altul, evitând zona de fractură. Tot mai sunt în stare, după atâta amar de ani, să mă cuibăresc în muzeul acelor după-amiezi și să-mi aduc aminte revărsarea luminii pe mochetă. Uneori mama noastră ne cuprindea pe fiecare cu câte un braț, apoi ne călăuzea mâinile, lăsându-le să se coboare cu putere pe clape.

Nu mai e la modă, presupun, să-ți vezi mama în felul în care o vedeam fratele meu și cu mine pe-atunci, pe la mijlocul anilor '50, când vuietul de după fereastră era făcut în mare parte de vânt și de legănarea mării. Poți căuta în tablou fisura din armură, piciorul mai scurt al taburetului, tristețea care ne separa de mama, însă adevărul e că ne distram tustrei de minune, și niciodată atât de evident ca în acele duminici în care ploaia cădea cenușie peste Golful Dublin, iar rafalele de vânt împingeau neobosite în fereastră.

Casa noastră din Sandymount dădea către golf. Aveam o alee scurtă, plină de buruieni, un pătrat de peluză, un gard de fier forjat negru. Dacă traversam șoseaua, ne puteam așeza pe zidul rotunjit al falezei, de unde se vedea până departe, în largul golfului. Un mănunchi de palmieri creștea la capătul șoselei. Stăteau acolo, mai mici și mai pricăjiți decât palmierii de oriunde, exotici totuși, de parcă te-ar fi invitat să contempli ploaia dublineză. Corrigan se suia pe zid, își bălăngănea picioarele și se uita, peste lățimea țărmului, la

apă. Ar fi trebuit să știu încă de pe atunci că marea își lăsase pecetea asupra lui, că avea să se producă un soi de plecare. Fluxul creștea, apa

fla la picioare. Serile o apuca pe drum până dincolo de Martello Tower, la băile publice abandonate, unde se cocoța pe coama zidului, cu brațele desfăcute larg.

În diminețile de la sfârșit de săptămână hălăduiam alături de mama, înfundându-ne până la glezne în apa mică de la reflux, și ne uitam în urmă la șirurile de case, la conturul coastei și la fuioarele mărunte de fum care ieșeau pe hornuri. Două centrale electrice enorme, zugrăvite în roșu și alb, frâneau orizontul spre est, însă restul era o unduire blândă, cu pescăruși pe deasupra, șalupe ale poștei ieșind din Dun Laoghaire și, în zare, nori vestind ploaia. Când marea era mică, întinderea de nisip se ivea brăzdată, și uneori era cu puțință să umblăm câte un sfert de milă printre băltoace izolate, rămășițe vechi, scoici-brici lunguiețe, bucăți de șipci.

Golful Dublin se urnea greu, la fel ca orașul pe care-l cuprindea ca o potcoavă, dar se putea schimba fără veste la față. Când și când, apa izbea furtunoasă în zid. Marea, după ce sosise, zăbovea. Ferestrele casei noastre prindeau cruste de sare. Ciocănașul de la ușă se făcea ruginiu.

Când se strica vremea ne așezam, eu și Corrigan, pe trepte. Tatăl nostru, doctor, ne părăsise cu ani în urmă. Un cec cu stampă londoneză apărea în căsuța poștală o dată pe săptămână. Niciodată vreo scrisoare, doar un cec cu antetul unei bănci din Oxford rotindu-se prin aer în cădere. Dădeam fuga să i-l aducem mamei noastre. Băga plicul sub un ghiveci de pe pervazul din bucătărie, și în următoarea zi nu mai era acolo. Nu se mai spunea nimic în plus.

Singurul semn al existenței părintelui nostru era un șifonier plin cu costume și nădragi vechi de-ai lui, în dormitor la mama. Corrigan deschidea ușa. Ne așezam în întuneric, cu spinările lipite de lemnul dur al panourilor, și ne vâram picioarele în pantofii tatei, lăsam ca mânecile lui să ne atingă urechile, îi simțeam răceala butonilor de la manșete. Așa ne-a și găsit într-o după-amiază mama, îmbrăcați în surtucele lui cenușii, cu mânecile suflecate și

pantalonii ținuti pe talie cu benzi elastice. Tocmai ne plimbam încioace și-ncolo, târșindu-ne picioarele în ghetete solide, mult prea mari, când a apărut și a încremenit în prag, iar în odaie s-a făcut atâta liniște, că auzeam țăcănitul caloriferului.

– Așa deci, a zis lăsându-se într-un genunchi înaintea noastră. Pe față i s-a întins un zâmbet care părea s-o îndurereze. Veniți încioace. Ne-a pupat pe obraz pe amândoi, ne-a dat câte o palmuță la fund. Acum hai, fuguța de-aici!

Am alunecat din hainele vechi ale tatei, le-am lăsat baltă pe dușumea.

Mai târziu, în noaptea aceea, am auzit zăngănind umerășele: așeza și reășeza costumele.

De-a lungul anilor am făcut obișnuitele pandalii, ne-am ales cu nasurile însângerate, iar căiuții pentru legănat, cu capetele sparte, și mama a trebuit să facă față șoaptelor vecinilor, ba uneori chiar și atenției văduvilor din cartier, însă lucrurile, în general, ni s-au înșiruit înainte confortabil: calm, deschis, o întindere de gri nisipiu.

Împărțeam cu Corrigan un dormitor de unde se vedea marea. Fără veste s-a întâmplat, încă nu-mi amintesc anume cum: el, mai mic cu doi ani, a pus stăpânire pe patul de sus. Dormea pe burtă, privind pe geam în beznă, recitându-și rugăciunile – le numea versete de somn – cu ritmuri iuți, tăioase. Erau descântecele lui, în mare parte de nedeslușit pentru mine, întretăiate de mici pufnete în răs și oftaturi prelungi. Cu cât se apropia mai mult somnul, cu atât mai ritmice deveneau rugăciunile, un soi de jazz, deși uneori, în mijlocul tărășeniei, îl auzeam înjurând, scoțându-le din rândul celor sfinte. Știam și eu chestii catolice elementare – „Tatăl nostru“, „Ave Maria“ – dar cam atât. Eram un copil sălbăticuț, tăcut, iar pe Dumnezeu îl simțeam deja plictisitor. Dădeam câte un ghionț sus, în salteaua lui Corrigan, și o vreme tăcea, însă apoi începea iarăși. Câteodată mă trezeam dimineața și-l găseam lângă mine, cu brațul peste umărul meu, cu pieptul urcând și coborând în ritmul șoptit al rugăciunilor.

Mă întorceam spre el.

– Corr, mai taci odată, ce Dumnezeu!

Fratele meu avea pielea lăptoasă, părul negru și ochii albaștri. Era genul de puști căruia îi zâmbeau toți. O privire îți arunca, și erai prins. Oamenii îl îndrăgeau. Pe stradă, femeile îi ciufuleau părul, iar lucrătorii îl salutau lăsându-și blând palma pe umărul lui. N-avea habar că prezența lui îi întărește pe oameni, că-i face fericiți, că le scoate la iveală improbabilele nostalgii – umbla printre ei neștiutor.

M-am trezit într-o noapte, la unsprezece ani, simțind cum trece peste mine un suflu de aer rece. M-am poticnit până la fereastră, dar era închisă. Am întins brațul spre comutator, și o vâlvătaie galbenă a iluminat odaia. O siluetă era ghemuită în mijlocul camerei.

– Corr?

Gerul încă-i ieșea din trup. Obrajii îi erau roșii. O ceață umedă îi înroura părul. Mirosea a tutun. A dus un deget la buze și s-a cățarat pe scărița de lemn în patul de sus.

– Culcă-te, a șoptit de deasupra.

Izul de tutun stăruia încă în aer.

De dimineață a sărit din pat, cu hanoracul cel gros peste pijama. Tremurând, a deschis geamul și și-a scuturat peste geam, în grădină, nisipul de pe pantofi.

– Pe unde ai fost?

– M-am plimbat un pic pe malul apei, a zis.

– Ai fumat?

Și-a ferit privirea, frecându-și brațele cu palmele, să se încălzească.

– Nu.

– N-ar trebui să fumezi, doar știi.

– N-am fumat, a zis.

În aceeași dimineață, ceva mai târziu, mama ne-a condus la școală, cu tăștile de piele atârinate pe umeri. Pe străzi sufla un vânt înghețat. La poarta școlii s-a lăsat într-un genunchi, ne-a strâns în brațe, ne-a potrivit fularele și ne-a pupat, unul după celălalt. Când s-a ridicat să plece, privirea i-a fost atrasă de ceva de pe partea cealaltă a străzii, în dreptul grilajului bisericii: o formă întunecată, înfășurată într-o pătură mare, roșie. Bărbatul a ridicat o mână în semn de salut. Corrigan i-a răspuns la fel.

Erau puzderie de bețivi bătrâni prin Ringsend, însă mama a părut surprinsă de vederea lui, și o clipă m-a izbit revelația că putea fi vorba de ceva secret.

– Cine-i ăla, mami? am întrebat.

– Hai, fuguța înăuntru. O lămurim după școală.

Fratele meu pășea lângă mine, tăcut.

– Cine-i ăla, Corrie? l-am înghiontit. Cine e?

A dispărut spre sala de clasă.

Toată ziua am stat în banca de lemn, rozându-mi creionul, proiectându-mi imagini cu unchi uitați, cu tatăl nostru cumva întors printre noi, fără o lețcaie. Nimic, pe atunci, nu era dincolo de tărâmul posibilului. Ceasul era pe peretele din fund al clasei, însă deasupra chiuvetei exista o oglindă veche și pistriuită, în care, dacă priveam din unghiul potrivit, puteam vedea acele mișcându-se invers. După ce-a sunat clopoțelul am ieșit îndată pe poartă, dar Corrigan a apucat-o înapoi pe drumul cel lung, cu pași mărunți și deși, pe lângă palmieri, în lungul zidului falezei.

Pe patul de sus îl aștepta un pachet învelit în hârtie moale, cafenie. A ridicat din umeri și și-a trecut degetul peste sfoară, a tras de ea șovăielnic. Înăuntru era o altă pătură, o Foxford moale și albastră. A despăturit-o, a lăsat-o să cadă pe lungime, a ridicat privirea spre mama noastră și a dat aprobator din cap.

Mama i-a atins cu dosul palmei obrazul, zicând:

– Nu mai faci niciodată treaba asta, s-a înțeles?

Altceva nu s-a mai spus până doi ani mai târziu, când a dăruit și pătura aceea altui vagabond bețiv, într-o altă noapte geroasă, pe lângă canal, pe parcursul uneia dintre plimbările sale târzii când cobora în vârful picioarelor treptele și ieșea în beznă. Pentru el ecuația era simplă – altora le trebuia pătura mai mult decât lui, iar el era pregătit să îndure pedeapsa, dacă se ajungea la asta. Era primul indiciu privitor la ce avea să ajungă fratele meu și la ce aveam mai târziu să văd prin drojdia populației din New York – curvele, escrocii mărunți, cei fără de speranță – care se agățau cu toții de el de parcă ar fi fost o rază de speranță în ȋucalul puturos al realității lumii.

Corrigan a început să bea de tânăr – la doisprezece sau treisprezece ani –, o dată pe săptămână, în după-amiezile de vineri de după școală. Dădea fuga de la porțile din Blackrock spre stația de autobuz, cu cravata scoasă de după guler și sacoul făcut ghemotoc, în vreme ce eu rămâneam în curtea școlii, să joc rugby. Îl vedeam cum urcă în 45 sau în 7A, îi zăream silueta deplasându-se spre locurile din spate în vreme ce autobuzul pornea.

Lui Corrigan îi plăceau spațiile obscure, unde lumina scăpăta. Docurile. Pensiunile mizere. Ungherele cu caldarâm spart. Se întovărășea adesea cu bețivii din Frenchman's Lane și din Spencer Row. Aducea o sticlă cu el, îi dădea drumul să circule. Dacă se întorcea către el, sorbea din sticlă cu un gest larg, trecându-și apoi peste gură dosul palmei, ca un consumator versat. Își dădeau seama cu toții că nu era un adevărat băutor – nu căuta cu tot dinadinsul clondirul și sorbea din el doar când îi ajungea iarăși în preajmă. Credea, presupun, că se amestecă printre ceilalți. Bețivanii mai înveterați îl luau în râs, lui însă nu-i păsa. Îl foloseau, firește. Pentru ei nu era decât încă un mucos încercând s-o facă pe sărăntocul, însă avea mereu câțiva bănuți prin buzunare și era dispus să-i ofere – așa că îl trimiteau la magazin să le ia de băut ori la prăvălia din colț după țigări la bucată.

Uneori venea acasă fără șosete. Alteori îi lipsea cămașa, așa că urca în goană pe scări înainte să pună mama ochii pe el. Se spăla pe dinți, își dădea pe față cu apă și cobora, îmbrăcat complet, cu ochii lucindu-i un pic, nu atât de beat încât să se dea de gol.

– Unde ai fost?

– Am făcut lucrarea Domnului.

– Și lucrarea Domnului e să nu ai grijă de mama ta? zicea ea și-i aranja gulerul, în vreme ce Corrigan se așeza la masă pentru cină.

După o vreme petrecută cu dezmoșteniții sortii a început să se potrivească acolo, să se confunde cu fundalul, să se topească printre ei. Îi însoțea la căminul din Rutland Steet și se așeza cu spinarea la perete. Le asculta poveștile: istorii lungi și întortocheate care păreau să-și aibă rădăcinile într-o Irlandă complet diferită de cea știută. Era un fel de ucenicie: se furișa în sărăcia lor de parcă ar fi vrut s-o ia în stăpânire. Bea. Fuma. Nu aducea vorba niciodată de tatăl nostru, nici de față cu mine și nici cu altcineva. Însă era acolo plecatul nostru părinte, îmi dădeam seama. Corrigan ori îl îneca în sherry, ori îl scuipa ca pe un fir de tutun poposit pe limbă.

În săptămâna în care a împlinit paisprezece ani, mama m-a trimis să-l aduc acasă: lipsise toată ziua, îl aștepta cu tort. O burniță de seară cădea peste Dublin. A trecut o șaretă, cu becul de la dinam scânteind. Am urmărit tropotul calului în lungul străzii, gămălia de lumină răsfirându-se. Uram orașul în asemenea momente – fiindcă n-avea pic de chef să se elibereze de neîncetatul său cenușiu. Am trecut pe lângă case cu camere de închiriat, pe lângă anticariate, pe lângă atelierile lumânărilor și prăvăliile furnizorilor de medalii liturgice. Birtul avea o poartă neagră, cu țepușe de fier ascuțit. M-am dus prin spate, unde se păstrau tomberoanele. Ploaia picura dintr-un burlan spart. Am pășit peste un morman de lăzi și cutii de carton, strigându-i numele. Când l-am găsit era așa de beat, că nu se mai putea ține pe picioare.

– Salut, mi-a zis cu un zâmbet.

A căzut peste perete și și-a julit mâna. A rămas așa, holbându-se la palmă. Un firicel de sânge i se scurgea în jos pe încheietură. Unul dintre băutorii mai tineri – un șmecheraș cu tricou roșu – l-a scuipat. A fost singura dată când l-am văzut pe Corrigan să dea cu pumnul. A ratat complet, însă de pe mâna i-au zburat stropi de sânge, și am știut – chiar acolo, privind – că nu voi uita nicicând momentul, Corrigan proiectându-și prin aer pumnul, cu picuri de sânge împrăștiindu-se pe zidărie.

– Sunt pacifist, a zis cu limba împleticită.

L-am dus, sprijinindu-l, în lungul fluviului Liffey, dincolo de barjele cu cărbuni, în Ringsend, unde l-am spălat cu apă de la bătrâna pompă din Irishtown Road. Mi-a cuprins fața în palme.

– Mulțumesc, mulțumesc.

A început să plângă când am ajuns pe Beach Road, stradă care ducea către casa noastră. Un întuneric adânc se prăbușise peste mare. Ploaia picura din palmierii de pe marginea drumului. L-am tras de pe nisip.

– Sunt moale, a zis.

Și-a șters ochii cu mâneca, și-a aprins o țigară, a tușit până ce i-a venit să vomite.

La poarta casei a ridicat privirea spre luminița de la geamul mamei.

– E trează?

A străbătut cu pași mici aleea din față, dar odată ajuns înăuntru s-a năpustit în sus pe scară, i s-a aruncat în brațe. Mama noastră a simțit duhoarea de băutură și tutun, însă n-a scos o vorbă. I-a pregătit o baie caldă și s-a așezat pe jos afară, lângă ușă. La început tăcută, și-a flexat piciorul ca și cum i-ar fi amortit, apoi, oftând, și-a lăsat capul pe tocul ușii: parcă ar fi fost și ea într-o cadă, întinzându-și mădularele către zile încă neștiute în amintire.

Corrigan s-a îmbrăcat, a ieșit, iar ea i-a șters părul ud cu prosopul.

– N-o să mai bei niciodată, așa-i, dragule?

A dat din cap că nu, niciodată.

– Nu mai ai voie să ieși afară vinerea. Să fii acasă până la cinci. S-a înțeles?

– În regulă.

– Promite-mi în clipa asta.

– Mă jur pe ce am mai sfânt.

Ochii îi erau injectați.

L-a sărutat pe păr și l-a strâns la piept.

– Ți-am lăsat tort în bucătărie, dragule.

Corrigan s-a abținut două săptămâni de la escapadele de vineri, însă nu peste mult timp a început să se vadă iarăși cu bețivii. Era un ritual de care nu se putea dezbara. Prăpădiții ăia avea nevoie de el, sau cel puțin îl doreau aproape – era, pentru cei mai mulți, un înger dement, imposibil. Încă mai bea cu ei, dar numai la ocazii. De cele mai multe ori rămânea treaz. Îi intrase în cap ideea că oamenii ăștia căutau cu adevărat un soi de paradis și că, atunci când beau, se întorceau la el. Însă, ajungând, nu izbuteau să și rămână. Nu încerca să-i convingă să se lase de alcool. Nu așa proceda el.

Mi-ar fi fost mai lesne, poate, să nu-l agreez pe Corrigan, mai tânărul meu frate care aprindea scânteia în oameni, însă avea în el ceva ce făcea dificil să nu-l placi. Tema lui preferată de discuție era fericirea – ce este, ce s-ar putea să nu fie, unde se putea găsi și unde putea să se facă nevăzută.

Aveam nouăsprezece ani, Corrigan șaptesprezece, când a murit mama noastră. O luptă scurtă, violentă cu un cancer la rinichi. Ultimul lucru pe care ni l-a spus a fost să tragem draperiile la geam, nu care cumva să decoloreze lumina covorul din sufragerie.

A fost dusă la spitalul St. Vincent în întâia zi de vară. Ambulanța a lăsat dâre umede pe drumul ce trecea pe lângă mare. Corrigan a pornit pe urmele ei, pedalând furios. A fost internată într-un pavilion lung, înțesat cu bolnavi. I-am făcut rost de o rezervă și i-am umplut-o cu flori. Am vegheat-o cu rândul, i-am pieptănat părul, lung și sfărâmicios la atingere. Îi rămâneau pe pieptăn smocuri întregi: trupul o trăda. Scrumiera de lângă pat era plină cu păr. M-am agățat de ideea că, dacă îi păstram șuvițele lungi și cărunte, ne-am fi putut întoarce la felul cum fuseseră lucrurile cândva. Atâta am izbutit să fac. A mai rezistat trei luni, apoi a plecat dintre noi într-o zi de septembrie, când totul părea înecat în raze de soare.

Am așteptat în rezervă ca asistentele să apară și să-i ia de acolo trupul. Corrigan se afla în mijlocul unei rugăciuni lungi când în cadrul ușii de spital

a apărut o umbră.

– Salut, băieți.

Îndurerarea tatălui nostru avea accent englezesc. Nu-l mai văzusem de la trei ani. A căzut pe el o ațișoară de lumină. Era palid, adus de umeri. Părul i se rărise, ochii însă îi erau de un albastru de cleștar. Și-a scos pălăria și a dus-o la piept.

– Îmi pare rău, flăcăi.

Am traversat încăperea ca să ne strângem mâinile. Mi-am dat seama, și am tresărit de surpriză, că eram mai înalt ca el. Mi-a apucat umărul între degete și a strâns.

Corrigan a rămas tăcut într-un colț.

– Dă mâna cu mine, fiule, a zis tatăl nostru.

– De unde ai știut că a fost bolnavă?

– Haide, dă mâna ca un bărbat.

– Spune-mi de unde ai știut.

– Dai mâna, ori nu?

– Cine ți-a spus?

S-a legănat pe călcâie, înainte și înapoi.

– Așa te porți tu cu taică-tău?

Corrigan i-a întors spatele, a depus un sărut pe fruntea rece a mamei noastre și, fără o vorbă, a ieșit. Ușa s-a închis cu un clănțănit. Zăbrele de umbră au traversat patul. M-am apropiat de fereastră și l-am văzut smucindu-și bicicleta ca să nu dea într-o țevă. A trecut printre straturile de flori, și cămașa a început să-i fâlfâie când s-a încadrat în traficul de pe Marrion Road.

Tatăl meu și-a tras un scaun și s-a așezat alături de ea, i-a atins prin cearșaf fruntea.

– Când n-a mai încasat cecurile, a zis.

– Cum?

– Atunci am știut că-i bolnavă. Dacă nu poți îndura adevărul, nu întreba de el.

În seara aceea, tata a venit să doarmă la noi acasă. Avea cu el, în valijoară, un costum de doliu și o pereche de pantofi lustruiți. Corrigan l-a oprit în vreme ce urca scările.

– Da' unde crezi că te duci?

Tatăl nostru a apucat balustrada. Avea pete cafenii pe pielea mâinilor și, oprit așa, îl vedeam tremurând.

– Aia nu e camera ta, a zis Corrigan.

Tatăl nostru a dat, nesigur, să mai urce o treaptă.

– Nu, a spus fratele meu, cu voce limpede, plină, sigură.

Tatăl nostru a împietrit. A mai suit o treaptă, apoi s-a întors, a coborât și a început să-și arunce împrejur privirea, pierdut.

– Propriii mei fii, a zis.

I-am încropit un culcuș pe o sofa din sufragerie, dar chiar și așa Corrigan a refuzat să rămână sub același acoperiș cu el: a plecat la plimbare spre centru, făcându-mă să mă întreb pe ce alee dosnică se oploșise în acea noapte, în pumnii cui nimerise, a cui sticlă îi potolise oful.

În dimineața înmormântării, l-am auzit pe tatăl nostru răcnind numele de botez al lui Corrigan.

– John, John Andrew!

O ușă trântită. Încă una. Apoi o tăcere îndelungată. Am lăsat iarăși tâmpla în pernă, am permis liniștii să mă cuprindă. Pași pe scări. Scârțâitul treptei din capăt. Zgomotele erau misterioase. L-am auzit pe Corrigan răscolind dulapurile de la parter și trântind ușa de la intrare.

Când m-am dus la geam, am văzut pe mal, chiar lângă casa noastră, un șir de bărbați bine îmbrăcați. Purtau vechile costume ale tatălui nostru, pălăriile și fularele lui. Unul își vârâse o batistă roșie în buzunarul de la piept al sacoului negru. Altul avea în mână o pereche de pantofi lustruiți. Corrigan umbla printre ei, pășind un pic strâmb, cu mâna înfiptă în buzunarul pantalonilor, unde avea o sticlă. Nu purta cămașă și arăta ca un sălbatic. Părul vâlvoi, nepieptănat. Brațele și gâtul îi erau cafenii, restul corpului, albicios. A rânjit și i-a făcut cu mâna tatălui meu, care se oprise acum în prag, desculț, înlemnit, privind cum o duzină de sosii de-ale lui o apucă pe nisipul țarmului.

Două femei, pe care le-am recunoscut de la cozile la cantina săracilor, săltau vesele prin nisipul gloduros, în rochii de vară vechi de-ale mamei, sărbătorindu-și îmbrăcămintea cea nouă.

*

Corrigan mi-a spus odată că Hristos era destul de ușor de înțeles. Se ducea unde era nevoie să se afle. Zăbovea unde era cerut. Nu-și lua nimic cu el, sau mai nimic, o pereche de sandale, o cămașă, acolo, niște flecușete care să-i mai domolească singurătatea. Nu respingea niciodată lumea, fiindcă astfel ar fi respins misterul. Și, dacă respingea misterul, respingea credința.

Corrigan și-ar fi dorit un Dumnezeu pe deplin credibil, unul pe care să-l găsești în pulberea fiecărei zile. Alinarea pe care i-o aducea adevărul dur, gol-goluț – mizeria, războiul, sărăcia – era că viața se arată în stare de frumuseți mărunte. Nu-l interesau glorioasele povești cu lumea de apoi ori conceptul de rai scăldat în lapte și miere. Astea, pentru el, erau anticamera iadului. Se consola mai degrabă cu faptul că, în lumea adevărată, atunci când se uita cu luare-aminte în beznă, avea șansa de a găsi prezența unei lumini, una

schilodită, mititică, totuși lumină. Voia, scurt și cuprinzător, ca lumea să fie un loc mai bun și-și făcuse obiceiul de a spera la asta. De aici izvora un fel de atitudine triumfală care se situa dincolo de dovada teologică, o cauză pentru optimism în pofida tuturor probelor contrarii.

– Cândva, cei săraci cu duhul chiar s-ar putea să-și dorească treaba asta, zicea.

După moartea mamei am vândut casa. Tatăl nostru a luat jumătate din bani. Corrigan și-a dăruit partea lui. A început să trăiască din mila altora și s-a apucat să studieze scrierile lui Francisc din Assisi. Se plimba ore în șir prin oraș, citind. Și-a făcut sandale din niște zgârciuri de piele, pe care le purta cu șosete în culori vii. Devenise un jalon al Dublinului de pe la mijlocul anilor șaizeci, cu părul sârmos, pantalonii de doc, cărțile îndesate sub braț. Umbla cu pași mari, împleticiți, fără haină, cămașă, fără un ban. În fiecare lună august, la comemorarea Hiroshimei, se lega de porțile Parlamentului, pe Kildare Street, și veghea tăcut câte o noapte, fără poze, fără jurnaliști, doar el și cutia lui de carton turtită pe pământul gol.

La nouăsprezece ani și-a început studiile cu iezuiții de la Colegiul Emo. Slujbă în zori. Ore de învățături teologice. Plimbări după-amiezile, pe câmp. Plimbări nocturne în lungul fluviului Barrow, implorări înălțate Domnului sub stele. Rugăciunile de dimineață, cele de la prânz, de seară, de noapte. Cântările de slavă, psalmii, cititul din evanghelii. Dădeau rigoare credinței lui, îl îndrumau către un scop. Și totuși colinele din Laois nu-i erau destul. Nu putea fi un preot oarecare, n-ar fi îndurat o asemenea viață – nu i se potrivea, îi trebuia mai mult spațiu pentru îndoială. A părăsit noviciatul și a plecat la Bruxelles, unde s-a alăturat unui grup de tineri călugări care făcuseră jurăminte de castitate, sărăcie, ascultare. Și-a găsit locuință într-un apartament mic din centru. Și-a lăsat părul mare. Capul tot în cărți și-l ținea: Augustin, Eckhart, Massignon, Charles de Foucauld. Era o viață de trudă simplă, de prietenie și solidaritate. A început să lucreze ca șofer pe un camion cu fructe al cooperativei locale și a organizat un sindicat pentru un mic grup de muncitori. La lucru nu purta vreun însemn religios, nici gulere popești, nici Biblie, și prefera să păstreze tăcerea chiar și în prezența fraților din propriul ordin.

Puțini dintre cei cu care avea de-a face îi cunoșteau temeliile religioase și,

chiar prin locuri pe unde zăbovea vreme mai lungă, era arareori știut pentru credință – lumea îl privea mai degrabă cu duioșia menită unor vremuri de demult, când timpul părea mai lent, mai necomplicat. Nici cele mai rele lucruri pe care și le făceau unii altora oamenii ăia nu izbuteau să pună surdina credințelor lui Corrigan. Era poate naiv, dar nu-i păsa; zicea că preferă să moară cu inima pe tavă decât să ajungă în rândul cinicilor.

Ca mobilier nu avea decât o băncuță de stejar pentru îngenunchat și rafturile cu cărți. Rafturile erau înțesate cu lucrările unor poeți religioși, majoritatea radicali, și ale câtorva teologi ai eliberării. Țintise vreme lungă un loc de slujire undeva prin Lumea a Treia, însă nu izbutise să-l obțină. Bruxellesul era prea banal pentru el. Voia un loc mai aspru, mai dificil. Și-a petrecut o perioadă prin mahalalele din Napoli, lucrând pentru sărmarii din Cartierul Spaniol, însă după aceea, pe la începutul anilor șaptezeci, a fost trimis la New York. Ideea nu i-a plăcut, s-a burzuluiit la ea, New Yorkul i se părea prea manierat, prea antiseptic, dar n-a izbutit să-i clinească pe mai-marii Ordinului său – trebuia să se ducă unde era trimis.

A urcat în avion cu o valiză plină de cărți, scăunașul de rugăciune și o Biblie.

Mă lăsasem de facultate. Nu mai aveam de mult douăzeci de ani și-mi petrecusem o bună parte a tinereții într-un apartament la subsol de pe Raglan Road, pe ultima bucată a erei hippie. În stil foarte irlandez, ajunseseam și aici cu câțiva ani prea târziu. Nici nu știu când am făcut treizeci și mi-am găsit o slujbă de birou, însă tot tânjeam după vechea și nesăbuita-mi viață de odinioară.

Nu urmărisem niciodată cu luare-aminte ce se petrecea în nord. Mi se părea uneori că-i un meleag cu totul străin, dar în primăvara lui 1974 violența s-a ivit și în sud.

Într-o vineri seară m-am dus la Dandelion Market să-mi cumpăr niște marijuana, un obicei ocazional. Era unul dintre cele câteva locuri unde Dublinul zumzăia de viață: mărgelile africane, lămpi cu lavă, bețișoare parfumate. Am cumpărat zece grame de hașiș marocan la o tonetă unde se vindeau discuri vechi de vinil. Înaintam pe South Leinster Street către Kildare

Street când s-a zguduit aerul. Totul s-a făcut, preț de o clipă, galben, o străfulgerare perfectă, apoi alb. Am fost azvârlit într-un gard. Mi-am venit în simțiri: eram înconjurat de panică. Cioburi de sticlă. O conductă de evacuare. Un volan rostogolindu-se pe stradă. Volanul, extenuat, s-a culcat pe-o latură și totul a rămas bizar de nemișcat până ce s-a auzit țipătul sirenelor, parcă deja bocind. A trecut o femeie, cu rochia sfâșiată din gât până-n poale, croită parcă să-i pună în evidență tăietura din piept. Un bărbat s-a oprit, m-a ajutat să mă ridic în picioare. Am alergat amândoi câțiva pași, apoi ne-am separat. Înaintam împleticit spre Molesworth Street când m-a oprit un polițist, arătând spre niște pete de sânge de pe cămașa mea. Am leșinat. După ce m-am trezit iarăși, la spital, mi-au spus că pierdusem o bucătică din lobul urechii drepte când fusesem trântit în drugul ascuțit al unui grilaj. Cu vârful ca o floare de crin. Ce ironie de zile mari. Vârful urechii rămăsese în stradă. Restul, până și auzul, scăpase nevătămat.

La spital, poliția m-a căutat prin buzunare după acte. M-au arestat pentru posesie de droguri, m-au adus în fața instanței, unde judei i s-a făcut milă și a declarat că fusesem percheziționat ilegal, mi-a ținut un pic de morală și mi-a dat drumul. M-am dus glonț la o agenție de turism de pe Dawson Street și mi-am cumpărat bilet.

Am ajuns pe aeroportul John F. Kennedy cu un colier lung la gât, îmbrăcat cu o haină de piele afgană și ducând în mână un exemplar ferfenițit din Urlet. Vameșii m-au măsurat cu grimase disprețuitoare. Închizătoarea de pânză a rucsacului s-a rupt când am încercat să-l asamblez iarăși.

Am rămas pe loc, uitându-mă după Corrigan – promisese într-o carte poștală că va veni. Erau treizeci de grade la umbră. Dogoarea mă izbea ca un topor. Zona de așteptare pulsa. Familii întregi trepădau înapoi și încolo, înghesuindu-se la panoul cu informații. Taximetriștii aveau un lustru amenințător. Fratele meu nu se vedea pe nicăieri. Am stat pe rucsac timp de o oră, până ce un polițist m-a îmboldit cu bastonul și mi-a zburat cartea din mână.

Am urcat într-un autobuz, în caniculă și gălăgie. Mai apoi, la metrou, am tândălit sub palele rotitoare ale ventilatorului. Lângă mine s-a așezat o femeie de culoare, făcându-și vânt cu o revistă. Ovale de sudoare la subrațe. Nu mai văzusem până atunci o negresă de aproape, cu piele atât de neagră, încât

părea aproape albastră. Mi-a venit s-o ating, să-mi apăs degetul pe antebrațul ei. Mi-a surprins privirea și și-a tras bluza peste piept:

– Da' ce te holbezi așa?

– Irlanda, am bâiguit. Sunt irlandez.

După încă un moment, s-a uitat iar la mine.

– Hai să mori tu, a zis.

A coborât la stația din 125th Street, unde trenul a oprit cu scrâșnet.

S-a lăsat noaptea până să ajung în Bronx. Am ieșit din gura de metrou în căldura târzie. Căramidă sură și panouri de afișaj. De la un radio portabil venea un sunet ritmic. Un puștan în cămașă fără mâneci se rotea în jurul axei pe o bucată de carton, făcându-și cumva din umăr un pivot pentru întregul corp. O atenuare a conturului. Fără limite. Palmele pe jos, picioarele în aer, trasând o încercuire prelungă. S-a lăsat la pământ și deodată s-a răsucit sprijinindu-se în creștetul capului, apoi s-a arcuit în spate, s-a declanșat ca un resort și a săltat în aer, întuneric mișcător.

Câteva taxiuri-pirat pândeau pe Concourse. Bărbați în vârstă, purtând pălării cu boruri largi. Mi-am azvârlit rucsacul în portbagajul unui automobil negru, gigantic.

– Mânca-i-ar puricii, a zis șoferul aplecându-se peste banchetă. Crezi că puștiul ăla o să ajungă undeva în viață? După ce s-a învârtit, al naibii, în cap?

I-am dat adresa lui Corrigan, scrisă pe un petic de hârtie. A mormăit ceva despre direcția asistată, nici vorbă să fi avut așa ceva în 'Nam.

După jumătate de oră, mașina a oprit abrupt. Ne rotiserăm în cercuri complicate.

– Doișpe dolari, amice.

N-avea rost să mă cert. I-am aruncat banii în poală, am coborât, mi-am luat rucsacul. Șoferul a luat-o din loc înainte să apuc să închid portbagajul. Am

strâns la piept exemplarul din Urlet. Am văzut cele mai bune minți ale generației mele. Ușa portbagajului a săltat și s-a închis cu un pocnet când șoferul a virat brusc la semafor.

Într-o parte era un șir de clădiri înalte, cu apartamente de închiriat, în spatele unui gard de plasă. Pe o bucată de gard fusese pusă sârmă ghimpată. În partea cealaltă era drumul expres: panglica de lumină a mașinilor gonind. Dedesubt, în dreptul pasajului de sub șosea, o înșiruire de femei. Automobile și camioane pătrundeau în umbre. Femeile se așezau în posturi ațâțătoare. Purtau pantaloni scurți și mulați, bluze decoltate și costume de baie, o stranie plajă în mijloc de oraș. Un braț îndoit, în penumbră, atingea plafonul pasajului. Un toc cui se cățara până în susul gardului cu sârmă ghimpată. Un picior se lungea pe-o jumătate de cvartal.

Păsări de noapte zburătăceau pe sub schelele pasajului, căutând momentan cerul, apoi revenind iute în ascunziș.

De sub grinzi a ieșit o femeie. Era îmbrăcată cu o haină de blană desfăcută în dreptul umerilor. Și-a depărtat picioarele încălțate cu cizme până la genunchi. A trecut o mașină, și femeia și-a smuncit în lături pulpanele hainei. Pe dedesubt nu purta absolut nimic. Mașina a claxonat și a mărit viteza. Femeia a țipat după automobil și a început să pășească în direcția mea, ducând în mână ceva asemănător cu o umbrelă.

Am cercetat balcoanele blocurilor, căutându-i urma lui Corrigan. Luminile stradale pâlpâiau. O pungă de plastic se dădea de-a rostogolul. De cabluri, la înălțime, atârnav niște pantofi.

– Hei, scumpule.

– N-am nici un ban, am rostit fără să mă întorc.

Profesionista amorului mi-a scuipat la picioare o flegmă groasă și a ridicat deasupra capului umbrela.

– Jigodie, a zis trecând.

După aceea s-a oprit pe partea luminată a străzii și s-a pus pe așteptat sub

umbrelă. Ori de câte ori se apropia vreo mașină, o cobora și-o înălța iar, transformându-se într-o mică planetă de lumină și întuneric.

Am pornit cu rucsacul în spate spre blocuri, cu toată nonșalanța de care eram în stare. Pe lângă gard, în interior, printre buruieni, se vedeau ace pentru heroină. Cineva golise un spray cu vopsea pe indicatorul stradal de lângă intrare. Niște bătrâni stăteau așezați lângă ușă, făcându-și vânt în arșiță. Arătau ruinați și decrepiți, genul de bărbați care, cât de curând, aveau să se transforme în scaune goale. Unul a întins mâna după peticul de hârtie cu adresa fratelui meu, a clătinat din cap, s-a lăsat iarăși, greoi, cu spinarea în perete.

A trecut un puști, cu un sunet metalic venind dinspre el, un zuruit săltăreț, de tinichea. A dispărut în bezna casei scărilor. Dinspre el venea miros de vopsea proaspătă.

Am dat colțul către alt colț: era tot numai colțuri.

Locuința lui Corrigan se afla într-un bloc cenușiu de apartamente. Etajul al cincilea din douăzeci. Un abțibild mic lângă sonerie: PACE ȘI DREPTATE în interiorul unei coroane de spini. Cinci încuietori pe cadrul ușii. Nici una nu funcționa. Când am împins ușa, s-a răsucit în balamale și s-a izbit de perete, făcând să cadă frânturi de var alb. L-am strigat pe nume. Înăuntru erau puține lucruri, o sofa zdrențuită, o masă scundă, un crucifix simplu de lemn deasupra patului îngust de lemn. Bănuța de rugăciune lipită de zid. Pe podea zăceau cărți deschise, vorbindu-și parcă unele altora: Thomas Merton, Rubem Alves, Dorothy Day.

M-am prăbușit epuizat pe sofa.

M-am trezit ceva mai încolo, când târfa cu umbrelă a dat buzna pe ușă. S-a oprit să-și șteargă fruntea asudată, apoi și-a aruncat geanta de mână pe sofa, alături de mine.

– Pardon, îmi pare rău, dulceață, a zis.

Mi-am ascuns fața, să nu mă recunoască. A început să se plimbe prin odaie, dezbatându-se pe parcurs de blană, rămânând goală cu totul în afară de

încălțări. S-a oprit un moment, s-a uitat într-un ciob lung de oglindă proptit de perete. Mușchii gambelor îi erau netezi, curbați. S-a ciupit de pielea de pe fund, a oftat, s-a apucat de sfârcuri, a început să le tragă, să le frece între degete ca să se întărească.

– Fir-ar al naibii, a bombănit.

Dinspre baie s-a auzit sunet de apă curgând.

Târfa s-a întors de acolo cu buze lucitoare și parcă țăcănind mai vesel din tocuri. În aer se simțea iz intens de parfum. Mi-a trimis un sărut, a fluturat din umbrelă, a plecat.

S-a întâmplat de cinci sau șase ori în șir. Mișcarea clanței. Înțepăturile tocurilor cui pe dușumelele din scândură goală. De fiecare dată o altă târfă. Una chiar s-a aplecat, lăsându-și sânii alungiți și înguști să atârne în dreptul feței mele.

– Băiat de facultate, a zis ca o ofertă, dar am clătinat din cap, la care a replicat repezit: Mă gândeam io.

La ușă s-a răsucit spre mine și a zâmbit.

– O s-ajungă avocații în rai pân' ce-o să mai vezi ceva dă calitate asta.

Și-a continuat drumul pe coridor, râzând.

În baie era un coș mic de metal pentru gunoi. Tampoane și polipi pleoștiți din prezervative folosite, înfășurate în șervețele.

După un timp m-a trezit Corrigan. N-aveam habar cât e ceasul. Purta același model de cămașă cu care-l văzusem ani întregi: neagră, fără guler, cu mâneci lungi, cu nasturi de lemn. Slăbise, de parcă uzura imensei mase a săracilor i-ar fi erodat vechiul sine. Părul îi crescuse până la umeri și-și lăsase favoriți. Pe la tâmpile îi apăreau deja nuanțe cărunte. Avea o julitură pe obraz și ochiul drept învinețit. Părea mai bătrân de treizeci și unu de ani.

– Frumoasă-i lumea în care trăiești, Corrigan.

– Ai adus ceai?

– S-a întâmplat ceva? Obrazul... Ai o tăietură.

– Sper că măcar câteva pliculețe cu ceai ai adus, frate.

Am deschis rucsacul. Cinci cutii, marca lui preferată. M-a pupat pe frunte. Buzele îi erau uscate. Perii din barbă înțepau.

– Cine te-a bătut, Corr?

– Lasă-mă pe mine. Pe tine să te văd! A întins brațul și mi-a atins urechea dreaptă, al cărui vârf dispăruse. Ești bine?

– E spre aducere-aminte, presupun. Tot pacifist ai rămas?

– Tot, a zis cu gura până la urechi.

– Ai și prietene tare drăguțe.

– Au doar nevoie la baie, atâta. Nu le permit să aducă clienți. N-au venit cu clienți, sper.

– Erau în pielea goală, Corrigan.

– Ba nu erau.

– Eu îți spun că erau, om bun.

– Nu le place să se înfofolească, a zis chicotind slab. Și-a lăsat palma pe umărul meu, m-a împins la loc pe canapea. Plus că pantofi purtau, sunt sigur. E New York. Îți trebuie niște tocuri ca lumea.

A pus ceainicul pe foc, a pregătit ceștile.

– Fratele meu cel foarte serios, a adăugat, însă chicotitul i s-a stins îndată ce a aprins plita. Uite ce, sunt disperate. Vreau doar să le ofer un locșor pe care să-l poată numi al lor. Să mai iasă din căldură. Să-și dea cu un pic de apă pe față.

Stătea întors cu spatele acum. Mi-am amintit de felul în care, cu ani în urmă, o pornise bezmetic, într-una dintre plimbările noastre, și fusese înconjurat de maree – Corrigan, izolat pe un banc de nisip, încurcat în sfori de lumină, voci de pe țărm întinzându-se peste el, strigându-i numele. Ceainicul a șuierat, acum mai tare și mai ascutit. Până și din spate părea dărâmat. I-am rostit numele, o dată, de două ori. A treia oară a tresărit, s-a întors spre mine, a zâmbit. Era aproape la fel ca în copilărie – ridicase ochii, fluturase din mână și se întorsese la mal prin apa înaltă până la brâu.

– Stai singur aici, Corr?

– Doar un timp.

– Nici un Frate? Nu mai e nimeni cu tine?

– Of, încep să fac cunoștință cu senzațiile imemorale, a zis. Foamea, setea, osteneala de la capăt de zi. Am început să mă întreb dacă Dumnezeu e prin preajmă când mă trezesc în toiul nopții.

Părea să vorbească spre un punct de peste umărul meu. Ochii îi erau adânciți în orbite și încercănați.

– Asta-mi place la Dumnezeu. Ajungi să-L cunoști prin absența Lui ocazională.

– Te simți bine, Corr?

– Niciodată nu m-am simțit mai bine.

– Cine te-a bătut, deci?

Și-a ferit privirea.

– Am avut o ciocnire cu unul dintre codoși.

– De ce?

– De aia.

– Care aia, omule?

– Fiindcă le-aș lua, cică, prea mult din timp. Tipul își zice Colivie. Nu vede decât cu un ochi. Dă-ți seama. A intrat, a bătut la ușă, a zis „Bună“, m-a luat cu frate așa și frate pe dincolo, drăguț și politicos, ba chiar și-a lăsat pălăria pe mânerul ușii. S-a așezat pe sofa și s-a uitat la crucifix. A zis că apreciază cu adevărat o viață dusă în sfințenie. Apoi a scos la iveală o țeavă de plumb pe care o rupsesse din toaletă. Hai, zău așa. A așteptat, în tot timpul ăsta, să se facă inundație în baie. Corrigan a ridicat din umeri. Numai că ele tot vin, a zis peste câteva clipe. Fetele. Nu le încurajez, de fapt. Dar na, ce-o să facă? Pipi pe stradă? Nu e mare lucru. Un gest mărunț de bunăvoință. Un loc pe care să-l poată folosi. O cămăruță să-și facă nevoile.

A pus ceaiul și un platou cu biscuiți pe masă, s-a apropiat de scăunașul de rugăciune – o simplă bucată de lemn pe care o vâra sub el, pentru sprijin, când îngenunchea – și i-a mulțumit Domnului pentru biscuiți, pentru ceai, pentru apariția fratelui său.

Încă se ruga când ușa s-a dat în lături și înăuntru au mășăluit trei cocote.

– Oo, pe-aici ninge, nu alta, a gângurit târfa cu umbreluță oprindu-se sub ventilator. Salut, io-s Tillie.

Arșița zemuia din ea: picături mici de sudoare pe frunte. Și-a lepădat pe masă umbrela de soare și s-a uitat la mine rânjind cu jumătate de gură. Se gătise ca să fie văzută de departe: ochelari de soare imenși cu rame trandafirii și rimel cu sclipici. Altă fată l-a pupat pe Corrigan pe obraz, apoi a început să se dichisească în ciobul de oglindă. Cea mai înaltă, într-o rochiță albă de bumbac, s-a așezat lângă mine. Părea pe jumătate mexicană și pe jumătate negresă. Era suplă, arăta în formă: s-ar fi potrivit pe o pistă de atletism.

– Bună, a zis cu un surâs larg. Sunt Jazzlyn. Poți să-mi spui Jazz.

Era foarte tânără – șaptesprezece sau optsprezece ani –, cu un ochi verde și unul căprui. Pomeții îi erau înălțați și mai mult de machiaj. A întins mâna, a luat ceașca lui Corrigan, a suflat în ea să se răcorească, a mânjit buza ceștii cu ruj.

- Nu știu de ce nu pui gheață în rahatu' ăsta, Corrie, a zis.
- Nu-mi place.
- Dacă vrei să fii american, tre' să pui gheață.

Târfa cu umbrelă s-a hlizit de parcă Jazzlyn ar fi spus ceva de-o mârlnie fantastică. Mi se părea că cele două folosesc un cod. Am dat să mă trag de lângă ea, dar Jazzlyn s-a aplecat și a cules o scamă de pe umărul meu. Răsuflarea îi era dulceagă. M-am întors iarăși spre Corrigan.

- Ai pus să fie arestat?

Fratele meu a făcut o mutră nedumerită:

- Cine?
- Individul care te-a bătut.
- Pentru ce să fie arestat?
- Vorbești serios?
- De ce aş vrea să-l văd arestat?
- Iară te-a caftit careva, drăguțule? a zis târfa cu umbrelă, privindu-și cu intensitate degetele.

Și-a mușcat o bucată lungă de unghie de pe degetul mare, examinând micul decupaj. A zgâriat cu dinții oja de pe unghie și i-a făcut vânt spre mine cu un bobârnac. I-am aruncat și eu o uitătură încremenită. Mi-a răspuns cu un zâmbet alb.

- Io nu suport când o iau pă cocoașă, m-a lămurit.
- Dumnezeuule, am îngânat în direcția ferestrei.
- Destul, a făcut Corrigan.

– Mereu rămâi cu urme, așa-i? a spus Jazzlyn.

– OK, Jazz, destul, bine?

– Odată un gagi, un dobitoc, o jigodie cât cuprinde, m-a croit cu o carte de telefon. Și știți o chestie de cărți de telefon? O groază de nume și nici unu' nu lasă o urmă.

Jazzlyn s-a ridicat și și-a scos bluza lăbărată. Pe dedesubt purta bikini galben-fosforescent.

– Aci m-a pocnit, și aci.

– OK, Jazz, s-a făcut vremea să pleci.

– Pun rămășag că ți-aș găsi numele aci.

– Jazzlyn!

Fata s-a oprit în picioare, oftând.

– Fratele tău e drăguț, mi s-a adresat încheindu-și nasturii bluzei. Ne place cum ne place ciocolata. Cum ne place nicotina. Nu-i așa, Corrie? Te iubim ca pă nicotină. Tillie s-a îndrăgostit de el. Așa-i, Tillie? Tillie, tu mă asculți?

Târfa cu umbreluță s-a depărtat de oglindă. Și-a atins colțul gurii, unde rujul i se întinsese.

– Prea bătrână ca să fiu acrobată, prea tânără ca să mor, a zis.

Jazzlyn își făcea acum de lucru, sub masă, cu un pachetel mic de hârtie translucidă. Corrigan s-a aplecat spre ea și-a atins-o pe mână.

– Nu aici, știi că aici nu se poate.

Fata și-a dat ochii peste cap, a oftat și a lăsat să-i cadă un ac în poșetă.

Ușa s-a zguduit din balamale. I-au aruncat toate pupici, chiar și Jazzlyn, întoarsă cu spatele. Arăta ca o floarea-soarelui eșuată așa, pășind cu brațul

îndoit la spate.

– Biata de Jazz.

– Ce epavă!

– Ei bine, cel puțin încearcă.

– Încearcă? E distrusă. Toate sunt.

– A, nu, sunt fete bune, a zis Corrigan. Doar că nu știu ce fac. Ori ce li se face. E vorba despre frică. Știi? Tremură toate ca varga de frică. Tremurăm cu toții.

A sorbit din ceai fără să curețe dâra de ruj de pe buza ceștii.

– Circulă prin aer, sub formă de granule, a urmat. E ca praful. Umbli și n-o vezi, n-o bagi de seamă, însă e acolo și tot coboară, acoperă tot. O tragi în plămâni. O atingi. O bei. O mănânci. Dar e atât de fină, că n-o observi. Chiar și când ești acoperit de ea. E peste tot. Ne e frică, asta vreau să zic. Rămâi nemișcat un moment și uite-o, frica, cum ne acoperă fețele și limbile. Dacă ne-am opri s-o punem la socoteală, ne-am prăbuși în deznădejde. Dar nu ne putem opri. Trebuie să continuăm.

– Pentru ce?

– Nu știu – asta e problema mea.

– Ce vrei tu să spui, Corr?

– Ar trebui, zic, să pun ceva carne pe cuvintele astea. Numai că uneori asta e și dilema pe care o am, frățioare. Ar trebui să fiu omul lui Dumnezeu... dar eu abia dacă mai aduc vorba de El. Nici măcar fetelor nu le spun nimic. Țin gândurile astea pentru mine. Pentru pacea minții mele. Să-mi ușurez conștiința. Dacă aș începe să le gândesc cu voce tare... cred că aș înnebuni. Dar Dumnezeu ascultă. De cele mai multe ori. Chiar ascultă.

Și-a golit ceașca și i-a șters marginea cu poala cămășii.

– Omule, dar fetele astea... Am uneori senzația că-s mai bune credincioase decât mine. Sunt, cel puțin, deschise la credința unui geam care coboară.

Corrigan a răsucit ceașca în palmă, a balansat-o între degete.

– Ai lipsit de la înmormântare, am spus.

Câțiva stropi scurși de ceai i-au poposit în palmă. A ridicat mâna la gură și i-a cules cu limba.

Tatăl nostru murise cu câteva luni în urmă. În plin curs la universitate, ținând o prelegere despre quarkuri. Particule elementare. Insistase să-și termine cursul, cu toate că simțise o durere săgetătoare în brațul stâng. Trei și-un quark lui Muster Mark. Mulțumesc pentru atenție. Aveți grijă de voi. Noapte bună. Pa-pa. Deși evenimentul nu fusese tocmai devastator, îi lăsasem zeci de mesaje lui Corrigan, ba chiar ajunsesem până la poliția din Bronx, însă cei de acolo îmi spusese că nu mă puteau ajuta în nici un fel.

Mă tot uitasem peste umăr, la cimitir, nădăjduind să-l văd apărând pe potecă, poate chiar purtând unul dintre costumele vechi ale tatălui nostru, însă nu apăruse.

– N-a fost cine știe ce lume, am zis. O curte mică de biserică englezească. Era un tip care tundeia iarba. Nu și-a oprit motocoasa cât a ținut slujba.

Continua să țină ceașca răsturnată în palmă, de parcă ar fi încercat să stoarcă ultimele picături.

– Ce scripturi au folosit? a zis în cele din urmă.

– Nu mai țin minte, scuză-mă. De ce?

– Nu contează.

– Tu ce-ai fi folosit, Corr?

– Ei, nu știu exact. Ceva din Vechiul Testament, poate. Ceva primordial.

– Ca de pildă?

– Nu sunt sigur.

– Hai, spune-mi odată.

– Nu știu! a strigat. OK? Nu știu, ce pizda mă-sii!

Înjurătura m-a încremenit. Rușinea i-a adus roșu în obraji. A coborât privirea, ștergând cu cămașa buza ceștii. Scotea un scrâșnet pițigăiat, neobișnuit. Mi-am dat seama că nu vom mai vorbi despre tatăl nostru. Surpase acel drum, iute și cu forță, trasase o graniță: a nu se traversa. Simțeam un pic de satisfacție să știu că are un cusur, că lipsa aceea a lui e atât de adânc înrădăcinată încât nu izbutește să-i facă față. Corrigan își dorea suferința altora. Cu a lui nu voia să se confrunte. Am simțit și eu o învăpăiere de rușine pentru că gândeam astfel.

Tăcerea dintre frați.

Și-a potrivit scaunul de rugăciune sub genunchi, ca pe o pernuță de lemn, și s-a pus pe bolborosit în legea lui.

A zis, după ce s-a ridicat:

– Iartă-mă că am înjurat.

S-a dus la fereastră, a tras absent, în sus și-n jos, de sfoara jaluzelelor. Jos, lângă pasaj, s-a auzit un țipăt de femeie. A ridicat iarăși jaluzeaua cu două degete.

– Parcă ar fi Jazz, a spus.

Lumina oranj de la becul stradal l-a încadrat în zăbrele de raze când, în grabă, a traversat odaia.

Ore după ore de nebunie și evadare. Blocurile erau victime ale hoțiilor și vântului. Curenții care treceau pe sub uși își făceau propriul climat. Pungi de plastic suflate de învolburările văratice. Împătimiți de domino bătrâni se așezau în curte și jucau pe sub rămășițele zburătoare. Pocnetul pungilor de

plastic aducea cu cel al puștilor. Dacă te uital la gunoaie un timp, pricepeai forma exactă a vântului. Poate că era într-un fel ațâțător, precum atât de puține împrejur: cerculețe consistente, strălucitoare și plesnitoare, opturi mari, spirale, vârtejuri și tirbușoane. Câte un fragment de plastic se prindea uneori într-o țeavă sau atingea vârful gardului de plasă și se retrăgea fără grație, ca și cum ar fi primit un avertisment. Băierile se împreunau și punga se prăbușea. Nu existau ramuri de copac în care să se prindă. Un băiat din vecini întindea prin geamul deschis un băț de undiță, însă fără să agațe vreuna. Pungile zăboveau adesea într-un loc, ca și cum ar fi contemplat întregul peisaj cenușiu, apoi plonjau brusc, o reverență politicoasă, și-și luau zborul.

La Dublin mă păcălisem că aș avea cine știe ce poeme în mine. Era ca și cum aș fi pus haine vechi la uscat. Toți o făceau pe poeții în Dublin, poate chiar și atentatorii cu bombe care ne oferiseră acea după-amiază de desfătare.

Eram de-o săptămână în South Bronx. Se făcuse atât de umed, încât în unele nopți trebuia să împingem ușa cu umărul ca s-o ținem închisă. Puștii de la etajul zece aruncau cu televizoare stricate în capul polițiștilor care patrulau dedesubt. Poștă aeriană. Poliția dădea buzna, croind în dreapta și-n stânga cu bastoanele. Dinspre acoperișul clădirii se auzeau răcnete. La radio era un cântec despre ghetoizarea revoluției. Se aprindeau focuri pe străzi. Era un oraș cu degetele vârâte în gunoaie, un oraș care hăpăia resturi din farfurii murdare. Trebuia s-o șterg de acolo. Planul era să-mi caut o slujbă, să-mi găsesc un locșor al meu, poate să mă apuc de lucru la vreo piesă sau să obțin un loc de muncă la vreun ziar, undeva. Erau anunțuri de angajare pentru barmani și chelneri, dar nu voiam s-o apuc pe acel drum, să intru în lumea aceea de șepci turtite și irlandezi în cămăși asudate. Am găsit ceva de lucru la distanță, ca vânzător, însă îmi trebuia conexiune telefonică în apartamentul lui Corrigan și se dovedea imposibil să convingi vreun tehnician să viziteze perimetrul blocurilor: nu era America la care mă așteptasem.

Corrigan mi-a făcut o listă cu lucruri de văzut, barul Chumley's din Village, Podul Brooklyn, Central Park pe timp de zi. Însă eram cam strâmtorat. Mă apropiam de fereastră și urmăream cum se toarce caietul zilelor. Gunoaiele mă acuzau. Mirosul deja urca până la al cincilea etaj.

Corrigan muncea, cum o cerea etica Ordinului său. Scotea un bănuț

conducând o dubă pentru niște bătrânei de la azilul din zonă. Bara de protecție era legată cu sârmă ruginită. Geamurile erau pline cu abțibildurile lui îndemnând la pace. Farurile atârnav, lăbărțate peste grila radiatorului. Lipsea mare parte a zilei, ocupându-se de infirmi. Ce pentru alții era chin, pentru el era binecuvântare. Îi lua de dimineață de la azilul de pe Cypress Avenue – erau în majoritate irlandezi, italieni, la care se adăuga și un evreu poreclit Albee, în costum gri și cu kippa pe creștet. „Prescurtat de la Albert“, zicea, „dar dacă-mi spui Albert, îți trag un șut în cur.“ Petrecusem cu ei vreo câteva după-amiezi, bărbați și femei – albi, cei mai mulți –, i-ai fi putut plia ca pe scaunele cu roțile. Corrigan conducea ca melcul, cum făcea mereu, să nu-i zguduie.

– Șofezi ca un mototol, a zis din spate Albee.

Corrigan și-a lăsat capul pe volan și a râs, însă fără să ridice piciorul de pe frână. Eram claxonați din spate. O zarvă drăcească. În aer se simțea, apăsătoare, decrepitudinea.

– Mișcă-te, mă, hai odată! a strigat Albee. Mișcă putoarea asta de dubă!

Corrigan a ridicat piciorul de pe frână și a călăuzit încetișor vehiculul către terenul de joacă de lângă St. Mary, unde i-a scos pe bătrânei, în scaunele lor cu roțile, și i-a așezat la ce crâmpie de umbră a izbutit să găsească.

– Aer curat, a zis.

Bărbații stăteau neclintiți și neguroși ca în poemele lui Larkin. Femeile păreau zgâlțâite de-o mână invizibilă, mișcau din capete în bătaia brizei, cu ochii ațintiți asupra locului de joacă, unde se aflau mai mult copii negri sau hispanici, dându-se pe tobogane sau agățați de bare.

Albee a reușit să se deplaseze cu scaunul într-un ungher, unde a scos la iveală niște foi de hârtie. S-a aplecat asupra lor fără o vorbă și s-a pus pe mâzgălit cu un creion. M-am dus și m-am uitat peste umărul lui.

– Ce faci aici, prietene?

– Ce fac eu e treaba mea, fir-ar să fie.

- Şah, nu?
- Joci?
- Normal că joc.
- Eşti cotate?
- Cotate?
- Hai, şterge-o de aici – şi tu eşti un mototol.

Corrigan mi-a făcut cu ochiul din marginea terenului de joacă. Era lumea lui şi-o iubea la nebunie.

Li se pregătise prânzul în vechiul azil de bătrâni, însă Corrigan a traversat strada până la prăvălia locală, de unde le-a mai cumpărat chipsuri, ţigări şi, pentru Albee, nişte bere rece. O copertină galbenă. Un automat de gumă legat cu lanţ triplu de obloane. Un tomberon, la colţ, întors cu susul în jos. Gunoierii făcuseră grevă în primăvară şi încă nu apucaseră să strângă toate deşeurile din urmă. De prin rigole se iveau şobolani. Nişte tineri în maiouri se proţăpeau în prag, cu uitături răuvoitoare. Îl cunoşteau, vezi bine, pe Corrigan, fiindcă fratele meu, intrând, i-a salutat cu strângeri de mână complicate. A zăbovit mult înăuntru şi a ieşit cu nişte pungi mari de hârtie cafenie în braţe. Unul dintre golani a lăsat pe umărul lui o labă prietenoasă, i-a apucat braţul, l-a tras spre el.

- Cum ai făcut asta? l-am întrebat. Cum i-ai făcut să vorbească cu tine?
- De ce n-ar vorbi?
- Păi, mi se pare, nu ştiu... că arată duri, din astea.
- Pentru ei nu-s decât un fraier oarecare.
- Şi nu te temi? Că au vreun pistol, ceva, sau cuţit?
- De ce să mă tem?

I-am încărcat pe bătrâni înapoi în dubă. Corrigan a ambalat motorul și-am pornit spre biserică. Se ținuse un vot printre vârstnici, biserică versus sinagogă. Era acoperită de graffiti – albe, galbene, roșii, argintii. TAGS 173. GRACO 76. Ferestrele cu vitralii fuseseră sparte cu pietricele. Până și crucea din vârf era însemnată cu vopsea.

– Templul cel viu, a zis Corrigan.

Evreul cel bătrân a refuzat să coboare. A rămas în mașină, cu capul în piept, fără să spună nimic, răsfoindu-și însemnările din agendă. Corrigan a deschis ușile din spate ale dubei și i-a întins încă o doză de bere peste banchetă.

– E-n regulă Albee al nostru, a zis Corrigan depărtându-se de portiere. Nu face decât să lucreze toată ziua la problemele alea de șah. A fost mare maestru, mi se pare. E din Ungaria, dar a nimerit în Bronx. Își trimite uneori soluțiile prin poștă. E-n stare să joace douăzeci de partide în același timp. Poate juca legat la ochi. E singura chestie care-l ține în priză.

I-a ajutat pe ceilalți să coboare și, unul câte unul, i-a împins cu scaunele către intrare.

– Hai să trecem pe scânduri.

În fața clădirii erau niște trepte ciobite, însă Corrigan avea puse deoparte, lângă sacristie, două șipci lungi de lemn. Le-a întins, paralele una cu alta, și a pornit în sus, împingând. Scândurile săltau sub greutatea scaunelor cu roțile și, în câte un moment, lăsau impresia că se ridică spre cer. Corrigan a împins mai departe, și scândurile s-au lăsat la loc. Fratele meu părea în largul lui. Avea în ochi o lucire. Vedeai în el băiețelul de altădată, de nouă ani, din Sandymount.

I-a lăsat pe bătrâni să aștepte lângă bazinul cu apă sfințită până ce s-au aliniat cu toții, pregătiți.

– Ăsta-i momentul meu preferat din zi, a spus.

A pătruns în întunericul răcoros al bisericii și i-a împins pe vârstnici până unde voiau, unii pe margine, alții în băncile din spate.

O irlandeză bătrână a fost adusă în primul rând, unde s-a apucat să-și prefire mărgелеle din rozariu. Avea o coamă de păr alb, ochi injectați și o uitătură fixă, nepământească.

– Fă cunoștință cu Sheila, a zis Corrigan.

Femeia abia mai putea îngâna o vorbă. Fusese cântăreață de cabaret, dar își pierduse, din cauza unui cancer la gât, mare parte din voce. Era din Galway de fel, însă emigrase imediat după Primul Război Mondial. Corrigan o prefera, așa că fratele meu a rămas aproape și a rostit alături de ea rugăciunile rituale: de zece ori Ave Maria. Ea nu avea habar, sunt sigur, de apartenența lui la ordinul călugăresc, dar acolo, în biserică, dovedea o energie de care nu era capabilă altundeva. Arătau, ea și Corrigan, ca și cum s-ar fi rugat împreună pentru venirea ploii.

Când am ieșit iarăși în stradă, l-am găsit pe Albee moțâind în dubă, cu o dâră de scuipat pe bărbie.

– Ce mama dracului, a mormăit când motorul a revenit huruind la viață. Niște mototoli, asta sunteți amândoi.

După-amiaza era pe sfârșite. Corrigan a oprit la azil, apoi m-a lăsat și pe mine în fața blocului. Mai avea de făcut o chestie, a zis; trebuia să se vadă cu cineva.

– Un mic proiect la care lucrez, mi-a spus peste umăr. N-ai de ce să-ți faci griji. Ne vedem mai încolo.

A urcat în dubă și, înainte de a porni, a atins cu degetele ceva din torpedou.

– Să nu mă aștepti, a strigat.

L-am privit cum pleacă, cu mâna scoasă pe geam, fluturând-o. Îmi ascundea ceva, o simțeam.

Se făcuse întuneric beznă când l-am văzut sosind în sfârșit, trecând prin șirurile de târfe de pe marginea drumului expres. S-a apucat să le împartă cafea cu gheață dintr-o canistră imensă, argintie, pe care o avea în spatele

dubei. Fetele s-au adunat în jurul lui, așteptând să li se pună gheață în pahare. Jazzlyn purta un costum de baie într-o singură piesă, fosforescent. S-a apucat de tur, a tras de marginea elastică și i-a dat drumul, apoi a venit mai aproape și a schițat, lipită de șoldul lui, o mișcare de dans din buric. Era înaltă, exotică și tânără, părea un pui care dă din aripi pe marginea cuibului. L-a îmbrâncit în joacă. Corrigan a trasat iute un cerc de pași în jurul ei. Un hohot răsunător. A tresărit și a pornit grăbită la auzul claxonului unei mașini. La picioarele lui Corrigan zăcea acum un șir de pahare goale de hârtie.

După un timp a intrat în apartament, slab, încercănat, extenuat.

– Cum a fost întâlnirea?

– A, super, mda, a zis. Nici o problemă.

– Ai dăntuit pe rupte?

– Da, mi-am făcut de cap, doar mă știi.

S-a prăbușit pe pat, trezindu-se însă dis-de-dimineață la o cană grăbită de ceai. În casă nu era nimic de mâncare. Doar ceai, zahăr și lapte. Și-a spus rugăciunile, a atins crucifixul și a pornit iarăși spre ușă.

– Iar te duci la fete?

Și-a privit picioarele.

– Presupun.

– Chiar crezi că au nevoie de tine, Corr?

– Nu știu. Așa sper.

A tras ușa după el.

Nu mă interesase niciodată s-o fac pe moralistul. Nu era chemarea mea. Nu era treaba mea. Fiecare cu ce-l doare. Culegi ce ai semănat. Corrigan avea motivele lui. Însă femeile astea mă tulburau. Erau la ani-lumină de orice știusem. Ochii încețoșați. Călcatul nesigur din pricina heroinei. Costumele lor

de baie. Urmele de ace în dosul genunchilor. Mi-erau mai mult decât străine.

Jos, în curte, o luam pe drumul ocolitor, pe după blocuri, urmând crăpăturile în ciment, doar ca să le evit.

Câteva zile după aceea am auzit în ușă un ciocănit blând. Un bărbat mai în vârstă, cu o singură valiză. Un alt călugăr al Ordinului. Corrigan s-a repezit să-l îmbrățișeze.

– Frate Norbert!

Venise din Elveția. Ochii triști, căprui ai lui Norbert mă bucurau. A aruncat o privire prin apartament, a înghițit în sec, tare, a zis ceva despre Domnul Isus și un loc de nesmintită odihnă. A doua zi de la sosire l-au jefuit pe Norbert în lift, sub amenințarea armei. A zis că le dăduse cu bucurie totul, chiar și pașaportul. În ochi îi licărea un fel de mândrie. Elvețianul s-a așezat apoi la rugăciune preț de două zile încheiate, fără să iasă din apartament. În aceeași perioadă Corrigan a umblat mai mult pe străzi. Norbert era prea formalist și corect pentru el.

– E de parcă l-ar durea un dinte și-ar vrea ca Dumnezeu să-l vindece, a zis fratele meu.

Norbert refuzase canapeaua, mulțumindu-se să se întindă pe dușumea. Tresărea, interzis, ori de câte ori se deschidea ușa și intrau prostituatele. A venit și Jazzlyn, i s-a așezat în poală, și-a trecut degetele peste lobul urechii lui, și-a făcut de lucru cu pantofii lui ortopedici, i-a ascuns după sofa. I-a declarat că putea fi, dacă voia, prințesa lui. Norbert s-a făcut roșu la față, aproape să-i dea lacrimile. Apoi, după ce fata a plecat, rugăciunile i-au devenit pițigăiate și frenetice. „Viața Preasfântă a fost cruțată, dar nu și durerea, Viața Preasfântă a fost cruțată, dar nu și durerea.” Se ruga și plângea. Corrigan a reușit să-i recupereze pașaportul și, cu duba maro, l-a dus la aeroport pentru zborul de întoarcere la Geneva. S-au rugat împreună, apoi Corrigan i-a făcut vânt. Acum se uita la mine de parcă s-ar fi așteptat s-o iau și eu curând din loc.

– Nu știu cine-s oamenii ăștia, a zis. Sunt frații mei, dar de fapt nu-i cunosc. I-am dezamăgit, oricum.

- Ar trebui să pleci din gaura asta, Corr.
- De ce să plec? Viața mea e aici.
- Găsește un loc cu un pic de soare. Putem să plecăm amândoi. Mă gândeam la California, sau ceva asemănător.
- Chemarea mea e aici.
- Ai putea fi chemat oriunde.
- Aici sunt acum.
- Cum ai făcut să-i recuperezi pașaportul?
- Ei, am întrebat pe unul, altul.
- L-au jefuit sub amenințarea armei, Corr.
- Știu.
- O s-o pățești.
- Hai, mai scutește-mă.

M-am așezat pe scaun la geam și m-am uitat la camioanele cele mari, cu remorcă, cum pătrund în pasajul de sub drumul expres. Fetele se băteau să ajungă la ele. Un bec fluorescent, singuratic, clipea în depărtare: reclamă la cereale pentru micul dejun.

- Marginea lumii e aici, a zis Corrigan.
- Ai putea să faci și acasă ceva. În Irlanda. În nord. Belfast. Ceva pentru noi. Pentru ai tăi.
- Aș putea, da.
- Ori să răcolești sufletele unor campesinos, prin Brazilia.

– Mda.

– Atunci de ce să rămâi aici?

A zâmbit. Ceva, în ochii lui, căpătase o lucire sălbatică. Nu-mi dădeam seama despre ce-i vorba. A ridicat palmele spre ventilatorul din tavan, parcă gata să și le vâre printre palele rotitoare, să și le lase acolo, să se uite cum îi sunt schilodite.

La revărsat de zi, fetele s-au așezat la coadă pe lângă clădire, deși lumina diurnă le mai subția rândurile. După rugăciunile matinale, Corrigan s-a dus la chioșcul din colț, să-și cumpere The Catholic Worker. Prin pasaj, peste drum, pe sub copertină. La ușa magazinului a dat peste bătrâni în izmene și peste porumbei care ciuguleau firimituri la picioarele lor. A revenit cu ziarul făcut sul sub braț. Îl vedeam cum traversează, cum e încadrat de ochiul de ciment al pasajului. Ieșit din umbră, a trecut pe lângă târfe, și ele l-au strigat, cu glasuri cântate, pe nume. Trei note aveau în gamă. Corr-i-gan. Cor-rig-gan. Coori-gan.

A trecut prin rândurile lor strânse. Jazzlyn s-a oprit la vorbă cu el, cu degetul mare vârat sub elasticul costumului de baie. Arăta ca un polițist de modă veche într-un corp greșit, întinzând și dând iarăși drumul baretelor subțiri, de culoarea lămâii verzi, peste sâni. S-a aplecat din nou spre el, aproape atingându-i gulerul. Corrigan nu s-a tras înapoi. Tărășenia asta o ațâța, îmi dădeam seama. Din felul în care se apleca trupul tânăr. Plesnetul puternic al bretelei. Sfârcul ei împungând țesătura. Capul înclinându-se din ce în ce mai aproape.

Fiindcă treceau mașini, Jazzlyn s-a întors spre ele, alungindu-și umbra matinală. Era de parcă voia să fie peste tot în același timp. S-a dat și mai aproape, i-a șoptit ceva la ureche fratelui meu. El a încuviințat, s-a răsucit pe călcâie și a pornit iarăși spre chioșcul din colț, de unde a revenit cu o doză de cola. Jazzlyn a bătut bucuroasă din palme, i-a luat-o din mână, a tras cheița, a țopăit veselă. Lângă drumul expres parcase un șir de camioane mari. Și-a suit o clipă talpa pe grilajul argintiu al radiatorului, a sorbit din cutie, apoi a azvârlit-o fără veste pe jos și a urcat în camion.

Nici nu a ajuns bine în cabină, că s-a și apucat să-și dezbrace costumul de baie. Corrigan s-a întors cu spatele. Doza de cola zăcea într-o baltă neagră în șanț.

Asta s-a întâmplat de mai multe ori în șir: Jazzlyn îi cerea câte o doză de cola, apoi dădea cu ea de pământ când își găsea mușteriu.

M-am gândit să mă duc acolo, să negociez un preț și să mă înfrupt din ce-i putea pielea, s-o apuc de ceafă, să-i apropii fața de a mea, răsufarea aceea dulce, s-o înjur, s-o scuip fiindcă dădea de-a azvârlita cu generozitatea fratelui meu.

– Auzi, lasă-le ușa deschisă, bine? mi-a spus după ce a ajuns acasă.

Luasem obiceiul să zăvorăsc toate încuietorile după-amiaza, chiar dacă veneau și băteau în ușă cu pumnii.

– De ce nu se pișă pe la casele lor, Corrigan?

– Fiindcă nu au case. Au apartamente.

– Atunci de ce nu se pișă în apartamentele lor?

– Fiindcă au familii. Mame, tați, frați, fii și fiice. Nu vor ca familiile lor să le vadă îmbrăcate așa.

– Au și copii?

– Sigur.

– Și Jazz are?

– Doi, mi-a răspuns.

– Aoleu!

– Tillie e maică-sa.

M-am abătut asupra lui. Știu cum suna. Intri în vârtoarea aia, nu mai scapi –

nu există întoarcere. A ieșit din mine ca un torent, ce scârboase sunt, cum îi sug sângele, toate, îl mulg de parale, vai de capul lui, îi mănâncă viața, lipitorile, mai rău ca niște lipitori, ploșnițe târătoare; era un tâmpit – din toată religiozitatea, din întreaga lui pietate de căcat nu se alegea nimic, lumea e rea și se ține de rele, iar speranța nu-i altceva decât ce poți vedea cu ochii tăi din cap.

S-a tras de un fir de ață care-i ieșea din mânecă, însă l-am prins de cot.

– Și să nu-mi vii cu rahaturile tale despre Domnul care-i cruță pe căzuții în păcat și-i salvează pe cei obidiți. Domnul e prea mare ca să încapă în fustele lor mini. Știi ce, frate? Uită-te la ele. Vezi-le pe geam. Oricâtă înțelegere le-ai arăta, n-o să schimbe niciodată nimic. De ce nu te resemnezi? Nu faci decât să-ți liniștești conștiința, atâta tot. Dumnezeu apare și-ți sfintește vina.

Buzele i s-au desfăcut un pic. Am așteptat, dar n-a rostit o vorbă. Eram atât de aproape unul de altul, că-i vedeam limba mișcându-i-se în spatele dinților, agitându-se înapoi și încolo ca o făptură neliniștită. Privea fix, încordat, în gol.

– Fă-te odată mare, frate. Fă-ți bagajul, du-te altundeva unde contezi. Ele nu merită nimic. Nu sunt curve pocăite. Iar tu, printre ele, nu ești decât un coate-goale. Îți cauți săracul lăuntric? De ce nu te smerești și tu odată la picioarele unor bogați? Sau Dumnezeu îi iubește numai pe indivizii buni de nimic?

Vedeam reflexia mărunță și alungită a ușii albe în pupilele lui și mă tot gândeam că una dintre târfe, dintre sfintele lui eșecuri, avea să intre și că aveam să-i văd și ei oglindirea în ochii fratelui meu.

– De ce nu-i deranjezi pe bogați cu caritatea ta? De ce nu te duci să te așezi pe treptele casei unei bogătanțe și s-o întorci la Dumnezeu? Spune-mi o chestie: dacă săracii sunt cu adevărat imaginea vie a lui Isus, atunci de ce pizda mării lor sunt așa de infecte? Asta să-mi spui, Corrigan. Ce caută ei acolo, ziua în amiaza mare, să-și expună infecția în fața restului lumii? Aș vrea să știu. E doar vanitate, nu? Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși. Un rahat. Mă ascuți? De ce nu-ți iei tu târfele și nu le pui să cânte în cor? Biserica Sfintei Prăjeli. De ce nu le pui, la biserică, să stea în primele rânduri? Tu, adică, te așezi în genunchi pentru toate vagaboandele, căzăturile,

schilozii și drogangiii. Aștia de ce nu fac nimic? Fiindcă nu vor decât să te stoarcă ca pe-o lămâie, de aia.

Epuizat, mi-am lăsat capul pe lemnul pervazului.

Încă așteptam să-mi ofere un soi de binecuvântare amară – să fii slab cu cei lipsiți de putere, puternic cu cei tari, nu există pace decât întru Isus, libertatea e oferită, nu primită de-a gata, niște sfântă trăncăneală să mă calmeze, dar în loc de asta a lăsat să se spargă de el valul cuvintelor mele. Pe față nu i se clintea un mușchi. S-a scărpinat pe braț și a înclinat a încuviințare bărbia.

– Numai să lași ușa deschisă, a zis.

A ieșit pe casa scării, cu pașii răsunând, trecând prin marginea curții, dispărând în cenușul de afară.

M-am luat după el, în goană, pe treptele alunecoase ale blocului. Volute groase, uriașe, de graffiti pe ziduri. Pelicula plutitoare a fumului de hașiș. Cioburi pe treptele din capăt. Duhoare de pișat și de vomă. Prin curte. Un bărbat cu un pit bull în lesă. Îl învăța să muște. Câinele clănțănea spre brațul lui: pe încheieturi bărbatul avea brățări imense, metalice. Mârâielile răsunau pe întinderea curții. Corrigan dădea înapoi cu duba lui maro, pe care o parcase pe marginea străzii. Am izbit cu palma în geam. Nu a întors capul. M-am gândit, cred, să-l silesc să-și bage mințile-n cap, dar în clipa următoare duba a dispărut din vedere.

Peste umărul meu, câinele se năpustea iarăși cu colții rânjiți spre brațul tipului, însă tipul se holba la mine de parcă eu aș fi încercat să-i sfâșii încheietura. Pe față i s-a întins un surâs, răutăcios și pur. Am gândit: „Cioroiule“. Nu m-am putut abține, asta am gândit: „Cioroiule“.

Locul ăsta avea să mă distrugă: cum de-l suporta Corrigan?

Am pornit prin cartier cu mâinile înfipite în buzunare, nu pe trotuar, ci pe lângă șirul de mașini parcate, o perspectivă alterată. Pe lângă șoldul meu, aproape atingându-mă, treceau taxiuri. Vântul purta damful de metrou prin traficul de afară. Un suflu puternic, mustind de udeală.

M-am îndreptat spre biserica St. Ann. Am urcat pe treptele sparte, am intrat în vestibul, am trecut de bazinul cu agheasmă, am pășit în întuneric. Aproape că mă așteptam să-l văd acolo cu capul plecat, rugându-se, dar nu era.

În partea din spate a bisericii puteau fi aprinse lumânări mici, roșii, electrice. Am băgat o monedă de-un sfert de dolar în fantă și i-am auzit zăngănitul puternic pe fundalul lipsit de sunet. Vocea de demult a tatălui meu în ureche: Dacă nu poți îndura adevărul, nu întreba de el.

Corrigan s-a întors mai pe seară. Lăsasem ușa neîncuiată, însă a scos oricum o șurubelniță și s-a apucat să desfacă toate șuruburile de la încuietori și lanțuri.

– Am treabă.

Era letargic, ochii i se roteau osteniți în cap și ar fi trebuit să-mi dau seama încă de pe-atunci, însă n-am recunoscut ce era. A îngenuncheat pe podea, cu ochii la nivelul clantei. Sandalele îi erau tocite. Talpa se rosea, rămăsese o piele de cauciuc plat. Pantalonii de doc erau strânși pe talie cu o bucată de sfoară. Altfel nu s-ar fi ținut pe șolduri. Cămașa cu mâneci lungi îi era strâmtă și pe sub ea, ca un straniu instrument muzical, se întrezărea colivia coastelor.

S-a pus pe lucru cu râvnă, dar folosea o șurubelniță cu cap plat și trebuia să potrivească oblic unealta în adânciturile în formă de stea.

Îmi făcusem deja bagajul, gata s-o iau din loc, să-mi găsesc o cameră, o slujbă la vreun bar, orice, numai să scap de acolo. Am tras sofa în mijlocul încăperii, sub ventilator, am încrucișat pe piept brațele, m-am pus pe așteptat. Palele ventilatorului nu izbuteau să alunge arșița. Am observat, pentru prima oară, că fratele meu Corrigan are un petic de chelie în creștet. Mi-a venit să fac o poantă cu chelia, despre cum semăna cu o tonsură călugărească, însă nu mai era nimic între noi, nici cuvinte și nici priviri. Și-a văzut de lucru la zăvoare. Pe jos au căzut vreo două șuruburi. Am privit mărgelile de sudoare care îi coborau pe ceafă.

Și-a suflecat absent mâneca, și atunci am știut.

*

Dacă ai impresia că ai aflat toate secretele, ți se pare că știi și toate remediile. Nu am fost din cale-afară de uimit să-mi dau seama că fratele meu își administra heroină: făcuse mereu ce făceau clienții lui cei mai josnici. Era mantra perversă a credințelor sale. Voia să-și audă pașii ca probă că pășește. Nu exista scăpare de aici. Așa făcuse și în Dublin, deși la un nivel de nesăbuiță diferit. Ajunsese aproape rupt de realitate, însă mi se părea că nu extazul drogului îl urmărea el, ci doar să se racordeze la starea necesară. Avea o afinitate pentru durere. Dacă nu o putea lecui, o lua asupra lui. Își băga în venă fiindcă nu putea îndura gândul că alții se confruntă singuri cu aceeași groază.

Și-a ținut mânăca suflecată vreo oră, cât s-a ocupat de broaște și încuietori. Vânătaile de pe interiorul brațului erau de un albastru închis, intens. Când a terminat, ușa nici nu se mai închidea de tot, doar se răsuca în balamale.

– Gata, a zis.

Apoi a căzut pe pat fără vreun sunet. Eram sigur că n-o să pot adormi, însă m-am trezit în obișnuitul vuiet al drumului expres. Pe lumea de afară te puteai baza. Huruیت de motor și cântec de pneuri. Niște plăci imense de tablă fuseseră puse peste câteva dintre gropi. Scoteau zgomot de tunet când trecea câte un camion peste ele.

Alegerea de a rămâne se dovedea una destul de ușoară: Corrigan nu mi-ar fi cerut în vecii vecilor să plec. M-am trezit în zori și m-am bărbierit, gata să-l însoțesc pe ruta lui. L-am zgâlțâit din pături. Îi cursese un pic de sânge din nas și-i rămăsese negricios, încleiat în perii bărbii. S-a întors cu fața la perete.

– Pune de ceai, te rog.

Când și-a întins oasele a dat peste crucifixul de lemn de pe perete. Crucifixul a început să se bălăngănească pe cui. Dedesubt se vedea un petic de zugrăveală nedecolorată. Urma abia deslușită a crucii. A întins brațul s-o oprească din balans, a mormăit ceva despre cum era Dumnezeu gata să se

miște lateral.

– Pleci azi? a întrebat dând cu ochii de rucsacul pregătit pe podea.

– Mă gândeam să mai stau vreo două zile.

– Nici o problemă, frate.

S-a pieptănat în ciobul de oglindă, s-a dat cu puțin deodorant. Măcar păstra aparențele. Am luat liftul, în loc să coborâm pe scări.

– Un miracol, a zis Corrigan când ușa s-a deschis cu un oftat și luni mărunte, scânteietoare au licărit din interior. Funcționează.

Am traversat un petic de iarbă din fața blocului, printre sticle sparte. Deodată, să mă aflu alături de el mi se părea în regulă, prima oară după mulți ani. Acel vis vechi al țelului care se cere atins. Știam ce am de făcut – să-l ajut să parcurgă lungul drum înapoi spre o existență rezonabilă.

M-am simțit, printre cocotele matinale, fermecat într-un fel bizar. Corr-gan. Corr-i-gun. Corry-gan. Era, până la urmă, și numele meu de familie. Mă cuprinsese o neobișnuită relaxare. Trupurile lor nu mă mai stânjeneau, ca atunci când le priveam de departe. Își acopereau, timide, sânii cu brațele. Una își vopsise părul roșu aprins. Alta se dăduse pe pleoape cu argintiu și sclipici. A tras apăsător din țigară și a dat fumul afară, în fuioare experte, pe nas și pe gură. Pielea îi lucea. În altă viață ar fi putut fi o aristocrată. Își ținea ochii pironiți în pământ, de parcă ar fi căutat ceva ce-i scăpase din mână. Am simțit simpatie pentru ea, și un fel de dorință.

Dinspre femei veneau triluri unduitoare de bârfe. Fratele meu mi-a aruncat o privire și a zâmbit larg. Era ca și cum mi-ar fi șoptit la ureche aprobarea lui pentru tot ce nu puteam înțelege.

Au trecut mai multe mașini.

– Pleacă de aci, a zis Tillie. Avem afaceri de încheiat.

O spusese ca și cum ar fi fost vorba despre tranzacții bursiere. I-a făcut un semn cu bărbia lui Jazzlyn. Corrigan m-a tras în umbre.

- Toate își bagă în venă? l-am întrebat.
- Unele da.
- Nasoală chestie.
- Lumea le pune la încercare, apoi le arată un pic de bucurie.
- Cine le face rost? De praf.
- Habar nu am, a zis scoțând un ceas mic de argint din buzunarul pantalonilor. De ce întrebi?
- Eram curios, atât.

Deasupra noastră vuiau automobilele. Mi-a dat o palmă peste umăr. Am pornit spre azilul de bătrâni. O infirmieră tânără aștepta pe trepte. S-a ridicat și a fluturat năvalnic din mână, în vreme ce Corrigan oprea. Arăta a sud-americană – micuță, frumoasă, cu o claie de păr negru și ochi de tăciune. Între ei am simțit străfulgerarea unei imense tensiuni electrice. Corrigan se înmuia în preajma ei, corpul îi devenea mai flexibil. Și-a lăsat palma pe ceafa ei și au dispărut amândoi dincolo de ușa electronică.

M-am pus pe căutat probe în torpedoul dubei: ace, pachetele, accesorii, orice. N-am găsit nimic, cu excepția unei Biblie uzate. Pe pagina de gardă, Corrigan își notase gânduri răzlețe: Dorința de a anula poftele. De a rămâne nepăsător în fața naturii. Urmează-ți-le și imploră iertarea. Rezistența stă în inima păcii. Când nu era decât un băiețandru, arareori se întâmplase fie și să îndoaie vreo pagină a Bibliei lui – o ținuse mereu imaculată. Acum i se adunase în spinare povara zilelor. Scrisul îi era un păienjeniș. Subliniase cu tuș negru unele pasaje. Mi-am amintit legenda pe care o auzisem cândva, în vremea studenției – că există în lume treizeci și șase de sfinți secreți, fiecare trudind în meserii umile: tâmplari, cârpaci, păstori. Ei poartă mâhnirea lumii întregi și au un fir de comunicare cu Dumnezeu, toți, cu excepția unuia, sfântul ascuns, care e uitat. Cel uitat e lăsat să se zbată de unul singur, fără comunicare cu Dumnezeu: poartă mâhnirile de unul singur, povestea poveștilor.

Am privit cum infirmiera cea scundă cobora cu grijă scaunele pe rampă. Avea un tatuaj pe gleznă. Mi-a trecut prin minte că ea e cea care-l aprovizionează cu heroină, însă părea prea voioasă în razele fierbinți și piezișe ale soarelui.

– Adelita, a zis întinzându-mi mâna prin geamul dubei. Corrigan mi-a povestit de tine.

– Hei, mișcă-ți carcasa încoace și ajută-ne, m-a îndemnat din latura dubei fratele meu.

Se chinuia s-o treacă prin cadrul portierei pe bătrâna din Galway. Venele de la gât îi pulsau. Sheila era moale ca o păpușă de cârpe. Mi-am amintit, fără veste, cum cânta la pian mama noastră. Corrigan a împins-o înăuntru gâfâind și a aranjat niște chingi care treceau peste corpul femeii.

– Trebuie să vorbim, i-am spus.

– Mda, bine, doar să-i urcăm în dubă pe oamenii ăștia.

A schimbat priviri cu infirmiera pe deasupra banchetelor. Femeia avea un bob de sudoare deasupra buzei de sus. Și l-a șters cu mâneca scurtă a uniformei. În vreme ce ne depărtam, s-a sprijinit de rampă și și-a aprins o țigară.

– Drăgălașa de Adelita, a zis Corrigan când am dat colțul.

– Nu despre asta voiam să vorbesc cu tine.

– Ei, dar despre asta vreau eu să vorbesc, mi-a replicat, apoi, după o privire fugară în oglindă: Nu-i așa, Sheila?

A bătut darabana cu degetele pe volan.

Revenise la sinele său pus pe fredonat. M-am gândit că poate-și făcuse vreo doză cât se aflase înăuntrul căminului de bătrâni: din ce știam eu despre dependențe, absolut orice era cu putință. Însă se luminase la față, era voios și nu arăta semne de intoxicație, sau cel puțin nu pe cele pe care mi le imaginam eu. Conducea cu un braț scos pe geam. Vântul îi sufla părul peste cap.

- Ești un mister, asta ești.
- Nu-i nimic misterios, frățioare.

Din spate, Albee a intervenit:

- Mototol.
- Gurița, a zis cu un rânjel Corrigan, cu accent atins de inflexiunile din Bronx.

Nu-i păsa decât de momentul în care se afla, de absolutul aici și acum. Demult, când ne încăieram, copii fiind, avea obiceiul să stea și să încaseze neclintit toate loviturile – bățiile noastre durau doar câtă vreme îl pocneam eu. Mi-ar fi fost ușor să-i ard una acum, să-l încolțesc lipit de portieră, să-i întorc pe dos buzunarele, să-i scot la iveală pachețelele cu otrava care-l distrugea.

- Ar trebui să faci o vizită dincolo, Corr.
- Mda, a făcut absent.
- La Sandymount, adică. Doar o săptămână sau două.
- Dar n-ați vândut casa?
- Am vândut-o, dar găsim noi un loc pentru tine.
- Palmierii, a zis cu un surâs vag. Cea mai ciudată priveliște din Dublin. Încerc să le povestesc oamenilor despre ei, dar pur și simplu nu mă cred.
- O să revii?
- Poate, cândva. Și s-ar putea să vin însoțit, a zis.
- Sigur.

A aruncat o privire în oglinda retrovizoare. Nu-mi imaginam că ar vrea s-o aducă pe bătrână înapoi în Irlanda, dar eram gata să-i permit lui Corrigan să

aibă orice spațiu voia.

Odată ajunși la parc, a tras în umbra zidului. Ziua era luminoasă, însorită și prietenoasă. Albee și-a scos hârtiile la iveală, îngăimându-și mutările la problemele de șah. Ori de câte ori îi ieșea câte una, elibera frâna scaunului cu roțile și se legăna înainte și înapoi, bucuros. Sheila purta, peste părul lung și alb, o pălărie de pai cu boruri late. Corrigan i-a tamponat fruntea cu batista, făcând-o să scoată din gâtleej câteva sunete aspre. Bătrâna avea acea tristețe de emigrant – niciodată n-avea să se mai întoarcă în țara ei, era plecată în mai multe sensuri – însă privirea și-o ținea neconținut îndreptată spre locul de baștină.

În apropiere, niște puști rupseseră sigiliul unui hidrant și dansau în jetul de apă. Unul avea o tavă de copt și o folosea ca pe o placă de surfing. Apa l-a purtat pe lângă barele din părculețul de joacă, unde a căzut cu fața înainte, râzând, peste gard. Acum, alții își cereau zgomotos dreptul de a folosi tava. Corrigan s-a apropiat de gard și și-a apăsât palmele pe ochiurile romboidale de sârmă. Dincolo de el, ceva mai departe, niște jucători de baschet picurând de sudoare driblau în direcția coșului lipsit de plasă.

Mi s-a părut un moment că văd dreptatea lui Corrigan, că era ceva aici, ceva care se cerea recunoscut și salvat, un fel de bucurie. Voiam să-i spun că încep să înțeleg, ori cel puțin să-mi fac o idee cât de cât, însă m-a strigat pe nume și mi-a zis că o să treacă pe la prăvălie.

– Ai grijă un pic de Sheila, bine? I-a căzut pălăria pe-o parte. N-o lăsa să facă insolatie.

O gașcă de tineri cu bandane și blugi strâmți își treceau vremea prin fața prăvăliei. Își aprindeau unii altora țigările, plini de importanță. L-au salutat pe Corrigan cu obișnuitele strângeri complicate de mână, au dispărut în interior odată cu el. O ștusem. Simțeam cum urcă furia în mine. Am traversat strada în fugă, cu inima bubuind sub cămașa ieftină de in. Am trecut de gunoaiile făcute morman lângă ușa magazinului, sticle goale de băutură, ambalaje rupte. În vitrină erau înșirate boluri cu peștișori aurii ale căror trupușoare subțiri și oranj se roteau în cercuri fără țintă. S-a auzit un clopoțel. Înăuntru, din boxe, susura muzică blues. Doi puști, uzi leoarcă de la hidrant, se opriseră lângă vitrina frigorifică în care se afla înghețata. Alții mai mari, cu bandanele

roșii pe frunte, dădeau asaltul la răcitoarele cu bere. Corrigan era la teighea, cu o sticlă de lapte de jumătate de litru în mână. A ridicat privirea, fără să pară tulburat câtuși de puțin:

– Credeam că ai grijă de Sheila.

– Asta ai crezut?

Mă așteptasem la gesturi furișe, să văd vreun pachetel cu heroină ițindu-i-se din buzunar, să asist la vreo tranzacție clandestină, la vreun bătut de palmă cu gășcarii, dar nu am văzut nimic.

– Pune-o în contul meu, i-a zis Corrigan vânzătorului și, ieșind, a atins în treacăt cu palma un acvariu.

Clopoțelul de la ușă a sunat.

– Și aici găsești prafuri de vânzare? am întrebat în vreme ce traversam către parc strada aglomerată.

– O tot ții cu prafurile astea, a zis.

– Ești sigur, Corr?

– Să fiu sigur de ce?

– Păi, spune-mi, frate. Arăți ca naiba. Uită-te în oglindă.

– Glumești, nu? A făcut un pas înapoi și a izbucnit în râs. Eu? Să-mi bag prafuri?

Am ajuns la gard.

– N-aș atinge chestia aia nici cu o prăjină, a zis, cu mâinile strângând firele de sârmă și încheieturile degetelor albite. Fie raiul cum o fi, mie îmi place aci.

S-a întors să se uite la rândul scurt de scaune cu roțile înșiruite în lungul gardului. Ceva rămăsese proaspăt la el, poate chiar tânăr. La șaisprezece ani, Corrigan scrisese, pe interiorul unui pachet de țigări, că toate cuvintele sfinte

din lume pot încăpea pe interiorul unui pachet de țigări – era atât de simplu, doar să le faci altora ce-ai fi vrut să-ți facă ei ție, numai că la vremea aceea nu se gândise la alte complicații.

– Ai vreodată senzația că s-a rătăcit în tine ceva? m-a întrebat. Nu știi ce e, ar putea fi o bilă, o piatră, ar putea fi bumbac sau fier sau iarbă sau altceva, dar e înăuntru, în tine. Nu e ca un foc sau o furie. Doar o ditamai bila. Și senzația că nu ai cum să ajungi la ea? S-a întrerupt, și-a ferit privirea, s-a bătut cu palma peste piept, în stânga. Ei bine, aici e, a spus. Fix în locul ăsta.

Arareori pricepem ce auzim atunci când o auzim pentru prima oară, dar un lucru e sigur: auzim chestia respectivă cum n-o s-o mai auzim vreodată. Ne întoarcem la moment ca să avem iarăși experiența, dar nu mai izbutim niciodată să-l găsim cu adevărat, rămâne doar amintirea lui, urma vagă a ce a fost de fapt, ce a însemnat.

– Mă iei peste picior, așa-i?

– Aș vrea eu, a zis.

– Haide, mă...

– Nu mă crezi.

– Jazzlyn? am întrebat, pus la podea. Nu cumva... te-ai înamorat de târfa aia?

A hohotit cu poftă, însă parcă nu era râsul lui. Ochii i-au fulgerat asupra locului de joacă și și-a trecut degetele peste sârma gardului.

– Nu, a zis, nu, nu Jazzlyn, nu.

Corrigan m-a dus apoi cu mașina prin South Bronx, pe sub cerul înflăcărat. Apusul era de culoarea mușchiului crud, roz cu striatii sure. Incendiere. Proprietarii clădirilor, m-a lămurit, se țineau de fraudarea asigurărilor. Străzi întregi cu clădiri de închiriat și depozite abandonate focului.

Pe la colțuri erau adunate găști de tineri. Semafoarele erau blocate pe roșu. Pe

lângă hidranți se vedeau băltoace mari cu apă stătută. Un imobil de pe Willis se prăbușise în stradă. Niște câini sălbaticiți își amușinau drumul printre ruine. Un indicator ars de neon stătea cocoțat la verticală. Treceau autospeciale de pompieri. Au trecut și două mașini de poliție care nu se dezlipeau, pentru siguranță, una de alta. Când și când, din umbre se mai ivea câte o siluetă, vagabonzi împingând cărucioare de cumpărături pline ochi cu cabluri de cupru. Arătau precum coloniștii de altădată porniți spre vest, mânându-și căruțele pe meleagurile acoperite de beznă ale Americii.

– Ce-i cu ei?

– Jefuiesc clădirea, trag afară mațele din ziduri și după aia vând sârma de cupru. Se aleg cu douăzeci de cenți la kil, sau cam așa.

Corrigan a oprit duba lângă niște clădiri de apartamente care fuseseră abandonate, dar rămăseseră neatinse de foc, și a tras frâna de mână. Pe stradă stăruia o pâclă groasă. Abia dacă vedeai vârful stâlpilor de lumină. Peste cadrele ușilor fuseseră întinse benzi de avertizare, însă ușile din spatele benzilor fuseseră sparte cu lovituri de picior. Și-a săltat pe banchetă tălpile, ajungând cu sandalele aproape în zona pântecelui. Și-a aprins o țigară și a pufăit-o lacom, apoi a aruncat mucul pe geam.

– Chestia e că am o boală, o formă ușoară, îi zice TTP sau cam așa, a rostit în cele din urmă. Am început să fac vânătăi peste tot. Aici, aici. E și mai rău pe picioare. Sunt pline de pete. Cam de un an mi se întâmplă. La început nu mi-am bătut capul, sincer. Am mai avut câte un pic de febră. Mi s-a mai întâmplat să mă ia amețea.

După aia, în februarie, eram la azil. Îi ajutam să mute niște mobilă de la etajul întâi la al treilea. Chestii prea mari ca să încapă în ascensor. Și era cald ca naiba acolo. Țineau căldura la maximum pentru ăștia bătrâni. Nici nu-ți imaginezi cât de cald era, mai ales acolo, pe casa scării, pe unde treceau țevile. De parcă ar fi proiectat Dante locul. Munca era grea. Așa că mi-am dat cămașa jos. Până la maiou. Știi cât trecuse de când nu mai rămăsesem în maiou? Și eram pe la jumătatea etajului, cu câțiva băieți, când unul a arătat cu degetul spre umerii și brațele mele și-a zis că probabil fusesem băgat în vreo încăierare. Și adevărul este că fusesem băgat. Peștii îmi făceau zile amare fiindcă le lăsam pe fete să folosească toaleta. Mă zgâlțâiseră un pic. Aveam

câteva copci la ochi. Unul din ei, încălțat cu ciocate, mă articulase bine de tot. Dar n-am stat să mă gândesc la asta până ce n-am suit tot mobilierul la trei, unde era și Adelita, care dirija traficul. „Pune aia aici. Asta, dincolo.“ Am împins într-un ungher un birou mare. Și băieții încă mă luau în râs fiindcă eram singurul alb care încă se mai ținea de bătute prin cartier. Ca un sălbatic. Mare campion la box, ce mai. Erau cu toții pe mine: „Haide, Corrigan, hai să dansăm, omule, hai să ne prindem în horă!“ Cică musai să-mi organizeze un meci în Zair. Ei nu știu că fac parte din Ordin. Nu știe nimeni. Sau, cel puțin, nu știa nimeni pe atunci. Iar Adelita a venit încoace, a apăsat tare cu degetul una dintre vânătăi și a zis o chestie gen „Ai TTP“. Eu m-am pus pe poante despre DDT, la care ea: „Nu, cred că s-ar putea să fie TTP“. A ieșit la iveală că ea, noaptea, studiază. Vrea să dea la medicină. A fost asistentă în Guatemala, la niște spitale de fițe. Mereu a vrut să se facă doctoriță, s-a dus chiar și la universitate și toate cele, dar a început războiul și-a fost prinsă în toată harababura. Și-a pierdut soțul. Așa că e asistentă aici. Nu vor să-i recunoască studiile. Are doi copii. Acum au prins accente americane. În fine, și a zis ceva despre număr scăzut de trombocite, de hemoragie în țesuturi și că așa face bine să mă duc la un control. M-a surprins, frate.

Corrigan a coborât geamul, a presărat câteva fire de tutun pe-o foiță subțire, și-a aprins țigara.

– Așa că, în fine, m-am dus la control. Și a ghicit la fix. Am într-adevăr chestia, despre care nu se știu prea multe. E idiopatică, adică n-au habar ce-o provoacă. Dar cică e destul de gravă, poți să te îmbolnăvești rău. Adică... trebuie să te tratezi până la urmă, altfel e posibil să mori. Și așa m-am dus eu acasă, noaptea, l-am strigat pe Dumnezeu în întuneric și am zis: „Mulțumesc, Doamne, că-mi dai încă un lucru de care să-mi fac griji“. Dar chestia e că, de data asta, Dumnezeu e aici, frate. E aici. La vedere. Ar fi mai ușor dacă n-ar fi. Așa așa putea pretinde că Îl caut. Dar nici vorbă, aici e, șmecherul. Îmi spune numai chestii logice despre îmbolnăvit, trecut peste asta, rezolvat situația și privit lumea într-un fel nou, în felul Lui, în felul în care ar trebui El să-ți vorbească, Trupul, Sufletul, taina sacră a singurătății, cum să fii furios cu noimă, să folosești asta pentru un bine mai mare. Să te deschizi către promisiune. Numai că, vezi tu, pe Dumnezeul ăsta plin de logică nu-l plac din cale-afară. Nici măcar vocea. Are o voce pe care nu pot, pur și simplu nu pot, nu știu, s-o înghit. O înțeleg, dar nu-mi place neapărat. Parcă n-ar fi în

spectrul meu auditiv. Dar nu-i asta problema. De multe ori nu L-am plăcut. E bine să te ciorovăiești cu Dumnezeu. O mulțime de oameni de seamă au trecut prin asta, ba și mai rău.

Și-mi zic că asta, chestia cu boala, nu-i nici o noutate, iar muritul e încă și mai vechi de-atât. Ce mi se pare fatal e ecoul ăsta găunos, ori de câte ori mă străduiesc. Mă simt gol pe dinăuntru ori de câte ori încerc să vorbesc cu El. Și-am încercat de toate, frate. Mi-am mărturisit păcatele ca la carte, cum încerc să-mi păstrez credința și tot restul. Am stat de vorbă cu părintele Marek de la St. Ann. Un preot bun. Ne-am trudit împreună, eu și el. Cu orele. Și la fel cu El, cu Dumnezeu, în orice ceas al zilei. Altădată, pe vremuri, disputele cu El îmi răscoleau inima. Boceam în prezența Lui. Dar nu înceta să-și arunce asupra mea logica Lui pură. Știam totuși că o să se termine. Știam că voi depăși punctul critic. Atunci nici măcar nu mă gândeam la Adelita. Nu-mi stătea mintea la ea. Îl pierdeam pe Dumnezeu. Exista posibilitatea să-l pierd. Partea rațională din mine știa că-s eu – că vorbesc cu mine însumi, adică. Îl obstruționez pe El. Dar perspectiva rațională nu mă vindeca. Dai peste un Dumnezeu rațional și-ți spui: păi, bine, nu prea îmi vine să-nghit asta acum, Părinte Ceresc, o să revin într-un moment mai propice.

Știi, când ești tânăr, Dumnezeu te susține. Îți dă forță. Adevăratul clenci e să rezisti acolo și să știi cum să cazi de sus. Zilele alea, multe, când nu mai poți rezista. Când te duci de-a tumba. Testul e să fii capabil să te urci iarăși. Asta caut și eu. Doar că nu mă mai ridicam. Nu eram în stare.

În fine, mă dusesem într-o după-amiază de vineri la azil și Adelita, în pivniță, făcea inventarul sticlelor cu sirop de tuse. Și, uite-așa, m-am pus jos pe scăriță, pe ultima treaptă, și stăteam de vorbă cu ea. M-a întrebat dacă mă tratez la spital și m-am trezit că mint așa, de la obraz, i-am zis da, normal, totul în regulă, nici o problemă. „Asta-i bine“, a zis ea, „fiindcă chiar e nevoie să ai grijă de tine.“ Apoi s-a apropiat, și-a tras un scaun și a început să-mi fricționeze interiorul brațului. Mi-a apăsât brațul cu degetele, aici. De parcă și le-ar fi lăsat în pământul reavăn. Așa m-am simțit. Mi s-a făcut pielea ca de găină, sângele a început să-mi fiarbă sub degetele ei. M-am apucat de balustrada scării cu mâna cealaltă. Și în mine o voce spunea: „Întărește-ți firea, pune-te împotriva, e o încercare, fii gata, fii gata“. Numai că e aceeași

voce care nu-mi place. Mă uit dincolo de vălul iluziei și tot ce văd e femeia asta, e o catastrofă, mă prăvălesc, mă afund ca un înotător disperat. Și zic: Doamne, nu lăsa asta să se petreacă. Nu lăsa. Îmi atingea pielea brațului cu unghiile, ușor, în treacăt. Am închis ochii. Te rog, nu îngădui asta. Te rog. Dar era așa de plăcut... tare, tare plăcut. Voiam să-mi țin închiși ochii și totodată să-i deschid larg. Nu sunt cuvinte pentru asta, frate. N-am mai putut să îndur. M-am ridicat și-am ieșit glonț din azil. Am fugit cu picioarele împleticite în dubă.

Cred că după aia am condus o noapte întreagă. Mergeam și iarăși mergeam. Mă țineam de liniile albe. Podurile mă chemau spre ele. Habar nu aveam încotro o apuc. Nu peste mult, luminile metropolei au început să se estompeze. Am crezut că ajunsesem undeva departe, prin nordul statului, însă era insula, omule, Long Island. Mi se păruse că mă îndrept spre vest, unde aveam să parcurg întinderi vaste, spații deschise, ca să-mi limpezesc cugetul, dar nici vorbă, mă îndreptam de fapt spre est, pe o ditai autostrada. Mi-am continuat drumul. Ore și ore de condus. Mașini depășindu-mă. A trebuit să-mi fredonez chestii și să aprind chibrituri, să le miros sulful, ca să rămân treaz. Încercând să mă rog. Să fac cinci din doi plus doi. Și la un moment dat autostrada s-a sfârșit, în pustiu parcă, așa că am apucat-o pe un drum mai mic. Am trecut pe lângă ferme și case izolate, gămlii de lumină. Montauk. Nu mai fusesem pe-acolo. Întunericul se făcea gros, nu mai era deloc lumină afară. Și am ajuns pe-un drumeag îngust. Asta te duce în capătul țării ăsteia, omule, un drumeag cu gropi care se termină la un far. Mi-am zis atunci: „E de bine, aici o să-L găesc”.

M-am dat jos din mașină și am pornit printre movilele de nisip de pe plajă. M-am pus pe umblat și pe țipat la El, sub nori. Nu strălucea nici o stea. Nici un răspuns. Un crâmpei de lună măcar. Ceva. Orice. Nici o barcă pe apă. De parcă m-ar fi abandonat tot și toate. Și încă simțeam, pe interiorul brațului, atingerea ei. Ca și cum prinsese rădăcini și ceva creștea acolo. Uite-mă, deci, în mijlocul unei plaje nesfârșite, cu un far în spate, rotindu-și lumina. Gândind chestii stupide. Cum faci tu. O să mă mut. O să renunț la tot. O să părăsesc Ordinul, mă întorc în Irlanda, descopăr un alt fel de sărăcie. Însă nimic nu avea noimă. Ajunsesem la capătul țării, omule, și nici urmă de revelație.

După un timp mi-am mai venit în fire, în tăcerea aia, și m-am așezat pe nisip, zicându-mi: „Ei bine, poate că pe termen lung toată povestea o să mă facă mai bun pentru El, trebuie să mă lupt, să mă războiesc, să folosesc asta spre avantajul meu, e un semn“. Așa că m-am resemnat. Ce nu te omoară... bla bla bla. Începusem să am febră, dar am plecat de pe plajă, m-am întors în dubă și m-am calmat, mi-am luat rămas-bun de la far, de la apă, de la est, am zis că o să fie bine, sfințenia nu e pe gratis, și-am condus înapoi până la apartament, am parcat mașina, am căzut în lift și am tras după mine ușa. Am adormit, de fapt, acolo. M-am trezit când a început să se miște. Mi-am dat seama că mă uitam la fața îngrozită a unei negrese. O băgasem în sperieți. M-am închis două zile în casă. Așteptând să se dezlipească bandajele, știi, genul ăla de chestie. Așteptând să treacă totul. Și am zăvorât ușa, am pus lanțul. Îți vine a crede? Am încuiat-o bine de tot. Asta apropo de rahaturile pe care ți le-am servit, frate, despre încuietori.

A chicotit un pic. Din cealaltă parte a bulevardului, lumina unui far i-a traversat chipul.

– Fetele m-au crezut mort. Băteau cu pumnii în ușă, voiau să se ducă la toaletă. Și eu nu răspundeam. Zăceam acolo, încercând să implor un semn, o dovadă a proniei cerești. Numai că o vedeam continuu pe Adelita în fața ochilor. Îi țineam închiși, deschiși, nu conta. Lucruri la care n-ar fi trebuit să mă gândesc. Gâtul ei. Ceafa. Clavicula ei. Obrazul, într-o săgetare de lumină. Era acolo, mă cuprindea în ea. Și-mi venea să-i urlu: „Nu, nu, ești doar poftă trupească, și eu am făcut un pact cu Dumnezeu să lupt cu poftele trupului, lasă-mă în pace, fii bună, pleacă!“ Însă tot acolo rămânea, zâmbitoare, înțelegătoare. Și iarăși îi șopteam: „Pleacă, te rog“. Știam însă că nu-i vorba de pofta trupului, că e mult mai mult decât pofta trupului. Căutam un răspuns simplu, din cele pe care le dăm copiilor, știi genul. Și mă tot gândeam că odată am fost cu toți copii, că poate izbutesc să mă întorc la copilărie. Asta îmi răsuna în țeastă. Întoarce-te și fii iarăși copil. Ia-o la fugă pe plajă. Treci pe lângă turn. Aleargă pe lângă zid. Voiam acel fel de bucurie. Să fac iarăși totul să fie simplu. Încercam, încercam din răputeri să mă rog, să scap de fierbințeala patimii, să-mi întorc fața spre bine, să-mi redescopăr inocența de altădată. Cercuri după cercuri. Iar atunci când te învârti în cerc, frate, lumea e foarte mare, însă dacă te arunci cu capul înainte, e destul de mică. Voiam să cad în lungul spițelor din cerc, să ajung în mijloc, unde nu exista mișcare.

Nu-ți pot explica. Era de parcă m-aș fi uitat în tavan și-aș fi așteptat să se ivească cerul. Bubuielile se auzeau încă în ușă, pe coridor. Apoi ore de liniște.

Și la un moment dat am auzit-o pe Jazzlyn, știi ce gură are, zici c-a înghițit tot Bronxul, nu alta, care se aplecase la gaura cheii și țipa: „Bine atunci! Lua-te-ar naiba de nebun cu spume!“ E singura dată când m-a bușit râsul. Ah, de-ar fi știut ea! „Lua-te-ar naiba de nebun cu spume, o să mă piș altundeva!“

Dar până la urmă au adus gardiștii să spargă ușa. Și-au dat buzna arătând insigne, cu armele scoase. S-au oprit să se holbeze la mine, întins pe sofa, cu Biblia pe față. Și numai ce-l aud pe unul: „Ce se întâmplă aici, mă? Ce dracu-i asta? Nu-i mort. Pute de te-ndoaie, da' nu-i mort“. Iar eu, lungit acolo, mi-am dat Biblia deoparte de pe față și mi-am acoperit ochii cu brațul. Și Jazz, în spatele lor, bâțându-se de pe-un picior pe altul: „Tre' să trec, am nevoie“. După ea, Tillie, cu umbrela ei roz. S-au proțăpît în fața mea și s-au pus pe răcnit. „Da' cum se face că ții ușa închisă, Corrie? Ce nașpa ești! Asta-i o pedeapsă grea și neobișnuită. E de maxim căcat, băi!“ Gardiștii stăteau așa, cu gurile căscate. Nu le venea a crede ce se petrece. Unul își înfășura peste deget, strâns, un fir din gumă de mestecat. Îl tot rotea pe degetul ăla de parcă ar fi vrut să mă sugrume pe mine. Se gândeau, sunt sigur, că se agitaseră degeaba, pentru o mână de fete care voiau doar să facă pipi. Nu erau deloc bucuroși. Absolut deloc. Au vrut să-mi dea o amendă, le era ciudă că-i pusesem pe drumuri aiurea, dar nu le venea nici un motiv plauzibil. Le-am zis că ar trebui să mă amendeze fiindcă-mi pierdusem credința, și atunci oamenii au crezut că eram cu adevărat sărit de pe fix. Unul mi-a zis: „Uită-te și tu la gaura asta împruțită! Măi omule, fă-ți un rost în viață!“ Mi-a zis-o așa, simplu de tot, tânărul gardist, de la obraz: „Fă-ți un rost în viață!“ Și a tras un șut în ghiveciul de flori când a ieșit.

Tillie, Angie, Jazzlyn și celelalte au dat o petrecere de „sculat din morți“ pentru mine. Până și tort mi-au cumpărat. Cu lumânare. A trebuit să suflu în ea. Aș fi vrut să iau povestea asta ca pe un semn. Dar nu era așa ceva. M-am dus la căminul de bătrâni chiar în noaptea aia și am rugat-o pe Adelita, dacă e bună, să-mi miște un pic sângele – exact așa am formulat: „Mișcă-mi un pic sângele, te rog“. Mi-a zâmbit cum zâmbește ea, larg și vesel, și-a zis că e ocupată, poate mai târziu. Am rămas pe loc, tremurând, măcinat pe dinăuntru,

cu Dumnezeu, cu toate frământările mele. Și, ce să vezi, s-a întors peste puțin. Totul a fost foarte simplu. N-am făcut decât să mă holbez la negrul părului ei. În ochi n-o puteam privi. Mi-a fricționat umărul, ceafa, ba chiar și mușchii gambei. Și am tot sperat că cineva o să deschidă ușa și-o să ne descopere, că o să facă mare caz de asta, dar nu a intrat nimeni. Și am sărutat-o. Iar ea mi-a răspuns la sărut. Câți bărbați, adică, pot spune că acela e, și nu altul, locul în care ar vrea să se afle pe lume? Eu așa mă simțeam. În momentul respectiv. Nu voiam altceva decât acolo, atunci și nicăieri altundeva. Pe pământ ca și în ceruri. Atunci, în clipa aceea. După câteva zile am început să trec pe la ea pe acasă.

– Are trei copii, parcă așa spuneai.

– Doi. Și un soț care a fost omorât în Guatemala. Luptând. Pentru... nu știu, Carlos Arana Osorio sau așa ceva. Un soi de fascist. Îl ura pe soțul ăsta – a fost prinsă de tânără în căsnicie –, dar tot îi mai are poza pe etajeră. Ca să știe copiii că există, că a existat, că au avut un tată. Și stăm acolo așa, iar el se uită de sus la noi. Nu vorbește despre el. Tipul are o privire din asta... dură. Stau în bucătărie, ea gătește câte ceva, plimb mâncarea prin farfurie un pic, pălăvrăgim și ea îmi fricționează umerii în timp ce puștii sunt în camera cealaltă și se uită la desene animate. Știe că-s în Ordin, știe regulile privind celibatul, știe tot. I-am spus. Zice că dacă nu contează pentru mine, atunci nu contează nici pentru ea. E cea mai de treabă persoană pe care am cunoscut-o în viața mea. Și nu pot să îndur. Nu pot face față. Stau acolo și parcă mi se învâрте o elice în stomac. Vocea la care mă întorc nu mai e vocea pe care o auzeam. Nu știu ce s-a ales de cea veche. El a dispărut. Mă trezesc noaptea că mă întind să-l apuc, dar El nu e acolo. Nu mă aleg decât cu nesomn și dezgust. Spune-i cum vrei tu. Poți să-i spui și bucurie. Cum să mă rog cu asta în mine? Cum să fac ce-ar trebui să fac? Nici măcar nu mă judec pentru acțiunile mele. Mă judec după ce am în inimă. Și inima mi-e putredă fiindcă vrea să posede lucruri, însă nu mi-e putredă fiindcă sunt mulțumit cum n-am mai fost vreodată, și ea e mulțumită cum n-a mai fost vreodată să stăm așa, împreună. Suntem fericiți. Dar mă tot întreb dacă ar trebui să fim fericiți. Nu m-am culcat cu ea, frate. Cel puțin nu... Ne-am gândit la asta, sigur, dar... adică...

Vocea i-a pierit.

– Cunoști legămintele mele. Știi ce înseamnă. Credeam odată că nu am pe altcineva în mine, nici o altă persoană, că sunt doar eu, cel devotat. Că sunt singur și puternic, jurământul cu care m-am legat e totul, nu mă las ispitit. Mi-am plimbat gândurile astea de multe ori prin minte. Ce se întâmplă dacă fac aia? Ce se întâmplă dacă cealaltă? Poate nici măcar nu-i o chestiune de pierdere a credinței. Stau în ruina care sunt. E opusul a tot ce-am fost vreodată, și deodată văd cum dispare totul. Nu mai spun că am mințit-o despre tratament.

– Ce înseamnă boala asta? Chestia asta, TTP?

– Înseamnă că trebuie să mă fac bine.

– Cum?

– Să mă tratez. Înlocuire de plasmă și din astea. Am de gând s-o fac.

– E dureros?

– Durerea nu înseamnă nimic. Durere e ce provoci, nu ce capeți.

A scos pachetulul îngust cu foițe de rulat și a presărat tutun pe marginea hârtiutei.

– Și ea? Adelita? Ce-o să faci?

A frecat între degete țigara, uitându-se pe geam.

– Copiii ei sunt în vacanță. Se hârjonesc. Au o grămadă de timp. Mai demult mă duceam pe la ei sub pretextul că-i ajut la teme, dar s-a făcut vară, așa că s-a terminat cu temele. Dar ghici ce? Tot mă duc pe acolo. Fără vreun alt pretext în afara adevărului – că vreau să o văd. Și stăm așa pe canapea, eu și Adelita. Trebuie să găsesc alte scuze. Ia te uită, le trebuie cineva care să-i ajute să curețe gunoiul din dreptul apartamentului. Are neapărată nevoie să i se repare prăjitorul de pâine. Orice. Numai lecții de catehism nu pot pretinde că le dau, fiindcă sunt luterani, omule, luterani! Din Guatemala. Țasta mi-e norocul, frăție! Am dat peste singura femeie necatolică din America Centrală. Nemaipomenit. Ea, totuși, e credincioasă. Are o inimă mare și bună. Chiar

are. Îmi povestește de când era mică. Mă duc pe la ea ori de câte ori apuc. Vreau. Simt nevoia. De aceea am tot dispărut după-amiezile. Am vrut, presupun, să țin totul ascuns de toată lumea.

Și cât stau acolo, la ea în casă, mă tot gândesc că e tocmai locul în care n-ar trebui să fiu. Și mă întreb ce-o să mai rămână după ce-o să mă extrag din toată harababura. Apoi vin copiii de pe-afară, sar pe canapea, se uită la televizor și varsă iaurt peste pernuțe. Cea mai mică, Eliana, de cinci ani, apare târând o pătură după ea pe podele, mă apucă de mână și mă trage în camera de zi. O dau huța pe genunchi, sunt copii frumoși amândoi. Jacobo abia a împlinit șapte ani. Stau acolo și mă gândesc la cât curaj îți trebuie ca să trăiești o viață obișnuită. După ce se termină Tom și Jerry, O iubesc pe Lucy sau The Brady Bunch, orice doză de ironie vrei, îmi zic: „E-n regulă, e ceva real, e ceva cu care mă pot descurca, nu fac decât să stau aici, nu fac nici un rău“. Apoi plec, fiindcă simt că mi se rupe inima.

– Părăsește Ordinul, atunci.

Și-a împreunat degetele.

– Sau părăsește-o pe ea.

Încheieturile degetelor îi erau albe.

– Nu pot să fac nici una, nici alta, a zis. Și nici pe amândouă.

Și-a coborât privirea spre vârful de jărat al țigării.

– Știi ce-i caraghios? Duminicile încă mai simt impulsurile vechi, sentimentele reziduale. Atunci mă pălește cel mai tare vinovăția. Și o pornesc la plimbare, cu Tatăl nostru în gând. Îl spun iarăși și iarăși. Ca să mai tai din vinovăție. Nu-i așa că-i ridicol?

Un automobil a oprit lent în urma noastră și o lumină tăioasă a licărit prin lunetă. Girofarul roș-albastru se învârtea, însă fără sirenă. Am așteptat în tăcere ca garda să se dea jos din mașină, însă au pornit megafonul:

– Mișcați-vă, poponarilor, mișcați-vă!

Corrigan a schițat un surâs și a pornit iarăși duba.

– Știi, în fiecare noapte visez că-mi trec buzele peste spinarea ei, în jos, ca o bărcuță coborând pe râu.

S-a încadrat pe șosea și nu a mai scos un cuvânt până ce nu am oprit lângă cvartalul de blocuri unde îi erau târfele. În loc să se îndrepte spre ele, a fluturat din mână în semn că e ocupat și m-a dus peste drum, spre o lumină galbenă care pulsa la răscruce.

– Simt nevoia să mă îmbăt.

A împins ușa unui bar mic, cu brațul trecut peste umărul meu.

– Zece ani n-am pus picătură în gură, și-acum uită-te la mine.

S-a așezat la tejghea, a ridicat două degete, a comandat beri. Există momente la care ne întoarcem iarăși și iarăși. Familia e precum apa, ține minte ce volume a umplut cândva, încearcă mereu să revină la izvorul original. Eram iarăși pe patul de dedesubt și-i ascultam rugăciunile de culcare. Capacul cutiei poștale a copilăriei noastre fusese săltat. Ușa fusese deschisă către stropii purtați dinspre mare.

– Și tu mă întrebi dacă folosesc heroină, mă? Râdea, privind însă pe fereastra barului la navigatorii pe apele autostrăzii. E mai rău de-atât, frate, mult mai rău.

Era ca și cum ceasurile se pusese de acord toate, frigiderul zumzăia voios și sirenele, afară, susurau ca niște flaute. Se mărturisise și se ușurase. Faptul că putuse să aducă vorba despre ea îi ajungea: era ca nou.

În următoarele zile s-au văzut de câte ori au avut prilejul – mai ales la azilul de bătrâni, unde ea făcuse schimb de tură doar ca să poată petrece mai mult timp cu el. Însă Adelita venea acum și la apartament, ciocănea în ușă, deschidea o sticlă de vin și se așeza de cealaltă parte a mesei. Purta un inel pe mâna dreaptă și-l răsucea absentă pe deget. Lăsa impresia de duritate și

totodată de grație. Aveau nevoie de mine acolo. Abia dacă-mi îngăduiau să mă ridic de la masă. „Stai, stai jos.“ Eram încă frontiera dintre ei. Nu erau gata să se elibereze complet. Buna-cuviință îi făcea să se abțină, dar arătau de parcă, cel puțin pentru un timp, ar fi dorit să nu-i mai simtă chingile.

Era genul de femeie care se făcea tot mai frumoasă pe măsură ce o priveai: părul negru, aproape albastru în bătaia luminii, curbura gâtului, o aluniță lângă ochiul stâng, semnul particular perfect.

Presupun că, pe parcursul serilor, prezența mea îi făcea să simtă că trebuie să aibă grijă de mine, musafirul, că o făceau amândoi, că în acest fel, deși împreună, își conservau încă solitudinea.

Ea i se adresa cu voce domoală, parcă voind să-l aducă mai aproape. El o privea ca și cum, cine știe, n-avea s-o mai vadă vreodată. Uneori Adelita nu făcea decât să stea cu capul lăsat pe umărul lui. Afară ardeau focurile Bronxului, dar pentru ei erau aidoma cu razele de soare strecurându-se printre grinzi. Îmi trăgeam scaunul pe dușumea.

– Stai jos, stai jos.

Adelita avea o latură sălbatică, una care lui Corrigan îi plăcea, dar care îl și stingherea un pic. Într-o seară a venit îmbrăcată cu o bluză albă largă și pantaloni scurți portocalii. Bluza nu lăsa să se ghicească prea multe, pantalonii însă îi erau mulați pe coapse. Am băut niște vin ieftin, Adelita s-a cherchelit nițel. Și-a înnodat în față poalele bluzei, dezvăluindu-și cafeniul pântecelui, un pic lăsat de la nașteri. Adâncitura mică a buricului. Corrigan era jenat de croiala strâmtă a pantalonașilor.

– Uită-te la tine, Adie, a zis prinzând roșu în obraji.

Dar, în loc să-i ceară să-și deznoade bluza și să se acopere, a jucat un teatru întreg dându-i o cămașă de-a lui. De parcă ar fi fost lucrul cel mai cuminte de făcut. I-a întins-o pe umeri, a pupat-o pe obraz. Era una dintre cămășile lui vechi, negre, fără mâneci, și-i trecea de coapse Adelitei, venindu-i aproape de genunchi. I-a prins-o într-un nasture, pe jumătate temându-se să nu exagereze cu decența, pe de alta, zguduit de imensitatea necuprinsă a ce se petrecea cu el.

Adelita a început să se preumbe țănoșă prin apartament, rotindu-și ușurel șoldurile.

– Acum sunt gata de rai, a zis trăgându-și și mai în jos cămașa.

– Ia-o, Doamne, a suspinat Corrigan.

Au râs, dar era o tensiune în asta, ca și cum Corrigan ar fi vrut ca viața lui să capete iarăși sens, ca și cum, pierzând favoarea divină, nu-i mai rămâneau decât vechile impulsuri și tentații, pe care nu era sigur că le putea ține în frâu. A ridicat ochii, de parcă răspunsul ar fi fost scris pe tavan. Ce s-ar fi întâmplat dacă ea se dovedea mai prejos de visele lui? Cât și-ar fi urât Dumnezeu dacă ar fi lăsat-o în urmă? Cât s-ar fi detestat dacă se crampona de Domnul lui?

A condus-o acasă, ținând-o de mână pe întuneric. Când s-a întors, după mai multe ore, a atârnat cămașa pe marginea oglinzii.

– Pantalonași portocalii, a pufnit. Ți vine a crede?

Ne-am așezat, ne-am gheboșat peste sticlă.

– Știi ce-ar trebui să faci? a zis Corrigan. Să vii și tu să lucrezi la azil.

– Ți trebuie gardă de corp, asta-i?

A zâmbit, dar știa ce vrea să spună. „Vino și ajută-mă, încă sunt acel înotător deznădăjduit.” Voia să aibă în preajmă pe cineva din trecut ca să se asigure că totul nu era doar o colosală iluzie. Nu putea fi un simplu observator: trebuia să transmită un mesaj. Și mesajul trebuia să aibă noimă, fie și doar pentru mine. Însă, în loc de asta, mi-am găsit de muncă în Queens, într-una dintre speluncile de care mi-era groază. Tavan jos. Opt scăunașe în lungul tăbliei plastificate a barului. Rumeguș pe jos. Turnam bere în halbe și vâram monezi în tonomat doar ca să nu aud la nesfârșit aceleași melodii. Am încercat, în loc de Tommy Makem, Clancy Brothers și Donovan, ceva Tom Waits. Bețivarii înguști la minte s-au pus pe mârâieli.

Mă gândeam să scriu o piesă care să se desfășoare într-un bar, de parcă nu s-

ar mai fi făcut niciodată chestia, de parcă ar fi fost cine știe ce acțiune revoluționară, așa că m-am apucat să ciulesc urechea la compatrioții mei și să-mi iau notițe. Singurătatea lor era una aplicată pe singurătate. M-a izbit faptul că orașele aflate departe sunt concepute tocmai ca să știi de unde ești de fel. Ne luăm cu noi casa atunci când plecăm. Unele lucruri se acutizează tocmai din pricina plecării. Accentul meu prindea puteri. Începeam să am în cuvinte cadențe noi. Pretindeam că aș fi din Carlow. Majoritatea mușterilor erau de prin Kerry și Limerick. Unul dintre ei, un tip înalt, gras și cu părul nisipiu, se ocupa cu avocatura. O făcea pe șeful, și ceilalți suportau fiindcă le dădea de băut. Ciocneau paharul cu el și-l numeau „un rahat de vânător de ambulanțe“ când se ducea să se pișe. Nu tocmai un șir de cuvinte pe care le-ar fi folosit acasă – rahații care vânau ambulanțe nu erau o mare chestie prin locurile lor de baștină –, însă le rosteau cât de des puteau. Hlizindu-se de mama focului, introduceau expresia și în cântece după ce avocatul pleca. O baladă istorisea povestea unui vânător de ambulanțe, la vremea primăverii, prin Cork și munții Kerry. Alta relata cum vânătorul ambulanței hălăduia pe verdea pajiște a Franței.

Localul se făcea tot mai aglomerat pe măsură ce se lăsa noaptea. Turnam de băut și goleam borcanul cu bacșișuri.

Locuiam tot la Corrigan. Petrecuse niște seri la Adelita, fără să-mi spună însă o vorbă despre asta. Voiam să știu dacă, în cele din urmă, fusese și el cu o femeie, dar se mulțumea să scuture din cap, nu voia, nu putea spune. Rămăsese totuși membru al Ordinului. Jurămintele încă îl înlănțuiau.

Într-o noapte, pe la începutul lui august, am ieșit de la metrou, dar n-am reușit să găsesc un taxi pe Concourse. Nu-mi plăcea ideea de a merge pe jos, la ora aia, până la apartamentul lui Corrigan. În ultimul timp, în Bronx fuseseră bătuți și uciși oameni la întâmplare. Să fii tâlhărit devenise aproape un ritual. Iar să fii alb era o idee proastă. Se făcuse vremea să-mi găsesc un culcuș doar al meu altundeva, poate prin Village sau prin East Side-ul din Manhattan. Mi-am înfipt mâinile în buzunarele blugilor, am cuprins între degete banii de la bar, făcuți sul. Nici nu pornisem bine, când, de pe cealaltă parte a bulevardului, am auzit un fluierat. Tillie își ridica pe umăr bareta costumului de baie. I se făcuse vânt dintr-o mașină și genunchii îi erau zgâriați până la sânge.

– Mititelule, a chiuuit și a pornit spre mine împleticindu-se, fluturându-și poșeta deasupra capului. Își pierduse umbrela. Și-a vârât brațul pe sub al meu. Cine m-a adus aici o să trebuiască să mă ducă acasă.

Era, îl recunoșteam, un vers din Rumi. Am rămas încremenit.

– Ce mare chestie? a strâns ea din umeri, trăgându-mă mai departe.

Bărbatul ei, a zis, studiase poezia persană.

– Bărbatul?

M-am oprit iarăși pe stradă, cu gura căscată. Odată, în adolescență, examinaseram o bucătică de piele la microscop: o amplificare de brazde adâncindu-mi-se sub ochi, toate numai uimire pură.

Intensul meu dezgust – atât de remarcabil altcândva – s-a transformat într-o neîncrezătoare uluire pentru faptul că lui Tillie nu părea să-i pese defel. Și-a hâțânat sânii și mi-a spus să-mi vin naibii în fire. Era, oricum, fostul soț. Da, da, studiase poezia persană. Mare chestie, în pana mea. Obişnuia să-și închirieze un apartament la Sherry-Netherlands, a zis. Am presupus că era luată bine. În jurul ei lumea lăsa impresia că se micșorează, că se strânge până la dimensiunea ochilor dați cu vinețiu și înnegurați de rimel. Pe nepusă masă, mi-a venit s-o sărut. Mă pocnise și pe mine o explozie de bucurie americană. M-am aplecat spre ea, și Tilly, râzând, m-a îmbrâncit în glumă.

Un Ford Falcon alungit, cu decorațiuni codoșești, a încetinit pe dreapta lângă noi. Fără să se întoarcă, Tille a strigat:

– A plătit deja, mă.

Ne-am văzut de drum, braț la braț. Când am ajuns sub drumul expres Deegan și-a cuibărit capul la pieptul meu.

– Păi, nu-i așa, scumpule? a zis. Că ai plătit deja pentru bunătăți?

Își freca fruntea de pieptul meu și-mi plăcea. Altfel nu-i puteam spune. Așa mă simțeam. Bine.

– Spune-mi Prăjiturică, mi-a cerut cu un accent care părea să stăruie în jurul ei.

– Ești rudă cu Jazzlyn, nu?

– Și ce?

– Mama ei, așa-i?

– Taci din gură și plătește-mă, a zis atingându-mi obrazul.

Am simțit, câteva clipe după aceea, surprinzătoarea alinare a răsuflării ei calde atingându-mi gâtul.

Razia a început în zori, într-o zi de marți a lunii august. Era încă beznă. Gardiștii înșiruiseră dubele în umbrele corpurilor de iluminat, lângă pasarelă. Fetelor nu părea să le pese nici pe jumătate cât lui Corrigan. Și-au lăsat, una sau două, poșetele să cadă și au pornit în fugă spre sensul giratoriu, agitându-și prin aer brațele, însă și acolo așteptau dube, cu ușile deschise larg. Polițiștii le-au pus cătușe, au mânăf fetele în puțul vehiculelor întunecate. Abia atunci am auzit strigăte – dădeau să se aplece afară, căutându-și vreun ruj, ochelarii de soare sau pantofii cu toc rătăciți. „Hei, mi-am scăpat cheile!“, am auzit-o pe Jazzlyn. Era ajutată de mama ei să urce în dubă. Tillie era calmă, de parcă i s-ar fi întâmplat asta tot timpul, încă un răsărit de soare. Mi-a surprins privirea, mi-a făcut pe jumătate cu ochiul.

Pe stradă, gardiștii își sorbeau cafelele, trăgeau din țigări, ridicau din umeri. Le strigau pe fete după nume și porecle. Vulpița. Angie. Margaretă. Raf. Prăjiturică. Zăhărel. Le știau bine pe fete, și brațul legii era la fel de letargic ca și începutul de zi. Fetele auziseră probabil din timp de razie, așa că scăpaseră de ace, seringi și alte ustensile adiacente, lepădaseră totul în canal. Mai fuseseră razii, dar niciodată o acțiune atât de coordonată.

– Vreau să știu ce se întâmplă cu ele, a zis Corrigan ducându-se glonț la un agent. Unde le duceți? S-a rotit pe călcâie. Pentru ce le arestați?

– Pentru uitat în stele, a zis un polițist bușindu-se în umărul lui Corrigan.

Am văzut o eșarfă lungă cu pene, roz, prinsă de roțile unei mașini de poliție. Cuprindea cu un fel de afecțiune cauciucul. Mănunchiuri roz de pene se roteau prin aer.

Corrigan și-a notat mai multe numere de insigne. O femeie-polițai înaltă i-a smuls agenda din mână și a rupt-o bucăți, cu încetineală, în fața lui.

– Uite ce-i, tăntălău irlandez, or să se-ntoarcă una-două, bine?

– Dar unde le duceți?

– Ce-ți pasă ție, flăcău?

– Unde le duceți? La ce secție?

– Treci înapoi. Stai acolo. În secunda asta.

– Ce acuzații? a stăruit Corrigan.

– Acuzațiile sunt că-ți tăbăcesc curu' dacă nu te dai deoparte.

– Nu vreau decât un răspuns.

– Răspunsul e șapte, a zis femeia-polițist înfruntând privirea lui Corrigan. Răspunsu-i întotdeauna șapte. Te-ai prins?

– Nu, nu m-am prins.

– Da' tu ce ești, frățioare, vreun bulangiu?

Unul dintre sergenți a pus mâinile în șolduri și a urlat:

– Să se ocupe cineva și de Domnul Turturel aici de față!

Corrigan a fost îmbrâncit către marginea străzii, i s-a spus să rămână pe trotuar.

– Dacă mai scoți o vorbă, te legăm.

L-am tras într-o parte. Fața îi era roșie, pumnii, încleștați. La tâmpile îi zvâcneau vene. O vânătaie proaspătă i se lăbărta pe gât.

– Ia-o ușor, da, Corr? O lămurim noi mai încolo. Oricum, o să le fie mai bine la secție. Că doar nu-ți place să le știi aici.

– Nu despre asta-i vorba.

– Of, Doamne, hai acuma, am zis. Ai și tu încredere în mine. Ne ducem la ele mai târziu.

Dubele s-au urnit săltând pe suspensii, urmate de toate mașinile de patrulă, cu excepția uneia. Se strânseseră între timp și câteva pâlcuri de privitori. Niște puști dădeau ture cu bicicletele în jurul spațiului gol de parcă și-ar fi găsit un teren de joacă nou-nouț. Corrigan a pescuit din șanț un breloc de chei. Avea prins de el un flecușteț de sticlă, cu poza unui copil în mijloc. Pe dos era poza altui copil.

– Ăsta e motivul, a zis Corrigan aruncându-mi cheile cu breloc. Sunt puștii lui Jazz.

„Cine m-a adus aici o să trebuiască să mă ducă acasă.“ Tillie îmi încasase cincisprezece dolari pentru mica noastră întâlnire, mă bătuse pe spate, zisese că sunt un irlandez destul de reprezentativ, cu un grăunte mare de ironie în glas. „Spune-mi Prăjiturică.“ Fluturase bancnota de zece dolari, lăudându-se că știa și ceva Khalil Gibran – îmi putea recita un vers-două dacă aveam chef. „Data viitoare“, zisesem. Se apucase să scotocească prin geantă. „O țără dă marfă te interesează?“, întrebase în timp ce-mi încheia nasturii. Fiindcă putea face rost de la Angie de ceva. „Nu-i stilul meu“, am zis, făcând-o să chicotească și să se încline și mai mult spre mine. „Stilu’ tău?“ Își lăsase palma pe șoldul meu, hlizindu-se iarăși. „Stilu’ tău!“ Preț de o clipă mai că mi se făcuse rău la gândul că-mi șterpelise tot bacșișul din buzunar, dar n-o făcuse; nu făcuse decât să-mi strângă cureaua și să mă plesnească peste fund.

Mă bucuram că nu mă dusesem cu fiică-sa. Mă simțeam aproape virtuos, de parcă n-aș fi fost tentat nici atâtica. Mirosul lui Tillie îmi rămăsese încă două

zile în nări și revenise acum, după arestare.

– E bunică?

– Ți-am mai spus, a zis Corrigan.

S-a năpustit apoi spre mașina de poliție rămasă, cu cheile lui Jazzlyn în mână.

– Ce-o să faceți în privința asta? a urlat. O să le aduceți copiilor bonă? Asta o să faceți? Cine-o să aibă grijă de ei? Aveți de gând să-i lăsați pe drumuri? Ați arestat-o și pe ea și pe maică-sa!

– Alo, domnu', a mârâit polițistul, dacă mai aud vreun cuvânt...

L-am tras tare de cot pe Corrigan și l-am târât spre blocuri. Clădirile au părut, preț de o clipă, mai sinistre fără târfele de afară: teritoriul fusese transformat, îi lipseau vechile totemuri.

Liftul era iarăși stricat. Corrigan a urcat găfâind pe scări. Ajunși în casă, s-a apucat să sune pe la toate organizațiile comunitare pe care le știa, căutând un avocat și pe cineva care să stea cu copiii lui Jazzlyn.

– Nici nu știu măcar unde le-au dus, a țipat în telefon. N-au vrut să-mi spună. Ultima oară a fost plin la arest și au trimis pe toată lumea în Manhattan.

Încă un apel. Mi-a întors spatele, cu căușul palmei pe receptor.

– Adelita?

A vorbit în șoaptă, cu degetele încleștate pe telefon. Își petrecuse ultimele după-amiezi cu ea, la ea acasă, și de fiecare dată, când se întorcea, era la fel: se învârtea prin cameră, se trăgea de nasturii cămășii, mormăia în legea lui, încerca să citească din Biblie, căutând ceva care să-i ofere o justificare, poate un cuvânt care să-i adâncească chinul, o durere care să-l așeze iarăși pe muchie de cuțit. Asta, dar mai avea și ceva fericit, energic în el. Nu mai știam ce să-i spun. „Lasă-te pradă deznădejdiei.“ „Găsește-ți o altă misiune.“ „Uit-o. Vezi-ți de viață.“ Cu târfele, cel puțin, nu apuca să se joace cu noțiuni precum iubirea și pierderea – pe străzi se reducea totul la „dă-mi să-ți dau“. Cu Adelita era însă altfel – nu era mânată de lăcomie, nu căuta cu tot dinadinsul

un climax. Acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi.

Mai târziu, pe la prânz, l-am descoperit pe Corrigan în baie, bărbierindu-se la oglindă. Fusese pe la tribunalul departamental din Bronx, unde majoritatea prostituatelor fuseseră eliberate deja. Dar în Manhattan existau mandate încă valide pentru Tillie și Jazzlyn. Făcuseră nu știu ce schemă, făptuiseră un jaf. Cazul era mai vechi. Însă aveau oricum să fie duse în centru. Fratele meu și-a tras pe el o cămașă neagră curată și pantaloni de culoare închisă, s-a apropiat iarăși de oglindă, și-a adus pe ceafă părul lung, umezindu-l cu un pic de apă.

– Bun, bun, a zis.

A scos o foarfecă mică și și-a scurtat părul cu un lat de palmă. Bretonul i s-a dus din trei țcăneli iuți.

– Mă duc să le ajut, mi-a spus.

– Unde?

– La tribunal.

Părea mai în vârstă, încă și mai uzat. Cu noua tunsoare, peticul de chelie devenea mai vizibil.

– I se zice Cavourile. O să fie judecate în Centre Street. Ascultă-mă, am nevoie să-mi faci tura la azil. Am vorbit cu Adelita. Știe deja.

– Eu? Și ce să fac cu ei?

– Habar n-am. Du-i pe plajă sau ceva.

– Am o slujbă în Queens.

– Fă-o pentru mine, frățioare, te rog mult. Ți dau un semn mai încolo. La ușă s-a răsucit iarăși spre mine: Și ai grijă de Adelita, vrei?

– Sigur.

– Promite-mi.

– Mda, o să am grijă... hai, du-te.

Am auzit afară zarva copiilor însoțindu-l în jos pe trepte pe Corrigan, râsul lor. Abia după ce apartamentul s-a cufundat iarăși în tăcere deplină mi-am amintit că luase duba cafenie.

Mi-am folosit, la centrul de închirieri din Hunts Point, tot ce-mi mai rămăsese din bacșișuri ca să acopăr garanția pentru o dubă.

– Aer condiționat, a zis cu un rânjet cretin angajatul. De parcă ar fi explicat tainele științei. Avea un ecuson lipit în dreptul inimii, cu numele. N-o forța prea tare, e nouă-nouță, a avut grijă să adauge.

Era într-una din acele zile în care vara pare să-și fi găsit ritmul, nu prea cald, noros, cu un soare tranchilizat în înaltul cerului. La radio se auzea Marvin Gaye. Am ocolit un Cadillac cu burta aproape lipită de carosabil și am intrat pe autostradă.

Adelita aștepta lângă rampa de acces a căminului de bătrâni. Își adusese și copiii cu ea la lucru – două frumuseți ciocolatii. Cel mai mic a tras-o de uniformă, și Adelita s-a lăsat la nivelul ochilor lui și l-a pupat pe pleoape. Părul Adelitei era legat la spate cu o eșarfă lungă, colorată, iar chipul îi strălucea.

Atunci am înțeles perfect ce aflase și Corrigan: Adelita avea o ordine interioară și, cu toată tăria ei, o frumusețe care izbutea să se ridice cu ușurință la suprafață.

A zâmbit la ideea că am fi putut încerca să mergem la plajă. A zis că-i un plan ambițios, dar imposibil – nu aveau asigurare și regulile nu permiteau. Copiii țipau lângă ea, o trăgeau de uniformă, o apucau de încheieturi. „Nu, mijo“, i-a zis tăios fiului ei, după care am trecut la rutina îmbarcării tuturor scaunelor cu roțile și, în fine, i-am înghesuit și pe copilași printre banchete. De gardul parcului erau pironite gunoaie. Am oprit duba la umbra unei clădiri. „Ei, ce-o fi o fi“, a zis Adelita și a trecut pe locul șoferului, în vreme ce eu urcam în spate. Albee mă țintuia cu privirea; a îngânat un cuvânt. Nu mai era nevoie să-l întreb. Adelita a claxonat voios și a băgat duba în traficul de vară, nu foarte aglomerat. Copiii au chiuیت când am ieșit pe autostradă. În

depărtare, Manhattanul părea făcut din cuburi de jucărie.

Am fost prinși apoi în plasa circulației rutiere din Long Island. Din spate se auzeau cântecele, bătrânii îi învățau pe copii crâmpoșe neclare de melodii. „Raindrops Keep Fallin’ on My Head.“ „When the Saints Go Marching In.“ „You Should Never Shove Your Granny off the Bus.“

Pe plajă, copiii Adelitei au dat fuga la apă, în vreme ce noi aranjăm scaunele la umbra dubei. Umbra se făcea tot mai mică pe măsură ce soarele se arcuia. Albee și-a coborât bretelele și și-a desfăcut nasturii de la cămașă. Brațele și gâtul îi erau extraordinar de bronzate, dar sub cămașă pielea lui avea o nuanță lăptoasă, translucidă. Era de parcă m-aș fi uitat la o sculptură în două culori, de parcă și-ar fi conceput corpul pentru un joc de șah.

– Târfele alea îi plac lu’ frate-tău, ha? Niște hoațe și escroace toate, părerea mea.

N-a mai zis apoi nimic, ci doar s-a uitat lung spre mare.

Sheila stătea cu ochii închiși, zâmbind, cu pălăria de pai lăsată pe sprâncene. Un italian bătrân al cărui nume nu-l știam – un moșulică la patru ace, cu pantalonii călcați perfect – își tot lăsa și ridica de pe genunchi pălăria, oftând. Se scoteau din picioare pantofi. Se expuneau glezne. Valurile se spărgeau de țărm și ziua se strecura pe lângă noi, nisip printre degete.

Radiouri, parasolare, iz aspru de aer sărat.

Adelita s-a apropiat de apă, unde copiii ei se bălăceau bucuroși în marea mică. Era un aspirator al atenției. Bărbații o sorbeau din priviri, nu-i scăpau din ochi unduirea zveltă a corpului în uniformă albă. S-a așezat pe nisip alături de mine, cu genunchii la piept. S-a mișcat, și fusta i s-a ridicat puțin: o dâră roșie pe gleznă, aproape de locul unde avea tatuajul.

– Mersi că ai închiriat duba.

– Mda, nici o problemă.

– Nu erai obligat.

- Nu-i mare lucru.
- E o trăsătură de familie?
- Corrigan o să-mi dea înapoi banii, am zis.

Între noi se întindea un pod, alcătuit aproape cu totul din fratele meu. Și-a umbrit cu palma ochii negri și s-a uitat spre apă, de parcă ar fi fost și Corrigan alături de copii, în valuri, și nu în vreo sală de judecată întunecoasă, încercând să salveze ceva ce nu putea fi salvat.

- O să stea mai multe zile pe-acolo, ca să încerce să le scoată, a spus Adelita. S-a mai întâmplat și altă dată așa. Uneori cred că le-ar fi mai bine dacă și-ar învăța lecția. Oamenii ajung la zdup și pentru mai puțin de-atât.

Mi-era tot mai simpatică, însă voiam s-o provoc, să văd cât de departe ar fi fost dispusă să meargă pentru el.

- Păi, atunci n-ar mai avea unde se duce, nu? am zis. Noaptea. Și-ar pierde locul de muncă.

- Poate da, poate nu.

- Ar trebui să vină la tine, așa-i?

- Da, poate, a răspuns, și o umbră de furie i-a întunecat o clipă chipul. De ce mă întrebi așa ceva?

- Zic și eu.

- Nu pricep ce zici acolo.

- Numai să nu-l duci de nas.

- Nu-l duc de nas. De ce-aș vrea, cum zici tu, să-l duc de nas? ¿Por qué? Me dice que eso.

Accentul îi devenise tăios, spaniola ei căpătase ascuțișuri. A lăsat nisipul să i se prefire printre degete și s-a uitat la mine ca și cum mă vedea pentru prima

oară, însă tăcerea a calmat-o, așa că a reluat cu blândețe:

- Nu prea știu ce să fac. Dumnezeu e crud, nu?
- Al lui Corrigan e, asta-i sigur. Nu știu cum stai cu al tău.
- Seamănă cu al lui ca două picături de apă.

Copiii își aruncau unul altuia discul, cu picioarele în valuri. Săreau să-l prindă, nimereau în apă, plescăind.

- Mi-e groază, știi, a murmurat Adelita. Îmi place de el mult de tot. Prea mult. Nu știe ce să facă, înțelege? Și nu vreau să-i stau în drum.
- Știu ce-aș face eu. În locul lui.
- Dar nu ești în locul lui, așa-i?

S-a întors spre copii, a șuiert și puștii s-au apropiat pășind greoi pe nisip. Corpurile le erau cafenii și suple. Adelita a tras-o pe Eliana spre ea și i-a suflat blând nisipul de pe ureche. Cumva, cine știe de ce, parcă-l vedeam pe Corrigan în amândoi. De parcă ar fi intrat deja în ei prin osmoză. Jacobo i s-a așezat și el pe genunchi. Adelita i-a apucat în glumă lobul urechii între dinți, și puștiul a scheunat de încântare.

Se înconjurase cu plasa de siguranță a copiilor. M-am întrebat dacă făcea și cu Corrigan la fel, apropiindu-și-l până la un punct și apoi străjuindu-se de el, strângându-i pe alții în jur până era prea din cale-afară. Am urât-o un moment, am urât complicațiile pe care le adusese în viața fratelui meu, și am simțit o stranie afecțiune pentru târfele care-l târâseră departe, în vreo secție de poliție, până în arest chiar, prin vreo celulă oribilă cu gratii de oțel, pâine acrită și bude împutite. Poate că se și mutase în celulă cu ele. Poate se lăsase arestat doar ca să le fie aproape. Nu m-ar fi surprins câtuși de puțin.

Se afla la originea lucrurilor, și acum găsisem un sens pentru fratele meu – era o geană de lumină pe sub ușă, însă lui ușa îi era ferecată. Doar crâmpie, fragmente din el aveau să se strecoare dincolo, iar el avea să sfârșească baricadat în spatele a ceea ce pătrunsese. Poate că era exclusiv vina lui. Poate

că primea cu brațele deschise complicațiile: le crease, pur și simplu, fiindcă îi trebuiau ca să supraviețuiască.

Știam că nu se poate sfârși decât rău povestea cu ea, Corrigan și copiii ăștia. Ceva sau altceva avea să se ducă de răpă. Și totuși... de ce nu s-ar fi îndrăgostit unul de altul, fie și pentru puțin timp? De ce să nu-și trăiască viața Corrigan în trupul său betegit, care ceda pe la cusături? De ce să nu poată scăpa un pic vigilenței Dumnezeului său? Erau pentru el o tortură neconținută îngrijorările într-ale lumii, complexitățile existențiale, când de fapt nu voia decât să fie un om normal, să facă lucruri din cele mai simple.

Nimic nu era simplu, totuși, și nu se făcea mai simplu cu vremea. Sărăcie, castitate, ascultare – își petrecuse viața dedicat lor, dar se trezise neînarmat când i se întorseseră împotriva.

Am privit-o pe Adelita cum desfăcea un elastic prins în părul fiicei. A trimis-o, cu o palmuță la fund, înapoi la joacă. În depărtare, valurile se spargeau.

– Ce a făcut soțul tău? am întrebat.

– A fost în armată.

– Ți-e dor de el?

M-a ținut cu privirea.

– Timpul nu lecuiește totul, a zis mutându-și ochii spre țărm, dar lecuiește multe. Acum stau aici. Ți-e locul. Nu vreau să mă întorc. Dacă asta mă întrebi, nu vreau să mă întorc.

Privirea ei sugera că exista acolo un mister, unul pe care nu voia să mi-l deslușească. Corrigan era al ei acum. Adelita își declarase intențiile. Nu putea fi vorba, într-adevăr, despre vreo întoarcere. Mi l-am amintit pe Corrigan când era băiat, când totul părea pur, bine fixat în cadru, când se plimba pe țărmul din Dublin și se minuna de zimții câte unei scoici, de vuietul unui avion zburând la altitudine joasă, de streășina unei biserici, de ceea ce socotea sigur și neclintit în preajma lui, scris pe interiorul acelui pachet de țigări.

Pe când își spunea poveștile, mamei noastre îi plăcea să folosească un gambit: „Odată ca niciodată, demult, atât de demult că n-aș fi putut să mă aflu acolo, iar dacă m-aș fi aflat, n-aș fi avut cum să fiu, de vreme ce sunt aici și acolo n-am fost, dar o să vă spun totuși: odată ca niciodată, demult...“, de unde se lansa într-o istorie născocită de ea, fabule care ne trimiteau în direcții diferite pe mine și fratele meu, apoi ne trezeam de dimineață întrebându-ne dacă nu visaserăm părți diferite ale aceleiași vis, dacă ne duplicaserăm unul pe celălalt ori dacă, într-o lume bizară, visele noastre nu se suprapuseseră și se schimbaseră unul cu altul, un lucru pe care l-aș fi făcut fără să stau pe gânduri după ce am aflat cum se izbise Corrigan de parapet: Învață-mă, frate, să trăiesc.

Am auzit cu toții de asemenea lucruri. Scrisoarea de dragoste sosind tocmai când ceașca de ceai e scăpată din mână. Acordul de chitară răsunând odată cu ultima suflare. Nu atribui asta lui Dumnezeu ori sentimentelor. Poate că e vorba de șansă. Ori poate că șansa e doar unul dintre felurile în care încercăm să ne convingem că însemnăm ceva pe lume.

Însă, mai simplu și fără zorzoane, s-a întâmplat și n-am putut face nimic să oprim asta – Corrigan la volanul dubei, după ce-și petrecuse toată ziua la arest și prin sălile de judecată din sudul Manhattanului, conducând spre nord pe autostrada FDR, cu Jazzlyn pe scaunul de alături, pantofii galbeni cu tocuri, costumul de baie fosforescent și lăntișorul strâns pe gât, pe când Tillie rămăsese în arest, acuzată de jaf, luase asupra ei fapta, și fratele meu o aducea pe Jazzlyn acasă la copiii ei, care erau mai mult decât ornamente la chei, mai mult decât o răsucire în aer, și mergeau cu viteză pe lângă East River, mărginit de clădiri și umbre, când Corrigan a dat să schimbe benzile, poate că a lovit indicatorul ori poate că nu, poate că era amețit, obosit, scos din pepeni, poate luase vreun tratament care-l încetinea ori îi încetoșa vederea, poate că a apăsat pe frână, poate prea tare, poate că fredona vreo melodie, cine poate ști, dar mi s-a spus că a fost acroșat din spate de o mașină fițoasă, o vechitură lustruită, nimeni nu l-a văzut pe șofer, un vehicul auriu parcurgându-și traseul propriei admirații, l-a atins ușor în bară, propulsându-l însă pe Corrigan într-o rotație peste trei benzi, o chestie mare și maro dansând, elegantă preț de-o fracțiune de secundă, și mă gândesc acum la Corrigan strângând volanul în

pumn, speriat, cu ochii măriți și catifelați, în vreme ce Jazzlyn, alături, țipa, cum corpul ei s-a încordat, gâtul i-a înțepenit, totul i-a străfulgerat pe dinainte – viața ei scurtă și infectă –, iar duba a derapat pe șoseaua uscată, a lovit altă mașină, o camionetă cu ziare, după care s-a izbit frontal în parapetul din marginea autostrăzii și Jazzlyn a țâșnit cu capul înainte prin parbriz, fără centură de siguranță, un trup deja pornit pe drumul spre rai, iar Corrigan a fost împins cu putere în volan, care i s-a înfipt în piept rupându-i sternul, capul i-a săltat din geamul împăienjenit de fisuri, însângerat, apoi a fost trântit înapoi în spetează cu atâta putere că s-a rupt cadrul metalic al banchetei, cinci sute de kilograme de oțel în mișcare, duba încă rotindu-se dintr-o margine de drum în alta, și corpul lui Jazzlyn, cu puținele-i haine, a descris un arc, cu optzeci sau o sută de kilometri pe oră, și s-a zdrobit de parapet, moviliță de carne, cu un picior îndoit în aer de parcă ar fi pășit sau ar fi vrut să pășească în sus, și singurul obiect de-al ei pe care l-au găsit mai târziu în dubă a fost un pantof galben cu toc ascuțit, cu o Biblie poposită alături, ipocrită, căzută din torpedou, una peste alta și ambele înțesate cu cioburi, și Corrigan suflând încă, săltat și trântit pieziș, sfârșind cu corpul răsucit în puțul negru al accelerației și frânei, cu motorul huruind de parcă încă ar fi vrut să meargă iute și totodată să fie oprit, și toată greutatea lui Corrigan pe amândouă pedalele.

Au fost siguri că murise, așa că l-au încărcat într-o mașină a morgii, cu Jazzlyn. O tuse cu sânge a alertat un paramedic. L-au dus la un spital din East Side.

Cine știe pe unde eram noi, pe drumul de întoarcere, în altă parte de oraș, pe o rampă, blocați în ambuteiaj, la un punct de plată pentru taxa de drum – contează? La gura fratelui meu se formase o bulă de sânge. Ne-am văzut de șofat, fredonând cu jumătate de voce, în vreme ce copiii, în spate, moțăiau. Albee rezolvase o problemă de-a lui. O numea șah mat reciproc. Fratele meu era vârat într-o ambulanță. N-am fi putut face nimic să-l salvăm. Nu aveam cuvinte care să-l aducă înapoi. Fusesse o vară a sirenelor. O sirenă îl vestise și pe el. Și luminile rotitoare. L-au dus la Spitalul Metropolitan, la urgențe. I-au împins grăbiți targa pe coridoarele de un verde palid. În urma lor rămânea sânge. Două dâre subțiri, întinse de roțile din spate ale tărgii. Haos de jur împrejur. Am lăsat-o pe Adelita și pe copii la ușa casei micuțe, cu pereți îmbrăcați în lemn. S-a întors să se uite peste umăr la mine, mi-a făcut din

mână. Mi-a zâmbit. Era a lui. I se potrivea. O femeie de ispravă. Corrigan avea să-și găsească Dumnezeu cu ea. În același timp, fratele meu era împins spre triaj. Țipete și șoapte. O mască de oxigen pe față. Pieptul despicat. Un plămân zdrobit. Tuburi groase, introduse ca să-l mențină respirând. O asistentă cu un aparat manual de măsurat tensiunea. Am zăbovit la volanul dubei și m-am uitat cum se sting luminile în casa Adelitei. I-am văzut silueta pe fundalul perdelelor subțiri, apoi draperii mai groase au acoperit ferestrele. Am pornit motorul. L-au întins pe pat, l-au fixat cu contragreutăți prinse de scripeți, deasupra. O mașină de respirat alături. Podeaua atât de alunecoasă de la sânge, că medicii rezidenți au fost nevoiți să se șteargă pe tălpi.

Mi-am văzut de drum, neștiutor. Străzile din Bronx erau pline de gropi. Oranjul și fumuriul incendiilor. Pe la colțuri dansau grupuri de puștani. Corpurile lor fluctuante. Ca și cum descoperiseră ceva cu totul nou despre ei înșiși și exprimau acel ceva zguduindu-și trupurile în extazul unui fel de credință. I s-au făcut radiografii. Am intrat pe sub podul unde-mi petrecusem mare parte din vară. Doar câteva fete împrăștiate prin zonă, în noaptea aceea – cele scăpate de razie. Niște rândunele țâșneau de sub grinzile de susținere, forfecând cerul. Nu au ținut spre mine. Fratele meu, la Spitalul Metropolitan, încă răsufla. Ar fi trebuit să mă duc la lucru în Queens, dar, în loc de asta, am traversat strada. Habar nu aveam ce se petrecea. Sângele bălându-i în plămâni. Spre băruleț. Tonomatul era dat la maximum. The Four Tops. Perfuzii. Martha and the Vandellas. Măști de oxigen. Jimi Hendrix. Doctorii nu purtau mănuși. L-au stabilizat. I-au făcut o doză de morfină. I-au injectat-o direct în mușchi. S-au întrebat ce-o fi cu vânătăile de la interiorul brațului. L-au crezut mai întâi un drogat. Umbla vorba că fusese adus împreună cu o târfă moartă. I-au găsit o medalie religioasă în buzunarul pantalonilor. Am ieșit din bar și, pe jumătate beat, am traversat bulevardul noptatic.

O femeie a strigat după mine. Nu era Tillie. Nu m-am întors. Întuneric. În curte, câțiva puști fumați jucau baschet fără minge. Lucrând cu toții să-l repare. Luminile cardiografului clipind, ținând. O infirmieră s-a aplecat asupra lui. Șoptea ceva. Ultime cuvinte? Fă lumea întunecată. Eliberează-mă. Dă-mi dragoste, Doamne, dar nu încă. I-au ridicat masca de pe gură. Am ajuns la etajul al cincilea, în bloc. Scările mă epuizau. Corrigan zăcea la spital, în spațiul îngust al propriei sale rugăciuni. Am împins ușa

apartamentului. Cineva încercase să desfacă lacătul auriu de pe telefon. Pe podea zăceau împrăștiate câteva cărți. Nu era nimic de luat. Poate că el cădea în inconștiență și-și revenea, în sus și-n jos. Teste care urmau să vadă cât sânge pierduse. În sus și-n jos. Bătaia s-a auzit în ușă pe la două dimineața. Nu multă lume ciocănea. I-am strigat să intre. Fata a împins cu lentoare ușa. Aparatul numărând greoi bătăile de inimă ale fratelui meu. În sus și-n jos. Avea în mână un ruj de buze. Îmi amintesc asta. Era o fată pe care n-o știam.

– Jazzlyn a avut un accident, a zis.

Poate era prietena ei. Nu o târfă. Aproape degajată. Săltând nițel din umeri. Rujul trecându-i peste gură. O despicătură roșie, vie. Cardiograful fratelui meu, țiuind. Linia oscilând, vâlvurindu-se. Neîntorcându-se în vreun loc de origine. Am dat buzna afară din casă. Printre graffiti. Orașul le purta acum dantelăria, rotocoalele. Se simțea iz de vopsea proaspătă.

Am oprit la Adelita.

– Isuse Hristoase, a îngăimat. Șocul din privirea ei. Și-a tras o haină peste cămașa de noapte. Iau și copiii, a zis.

I-a înghesuit în brațele mele. Taxiul a pornit în viteză, clipind. La spital, copiii au luat loc în sala de așteptare. S-au pus pe desenat cu carioci. Pe un ziar. Noi am alergat să-l găsim pe Corrigan.

– Of, a gemut Adelita. Of. Of, Doamne.

Uși dându-se în lături. Închizându-se iar. Neoanele de deasupra. Corrigan zăcea într-o chilie micuță, ca de călugăr. Un doctor, ieșind, ne-a închis ușa în nas.

– Sunt asistentă medicală, a zis Adelita. Vă rog, vă rog, lăsați-mă să-l văd.

Doctorul s-a răsucit pe călcâie, ridicând din umeri. Of, Doamne. Of. Ne-am tras două scaune simple de lemn lângă patul lui. Învață-mă cine aș putea fi. Învață-mă ce aș putea deveni. Învață-mă.

A intrat iarăși doctorul, strângând la piept un suport de documente. A început

să vorbească domol despre leziuni interne. Un limbaj al traumei nou-nouț. Bipul ritmic al electrocardiogramei. Adelita s-a aplecat asupra lui. Bâiguia ceva, prins în pâcla morfinei. Văzuse, a șoptit, ceva minunat. L-a sărutat pe frunte. I-a așezat palma pe încheietură. Cardiograful pâlpâia.

– Ce spune? am întrebat-o.

Afară, pe coridor, țcănit de tocuri. Țipete. Vaiete. Câte un medic rezident râzând. Corrigan i-a șoptit iarăși ceva, cu bulbuci de sânge pe buze. I-am atins antebrațul.

– Ce spune?

– Chestii fără sens, zice chestii fără sens, a răspuns Adelita. Halucinează.

A lăsat urechea spre gura lui.

– Vrea un preot cumva? Asta vrea?

S-a întors spre mine.

– Zice că a văzut ceva frumos.

– Vrea un preot? am strigat.

Corrigan înălțase iarăși capul un pic. Adelita s-a aplecat spre el. Calmul ei suveran. Plângea încetișor.

– Ah, a exclamat, îi e fruntea rece. Îi e foarte rece fruntea.

Miró, Miró, oglinjoară

De afară, sunetele dinspre Park Avenue. Domoale. Ordonate. Controlate. Nervii, totuși, îi freamătă. Le va primi curând pe femei. Așteptarea îi înnoadă o mică gâlmă la baza spinării. Își cuprinde coatele în căușul palmelor, își îmbrățișează antebrațele. Vântul scurmă în perdelele subțiri de la fereastră. Dantelă de Alençon. Făcută manual, croșetată, cu tiv de mătase. Niciodată nu s-a dat în vânt după dantela franțuzească. Ar fi preferat o țesătură banală, un voal ușor. Dantela a fost, demult, ideea lui Solomon. Chestie de oameni căsătoriți. Un liant de calitate. I-a adus de dimineată micul dejun, pe tava cu trei mânere. Corn cu un pic de glazură. Ceai de mușetel. O feliuță de lămâie alături. Ba chiar, în costum, s-a întins pe pat lângă ea și i-a atins părul. A sărutat-o înainte să plece. Solomon, înțeleptul Solomon, cu servieta în mână, pornind-o spre centru. Pașii ușor legănați. Țăcănitul pantofilor lustruiți pe podeaua de marmură. Vorba de rămas-bun rostită cu voce aspră. Nu cu răutate, ci din gât. Uneori devine brusc conștientă – uite-l pe soțul meu. Uite-l cum pleacă. La fel cum a tot plecat de treizeci și unu de ani. Apoi un soi de tăcere intermitentă. Sunete hoinare, clănțănitul sec al încuietorii, clopoțelul răsunând vag, liftierul – „’Neața, domnu’ Soderberg“ –, scâncetul ușii, țăcănitul mecanismului, murmurul domol al coborârii, oprirea, cu un zureit, în holul de la parter, dansul rotitor al cablurilor care se ridică.

Trage perdelele și își mai aruncă o dată privirea pe geam, surprinde cum dispare într-un taxi marginea sură a costumului lui Solomon. Căpșorul chel se cufundă în habitacul. Portiera se trânteste, galbenă. Intră în trafic, se depărtează.

Nici măcar nu știe de vizitatoare – o să-i spună odată și-odată, dar nu încă, nu-i bai. Poate diseară. La cină. Lumânări și vin. „Ia ghici, Sol.“ După ce se așază la masă, cu furculița gata. „Ia ghici.“ Un oftat ușor dinspre el. „Spune-mi și gata, Claire, scumpo – am avut o zi lungă.“

Se dezbară la iuțeală de cămașa de noapte. Trupul ei în oglinda cât peretele. Nițel palidă și ridată, însă, dacă se întinde un pic, se poate încă netezi la loc.

Cască, ținându-și brațele ridicate. Înaltă, încă subțire, cu părul negru ca smoala și o singură șuviță cărunță, de bursuc, căzându-i de pe tâmplă. Cincizeci și doi de ani. Își trece peste păr o cârpă umedă, apoi un pieptăn de lemn. Își întoarce într-o parte capul și-și lipește de palmă lungimea părului. Firele despicate se încurcă. S-a făcut vremea să-l mai scurteze. Curăță pieptănul și azvârle firele răzlețe în coșul cu pedală. Se spune că părul morților continuă să crească. Trăiește o viață proprie. Acolo, jos, cu celelalte resturi, șervețele, tuburi de ruj, capace de la pasta de dinți, pastile pentru alergii, rimel, medicament pentru inimă, tinerețe, unghii tăiate, ață dentară, aspirină, îndurerare.

Dar cum se face că niciodată nu-i cad firele sure? A urât, tânără fiind, dâra cărunță apărută peste noapte, a vopsit-o, a ascuns-o, a măcelărit-o. Acum o definește cenușiul elegant care-i cade pe tâmplă.

„O șosea în părul meu. Depășirile sunt interzise.“

Lucruri de făcut. Repede-repede. Toaletă. Frecușul dinților cu periuța. Câteva atingeri cosmetice. Un pic de roșu în obraji. Puțin creion dermatograf și o țără de ruj. N-a făcut niciodată mare caz de machiaj. Se oprește în dreptul mesei cu oglindă. Sutien și slip simple, bej. Rochia ei preferată. Imprimeu verde-albăstrui, cu scoici. Strânsă pe talie. Fără mâneci. Un pic deasupra genunchiului. Funde pe cusături. Fermoar la spate. Modernă și totodată feministă. Nu foarte dichisită ori stridentă, mai degrabă contemporană, modestă, bună.

Trage un pic de tiv. Întinde piciorul. „Ai gambe care lucesc“, i-a spus Solomon cu ani în urmă. I-a spus și ea, odată, că face dragoste ca un spânzurat, în erecție și totuși mort. O glumă pe care o auzise la un spectacol al lui Richard Pryor. Se strecurase de una singură, folosind legitimația de presă a unei prietene. O ocazie. Spectacolul nu i se păruse nici prea îndrăzneț, nici plictisitor. Solomon însă stătuse bosumflat o săptămână – trei zile din cauza glumei, patru fiindcă pusese ea piciorul acolo. „Libertățile femeilor“, zicea. „Arde-ți sutienul, pierde-ți mințile.“ Drăguțul, mititelul de el. Devotat vinurilor bune și cocktailurilor. Ultima peninsulă îngustă de păr de pe capul lui. Vara îi trebuie loțiune de protecție solară. Are pistrui pe creștet. Veri băiețești conturate încă în jurul ochilor. Când s-au întâlnit la Yale avea pleată, deasă și blondă, căzându-i peste ochi. La Hartford, în calitate de consilier

junior, umbla cu poetul Wallace Stevens pe aleile înguste, tocmai cu el, amândoi în cămăși fără mâneci. Nici păsări, nici sălbătici/ Nemaivăzut în Tennessee. Întors acasă, făceau dragoste pe patul cu baldachin. Se lungeau pe cearșafuri, iar el încerca să-i recite poemele la ureche. Arareori își amintea versurile. Era totuși o minunată senzualitate acolo, buzele lui lipite de vârful urechii ei, coborându-i pe gât spre claviculă, haloul lui de entuziasm. Într-o noapte, patul se rupsese de la hârjonelile lor. În ziua de azi nu se mai întâmplă atât de des, dar suficient de adesea, iar ea încă întinde brațul să-i îndrepte părul de pe frunte. Nu mai e atât de vârtos. Capătul tulpinii unde a fost odată fructul. Delincvenții de la tribunal sunt calmi până ce sunt condamnați, apoi nicovala coboară și se pun pe țipat, pe răcnit și pe înjurat, îi strigă vorbe murdare. Nu se mai duce cu el în centru, în încăperea cu lambriuri întunecate de lemn, ca să observe – de ce să suporte abuzul? „Hei, Kojak! Cine te iubește, puiule?“ În biroul lui se mai găsește o fotografie cu ea, pe plajă, și Joshua, copil încă, întinși pe nisip, cu capetele atingându-li-se, și în spatele lor dunele nesfârșite, ierboase.

Simte un mic murmur în coșul pieptului, creșterea unei bule de aer. Joshua. Nu e un nume bun pentru un băiat în uniformă.

Colierul cu mâna-fantomă. Uneori se întâmplă. Simte cum i se repede sângele în gâtlee. O râcâitură pe trahee. De parcă ar strânge-o ceva, o restricție momentană. Se întoarce spre oglindă, într-o latură, apoi cu fața, iarăși într-o parte. Ametistul? Brățările? Micul colier de piele pe care i l-a dăruit la nouă ani Joshua? Desenase o fundă roșie pe ambalajul maro de hârtie. Cu carioca. „Uite, mami“, zisese, apoi fugise să se ascundă. Purtase lăntugul acela ani buni, mai mult prin casă. Trebuisse să-l coasă laolaltă de două ori. Dar nu acum, nu azi, nu. Îl pune la loc în sertar. E prea mult. Un colier e, oricum, din cale-afară de pretențios. Se cutremură la oglindirea ei. Criza petrolului, criza ostaticilor, criza colierului. „Aș prefera să rezolv algoritmi.“ Asta îi fusese specialitatea. Când era la facultate. Una dintre cele trei femei de la catedra de matematică. Când umbla pe coridor era confundată cu secretara. Trebuia să păsească ținându-și ochii plecați. O femeie cu doi pantofi. Cunoștea foarte bine dușumeaua. Modelul întortocheat al gresiei. Unde se ciobiseră plintele.

Găsim, ca în giuvaierele vechi, zilele duse ale vieților noastre.

Cercei, atunci? Cercei. O pereche de cochilii minuscule cumpărate acum

două veri din Mexic. Lasă mica sârmă de argint să alunece în gaura din ureche. Se răsuțește spre oglindă. E ciudat să-și vadă încordarea gâtului. „Nu-i al meu. Nu gâtul ăla.“ Cincizeci și doi de ani în aceeași piele. Înaltă bărbia, și pielea i se întinde. Un exercițiu vanitos, dar preferabil. Cerceii lăsându-se pe rochie. Cochilii-cercei. Cer ce-i de cerut. Îi pune înapoi în cutia cu bijuterii și aruncă o privire împrejur. Se uită la ceasul de pe tăblie.

Repede-repede.

Aproape s-a făcut vremea.

A fost în patru case pe parcursul ultimelor opt luni. Toate simple, curate, normale, drăguțe. Staten Island, Bronx, două în Lower East Side. Niciodată mare caz. Doar o adunare de mame. Atâta tot. Însă rămăseseră cu gura căscată aflând adresa ei, când le-o spusese în cele din urmă. Izbutise să evite un timp asta, dar ajunseseră apoi în apartamentul Gloriei din Bronx. Un șir de blocuri. Nu mai văzuse așa ceva. Urme de arsură pe cadrele ușilor. Miros de acid boric pe coridoare. Ace în lift. O îngrozise. Urcase la etajul al unsprezecelea. Când bătuse, ușa vibrase în balamale. Însă pe dinăuntru apartamentul sclipea. Două candelabre imense atârând din tavan, ieftine, dar încântătoare. Lumina izgonea umbrele. Celelalte femei erau acolo deja – zâmbindu-i de pe sofa adâncită. Pupăturile trimise în aer de ele toate, și dimineața scurgându-se nepotcnic. Uitaseră chiar unde se află. Gloria se învârtea peste tot, schimbând farfurioarele, înlocuind șervețelele, deschizând fereastra de-o palmă pentru fumătoare. Le-a arătat apoi camera fiilor ei. Pierduse trei băieți, incredibil, trei! – biata Gloria. Albumele foto erau înțesate cu amintiri: coafuri, ieșiri la alergat în grup, serbări de absolvire. Trofee de baseball au fost trecute din mână în mână. Dimineața, una peste alta, se dovedise plăcută și se scurgea, se scurgea, se scurgea. Apoi ceasul de deasupra caloriferului anunțase ora amiezii și începuseră să vorbească despre viitoarea întâlnire. „Păi, Claire, urmezi tu.“ Se simțise de parcă gura i-ar fi fost făcută din cretă. Aproape că-și înghițise limba când dăduse să răspundă. Un fel de scuză. Privind-o, în tot timpul ăsta, pe Gloria. „Ei bine, stau pe Park, numărul șaptezeci și șase.“ Tăcere. „Numai șase-s norocoase.“ Repetase asta dinainte. Zisese apoi: „Tren“. După care: „Metrou“. Și: „Ultimul etaj“. Nimic nu ieșise ca lumea, ca și cum vorbele nu i s-ar fi potrivit tocmai bine pe limbă. „În Park locuiești?“, a întrebat Jacqueline.

Iarăși tăcere. „Ce drăguț“, a zis Gloria, cu un petic mai deschis la culoare pe buze, trecuse peste ele cu limba, de parcă ar fi avut ceva de înlăturat. Și Marcia, designerița din Staten Island, bătuse din palme. „Ceai cu regina!“, exclamase glumeață, fără pic de răutate de fapt, însă tot o necăjea un pic, ca o julitură superficială.

Claire le spusese la prima lor întrunire că locuia în East Side, atâta tot, dar trebuie să fi știut ele, deși purta pantaloni lungi cu teniși, fără giuvaiericale de vreun fel, trebuie să fi intuit oricum că era vorba despre Upper East Side, apoi Janet, blonda, întinsese gâtul și ciripise: „Ah, n-am știut că locuiești acolo, sus“.

„Acolo, sus.“ De parcă era vreun loc pe care să-l escaladezi. De parcă ar fi trebuit să se cațăre. Cu corzi, carabine și cască.

I se muiaseră picioarele. Ca și cum ar fi avut aer în gambe. Să nu creadă cumva că se dădea mare. Că era cu nasul pe sus. Se cutremurase din tot corpul. O apucase bâlbâiala. „Am crescut în Florida. Casa e foarte mică, de fapt. Canalizarea e de groază. Acoperișul e vraiste.“ Era pe cale să spună că nu are nici un ajutor la menaj – nu servitori, n-ar fi rostit niciodată cuvântul servitori –, când Gloria, draga de ea, intervenise: „Draci-laci, Park Avenue, n-am ajuns pe-acolea decât la jocu' de Monopoly!“ Și le umflase râsul pe toate. Dăduseră capetele pe spate și se puseseră pe hohotit. Asta îi oferise ocazia să ia o gură de apă. Să schițeze un surâs chinuit. Să tragă aer în piept. Abia așteptau. „Park Avenue! Măiculiță, nu-i ăla cu mov?“ Ei bine, nu era ăla cu mov. ăla cu mov era Park Place, dar Claire nu suflase o vorbă, de ce să se dea în stambă? Plecaseră împreună, cu excepția, firește, a Gloriei. Gloria le făcuse din mână de la fereastra etajului al unsprezecelea, cu rochia imprimată lipită de gratiile geamului în dreptul pieptului. Arăta așa de pierdută și de drăgălașă acolo! Era în perioada grevei gunoierilor. Șobolanii ieșiseră să se înfrupte din deșeuri. Femei de stradă prin dreptul pasajului. Cu pantaloni scurți și bluzițe cu bretele chiar și în bătaia ninsorii. Adăpostindu-se de frig. Dând fuga spre camioanele în trecere. Norișori de răsuflare albă venind dinspre ele. Ca niște bule oribile de benzi desenate. Claire a vrut să se întoarcă, să urce în fugă și s-o ia pe Gloria cu ea, s-o ducă departe de harababura asta crâncenă. Însă nu putea reveni la etajul al unsprezecelea. Ce să spună? „Hai, Gloria, rândul tău să joci, ai făcut două sute, ieși gratis din

pușcărie.“

Intraseră la metrou în grup compact, patru femei albe, cu gențile ținute parcă un pic prea strâns. Poate fuseseră confundate cu niște asistente sociale. Îmbrăcate frumos toate, dar nu exagerat de elegant. Au așteptat, într-o tăcere zâmbitoare, să vină trenul. Janet bătea din picior. Marcia își revizua machiajul într-o oglinjoară. Jacqueline își dădea pe spate părul lung, roșu. A sosit trenul, numai culoare, rotocoale mari, unduitoare, și au urcat. Era unul dintre acele vagoane pline cu graffiti de sus până jos. Astupau până și geamurile. Nu tocmai un Picasso mișcător. Erau singurele femei albe din vagon. N-o deranja să meargă cu metroul. Doar că nu intenționa să le spună că era doar a doua oară în viață când o face. Nimeni însă nu le privise pieziș, nici nu le aruncase vreo vorbă de ocară. Coborâse la Sixty-eighth doar ca să se poată plimba, să ia aer, să fie singură. Pornise la pas pe bulevard, întrebându-se de ce se văzuse cu ele până la urmă. Erau atât de altfel, avea atât de puține în comun cu femeile acelea! Însă îi plăcea de ele, îi plăcea cu adevărat. Mai ales de Gloria. N-avea nimic cu nimeni – de ce să aibă? Ura stilul acela de a vorbi. În Florida, tatăl ei spusese odată la cină: „Îmi plac negroteii, cum nu, cred că oricine ar trebui să-și cumpere unul“. Se ridicase în trombă de la masă și rămăsese baricadată la ea în odaie timp de două zile. Îi împinseseră mâncarea pe sub ușă. În fine, nu chiar pe sub ușă. Îi fusese înmânată pe ușa întredeschisă. Șaptesprezece ani, pe punctul să plece la colegiu. „Spune-i lui tati că nu cobor până ce nu-și cere scuze.“ Și-și ceruse, proțâpit în capătul scării curbate. O strânsese în brațele lui mari, rotofeie de sudist și-i spusese că-i modernă.

Modernă. Ca un corp de iluminat. O pictură. Un Miró.

În definitiv, nu e decât un apartament. Un apartament. Nimic mai mult. Argintărie, porțelanuri, ferestre, bibelouri și ustensile de bucătărie. Doar asta. Nimic altceva. Simplu ca bună ziua. Îndeajuns de banal. Ce altceva putea să fie? Nimic. Lasă-mă să-ți spun, Gloria, că zidurile dintre noi sunt mai subțiri decât crezi. Odată dac-ai chiuit, și se dărâmă. Fanta goală a căsuței poștale. Nimeni nu-mi scrie. Cei de la asociația de locatari sunt de groază. Păr de animale în mașinile de spălat. Portar în hol, cu mănuși albe, pantaloni la dungă și epoleți, dar să-ți spun un mic secret: nu folosește deodorant.

O cuprinde un fior scurt: portarul.

Oare o să le ia la întrebări? Cine e de serviciu azi? Melvyn, parcă? Cel nou? Miercuri. Melvyn, da. Dacă le confundă cu menajerele? Dacă le îndrumă spre ascensorul de serviciu? Trebuie să sune jos, să anunțe. Cercei! Da. Cercei. Gata, repejor. Pe fundul cutiei, o pereche veche, bumbi simpli de argint, arareori purtați. Închizătoarea e un pic înțepenită, dar n-are a face. Îi umezește pe rând între buze. Își surprinde iarăși imaginea în oglindă. Imprimeul cu scoici al rochiei, părul până la umeri, meșa de bursuc. La un moment dat, a fost luată drept mama unei tinere intelectuale care apăruse la televizor vorbind despre fotografie, despre momentul surprinderii, despre provocările artei. Avea și ea o şuviță ca pe blana de bursuc. „Fotografiile îi țin în viață pe răposai“, zisese fata. Nu-i adevărat. E mult mai mult decât fotografie. Mult mai mult.

Ochii, deja un pic lăcrimoși. „Nu-i bine. Revino-ți, Claire.“ Întinde mâna după șervețelele din spatele figurinelor de sticlă de pe masa cu oglindă și-și șterge ochii. Dă fuga pe holul interior, ridică receptorul străvechi.

– Melvyn?

Sună iarăși. O fi ieșit afară, la fumat.

– Melvyn?

– Da, doamnă Soderberg?

Vocea lui e calmă, egală. Galez sau scoțian – n-a întrebat niciodată.

– Am invitat niște prietene la cină în dimineața asta.

– Da, doamnă.

– La micul dejun, vreau să zic.

– Da, doamnă Soderberg.

Își trece degetele peste zugrăveala întunecată a coridorului. „La cină? Chiar am zis așa ceva? Cum de-am putut spune la cină?“

– Te asiguri tu că-s bine primite?

- Sigur, doamnă.
- Sunt patru de toate.
- Da, doamnă Soderberg.

Răsuflă în receptor. Are și-un puf de mustață pe buza de sus. Ar fi trebuit să-l întrebe de unde e din prima zi când a început să lucreze acolo.

- Mai e ceva, doamnă?

Acum ar fi grosolan să întrebe.

- Melvyn? Ascensorul corect.
- Evident, doamnă.
- Mulțumesc.

Lasă capul pe răceala peretelui. N-ar fi trebuit să aducă vorba de ascensoare corecte sau incorecte. O scăpare, așa i-ar fi zis Solomon. Melvyn o să fie jos, paralizat, și-o să le ducă la ascensorul greșit. „Liftul din dreapta, doamnelor. Aici, poftiți.“ Simte că i se îmbujorează obraji de rușine. Dar a folosit cuvântul „cină“, nu? Iar el a auzit-o foarte bine. Cină în loc de mic dejun. Fir-ar să fie.

„O viață examinată excesiv, Claire, nu merită să fie trăită.“

Își îngăduie un zâmbet și se întoarce pe culoar spre camera de zi. Florile sunt la locul lor. Soarele ricoșează pe mobilierul alb. Lucrarea lui Miró deasupra canapelei. Scrumierele plasate în puncte strategice. „Sper că n-o să fumeze înăuntru.“ Solomon nu suportă fumatul. Dar fumează toate, chiar și ea. Mirosul îl deranjează. Izul de ars. În fine. Poate că o să li se alăture totuși, o să pufăie în voie, hornul ăla micuț, holocaustul acela mărunț. Oribil cuvânt. Nu l-a auzit niciodată în copilărie. A fost crescută prezbiteriană. Un mic scandal când s-a măritat. Vocea bubuitoare a tatălui ei. „E un ce? Un ovrei? Din New England?“ Și bietul Solomon, cu mâinile încleștate la spate, holbându-se pe geam, potrivindu-și cravata, tăcând mîlc, îndurând abuzul. Dar tot l-au luat pe Joshua în Florida, pe malul lacului Lochloosa, vară de

vară. Plimbându-se printre mangrove, de mână tustrei, Joshua în mijloc, un-doi-trei-hoopa-suus!

Acolo, la conac, a învățat Joshua să cânte la pian. La cinci ani. Se așeza pe taburetul de lemn și degetele îi alunecau înapoi și încolo pe clape. Când s-au întors în oraș au aranjat ca fiul lor să primească lecții la Whitney în subsol. Recitaluri cu papion la gât. Sacoul lui albastru, subțire, cu nasturi de aur. Părul cu cărare pe dreapta. Îi plăcea nespun să apese pedala auriu. Zicea că vrea să ia pianul în mașină și să-l ducă acasă. Vruuum-vruuum. Îi cumpăraseră un Steinway de ziua lui, și la vârsta de opt ani ajunsese să cânte Chopin înainte de cină. Cu cocktailuri în mână, se cuibăreau pe divan și-l ascultau.

Zilele bune se ivesc din ungherele cele mai neașteptate.

Apucă țigările ascunse sub capacul taburetului de la pian și se duce spre partea din spate a apartamentului, dă de perete ușa grea din dos. Cândva a fost intrarea cameristei. Demult, când mai existau intrări și cameriste. Urcă pe scara îngustă. E singura din clădire care folosește vreodată acoperișul. Împinge ușa de incendiu. Nici o alarmă. Izbitura arșiței de pe acoperișul întunecat. Asociația de locatari încearcă de câțiva ani să-l teraseze, dar Solomon nu a fost de acord. N-are chef să audă pași deasupra. Nici de fumători n-are chef. În privința asta e căpos. Urăște mirosul. Solomon. Un bărbat bun, scumpul de el. Chiar și în cămașă de forță.

Se oprește în prag și trage adânc în piept, apoi aruncă spre cer un norișor de fum. Beneficiile ultimului etaj. Refuză să-l numească apartament de lux. E ca și cum i-ai râde cuiva în față. Are ceva lucios denumirea, de revistă mondenă. A aranjat un mic șir de ghivece cu flori pe suprafața smolită a acoperișului, la umbra zidului. Uneori sunt o adevărată bătaie de cap florile astea, dar îi place să le salute dimineața. Trandafiri floribunda și vreo două ghivece cu camelii zburlite.

Se apleacă asupra ghivecelor. O pată mică, galbenă, pe frunze. Vara le dă de furcă. Scutură scrumul la picioare. Dinspre est vine o briză plăcută. Suflarea fluviului. Ieri, la televizor, au lăsat să se înțeleagă că ar fi șanse de ploaie. Nu-i nici urmă. Câțiva nori, atât. Cum fac ei, norii, să se umple? Ploaia e un mărunt miracol. Plouă pe vii și pe morți, mami, doar că morții au umbrele

mai bune. „Poate că o să ne aducem aici scaunele, toate patru, nu, cinci, și-o să ridicăm fețele spre soare. În liniștea verii. Să existăm și atât.“ Lui Joshua îi plăceau Beatles, îi asculta la el în cameră, zumzetul vibra chiar și prin căștile cele mari care-i plăceau atât. Let it be. Ce cântec prostuț, de fapt. Dacă dai voie să existe, revine. Ăsta e adevărul. Lași ceva să existe, și te trage la pământ. Lași să existe, și ți se suie târâș pe pereți.

Trage iarăși din țigară și se uită spre zid. Un moment de amețeală. Pârâul de taxiuri galbene din stradă, verdele furișat pe mediana bulevardului, puieții abia plantați.

Nu se întâmplă mare lucru prin Park. Sunt duși cu toții pe la casele de vacanță. Solomon se împotrivește cu înverșunare. Băiat de oraș. Îi plac orele târzii. Chiar și pe timp de vară. „Sărutul lui, de dimineață, m-a făcut să mă simt bine.“ Și mirosul coloniei lui. Aceași ca a lui Joshua. Oho, ziua în care Joshua s-a bărbierit prima dată! Ce mai zi! S-a umplut de spumă. Și foarte atent cu lama. A trasat un bulevard pe obraz, dar s-a ciupit pe gât. A rupt un petic din ziar, din Wall Street Journal-ul tăticului său. L-a pus pe limbă, apoi l-a lipit de rană. Pagina de afaceri adunând pe ea sângele lui. S-a plimbat așa, cu hârtiuța pe gât, un ceas. A trebuit s-o umezească înainte de a o trage de-acolo. Iar ea, oprită în ușa băii, zâmbise. Băiatul ei cel mare, înalt, bărbierindu-se. Cu multă, multă vreme în urmă. Lucrurile simple se întorc la noi. Se odihnesc un moment pe coșul pieptului, apoi, deodată, pătrund și ni se răsucesc în inimă.

Nici un ziar nu e destul de mare să-l lipească laolaltă, în Saigon.

Mai trage o dată, prelung, lasă fumul să i se cuibărească în plămâni – a auzit undeva că țigările fac bine la mânărire. Pufăi cumsecade și uiți să mai plângi. Corpul e prea ocupat să aibă de-a face cu otrava. Nu-i de mirare că le dau pe degeaba soldaților. Lucky Strike.

Ochește o femeie, o negresă, la colțul străzii, depărtându-se. Înaltă, împovărată de mărimea pieptului. Într-o rochie înflorată. Poate-i Gloria. Dar e singură. N-ai de unde să știi. Ce i-ar mai plăcea să dea fuga jos, să ajungă la ea și s-o cuprindă, Gloria, preferata ei dintre toate, s-o strângă în brațe, s-o aducă înapoi, s-o așeze, să-i facă o cafea, să râdă și să trăncănească și să șoptească și să se simtă în largul ei, să simtă că aparține. Asta-i tot ce vrea.

Micul nostru club. Mica noastră întrerupere. Gloria, scumpa de ea. Acolo, în blocul ei turn, zi și noapte. Cum de putea să trăiască într-un asemenea loc? Gardurile de sârmă. Gunoaiele rostogolite de vânt. Putoarea oribilă. Și fetele alea, afară, vânzându-și trupurile. Arătând de parcă ar fi în stare să se întindă pe spate și să-și folosească spinările pe post de saltele. Și focurile din înaltul cerului – să-i spună odată Dresda și să terminăm.

Ar putea, cine știe, s-o angajeze pe Gloria. S-o ia la ei. Să deretice prin casă. Una-alta. Ar putea să stea la masa din bucătărie amândouă și să lase orele să se scurgă, ea și Gloria, relaxate, bucuroase, da, Gloria, in excelsis Deo.

Pe stradă, jos, femeia dă colțul și dispare.

Claire strivește mukul țigării și, nesigură pe picioare, se îndreaptă spre ușă. A amețit un pic. Timp de o clipă, lumea s-a răsucit în țățâni. Pe scări în jos, cu capul învârtindu-i-se. Joshua nu a fumat în viața lui. Poate să fi cerut, în drum spre rai, o țigară. Aici mi-e degetul, aici piciorul, aici gâtulejul, aici inima și aici e un plămân și, hei, să le adunăm laolaltă pentru o ultimă Lucky Strike.

Înăuntru, după ce-a s-a întors pe ușa servitorilor, aude cum bate ceasul din sufragerie.

Spre bucătărie.

E amețită de-a binelea. „Trage aer în piept, Claire.“

Cui îi trebuie doctorat ca să pună niște apă la fiert?

Înaintează împleticindu-se pe coridor, intră iarăși în bucătărie. Blat de marmură, dulăpioare cu mânere aurite, o mulțime de aparate albe. Celelalte au stabilit o regulă, pe la primele lor întâlniri matinale: musafirele trebuie să aducă chiflele, brișele, brânza daneză, fructele, fursecurile, gogoșile glazurate. Gazda face cafea și ceai. Se obține astfel un echilibru armonios. S-a gândit să comande o tavă întreagă cu bunătăți de la prăvălia lui William Greenberg de pe Madison, fursecuri curcubeu, inele cu nuci pecan, cornuri și colaci împlețiți, dar ar însemna că o faci pe snobul, pe snoaba, în fine.

Pornește flacăra sub recipientul cu apă. Un mic univers de bule și ardere. O

cafea franțuzească pe cînste. Satisfacție instant. Asta să i-o spuneți Vietcongului.

Mai multe pliculețe de ceai puse în șir pe blat. Cinci farfurioare. Cinci cești. Cinci lingurițe. Poate și mica ulcică-văcuță, cu frișcă, pentru un pic de amuzament. „Nu, e prea mult. Prea de fițe. Dar nu pot să rîd în fața lor? Nu mi-a spus doctorul Tonnemann să rîd? «Dar vă rog, poftiți, râdeți.» Râzi, Claire. Dă-i drumul din tine.“

Un doctor bun. N-a vrut s-o lase să ia pastile. „În fiecare zi încearcă să râzi câte un pic, e un leac bun“, i-a zis. Pastilele erau o opțiune secundară. „Ar fi trebuit să le iau. Nu. Mai bine să încerc cu rîsul. Să mor de rîs.“

Da, să crească sălbatic hohot în gâtulejul morții. Un doctor bun, așa-i. În stare chiar să citeze din Shakespeare. Să crească sălbatic hohot, chiar așa.

Joshua îi scrisese odată o scrisoare despre bivolii de apă. Îl uluiau. Frumusețea lor. Văzuse un pluton aruncând grenade pe râu. Râzînd voioși cu toții. Cu adevărat în gâtulejul morții. După ce terminaseră cu bivolii, zicea, soldații împușcaseră și păsările multicolore din copaci. Imaginează-ți dacă ar fi trebuit să le socotească și pe acelea. Poți să numeri morții, dar nu poți să numeri prețul. Nu avem matematici pentru paradis, mami. Orice altceva poate fi măsurat. Își sucise, iarăși și iarăși, scrisoarea în minte. O logică în orice lucru viu. Modelele florilor. Ale oamenilor. Ale bivolilor de apă. Ale aerului. Ura războiului, dar i se ceruse să meargă pe cînd era în California, la sediul PARC. I se ceruse, ca să vezi, cu frumosul. Lyndon B. nu izbutea să priceapă. Zi după zi, consilierii veneau la el cu faptele și cifrele lor, i le puneau pe birou. Morți din Forțele Terestre. Din Infanteria Marină. Din Forțele Navale. Morți civili. Morți din diplomatie. Morți din spitalele militare de campanie. Din batalioanele Delta. Morți dintre cei de la Construcții Navale. Din Garda Națională. Doar că cifrele nu ieșeau la socoteală. Cineva, pe undeva, o feștelise. Reporterii, televiziunile, toți îi suflau lui LBJ în ceafă, așa că-i trebuiau informații corecte. Putea să facă un om să ajungă pe Lună, însă nu putea socoti numărul morților. Putea arunca un satelit în spațiu, să se ducă învîrtindu-se, dar nu izbutea să-și dea seama de câte cruci e nevoie la cimitir. O unitate computerizată. Plutonul Tocilar. Instrucție rapidă. Slujește-ți patria. Tunde-ți părul. O, țara mea, doar ție/ Îți dau a mea tehnologie. Veniseră doar cei mai buni, cei mai deștepți. De la Stanford. MIT. Universitatea Utah. U.C.

Davis. Prieteni de-ai lui de la PARC. Cei care dădeau aripi visului ARPANET. Împachetați și trimiși. Bărbați albi cu toții. Mai erau și alte sisteme – cât zahăr se folosea, cât ulei, câte gloanțe, câte țigări, câte conserve de vită, însă domeniul lui Joshua îl reprezentau morții.

Slujește-ți țara, Joshua. Dacă poți scrie un program care joacă șah, atunci ne poți spune și câți oameni ne omoară gălbejiții. Ne trebuie unurile și zerourile voastre, eroi. Învățați-ne cum să-i numărăm pe cei sfârtecați de grenade.

Nu izbutiseră să găsească un veston îndeajuns de îngust în umeri și pantaloni de uniformă suficient de lungi pentru el. Așa s-a suit în avion, cu cracii pantalonilor mai sus de glezne. „Ar fi trebuit să-mi dau seama atunci. Să-l chem înapoi.“ Dus a fost. Avionul a decolat, s-a făcut mic pe cer. Se construia deja o baracă pentru ei în Tan Son Nhut. La baza militară aeriană. O fanfară mică venise să-i întâmpine, zicea. Panouri de beton și birouri de lemn stratificat. O încăpere plină cu echipamente și dispozitive. Pătrunseseră în sală și locul îi întâmpinase zumzând. Ca un magazin de dulciuri, zicea.

Voise să-i spună atâtea, pe pistă, în ziua plecării lui. Că lumea e condusă de indivizi brutali și că dovada cea mai sigură o reprezintă chiar armatele lor. Dacă îți cer să stai nemișcat, să dansezi. Dacă îți spun să arzi steagul, flutură-l. Dacă își poruncesc să ucizi, re-creează. Teoremă, antiteoremă, corolar, anticorolar. Subliniază de două ori. Totul e acolo, în numere. Ascultă-ți mama. Ascultă-mă, Joshua. Uită-te în ochii mei. Vreau să-ți spun ceva.

Însă stătuse în fața ei, tuns chilug și cu obraji roșii, și ea nu-i spusese nimic.

„Spune-i ceva.“ Obrajii aceia rumeni. „Spune ceva. Zi-i. Zi odată.“ Însă nu făcuse decât să zâmbească. Solomon îi lăsase în palmă o stea a lui David, făcuse un pas înapoi și zisese: „Fii curajos“. Ea îl pupase pe frunte de rămas-bun. Observase cum i se încrețește și descrețește la spate vestonul, într-o simetrie perfectă, și știuse, știuse pur și simplu, în clipa în care-l văzuse plecând, că îl vede plecând pentru totdeauna. Alo, centrala, cu paradisul vă rog, cred că Joshua al meu e pe-acolo.

Nu-și poate îngădui o asemenea inimă îndoită. Nu. Amestecă în cafea și înșiruie plicurile de ceai. Imaginează-ți rezistență. Are o logică. Imaginează-ți și ține-te bine.

„Cum e să fii mort, fiule? Mi-ar plăcea și mie?”

Ah. Soneria. Ah. Ah. Lingurița căzută cu clinchet pe jos. Ah. Iute-iute pe coridor. „Întoarce-te și culege lingurița. Totul impecabil acum, impecabil, da. Dă-mi înapoi corpul lui viu, domnule Nixon, și nu mai avem nimic de împărțit. Ia cadavrul ăsta bătrân de cincizeci și doi de ani în loc; n-o să regret, n-o să mă plâng. Doar să ni-l dai înapoi, bine cusut și chipeș.”

„Controlează-te, Claire.

Nu mă voi face bucăți.

Nu.“

Repede acum. Ușa. La interfon. Mintea ei, o știe, are nevoie de-o scufundare iute în apă. Un val momentan de răceală, ca găletușele de lângă bisericile catolice. Cufundă-te și vei fi vindecat.

– Da?

– Vizitatoarele dumneavoastră, doamnă Soderberg.

– Așa... da. Trimite-le sus.

Prea aspru tonul? Prea repezit? Ar fi trebuit să spună: „Minunat. Fantastic.” Înălțând voioasă vocea. Și nu „Trimite-le sus”. Fără măcar un „te rog”. Cum le spui angajaților. Instalatori, decoratori, soldați. Apasă butonul ca să asculte. Ciudate mai sunt vechile interfoane. Pârâituri slabe, zumzet, niște râsete și închiderea ușii.

– Ascensorul e drept înainte, doamnelor.

Măcar nu le-a arătat liftul de serviciu. Măcar vor avea parte de cutia caldută de mahon. Nu, nu aia. Ascensorul.

Murmur de voci. Toate odată. Probabil s-au întâlnit de mai înainte. „Au aranjat din timp. La asta nu m-am gândit. Nu mi-a trecut prin cap. Aș vrea să n-o fi făcut.

Poate m-au bârfit.“ Îi trebuie un doctor. Groaznică șuvița aia căruntă din părul ei. „Bărbatu-meu e judecător, o să le spună. Poartă tenișii ăia de neconceput.“ Zâmbește chinuit. „Trăiește într-un apartament luxos, dar îi spune sus, la noi.“ E agitată la maximum. Se crede una dintre fete, dar de fapt e o snoabă. Nu mai are mult și-o să cedeze nervos.

Cum să le întâmpine? Strângeri de mână? Tocăituri în aer? Zâmbet? Prima oară s-au îmbrățișat de rămas-bun, toate, în Staten Island, în prag, cu taxiul clipind din luminile de poziție, ochii ei învrâstați cu lacrimi, brațele pe după umeri, bucuroase toate, acasă la Marcia. Iar Janet arătase cu degetul un balon galben prins printre crengile copacilor: „Ei, haideți să ne vedem iarăși, curând!“ Și Gloria o strânsese de braț. Obrajii li se atinseseră. „Băieții noștri crezi că s-au cunoscut, Claire? Crezi c-au fost prieteni?“

Război. Dezgustătoarea lui proximitate. Izul lui corporal. Răsuflarea lui în ceafă, în tot timpul ăsta, doi ani acum de la retragere, trei, doi și jumătate, cinci milioane, mai contează? Nimic nu se sfârșește. Smântâna se face lapte. Prima stea a dimineții e ultima a nopții. A crezut oare că au fost prieteni? „Ar fi putut, Gloria, cu siguranță ar fi putut să fie.“ Vietnamul era un loc la fel de bun ca oricare să înceapă. Da, chiar așa. Dr. King avusese un vis, și visul nu voia să se lase gazat pe plajele din Saigon. Când bunul doctor fusese împușcat, Claire trimisese o mie de dolari, în bancnote de douăzeci, bisericii lui din Atlanta. Tatăl ei spumegase. Zisese că-s bani ai vinovăției. Nu-i păsase ei. Avea destule pentru care să se simtă vinovată. Era modernă, da. Ar fi trebuit să-și trimită toată moștenirea. „Îmi plac tații; cred doar că fiecare ar trebui să se dezbrace de unul. Îți place sau nu, tăticule, la dr. King se duc bănuții, și ce mai crezi tu acum despre cioroii și jidănașii tăi?“

Oh, mezuza de la ușă. Fir-ar. A uitat-o. O atinge, se oprește înaintea ei. E îndeajuns de înaltă cât s-o ascundă vederii. Cu creștetul capului. Liftul se aude zuruind. De ce atâta rușine? Nu e însă rușine, nu tocmai, nu? De ce-ar trebui să se jeneze? Solomon a insistat, cu ani în urmă, în privința asta. Asta-i tot. Pentru mama lui. Să se simtă în largul ei când vine în vizită. S-o bucure. Ce nu e în regulă cu așa ceva? Femeia chiar se bucurase. Nu e destul? „Nu am pentru ce să-mi cer iertare. M-am foit toată dimineața pe-aici, cu buzele strânse, temându-mă să respir. Am înghițit o pungă de aer. Ar fi trebuit să fiu o pereche de gheare rășchirate. Cum zic tinerii? Ia-o ușor. Ține-te pe poziție.

Cabluri, căști și carabine.

Ce nu i-am spus vreodată lui Josh?“

Le vede înălțându-se din puțul liftului. Mișcare și voci ridicate. Se simt deja confortabil. Aș vrea să le fi cunoscut mai demult, în vreo cafenea. Dar uite-le aici, uite-le cum vin.

Cum era?

– Bună, rostește, bună-bună, Marcia! Jacqueline! Ia te uită la tine! Intrați, a, ce-mi plac pantofii tăi, Janet, înapoi, pe aici. Gloria! Salut, hai înapoi, intră, ce mă bucur să te văd.

„Singurul lucru pe care trebuie să-l știi despre război, fiule, este: Să nu te duci.“

*

Era de parcă ar fi putut călători prin electricitate ca să-l vadă. Se uita la orice chestie electrică – televizor, radio, aparatul de ras al lui Solomon – și se regăsea acolo, hoinărind prin voltajul neîmblânzit. Cel mai adesea era vorba de frigider. Se trezea în toiul nopții și o apuca prin apartament, intra în bucătărie și se apleca asupra frigiderului. Deschidea apoi ușa și se lăsa împrăștiată cu răceală. Îi plăcea că luminița nu se aprinde. Putea trece de la cald la rece într-o secundă și putea zăbovi în beznă fără să-l trezească pe Solomon. Fără vreun sunet, doar plescăitul înfundat al izolației de cauciuc, după care o învolburare de răceală pe corpul ei și se putea uita dincolo de fire, de catozi, de tranzistori, de comutatoare, privirea ei străbătea eterul și izbutea să-l vadă, era deodată în aceeași cameră cu el, alături, putea să-i atingă fruntea cu mâna, cum stătea el așa, sub neoane, printre șirurile lungi de birouri și saltele, lucrând.

Avea noțiuni vagi, intuiții despre cum funcționa totul. Nu era înceată la

mente. Își luase licența. Însă cum era cu puțință, se întreba, ca mașinăriile să numere morții mai bine ca oamenii? Ce știau cartelele acelea perforate? Cum izbutea un șir de tuburi și de fire să-și dea seama de diferența dintre vii și morți?

Joshua îi trimisese scrisori. Își spunea „hacker“. Un cuvânt care ducea cu gândul la ciopârțitul unor copaci cu securea. Însă nu însemna decât că programa acele mașini. Crea un limbaj care declanșa mecanisme. O mie de porți microscopice se deschideau într-o clipită. Se gândea la asta ca la deștelenitul unui ogor. O deschizătură ducea la alta, și la alta, peste deal, și îndată ajungea pe un râu și pornea să plutească pe fire. Simplul fapt că se așază în fața unui computer, zicea, îl făcea voios de parcă s-ar fi lăsat să alunece pe-o balustradă, și se întrebase la ce balustrade se referea el, fiindcă nu existaseră balustrade în copilăria lui, dar accepta și-l vedea acolo, pe dealurile din preajma Saigonului, lăsându-se să alunece pe balustradă până într-un subsol de beton, într-o clădire făcută din plăci, apropiindu-se de masa de lucru și trezind butoanele la viață. Cursorul pâlpâind vioi. Fruntea lui încruntându-se. Uităturile chiorâșe pe foile imprimare. Râsul lui, răspunzând la o glumă, râsuri printre birouri. Descoperirile. Dezamăgirile. Farfuriile cu mâncare puse pe podea. Flacoanele cu pastile contra acidității gastrice înșirate pe tăblii. Rețeaua de cabluri. Țăcănitul comutatoarelor. Torsul ventilatoarelor. Se făcea așa de cald înăuntru, zicea, că erau nevoiți să iasă de-acolo din jumătate în jumătate de oră. Aveau, afară, un furtun cu apă ca să se răcorească. Dar reveneau la pupitre și în câteva secunde erau iarăși uscați. Își ziceau unii altora Mac. Mac asta, Mac cealaltă. Cuvântul lor preferat. Mașină-asistență-cogniție. Măcel anti computere. Maniaci ajunși clovni. Multe alte chestii.

Tot ce făceau se învăteau în jurul dispozitivelor, zicea. Aparatele împărțeau, conectau, adunau, legau, ștergeau. Comenzi redistribuite. Parole sparte. Plăci de memorie schimbate. Era un soi de magie neagră. Cunoșteau tainele lăuntrice ale oricărui computer de acolo. Stăteau la pupitrele lor cât era ziua de lungă. Lucrau cu intuiții, eșecuri, necunoscute. Dacă li se făcea somn, se lăsau, pur și simplu, să alunece sub masă, prea obosiți să viseze.

Răbojul Morților era proiectul lui de căpătâi. Trebuia să parcurgă dosare, să introducă toate numele, să adune oamenii ca pe niște numere. Să-i grupeze,

să-i marcheze, să-i îndosarieze, să-i codeze, să-i transcrie. Problema nici măcar nu era cu muritul, ci cu felul în care se suprapuneau decedații. Cei cu nume identice – alde Smith, Rodriguez, Sullivan și Johnson. Tați cu aceleași nume ca fiii. Unchi răposati cu exact aceleași inițiale ca nepoții răpuși. Cei care dezertaseră. Misiunile cu obiective multiple. Cei neraportați. Greșelile din scripte. Batalioanele secrete, flotilele, brigăzile de intervenții speciale, echipele de recunoaștere. Cei care se însurau prin sătucuri pierdute. Cei rămași în adâncurile junglei. Cine să le țină socoteala? Îi introducea însă în program pe cât de bine putea. Construia pentru ei un spațiu în care să devină, într-un fel, vii. Lăsa capul în piept, lucra, nu punea întrebări. Era un comportament patriotic, zicea. Îi plăcea îndeosebi momentul creației, când rezolva ce nu reușise nimeni să rezolve, când soluția era curată și elegantă.

Nu era teribil de greu să faci un program care să-i agrege pe morți, zicea, însă el își dorea să scrie un program care să decripteze muritul. Acesta era viitorul. Într-o zi, computerele aveau să aducă împreună toate mințile mărețe. În treizeci, patruzeci, o sută de ani de acum încolo. Dacă nu ne aruncăm mai întâi în aer unii pe alții.

„Suntem la vârful cunoașterii umane aici, mami“, zicea. Scria despre visul unor unități separate care beneficiau la comun de resurse speciale. Despre mesaje în stare să circule în ambele sensuri. Despre sisteme la distanță care puteau fi manipulate prin telefon. Despre computere capabile să-și repare propriile defecțiuni. Despre protocoale, baze de date și imprimări comandate de la distanță, memorie, RAM, despre scos untul din automatele Honeywell și aflatul în treabă cu prototipul Alto care le fusese trimis de acasă. Descria circuitele integrate cum descriu alții acadelele pe băț. Zicea că eschimoșii au șaiszeci și patru de cuvinte pentru zăpadă, însă că asta nu-l surprindea: ar fi trebuit să aibă chiar mai multe – de ce nu? Era vorba despre forma cea mai profundă a frumuseții, produsul minții umane imprimat într-o bucată de silicon pe care, într-o bună zi, l-ai fi putut lua cu tine peste tot, într-o servietă. Un poem în piatră. O teoremă într-o țandără de stâncă. Programatorii erau artizanii viitorului. „Puterea cunoașterii omenеști, mami. Singura limită e mintea noastră.“ Zicea că nimic nu e cu neputință pentru un computer, nici măcar problemele cele mai complicate, valoarea lui pi, rădăcina tuturor limbilor, steaua cea mai depărtată. De necrezut cât de mică e de fapt lumea. Era doar o problemă de deschidere spre ea. „Vrei ca mașina să-ți răspundă,

mami. Și aproape că trebuie să fie umană. Trebuie s-o vezi așa. E ca un poem de Walt Whitman: îl poți pune în tot ce vrei.“

Stătea lângă frigider, îi citea scrisorile, îi netezea părul și-i spunea că e vremea să se bage în pat, că ar trebui să mănânce și el, să-și schimbe hainele, că trebuie să aibă grijă de el. Voia să se asigure că nu-l pierde. Odată, în timpul unei pene de curent, se lăsase cu spinarea pe dulăpioarele din bucătărie și plânsese în hohote: nu izbutea să ajungă la el. Băgase în priză un creion cu mină de plumb și așteptase. Când revenise electricitatea, creionul îi săltase între degete. Era conștientă de cum ar fi putut să pară din exterior – o femeie, la frigider, deschizând și închizând ușa –, dar era o alinare și, în plus, ceva ce nu i-ar fi dat de bănuț lui Solomon. Putea pretinde că gătea ceva, că-și lua un pahar cu lapte ori că aștepta să se dezghețe carnea.

Solomon nu vorbea despre război. Tăcerea era calea lui de ieșire. Pălăvrăgea în schimb despre cazurile de la tribunal, dementa litanie a orașului, omorurile, violurile, escrocii, codoșii, înjunghierile, tâlhăriile. Nu și despre război. Doar cu protestatarii avea ce avea – îi considera slabi, naivi, fricoși. Le dădea cele mai aspre sentințe cu putință. Șase luni pentru că turnaseră sânge pe panoul cu listele de încorporare. Opt luni pentru că spărseseră geamurile biroului de recrutare din Times Square. Voia și ea să iasă la marșuri și proteste, să se întâlnească cu hipioții, cu tineretul stângist, cu prospătura pusă pe distracție în Union Square, Tompkins Square Park, să ducă și ea o pancartă în sprijinul activiștilor din Catonsville Nine. Dar nu se putuse mobiliza să o facă. „Trebuie să-l sprijinim pe băiatul nostru“, zicea Solomon. Pe micuțul, blonduțul nostru. Care nu cu mulți ani în urmă dormea între noi, lipit de spinarea noastră. Care se juca cu trenulețe pe covorul persan. Pe care a ajuns să nu-l mai încapă hăinuța albastră. Care știa ce-i aceea furculiță de pește, furculiță de salată, furculiță de friptură, dinții cei lați ai vieții.

Și apoi, de niciunde, negru, întunecime, beznă pe vecie.

Joshua devenise cod.

Transcris în propriile-i cifre.

Două luni zăcuse la pat. Abia mișcând. Solomon voise să tocmească o infirmieră, însă ea refuzase. Zisese că o să se smulgă din starea asta. Cuvântul

însă nu era smuls, mai degrabă alunecat. O vorbă care-i plăcea lui Joshua. „O să alunec din starea asta.“ A început apoi să umble prin casă, prin salon, prin camera de zi, să treacă dincolo de colțișorul pentru micul dejun, iarăși spre frigider. A pus în față, pe mijloc, poza lui Joshua. Se apleca asupra ei și vorbea cu băiatul. Iar frigiderul colecționa lucruri care i-ar fi plăcut lui. Obiecte simple. Le decupa și le lipea acolo. Articole despre automatică. Fotografii cu circuite. O poză cu o nouă clădire din ansamblul PARC. Un articol de ziar despre un programator grafician. Meniul de la Ray's Famous. Un anunț din The Village Voice.

Își dăduse seama de la o vreme că frigiderul căpăta un aspect păros. Expresia mai că o făcea să zâmbescă. „Frigiderul meu păros.“

Apoi, într-o seară, peticul de hârtie se desprinsese și căzuse pe podea. Aplecându-se să-l ridice, citise iarăși anunțul. CĂUTĂM MAME CU CARE SĂ VORBIM. VETERANI VIETNAM. CĂSUȚA POȘTALĂ 667. Nu se gândise de fapt la el ca la un veteran, nici că se dusese în Vietnam – era informatician, plecase în Asia. Însă anunțul îi trimisese furnicături în buricele degetelor. Îl luase, se așezase la masă în bucătărie și mângălise un răspuns cu creionul, apoi îl transcrisese cu cerneală, se furișase fără zarvă pe ușă, se prelinse în lift. Ar fi putut să-l trimită chiar din hol, de jos, dar nu voise; ieșise în fugă pe Park Avenue, în miez de noapte, pe vijelie, cu portarul uluit s-o vadă așa, în cămașă de noapte, cu papuci în picioare: „Doamnă Soderberg, e totul în regulă?“

„Nu mă pot opri acum“, își zisese. „Cu scrisoarea în mână. Mamă caută oasele fiului. Găsit în cafenea aruncată în aer, în țară străină.“

Alergase așa pe Lexington, spre cutia poștală de pe Seventy-Fourth. Cu răsuflarea albă ieșindu-i din piept, urcând în aer. Degetele de la picioare udate de zăpadă. Știa că, dacă nu o trimitea atunci, n-avea s-o mai trimită vreodată. Portarul dăduse încetișor din cap când revenise, își aruncase în treacăt privirea asupra sânilor ei. „Noapte bună, doamnă Soderberg.“ Ah, și-i venise să-l pupe. Acolo, în clipa aceea. Să-l sărute pe frunte. În semn de mulțumire fiindcă îi măsurase trupul din ochi. O făcuse să se simtă bine. Ba chiar, sincer vorbind, o încântase. Pânza i se strângea peste piept, se vedeau deslușit toate contururile, datorită frigului, și un fulg singuratic se topea coborând în lungul gâtului. Altcândva, oricând, i s-ar fi părut o nesimțire. Aici însă, în cămașă de

noapte, în căldura ascensorului, se simțea recunoscătoare. O cuprinsese un fel de ușurătate în acea noapte. Curățase totul de pe ușa frigiderului, mai puțin fotografia lui. Iarăși simplu. Îi tunsese, cumva, părul. Cugetase la scrisoarea ei, la felul cum își croia drum prin sistemul poștal ca să ajungă, în cele din urmă, la altcineva ca ea. Cum aveau să fie, cum aveau să arate? Blânde, bune la suflet? Nu voia decât asta: să fie bune la suflet.

Se suise apoi în pat și se lipise de căldura moale a lui Solomon. Îl atinsese în dreptul șalelor. „Sol. Solly. Sol, dragule. Trezește-te.“ Se răsucise spre ea spunându-i că are picioarele reci. „Atunci încălzește-mă, Solly.“ Se săltase într-un cot și se lăsase peste ea.

După aceea, adormise. Pentru întâia oară de secole. Aproape că uitase cum e să te trezești. Deschisese ochii lângă el, dimineața, și-l înghiontise iar, îi mângâiasse cu degetele rotunjimea umărului. „Aoleu“, zisese el cu un rânjel, „ce-i, dragă, e cumva ziua mea?“

Iată-le că intră. Îmbrăcate prudent, toate, cu excepția lui Jacqueline, al cărei decolteu plonjează adânc. Marcia în spatele ei, îmbujorată bine, fremătândă. Ca și cum abia ar fi intrat în zbor pe fereastră și e pe cale să se izbească de pereți. Nici măcar o privire la mezuza de deasupra ușii. Slavă Cerului pentru asta. Fără explicații. Janet, cu capul în piept. O atingere pe încheietură de la Gloria și un zâmbet larg. Parcurg repede coridorul, cu Marcia în frunte acum, ducând o cutie cu produse de patiserie. Pe lângă ușa lui Joshua. Pe lângă dormitorul ei. Pe lângă portretul lui Solomon de pe perete, cu optsprezece ani mai tânăr și cu mult mai mult păr pe creștet. În camera de zi. Direct spre canapea.

Marcia așază pe măsuță cutia, se lasă pe pernutele albe, moi și-și face vânt. Poate sunt bufeuri ori poate a fost prinsă în înghesuială la metrou. Dar nu, e toată un fâlfâit, și celelalte știu că ceva se petrece.

Măcar nu s-au întâlnit dinainte, își spune. Nu au născocit o strategie pentru Park Avenue. Nu da cu zarul, nu strânge două sute. Trage divanul și dă roată scaunelor, o călăuzește pe Gloria spre sofa ducând-o de braț. Gloria, cu flori în mână, cu degetele încă încleștate pe buchet. Ar fi nepolitic să i le ia, dar

o să aibă curând nevoie de apă.

– Of, Doamne, zice Marcia.

– Ești bine?

– Ce-ai pățit?

Adunate în jurul ei ca la un foc de tabără, strânse toate, ciulind urechea, dornice să audă ceva revoltător.

– N-o să vă vină să credeți.

Fața Marciei e roșie, pe frunte îi curg mărgelușe de nădușeală. Respiră de parcă s-a dus tot oxigenul de pe lume, de parcă ar fi la o imensă altitudine. Cabluri, câști și carabine, chiar așa.

– Ce? zice Janet.

– Ți-a făcut cineva ceva?

Pieptul Marciei se zbuciumă în sus și-n jos, un urs placat cu aur îi cade pe stern.

– Un bărbat în aer!

– Cum?

– Un bărbat, în aer, mergând.

– Doamne sfinte, zice Gloria.

Claire cugetă un moment la posibilitatea ca Marcia să fi băut ceva, ori chiar să fi tras pe nas – cine mai știe, în zilele astea: o fi ronțăit niște ciuperci la micul dejun, o fi dat niște păhărele peste cap –, dar pare complet trează, chiar dacă cu obrajii înroșiți, ochii nu-i sunt injectați, nu vorbește împleticit.

– În centru.

Beată ori nu, îi e recunoscătoare Marciei și micului răgaz de isterie. Le-a făcut să treacă așa de repede prin apartament. Fără cine știe ce vânzoleală. Nu-i nevoie de toate drăgălășeniile, de oo-uri și de aa-uri, de stânjeneli, ce perdele fabuloase, și ce șemineu acătării și da, o să iau două cuburi de zahăr și o, e foarte primitor, Claire, foarte primitor, ce vază simpatică și, Dumnezeu mare, acela e soțul tău acolo, pe perete? Toată planificarea din lume n-ar fi izbutit să le călăuzească atât de lin înăuntru, fără vreun hop.

Ar trebui să facă ceva, o știe, ca să le arate că sunt bine-venite. Să-i dea o batistă Marciei. Să aducă un pahar înalt cu apă rece. Să ia florile din mâna Gloriei. Să deschidă cutiile cu produse de patiserie și să le pună pe platouri. Să complimenteze chiflele. Ceva, orice. Sunt însă prinse în răsuflarea întretăiată a Marciei, în urcările și coborârile pieptului ei.

– Un pahar cu apă, Marcia?

– Da, te rog. O, da.

– Un bărbat unde?

Vocile se estompează. „Of, ce zăpăcită sunt!“ În bucătărie, fuguța. Nu vrea să piardă o vorbă. Murmurul molatic al conversației din camera de zi. La frigider. Tava cu gheață. Ar fi trebuit să pună tăvițe proaspete de dimineață. Nici nu s-a gândit. O izbește de tăblie. Trei, patru cuburi. Câteva așchii se răspândesc pe blat. Gheață veche. Lăptoasă pe mijloc. Un cub alunecă peste margine, căutând parcă să se elibereze, cade pe jos. „S-o fac?“ Se uită furiș spre camera de zi și culege cubul. A și ajuns, dintr-o mișcare fluidă, la chiuvetă. Lasă apa să curgă o clipă, clătește cubul, umple paharul. Ar trebui să felieze o lămâie, așa ar și face în circumstanțe normale, însă ce să vezi, în loc de asta, a și ieșit din bucătărie, e iarăși în camera de zi, a traversat întinderea covorului cu paharul în mână.

– Uite.

– Ah, ce bine. Mersi.

Și un zâmbet de la Janet, dintre toate.

– Dar feribotul era plin, vedeți, zice Marcia.

E un pic lezată că Marcia nu a așteptat-o ca să înceapă, dar nu contează. Feribotul de Staten Island, fără îndoială.

– Și stăteam chiar în față.

Claire își șterge palmele de poala rochiei, întrebându-se unde să se așeze. În inima chestiunii, pe sofa? Ar fi prea de tot să se înfigă chiar lângă Marcia, la care sunt atenți ochii și urechile tuturor. Dar și dacă s-ar ține deoparte ar bate la ochi, ca și cum n-ar fi parte a grupului, ca și cum ar încerca să se izoleze. Însă, iarăși, e nevoită să fie mobilă, să nu se blocheze după măsuța de cafea, trebuie să se poată ridica, să prepare răcoritoarele, să întindă masa, să servească, să facă pe toată lumea să se simtă ca acasă. Instant, sau măcinată? Cu zahăr, sau fără?

Îi zâmbește Gloriei și se înclină spre ea, ridică de pe brațul fotoliului scrumiera, o pune pe masă cu un zăngănit ușor și ia loc, simte palma zdravănă a Gloriei pe spate, o îmbărbătare.

– Zi mai departe, te rog. Scuze.

– Și era un pic cam târziu să privesc apusul, dar mi-am zis că, până la urmă, tot o să stau acolo, să casc ochii. E drăguț. Orașul. La ora aia. Nu știu dacă l-ați văzut vreodată, dar e drăguț. Și stăteam așa, într-o reverie de fapt, când odată ridic ochii și văd un elicopter deasupra și... na, mă știți pe mine când vine vorba de elicoptere.

O știu, chiar așa, iar asta adumbrește atmosfera preț de o clipă, însă Marcia nu pare să observe și tușește ușor, o pauză, o frântură de liniște, de fapt respect.

– Mă uit deci la elicopterul ăsta, care stă atârnat în aer, dar așa, într-o dungă. Acolo, sus, dar nu tocmai bine agățat. Suspendat, așa. Dar legănându-se înainte și înapoi.

– Așa, fată.

– Și mă gândesc eu cum Mike junior ar fi făcut un viraj mult mai bun ca ăla, cât îi plăcea lui meșteșugul ăsta al pilotatului, era un cascador cu elicopterele, așa zicea sergentul lui. Și mi-am zis că poate e ceva în neregulă cu el, știți? M-a luat spaima aia. Când l-am văzut acolo, în aer.

– O, nu, geme Jacqueline.

– Nu auzeam motorul, așa că n-aveam de unde ști. Și după aia, deodată, pe după elicopter, am văzut găzulița aia. Cât o insectă era, mă jur. Numai că-i un bărbat.

– Un bărbat.

– Ca un înger, adică? întreabă Gloria.

– Zbura ca o muscă?

– Ce fel de bărbat?

– Cu aripi?

– Unde?

– Mi s-a făcut pielea ca de găină.

– Văd că e un tip pe-o sârmă. N-am știut, adică, imediat, nu mi-am dat seama pe loc, dar asta era, un tip pe o sârmă.

– Unde?

– Șș, șș, face Janet.

– Sus, acolo. Între turnuri. Cocoțat la un milion de mile. Abia dacă-l vedeam.

– Și ce face?

– Mergea pe sârmă.

– Un echilibrist.

– Un ce?

– Doamne sfinte!

– Și-a căzut?

– Șș.

– Hai, să nu-mi spui că a căzut.

– Șș!

– Să nu aud că a căzut, te rog.

– Mai taci odată, îi zice Janet lui Jacqueline.

– Deci l-am bătut pe umăr pe un tip tânăr de lângă mine. Unul din ăia cu părul în coadă de cal. Și tipul: „Ce-i, madam?“ Adică, na, e ofticat că l-am trezit din așpeala în picioare sau ce naiba făcea el în capul bărcii. Și-i zic: „Uită-te“. Și el: „La ce?“

– Doamne sfinte!

– Și i l-am arătat atunci pe omulețul zburător, iar el a zis un cuvânt urât, mă scuzi, Claire, că sunt la tine în casă, dar a zis: „Să-mi bag“.

Claire ar vrea să spună: „Păi, aș zice și eu la fel, în locul lui. Aș zice să-mi bag aia și ailaltă, în sus și-n jos, cruciș și curmeziș, o dată, de două, de trei ori“. Însă nu face decât să-i zâmbească Marciei, să încline capul spre ea aprobator, gest din care se înțelege că nu-i nici o problemă cu „să-mi bag“ pe Park Avenue, într-o miercuri, la o cafea, e de fapt cel mai bun lucru de spus date fiind împrejurările, poate ar trebui să zică asta toate, la unison, să cânte în cor.

– Și după aia, zice Marcia, toată lumea a început să se uite în sus și, cât ai bate din palme, a ieșit și căpitanul feribotului din cabină, s-a uitat prin binoclu și-a spus: „Tipul ăla merge pe sârmă“.

– Pe bune?

– Vă dați seama și voi. Puntea plină de oameni. Navetiștii de dimineață. Umăr la umăr acolo. Și îl vezi pe unul că umblă pe sârma aia. Între clădirile cele noi, cum le zice, World Tower nu știu cum.

– Trade.

– Center.

– A, alea?

– Fiți atente.

– Hidoșeniile alea, zice Claire.

– Și tipul ăsta tânăr, cu coadă de cal...

– Tipul cu să-mi bag? chicotește Janet.

– Da. Bun, s-a apucat să spună că-i sigur, mie-n sută, că e o proiecție acolo, cineva proiectează imaginea pe cer, poate e un ecran mare, alb și imaginea vine de la elicopter, e transmisă cu un fel de aparat, zicea și termenii tehnici, tot.

– O proiecție?

– Ca o chestie la televizor? întreabă Jacqueline.

– La circ, poate.

– Și eu îi spun că nu, n-au cum să facă asta dintr-un elicopter. Se uită la mine și pufnește: „Bine, madam“. Eu iarăși îi spun: „N-au cum să facă asta“. Și el: „Dar ce știi matale despre elicoptere, tanti?“

– Nu pot să cred!

– Și-atuncea-i zic că știu o groază de chestii, de fapt, despre 'coptere.

Într-adevăr, știe. Marcia știe puzderie, tone, o groază de chestii despre elicoptere și groaza ei de elicoptere.

Le-a spus mai demult, la ea acasă, în Staten Island, că Mike junior era la al treilea tur pe front, o misiune de rutină, un zbor peste coastă la Qui Nhon, îi ducea trabucuri unui general, ceva, cu un Huey al Detașamentului Medical 57 – trabucuri, vă dați seama? de ce naiba cărau ei trabucuri cu un elicopter medical? –, elicopterul era bun, viteză maximă de nouăzeci de noduri. Numărul ăsta îi ieșise cu un tremur de pe buze. A avut o problemă la manșă, zisese Marcia, după care trecuse la amănunte despre motor, numărul de rotații pe minut, lungimea rotorului cu două pale, când ce contase de fapt, ce avea cu adevărat însemnătate, era că Mike Junior atinsese o bară de poartă, dintre toate cheștiile, bara de sus a unei porți de fotbal, la numai doi metri de pământ – cine naiba joacă fotbal european în Vietnam? –, și din cauza asta se învârtise într-o dungă și aterizase ciudat, pe-o parte, și-și făcuse capul zob, își rupsese gâtul, fără incendiu sau ceva, doar o cădere aiurea rău, cu elicopterul încă intact; își imaginase de un milion de ori, asta era, și-acum Marcia se trezea în toiul nopții din același vis cu un general de armată care tot deschidea și închidea cutii de trabucuri unde găsea bucăți-bucățele din fiul ei.

Se pricepea acum la elicoptere, da, păcat, mare păcat.

– Deci, în fine, i-am spus să-și vadă de treaba lui.

– Păi, normal, zice Gloria.

– Și ce să vezi, căpitanul, care se uita prin binoclu, le zice tuturor: „Nu e o proiecție“.

– Așa.

– Iar eu nu mă puteam gândi decât: „Poate-i băiatul meu, poate a venit să dea binețe“.

– O, nu.

– Of.

– Doamne.

Pieptul Marciei se umflă tare.

– Un bărbat în aer.

– Închipuie-ți.

– Foarte curajos.

– Exact. De aia m-a și dus gândul la Mike junior.

– Sigur.

– Și zi, a căzut? întreabă Jacqueline.

– Șș, face Janet. Las-o să vorbească.

– Întrebam, atâta.

– Bun, și căpitanul cârmește feribotul ca să ne uităm mai bine, după care acostează la docuri. Gata, a dat cu nasul de mal. De acolo n-am mai văzut nimic. N-aveam unghiul bun. Ni se blocase priveliștea. Turnul din nord, din sud, nici nu știu care, dar nu vedeam ce se întâmplă. Nu i-am mai zis nimic nici individului cu coadă de cal. M-am răsucit pe călcâie și gata. M-am dat jos prima. Îmi venea să alerg la băiatul meu.

– Sigur, zice Janet. Lasă, gata acum.

– Șș, murmură Jacqueline.

Încăperea s-a strâmtat acum. O dată dacă se mai strânge șurubul, și întregul ambient ar putea exploda. Janet se uită chiorâș la Jacqueline, care-și scutură părul lung și roșu ca și cum ar alunga o muscă, fie și un om-muscă, în vreme ce Claire își mută ochii de la una la alta, anticipând o masă răsturnată, o vază spartă. Se gândește totodată: „Ar trebui să fac ceva, să zic ceva, să dau drumul la presiune, să apăs pe butonul de ieșire“, și întinde brațul spre Gloria să-i ia florile din mână, petunii sunt, ce drăgălașe, lujeri de un verde superb, tăiați cu îngrijire.

– Ar trebui să pun astea în apă.

– Da, da, zice Marcia ușurată.

– Mă întorc într-o clipită.

– Iute, Claire.

– Întoarce-te repede.

A fost o idee bună. Absolut, fără pic de îndoială. Se duce în vârful picioarelor la bucătărie și se oprește înaintea canaturilor uşii. Dacă se afundă prea mult, n-o să mai audă. „Ce neghioabă, să zic că pun florile în apă. Ar fi trebuit să mai întârzii, să mai trag un pic de timp.“ Se lasă cu spinarea pe uşă, chinuindu-se să audă.

– ... şi mă pun pe alergat pe străduţele alea vechi, întortocheate. Trec pe lângă casele de licitaţii, de gheretele cu electronice ieftine, pe lângă magazinele de stofe şi blocurile cu apartamente de închiriat. Ai crede că se pot vedea clădirile cele mari de acolo. Că-s imense, vreau să spun.

– O sută de etaje.

– O sută zece.

– Şş.

– Dar nu se văd defel. Mai apăreau câte-o secundă, dar nu din unghiul potrivit. Încercam s-o iau pe drumul cel mai scurt. Era mai bine dacă o apucam pe lângă apă. Şi fug eu așa, fug. Că e băiatul meu acolo, sus, şi-a venit să ne dea bineţe.

Toată lumea tace, până şi Janet.

– Şi o tot zbughesc așa pe după colţuri, cu gândul c-o să văd mai bine. Mă tot strecor pe ici şi pe colo. Şi-n tot timpul ăsta cu ochii pe sus. Dar nu-i mai văd, nici elicopterul şi nici pe omul de pe sârmă. Din liceu n-am mai fugit așa de repede. Îmi săltau sânii, adică.

– Marcia!

– De obicei uit complet că-i mai am.

– Eu nu-mi pun problema asta, zice Gloria bălăngănindu-și pieptul.

Prin încăpere să împrăstie un zvon de râs, și în clipa aceea de ușurare Claire traversează iarăși covorul, cu florile Gloriei încă în mână, dar nu observă nimeni. Râsul se unduiește împrejur, o melodie a reconcilierii care le înconjoară, dând un mic tur al victoriei, apoi se cuibărește iarăși la picioarele Marciei.

– Și atunci m-am oprit din alergat, zice Marcia.

Claire se așază iarăși pe brațul sofalei. N-are a face că nu s-a ocupat de flori. Nu contează că n-a pus apă la fiert. N-are a face că în mâna ei nu e nici o vază. Întinde gâtul, odată cu celelalte.

Marcia a căpătat acum un tremur ușor în buză, mărunta zgâlțâială a anticipării.

– M-am oprit ca bătută în cuie, le spune. Am înțepenit în mijlocul străzii. Cât pe ce să dea peste mine un camion cu gunoi. Și-am stat așa acolo, cu palmele pe genunchi, cu ochii în pământ, gâfâind. Și știți de ce? Vă spun eu de ce.

Iarăși o pauză.

Celelalte, toate, au capetele înclinate spre ea.

– Fiindcă nu voiam să știu. Dacă amărâtul ăla cădea?

– A-ha, face Gloria.

– Nu voiam s-aud că a murit.

– Așa-i, a-ha.

Vocea Gloriei, de parcă ar fi la slujbă, în biserică. Restul dau din cap încetișor, în vreme ce pe polița șemineului ceasul ticăie.

– Nici să mă gândesc la asta nu suportam.

– Normal că nu.

– Și dacă nu cădea...

– Dacă nu cădea...?

– Nu voiam să știu.

– A-ha, asta-i.

– Asta, fiindcă, nu știu cum, dacă rămânea acolo ori ajungea întreg înapoi jos, nu conta. Deci m-am oprit, m-am întors din drum, am coborât la metrou și-am venit înapoi fără să mă mai uit înapoi.

– Aleluia.

– Fiindcă, dacă era viu, n-avea cum să fie el Mike junior.

Toate acestea, ca o izbitură în piept. Atât de brutal. Toate diminețile lor petrecute la cafea, până acum, au fost mereu distante, ținând de altă zi, discuția, amintirea, evocarea, poveștile, o țară depărtată, asta însă era nou și real, păcat că nu știau ce se alesese de funambul, sărise, căzuse ori ajunsese cu bine jos sau poate încă era acolo, făcându-și mica plimbare, ori fusese cu adevărat o imagine proiectată sau Marcia născocise totul ca să-și dea importanță – habar nu aveau, poate omul ăla avusese chef să se sinucidă ori poate se legase cu o funie de elicopter ca să-l susțină dacă se prăbușea, poate avea o carabină prinsă de cablu sau poate poate poate mai exista, poate, un poate.

Claire se ridică, simțind cum genunchii îi tremură un pic. Dezorientată. Vocile din jur sunt acum ca o pâclă. E conștientă că are talpa adâncită în covorul moale. Limba ceasului se mișcă, însă fără vreun sunet acum.

– Cred că o să pun astea în vază, zice.

Îi scrisese despre războaiele din rețea purtate pe timp de noapte. La patru dimineața, la terminalul său de sub lămpile fluorescente, stătea înșirând linii de cod, când, deodată, pâlpaia un mesaj. Majoritatea intruziunilor proveneau de la membri ai propriei echipe, conectați la doar câteva pupitre mai încolo, lucrând la alte programe, socotelile războiului, și era doar o chestie ca să-ți treacă de urât, să spargi codul altcuiva, să-i testezi tăria, să-i găsești slăbiciunile. Nu făceau, de fapt, nici un rău, zicea Joshua.

Charlie, adică vietnamezii comuniști, n-aveau computere. N-aveau cum să se furișeze prin tuburi catodice și tranzistori. Însă existau legături telefonice care duceau la PARC și în Washington D.C., ba chiar și la anumite universități, era, așadar, cu puțință, chiar și atunci, ca un singur alunecos – le spunea „alunecoși“, Claire nu știa de ce – să intre de altundeva și să producă un dezastru, și o dată sau de două ori reușiseră să-l ia pe nepusă masă. Poate lucra la un program comparativ, la un cod pentru dispăruți. Și se simțea în mână. Se simțea, da, ca și cum s-ar fi lăsat să alunece pe balustradă în jos. Era vorba despre viteză și putere explozivă. Lumea era ușoară și plină de simplitate. Era pilotul de încercare al unei noi frontiere. Nimic nu era imposibil. Putea să fie la fel de bine și jazz, o înșiruire de acorduri. Numai atingeri cu buricele degetelor. Putea să le întindă și, brusc, un nou acord se iveau. Și atunci, fără vreo avertizare, totul începea să-i dispară din fața ochilor. Vreau un fursec! Sau: Repetă după mine, Pa-pa Blackbird. Ori: Uită-te cum zâmbesc. Îi povestea cu foc, de parcă ar fi fost Beethoven după ce trecuse Simfonia a noua pe portativ. Dădea să iasă pe-afară, să se plimbe nițel, și toate partiturile îi erau suflate de vânt. Rămânea pironit în scaun și se holba la mașinărie. Cursorul mic și pâlpaitor înghițind ce lucrase. Codul lui, ronțait. Fără vreo cale să-l oprească. Și groaza înălțându-i-se în gât. Privea cum simfonia îi e purtată peste dealuri, cum dispare în apus. Vino înapoi, vino înapoi, încă nu te-am ascultat.

Cât de ciudat era gândul că se află cineva la celălalt capăt al firelor. Era ca un tâlhar care-i intrase în casă și-i încerca acum papucii. Mai rău de-atât. „Cineva care-mi intră sub piele, mami, care-mi suge memoria.“ Târându-se prin el, sus, pe șira spinării, în țeastă, în profunzimile craniului, pășindu-i pe sinapse, în celulele cerebrale. Parcă-l vede aievea aplecându-se de șale, cu gura gata să țipe, cu paraziți radio pe buze. Cu degetele mari bătându-i darabana pe șira spinării. Ducându-și arătătoarele spre gât. Știa că sunt

americani intrușii ăștia, dar îi considera vietnamezi – trebuia, le adăuga din condei câte-o pereche de ochi căprui, pieziși. Erau el și dispozitivul lui contra celeilalte mașini. Așa, în regulă, bună treabă, m-ai luat ca din oală, dar acum o să te zdrobesc. Și se avânta în focul luptei.

Iar ea se apropia de frigider și-i citea scrisorile, ba chiar deschidea uneori compartimentul congelatorului, să-l răcorească pe Joshua. „Nu-i nimic, dragul meu, o să recuperezi tu.“

Și o făcea. Joshua recupera întotdeauna ce pierduse. O suna pe la ore neobișnuite, când se simțea exaltat după ce câștigase încă un război în rețea. Apeluri lungi, cu ecouri repetate. Nu-l costau nici un ban, zicea. Echipa lui avea o centrală cu capacități multilinie. Intra, se conecta prin numărul folosit de armată la recrutări, așa, de distracție. Era un sistem care exista pentru a fi exploatat, îi spunea. „Sunt în regulă, mami, nu-i așa de rău, se poartă bine cu noi, zi-i lui tati că au până și mâncare cușer pe-aici.“ Îi asculta concentrată vocea. Când se consuma exaltarea începea să sune ostenit, ba chiar distant, se insinua un nou limbaj. „Uite, mami, sunt bine, nu te da cu curu-n sus.“ De când ajunsese el să spună „cu curu-n sus“? Fusesse mereu atât de atent cu limba. Bine ambalată într-o corectitudine de Park Avenue. Nimic lăbărțat ori nazalizat. Acum vorba i se asprise, accentul i se alungise. „Mă țin pe linia de plutire, dar parcă împing la coșciugu’ altuia, mami.“

Avea grijă de el? Îi ajungea mâncarea? Își ținea hainele curate? Slăbise? Totul, în jur, îi amintea de el. O dată pusese chiar o farfurie în plus la masă pentru Joshua. Solomon nu spusese o vorbă. Asta și frigiderul, micile ei idiosincrazii.

Încercase să nu facă mare caz când scrisorile lui începuseră să-și slăbească ritmul. Acum i se întâmpla să nu sune câte o zi sau două. Ori poate chiar trei. Stătea și se holba la telefon, dorindu-și să-i audă țârâitul. Când se ridica, dușumelele gemeau înfundat. Era ocupat, zicea. Fuseseră niște descoperiri în electronică. Mai multe noduri în rețea acum. Ca o tablă magică. Lumea se făcuse mai mare și totodată mai mică. Cineva le spărsese sistemul și le înghițise bucăți din program. Era o luptă de câini, un meci de box, un turnir medieval. „Sunt în prima linie, mami, în tranșee.“ Odată și-odată, zicea, automatele vor revoluționa lumea. Îi ajuta pe alți programatori. Se conectau la unități și rămâneau conectați. Se purta o bătălie cu protestatarii pentru

pace, care încercau să le penetreze sistemele. Însă nu mașinăriile erau rele, zicea, rele erau mințile ștabilor din spatele lor. Un computer nu putea fi mai răuvoitor decât o vioară, un aparat de fotografiat ori un creion. Ce nu înțelegeau intrușii era că lătrau la gardul greșit. Nu tehnologia trebuiau s-o atace ei, ci mintea umană, erorile, scăpările.

Recunoștea în el o nouă profunzime, o anume candoare. Războiul avea de-a face cu vanitatea, zicea Joshua. Avea de-a face cu bătrâni care nu se mai puteau uita în oglindă și de aceea îi trimiteau pe cei tineri să moară. Războiul era o adunare de vanitoși. Practicau o rețetă simplă – urăște-ți dușmanul fără să știi nimic despre el. Era, pretindea Joshua, cel mai ne-american dintre războaie, fără pic de idealism în spate, un război care nu căuta decât să înfrângă. Avea deja peste patruzeci de mii de intrări pe Răbojul Morților, și cifrele sporeau neconținut. Uneori scotea la imprimantă liste cu nume. Le putea întinde pe toată lungimea scărilor. Își dorea uneori ca cineva să-i spargă din afară programul, să i-l ronțăie, să i-l scuiepe la loc afară, să le dea iarăși viață băieților răpuși, alde Smith și Sullivan și Rodriguez, tați, frați, veri și nepoți, și apoi să facă un program pentru inamici, un alfabet nou-nouț al muritului, Ngo, Ho, Phan, Nguyen – n-ar fi fost o treabă pe cinste?

– Totul bine, Claire?

O atingere pe cot. Gloria.

– Te ajut?

– Pardon?

– Vrei să te ajut cu alea?

– A, nu. Adică... da. Mersi.

Gloria. Gloria. O față rotundă, tare dulce. Ochi negri, umezi. O față expresivă, trecută prin viață. Emanând generozitate. Dar un pic perturbată. Claire a fost prinsă asupra faptului. Visând cu ochii deschiși. Te ajut? Aproape gândise, o clipă, că Gloria voia s-o ajute la menaj. Ce sărise cu presupunerile! „Doi și șaptezeci și cinci pe oră, Gloria. Ai de spălat vasele. De curățat dușumelele. De plâns pentru băieții noștri. O treabă pe cinste, într-

adevăr.“

Întinde brațul spre dulăpiorul cel mai de sus și scoate vaza Waterford. Model complicat. Oameni din alt capăt de lume fac asta. Mai sunt și unii pe-acolo care nu sunt sălbatici. Da, o să se potrivească de minune. I-o întinde Gloriei, care zâmbește, o umple.

– Știi ce-ar trebui să faci, Claire?

– Ce?

– Să pui zahăr pe fund. Face florile să țină mai mult.

N-a mai auzit de asta până acum, dar are noimă. Zahăr. Să țină mai mult. Umple-i pe băieții noștri cu zahăr. Charlie și a sa Fabrică de Ciocolată. Apropo, cine le-a spus vietnamezilor Charlie? De unde vine? Vreun cod radio, cel mai probabil. Charlie Delta Epsilon. Sosesc, sosesc, sosesc.

– Și mai bine dacă le tai un pic tijele-n capăt, mai spune Gloria.

Gloria scoate florile, le răsfiră pe suportul de vase, ia de pe blatul din bucătărie un cuțitaș și retează câte o bucățică din fiecare, apoi mătură cu dosul palmei fragmentele de tulpini, douăsprezece lucrușoare verzi.

– Îți stă mintea-n loc, nu?

– Cum adică?

– Omul ăla, prin aer.

Claire se lasă cu spinarea pe blat. Trage aer adânc în piept. Mintea i se învârtește. Nu e sigură, nu e deloc sigură. O mușcă dezamăgirea și în privința acelui individ. Ceva în apariția lui pică greu, o uluire apăsătoare.

– Da, zice, da. Îți stă mintea-n loc.

Dar ce anume nu-i place în toată povestea? E o chestie de-ți stă mintea-n loc, într-adevăr, da. Și o încercare de a crea frumusețe. Intersectarea unui bărbat cu orașul, spațiul public reformat abrupt, însușit, orașul ca artă. Pășește într-

acolo și fă-l ca nou. Și-ar dori să nu simtă astfel, dar nu se poate dezbăra de gândul la bărbatul cocoțat acolo, înger sau diavol. Ce-i greșit în a crede, totuși, într-un înger sau diavol, de ce să nu i se permită Marciei să simtă așa, de ce să nu i se pară că orice bărbat apărut în aer ar putea fi băiatul ei? De ce să nu se ivească pe sârmă Mike junior? Ce-ar fi eronat în asta? De ce n-ar putea Marcia să fixeze acolo imaginea fiului ei reîntors?

Și totuși o acreală persistă.

– Altceva, Claire?

– Nu, nu, e perfect.

– Iac-așa. Totu' gata.

Gloria zâmbește, înșfacă vaza, se apropie de canaturile ușii, le împinge cu generoasa-i masivitate.

– Vin și eu imediat, zice Claire.

Ușa se închide la loc.

Așază ultimele cești, farfurii, linguri. Le aranjează cu migală. Ce-i asta? Dansatorul pe sârmă? Toată povestea are ceva vulgar. Sau nu vulgar neapărat. Ceva de duzină. Sau nu tocmai de duzină. Nu poate pune degetul pe problemă. Ce meschin e să gândească așa. Egoism până la cer. Știe prea bine că are întreaga dimineață să facă ce au făcut și ele în alte dimineți – să scoată pozele, să le arate pianul la care a cântat cândva Joshua, să deschidă albumele, să le ducă pe toate la el în cameră, să le arate cărțile lui, să le lase să-l descopere în fotografiile din anuarul liceului. Așa au făcut mereu acasă la Gloria, la Marcia, la Jacqueline, chiar și la Janet, mai ales la Janet, unde li s-au pus diafilme și mai încolo au bocit toate asupra unui exemplar cu coperta ruptă din Casey at the Bat.

Palmele, întinse pe blatul din bucătărie. Degetele rășchirate. Apăsând.

Joshua. Asta o râcăie? Că nu i-au rostit încă numele? Că nu și-a găsit încă locul în pălăvrăgeala matinală? Că l-au ignorat deocamdată, dar nu, nu e asta.

Atunci ce?

Destul. Destul. Saltă tava. „Nu te face de râs acum.“ Așa de drăguț e totul. Zâmbetul Gloriei. Florile cele frumoase.

Afară.

Acum.

Haide.

Intră în camera de zi și se oprește, încremenită. Au dispărut, au dispărut toate. Aproape că scapă tava. Lingurițele zuruie, alunecă peste margine. N-a mai rămas nici una, nici măcar Gloria. Cum se poate? Cum de s-au evaporat așa? Ca o glumă proastă de copii, de parcă ar fi în stare să-i sară brusc în spinare din șifonier ori să salte de după sofa ca un șir de chipuri de carnaval, din cele în care arunci baloane cu apă.

Pune tava pe masă. Ceainicul se înclină, lăsând să scape o mărgeluță de ceai. Poșetele sunt tot acolo, în scrumieră încă se mistuie o țigară.

Abia atunci aude vocile și se muștră în gând. Firește. Ce neghioabă e. Bufnetul ușii din dos și apoi ușa de sus, de pe acoperiș, mișcată de vânt. Probabil că a lăsat-o deschisă și au simțit adierea.

Înainte pe culoar. Siluete dincolo de pragul ușii de sus. Suie ultimele trepte, li se alătură pe acoperiș, unde stau aplecate toate peste zid, uitându-se spre sud. Nu e nimic de văzut, firește, doar o pâclă și cupola din vârful New York General Building.

– Îl vedeți vreun pic?

Știe, desigur, că nu e cu puțință, nici măcar într-o zi dintre cele mai senine, însă e plăcut să le vadă pe celelalte femei întorcându-se la unison spre ea și clătinând din cap, nu.

– Putem încerca la radio, sugerează alunecând printre ele. Posibil să zică la știri ceva.

- Bună idee, spune Jacqueline.
- A, nu, face Janet, aş prefera să nu.
- Şi eu la fel, zice Marcia.
- Probabil n-o să fie la ştiri.
- Nu deocamdată, în orice caz.
- Nu prea cred.

Rămân tăcute o clipă, uitându-se către sud de parcă ar fi încă în stare să invoce viziunea acrobatului.

- Cafea, doamnelor? Puţin ceai?
- Dumnezeu, zice Gloria trăgând cu ochiul, credeam că nu mai întreb.
- Ceva de ronţait, da.
- Să ne mai calmăm?
- Da, da.
- Bine, Marcia?
- Jos?
- Aveţi milă, da. Aici e mai cald ca în cuptor.

Femeile o ghidează pe Marcia înapoi spre scara interioară, pe uşa servitorilor, iarăşi în camera de zi, cu Janet de-un braţ, Jacqueline de celălalt şi Gloria în urmă.

În fotoliul cu scrumieră încastrată, ţigara a ars până la buză, ca un bărbat pe cale să se răstoarne şi să cadă. Claire o stinge. Se uită cum femeile se adună pe sofa, îmbulzite, cu braţele pe după umerii celorlalte. Sunt destule scaune? Cum a putut face o asemenea greşeală? Să aducă puful din camera lui

Joshua? Să-l pună pe jos, pentru ca trupul să i întindă peste vechea urmă lăsată de el?

Tipul ăsta, echilibristul... nu poate scăpa de el. Bula de nemulțumire din mintea ei. E lipsită de generozitate, o știe, dar nu se poate dezbăra de asta. Dacă se prăbușește peste cineva de jos? A auzit că noaptea colonii întregi de păsări zboară în clădirile World Trade Center, către reflexiile lor din sticlă. Se izbesc și cad. O să cadă și plimbărețul cu ele?

„Revino-ți. Destul.

Adună-ți mințile. Culege toate penele. Îndrumă-le cu blândețe înapoi în aer.“

– Chiflele sunt acolo, în pungă, Claire. Am luat și gogoși.

– Minunat. Mersi.

Micile drăgălășenii.

– Dumnezeuule mare, iote la astea!

– Aoleu, mamă.

– Sunt și așa destul de grasă.

– Ei, haide. Ce n-aș da să am silueta ta.

– Ia-o și fugi cu ea, zice Gloria. Pun pariu că se revarsă pe dinafară!

– Nu, ai niște forme minunate. Superbe.

– Ei, zău așa!

– E adevărat, pe cuvânt.

Și o mică tăcere, în odaie, după minciunica politicoasă. O retragere temporară de la mâncare. Se privesc. Secunde se scurg. Afară se aude o sirenă. Încărcătura electrică se disipează și gândurile își găsesc formă în mințile lor, precum apa turnată în carafă.

– Deci, zice Janet întinzându-se după o chiflă. Nu vreau să fiu morbidă sau ceva...

– Janet!

– ... nu vreau să fiu morbidă...

– ... Janet McIniff...!

– ... dar credeți că o fi căzut?

– Aoleu! Cine ți-a dat barosul pe mână?

– Ce baros? Am auzit sirena și...

– E-n regulă, zice Marcia. N-am nimic. Serios. Nu vă faceți griji pentru mine.

– Doamne! zice Jacqueline.

– Întrebam și eu.

– Chiar nu, stăruie Marcia. Mă cam întrebam și eu același lucru.

– Doamne, murmură Jacqueline, întinzând vorbele ca și cum ar fi de elastic. Nu pot să cred că ai zis asta.

Claire ar vrea acum să se desprindă, să se ducă departe, pe vreo plajă, pe vreun mal de râu, pe panta unei fericiri profunde, un loc de-al lui Joshua, un crâmpei de moment ascuns, o atingere a mâinii lui Solomon.

Să stea acolo așa, absentă. Să le lase să închidă cerul.

Poate, da, e pur egoism. N-au observat mezuza de la ușă, portretul lui Solomon, n-au scos o vorbă despre apartament, ci doar au plonjat înăuntru și au început. Ba chiar au urcat pe acoperiș fără să ceară voie. Poate așa fac ele sau poate sunt orbite de tablouri, de argintărie, de mochete. Or mai fi fost, sigur, și alți băieți cu stare trimiși la luptă. Nu toți au fost niște desculți. Poate că ar trebui să cunoască alte femei, mai din cercul ei. Dar ce fel de cerc? Moartea e chintesența democrației. Neajunsul cel mai vechi al vieții. Ni se

întâmplă tuturor. Bogați și săraci. Grași ori slabi. Tați și fiice. Mame și fii. Simte o săgetare de durere, o întoarcere în amintire. Dragă mamă, îmi scriu ca să te înștiințez că am ajuns cu bine, începea întâia dintre epistole. Iar pe la final scria: Mami, locul ăsta e un loc al nimicului, ia toate locurile și dă-mi nimicul în schimb. „Of. Of. Citiți toate scrisorile din lume, de dragoste sau de ură sau de bucurie, și puneți-le alături de cele o sută și treizeci și șapte pe care mi le-a scris fiul meu, așezați-le în rând cu Whitman, Wilde și Wittgenstein și oricine altcineva, nu contează – nu suportă comparație. Câte lucruri spunea! Câte lucruri îmi amintea! Câte arăta cu degetul!

Asta fac fiii: le deapănă amintiri mamelor, în scris, își povestesc lor înșiși despre trecut până ce ajung să-și dea seama că ei sunt trecutul.

Dar nu, ce trecut, nu el, niciodată.

Gata cu scrisorile. Să se lupte automatele noastre. M-ați auzit? Să se bată cap în cap. Să se holbeze unele la altele prin firele lor.

Pe băieți să-i lăsați acasă.

Dați-i drumul acasă băiatului meu. Și al Gloriei. Și al Marciei. N-are decât să meargă pe sârmă dacă asta vrea. Să devină un înger. Și băiatul lui Jacqueline la fel. Și al Wilmei. Nu, al Wilmei nu. Nu e nici o Wilma printre ele. Al lui Janet. Probabil că e și o Wilma pe undeva. Poate-s o mie de Wilme prin toată țara.

Dați-mi-l înapoi pe băiatul meu, atâta vă cer. Dați-mi-l înapoi. Jos labelle de pe el. În clipa asta. Lăsați-l să deschidă ușa, să alerge pe sub mezuză și să poposească aici, la pian, în clinchet de clape. Reparați fețele drăguțe ale tinerilor. Fără țipete, fără urlete, fără mugete. Aduceți-i înapoi în clipa asta. De ce n-ar fi împreună în odaie, cu toții, fiii noștri? Faceți să cadă toate barierele. De ce n-ar sta împreună? Cu beretele pe genunchi. Ușor jenați. Și uniforme bine călcate. Ați luptat pentru patrie, de ce să nu sărbătorim pe Park Avenue? Cafea sau ceai, băieți? O linguriță de zahăr taie din amăreala medicamentului.

Discuțiile astea, multe, despre libertate. Niște aberații. Libertatea nu poate fi dată, trebuie primită.

Nu voi lua borcanul ăsta cu cenușă.

M-ați auzit?

Borcanul cu cenușă nu înseamnă fiul meu.“

– Ce zici tu, Claire?

Și e de parcă, iarăși, s-ar trezi dintr-o reverie. Le-a privit, le-a urmărit mișcările gurilor, chipurile animate, fără să audă însă un cuvânt, un soi de dezbateri despre acrobatul pe sârmă, dacă sârma a fost prinsă de ceva sau nu, însă a pierdut șirul. Prinsă de ce? De pantoful lui? De elicopter? De cer? Își încleștează și descleștează degetele, le aude pocnind când se desprind.

„Îți trebuie mai mult calciu în oase“, a povățuit-o bunul doctor Tonnemann. Calciu, cum să nu. Bea mai mult lapte, și copiii n-o să-ți dispară.

– Te simți bine, dragă? zice Gloria.

– A, da, răspunde ea, visez cu ochii deschiși, asta-i tot.

– Știu senzația.

– Mi se întâmplă uneori și mie, întărește Jacqueline.

– Și mie, spune Janet.

– Prima chestie, în fiecare dimineață, e că încep să visez. Noaptea nu pot. Cândva aveam tot timpul vise. Acuma pot numai pe timp de zi.

– Ar trebui să iei ceva pentru asta, o sfătuiește Janet.

Claire nu mai reține ce-a spus – le-a făcut să se simtă stânjenite, a scos vreo prostie pe gură, vreo vorbă deplasată? Replica aia a lui Janet, de parcă ar trebui să fie pe pastile. Sau Gloriei i-a adresat-o? „Na, ai aici o sută de pilule, o să te vindece de supărare.“ Nu, n-a dorit niciodată asta. Vrea să o potolească așa cum potolești o febră. Dar ce-o fi spus, atunci? Ceva despre bărbatul care umblă pe sârmă? A zis cu voce tare? Că ar fi, nu știu cum, vulgar? Ceva despre cenușă? Despre modă? Sau fire?

– Ce e, Claire?

– Mă gândesc la omul ăla, săracul, zice.

Îi vine să-și dea palme fiindcă a spus asta, pentru că l-a adus iarăși în discuție. Tocmai când credea că ar putea să scape, că dimineața s-ar putea întoarce la normal, că ar putea începe să le povestească despre Joshua și cum venea el de la școală și mânca sendvișuri cu roșii, preferatele lui, sau cum nu storcea niciodată cum trebuie tubul cu pastă de dinți ori cum pune el întotdeauna într-un pantof două șosete, vreo năzbâtie de la joacă ori vreo melodie la pian, orice, doar să-și recapete dimineața echilibrul, dar nu, iar a dat-o câș și s-au întors de unde au plecat.

– Care om? întreabă Gloria.

– Aa, bărbatul care a venit aici, rostește fără veste Claire.

– Cine-i ăla?

Ia o chiflă din bolul cu model galben, înflorat. Ridică privirea spre femei. Ia un moment de pauză, despică pâinea densă, rupe restul chiflei cu degetele.

– La acrobat te referi?

– Nu, nu.

– Atunci care om, Claire?

Întinde brațul, toarnă ceai. Aburii se ridică. A uitat să aducă feliuțele de lămâie. Încă o eroare.

– Cel care mi-a spus.

– Care om?

– Care ți-a spus ce, Claire?

– Știți doar. Omul ăla.

Se instaurează atunci o înțelegere profundă. O vede pe fețele lor. Mai tăcute ca ploaia. Mai tăcute ca frunzele.

– Îhâm, îngână Gloria.

Apoi o rupere a încordării chipurilor.

– La mine a fost joi.

– La Mike junior a fost luni.

– La Clarence al meu, tot luni. Jason a fost sâmbătă. Și Brandon într-o marți.

– Eu am primit o porcărie de telegramă. Șase și treisprezece minute. Douăsprezece iulie. Pentru Pete.

Pentru Pete. Fir-ar a dracului de treabă.

Sunt la unison și senzația e cea corectă, e ceea ce vrea să spună; duce la gură chifla, dar nu va mânca; le-a readus pe drumul cel bun, revin la diminețile obișnuite, împreună, nu se vor mai abate de aici, asta vrea ea și da, se simt în largul lor, ba chiar Gloria întinde mâna după o gogoasă, albă și glazurată, ia o înghițitură minusculă, politicoasă, și dă din cap spre Claire, parcă îndemnând-o: „Haide, spune-ne“.

– Au sunat jos, la intrare. Solomon și cu mine eram la masă, mâncam de cină. Toate becurile erau stinse. El, știți, este evreu...

Se bucură că a spus-o și pe asta.

– ... și avea peste tot lumânări. Nu e foarte strict, dar îi plac micile ritualuri. Uneori îmi spune că-s albinuța lui. A pornit de la o dispută de-a noastră, când mi-a spus că-s o înțepată. Vă vine a crede?

Iese totul din ea precum aerul, mulțumit să-i părăsească plămânii. Zâmbește în toate direcțiile, cu o expresie perplexă, însă tăcerea persistă.

– Și am deschis ușa. Era un sergent. Foarte respectuos. S-a purtat, adică, frumos cu mine. Am știut într-o clipită, numai din expresia de pe fața lui. Ca

una din măștile alea care se fac acum. Din plasticul cel mai ieftin. Cu fața înghețată în interior. Ochi duri, căprui și mustață lată. „Intrați“, am spus. Și și-a dat jos chipiul. Una din tunsorile alea, scurtă, cu un pic de cărare pe mijloc. O dâră de alb contrasta cu scalpul. S-a așezat chiar aici.

Face din cap spre Gloria, dorindu-și să nu fi spus asta, dar nu-și mai poate lua vorba înapoi.

Gloria șterge cu mâna scaunul de parcă ar încerca să îndepărteze urma lăsată de omul acela. O firimitură alburie de glazură rămâne în urmă.

– Totul era așa de pur, încât aveam impresia că sunt în mijlocul unei picturi.

– Da, da.

– Își tot juca pe genunchi chipiul.

– Așa a făcut și al meu.

– Șș.

– Și după aia a zis: Fiul dumneavoastră s-a dus, doamnă. Iar eu, în gând: „S-a dus? Unde s-a dus? Cum adică s-a dus, domnule sergent? Nu mi-a spus că se duce nicăieri“.

– Doamne, ai milă.

– Îi zâmbeam. Nu reușeam să fac altceva cu fața.

– Eu m-am pus pe bocit cât ai zice pește, zice Janet.

– Șș, o domolește Jacqueline.

– Mi se părea că am în mine vaporii sub presiune, că-mi urcă pe șira spinării. Simțeam că-mi şuieră în creier.

– Exact.

– Și am zis: „Da“. Atât am zis. Încă zâmbind. Cu vaporii şuierând și

clocotind. Am zis: „Da, domnule sergent“. Și: „Mulțumesc“.

– Ai milă.

– Și-a terminat ceaiul.

Se uită toate la cești.

– Și după aceea l-am condus până la ușă. Asta a fost tot.

– Da.

– Iar Solomon l-a dus până la lift. Și n-am mai povestit asta nimănui. M-a durut fața după aceea, de la atâta zâmbit. Nu că-i groaznic?

– Nu, nu.

– Sigur că nu.

– Simt că am așteptat o viață întreagă să spun povestea asta.

– Of, Claire.

– Pur și simplu nu-mi vine a crede că am zâmbit.

Știe că unele lucruri le-a trecut sub tăcere, că interfonul sunase, că portarul se bâlbâise, că așteptarea fusese una încremenită, că sunetul ciocănitului se auzise ca dintr-un capac de sicriu, că-și scosese chipiul și zisese: „Doamnă“, apoi: „Domnule“, iar ei răspunseseră: „Intrați, intrați“, că sergentul nu mai văzuse un asemenea apartament – se vedea limpede, în felul în care se uita la mobilier, că se simțea stingher, dar și surescitat.

În alte vremuri i s-ar fi părut fascinant totul, Park Avenue, obiectele de artă costisitoare, lumânările, ritualurile. Claire îl urmărise privindu-și reflexia în oglindă, însă întorsese iute spatele oglinzii. Ar fi putut chiar începe să-l placă, felul în care tușise în îndoitura cotului, blândețea gestului. Își dusesese la gură mâna ca un magician pe cale să scoată la iveală o eșarfă. Se uitase împrejur, parcă pe cale să plece, ca și când ar fi fost puzderie de ieșiri în jur, însă ea îl îndemnase să se așeze iarăși pe scaun. Se dusesse la bucătărie și-i

adusese o felie de prăjitură cu fructe. Ca să detensioneze atmosfera. O mâncase cu un licăr de vinovăție în ochi. Firimiturile mărunte de pe podea. Nu-i prea venise să dea cu aspiratorul după aceea.

Solomon voise să știe ce se întâmplase. Sergentul replicase că nu avea libertatea să-i spună, dar Solomon insistase, zicând: „Nici unul din noi nu are libertate, așa-i? Dacă stai să te gândești, nici unul dintre noi nu e liber“. Și chipiul începuse să se zbânțuie iarăși pe genunchi. „Spune-mi“, îi ceruse cu voce tremurată Solomon, „spune-mi, sau ieși afară din casa mea.“

Sergentul tușise în pumn. Gest de mincinos. Încă adunau detalii, a spus peste câteva clipe, dar Joshua se aflate într-o cafenea. Așezat înăuntru. Fuseseră avertizați, întregul personal, în privința cafenelelor. Era cu un grup de ofițeri. Cu o noapte înainte se duseseră la un club. Mai scăpau și ei de tensiune, probabil. Claire nu-și putuse imagina asta, dar nu scosese un cuvânt – Joshua al ei, la club? Era cu neputință, însă lăsase lucrul să alunece, da, acesta era cuvântul, alunece. Era în zori de zi, a lămurit-o sergentul, ora din Saigon. Cerul albastru, luminos. Patru grenade s-au rostogolit la picioarele lor. A murit eroic, a zis sergentul. Solomon tușise la rându-i auzind asta. „Măi omule, nu se moare eroic, ce pizda mă-sii.“ Nu-l mai auzise pe Solomon să înjure așa până atunci, nu în fața unui străin. Sergentul își aranjase chipiul pe genunchi. De parcă genunchiul ar fi fost acum ce-i trebuia ca să-și urmeze relatarea. Aruncând priviri furișe spre litografiile atârinate deasupra canapelei. Miró, Miró, oglinjoară, cine-i cel mai mort din țară?

A înghițit o gură de aer. Gâtulejul lui părea corodat. „Îmi pare foarte rău pentru pierderea suferită“, a rostit iarăși.

După ce militarul plecase, în tăcerea nopții, rămăseseră în odaie, uitându-se unul la altul, Solomon și Claire, iar el spusese că nu-și vor pierde mințile, și nu și le pierduseră, și n-avea de gând să și le piardă, că n-o să se învinuiască unul pe altul, că n-o să se umple de ranchiună, că o să treacă prin asta, o să supraviețuiască, neîngăduind să apară o prăpastie între ei.

– Și în tot timpul ăla zâmbeam, vedeți voi.

– Biata de tine.

- E groaznic.
- Dar e de înțeles, Claire, chiar e.
- Crezi?
- E OK. Serios.
- Zâmbeam și nu mă mai opream.
- Și eu am zâmbit, Claire.
- Da?
- Asta faci, ții lacrimile ferecate, e adevărul adevărat.

Acum știe ce-i cu umblătorul pe sârmă. O izbește profund, cu putere și fiori. N-are nimic de-a face cu îngerii sau diavolii. Nici o legătură cu arta, cu evreii reformați, cu intersecția unui individ cu un vector, cu omul mai presus de natură. Nimic din toate astea.

S-a cocoțat acolo dintr-un soi de singurătate. Asta-i era mintea și ăsta-i era corpul: un soi de singurătate. Fără vreun gând la moarte.

Moarte prin înec, moarte prin mușcătură de șarpe, moarte de la foc de mortier, moarte de la rană de glonț, moarte de la tras în țeapă, moarte de la tranșee, moarte de la bazooka, moarte de la săgeată otrăvită, moarte de la bombă artizanală, moarte de la piranha, moarte de la infecție alimentară, moarte de la Kalașnikov, moarte de la aruncător de grenade, moarte din cauza celui mai bun prieten, moarte de la sifilis, moarte de la mâhnire, moarte de la hipotermie, moarte de la nisipuri mișcătoare, moarte de la trasor, moarte de la tromboză, moarte de la tortură cu apă, moarte de la declanșator, moarte de la tac de biliard, moarte de la ruletă rusească, moarte de la groapă cu țepi, moarte de la opiacee, moarte de la macetă, moarte de la motocicletă, moarte de la plutonul de execuție, moarte de la cangrenă, moarte de la bășici în talpă, moarte de la atac cerebral, moarte de la amnezie, moarte de la paloș, moarte de la scorpion, moarte de la coliziune, moarte de la Agentul Oranj, moarte de la băiat prostituat, moarte de la harpon, moarte de la toiag, moarte de la

ardere, moarte de la crocodil, moarte de la electrocutare, moarte de la mercur, moarte de la strangulare, moarte de la cuțit de vânătoare, moarte de la mescalină, moarte de la ciuperci, moarte de la acid lisergic, moarte prin accident de mașină, moarte de la capcană cu grenade, moarte de la plictiseală, moarte de la durere de cap, moarte de la lunetist, moarte de la tăieturi cu muchia foii, moarte de la șişul unei curve, moarte de la joc de pocher, moarte de la numere, moarte de la birocrație, moarte de la neglijență, moarte de la întârziere, moarte de la evitare, moarte de la domolire, moarte de la matematică, moarte prin copiat la indigo, moarte de la radieră, moarte de la greșeli în formular, moarte de la scris cu pixul, moarte prin oprirea circuitului, moarte de la autoritate, moarte de la izolare, moarte de la încarcerare, moarte de la fratricid, moarte prin sinucidere, moarte prin genocid, moarte prin Kennedy, moarte prin LBJ, moarte prin Nixon, moarte prin Kissinger, moarte prin Unchiul Sam, moarte prin Charlie, moarte pe semnătură, moarte prin tăcere, moarte din cauze naturale.

Un meniu stupid, nesfârșit al morții.

Dar să mori căzând de pe-o sârmă?

Moarte prin spectacol?

La asta se reducea. Expunându-și astfel corpul. Făcându-l ieftin. Maimuțăreala întregului demers. Cu mersul lui legănat de Charlie Chaplin, apărând așa, să-i dea peste cap dimineața. Cum îndrăznește el să facă asta propriului său trup? Aruncându-și viața în fața tuturor? Făcând-o atât de ieftină pe a fiului ei? Da, i-a pătruns în întâlnirea la cafea ca un spărgător în cod. Ducându-și scâlâmbăiala peste oraș. Cafea, fursecuri și un bărbat, afară, pășind peste cer, mistuind ce-ar fi putut să fie.

– Știți ce? zice întinzând gâtul spre cercul doamnelor.

– Ce?

Se oprește o clipă, întrebându-se ce va zice. Un fior îi cutreieră corpul.

– Îmi sunteți toate așa de dragi!

Se uită la Gloria spunând asta, dar le are pe toate în gând, e cât se poate de sinceră. Un nod mic în gâtleej. Își poartă privirea peste rîndul de fețe. Blândețe și delicatețe. Toate îi zâmbesc. Haideți, doamnelor. Haideți. Să ne desprindem de dimineața noastră. S-o lăsăm să alunece. Să uităm de dansatorii pe sârmă. N-au decît să stea sus, în aer. Noi să ne sorbim cafelele și să fim recunoscătoare. Atîta tot. Să tragem perdelele în lături și să îngăduim luminii să intre. Să fie asta prima dintre multele dăți care vor veni. Nu se va băga nimeni între noi. Avem băieții. Îi aducem și pe ei. Până și aici. Pe Park Avenue. Ne doare, și ne avem de leac unele pe altele.

Întinde brațul să apuce ceainicul, cu mâini tremurătoare. În încăpere se aud sunete felurite, se aude lipsa liniștii, se aud foșnetul pungilor cu chifle și cojitul hârtiuțelor de pe briose.

Ia ceașca și o golește. Se șterge cu dosul palmei la colțul gurii.

Florile Gloriei pe masă, deschizându-se deja. Janet culegând o firimitură din farfurie. Jacqueline și al ei genunchi urcând și coborînd ritmic. Marcia uitându-se în zare. „Ăla e băiatul meu, acolo, și-o să vină să ne dea binețe.“

Claire se ridică fără să mai tremure nici un pic, nu acum.

– Haideți, zice. Să mergem la Joshua în cameră.

O teamă de iubire

În mașină, când am tamponat în spate duba, a fost de parcă m-aș fi aflat într-un corp pe care nu-l știam. Imaginea cu noi pe care refuzăm s-o vedem. Nu sunt eu, o fi altcineva.

În orice altă situație am fi putut sfârși cu tevatura pe marginea drumului, schimbând numere de înmatriculare, târguindu-ne poate pe câțiva dolari, ba chiar ducându-ne imediat la vreun atelier să reparăm pagubele, însă nu așa a ieșit. Atingerea a fost abia simțită. Un scrâșnet ușor din pneuri. Ne-am gândit după aceea că șoferul trebuie să fi avut piciorul pe frână sau că nu-i mergeau luminile din spate, sau poate că apăsase frâna aia tot timpul – nu am văzut, în lumina soarelui, nici o clipire. Duba era mare și greoaie. Bara din spate era legată cu sârmă și sfoară. Țin minte, mi s-a părut că aduce cu caii ăia din tinerețea mea, un animal greoi și nerăbdător care se încăpățânează când e plesnit peste crupă. Roțile din spate s-au dus primele. Șoferul a încercat să corecteze. Cotul i-a dispărut de pe geam. Duba a pornit oblic spre dreapta, moment în care a încercat iarăși să-i corecteze direcția, dar a sucit prea tare volanul și am simțit a doua bufnitură, ca la mașinuțele care se izbesc la bâlci, doar că nu ne învârteam – mașina noastră era stabilă și mergea drept.

Blaine abia aprinsese un cui. Fumega între noi, lepădat pe buza unei doze goale de cola. Abia dacă fumase, trăsesse o dată sau de două ori poate, când a început să se învârtă duba pe șosea, cafenie, aducând cu un cal de povară: abțibildurile cu semnul păcii de pe lunetă, caroseria cu adâncituri pe laturi, geamurile întredeschise. S-a învârtit și s-a tot învârtit.

E un lucru care se întâmplă cu mintea în momente de groază. Ne dăm seama, cine știe, că n-o s-o mai ducem mult și înregistrăm ultimele secunde pentru restul lungii noastre călătorii. Facem cadre perfecte, un album de invidiat. Îndreptăm marginile și le îmbrăcăm în plastic. Punem la păstrare albumul, să-l avem pentru zile negre.

Șoferul avea un chip plăcut, iar părul îi era încărunțit. Sub ochi avea pungi adânci, închise la culoare. Era nebărbierit și purta o cămașă desfăcută

ambitios la gât, genul de om care de cele mai multe ori își păstra calmul, însă acum volanul îi aluneca printre palme și gura îi era deschisă larg. S-a uitat la noi de la înălțime, din dubă, de parcă ar fi vrut să-și întipărească și fețele noastre în memorie. Gura i-a alcătuit un O și ochii i s-au făcut largi. Mă întreb acum în ce fel m-o fi văzut el, rochia cu franjuri, măregele, părul meu ondulat, cu cărare pe-o parte, dermatograful albastru regal, ochii mijiți de nesomn.

În spate aveam niște pânze. Încercaserăm să ne debarasăm de ele în ajun la Max's Kansas City, dar fără succes. Picturi pe care nu le voia nimeni. Le aranjaserăm totuși frumos, să nu se zgârie. Pusesem până și bucăți de polietilenă expandată printre ele, să nu se frece unele de altele.

Dacă și cu noi am fi fost la fel de atenți...

Blaine avea treizeci și doi de ani. Eu, douăzeci și opt. Eram căsătoriți de doi ani. Mașina noastră – un străvechi Pontiac Landau din 1927 auriu, cu ornamente de argint – aproape că era mai bătrână decât noi doi împreună. Montaserăm un magnetofon de bord, ascuns sub torpedou. Puneam piese de jazz din anii douăzeci. Muzica se prelingea către East River. Până și la ora aceea aveam atâta cocaină pompându-ne în corpuri, încât ziua ni se părea promițătoare.

Duba s-a rotit mai departe în jurul axei. Aproape că ajunsese cu botul invers. Am văzut, pe locul pasagerului, doar o pereche de picioare goale săltate pe bord. Descâlcindu-se cu încetinitorul. Tălpile erau atât de albe pe la margini și atât de închise prin adâncituri, că n-ar fi putut aparține decât unei negrese. Gleznele i s-au desprins. Rotirea era îndeajuns de lentă. Nu-i vedeam decât conturul părții de sus a corpului. Era calmă. Gata, parcă, să accepte. Părul îi era strâns la spate, iar la gât i se zbăteau șiraguri lucitoare de mărege. Dacă n-aș fi văzut-o iarăși, peste câteva momente, după ce a fost aruncată prin parbriz, aș fi putut crede că era goală, din unghiul din care priveam. Mai tânără decât mine, o frumusețe. Ochii i s-au intersectat o clipă cu ai mei, întrebându-mă parcă: „Ce cauți tu pe aici, curviștină blondă și bronzată, cu bluzița ta bufantă și mașina ta dichisită de mafiot din vremea prohibiției?”

A dispărut la fel de fulgerător. Duba s-a angajat într-o rotație mai largă, iar mașina noastră a continuat să ruleze înainte. Am trecut de ei. Șoseaua s-a

deschis ca o piersică despicată. Țin minte că am auzit primul scrâșnet în spate, o altă mașină lovind duba, apoi zăngănitul unui grilaj căzut și, mai târziu, când ne-am prefirat iarăși totul prin minte, eu și cu Blaine, am auzit iarăși impactul camionetei cu ziare care i-a trimis în parapet, un vehicul mare și pătrășos cu portiera șoferului deschisă și cu radioul zbierând. A izbit cu forță brută. N-ar fi avut cum să iasă de-acolo.

Blaine s-a uitat peste umăr, apoi a apăsă până jos pedala, un moment doar, până ce am strigat la el: „Oprește, te rog!“ Nimic nu e mai deslușit decât acele momente. Viețile noastre, cu o claritate de cristal. Trebuie să te dai jos. Să-ți asumi responsabilitatea. Să te întorci la locul accidentului. Să-i faci fetei respirație gură la gură. Să-i sprijini țeasta însângărată. Să-i șoptești la ureche. Să-i încălzești albul tălpilor. Să fugi la un telefon. Să-l salvezi pe bărbatul strivit.

Blaine a oprit pe marginea autostrăzii. Ne-am dat jos. Țipete de pescăruși dinspre fluviu, dând piept cu vântul. Picurii de lumină de pe unda apei. Curenții ascendenți, rotirile bulboanelor. Blaine și-a umbrit ochii cu palma. Arăta ca un explorator din vremurile de altădată. Câteva automobile se opriseră în mijlocul drumului și camionul cu ziare încremenise și el pieziș, dar nu era una dintre acele enorme coliziuni de care mai auzi prin piesele rock, numai sânge, fracturi și autostradă americană; atmosfera era mai degrabă calmă, cu doar câteva scânteieri de sticlă spartă înșirate pe benzi, niște legături învâlmășite de ziare căzute la pământ, la distanță de corpul fetei, întins într-o băltoacă de sânge care se lățea. Motorul încă huruia și din dubă ieșeau aburi. Piciorul șoferului mai era probabil agățat de pedală. Se tânguia fără oprire, sfredelitor. Portierele mașinilor oprite începeau să se deschidă și unii șoferi se propteau deja în claxoane, corul New Yorkului, nerăbdător s-o ia din loc iarăși, țiuitul intermitent în semn de „să ți-o trag“. Eram singuri, la cam două sute de metri în fața învâlmășelii. Șoseaua era absolut uscată, dar cu porțiuni înmuiate de arșiță. Printre grinzile parapetului se strecura soarele. Pescărușii pluteau deasupra apei.

Am întors capul spre Blaine. Purta un sacou de stofă de lână și papion la gât. Arăta ridicol și trist, cu părul căzându-i peste ochi, încremenit cu totul înspre trecut.

– Spune-mi că nu s-a întâmplat asta, a zis.

În momentul în care a răsucit capul ca să verifice partea din față a mașinii, țin minte, mi-am spus că n-o să putem supraviețui, nu accidentului sau morții fetei – moartea ei sărea în ochi, moviliță însângerată pe drum – ori morții bărbatului care fusese împins în volan, distrus aproape cu certitudine, cu pieptul stâlcit de bord, ci faptului că Blaine s-a dus să dea roată Pontiacului, să evalueze distrugerile, farul spart, bara îndoită, precum anii noștri împreună, ceva stricat, și în tot timpul ăsta auzeam sirenele, deja apropiindu-se, iar el a lăsat să-i scape un geamăt slab, disperat, și am știut că era pentru mașină și pentru pânzele noastre nevândute și pentru ceea ce avea să ni se întâmple în puțină vreme, așa că i-am spus: „Hai, să plecăm odată, urcă, Blaine, repede, ia-o din loc“.

În '73, Blaine și cu mine dăduserăm traiul din Village pe o existență cu totul nouă. Ne-am dus să locuim într-o cabană, în nordul statului New York. De aproape un an ne țineam departe de droguri, ba chiar ne abținuserăm și de la băutură câteva luni, până în noaptea de dinainte de accident. Doar o noapte ne-am făcut de cap. Înnoptaserăm în Chelsea Hotel și ne întorceam la viața noastră cuminte de contemplat pe prispă și de așteptat ca otrava să ne dispară din corpuri.

Pe drumul spre casă am avut liniște din plin. Am lăsat în urmă autostrada, am apucat-o spre nord, am trecut podul Willis Avenue, am intrat în Bronx pe drumul expres, am ieșit pe șoseaua cu două benzi, ne-am ținut pe lângă lac, apoi pe drumeagul nepietruit care ducea spre casă. Cabana se afla la o oră și jumătate distanță de metropolă. Era înfundată într-o dumbravă de pe malul unui al doilea lac, mai mic. O baltă mai degrabă. Nuferi, ierburi de apă. Cabana fusese clădită cu cincizeci de ani în urmă, în anii '20, din lemn de cedru roșu. Nu avea curent electric. Apa o luam de la izvor. O sobă cu lemne, o budă șubredă, un duș improvizat care funcționa pe bază de gravitație, un șopron pe care-l foloseam pe post de garaj. Rugi de mure creșteau până în susul geamurilor din spate. Ferestrele se puteau deschide spre cântecul păsărilor. Vântul făcea buruienile să-și șoptească.

Era genul de loc în care puteai cu ușurință învăța să uiți că tocmai văzuserăm o fată ucisă într-o coliziune pe autostradă, poate și un bărbat – nu știam.

Totul cădea când am oprit. Soarele atinge corioanele copacilor. Am văzut un pescăraș albastru trântind un peștișor pe ponton. Și-a înghițit prada, și apoi am stat să ne uităm la zborul lui plin de volute – avea ceva nespun de frumos. M-am plimbat înapoi și-ncolo pe platforma de lemn. Blaine a scos picturile din spate, le-a sprijinit de-o latură a șopronului, a tras ușile imense de lemn dincolo de care ne adăposteam Pontiacul. A parcat mașina, a pus lacătul pe ușa șopronului, apoi a șters cu o mătură urmele de anvelope. Pe la jumătatea măturatului a ridicat privirea și mi-a făcut din mână, dar într-un fel care era și o semi-ridicare din umeri, după care s-a pus iarăși pe măturat. În cele din urmă n-a mai rămas nici un semn că am fi părăsit vreodată cabana.

Noaptea era răcoroasă. Frigul amuțise insectele.

Blaine s-a așezat lângă mine pe platforma pontonului, și-a azvârlit încălțăminte din picioare și a început să-și bălângănească picioarele deasupra apei în vreme ce se căuta prin buzunarele nădragilor plisați. Umbrele consumate ale ochilor săi. Îi rămăsese încă o punguță de cocaină plină pe trei sferturi, de noaptea trecută. Făcea vreo patruzeci-cincizeci de dolari. A desfăcut-o și a înfipt în cocaină tija lungă și subțire a cheii lacătului, a adunat un pic de pulbere în vârf. Și-a făcut palmele căuș în jurul cheii și mi-a ridicat-o spre nări. Am dat din cap că nu.

– O nară, atât. Să te mai liniștești.

Era prima doză de noaptea trecută – ce obișnuiam să numim leacul, vindecătoarea, terebentina, solventul care ne curăța pensulele. M-a luat tare, m-a ars până în fundul gâtului. Ca și cum aș fi băgat capul în apă cu gheață. A scobit în punguță și a tras de trei ori cu putere, și-a lăsat capul pe spate, s-a zgâlțâit din tot corpul, a slobozit un oftat lung, și-a lăsat brațul pe umărul meu. Aproape că simțeam izul accidentului pe haine, de parcă abia îmi îndoisesem bara, mă propulsasem rotindu-mă, pe cale să mă izbesc în parapet.

– N-a fost vina noastră, puișor, a zis.

– Era așa de tânără.

– N-am fost noi de vină, scumpo, auzi?

- Ai văzut-o acolo, pe jos?
- Îți spun eu, idiotul a apăsât pe frână. L-ai văzut? Nici nu-i mergeau stopurile. Adică, rahat, ce puteam să fac? Conducea ca un idiot.
- Ce picioare albe avea... Tălpile, adică.
- Ghinionul e o excursie în care nu merg, puișor.
- Doamne sfinte, era sânge peste tot.
- Trebuie să uiți de asta.
- Zăcea acolo, aruncată.
- N-ai văzut absolut nimic, ce naiba. Mă ascuți? Nici eu și nici tu n-am văzut nimic.
- Conduceam un Pontiac din '27. Crezi că nu ne-a văzut nimeni?
- N-a fost vina noastră, a zis iarăși Blaine. Uită și gata. Ce puteam face? A apăsât pe împușita aia de frână. Îți spun eu, conducea chestia aia de ziceai că-i barcă cu motor.
- Crezi c-a murit și el? Șoferul? Crezi că-i mort?
- Ia o nară, scumpo.
- Ce?
- Tre' să uiți că s-a întâmplat, nu s-a întâmplat nimic, absolut nimic.

Și-a îndesat punguța de plastic în buzunarul interior al sacoului și și-a prins degetele în vestă, în dreptul umărului. Purtam amândoi, de vreun an de zile, haine de modă veche. Chestia făcea parte din planul nostru șmecher de înapoiere la anii douăzeci. Părea acum plin de ridicol. Figuranți într-un teatru prost. Alți doi artiști din New York, Brett și Delaney, se întorseseră în anii patruzeci, cu stilul de viață și hainele respective, și avuseseră cu asta un succes enorm, deveniseră celebri, ajunseseră până și în paginile mondene din

New York Times.

Merseserăm mai departe de Brett și Delaney și ne mutaserăm din oraș, păstrându-ne totuși prețiosul automobil – singura noastră concesie –, iar de atunci trăiserăm fără electricitate, citiserăm cărți din altă epocă, ne finisaserăm lucrările în stilul acelor vremi, socotindu-ne retrași, avangardiști, academici. Știam și noi, până la urmă, că nu suntem originali. Când ne-am dus la Max în noaptea de dinainte, plini de noi înșine, am fost opriți de oamenii de ordine, care nu ne-au recunoscut. Nu voiau să ne lase în camera din spate. O chelneriță a tras mai bine perdeaua. Îi plăcea ideea refuzului. Nu era prin preajmă nici unul dintre vechii noștri amici. Ne-am rotit pe călcâie, ne-am dus la bar cu pânzele în brațe. Blaine a cumpărat o punguță de cocs de la barman, singurul care ne-a lăudat munca. S-a aplecat peste tejghea și s-a holbat la pânze, în total zece secunde. „Uau“, a zis, „uau. Ar fi șaizeci de biștari, frăție. Uau. Dacă vrei ceva Panama Red, am și de aia. Și Cheeba Cheeba. Uau. Doar să-mi spui. Uau.“

– Scapă de coca, i-am zis lui Blaine. Aruncă punga în apă și gata.

– Mai încolo, puișor.

– Arunc-o, te rog frumos.

– Mai încolo, bine, scumpo? Acu' am de chibzuit. Adică, tipul ăla, ce mă-sa! Nu știa să conducă. Ce tâmpit apasă pe frână în mijlocul autostrăzii? Și pe tipă ai văzut-o? Nici măcar n-avea haine pe ea. Poate i-o sugea, adică, sau ceva. Pariu că-i așa. Îi lua o muie.

– Era într-o baltă de sânge, Blaine.

– Nu-i vina mea.

– Era făcută zob. Și tipul ăla... vârat în volan.

– Tu mi-ai spus să plec de la fața locului. Tu ai zis: „Hai, să mergem“. Nu uita că tu ai fost, tu ai luat decizia!

L-am plesnit o dată peste față, surprinsă de cât de tare mă ustura palma. M-

am ridicat de pe ponton. Scândurile de lemn au scârțâit. Pontonul era vechi și fără folos, se năpustea sfidător în baltă. Am pășit peste nămolul întărit înapoi spre cabană. Pe prispă am împins ușa și m-am oprit în mijlocul odăii. Mirosea a umezeală. A luni de gătit mâncare proastă.

Nu asta e viața mea. Nu astea sunt pânzele mele de păianjen. Nu asta e întunecimea pentru care am fost concepută.

Am fost fericiți, Blaine și cu mine, pe parcursul anului, în cabană. Alungaserăm din noi drogurile. Ne trezeam în fiecare dimineață cu capul limpede. Lucram și pictam. Ne ciopliserăm o viață în tăcere. Toate acestea nu mai erau de-acum. „A fost doar un accident“, mi-am spus. „Am făcut ce trebuia făcut.“ Sigur, părăsiserăm locul accidentului, dar poate ne-ar fi percheziționat, ar fi descoperit cocsul, iarba, poate i-ar fi înscenat vreo chestie lui Blaine, ori poate ar fi aflat numele meu de familie și-ar fi împrăștiat totul pe la ziare.

M-am uitat pe geam. O dâră subțire de lumină lunară patinând pe apă. Stelele, deasupra, ca niște gămlii de lumină. Cu cât mă uitam mai mult, cu atât mi se părea mai mult că aduc a urme de gheare. Blaine era tot pe mal, dar se întinsese pe scânduri, o formă de focă aproape, rece și negru, gata parcă să alunece în apă.

Mi-am croit drum prin beznă până am găsit lampa cu kerosen. Chibrituri pe masă. Am adus lampa la viață. Am întors oglinda la perete. Nu voiam să-mi văd fața. Cocaina încă se zbuciuma în mine. Am mărit flacăra lămpii și i-am simțit dogoarea crescând. O mărgică de sudoare pe frunte. Mi-am lepădat rochia mușuroi pe podea și am urcat în pat. M-am lăsat să cad pe salteaua moale, cu fața în jos, dezbrăcată, sub cearșaf.

Încă o vedeam. Cel mai mult îi vedeam tăpile, habar nu aveam de ce, le vedeam acolo, conturate pe negrul asfaltului. Ce le făcea atât de orbitor de albe? Mi-a venit în cap un cântec vechi, răposatul meu bunic fredonând despre picioare de lut. Mi-am îngropat fața mai adânc în pernă.

Ivărul de la ușă a scos un clic. Am rămas neclintită, tremurând – părea posibil să le fac pe amândouă deodată. Pașii lui Blaine au răsunat pe podea. Respira întretăiat. I-am auzit pantofii căzând lângă sobă. A micșorat flacăra lămpii.

Mucul a sfârâit. Marginile lumii s-au făcut ceva mai întunecate. Flăcăruia a tremurat și s-a îndreptat.

– Lara, l-am auzit. Scumpo.

– Ce e?

– Auzi, n-am vrut să țin. Pe cuvânt.

S-a apropiat de pat și s-a aplecat peste mine. Îi simțeam răsuflarea pe gât. Răcoroasă, ca dedesubtul pernei.

– Am ceva pentru noi, a zis.

Mi-a tras cearșaful până jos, pe coapse. Am simțit cum îmi presară cocaină pe spate. O chestie pe care o făcuserăm împreună cu ani în urmă. N-am mișcat. Bărbia lui în adâncitura șalelor mele. Perii lui din barbă, nerași. Brațul lui mi-a cuprins cutia toracică, gura i-a poposit în mijlocul spinării mele. I-am simțit fața coborând în lungul coloanei și atingerea buzelor, distantă, fără rădăcini. A presărat iarăși pulbere, o linie groasă peste care a dat cu limba.

Devenise frenetic de-acum și trăsesse cu totul cearșaful de pe mine. Nu mai făcuserăm de câteva zile dragoste, nici măcar în Hotelul Chelsea. M-a întors cu fața spre el și mi-a zis să nu transpir, ca să nu facă cocaina cocoloașe.

– Scuze, a zis iarăși în timp ce-mi presăra coca pe burtă. N-ar fi trebuit să răcnesc așa.

L-am tras de păr în jos. Dincolo de umărul lui, nodurile abia deslușite din tavanul de lemn arătau ca niște găuri de chei.

Blaine mi-a șoptit la ureche: „Scuze, scuze, scuze“.

Ne făcuserăm inițial banii în New York, Blaine și cu mine. Pe la finele anilor șaiszeci regizase patru filme de artă alb-negru. Cel mai cunoscut, Antiohia, avea ca subiect demolarea unei clădiri vechi de pe faleză. Cadre frumoase, luate cu grijă pe film de șaisprezece milimetri, înfățișând macarale, măgăoaie

și bile pentru demolări. Anticipa mult din mișcarea artistică de după – lumină filtrată prin ziduri sparte, cadre de ferestre zăcând prin băltoace, spații arhitecturale noi create din ruperi. Filmul a fost cumpărat de un bine-cunoscut colecționar. Ulterior, Blaine a publicat un eseu despre onanismul realizatorilor de filme: peliculele, zicea, creează o formă de viață la care viața trebuia să aspire, o dorință exclusivă pentru ele însele. Eseul se termina în mijloc de propoziție. A fost publicat într-o revistă de artă obscură, însă l-a făcut remarcat pe Blaine prin cercurile la care aspira. Era un dinam de ambiție. Un alt film, Calypso, îl înfățișa pe Blaine mâncând micul dejun pe acoperișul clădirii Clock Tower, în vreme ce în spatele lui ceasul ticăia încet. Pe ambele ace de ceasornic lipise fotografiile cu Vietnamul, iar secundarul avea prins de el un călugăr arzând, care se tot rotea pe cadran.

Filmele s-au bucurat de mare succes o vreme. Telefonul suna fără oprire. Se dădeau petreceri. Comercianții de artă încercau să ne prindă în laț. Vogue i-a dedicat un profil. Fotografii l-au pus să poarte doar o eșarfă lungă, amplasată strategic. Ne-am bălăcit în laude, însă dacă stai prea mult în același râu, până și malurile se vor scurge pe lângă tine. A primit și bursă de la Guggenheim, dar de la un timp cea mai mare parte din bani se duceau pe obiceiurile noastre. Cocs, diazepam, speed, boabe, iarbă, sedative, somnifere: pe orice puteam pune mâna. Petreceam amândoi săptămâni întregi prin oraș, fără să închidem ochii mai deloc. Ne-am mutat printre păcătoșii slobozi la gură din Village. Chefuri grele, în care pășeam prin pulsația muzicii și ne pierdeam unul de celălalt câte un ceas, ba chiar câte două, trei. Nu ne deranja să-l descoperim pe celălalt în brațele altcuiva: râdeam și ne vedeam de distracție. Petreceri cu sex. Petreceri cu schimbat parteneri. Petreceri cu tras pe nas. Inhalam gaz ilariant și ne ghiftuiam cu șampanie. „Asta e fericirea“, ne strigam unul altuia peste capetele celorlalți.

Un creator de modă îmi concepușe o rochie vineție cu nasturi galbeni făcuți din amfetamine. Blaine a rupt cu dinții nasturii, unul câte unul, în vreme ce dansam. Cu cât se prăjea mai tare, cu atât se desfăcea mai mult rochia mea.

Intram pe la ieșiri și ieșeam pe la intrări. Vremea nopții nu mai era doar o chestie întunecoasă; căpăta, de fapt, lumina dimineții – nu părea mare lucru să gândești că noaptea are în ea un răsărit ori o alarmă anunțând amiaza. Obișnuiam să mergem cu mașina tocmai până în Park Avenue doar ca să le

rădem în nas portarilor cu ochii mijiți de picoteală. Ne duceam la matinee prin cinematografe pornografice din Times Square. Sora Două-Izmene. Atac la chiloței. Fete fierbinți. Întâmpinam răsăritul pe plajele smolite ale acoperișurilor din Manhattan. Ne culegeam prietenii de la clinica de dezalcoolizare din Bellevue și-i duceam cu mașina direct la crâșmă.

Totul era fabulos, până și depresiile.

Începea să mi se zbată un ochi. Încercam să-l ignor, dar îl simțeam ca pe unul dintre acele de ceasornic ale lui Blaine, mișcându-mi timpul peste față. Fusesem drăguță cândva, eu, Lara Liveman, fată din centrul țării, copil blond și privilegiat, cu un tată proprietar al unui imperiu automobilistic și o mamă norvegiancă, model. Nu mi-e frică s-o spun – eram îndeajuns de frumoasă cât să-i fac pe șoferii de taxi să se încaiere pentru mine. Simțeam însă că aceste nopți lungi mă sorbeau de vlagă. De la excesul de benzedrină, dinții mei căpătaseră o nuanță ceva mai cenușie. Ochii îmi erau opaci. Mi se părea uneori că și părul își pierduse din culoare. Ciudată senzație, să simți cum îți dispare prin foliculi viața, ca un soi de gâdilă.

În loc să lucrez la tablourile mele, mă duceam la coafură de două, de trei ori pe săptămână. Câte douăzeci și cinci de dolari ședința. Mai dădeam un bacșiș de cincisprezece și ieșeam plângând pe bulevard. Da, aveam să mă întorc cât de curând la pictat. Eram sigură. Nu-mi mai trebuia decât o zi. Decât o oră.

Cu cât munceam mai puțin, cu atât ne credeam mai valoroși. Abordasem stilul peisagistic urban abstract. Niște colecționari stăteau la pândă. Îmi trebuia doar forța de a termina lucrările. Însă, în loc să muncesc în atelier, am pășit din soarele de pe Union Square în întunericul confortabil din Max's. Mă știa toți oamenii de ordine. Mi se pune pe masă un cocktail: un Manhattan mai întâi, de gustul căruia mă clăteam apoi cu un White Russian. În câteva minute mă lua de cap. Umblam de colo colo, pălăvrăgeam, flirtam, mă hlizeam. Vedete rock în camera din dos și artiști în față. Bărbați în toaletele femeilor. Femei într-ale bărbaților, fumând, vorbind, pupându-se, trăgându-și-o. Platouri de briose cu hașiș purtate încoace și încolo. Tipi trăgând cocs prin carcase de pixuri. Timpul era amenințat atunci când mă aflam la Max's. Lumea purta ceasuri cu cadranele întoarse spre piele. Când se făcea vremea cinei era ca și cum începea o zi nouă-nouă. Uneori treceau și trei zile până să ies, într-un târziu, de acolo. Lumina mă izbea în ochi când deschideam ușa

spre Park Avenue South și Seventeenth Street. Blaine mă însoțea când și când, cel mai adesea nu, și mai erau și dăți când, sinceră să fiu, nu eram tocmai sigură.

Petrecerile curgeau șuvoi. În Village, ușa dealerului nostru, Billy Lee, era mereu deschisă. Era un bărbat înalt, subțire și chipeș. Avea un set de zaruri pe care le folosea la jocuri sexuale. Umbla o glumă, că oamenii veneau la Billy, apoi își vedeau de drum, dar cel mai adesea le venea să-și dea drumul. Apartamentul lui era înțesat cu teancuri de rețete furate, fiecare în triplu exemplar, cu număr oficial de înregistrare. Le șterpelișe de pe la cabinete medicale din Upper East Side; trecea pe lângă cabinete de la parter, pe Park și Madison, dădea cu piciorul în aparatele de aer condiționat, împingându-le spre interior, apoi se strecura pe geamul deschis. Știam un doctor în Lower East Side care completa rețetele. Billy băga câte douăzeci de pastile pe zi. Zicea uneori că-și simte inima înfășurată în jurul limbii. Avea o slăbiciune pentru ospătărițele de la Max's. Singura care-i scăpa era o blondă pe nume Debbie. Uneori îi țineam locul câte unei chelnerițe care nu ajungea la timp. Billy îmi recita la ureche din Veghea lui Finnegan, pasaje. Barosanul babardelilor. Învățase douăzeci de pagini pe de rost. Suna, cumva, ca jazzul. Mai apoi, vocea lui îmi rămânea zuruind în timpane.

În apartamentul meu și al lui Blaine adunaserăm câteva citații pentru tulburarea liniștii publice, ba fuseserăm și reținuți pentru posesie de droguri la un moment dat, însă a fost nevoie de o razie a poliției ca să ne calmeze până la urmă. O bubuitură în ușă. Polițaii dând buzna câtă frunză și iarbă. „În picioare!” Unul m-a croit peste gleznă cu un baston. Mi-a fost prea teamă să țip. Acțiunea nu fusese una obișnuită. Billy a fost săltat de pe canapea, pus la podea, lovit cu picioarele, percheziționat la piele în fața noastră. L-au luat cu cătușe la mâini, parte a unei operațiuni a Biroului Federal pentru Narcotice. Eu și Blaine am scăpat cu câte un avertisment: erau, ne-au zis, cu ochii pe noi.

Am pornit cu Blaine, ca vai de noi, prin oraș în căutare de marfă. Nimeni din cei știuți nu vindea. La Max's era închis. Bulangiii cu uitături dure de pe Little West Twelfth Street nu voiau să ne lase în cluburile lor. Peste Manhattan se coborâse negura. Am cumpărat o punguță pe Houston, dar s-a dovedit a fi praf de copt. Tot ne-am vârât nasul în ea, în eventualitatea că ar fi

putut conține fie și o rămășiță de coca. Am pornit pe Bowery, printre lălăitori beți, apoi am fost îmbrânciți într-un oblon de la o băcănie și jefuiți sub amenințarea cuțitului de trei puștani filipinezi cu gecii de piele.

Am ajuns în pragul unei farmacii din East Side. „Uite ce ne-am făcut“, a zis Blaine. Sânge pe piepții cămășii. Nu-mi puteam opri ochiul din pulsație. Am rămas acolo, simțind cum oasele îmi absorb umezeala pământului. Nici măcar n-aveam chef să mai plâng.

Un unsuros de mexican trezit devreme ne-a aruncat la picioare o monedă de-un sfert de dolar. E pluribus unum.

Era unul dintre momentele acelea din care știam că nu poate exista întoarcere. Vine un punct de la care, după ce-ai obosit să tot pierzi, decizi să te îndrepti sau măcar să încerci, să te agăți de ultimul colac de salvare, de ultima șansă. Ne-am vândut mansarda din SoHo și am cumpărat o cabană de lemn atât de departe în nordul statului, că ar fi fost un drum tare lung dacă am fi decis să ne întoarcem vreodată pe jos la Max's.

Blaine își dorise un an sau doi, poate mai mult, în pustnicie. Fără nimic perturbator. Să revină la momentul inocenței radicale. Să picteze. Să întindă pânze pe cadru. Să găsească o perspectivă originală. Nu era o idee de hipioți. Îi urâserăm dintotdeauna pe hipioți, florile, poemele lor, ideea lor fixă. Eram la ani-lumină de hipioți. Eram avangarda, cei care defineau viitorul. Ne-am pus în practică ideea de a trăi în anii douăzeci, un Scott și o Zelda debarasați de prafuri. Ne-am păstrat străvechiul automobil, ba chiar am pus să fie recondiționat, banchetele retapițate, bordul refăcut. M-am tuns în stilul epocii. Ne-am încărcat cu provizii: ouă, făină, lapte, zahăr, sare, miere, oregano, ardei iuți și hălci de carne uscată pe care le-am atârnat de tavan. Am rupt pânzele de păianjen și am umplut dulapurile cu orez, grâu, gemuri, bezele – credeam că vom ajunge, până la urmă, atât de curați. Blaine decisese că se făcuse vremea să se întoarcă la clasică pânză, să picteze în stilul lui Thomas Benton sau John Steuart Curry. Voia acel moment de puritate, de regionalism. Era sătul de colegii cu care făcuse facultatea la Cornell, alde Smithson, Turley și Matta-Clark. Realizaseră cât de mult se putuse, a zis, mai încolo nu aveau unde avansa. Stabilopozii spiralați, casele despicate și tomberoanele șterpelite erau de domeniul trecutului.

Și eu la fel – hotărâsem că voiam pulsul copacilor în lucrările mele, călătoria ierbii, niște țărână. Credeam că voi putea surprinde apa în vreun fel nou, uimitor.

Pictaserăm separat noile peisaje – balta, pescărașul albastru, tăcerea, luna cocoțată pe șaua copacilor, aripile sturzilor trecând tăios printre frunze. Scăpaserăm de droguri. Făcuserăm dragoste. Mersese totul bine, așa de bine, până la călătoria înapoi în Manhattan.

Un revărsat albastru de zori se întindea prin cameră. Blaine zăcea lăbărțat ca o epavă, peste tot patul. Imposibil de trezit. Scrâșnind din dinți în somn. Prea sfrijit parcă, cu pomeții din cale-afară de proeminenți, însă nu lipsit de atractivitate: erau momente când încă îmi amintea de un jucător de polo.

L-am lăsat în pat și am ieșit pe prispă. Abia se luminase, și dogoarea făcuse deja să se evapore de pe iarbă ploaia de peste noapte. Auzeam vag sunete de mașini circulând, un gălgâit slab, dinspre autostrada aflată la câțiva kilometri mai încolo.

Urma unui avion cu reacție despica cerul ca o liniuță de cocs pe cale să dispară.

Capul îmi bubuia, gâtlejul mi se uscaseră. Mi-a luat un moment să-mi dau seama că ultimele două zile se întâmplaseră cu adevărat: excursia în Manhattan, umilirea de la Max's, accidentul, o noapte de sex. Ceea ce fusese o viață liniștită își recăpătase larma.

M-am uitat spre șopron, unde Blaine ascunsese Pontiacul. De picturi uitaserăm. Rămăseseră în ploaie. Nici măcar nu trăseseam o folie de plastic peste ele. Stăteau așa, distruse, sprijinite de șopron, lângă niște roți vechi de căruță. M-am aplecat, am pus mâna pe ele. Un an întreg de muncă. Apa și vopseaua se scurseseră în iarbă. Ramele aveau curând să se încovoie. Ironia era fabuloasă. Atâta muncă dusă pe apa sâmbetei. Tăiatul pânzelor. Ascuțitul pensulelor. Lunile petrecute pictând.

Tamponezi o dubă și-ți vezi viața estompându-și culorile.

L-am lăsat în pace pe Blaine, nu i-am spus, am petrecut întreaga zi evitându-l. M-am plimbat prin pădure, în jurul lacului, pe drumeaguri. „Strânge-ți în jur toate lucrurile pe care le iubești“, mi-am spus, „și pregătește-te să le pierzi.“ M-am așezat pe jos, trăgând vițe din pomi; părea singurul lucru de valoare pe care-l puteam face. În acea noapte m-am dus la culcare lăsându-l pe Blaine să se uite lung peste apă, în zare, și să lingă ultimele fărâmițe de coca de pe interiorul punguței de plastic.

În dimineața următoare, cu picturile încă lepădate lângă garaj, am pornit pe jos spre orașel. Într-un stadiu anume orice lucru poate fi un semn. Pe la jumătatea drumului, un stol de grauri s-a ridicat de pe un maldăr de baterii aruncate.

Restaurantul era în capătul Străzii Mari, în umbra bisericii cu clopotniță. Un șir de camioane oprite, cu rastele goale de arme vizibile prin geamuri. Câteva berline parcate pe lângă biserică. La ușă, bălăriile își făcuseră loc prin pardoseală. Localnicii, în balansoare, întorceau capetele după mine. Mai mulți ca de obicei. Șepci pe cap și țigări în gură. Își fereau apoi la repezeală privirea, adunați între ei, pălăvrăgind. Nu mă deranja. Niciodată nu-mi dedicau cine știe cât timp.

I-am zâmbit ospătăriței, dar nu mi-a făcut semn că mă vede. M-am așezat într-unul dintre separeurile roșii, sub un tablou cu rațe în zbor. Pachețele cu zahăr, paie și șervețele erau împrăștiate pe masă. Am șters tăblia de plastic până am făcut-o lună, apoi am construit și o structură din scobitori.

Bărbații așezați pe scaune la bar erau gălăgioși și înfierbântați, dar nu deslușeam ce spun. Am simțit o panică momentană că aflaseră cumva de accident, dar părea mai presus de legile logicii.

„Calmează-te. Stai jos. Mănâncă micul dejun. Privește lumea alunecând pe lângă tine.“

Ospătărița a apărut într-un târziu și mi-a împins pe masă meniul, apoi mi-a așezat în față o cafea, fără măcar să întrebe. Își purta de obicei masca trudită ca pe un autograf, însă acum avea ceva precipitat în mișcări. S-a grăbit să se

întoarce la tejghea și și-a făcut iarăși loc printre bărbați.

Se vedeau urme mici, cafenii, pe ceașca de cafea albă, într-un loc unde nu fusese temeinic spălată. Am curățat pata cu un șervețel. Pe podea, lângă piciorul meu, am văzut un ziar, împăturit și pătat cu ou. The New York Times. Aproape se făcea anul de când nu mai citisem o gazetă. Aveam un radio la cabană, cu o manivelă pe care trebuia s-o învârtim de zor dacă voiam să aflăm ceva despre restul lumii. Am dat cu piciorul în ziar, trimițându-l în cealaltă parte a separeului. Știrile, oricare vor fi fost, nu însemnau nimic în comparație cu accidentul și cu picturile pe care le pierdusem ca urmare. Un an întreg de muncă, în zadar. M-am întrebat ce avea să se întâmple când afla Blaine. Îl și vedeam ridicându-se din pat, ciufulit, fără cămașă, scărpinându-se, poziția masculină de butonaj inghinal, ieșind afară și ridicând privirea spre șopron, trezit de un fior, dând fuga prin iarba înaltă care avea să se ridice, elastică, în urmă.

Nu făcea urât când avea draci – unul dintre lucrurile pe care le mai iubeam la el –, dar parcă vedeam cabana plină de rame de tablou făcute harcea-parcea.

Îți vine să oprești ceasurile, să stopezi totul măcar jumătate de secundă, să-ți oferi încă o șansă de a lua lucrurile de la capăt, să derulezi înapoi viața, să dez-tamponezi mașina, să o tragi înapoi, să-i restaurezi miraculos parbrizul, să-ți vezi de-ale tale nevătămat, să guști un pic din dulcele, pierdutul, bătrânul timp.

Dar uite-o că apăsarea iarăși, pata de sânge ieșind din față, lățindu-se.

Am încercat să prind privirea chelneriței. Stătea sprijinită în coate pe tejghea și trăncănea cu mușteriii. Ceva imperativ, care agita aerul din încăperea. Am tușit tare și i-am zâmbit iar. A oftat, transmițându-mi parcă: „Vin acu’, ce Dumnezeu, nu trage de mine“. A ocolit colțul tejghelei, dar s-a mai oprit o dată, în mijlocul sălii, ca să râdă la vreo glumă personalizată.

Unul dintre bărbați își desfăcuse ziarul. Fața lui Nixon, de pe prima pagină, mi-a trecut scurt pe dinainte. Părul pieptănat pe spate, poziția căutată, lăcomia din priviri. Îl urăsem mereu pe Nixon, nu din motivele evidente, ci fiindcă mi se părea că învățase nu doar să distrugă ce rămăsese în urmă, dar și să otrăvească ce avea să urmeze. Tata deținuse o parte dintr-o companie de

automobile din Detroit, și întreaga enormitate a averii familiei noastre se topise în ultimii câțiva ani. Nu voiam nici o moștenire, firește – deloc, cu nici un chip –, dar îmi vedem tinerețea scăpătând în fața ochilor, momentele acelea de aur când mă ducea tata pe umeri, mă gădila la subraț și chiar mă puneă în pat la culcare, mă pupa pe obraz, zilele acelea duse acum, făcute și mai depărtate de schimbare.

– Ce se întâmplă?

Vocea mea, cât mai normală cu putință. Ospătărița, cu pixul oprit asupra carnetului.

– N-ai auzit? Nixon nu mai e.

– L-au împușcat?

– Ei, pe dracu'. Și-a dat demisia.

– Azi?

– Nu, mâine, păpușă. Săptămâna viitoare. La Crăciun.

– Pardon?

Și-a apăsă butonul pixului de ascuțimea bărbiei.

– Ce-ai vrea?

Am bâiguit o comandă, omletă cu șuncă, și am sorbit din paharul de plastic tare cu apă.

Blițul unei imagini prin minte. Înainte să-l cunosc pe Blaine – înainte de droguri, artă și Village – fusesem îndrăgostită de un băiat din Dearborn. Se dusesse voluntar în Vietnam, se întorsese acasă cu o privire absentă și un fragment de glonț cuibărit perfect în șira spinării. Mă uluise când, în scaunul lui cu roțile, îi făcuse campanie lui Nixon la alegerile din '68, învârtindu-se prin centru, dându-și aprobarea unor lucruri pe care nu le putea pricepe. Din cauza campaniei ne despărțiserăm. Credeam că știu ce-i Vietnamul – că aveam să-l lăsăm ruinat și scaldat în sânge. Minciunile repetate devin istorie,

dar nu se transformă neapărat în adevăruri. Le înghițise pe toate, ba chiar își acoperise cu abțibilduri scaunul. NIXON ÎL IUBEȘTE PE ISUS. Umbla din ușă în ușă răspândind zvonuri despre Hubert Humphrey. Îmi cumpărase chiar și un lăntișor cu un elefant, simbol al republicanilor. Purtasem pandantivul ca să-i fac pe plac, să-i înapoiez cumva picioarele, însă era ca și cum își pierduse focul lăuntric, iar mintea îi fusese înghesuită cu de-a sila într-un sertar micuț. Mă întrebam încă ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi rămas cu el și-aș fi învățat să ridic în slăvi ignoranța. Îmi scrisese că văzuse filmul lui Blaine, Turnul cu ceas, și-l făcuse să râdă în hohote, atât de tare încât căzuse din scaun, nu se mai putuse ridica, acum trebuia să se târască, îl puteam ajuta cumva? La finalul epistolei scria: Lua-te-ar naiba, cățea fără suflet, mi-ai călcat inima în picioare. Totuși, când mi-l aminteam, îl vedeam mereu așteptându-mă sub tribunele argintii ale stadionului liceului, cu un zâmbet lățit pe față și treizeci și doi de dinți albi, scânteietori.

Mintea își execută salvele de carabină: alungă-le, vâăă-le la loc în sertar.

Am văzut-o iarăși pe fata din accident, chipul ei ivindu-se peste umărul lui. De data asta nu mai era albul tălpilor. Era întreagă și drăguță. Fără dermatograf, fără machiaj, fără prefăcătorii. Îmi zâmbea și mă întreba de ce demarasem, de ce nu voisem să stau de vorbă cu ea, de ce nu oprisem, hai, hai, te rog, chiar nu voiam să văd bucata de metal care-i despicasese șira spinării, dar asfaltul, pe care-l atinsese blând la optzeci de kilometri pe oră?

– Ești bine? a întrebat chelnerița, făcând să alunece pe blatul mesei, spre mine, farfuria cu mâncare.

– Bine, mda.

S-a uitat la mine de parcă, cine știe, veneam din spațiul cosmic. Să nu vrei cafea, ce-i asta? Repede, să sunăm la Biroul pentru Prevenirea Activităților Ne-americe.

„Lua-te-ar dracu’“, am gândit. „Lasă-mă în pace. Întoarce-te la ceștile tale nespălate.“

Am rămas tăcută, i-am zâmbit. Omleta era umedă și cleioasă. Am luat o singură înghițitură și am simțit cum mi se frământă untura în stomac. M-am

aplecăt, am întins pe sub masă piciorul, am tras cu el ziarul de ieri, l-am ridicat. Era deschis la un articol despre un tip care mersese pe un cablu întins între turnurile World Trade Center. Vreme de șase ani analizase temeinic clădirea și, până la urmă, nu doar pășise, ci și dansase pe cablu, ba chiar se întinsese de-a lungul lui. Omul zicea că dacă vedea portocale, îi venea să jongleze cu ele, și, dacă vedea zgârie-nori, îi venea să se plimbe printre ei. M-am întrebat ce-ar fi fost dacă se plimba până aici, la birt, și găsea bucățile din mine răspândite peste tot, prea multe ca să faci jonglerii cu ele.

Restul paginilor le-am răsfoit în grabă. Ceva despre Cipru, ceva cu tratarea apelor, o crimă în Brooklyn, dar mai ales Nixon, Ford și Watergate. Nu știam mare lucru despre scandal. Nu urmăream așa ceva, nici eu și nici Blaine: politică instituționalizată, la apogeul împietririi sale. Un alt soi de napalm căzând peste casele noastre. Mă bucuram să-l văd pe Nixon că demisionează, însă asta nu vestea tocmai o revoluție. N-avea să se întâmple altceva decât că Ford, după ce-i treceau primele o sută de zile din mandat, avea să comande și mai multe bombe. Mi se părea că nu se întâmplase mai nimic bun din ziua în care Sirhan Sirhan apăsase acel trăgaci răuvoitor. Idila se terminase. Libertatea era un cuvânt aflat pe buzele tuturor, dar pe care nu-l știa nici unul. Nu prea mai aveai pentru ce să mori, în afara dreptului de a rămâne ciudățel.

În ziar nu se menționa nimic despre vreun accident pe autostrada FDR, nici măcar un paragraf ascuns de pliul paginii.

Însă ea rămânea acolo și încă mă privea. Nu șoferul mă ținea ca pe ace – nu-mi dădeam seama de motiv –, ci ea, doar ea. Îmi făceam loc prin umbre într-acolo, motorul mașinii încă se văieta și ea avea un halo de cioburi. Cât de mare ești, Doamne? Salveaz-o. Ridic-o de pe asfalt, scutură-i frânturile de sticlă din păr. Salveaz-o aici și acum, înjgheabă-i iarăși laolaltă trupul schilodit.

Mă durea capul. Simțeam că mi se împrăstie mințile. Mai aveam un pic și leșinam în separeu. Poate că erau drogurile, ieșindu-mi din corp. Am luat o felie de pâine prăjită și am ridicat-o la buze, însă până și izul de unt îmi făcea greață.

Am văzut pe geam o mașină cu anvelope albe, de epocă, la cotul drumului. Mi-a luat o clipă să-mi dau seama că nu e o halucinație. Portiera s-a deschis și

o talpă a atins pământul. Blaine a coborât și și-a umbrit ochii cu palma. Era aproape exact același gest pe care-l făcuse cu două zile în urmă pe autostradă. Purta o cămașă de flanel și blugi. Nimic învechit. Arăta de parcă ar fi fost de fel din nordul statului. Și-a dat pe spate părul care-i cădea peste ochi. Cât a traversat strada, circulația auto a orașelului s-a oprit pentru el. Cu mâinile adâncite în buzunare, a pășit pe lângă vitrina birtului și mi-a aruncat un zâmbet. Avea în mers ceva ciudat, săltăreț, umbla cu partea de sus a corpului înclinată un pic pe spate. Arăta ca un tip din reclame, un fals care-ți sărea în ochi. Parcă-l vedeam, deodată, la costum în dungi. A zâmbit iar. Poate că auzise despre Nixon. Mai probabil, nu văzuse încă picturile, distruse dincolo de orice putință de refacere.

Clopoțelul s-a auzit la ușă, l-am văzut făcându-i din mână ospătăriței și salutându-i din cap pe bărbați. Din buzunarul cămășii i se ițea o spatulă de metal.

– Ești palidă, scumpo.

– Nixon a demisionat, am zis.

A zâmbit cu toată gura, s-a aplecat peste masă și m-a sărutat.

– Mare figură, Dickey al nostru. Ghici ce? Am găsit picturile.

M-am cutremurat.

– S-au dus pe copcă, a zis.

– Ce?

– Au rămas în ploaie, alaltăieri.

– Am văzut.

– Au cu totul alt aspect.

– Îmi pare rău.

– Îți pare rău?

– Mda, îmi pare rău, Blaine, îmi pare rău.

– Ei, ei, stai așa.

– Ei ce, Blaine?

– Nu vezi? a zis. I-ai dat un final diferit. Devine nouă. Nu-ți dai seama?

Am ridicat fața spre el, l-am privit drept în ochi și-am zis că nu, nu-mi dădeam. Nu-mi dădeam seama de nimic, de absolut nici un rahat.

– Fata aia a fost omorâtă, am spus.

– Of, Doamne, nu începe iar.

– Iar? A fost alaltăieri, Blaine.

– De câte ori să-ți tot spun? Nu-i vina noastră. Revino-ți. Și coboară în pizda mă-sii vocea, Lara, ne aude lumea, ce pana mea.

A întins brațul și m-a luat de mână, cu ochi mijiți și uitătură fixă: „Nu e vina noastră, nu e vina noastră, nu e vina noastră“.

Că doar nu mersese cu viteză, a zis, și nici nu avusese de gând să ciocnească în dos vreun tâmpit care nu știe să conducă. Chestiile se întâmplă. Chestiile se tamponează.

Mi-a înhățat un crâmpei de omletă. A rămas cu furculița suspendată în aer, pe jumătate îndreptată spre mine. A coborât ochii, a băgat omleta în gură, a mestecat-o alene.

Era de parcă voia să mă întărâte cu o glumă cretină.

– Un moment de satori, a zis.

– Are legătură cu ea?

– Trebuie să te oprești, Lara. Trebuie să te aduni. Ascultă-mă.

– Privitor la Nixon?

– Nu, nu privitor la Nixon. Mă doare-n cur de Nixon. Istoria o să se ocupe de Nixon. Ascultă-mă, te rog. Te porți nebunește.

– A fost o fată care a murit.

– Gata, până aici. Revino-ți odată.

– Poate a murit și el, tipul.

– Taci. Odată. Abia i-am atins, atât, nimic altceva. Nu-i funcționau luminile de frână.

Chiar atunci s-a apropiat chelnerița, și Blaine mi-a dat drumul la mână. Și-a comandat un Trophy cu ouă, extra-șuncă și cârnați de vânat. Când chelnerița a dat să plece, i-a zâmbit, a privit-o cum se îndepărtează, cum pășește legănat.

– Uite ce-i, a zis, are de-a face cu timpul. Dacă stai să te gândești. Sunt despre timp.

– Cine?

– Picturile. Sunt un comentariu la trecerea timpului.

– Of, Hristoase, Blaine.

Avea în ochi o lucire cum nu mai văzusem să aibă de mult. A spintecat niște pliculețe cu zahăr, le-a trântit în cafea. Niște granule s-au risipit pe masă.

– Ascultă-mă. Am pictat în stilul anilor douăzeci, da? Și am trăit perioada, așa-i? E un meșteșug acolo, adică... erau bine ancorate, lucrările, ai zis-o chiar tu. Și se refereau la o epocă trecută, da? Își păstrau rigorile formale. Aveau o armură stilistică pe ele, corect? O monotonie chiar. Fiindcă au fost create anume așa. Le-am cultivat. Dar vezi ce le-a făcut vremea?

– Am văzut, cum să nu.

– Bun, am ieșit azi, de dimineață, și era să cad lat când am văzut în ce hal

erau. Dar după aia am început să mă uit peste ele. Și mi s-au părut frumoase și distruse. Nu-ți dai seama?

– Nu.

– Ce se întâmplă dacă facem o serie de picturi și le lăsăm afară, bătute de vreme? Îngăduim prezentului să lucreze asupra trecutului. Ne-ar putea ieși ceva radical de aici. Să pictăm în stilul din trecut și să lăsăm prezentul să distrugă lucrările. Intemperiiile devin aici forța imaginativă. Lumea adevărată își pune pecetea asupra artei noastre. I-ai dat, deci, un final diferit. Și apoi l-ai reinterpretat. E perfect, te-ai prins?

– Fata aia a murit, Blaine.

– Las-o baltă.

– Nu, n-am de gând s-o las baltă.

Și-a azvârlit mâinile în sus, apoi le-a lăsat să cadă cu putere pe masă. Granulele solitare de zahăr au săltat. Câțiva dintre bărbații de la bar au întors capetele spre noi.

– Ce căcat, a zis. N-are rost să vorbesc cu tine.

I-a sosit micul dejun și l-a mâncat posac. Mă tot măsoara cu privirea, așteptând parcă să mă preschimb fără veste, să devin frumusețea cu care se însurase cândva, însă ochii îi erau albaștri și plini de ură. A înfulecat cu un fel de sălbăticie cârnatul, l-a înțepat ca și cum îl înfuria chestia aia care fusese cândva în viață. Pe la colțul gurii, unde nu se bărbierise cu grijă, îi rămăsese o cojiță de ou. A încercat să vorbească despre proiectul lui cel nou, că se putea găsi pretutindeni semnificație. Vocea îi bâzâia ca o muscă prinsă în capcană. Dorința lui de siguranță, de sens. Avea nevoie ca eu să fac parte din tiparele lui. M-am simțit îmboldită să-i spun că-mi petrecusem de fapt toată viața iubindu-l cu adevărat pe acolitul lui Nixon din scaunul cu roțile, că de atunci totul fusese aflare în treabă, chestii juvenile și fără folos, obositoare, pe deasupra, toată arta noastră, toate proiectele, eșecurile erau doar spoială și-atât, nimic nu conta nici atâtica, însă m-am mulțumit să stau pe banchetă și să tac, ascultând zumzetul slab al vocilor de la tejghea și zăngănitul furculițelor

atinse de farfurii.

– Am terminat aici, a zis Blaine.

A pocnit din degete, și chelnerița a sosit în goană. I-a lăsat un bacșiș extravagant, după care am ieșit afară, la lumina soarelui.

Blaine și-a împins pe nas o pereche de ochelari de soare gigantici, a mărit pasul și a pornit spre atelierul auto din capătul Străzii Mari. M-am luat după el, la o oarecare distanță. Nu s-a întors, nu s-a oprit să mă aștepte.

– Hei, omule, primești o comandă specială? s-a adresat unei perechi de picioare care se vedeau ieșind de sub o mașină.

– Ce-ți trebuie, amice?

– Ar fi de schimbat un far pentru un Pontiac din 1927. Și o apărătoare din față.

– O ce?

– Poți să faci rost de ele, ori nu?

– Suntem în America, șefu’.

– Atunci fă rost de ele.

– Durează, prietene. Și costă bani.

– Nici o problemă, a zis Blaine. Am de amândouă.

Mecanicul s-a scobit în dinți, apoi a rânjit. S-a urnit cu greutate spre un pupitru înțesat: dosare, rumeguș de la ascuțit creioane și poze cu fete despuiate, desprinse din calendare. Mâinile lui Blaine tremurau, dar nu-i păsa; era prea prins de el însuși și de ce-o să facă cu picturile după ce era reparată mașina. De îndată ce farul și apărătoarea puteau fi drese, întreaga problemă avea să cadă în uitare și el urma să se apuce de lucru. Habar nu aveam cât avea să-l țină această nouă obsesie – o oră, încă un an, o viață întreagă?

- Vii? m-a întrebat Blaine când am ieșit din atelier.
- Prefer să merg pe jos.
- Ar trebui să filmăm, a zis. Cum e pictată seria asta nouă și așa mai departe. Totul, de la bun început. Ar trebui să documentăm totul, nu crezi?

Un rând de fumători se întindea în față la Spitalul Metropolitan de pe Ninety-eight cu First Avenue. Fiecare arăta ca ultima lui țigară, cenușiu și gata să cadă. Triajul, dincolo de ușile rotative, era plin ochi. Un alt nor de fum înăuntru. Băltoace de sânge pe podea. Drogangii eșuați pe banchete. Era genul de spital care arăta de parcă i-ar fi trebuit un spital al său.

M-am strecurat prin îmbulzeala densă. Era a cincea recepție pe care o vizitam, și începeam să cred că poate atât șoferul, cât și tânăra fuseseră omorâți la impact și duși direct la morgă.

Un paznic mi-a indicat un ghișeu de informații. Un geam montat în peretele unei camere nemarcate, la capătul coridorului. Geamul încadra o femeie corpulentă. De la distanță părea că stă băgată într-un televizor. Ochelarii i se bălăngăneau la baza gâtului. M-am furișat la ferestruică și i-am relatat în șoaptă despre un bărbat și o femeie, despre posibilitatea să fi fost aduși acolo, în urma unui accident auto, miercuri după-amiază.

- A, sunteți o rudă? a zis fără măcar să ridice privirea.
- Da, m-am bâlbâit. Verișoară.
- Și-ați venit după lucrurile lui?
- După ce?

M-a măsurat iute din ochi.

- Lucrurile lui?
- Da.

– Trebuie să semnați pentru ele.

În nici cincisprezece minute m-am trezit în mână cu o cutie care conținea posesiunile răposatului John A. Corrigan. Constau într-o pereche de pantaloni negri despicați pe latură de foarfeci medicali, o cămașă neagră, un maiou alb pătat, chiloți și șosete într-o pungă de plastic, o medalie religioasă, o pereche de teniși negri cu tălpile găurite de purtare, permisul de conducere, o amendă pentru parcare ilegală pe John Street la ora 7.44 în ziua de miercuri, 7 august, un pachet cu tutun de rulat, foițe, câțiva dolari și, bizar, un breloc pentru chei cu imaginea a doi copii mici, negri, pe el. Mai era și o brichetă rozalie, care părea în răspăr cu toate celelalte obiecte. Nu voiam cutia. O luasem din stânjeneală, dintr-un sentiment al datoriei față de minciuna mea, o obligație de a nu mă face de râs, ba chiar ca să-mi salvez pielea. Începusem să mă gândesc că poate părăsirea locului accidentului era omor prin imprudență sau vreo altă infracțiune, ceva, și că acum fusese săvârșită o a doua infracțiune, nu tocmai încărcată de consecințe, dar senzația mă îngrețoșa. Îmi venea să las cutia pe treptele spitalului și să fug de mine însămi. Pusesem toate evenimentele în mișcare, și nu avuseseră pentru mine decât o mână de chestii luate de la un mort. Era limpede că situația mă depășea. Se făcuse vremea să mă întorc acasă, dar uite că luam cu mine și bagajul însângerat al mortului. M-am holbat la permis. Arăta mai tânăr decât îl înfățișa cadrul înghețat în memoria mea. Niște ochi ciudat de temători, uitându-se în zare, dincolo de aparat.

– Și fata?

– Decedată la locul accidentului, a zis femeia, cu voce fără inflexiuni. S-a uitat apoi la mine și și-a potrivit ochelarii pe nas. Altceva?

– Nu, mersi, am bâiguit.

Am putut pune laolaltă doar că John A. Corrigan – născut pe 15 ianuarie 1943, un metru șaptezeci și opt, șaptezeci de kilograme, ochi albaștri – era probabil tatăl copilașilor negri din Bronx. Poate fusese însurat cu fata aruncată prin parbriz. Poate copilele care apăreau pe breloc erau fiicele lui, ajunse mari între timp. Ori poate era vreo chestie clandestină, cum spusese Blaine, poate avusese o relație extraconjugală cu femeia moartă.

O fotocopie care conținea câteva informații medicale era pusă împăturită la fundul cutiei: biletul de externare. Mâzgăleala era aproape de nedescifrat. Tamponadă cardiacă. Clindamycin, 300 mg. M-am găsit, un moment, iarăși pe autostradă. Apărătoarea curbată din față atingând spatele mașinii lui, eu învârtindu-mă, de data asta, în duba cea mare și cafenie. Ziduri, parapete, apă.

Mirosul cămășii lui mi s-a ridicat spre nări când am ieșit la aer curat. Mi-a venit cheful bizar de a-i împărți tabacul fumătorilor strânși pe-afară.

O ceată de puști portoricani se învârteau pe lângă Pontiac. Purtau bascheți colorați, pantaloni foarte evazați și aveau, înfipite sub mânecile tricourilor, pachete de țigări. Mi-au adulmecat agitația când m-am strecurat printre ei. Un băiat înalt și slab a întins mâna peste umărul meu și-a tras din cutie punga de plastic cu chiloții lui Corrigan, a scos un fals țipăt de groază și a lepădat-o pe jos. Ceilalți au râs ca o haită de hiene. M-am aplecat să culeg punga, dar am simțit atingerea în treacăt a unei palme pe sân.

M-am înfoiat cât de tare am putut și m-am uitat în ochii băiatului.

– Să nu îndrăznești.

Mă simțeam mult mai vârstnică decât cei douăzeci și opt de ani ai mei, de parcă mi se adăugaseră niște decenii în ultimele câteva zile. A dat doi pași înapoi.

– Mă uitam și io, atâta.

– Nu te mai uita.

– Ia-mă și pă mine la o plimbare.

– Pontiac! a răcnit un puștan. Pentru Oropsitu' Negru, Tanti, Îi Alt Cadillac!

– Hai, ia-mă la plimbare, tanti!

Alte hlizeli.

Am văzut peste umăr un paznic de la spital apropiindu-se. Purta o tichie africană și pășea elastic spre noi, zicând ceva într-o stație. Băieții s-au

împrăștiat și-au luat-o la fugă pe stradă chiuind.

– Ați pățit ceva, doamnă? m-a întrebat paznicul.

Îmi tremurau mâinile pe chei. Mă tot gândeam că paznicul are să dea roată prin fața mașinii, o să vadă farul spart și o să pună cap la cap lucrurile, însă m-a ghidat spre ieșirea către stradă. L-am văzut culegând punga cu lenjerie de corp pe care o lepădasem pe asfalt. A ținut-o o clipă în aer, apoi a dat din umeri și a azvârlit-o într-un coș de gunoi din marginea drumului.

Am virat spre Second Avenue fără să mă pot opri din bocit.

Mă dusesem în oraș, în principiu, ca să-i cumpăr un nou tip de cameră video lui Blaine, cu care să înregistreze voiajul noilor sale picturi. Dar singurele magazine pe care le știam erau tocmai pe Fourteenth Street, pe lângă locuința mea de altădată. Cine spusese că nu te mai poți întoarce acasă? În loc s-o apuc într-acolo, m-am trezit că șofez către West Side. Până într-o zonă de parcare în Riverside Park, lângă apă. Cutia de carton se afla alături de mine, pe scaunul din dreapta. Viața neștiută a unui om. Nu mai făcusem așa ceva înainte. Dârzenia mea pătrunsese în lume și devenise combustibilă. Prea ușor mi-o dăduseră, o semnătură și la revedere. M-am gândit să arunc cutia cu totul, în Hudson, însă există lucruri pe care nu ne putem sili să le facem. M-am uitat iarăși la fotografia lui. Nu el mă călăuzise acolo, ci fata. Despre ea tot nu aflasem nimic. N-avea pic de noimă. Ce puteam face? Să practic o nouă formă de reînviere?

M-am dat jos din mașină, am pescuit într-un coș de gunoi din preajmă după un ziar și i-am parcurs la repezeală paginile, căutând anunțuri mortuare sau vreun necrolog. Era unul, un editorial, pentru America lui Nixon, dar nu și pentru o tânără negresă prinsă într-o coliziune cu fugă de la locul accidentului.

Mi-am adunat tot curajul și am pornit spre Bronx, spre adresa trecută în permis. Cvariale întregi de parcele abandonate. Garduri din plasă de metal împodobite cu pungi de plastic sfâșiate. Arbori-trompetă sfrijiți, aplecați de vânt. Ateliere auto. Mașini noi și uzate. Duhoarea de cauciuc și cărămizi arse. Pe un zid scund, cineva scrisese: DANTE A DISPĂRUT DEJA.

Mi-a luat secole să găsesc locul. La margine, pe drumul expres Major Deegan, erau două mașini de poliție. Într-una, doi polițai își puseseră o cutie cu gogoși între ei, pe bord, ca la o emisiune TV de mâna a treia. S-au holbat la mine cu gurile căscate când am tras lângă ei mașina. Îmi pierdusem orice urmă de frică. Dacă voiau să mă aresteze pentru fugă de la locul accidentului, n-aveau decât.

– Ăsta-i un cartier mai deocheat, doamnă, a zis unul, cu accent nazal de New York. O mașină ca asta are să atragă niște uitături.

– Cu ce vă putem ajuta, doamnă? m-a întrebat celălalt.

– Să nu-mi mai spuneți „doamnă“, poate?

– Ifose, ha?

– Ce poftești, madam? Pe-aici găsești doar belele.

Ca să-i confirme spusele parcă, un imens camion frigorific a încetinit la semafor, șoferul a coborât geamul, dând să se apropie ușor de bordură, s-a uitat afară și, la vederea mașinii de poliție, s-a grăbit să ia viteză.

– Azi nu dai la fofa tuciurie, a strigat un polițist după camionul în trecere.

Cel scund s-a făcut un pic palid când m-a privit din nou și mi-a adresat un zâmbet timid care i-a încrețit pleoapele. Și-a dus mâinile către sulul de grăsime care i se umfla în dreptul mijlocului.

– Astăzi e oprită afacerea, a zis aproape ca și cum s-ar fi rugat de iertare.

– Ce putem face pentru mata, deci, donșoară? a intervenit celălalt.

– Vreau să înapoiez ceva.

– Așa?

– Am aici lucrurile astea. În mașină.

– De unde-ai scos-o? Ce-i cu ea? E de pe la 1850?

– Soțul meu e proprietarul.

Două zâmbete cu buzele strânse, dar fără să pară câtuși de puțin deranjați că i-am mai scos din amorțeală. S-au dat jos din mașina lor și au început să dea târcoale, să atingă cu palma bordul de lemn, să se minuneze la frâna de mână. Mă întrebasesm adesea dacă Blaine și cu mine nu dăduserăm în doaga asta cu anii douăzeci doar ca să putem păstra automobilul. Ori de câte ori mă suiam în el, mi se părea că revin la vremuri mai simple.

Al doilea agent de poliție a aruncat un ochi în cutia cu obiecte. Erau dezgustătoare, dar nici eu nu mă prea aflu în poziția de a deschide gura. Am simțit o împunsătură bruscă de vinovăție pentru punga de plastic pe care o abandonasem la spital, de parcă ar fi fost cumva nevoie de ea acum, ca să completeze persoana care nu era de față. Polițistul a luat formularul de amendă, apoi permisul de pe fundul cutiei. Cel mai tânăr a dat din cap.

– Hei, ăsta-i tipul irlandez, preotul.

– Chiar el.

– Țăla care ne făcea cu ou și cu oțet. Din cauza târfelor. Și conducea duba aia haioasă.

– E acolo, la etajul cinci. Adică frate-său e. Face ordine prin chestii.

– Preot? am zis.

– Un fel de călugăr. Unul din tipii ăia care muncesc. Ceva cu eliberare, teologianist de ăia.

– Teolog.

– Unul dintre gagiii care cred că Isus stătea pe ajutor social.

Am simțit un puseu de ură, apoi le-am spus celor doi agenți că sunt administrator la spital și că obiectele trebuie returnate – ar fi fost buni să le ducă ei fratelui mortului?

– Nu-i treaba noastră, donșoară.

– Vezi cărarea de-acolo? Prin margine? Mergi pe ea până la al patrulea bloc maro. Intri prin stânga. Iei liftul.

– Sau urci pe scări.

– Dar să ai grijă.

M-am întrebat de câte jigodii era nevoie ca să strângă de o secție de poliție. Războiul îi făcuse mai gălăgioși, prinseseră curaj. Pășeau țațoș. Zece mii de oameni la tunurile cu apă. Împușcă-i pe negrotei. Dă-le la cap radicalilor. Îți place, nu-ți place, n-ai ce face. Nu crede nimic decât dacă auzi de la noi.

Am pornit spre blocurile de apartamente. Un fior de groază. E greu să-ți liniștești inima când tresaltă atât de tare. Văzusem, copilă fiind, cai încercând să intre în râu, să se răcorească. Îi urmărești cum pornesc de lângă pâlcul de castani, pe coastă în jos, prin noroi, alungând muștele cu cozile, adâncindu-se tot mai mult, până ce ori ajung să înoate o clipă, ori se întorc pe mal. Le recunoșteam tiparul fricii, știam că e în el ceva rușinos – aceste clădiri înalte nu erau o țară care existase în tinerețea ori în arta mea sau oriunde altundeva. Fusesem o fată grijulie. Nici cu droguri în sistem n-aș fi cutezat să pun piciorul într-un asemenea loc. M-am străduit să pășesc mai departe. M-am apucat să număr crăpăturile din pavaj. Chiștoace. Scrisori nedeschise, cu urme de tălpi pe ele. Cioburi de sticlă. Cineva a şuierat, dar nu m-am uitat într-acolo. De pe un geam deschis se ridicau vapori de marijuana. Nu mă simțeam deloc, la început, ca și cum aș fi pătruns în apă: mai degrabă ca și cum aș fi transportat găleți cu sânge departe de corpul meu și le-aș fi simțit la orice mișcare revărsarea, plescăitul.

Rămășițele uscate și cafenii ale unui ornament cu motive florale atârnav deasupra ușilor de la intrare. Pe hol, căsuțele poștale erau îndoite, cu urme de arsură. Se simțea un iz puturos de spray contra gândacilor. Neoanele din tavan fuseseră, cine știe de ce, acoperite cu vopsea neagră.

O doamnă corpulentă, între două vârste, purtând o rochie cu model floral, aștepta înaintea liftului. A dat cu piciorul într-un ac folosit, oftând. Acul s-a oprit într-un ungher, cu o mărgică de sânge în vârf. I-am răspuns la înclinarea din cap și a zâmbet. Dinții ei albi. Șiragul de perle false săltându-i la gât.

– Plăcută vreme, i-am zis, cu toate că știam amândouă exact ce fel de vreme era.

Liftul s-a ridicat. Cai intrând în râu. Uitați cum mă înec.

I-am zis la revedere la etajul cinci și femeia a continuat să urce, cu cablurile scoțând un sunet ca de crengi uscate rupându-se.

Lângă pragul ușii, afară, se adunase ceva lume, femei de culoare în mare parte, în haine cernite care arătau ca și cum n-ar fi fost ale lor, de parcă le-ar fi închiriat cu ziua. Machiajul era amănuntul care le trăda, gros, țițător, una chiar cu sclipici argintiu pe la ochii arătând obosiți, consumați. Polițaii ziseseră ceva despre târfe: mi-a trecut prin cap fulgerător că fata fusese, poate, prostituată. Am încercat un moment de ușurare, de recunoștință, după care mi-am dat seama și m-am oprit încremenită, simțind că se prăbușesc pereții pe mine. Atât de josnică eram?

Ce făceam era de neiertat, o știam prea bine. Îmi simțeam pieptul înfiorat sub bluză, dar femeile mi-au făcut loc să trec prin cortina lor de mâhnire.

Ușa era deschisă. Înăuntru, o tânără spăla podeaua. Avea o față ca desprinsă dintr-un mozaic spaniol. Ochii îi erau întunecați cu dâre de rimel. La gât purta un lănișor simplu de argint. Nu era, se vedea clar, prostituată. Am simțit îndată că nu sunt îmbrăcată potrivit cu ocazia, că mă vâr în tăcerea ei. În spate, un duplicat al bărbatului din fotografia de pe permis, doar că mai solid, mai fâlcos, cu peri mai puțini în barbă. Vederea lui mi-a tăiat suflarea. Era îmbrăcat cu cămașă albă, cravată neagră și sacou. Fața îi era lată și un pic înroșită, ochii, umflați de mâhnire. Am bâiguit că eram de la spital și că venisem să las niște lucruri care aparținuseră unui anume domn Corrigan.

– Ciaran Corrigan, a zis bărbatul pășind spre mine și întinzându-mi mâna.

Mi s-a părut, la o primă vedere, genul de bărbat care ar fi fost cât se poate de mulțumit să stea în pat și să rezolve cuvinte încrucișate. A luat cutia, s-a uitat înăuntru, a căutat prin ea. A ajuns la breloc și l-a privit lung, apoi l-a băgat în buzunar.

– Mulțam, a zis. Am uitat să luăm și lucrurile astea.

Avea un pic de accent, nu foarte pronunțat, însă o postură corporală cum mai văzusem și la alți irlandezi, gheboșat în el însuși și totuși extrem de alert. Femeia cu chip spaniol a luat cămașa și a dus-o în bucătărie. S-a oprit lângă chiuvetă și a adulmecat lacom bucata de pânză. Urmele negre de sânge erau încă vizibile. M-a căutat cu privirea, apoi și-a coborât ochii spre podea. Pieptul mic i s-a cutremurat. A dat brusc drumul la apă, a vârât pânza sub jet și a început să o frece, de parcă John A. Corrigan ar fi putut apărea deodată, dornic s-o poarte iar. Era evident că nu eram nici dorită și nici nu era nevoie de mine, însă ceva mă țintuia pe loc.

– Avem o slujbă funerară în patruzeci și cinci de minute, mi-a spus tipul. Mă scuzați.

În apartamentul de deasupra s-a auzit cum e trasă apa la toaletă.

– A fost și o fată, una tânără, am zis.

– Da, e înmormântarea ei. Mama ei o să iasă din închisoare pentru asta. Așa am auzit. Îi dau drumul o oră sau două. Slujba fratelui meu e mâine. Incinerare. Au fost niște încurcături. Nu aveți de ce vă face griji.

– Înțeleg.

– Dacă-mi permiteți...

– Sigur.

Un preot scund și îndesat și-a făcut intrarea în apartament, prezentându-se drept părintele Marek. Irlandezul i-a strâns mâna. S-a uitat la mine întrebând parcă ce mai căutam acolo. M-am îndreptat spre ușă, dar în prag m-am oprit și m-am răsucit pe călcâie. Părea că încuietorile de la ușă fuseseră sparte de mai multe ori.

Femeia spaniolă era încă în bucătărie, unde agățase cămașa udă pe umeras, deasupra chiuvetei. A rămas acolo cu capul plecat, de parcă ar fi încercat să-și amintească. Și-a lipit iarăși fața de cămașă.

M-am întors spre irlandez, bâlbâindu-mă.

– Nu vă supărați... aș putea să particip la înmormântarea fetei?

A ridicat din umeri și s-a uitat la preot, care a desenat iute o hartă pe un petic de hârtie, parcă bucuros că are ceva de făcut. M-a luat de cot și am ieșit împreună pe coridor.

– Aveți ceva influență? a vrut să știe preotul.

– Influență?

– Păi... fratele lui a insistat să fie incinerat înainte să se întoarcă în Irlanda. Măine. Și mă întrebam dacă n-ați putea să-l convingeți să renunțe.

– De ce?

– E împotriva credinței noastre, a zis.

Undeva pe coridor, o femeie începuse să se jeluiască. S-a oprit însă când irlandezul a ieșit pe ușă. Își strânsese temeinic cravata pe gâtlee, iar sacoul îi era bine tras pe umeri. Îl urma femeia spaniolă, care emana o mândrie plină de demnitate. Pe coridor s-a lăsat tăcerea. A apăsât pe butonul liftului și s-a uitat la mine.

– Îmi pare rău, i-am zis preotului. N-am pic de influență.

M-am dezbrătat de el și m-am grăbit spre ascensor, care tocmai se închidea. Irlandezul a băgat mâna în spațiul dintre uși și le-a ținut pentru mine, apoi am pornit. Femeia spaniolă mi-a zâmbit reținut și a zis că-i părea rău, nu putea merge la înmormântarea fetei, trebuia să se ducă acasă, să aibă grijă de copiii ei, dar era bucuroasă că avea cine să-l însoțească pe Ciaran.

M-am oferit, fără să stau pe gânduri, să-l duc cu mașina, dar a zis nu, i se ceruse să facă parte din cortegiul funerar, nu știa de ce.

Și-a frânt neliniștit mâinile, pășind în lumina soarelui.

– Nici n-am cunoscut-o pe fată, a zis.

– Cum o chema?

– Nu știu. Maică-sa e Tillie. O spusese cu o intonație coborâtoare, finală, însă a adăugat îndată: Cred că-i zicea Jazzlyn, sau așa ceva.

Am parcat lângă cimitirul St. Raymond's din Throg Neck, destul de departe cât să nu vadă nimeni mașina. Dinspre drumul expres se auzea un zumzet surd, însă cu cât mă apropiam, cu atât simțeam aerul umplându-se de mirosul ierbii abia tăiate. Se ridica, abia simțit, și un iz dinspre estuarul Long Island.

Copacii erau înalți, lăsau să treacă sulite de lumină printre ei. Greu de crezut că era tot Bronx și acolo, deși am văzut și graffiti mângălite pe câteva mausolee și am observat că niște pietre de căpătâi de lângă poartă fuseseră vandalizate. Erau mai multe înmormântări în desfășurare, mare parte dintre ele în cimitirul nou, însă era destul de ușor să-ți dai seama care grup era al fetei. Duceau sicriul spre cimitirul vechi, pe drumul mărginit de copaci. Copiii erau îmbrăcați în alb imaculat, însă ținutele femeilor arătau de parcă ar fi fost încropite la nimereală, fuste prea scurte, tocuri prea înalte, decolteuri acoperite cu eșarfe înfășurate pe gât. Ziceai că vin de la o bizară lichidare de stoc: haine colorate și costisitoare ascunse sub fâșii și petice de întuneric. Irlandezul, printre ele, arăta palid de-a binelea, nespus de alb.

Un bărbat într-un costum țipător, având pe cap o pălărie cu pană vineție, se ținea pe urma procesiunii. Părea luat de la droguri și răuvoitor. Purta pe sub sacou o bluză strâmtă pe gât și un lanț de aur de care atârna o lingură.

Un băiat nu mai mare de opt ani cânta la saxofon, minunat, ca un bizar copil-toboșar din vremea Războiului Civil. Muzica se răspândea în salve sincopate peste cimitir.

M-am așinut mai în spate, pe lângă drum, pe un petic de iarbă rămasă netunsă, însă, după ce-a început slujba, fratele lui John A. Corrigan mi-a prins privirea și mi-a făcut semn să vin mai aproape. Nu erau, cu totul, mai mult de douăzeci de persoane adunate în jurul gropii, dar câteva femei tinere plângeau cu sughițuri.

– Ciaran, a zis iarăși, întinzând mâna, de parcă aş fi uitat.

Mi-a zâmbit cu buzele strânse, jenat. Eram singurii albi de acolo. Îmi venea să întind brațul, să-i îndrept cravata, să-i așez părul ciufulit, să-l dichisesc.

O femeie – nu putea fi decât mama fetei moarte – suspina între doi bărbați în costume. O altă femeie, mai tânără, a făcut un pas spre ea. Și-a scos de după gât un șal frumos, negru, și l-a întins peste umerii mamei.

– Mersi, Ange.

Predicatorul – un negru elegant, subțiratic – a tușit, făcând mulțimea să amuțească. A început un discurs despre spiritul care triumfă în căderea cărnii, despre cum să învățăm a recunoaște absența trupului și cum să slăvim prezența a ceea ce rămâne în urma sa. Jazzlyn avusese o viață grea, a zis. Moartea nu putea justifica ori explica asta. Un mormânt nu nivelează suferințele de pe parcursul vieților noastre. Poate că nu era locul ori timpul, a zis, dar intenționa oricum să vorbească despre dreptate. Dreptate, a repetat. Doar nevinovăția și adevărul vor triumfa la sfârșit. Casa dreptății a fost vandalizată. Fete fragede precum Jazzlyn, a spus predicatorul, erau forțate să facă lucruri înfiorătoare. Pe măsură ce creșteau, lumea cerea de la ele lucruri oribile. Era o lume ticăloasă. O silise să se ticăloșească. Nu ea o ceruse. Lumea îi făcuse asta. Se afla sub jugul robiei. Sclavia poate că s-a dus, a zis, și totuși se face încă simțită. Lupta se poate duce doar cu dreptate, milostenie și bunătate. Nu e un legământ ușor de ținut, nici vorbă. Bunătatea e mai dificilă decât răutatea. Oamenii răi știu asta mai mult decât cei buni. De asta se și fac răi. De asta se lipește de ei răutatea. Răul e pentru cei care nu se pot ridica până la adevăr. E o mască pentru prostie și lipsa iubirii. Chiar dacă lumea râde în nasul bunătății, socotind-o un concept sentimental ori nostalgic, nu contează – fiindcă nu e nici pe departe așa, a zis, și trebuie să ne luptăm pentru ea.

– Dreptate, a rostit mama lui Jazzlyn.

Predicatorul a dat din cap a încuviințare, apoi a ridicat privirea spre copacii înalți. Jazzlyn crescuse în Cleveland și în New York, a zis, zărise acele coline depărtate ale bunătății și știuse că într-o zi avea să ajungă acolo. Călătoria fusese, de la bun început, grea. Văzuse prea multe rele pe drum, a spus reverendul. Avusese câțiva prieteni și confidenți, precum John A. Corrigan, care pierise odată cu ea, însă, cel mai adesea, lumea o judecase, o

condamnase și profitase de sufletul ei bun. Dar viața trebuie să treacă prin încercări ca să capete o câtime de frumusețe, a zis, și ea se îndrepta acum spre un loc unde nu existau guverne care s-o înlănțuie, s-o ia în sclavie, nici depravați care să-i ceară lucruri greșite și nici vreunul dintre ai săi care să-i scoată carnea la mezat. S-a îndreptat de umeri și a proclamat:

– Să se știe că nu a fost rușinată.

Un val de înclinări din bărbie a cuprins adunarea.

– Rușine celor care au vrut s-o rușineze.

– Da, a venit răspunsul.

– Să fie de învățătură pentru noi toți, a zis predicatorul. Într-o zi veți păși în beznă și adevărul se va ivi strălucind prin negură, iar în urmă va fi o viață pe care nu veți mai dori să puneți niciodată ochii.

– Da.

– Viața cea rea. Viața cea ticăloasă. Înaintea voastră se va întinde bunătatea. Veți urma calea și va fi bine. Nu ușor, ci bine. Plină de spaime și încercări poate, dar ferestrele se vor deschide spre cer, inimile vă vor fi purificate și veți prinde aripi.

Am avut o oribilă și bruscă viziune cu Jazzlyn zburând prin parbriz. Buzele reverendului se mișcau mai departe, însă, timp de o clipă, n-am mai auzit ce spunea. Se uita țintă într-un loc din mulțime, drept la bărbatul cu pălărie vineție din spatele meu. M-am uitat peste umăr. Omul își murseca înfuriat buza de sus, corpul părea să i se retragă în sine, încordându-se, gata parcă să atace. Pălăria îl umbrea, dar mi s-a părut că are un ochi de sticlă.

– Șerpii vor pieri cu șerpii, a zis predicatorul.

– Amin, s-a auzit o voce femeiască.

– O să dispară de pe pământ.

– Da, așa-i.

– Plecați să fie dintre noi!

Bărbatul cu pălărie nu s-a mișcat. Nu s-a mișcat nimeni.

– Hai odată! a răcnit mama lui Jazzlyn, contorsionându-se.

Părea să fie legată, dar se smucea și se zbătea să scape de legătură. Unul dintre bărbații în costum a atins-o pe braț. Umerii femeii se legăneau dintr-o parte într-alta, vocea îi era răgușită de furie.

– Marș dracului de-aci!

M-am întrebat, pe parcursul unui moment oribil, dacă la mine striga, însă privea fix, dincolo de mine, la bărbatul cu pană la pălărie. Acum se înălța un cor de strigăte. Predicatorul a ridicat brațele, a făcut apel la calm. Abia atunci mi-am dat seama că mama lui Jazzlyn ținuse în tot acest timp brațele la spate, prinse în cătușe. Cei doi tipi negri la costum de lângă ea erau polițai.

– Șterge-o în mă-ta de-aci, Colivie, a zis.

Bărbatul cu pălărie a zăbovit o clipă, a întins gâtul în față, a zâmbit larg, arătându-și toți dinții. Și-a atins borul pălăriei, l-a tras pe-o sprânceană, s-a răsucit pe călcâie și a plecat. Dinspre îndoliați s-au auzit câteva strigăte aprobatoare. L-au urmărit pe codoș cum dispăre pe drum. Tipul și-a mai săltat o dată pălăria, a fluturat-o în aer, ca un om care nu-și lua cu adevărat rămas-bun.

– Șerpii s-au dus, a zis predicatorul. Și duși să rămână.

Ciaran mi-a sprijinit brațul. Mă simțeam înfrigurată și murdară: ca și cum aș fi îmbrăcat o bluză la mâna a patra. N-aveam nici un drept să mă aflu acolo. Le încălcam teritoriul. Însă în slujba funerară era ceva pur și adevărat: În urmă va fi o viață pe care nu veți mai dori să puneți niciodată ochii.

Vaietul se opri. Mama lui Jazzlyn a spus:

– Luați dă pă mine drăciile astea.

Amândoi polițaii se uitau drept în față.

– Am zis să luați dă pă mine drăciile astea!

Într-un târziu, unul dintre ei a trecut în spate și i-a descuiat cătușele.

– Slavă Domnului.

S-a dezbărat din prinsoare și a dat ocol mormântului deschis, îndreptându-se către Ciaran. Eșarfa i-a alunecat, dezvăluindu-i adâncimea decolteului. Ciaran, jenat, s-a făcut roșu la față.

– Am o mică istorie de spus, a zis femeia.

Și-a dres vocea, în vreme ce prin mulțime se ridica un val de oftaturi.

– Jazzlyn a mea avea zece ani. Și văzuse ea o poză cu un castel, în nu știu ce revistă. S-a dus, a tăiat poza și-a lipit-o cu scotch pe perete, deasupra patului. Nu era mare chestie, nici nu mi-am bătut prea tare capul cu asta. Dar când l-a cunoscut pe Corrigan...

A arătat cu degetul spre Ciaran, care și-a pironit în pământ privirea.

– ... și într-o zi el a venit să ne aducă niște cafea la fete, iar Jazz i-a povestit despre asta, despre castel – poate se plictisea, voia să zică și ea ceva, n-am habar. Dar îl știți pă Corrigan – băiețașu’ era în stare să stea și să asculte orice. Se pricepea la ciulit urechea. Și, normal, Corrie a început să se ambaleze cu treaba asta. A zis că el știe castele exact ca ăla pă unde-a crescut. Și-a zis că o s-o ducă la un castel exact ca ăla, într-o zi. I-a promis, s-a jurat. Zi după zi venea și aducea cafea și-i spunea fetiții mele că pregătește castelu’, doar stai un pic și-o să vezi. Odată îi spunea că e gata șanțu’ de apărare dimprejur. În ziua următoare, că lucrează la lanțurile de coborât podu’. După aia, că lucrează la turnulețe. Că a avansat cu pregătitu’ banchetului. Că or să bea mied – e ca un fel de vin – și-o să fie o grămadă de mâncare bună, harpe cântând și multă dănțuială.

– Da, a întărit o femeie cu machiaj sclipicios.

– Zi de zi avea câte ceva nou de zis despre castelu’ ăla. Era un joculeț de-al lor, și lui Jazzlyn tare-i plăcea să-l joace, pă cuvânt.

L-a apucat pe Ciaran de braț.

– Asta-i, a zis. Atâta am dă zis. Atâta tot, futu-i, scuze c-am zis-o.

Un cor de Amin-uri s-a răsfrânt peste îndoliați, apoi mama fetei s-a întors spre una dintre femeile celelalte și-a comentat ceva, a zis niște vorbe ciudate și întretăiate despre mersul la baie într-un castel. O undă de râs hohotit a cuprins o parte din adunare, apoi s-a întâmplat ceva neașteptat – a început să recite dintr-un poet al cărui nume nu l-am reținut, un vers despre uși deschise și o singură rază de soare care izbește drept în mijlocul podelei. Accentul ei de Bronx a smotocit poemul până ce a părut să-i cadă la picioare. L-a privit cu tristețe, așa prăbușit, dar a zis după aceea că la Corrigan era plin de uși deschise, că el și Jazzlyn o să se distreze pe cînste pe oriunde ar umbla acum; orice ușă avea să fie deschisă, mai ales cea de la castel.

S-a lăsat apoi pe umărul lui Ciaran și a început să se vaitete:

– Am fost o mamă rea, tare rea mamă am fost, lua-m-ar toți dracii.

– Nu, nu, ești în regulă.

– Nici măcar n-a existat castelu' ăla vreodată.

– Există cu siguranță un castel, a spus el.

– Nu-s idioată, s-a burzuluiit ea. N-ai de ce să te porți cu mine ca c-un copil.

– Nu-i nimic, lasă.

– Am lăsat-o să-și bage în venă.

– Nu trebuie să fii așa de dură cu tine...

– În brațele mele își băga în venă.

Și-a întors fața spre cer, apoi a înhățat piepții celei mai apropiate haine.

– Unde-s copilașii mei?

- E în rai acum, nu te teme.
- Copilașii, a zis. Copiii copilei mele.
- Sunt bine-mersi, Till, i-a răspuns o femeie de pe buza mormântului.
- Li se poartă de grijă.
- Or să vină să te vadă, T.
- Promiți? La cine-s acum? Unde-s?
- Jur pe bunul Dumnezeu, a zis o femeie.
- Ai face bine să promiți, Angie.
- Promit. Gata, T., uite, ți-am promis.

S-a sprijinit de Ciaran și, întorcând spre el fața, l-a privit în ochi și a zis:

- Mai ții minte ce-am făcut noi doi? Mă ții minte?

Ciaran arăta de parcă i s-ar fi înmănat un baton de dinamită. Nu știa dacă să-l țină, să-l mângâie ori să-l azvârle cât mai departe de el cu putință. Mi-a aruncat o privire în treacăt, s-a uitat și la predicator, apoi s-a întors spre ea, a cuprins-o în brațe, a strâns-o la piept murmurând:

- Și mie mi-e dor de Corrie.

Femeile celelalte s-au apropiat și l-au îmbrățișat cu rândul. Îl îmbrățișau, mi s-a părut, de parcă ar fi fost întruchiparea fratelui său. S-a uitat la mine, a ridicat din sprâncene, dar în toate astea era ceva bun și cuviincios – una după alta veneau.

A băgat mâna în buzunar și a scos brelocul cu pozele copiilor, i l-a întins mamei lui Jazzlyn. S-a uitat lung la el, a zâmbit, apoi și-a tras fără veste brațul și l-a plesnit peste față pe Ciaran. Părea să fie recunoscător pentru scatoalcă. Unul dintre polițai a schițat un rânjet. Ciaran a lăsat bărbia în piept, a strâns din buze, a pășit înapoi spre mine.

Habar n-aveam în ce soi de complicații mă vârașem.

Predicatorul a tușit, a cerut să se facă liniște și a zis câteva cuvinte de final. A trecut prin formalitățile rugăciunii și prin vechiul verset biblic, cel cu Țărână ești și în țărână te vei întoarce, însă a zis apoi că el, unul, credea cu tărie că țărâna s-ar putea face iarăși trup, că e un miracol nu doar al Cerurilor, ci miracolul lumii noastre că lucrurile pot fi reconstituite și cele moarte să învie, mai ales în inimile noastre, și așa voia să sfârșească, se făcuse vremea ca Jazzlyn să fie dusă la odihnă, fiindcă asta voia să o știe că face, se odihnește.

După ce s-a terminat serviciul funerar, polițaii au strâns iarăși cătușele peste încheieturile lui Tillie. I-a scăpat o ultimă tânguie. Polițaii au condus-o de acolo. A izbucnit în suspine mute.

L-am însoțit pe Ciaran afară din cimitir. S-a dezbrăcat de sacou și l-a trecut peste umăr, nu din nonșalanță, ci din cauza arșitei. Am înaintat pe poteca ce ducea la porțile din Lafayette Avenue. Ciaran mergea cu un sfert de pas în față. Oamenii pot să arate diferit de la o oră la alta, în funcție de unghiul din care cade lumina. Era mai în vârstă ca mine, trecut binișor de treizeci de ani, dar a arătat mai tânăr o secundă și am simțit impulsul să-l protejez, pașii lui moi, falca aceea puțin îngroșată, grăsimea încolăcită în dreptul taliei lui. S-a oprit să se uite la o veveriță cocoțată pe o piatră de căpătâi impunătoare. Unul dintre acele momente în care totul e dezechilibrat, presupun, și simpla privire la un detaliu, la oricare, pare să capete noimă. Veverița a zbughit-o într-un copac, sunetul ghearelor, pe scoarță, ca apa într-o cadă.

– De ce era în cătușe?

– A luat opt luni, cred. O condamnare pentru tâlhărie, pe lângă prostituție.

– I-au dat deci drumul doar pentru înmormântare?

– Da, din ce am înțeles.

Nu mai era nimic de spus. Predicatorul spusese tot. Am ieșit pe porți și am apucat-o în aceeași direcție, spre drumul expres; s-a oprit însă și a dat să-mi strângă mâna.

– Te duc cu mașina acasă, am zis.

– Acasă? a făcut, pufnind pe jumătate în râs. Mașina ta știe să înoate?

– Pardon?

– A, nimic, a zis clătinând din cap.

Am coborât pe Quincy, unde îmi parcasem automobilul. A știut, cred, în minutul în care a pus ochii pe Pontiac. Era parcat cu botul spre noi. O roată trecută peste bordură. Farul spart se vedea bine, ca și apărătoarea laterală lovită. S-a oprit un moment în mijlocul drumului și a dat din cap ușor, ca și cum pricepea acum tot. Chipul i s-a prăbușit în el însuși, un castel de nisip dintr-un film dat pe repede înainte. M-am trezit că tremur când am urcat la volan și m-am aplecat să-i deschid portiera din cealaltă parte.

– Asta-i mașina, așa-i?

Am stat vreme lungă, trecându-mi degetele peste bordul prăfuit de polen.

– A fost un accident, am zis.

– Asta-i mașina, a repetat.

– N-am vrut. Noi nu am vrut să se întâmple așa.

– Noi?

Vorbeam exact ca Blaine, știam bine. Nu făceam decât să țin vinovăția la distanță. Să dau la spate eroarea, drogurile, nechibzuința. Mă simțeam cumplit de neghioabă și inadecvată. Era de parcă aș fi ars din temelii orașul și căutam acum printre ruine bucăți din ce fusese cândva, fără să găsesc altceva decât chibritul de la care pornise totul. Mă țineam cu ghearele și cu dinții de orice justificare posibilă. Și totuși mai era în mine o parte care gândea că fusesem poate onestă, sau cât de onestă era posibil după ce fugisem așa de la locul faptei, după ce fugisem așa de adevăr. Blaine spusese că lucrurile, ce să-i faci, se întâmplă. Era o logică jalnică, dar în esență adevărată. Lucrurile se întâmplă. Nu voiserăm noi să se întâmple așa. Se ridicaseră din țărâna hazardului.

Am continuat să șterg bordul și să-mi curăț apoi palma de praf și polen pe cracul blugilor. Minteă caută mereu alt loc, mai simplu, mai puțin apăsător. Îmi venea să pornesc mașina și să conduc până la cel mai apropiat râu. Ce-ar fi putut ajunge o simplă atingere a frânelor ori o ocolire abia sesizabilă devenise incomprehensibil. Voiam să mă înalț în aer. Voiam să fiu unul dintre acele animale care au nevoie să zboare ca să se poată hrăni.

– Nu lucrezi la spital, presupun.

– Nu.

– O conduceai tu? Mașina?

– Făceam ce?

– O conduceai tu ori nu?

– Cred că da, eu.

Din câte minciuni am spus în viața mea, asta era singura care avea sens. S-a auzit între noi ceva, un pârâit slab: mașini precum corpurile, ciocnindu-se.

Ciaran s-a așezat pe banchetă, s-a uitat drept înainte prin parbriz. Dinspre el venea un soi de zumzet, mai aproape de râs decât de orice altceva. A coborât și a ridicat geamul, și-a trecut degetele peste muchie, a bătut cu încheieturile degetelor darabana în sticlă de parcă și-ar fi întocmit un plan de evadare.

– O să zic un singur lucru, a spus.

Simțeam că, de jur împrejur, geamul era ciocănit: avea curând să se facă cioburi și să se năruie.

– Un lucru, atâta tot.

– Te rog, am zis.

– Ar fi trebuit să oprești.

A izbit în bord cu podul palmei. Voiam să mă înjure, să mă blesteme cu foc pentru încercarea de a-mi liniști conștiința, pentru că minșisem, pentru că-mi dădusem voie să scap basma curată, pentru că apărusem la apartamentul fratelui său. O altă parte din mine, mai în adânc, voia ca el să mă lovească, să mă pocnească fără milă, să-mi dea sângele, să mă rănească, să mă facă zob.

– Așa, a zis. Gata, am luat-o din loc.

Avea mâna pe mânerul portierei. A împins-o cu umărul și a ieșit pe jumătate, apoi a închis-o iar și s-a lăsat cu spinarea pe banchetă, epuizat.

– Ar fi trebuit să oprești naibii. De ce n-ai oprit?

O altă mașină a tras în spațiul liber din fața noastră, încercând o parcare paralelă. Un Oldsmobile albastru cu aripioare de argint. Am stat în liniște privind cum încearcă să-și facă loc în spațiul dintre noi și mașina din față. Locul abia dacă era suficient să încapă. Încerca să intre într-o dungă, se retrăgea, încerca iar. Ne-am uitat ca și cum ne-am fi aflat în fața celui mai important lucru din lume. Nici unul nu mișca un deget. Șoferul și-a aplecat pe-un umăr capul și a rotit volanul. Chiar înainte să se oprească de tot, a dat înapoi un pic și mi-a atins ușor bara din față. Am auzit un clinchet: ultimele fărâme de sticlă rămase din farul spart. Șoferul a țâșnit afară, cu brațele înălțate în semn de recunoaștere spășită, dar i-am făcut semn că nu-i nimic, nu contează. Era o făptură cu față de bufniță, cu ochelari, și surprinderea îi făcea chipul aproape caraghios. A pornit grăbit pe drum, luând distanță, uitându-se peste umăr de parcă ar fi vrut să se asigure că nu-i urmărit.

– Nu știu, am zis. Pur și simplu nu știu. Nu-i nici o explicație. Mi-a fost frică. Îmi pare rău. Nu știu ce să mai zic.

– Ce rahat, a rostit el.

Și-a aprins o țigară, a coborât de-un deget geamul și a suflat oblic fumul, apoi și-a pironit privirea în gol.

– Știi ce, a zis într-un târziu, trebuie să ies de aici. Lasă-mă undeva.

– Unde?

– Nu știu. Vrei să mergem la o cafea? Să bem ceva?

Eram amândoi uluiți peste poate de energia care circula între noi. Fusesem de față la moartea fratelui său. Dădusem de pământ cu viața aceea. N-am scos o vorbă, am încuviințat doar, înclinând capul, și am apucat schimbătorul de viteze, am pornit, am ieșit pe șoseaua pustie. Un pahar, la un bar liniștit, nu era cea mai rea soartă din lume.

Mai târziu, în noaptea aceea, când am ajuns acasă – dacă-i mai puteam spune așa – m-am dus să înot. Apa era mălăsoasă și plină cu plante ciudate. Lujeri și frunze stranii. Stelele arătau ca niște capete de cuie, spuzite pe cer – trage câteva afară, și întunericul se va prăvăli. Blaine terminase câteva lucrări și le așezase pe lângă lac, prin pădure și malul apei. Îl încolțea o îndoială acum, de parcă ar fi știut că-i o idee proastă, dar tot voia să experimenteze cu ea. Nu există nici un lucru atât de absurd încât să nu găsești măcar o persoană care să ți-l cumpere. Am zăbovit în apă, sperând să plece, să se ducă la culcare, însă a rămas pe ponton pe-o pătură. Când am ieșit din apă, m-a înfășurat în ea, iar el mi-a pus un braț pe după umăr și m-a condus înapoi la cabană. Ultimul lucru de care aveam chef era o lampă cu kerosen. Îmi trebuiau întrerupătoare și electricitate. Blaine a încercat să mă călăuzească spre pat, dar i-am zis de la obraz că nu, nu sunt interesată.

– Tu bagă-te la somn, i-am zis.

M-am așezat la masa din bucătărie și am început o schiță. Trecuse ceva de când lucrasem cu cărbune. Lucrurile se înfiripau încet, încet pe coală. Mi-am amintit că, atunci când ne căsătoriserăm, Blaine ridicase paharul înaintea oaspeților noștri și rostise, cu un ditai zâmbet: „Până ce viața ne va despărți“. Stilul lui de glumă. Suntem căsătoriți, îmi spusese atunci, și vom fi împreună până la ultima suflare.

Însă, în timp ce schițam, mi-am dat seama deodată că nu voiam decât să ies, să caut un altceva mai proaspăt.

Cu Ciaran, mai devreme, nu se întâmplase cine știe ce, ori nu păruse, cel puțin inițial, să se întâmple. Restul zilei păruse destul de banal. Plecaserăm

din cimitir, trecuserăm prin Bronx și pe podul către Third Avenue, evitând autostrada FDR.

Vremea era caldă, cerul, albastru intens. Am ținut geamurile coborâte. Părul îi foșnea în vânt. În Harlem m-a rugat să încetinesc, uimit de bisericile care-și găsiseră locul în vechi spații comerciale.

– Arată ca niște prăvălii.

Ne-am oprit și am ascultat repetiția unui cor, în biserica baptistă de pe 123st Street. Vocile erau înalte și angelice, cântau despre văile cele pline de strălucire ale Domnului. Ciaran bătea absent darabana în bord cu buricele degetelor. Era de parcă muzica îl pătrunsese și sălta acum în el. A zis ceva despre frate-său și el, despre cum nu se pricepeau la dansat nici unul, deloc, însă când erau mici mama lor le cântase la pian. Odată, el și cu frate-său împinseseră pianina cu roțile pe stradă, pe lângă faleză, dar nu-și amintea acum, să-l pici cu ceară, de ce o făcuseră. Asta, a spus, e chestia caraghioasă cu amintirea. Îți vine în cele mai neașteptate momente. Nu se mai gândise la asta de mult. Împinseseră pianina pe plajă, în bătaia soarelui. Singura dată în viață când ținea minte că fusese confundat cu fratele lui. Mama lor le încurcase numele și-l strigase, pe el, John – „Aici, John, vino aici, dragule” – și, chiar fiind fratele mai mare, avusese un moment în care se văzuse pe sine ancorat temeinic în copilărie, și poate că era încă acolo, acum, azi și pentru totdeauna, cu fratele mort de negăsit.

A suduit și a dat cu șutul în mașină. „Să mergem după băutura aia”.

La pasarela din Park Avenue am văzut un puști atârnat de hamuri și frânghii, dând podul cu vopsea din spray. M-am gândit la picturile lui Blaine. Erau și ele un fel de graffiti, nimic mai mult.

Am trecut prin Upper East Side și pe Lexington Avenue și-am găsit un local mic și soios în zona Sixty-fourth Street. Un ospătar tânăr, cu un uriaș șorț alb, abia dacă ne-a onorat cu privirea când am intrat. Am clipit derutați în lumina chioară a reclamelor la bere. Tonomat nu era. Pe podea, numai coji de arahide. Bărbați puțini, cu și mai puțini dinți în gură, stăteau la tejghea și ascultau la radio un meci de baseball. Oglinzile erau cafenii și pistruiate de vreme. Trăsnea a ulei de prăjit rânced. Pe perete, un poster înrămat anunța:

CE-I FRUMOS E FRUMOS CU BANUL JOS.

Ne-am strecurat la o masă, ne-am lipit spinările de banchetele de piele roșie și am comandat două Bloody Mary. Îmi simțeam bluza learcă de sudoare la spate. Între noi, o lumânare licărea mărunț și șovăitor. Pelicule de murdărie pluteau în ceara lichidă. Ciaran a făcut bucăți-bucățele șervețelul de hârtie și mi-a spus totul despre fratele lui. Voia să-l aducă acasă în următoarea zi, după incinerare, și să-i răspândească cenușa în apa din Golful Dublin. Nu i se părea deloc nostalgic. Doar lucrul corect de făcut. Să-l aducă acasă. Avea să se plimbe pe mal și să aștepte sosirea fluxului, apoi să-l împrăstie în vânt pe Corrigan. Nu era nicicum împotriva credinței lui. Corrigan nu adusesese niciodată vorba despre vreun rit funerar, iar Ciaran era sigur că ar fi preferat să se împartă în multe și mărunte.

Îi plăcuse la fratele lui, a zis, cum îi făcea pe oameni să devină ce n-ar fi crezut în ruptul capului c-o să devină. Le declanșa ceva în inimi. Le oferea locuri noi în care să se ducă. O făcea chiar și mort. Fratele lui crezuse că spațiul pentru Dumnezeu era una dintre ultimele mari frontiere: bărbați și femei puteau face ei ce făceau, însă misterul cel adevărat avea să se afle întotdeauna într-un alt dincolo. Intenționa să arunce în vânt cenușa și s-o lasă să se așeze unde poftea.

– Și după aceea?

– Nu știu. Poate să călătoresc. Ori să stau în Dublin. Poate să mă întorc aici și să fac o încercare.

Nu-i plăcuse prea mult când venise – forfota, gunoaiele –, dar începea să se simtă atașat de locuri, nu era dracul chiar atât de negru. Venitul în metropolă fusese ca intratul într-un tunel, a zis, și descoperitul, cu uimire, că lumina de la capăt nu contează; uneori, de fapt, tocmai tunelul face lumina tolerabilă.

– Într-un loc ca ăsta, nu se știe niciodată. Pur și simplu nu se știe.

– O să te întorci, deci? Cândva?

– Poate. Corrigan n-a crezut niciodată că o să rămână prea mult pe-aici. Apoi a cunoscut pe cineva. Cred că avea de gând să rămână aici pentru totdeauna.

- Era îndrăgostit?
- Mda.
- Dar de ce-i spui Corrigan?
- Așa s-a nimerit.
- Niciodată John?
- John era prea banal pentru el.

A lăsat să cadă sub masă, în zbor legănat, fâșiile de șervețel și a zis ceva ciudat despre cum sunt bune cuvintele să spună ce sunt lucrurile, dar câteodată nu funcționează pentru ce nu sunt lucrurile. Și-a ferit privirea. Neonul din geam a început să strălucească, fiindcă afară lumina scăpăta.

Și-a trecut palma peste a mea. Carne omenească, supusă poftei și greșelii.

Am rămas încă o oră. Mare parte din timp în tăcere. Nu reușeam să găsesc cuvintele limbii obișnuite. M-am ridicat apoi, simțindu-mi fluierile picioarelor secate de măduvă, cu piele ca de găină pe brațele dezgolate.

- Nu eu am condus, am zis.

Ciaran și-a pliat corpul pe toată lățimea mesei, m-a sărutat.

- Mi-am dat seama.

A arătat spre verigheta de pe degetul meu.

- Cum e el?

A zâmbit când n-am răspuns, dar era un zâmbet cu tristețea lumii întregi în el. S-a întors spre barman, i-a făcut semn, a mai cerut două Bloody Mary.

- Trebuie să plec.
- Atunci le beau eu pe amândouă, a zis.

Una pentru fratele lui, mi-am spus.

– Așa să faci.

– Așa fac.

Afară, în parbrizul Pontiacului am găsit două tichete – o amendă pentru parcare și una pentru farul spart. Aproape că m-a luat cu leșin. Înainte să pornesc spre cabană m-am întors la vitrina barului, mi-am umbrit ochii cu palma, la geam, și am privit înăuntru. Ciaran era la tejghea, cu brațele încrucișate și bărbia lăsată pe încheietura pumnului, vorbind cu barmanul. A aruncat o privire în direcția mea și am înghețat. M-am grăbit să mă retrag. Există pe pământul ăsta pietre înfundate în adânc pe care nici o fractură a scoarței nu le va scoate la iveală vreodată.

Există, cred, o teamă de iubire.

E o teamă de iubire.

Goana nebună a lumii, roată

Ce a văzut adesea pe pajiște: un cuib în care se aflau trei șoimi cu coadă roșie, pui, pe marginea unei crengi, într-o încâlceală de rămurele. Puii își dădeau seama de departe când li se întorcea mama. Începeau să chirăie, fericire în avans. Ciocurile lor forfecau aerul și, o clipă după aceea, ea cobora planat spre ei, cu un porumbel în ghearele unui picior. Se lăsa în jos, descindea pe margine, o aripă încă întinsă, ascunzând vederii jumătate de cuib. Sfârteca crâmpie roșii de carne și le lăsa să alunece în gurile deschise ale puilor. Toate acestea făcute cu acel soi de ușurință pentru care nu există vocabular. Balansul ghearelor și al aripii. Traectoria perfectă a cărnii roșii căzând în gura puilor.

Momente ca acesta îl încurajau să-și vadă de antrenament. Șase ani, în atât de multe locuri. Pajiștea nu era decât unul dintre ele. Suprafața ierboasă avea mai bine de șapte sute de metri, însă cablul era întins pe doar optzeci, prin mijloc, unde vântul bătea cel mai tare. Cablul era bine prins de mai multe pipoane. Uneori slăbea tensiunea, ca să se legene. Îi îmbunătățea echilibrul. Se ducea pe mijlocul firului, unde era mai dificil. Încerca să sară de pe un picior pe celălalt. Avea cu el o prăjină, prea grea, menită doar să-i instruiască trupul în balans. Dacă îl vizita vreun prieten, îl convingea să lovească în cablu cu o scurtătură de lemn, făcând firul gros să se bălângănească și învățând astfel cum să se legene dintr-o parte într-alta. Ba chiar își convingea respectivul prieten să sară pe fir cu picioarele, să vadă dacă-l putea ori nu doborî de acolo.

Momentul lui preferat era să alerge pe cablu, fără prăjină – era cea mai curgătoare mișcare a întregului corp. Ce înțelegea, chiar și în timpul antrenamentului, era asta: nu avea cum să fie în același timp deasupra și pe fund. Nu exista încercare. S-ar fi putut agăța cu mâinile, ar fi putut să-și încolăcească picioarele în jurul cablului, dar asta însemna eșec. Scornea neconținut exerciții noi: rotire completă, mers pe vârfuri, prăbușire falsă, roata, duble cu capul folosind o minge de fotbal, pășitul ca în lanțuri, cu gleznele lipite. Erau însă exerciții, nu mișcări pe care le-ar fi socotit nimerite

pe parcursul unei traversări.

Odată, când era furtună, se lăsase să alunece pe fir ca și cum ar fi fost o placă de surfing. Slăbise cablurile de susținere, făcând firul să devină mai haotic decât oricând. Valurile create de oscilație erau de-un metru înălțime, brutale, alandala, dintr-o parte într-alta, în sus și în jos. Vânt și ploaie împrejur. Prăjina atingea vârful ierbii, însă niciodată pământul. Răsese în colții furtunii.

Abia mai târziu, întorcându-se la cabană, îi venise în cap că prăjina din mână fusese un paratrăsnet, de fapt: furtuna l-ar fi putut aprinde ca pe-un chibrit – un cablu de oțel, o prăjină, o pajiște deschisă larg către zare.

Cabana de lemn stătea părăsită de mai mulți ani. O singură încăpere, trei ferestre și-o ușă. Trebuse să deșurubeze obloanele ca să capete lumină. Vântul aducea umezeală. O țeavă de apă ruginită atârna din acoperiș, și odată uitase și se împiedicase de ea. Privea acrobațiile muștelor zvâcnind în pânzele de păianjen. Se simțea în largul lui, chiar și cu șobolanii care forfoteau pe sub dușumele. Decisese să iasă pe geam și nu pe ușă: ciudat obicei, n-avea habar de unde-i venise. Își punea prăjina pe umăr și pășea prin iarba înaltă spre cablu.

Uneori se iveau elani din Munții Stâncoși care veneau să pască la extremitatea pajiștii. Ridicau capetele, cătau spre el și dispăreau la loc în marginea pădurii. Se întrebese ce vedeau ei și cum vedeau. Legănarea corpului său. Tija ridicată în aer. Se simțise cuprins de extaz când elanii începuseră să zăbovească. Pâlcuri de câte doi-trei, ținându-se aproape de lizieră. Era curios dacă animalele ar fi dat să se apropie și să se frece de parii uriași de lemn pe care-i înfipsese în pământ ori dacă s-ar fi apucat să-i roadă, să-i rumege, făcând cablul să se pleoștească.

Se întorsese într-o iarnă, nu ca să se antreneze, ci cu scopul de a se relaxa, de a mai trece o dată prin planuri. Stătuse în cabana de bușteni, pe o movilă care dădea spre pajiște. Întinsese hârtiile cu planuri și fotografii ale turnurilor pe masa cioplită grosolan, lângă ochiul de geam care măsoara din creștet până-n tălpi pustietatea.

Într-o după-amiază l-a uimit un coiot care pășea prin zăpadă și țopăia jucăuș chiar sub firul lui. În cel mai jos punct, în vară, cablul se aflase la o înălțime

de cinci metri, însă acum atât se ridicase zăpada, încât coiotul ar fi putut sări pe deasupra.

S-a apucat după un timp să vâre niște lemne în sobă, și atunci coiotul a dispărut fără veste, ca o nălucă. A fost sigur că visase, doar că atunci când s-a uitat cu binoclul, a zărit urme de labe în zăpadă. A ieșit în ger pe cărarea pe care și-o săpase în omăt, doar cu bocanci, blugi, o cămașă de flanel și un fular. S-a cățărat pe proptelele de pe par, a traversat întinderea firului fără prăjină, a avansat până la întâlnirea cu urmele. Albeața îl surescita. I se părea că e ca și cum ai pași pe spinarea unui cal către un lac răcoros. Zăpada reconfigura lumina, o încovoia, o colora, o făcea să salte. Era exuberant, aproape îmbătat de senzație. „Ar trebui să sar în omăt și să înot. Să mă scufund în el“, se gândea. A întins un picior, apoi a sărit, cu brațele întinse și palmele desfăcute. Și-a dat seama însă, în mijlocul saltului, ce făcuse. Nici măcar n-a avut timp să înjure. Zăpada era sfărâmicioasă și densă, iar el sărise cu picioarele înainte de pe sârmă, cum sari într-un bazin cu apă. „Ar fi trebuit să mă las să cad pe spate, să capăt o altă formă.“ S-a afundat în zăpadă până la piept, nu mai izbutea să se tragă afară. Prins, a încercat să se smucească înainte și înapoi. Își simțea ciudat picioarele, nici grele și nici ușoare. Era încastrat într-o celulă de zăpadă. Și-a scos deasupra coatele și a încercat să apuce cablul de deasupra, dar se cufundase prea tare. Zăpada i se scurgea pe glezne, îi intra în bocanci. Cămașa i se ridicase pe corp. Era de parcă ar fi aterizat într-o piele rece și udă. Simțea steluțele de gheață pe cutia toracică, pe buric, pe piept. Era treaba lui să trăiască, să lupte pentru asta – avea să fie, și-a spus, realizarea vieții sale doar să iasă cu bine de acolo. A scrâșnit din dinți și a încercat să se aburce la suprafață, însă a simțit o durere prelungă, zguduitoare. S-a lăsat în poziția inițială. Amenințarea apusului sur, coborând. Șirul îndepărtat de copaci, ca niște santinele așteptând.

Era genul de bărbat în stare să facă tracțiuni cu un deget, însă n-avea de ce să se apuce – la cablu nu ajungea. L-a invadat, o clipă doar, gândul că ar fi putut rămâne acolo, stană de piatră, până la vremea dezghețului, apoi că ar fi coborât odată cu dezmoțirea naturii până ce ajungea iarăși la cinci metri sub cablu, putrezind, cel mai lent soi de cădere, până la contactul cu solul. Ba, n-ar fi fost exclus să nimerească în colții aceluiași coiot pe care îl admirase mai devreme.

Palmele îi erau libere, așa că și le-a încălzit strângând și desfăcând pumnii. Și-a tras fularul de la gât cu mișcări măsurate – știa că inima are să-i încetinească în zăpadă –, l-a aruncat pe după fir și a tras în jos, spre el. Gogoloaie mărunte de zăpadă s-au scuturat de pe fular. Îl simțea întinzându-se sub povară. Cunoștea firul, îi știa sufletul: n-avea să-l trădeze, numai că fularul, i-a trecut prin minte, era vechi și uzat. Putea să se deșire ori să se sfâșie. Dând din picioare sub el, făcând loc, căutând un petic compact. „Să nu cazi pe spate.“ Ori de câte ori se înălța, fularul se întindea mai tare. A dat energic din brațe, reușind să se salte. Era posibil acum. Soarele se afundase cu totul în spatele copacilor. A început să descrie cercuri cu tălpile, să le desprindă, și-a propulsat pieziș corpul prin zăpadă, a urcat cu o mișcare explozivă peste nivelul omătului, și-a smuls din el piciorul drept, și-a desfăcut talpa lipită, a atins firul, a găsit mântuirea.

Și-a tras corpul peste cablu, a îngenuncheat, a rămas așa o clipă, s-a uitat la cer, a simțit cum cablul devine coloana lui vertebrală.

De atunci nu mai cutezase să umble pe zăpadă: îngăduia acelei frumuseți să-i aducă aminte ce s-ar fi putut întâmpla. A atârnat fularul într-un cârlig de pe ușă, iar în următoarea noapte a văzut iarăși coiotul, amușinând prin dreptul adânciturii lăsate de corpul lui în omăt.

Se ducea uneori în orașelul din apropiere, pășea pe strada principală, intra în barul unde se adunau văcarii. Oameni aspri care-l priveau de parcă ar fi fost micuț, inefficient, lipsit de vigoare. Era, de fapt, mai puternic decât ei. Uneori, câte unul îl mai provoca la câte o întrecere de skanderbeg ori să se încaiere, dar era nevoit să-și mențină corpul nevătămat. Un ligament răsucit însemna dezastru. Un umăr dislocat l-ar fi trimis cu șase luni în urmă. Îi domolea, le arăta scamatorii cu cărți de joc, jonglerii cu farfurioare. La plecarea din bar îi bătea pe spate cu palma, le șterpelea cheile, le deplasa camionetele câte jumătate de cvartal, le lăsa cheile în contact și pornea spre casă în lumina stelelor, râzând.

Avea, bătut în cuie în cabană, un mic panou cu inscripția: NIMENI NU CADE PE JUMĂTATE.

Credea în necesitatea unui mers pe sârmă frumos, elegant. Trebuia să funcționeze ca un soi de credință că va ajunge pe cealaltă parte. Doar o dată

căzuse în timpul antrenamentelor – o singură dată, simțind apoi că nu i s-ar mai putea întâmpla, că era dincolo de domeniul posibilului. Un unic cusur era, în orice caz, necesar. În orice alcătuire a frumosului trebuia să rămână și un amănunt nefinisat. Însă de la acea cădere își rupsesse câteva coaste și uneori, când respira adânc, era ca și cum ceva l-ar fi îmboldit în dreptul inimii să-și amintească.

Se pregătea câteodată fără haine pe el, doar ca să-și vadă corpul lucrând. Se acorda cu vântul. Asculta nu doar bătaia, ci și anticiparea bății sale. Totul se reducea la șoapte. Sugestie. Își folosea chiar umezeala ochilor ca să-i testeze suflarea. „Gata, vine.“ După un timp învățase să culeagă orice sunet din vânt. Până și târâșul insectelor îi era de folos. Adora zilele în care vântul se năpustea furios peste pajiște. Se apuca să fluiera. Dacă vântul se făcea prea puternic, se oprea din fluierat și se opunea forței aerului cu toată puterea sa. Vântul sosea din atâtea direcții, uneori din toate deodată, purtând miros de copaci, duhoare de mlaștină, iz de elan.

Se simțea atât de relaxat uneori, încât urmărea cu privirea elanul, contempla fuioarele subțiri de fum ale focurilor din pădure sau se uita după șoimul cu coadă roșie, însă la avântul său maxim cugetul îi rămânea desprins de vedere. Ce avea de făcut era să-și reimagineze lucruri, să-și clădească în cap un turn aflat hăt departe și, dedesubt, o metropolă. Îl agasa câteodată că trebuia să aducă orașul acolo, pe pajiște, dar era nevoie să combine mental peisajele, iarba, orașul, cerul. Aproape ca și cum ar fi suit pieptiș, pe alt fir, versantul minții sale.

Mai avea și alte locuri unde se antrena – o câmpie în nordul statului New York, spațiul gol al unui depozit de pe malul mării, un petic izolat de mlaștină în partea estică a peninsulei Long Island – însă de aici, de pe pajiște, îi era cel mai greu să plece. Se uita peste umăr și vedea silueta aceea, înfiptă până la gât în zăpadă, făcându-și sieși semne de rămas-bun.

Pătrunsese și în gălăgia orașului. Cementul și sticla făceau o zarvă de nedescris. Vuietul traficului. Pietonii mișcându-se împrejurul lui ca apa. I se părea că e un imigrant din vechime: pășise pe țarmuri noi. Se plimba prin oraș, însă arareori scăpa din vedere turnurile. Era limita a ce putea face un om. Nimeni, până atunci, nu visase măcar la asta. Simțea cum i se umflă corpul de îndrăzneală. Cerceta turnurile în taină. Pe lângă paznici. Sus, pe

casa scării. Cel sudic se construia încă. O bună parte din clădire nu fusese încă ocupată, era încă acoperită de schele. Se întreba cine erau ceilalți care se aventurau aici, care le era țelul. A ieșit pe acoperișul neterminat, cu cască de muncitor pe creștet ca să nu fie detectat. Își alcătuisese în cap o matriță a turnurilor. Pripoanele duble de pe acoperiș. Întinderea în formă de y a firelor, așa cum aveau să fie în cele din urmă. Reflexiile de la geamuri și cum aveau să-l oglindească, oblic, de jos. Și-a trecut un picior peste margine și și-a muiat încălțăminte în aer, apoi s-a pus în mâini chiar în capătul acoperișului.

Se simțea, părăsind acoperișul, de parcă i-ar fi făcut din mână vechiului său prieten: înfundat până la gât, doar că de data asta la trei sute de metri altitudine.

Verifica într-o dimineață perimetrul turnului sudic, însemnând programul camioanelor cu echipament, când a văzut o femeie într-o salopetă verde aplecându-se ca și cum și-ar fi legat șireturile, iarăși și iarăși, la baza turnurilor. Din mâinile femeii izbucneau salve mici de pene. Punea păsările moarte în punguțe resigilabile. Vrăbii cu gâtul alb mai ales, dar și câteva păsări cântătoare. Migrau târziu în noapte, când curenții de aer erau mai liniștiți. Orbite de luminile construcției, se izbeau în sticlă ori dădeau roată la nesfârșit clădirilor, cu capacitățile de navigație blocate, până ce epuizarea le secătuia. Femeia i-a întins o pană de pitulice, și la plecarea din oraș a luat-o cu el pe pajiște și-a prins-o și pe aceea, cu o piuneză, de peretele cabanei. Un alt semn de aducere-aminte.

Orice lucru avea sens, evidență, însemnătate.

Știa însă că, până la urmă, totul se reducea la fir. El și cablul. Șaizeci și patru de metri și distanța peste care se lungea. Turnurile fuseseră concepute să se balanseze cu până la un metru în caz de furtună. O suflare violentă de vânt sau chiar o modificare bruscă a temperaturii ar fi silit clădirile să se legene, moment în care cablul ar fi început să oscileze sub tălpile lui. Era unul dintre puținele lucruri rămase la voia întâmplării. Dacă se nimerea, ar fi trebuit să se țină pe coama unduirii, altminteri ar fi fost azvârlit în gol. Un tangaj al clădirilor ar fi putut să rupă în două cablul. Capătul cu zdrențe tăioase al cablului rupt ar fi putut chiar să decapiteze, în zbor, pe cineva. Era nevoit să fie meticolos ca să-i iasă bine totul: vinciul, opritoarea scripetelui, cheița, îndreptarea, alinierea, matematica necesară, măsuratul rezistenței. Voia ca

firul să aibă o tensiune de trei tone. Însă, cu cât era mai încordat un cablu, cu atât mai multă unsoare putea să se prelingă de pe el. Chiar și o schimbare a vremii putea face ca lubrifiantul să alunece din miezul angrenajelor.

A revizuit planurile împreună cu câțiva prieteni. Trebuia să se furișeze în celălalt turn, să amplaseze pripoanele, să ruleze cablul până se încorda, să se păzească de paznici, să-l țină la curent prin stație. Altfel, traversarea ar fi fost imposibilă. Au întins planurile clădirii și le-au învățat pe de rost. Casele scărilor. Gheretele paznicilor. Știau ascunzișuri în care n-ar fi fost găsiți niciodată. Era ca și cum ar fi plănuit un jaf la bancă. Când nu izbutea să adoarmă, hoinărea de unul singur pe străzile monotone de pe lângă World Trade Center: de la distanță, cu luminile aprinse, cele două clădiri păreau una. Se oprea la câte un colț de stradă și se ducea acolo, sus, cu mintea, se imagina pe cer, o siluetă mai întunecată decât întunericul.

În noaptea de dinaintea traversării a întins cablul pe întreaga lungime a unui cvartal. Șoferii s-au holbat la el cât l-a desfăcut. Trebuia să-l curețe. A pornit să-l șteargă bine cu o cârpă îmbibată în gazolină, după care l-a frecat cu șmirghel. Trebuia să se asigure că nu există sărmulițe răzlețite care să-l înțepe prin pantofii cu talpă moale. O singură așchie de acel soi – cârlig pentru carne – putea fi mortală. Și mai erau locașuri, în fiecare cablu, unde fixarea trebuia să fie fără cusur. Nu puteau apărea surprize. Cablul avea toanele lui. Cea mai rea dintre toate era torsiunea internă, când cablul se răsucea în sine însuși ca un șarpe ieșindu-și din piele.

Cablul era împletit din șase vițe, cu câte nouăsprezece fire în fiecare viță. Doi centimetri grosime. Împletitura era perfectă. Mănunchiurile de fire metalice fuseseră întrețesute ca o pară peste inima cablului, și asta dădea un maximum de aderență tălpilor. S-au plimbat pe cablu, el și prietenii lui, pretinzând că se află sus, în aer.

În noaptea traversării le-a luat zece ore să întindă firul de taină. Era extenuat. Nu-și adusese apă destulă. S-a gândit că poate nici n-o să fie în stare să umble pe sârmă, că o să se facă, de la deshidratare, țandări după un pas. Dar simpla vedere a cablului bine întins între clădiri i-a dat un zvâc electric. S-a auzit apelul, prin stație, de la turnul celălalt. Erau gata. A simțit o străfulgerare de energie pură: era iarăși ca nou. Liniștea era parcă făcută pentru el, gata să-i cuprindă legănarea. Lumina dimineții se ridica peste docuri, peste fluviu,

peste țărmul cenușiu al mării, peste mizeria tulbure a East Side-ului, unde se răsfirea și prefira – toc de ușă, streășină, cornișă, pervaz, zidărie, grilaje, coame de acoperișuri – până ce i-a izbutit o săritură pe cînste și a atins miezul dur al zonei comerciale. A șoptit în stație și i-a făcut din mână siluetei care-l aștepta în turnul sudic. Se făcuse vremea plecării.

Un picior pe cablu – piciorul cel bun, de echilibru. Și-a lăsat mai întîi degetele să alunece, apoi talpa, apoi călcâiul. Cablul și-a făcut loc între degetele mari și următoarele, pentru priză. Purta balerini subțiri, cu tălpi făcute din piele de bizon. S-a oprit așa un moment, a cuprins firul mai bine cu puterea privirii. A balansat în palmă bara de aluminiu. Răceala metalului i-a cuprins degetele. Prăjina avea douăzeci și cinci de kilograme, jumătate din greutatea unei femei. I se mișca peste piele netedă ca apa. Înfășurase mijlocul cu bandă cauciucată, să nu alunece. Cu o îndoitură a degetelor mâinii stîngi era în stare să-și încordeze mușchiul gambei drepte. Degetul mic controla poziția umărului. Degetul mare ținea prăjina pe loc. A întins gâtul în față, spre dreapta, și corpul i s-a mișcat infinitezimal spre stînga. Îndoirea încheieturii era atât de ușoară că n-ai fi putut-o vedea cu ochiul liber. Minteai a dislocat spațiul, gata să-și pună la treabă sinele cel bine antrenat. Nu mai avea pic de oboseală în corp. A apucat bara cu memoria mușchilor și, cu o mișcare fluidă, a înaintat.

Ce s-a întîmplat a fost, pentru o clipă, că nu s-a întîmplat aproape nimic. Nici măcar nu era acolo. Eșecul nu-i trecea prin minte. I se părea un fel de plutire. Ar fi putut fi și pe pajiște. Corpul i s-a relaxat, a prins forma vîntului. Mișcarea umărului dădea comenzi gleznei. Gâtulejul putea să-i aline călcâiul și să domolească încordarea ligamentului. O atingere a limbii de dinți putea să relaxeze mușchii coapsei. Cotul putea fi frate cu genunchiul. Dacă își încorda gâtul, simțea cum îi corectează soldul. Nu-și mișca deloc centrul. Se gîndea la stomac ca la un bol cu apă. Dacă greșea mișcarea, bolul avea să-și găsească singur echilibrul. Pipăia curbura cablului cu piciorul arcuit, apoi cu toată talpa. Un al doilea pas, un al treilea. A trecut de primele cabluri de fixare, sincronizat din cap până-n picioare.

Devenise în câteva secunde mișcare pură, în stare să facă tot ce poftea. Era înăuntrul și totodată în afara corpului său, înfruptându-se din cele ce aparțineau văzduhului, fără viitor, fără trecut, și asta-i făcea pasul deodată

țanțoș. Își purta viața dintr-o parte în alta. În așteptarea momentului în care n-avea să mai fie conștient nici măcar de propria-i răsuflare.

Motivul de căpătâi pentru acestea toate era frumusețea. Mersul pe sârmă era un deliciu divin. Totul se rescria câtă vreme se afla el în aer. Lucruri noi deveneau, cu forma umană, posibile. Trecea dincolo de echilibru.

S-a simțit, preț de o clipă, ncreat. Un alt fel de trezure.

Cartea a doua

Leapșa

Prinde-l aici, la îmbinarea vagoanelor, cu dimineața dogoritoare deja și umedă. Mai are patru cadre pe rolă. Aproape toate fotografiile făcute pe întuneric. La două, cel puțin, n-a mers blițul. Patru cadre le-a făcut din trenuri în mișcare. O altă poză, făcută în Concourse, a stricat-o de-a binelea, e sigur.

Își ține echilibrul pe platforma de metal subțire a trenului care țâșnește spre sud, depărtându-se de Grand Central. Uneori îl apucă amețea doar când anticipează următoarea cotitură. Viteza. Vuietul sălbatic din urechi. Adevărul e că îl înspăimântă. Zdrăngănitul pătrunzător al oțelului. E de parcă ar avea întreg trenul în tălpile bascheților. Control și uitare. I se pare câteodată că el e mecanicul. Prea mult la stânga, și trenul ar rata cotul, s-ar izbi producând un milion de corpuri schilodite pe linii. Prea mult la dreapta, și vagoanele ar derapa, la revedere, mi-a plăcut să te cunosc, ne mai vedem prin titlurile din ziare. A urcat în tren încă din Bronx, are o mână pe aparatul de fotografiat, cealaltă pe ușa vagonului. Picioarele rășchirate pentru echilibru. Ochii ținți la pereții tunelului, căutând semnături noi.

E în drum spre slujba lui din zona comercială, dar să ia dracu' pieptenii, foarfecile, sticlutele de colonie – speră ca dimineața să se deschidă cu o semnătură. E singurul lucru care unge balamalele zilei. Orice altceva se târâie, pe când semnăturile i se cațără în globii oculari. PHASE 2. KIVU. SUPER COOL 223. Iubește felul în care se încrețesc literele, arcuirile, ascuțișurile, flăcărilor, norii lor.

Merge cu trenul de navetiști doar ca să vadă cine a fost pe-acolo în timpul nopții, cine a venit să se iscălească și cât de adânc va fi pătruns în întuneric. Nu mai are timp pentru suprafață. Poduri feroviare, platforme, pereți de depozite, mașini de gunoi chiar. Aia-i treabă pentru fraieri. Orice bulangiu poate trage o vomă pe perete: semnăturile din subteran au ajuns să-i fie cele mai dragi. Cele pe care le găsești în beznă. Departe, în adâncul tunelelor. Uimirea cu care le descoperă. Cu cât mai în afund, cu atât mai bine. Luminate de clipirile matinale ale trenului, prinse doar o secundă cu privirea, așa că nu-

i niciodată sută la sută sigur că le-a văzut ori nu. JOE 182, COCO 144, TOPCAT 126. Unele sunt mângăleli rapide. Altele suie din pietrișul de pe linii până pe acoperiș, poate cu totul două sau trei cutii de vopsea folosite, litere alungindu-se de parcă n-ar mai vrea să se termine, de parcă ar lua ele însele câte o gură bună de aer. Altele se întind pe lățime, câte un metru jumătate. Cea mai cea semnătură e de găsit sub Grand Concourse și are cinci metri.

Un timp au folosit la iscălituri o singură culoare, mai ales argintiu, ca să licărească pe întuneric, însă vara asta au trecut la două, trei, patru culori: roșu, albastru, galben, negru. L-a descumpănit mai întâi – ce sens avea să pui o semnătură în trei culori unde n-ar fi reușit nimeni s-o vadă? Cineva se prăjise, era genial sau amândouă. A hoinărit toată ziua învărtindu-și asta prin minte. Mărimea jetului. Perspectiva. Foloseau chiar duze de mărimi diferite la recipientele lor de vopsea sub presiune: își dădea seama după textura dârelor de spray. Se gândea la grafferii care se strecurau agili înăuntru, ignorând linia prin care pulsa curentul, șobolanii, cârțițele, unsoarea cleioasă, putoarea, praful de oțel, chepengurile, treptele, luminile de semnalizare, firele, țevile, macazurile, versetele biblice promițând salvare, gunoaiele, zăbrelele, băltoacele.

Ce cojones trebuie să aibă ca să fie în stare să facă așa ceva dedesubtul orașului! Ca și cum tot ce era deasupra ar fi fost deja potopit de vopsea, și subteranul ar fi ultimul teritoriu rămas. Ca și cum ar fi atins o nouă frontieră. Asta îmi e casa. Citește și bocește.

Obişnuise cândva să se cufunde în exploziile de culoare, călătorind în trenul acoperit de semne, și să nu fie altceva decât o culoare el însuși, un punct de vopsea printre alte sute. Năpustindu-se spre centrul orașului prin găuri de șobolan. Fără scăpare. Închidea ochii, se ținea aproape de uși, își legăna cadentat umerii, se gândea la culorile care se deplasau împrejur. Nu oricine putea bombarda cu însemne un tren întreg. Trebuia să te afli în inima lucrurilor. Escaladezi un gard, sari peste șine, dai atacul la vagoane, o ștergi, trimiți oțelul în dimineața strălucitoare fără un geam prin care să se vadă ceva, întregul tren marcat de sus și până jos. De câteva ori a încercat chiar să-și facă intrarea pe Concourse, unde se adunau grafferii portoricani și dominicani, dar n-aveau timp de el, nici unul, i-au spus să plimbe ursul, nu

încetau să-l bălăcărească, simplón, cabronazo, pendejo. Chestia era că luase tot anul numai note de zece. Nu voise să fie atât de eminent, dar așa ieșise – fiind singurul care nu trăsesese chiulul. Prin urmare, îi răsese în nas. Se cărase abătut. Se gândise chiar să traverseze bulevardul până la negrii din cealaltă parte de Concourse, dar decisese totuși să n-o facă. Revenise cu aparatul de fotografiat, cel pe care-l avea de la frizerie, se dusese glonț la portoricanii și îi înștiințase că-i putea face celebri. Se hliziseră iar și primise peste gură un dos de palmă de la un Craniu de doisprezece ani.

Apoi însă, în miez de vară, pe drumul spre serviciu, pășise între vagoane; trenul se oprise pe lângă 138th Street, el pusese piciorul pe placa de oțel și, chiar când măgăoaia o luase iarăși din loc, făcându-l să se hâțâne o clipă, surprinsese trecerea unei pâcle iuți. N-avea habar ce putea să fie, o chestie zburătoare, enormă, argintie. I se impregnase pe retină și-i rămăsese întipărită acolo cât mai ținuse drumul până la frizerie.

Era acolo, era a lui, o deținea. Nu avea să fie ștearsă, răzuită. Nu aveau cum pune un perete de tunel într-o baie de acid. Mai umflat de-atât nu se putea. Era un marcaj maximal. Îl făcuse să se simtă ca și cum ar fi descoperit gheață.

La întoarcerea spre blocul unde locuia se așezase iarăși în mijlocul trenului, doar ca să verifice, și văzuse iarăși inscripția, STEGS 33, îngroșată și singuratică în tunel, fără alte iscălituri care să-i țină tovărășie. Îl lăsase cu gura al dracului de căscată faptul că autorul coborâse în subteran, semnase și ieșise înapoi strecurându-se pe lângă șina electrificată, suise treptele soioase, trecuse de grilajul metalic și urcase la lumină, pe străzi, în oraș, lăsându-și numele sub tălpi.

Începuse după aceea să se plimbe țațoș pe Concourse, uitându-se de sus la mângălitorii care stăteau toată ziua la suprafață. Pendejos. El deținea secretul. Știa locurile. Avea cheia. Trecea pe lângă ei legănându-și sfidător umerii.

S-a apucat să meargă cât mai des cu metroul, întrebându-se dacă autorii iscăliturilor își luau lanterne vreodată ori dacă se deplasau în echipe de doi-trei, ca bombardierii din depourile feroviare, unul de șase, al doilea cu lanterna, al treilea cu vopsitul. Nici măcar nu-l mai sâcâia atâta să se ducă la

frizeria din centru a tatălui său vitreg. Slujba asta de vară, cel puțin, îi dădea timp să umble pe calea ferată. La început stătea cu obrazul lipit de geamuri, însă a început să se țină în echilibru pe mijlocul vagonului, cu privirea nedezipită de pereții puțului, căutând un semn. Prefera să creadă că autorii iscăliturilor lucrează singuri, orbește, cu excepția câte unui chibrit aprins ici și colo, doar ca să zărească un pic conturul, să învioneze vreo culoare, să umple vreun spațiu gol sau să rotunjească vreo literă. Muncă de gherilă. Niciodată mai mult de jumătate de oră între trenuri, chiar și târziu în noapte. Cel mai mult îi plăceau semnăturile mari, creative, cuprinzătoare. Când trecea trenul le îngheța în minte, apoi le sucea în cap ziua întreagă, ținându-se de linii, de curbe, de puncte.

Niciodată nu se iscălise el însuși pe vreun lucru, dar dacă ar fi avut o ocazie clară, fără urmări, fără scatoalce de la tatăl vitreg, fără închis în casă, ar fi inventat un stil cu totul nou, ar fi trasat o linie neagră în beznă, ar fi pus un pic de alb peste albul cel mai luminos ori ar fi amestecat roșu, alb și albastru, să se ducă învârtindu-se schema culorilor, ar fi băgat ceva de la portoricani, niște negru la îngrămădeală, s-ar fi dezlănțuit, le-ar fi arătat el fraierilor ălor cocliți, despre asta era vorba – să-i faci să se scarpine în cap, să se pună în fund și să bage la bibilică. Ar fi putut s-o facă. Geniu, așa i se spunea. Dar ești geniu numai dacă te gândești primul la chestie. Așa îi spusese un profesor. Geniul e solitar. Avusese o idee, la un moment dat. Ar fi vrut să facă rost de-un aparat de proiecție și să pună în el un diafilm cu taică-său. Ar fi proiectat o imagine prin toată casa în așa fel încât, după orice colț, maică-său să-și vadă soțul plecat, cel pe care-l dăduse afară în șuturi, cel nemaivăzut de doisprezece ani, cel pe care-l înlocuise cu Irwin. I-ar fi plăcut mult să-și proiecteze tatăl acolo, ca pe semnături, să-l facă real și fantomatic în beznă.

E un mister pentru el dacă scriitorii pe zid ajung vreodată să-și vadă propriile marcaje, dacă nu pui la socoteală, poate, un pas făcut înapoi în tunel după ce isprăvesc, înainte să se usuce bine. Înapoi peste șina electrificată pentru o uitătură la repezeală. Cu grijă, altfel ai de-a face cu câteva mii de volți. Ba chiar și așa există mereu posibilitatea să apară vreun tren. Ori să coboare gaborii, fluturând lanterne și bastoane. Sau cine știe, poate să iasă din umbre vreun puto pletos, cu ochii albi, licărind, cu lama cuțitului pregătită, gata să-ți golească buzunarele, să te facă una cu pământul, să te înjunghie. Așa că-ți întinzi rapid rahatul acolo și ieși înainte să fii prins.

Se agață de bară, apărându-se de zgâlțâielile garniturii. Thirty-third Street. Twenty-eighth. Twenty-third. Union Square, unde străbate platforma și schimbă cu trenul 5, se strecoară la locul de cuplaj al vagoanelor, așteaptă tremurul mișcării. În dimineața asta n-a văzut semne noi pe pereți. Se gândește uneori că ar face bine să-și cumpere niște doze de vopsea, să sară din tren și să se apuce de pulverizat, dar știe în adâncul sufletului că nu are ce-i trebuie: e mai ușor cu aparatul de fotografiat în mână. Poate să le pozeze, să le scoată din beznă, să le tragă din aleile dosnice. Când trenul prinde viteză, își ține aparatul băgat sub pieptul cămășii, să nu i-l smulgă din mână vreo zguduitură. Deja s-au dus cincisprezece poziții de pe un film de douăzeci și patru. Nici măcar nu e sigur că o să iasă vreuna ca lumea. Unul dintre clienții de la frizerie i-a dăruit anul trecut aparatul, era un grangure de prin centru care se umfla în pene. I l-a dat uite-așa, cutie și tot. Habar n-avea pe atunci ce să facă cu el. L-a aruncat după pat mai întâi, apoi l-a scos într-o după-amiază, l-a examinat, s-a apucat să pozeze ce vedea.

Ajunsesse să-i placă. Începuse să-l ia cu el peste tot. După un timp, mama lui s-a învoit chiar să plătească developatul pozelor. Nu-l mai văzuse atât de preocupat de ceva. Un Minolta SR-T 102. Îi plăcea cum i se așază în palmă. Când se simțea stânjenit – de Irwin, să spunem, de maică-sa, sau când ieșea în curtea școlii – își putea umbri chipul cu aparatul, se putea ascunde pe după el.

Ce n-ar fi dat să poată sta aici cât e ziua de lungă, pe întuneric, în caniculă, plimbându-se înainte și înapoi între vagoane, pozând, devenind celebru. Auzise că o fată, anul trecut, ajunsese pe prima pagină din The Village Voice. O imagine a unei mașini acoperite de marcaje pătrunzând în tunelul rutier din Concourse. Prinsese lumina ideală, pe jumătate soare, pe jumătate beznă. Fasciculele farurilor veneau drept spre ea și toate semnele de pe caroserie se alungeau în urmă. La locul potrivit, la momentul potrivit. Auzise că-i ieșiseră bani serioși, cinșpe dolari sau mai mult. Întâi fusese convins că nu era decât un zvon, dar se dusese la bibliotecă, găsise ziarul de atunci, fotografiile întinse pe două pagini și numele ei în colțul de jos al pozelor. Și auzise că mai erau doi puștani din Brooklyn care circulau pe linii, unul dintre ei cu un Nikon, celălalt cu o chestie numită Leica.

A încercat și el o dată. A dus o poză la New York Times, la începutul verii.

Un cadru cu un scriitor de ziduri cocoțat pe pasarela Van Wyck, dând cu spray. Reușită poză, învăluită în umbră, tipul cu doza de vopsea atârând de frânghii și, pe fundal, niște nori rotofei. Era sigur că-i de prima pagină. Își luase jumătate de zi liberă de la frizerie, se îmbrăcase chiar la cămașă și cravată. A intrat în sediul de pe Forty-third și a zis că vrea să-l vadă pe editorul foto, avea o poză beton, un cadru de maestru. Învățase dintr-o carte jargonul. Omul de la pază, un moreno înalt și lat în spete, a dat un telefon, apoi s-a aplecat peste pupitru și-a zis:

- Lasă coala plicu', frăție.
- Dar vreau să-l văd pe editorul foto.
- Are treabă acum.
- Păi... și când n-are? Haide, Pepe, te rog!

Paznicul izbucnise în râs, dăduse să-i întoarcă spatele o dată, de două ori, apoi îl ținuse cu privirea:

- Pepe?
- Domnule...
- Câți ani ai?
- Optsprezece.
- Serios, puștiule. Câți ai de fapt?
- Paisprezece, a mărturisit cu ochii plecați.
- Horatio José Alger! a rostit omul de pază, cu fața destinsă de râs. A dat vreo două telefoane, dar apoi a ridicat privirea, cu ochii îngreunați, de parcă ar fi știut deja: Stai colo, omu'. Îți zic io când trece.

Vestibulul clădirii era numai sticlă, costume și gambe netede. A stat așa două ore întregi, până ce paznicul i-a făcut din ochi. S-a dus ca o săgeată la editorul foto și i-a îndesat plicul în mână. Tipul mesteca o jumătate de

sendviș cu carne de vită și brânză. Avea o bucătică de salată între dinți. Probabil fotograf el însuși. Editorul i-a aruncat un mersi cu gura plină și a ieșit din clădire, a apucat-o pe Seventh Avenue, pe lângă localurile cu spectacole deochete și veteranii fără adăpost, cu fotografia sub braț. Cinci cvartale l-a urmărit, apoi l-a pierdut în puhoi. Și n-a mai auzit nimic despre asta, absolut nimic. A așteptat să primească acel telefon, dar nu l-a primit. Ba chiar s-a întors la recepție de trei ori, la final de program, însă paznicul i-a spus că mai mult nu putea să facă. „Pare rău, băiete.“ Poate editorul rătăcise poza. Ori avea de gând să și-o însușească. Sau avea să-l sune din clipă în clipă. Îi lăsase, cine știe, un mesaj la salon, și Irwin uitase să-i spună. Dar nu se mai întâmplase nimic.

Încercase după aceea la un periodic din Bronx, o fițuică de două parale, dar până și acolo fusese refuzat de la obraz: auzise pe cineva chicotind la telefon, la celălalt capăt. Într-o zi aveau să se târască înaintea lui. Într-o zi aveau să-i curețe bascheții cu limba. Într-o zi o să se cațare unii peste alții ca să ajungă la el. Fernando Yunque Marcano. Imagist. Un cuvânt care-i suna bine, chiar și în spaniolă. Nu avea nici o noimă, dar îi plăcea rezonanța. Dacă ar fi avut o carte de vizită, asta ar fi trecut pe ea: FERNANDO Y. MARCANO. IMAGIST. BRONX. S.U.A.

A văzut odată la televizor un tip care-și câștiga pâinea smulgând cărămizi din clădiri. Era caraghios, dar într-un fel putea să priceapă. Felul aparte în care arătau clădirile după aceea. Felul în care pătrundea lumina. Oferindu-le oamenilor o altă perspectivă. Făcându-i să se gândească de două ori. Trebuie să privești lumea printr-un filtru cum nu mai are nimeni. E genul de chestie la care se gândește cât spală pe jos, dezinfectează foarfecile, așază sticlutele cu loțiune după ras. Toți brokerii ăia fițoși care vin pentru un scurtat la spate și pe părți. Irwin zice că tunsul e artă. „Cea mai mare galerie de care-o să ai parte vreodată. New Yorkul întreg la buricele degetelor tale.“ Și el, în gând: „Taci odată, Irwin. Nu ești babacu-meu. Ține-ți gura și vezi-ți de măturat. Curăță tu dinții pieptenilor.“ Dar nu izbutea niciodată s-o spună cu voce tare. Lipsa de conectare dintre gură și minte. Acolo intervenea aparatul de fotografiat. Era lucrul nerostit dintre el și ceilalți, pojghița de contact.

Trenul se zgâlțâie, și el apasă nonșalant cu palmele în amândouă vagoanele ca să se țină drept, motorul duduie mai departe, dar în clipa următoare se

oprește cu o scurtă zdruncinătură, în scrâșnet de frâne, și-l propulsează lateral, făcându-l să se izbească în plin cu umărul, cu piciorul apăsat peste lanțuri. Verifică la repezeală aparatul. Perfect. Nici o problemă. Țasta e momentul lui preferat. Oprit complet. În tunel, aproape de gură. Dar tot în beznă. Între Fulton și Wall Street. Toate costumele și tunsorile gata să se bulucească.

Trenul nu mai vuieste. Îi plac aceste tăceri, îi dau timp să măsoare zidurile cruciș și curmeziș. Aruncă o privire fugară în lungul vagonului, să se asigure că nu-s gabori pe-acolo, pune talpa pe lanțuri și se saltă, apucă marginea ieșită în afară, se aburcă ajutându-se de un singur braț. Dacă s-ar sui pe tren, ar putea atinge curbura tunelului – un loc perfect pentru marcat –, dar se ține de buza vagonului și se uită peste margine. Sunt însemne roșii și albe pe zid, la curbă. Câteva luminițe de un galben sulfuros în depărtare.

Așteaptă să i se obișnuiască ochii, să se ducă stelutele de pe retină. Înspre partea din spate a trenului, bare mici de culoare se preling din capătul fiecărui vagon și se răsfiră către exterior. Pe pereții tunelului nu e nimic, totuși. O Antarctică a marcajelor. La ce s-a așteptat? Prin centru e greu să găsești scriitori pe pereți. Dar nu se știe niciodată. Ar fi genial. Ar fi marea chestie. Să văd cum bați asta, maricón.

Simte cum se zgâlțâie sub el trenul, primul semn de mișcare, și se apucă mai bine de marginea vagonului. Nici unul dintre bombardieri nu ajunge vreodată la tavan. Teritoriu virgin. Ar trebui să înceapă chiar el o mișcare, un spațiu nou-nouț. Se uită în lungul trenului, bagă de seamă o porțiune care-ar putea fi de vopsea pe peretele estic, un marcaj pe care nu l-a mai văzut până acum, ceva rapid și alungit, cu o urmă, pare-se, de roșu înconjurând argintiul, un P sau un R sau, posibil, un 8. Nori și flăcări. Ar trebui să se strecoare iarăși între vagoane – printre morți și vișători – și să se apropie de perete, să descifreze iscălitura, însă trenul se smucește a doua oară, și de data asta e un semnal de avertisment – o știe –, așa că se lasă iarăși în jos, se ține bine. În vreme ce roțile scrâșnesc, își prefiră prin minte imaginea, o compară cu toate marcajele vechi din alte părți ale tunelului și-și dă seama că e nouă-nouță, trebuie să fie, da, și strânge triumfător pumnul, îl agită fără zarvă – uite că a venit cineva și s-a iscălit în centru.

În nici câteva secunde, trenul a și pătruns în luminile alburii ale stației Wall

Street, ușile se deschid șuierând pneumatic, însă ochii lui sunt închiși, își desenează în minte harta, înălțimea, culoarea, adâncimea noului marcaj, încearcă să-i atribuie un soi de geografie pentru drumul de întoarcere spre casă, când va putea să și-l ia înapoi, să pună stăpânire pe el, să-l fotografieze.

Un sunet de radio. Pârâituri deplasându-se către el. Scoate capul afară. Polițai. Vin dinspre capătul platformei. L-au văzut, e sigur de asta. O să-l târască afară, o să-i dea amendă. Patru la număr, cu centurile săltând. Deschide ușa vagonului, se pitește înăuntru. Așteaptă pe umăr scatoalca unei palme grele. Nimic. Se apleacă iar peste metalul rece al ușii. Îi zărește luându-l la fugă printre turnichete. De parcă s-ar fi raportat vreun incendiu. Zăngănesc cu toții. Cătușe, arme, bastoane, agende, lanterne și Dumnezeu mai știe ce altceva. „Cineva a mierlit-o“, își zice. „Cineva a dat de naiba.“

Se strecoară pieziș pe ușile care stau să se închidă, ferindu-și aparatul de fotografiat de zgârieturi. În spatele lui, ușile se închid cu un șuier. Pasul lui a căpătat vioiciune. Printre turnichete și-apoi sus, pe scări. Frizeria n-are decât să se ducă naibii. Irwin n-are decât să aștepte.

În eter

E dimineața devreme și neoanele pâlpâie. Luăm o pauză de la aplicația grafică. Dennis conectează decodorul la computerul PDP-10, poate reușim să agățăm ceva.

De față sunt Dennis, Gareth, Compton și cu mine. Dennis e cel mai în vârstă, are aproape treizeci. Ne place să-l numim Tataia – a făcut două tururi în 'Nam. Compton a absolvit la U.C. Davis. Gareth e programator de vreo zece ani, cred. Eu am optsprezece ani. Mi se spune Puștiul.

– Câte apeluri, băieți? zice Compton.

– Trei, răspunde Dennis, de parcă ar fi deja plictisit.

– Douăzeci, face Gareth.

– Opt, zic eu.

Compton îmi aruncă o privire.

E drept, de cele mai multe ori îmi las munca de programator să vorbească. Așa a fost încă de când m-am strecurat pe ușa de la subsolul institutului, prin '68. Chiuleam de la școală, un puștan în pantaloni scurți și cu ochelari spărți. Computerul scuipa o bucată de bandă perforată, și băieții de la consolă m-au lăsat să casc gura. M-au găsit în dimineața următoare, dormind pe prag: „Hei, ia uitați, e Puștiul“.

Acum sunt prezent zi de zi, în fiecare zi, și adevărul este că alt spărgător de cod mai bun decât mine nu au, eu am făcut toate corecțiile pentru „cutia albastră“, decodorul de semnal.

Receptorul este ridicat după al nouălea apel. Compton îmi dă o bâză peste umăr, se apleacă spre microfon și i se adresează gagiului de la celălalt capăt, repezit, dar pe un ton blând, ca să nu-l sperie:

– Bună, mda, nu închide, Compton la telefon.

– Poftim?

– Aici Compton, cu cine vorbesc?

– Telefon public.

– Nu închide.

– E un telefon public, domnu’.

– Cu cine vorbesc?

– Ce număr cauți...?

– E New York, da?

– Omule, am treabă.

– Ești pe lângă World Trade Center?

– Da, omule, numai că...

– Nu închide.

– Cred că ai greșit numărul, frățioare.

Linia amuțește. Compton apasă tastele, apelul automat se declanșează și, la al treisprezecelea țâr, cineva ridică receptorul.

– Nu închide, te rog. Sun din California.

– Ha?

– Ești pe lângă World Trade Center?

– Să mă pupi în cur.

Auzim și un crâmpei de chicoteală până se trânteste receptorul în furcă.

Compton sună la șase numere deodată, așteaptă.

– Alo, domnule?

– Da?

– Domnule, sunteți cumva în zona centrală a New Yorkului?

– Cine-i acolo?

– Ne întrebam dacă nu v-ați putea cumva uita în sus pentru noi.

– Ce haios, ha-ha.

Apelul este iarăși întrerupt.

– Alo, doamnă?

– Mă tem că e greșeală.

– Alo! Nu închideți.

– Îmi pare rău, dar să știți că mă cam grăbesc.

– Mă scuzați...

– Încercați la centrală, vă rog.

– Să ți-o trag, zice Compton către conexiunea moartă.

Ar cam fi cazul să strângem căblăraia și să ne întoarcem la grafica noastră. E patru sau cinci dimineața și curând are să apară soarele. Cred că ne-am putea duce și acasă de-am vrea, să mai punem cornul și-n pernă, în loc să dormim, ca de obicei, pe sub birouri. Cutii de pizza sub cap și saci de dormit printre cabluri.

Dar Compton apasă iarăși pe tastă.

E o chestie pe care o facem mereu de distracție, ne conectăm cu dispecerate

de peste tot, ne băgăm pe serviciul Dial-A-Disc din Londra, să zicem, sau peste fata cu starea vremii din Melbourne, intrăm pe numărul pe care se dă ora exactă la Tokyo sau sunăm la vreun telefon public pe care l-am descoperit prin insulele Shetland, așa, la plesneală, să ne mai relaxăm după atâta programare. Trecem prin filtre apelurile, le punem în buclă ca să nu fim detectați. Intrăm întâi pe câte-un număr cu apelare gratuită, nu ne costă un sfanț: Hertz și Avis și Sony au așa ceva, ba chiar și centrul de recrutări al armatei din Virginia. Ăsta, ultimul, l-a uns la inimă pe Gareth, care a scăpat de Vietnam fiind considerat inapt pentru militarie. Ba chiar și Dennis, care tot poartă un tricou cu MOARTE OCCIDENTALĂ de când s-a întors din război, tare s-a mai hlizit atunci.

Într-o noapte, când atârnăm cu toții pe-acolo, am spart cuvintele-cod cu care se ajunge la președinte și am sunat la Casa Albă. Am făcut apelul să pară că vine de la Moscova, ca să-i fraierim. Dennis a zis: „Am un mesaj extrem de urgent pentru președinte“. Apoi a răcnit cuvintele-cod. „O clipă, domnule“, i-a răspuns operatorul. Să ne pișăm pe noi, nu alta. Am trecut de alți doi centraliști și era cât pe ce să primim legătura cu Nixon însuși, dar pe Dennis l-a apucat bâțul și i-a zis gagiului de la centrală: „Spune-i președintelui că am rămas fără hârtie igienică la Palo Alto“. Eram pe jos de-atâta râs, dar după aceea am așteptat cu săptămânile să auzim un bocănit în ușă. După un timp chestia a ajuns o glumă: am început să-i zicem băiatului care ne aducea pizza Agent Secret Numărul Unu.

Compton a fost cel care a recepționat mesajul din dimineața asta, pe ARPANET – transmis pe afișajul non-stop de mesaje al serviciului de poștă automată. Nu ne-a venit la început a crede, cică un individ mergea pe sârmă pe deasupra New Yorkului, apoi însă Compton a intrat pe fir cu un operator, s-a prefăcut că e de la centrală, că testează niște conexiuni la telefoanele publice, a zis că-i trebuie niște numere mai aproape de clădirile World Trade Center, făcea parte dintr-o analiză având ca subiect apelurile de urgență, a zis, și apoi am introdus numerele, le-am vârât în sistem și am pus rămășaguri cu toții dacă o să cadă ori nu. Cât ai bate din palme.

Semnalul se modulează în computer, țiuturi multifrecvență, de parcă ar cânta cineva la fluier, și îl prindem pe gagiul la al nouăsprezecelea apel.

– Ăă... alo.

- Sunteți cumva pe lângă World Trade Center, domnule?
- Alo? Scuzaț’?
- Nu este o glumă. Vă aflați prin apropierea World Trade Center?
- Telefonul ăsta suna p-aici, frăție. Eu doar... l-am ridicat, atâta.

Are accent de New York, voce tânără, dar asprită, de parcă a exagerat cu țigările.

- Știu, zice Compton, dar clădirea o poți vedea? De unde ești acum? E cineva acolo, sus?
- Care-i la telefon?
- E cineva sus?
- Mă uit la el chiar acum.
- Ce?
- Mă uit la el.
- Ce tare! Îl vezi?
- De mai bine de douăj’ dă minute mă chiorăsc la el, frăție. Ești cumva...? Telefonul a sunat, am pus mâna pă el...

- Îl vede!

Compton își lasă palmele cu putere peste tăblia pupitrului, trage tocul de stilouri din buzunar și-l azvârle prin încăpere. Părul lung îi cade peste față. Gareth bagă o dănțuială îndrăcită pe lângă masa imprimantei, iar Dennis pășește spre mine, îmi apucă în îndoitura brațului căpățâna, ușurel, și-mi cară bobârnace de parcă nu i-ar păsa deloc, dar îi place să ne vadă cum o facem pe nebunii, zici că-i încă sergent în armată sau din astea.

- Ți-am spus, răcnește Compton.

- Cine-i acolo? zice vocea.
- Tare de tot!
- Cine dracu' e acolo?!
- Încă e pe frânghie?
- Care-i faza? Mă iei la mișto, șefu'?
- Încă-i acolo?
- E sus de douăzeci, douăzeci și cinci de minute!
- Bun! Și merge?
- O să se omoare.
- S-a oprit acolo?
- Da!
- Acolo, sus? În aer?
- Mda, are o prăjină de-o fâțâie. O sucește în mâini, în sus și-n jos.
- Pe mijlocul firului?
- Aproape de margine.
- Cât de aproape?
- Nu chiar așa de aproape. Destul de aproape.
- Cam cât? Cinci metri? Zece? Se ține bine?
- Cât se poate de solid! Cine vrea să știe? Cum te cheamă?
- Compton. Pe tine?

– José.

– José? Marfă. José. ¿Qué onda, amigo?

– Ha?

– ¿Qué onda, carnal?

– Frate, habar n-am de spaniolă.

Compton taie sunetul și-i arde un pumn în umăr lui Gareth.

– Gagiul ăsta... îți vine a crede?

– Doar să nu-l pierzi.

– Am văzut întrebări pentru bac cu mai mult creier decât gagiul ăsta.

– Ține-l pe fir, băiețăș!

Compton se apleacă peste tastatură și apucă iarăși microfonul.

– Ne poți spune ce se întâmplă, José?

– Ce să-ți spun, frățică?

– Descrie și tu ce vezi, gen.

– Aa... Păi... el e sus, colea...

– Și?

– Stă așa.

– Și...?

– Da' de unde suni tu de fapt?

– Din California.

- Pă bune.
- Serios vorbesc.
- Faci caterincă, nu?
- Nu.
- Nu-i o păcăleală?
- Nici o păcăleală, José.
- Suntem la televizor? La televizor suntem, așa-i?
- N-avem televizor. Avem un computer.
- Un ce?
- E complicat, José.
- Tu-mi zici acumă că vorbesc cu un computer?
- Nu-ți face griji, omule.
- Ce-i aicea? Camera ascunsă cumva? În momentu' ăsta vă uitați la mine? Mă dă pă post?
- Pe ce?
- Sunt la emisiune? Hai odată, tre' să aveți pă undeva o cameră dă filmat. Ieși la iveală, moșu'. Pă bune. Ce-mi place emisiunea aia, oho! Îmi place dă mor!
- Nu e nici o emisiune.
- Ești Allen Funt, frăție?
- Ce?
- Unde-i camerele dă filmat? Nu văd nici una. Ia zi, mă, ești cumva în

clădirea Woolworth? Ești tu colo, sus? Hei!

– José, crede-mă, suntem în California.

– Încerci să-mi spui că vorbesc cu un computer?

– Cumva.

– Ești în California...? Lume! Hei, oameni buni!

O spune zgomotos, depărtând de ureche receptorul, și auzim freamăt de voci, auzim vântul, cred că-i unul din telefoanele alea publice din mijloc de stradă, pline de afișe cu fătuci arătoase și din astea, auzim și niște sirene pe fundal, țipă pițigăiat, și o femeie râzând, niște chiuituri înfundate, un claxon, un vânzător stradal lăudându-și în gura mare arahidele, un gagi zicând că nu are lentilele care-i trebuie, că ar avea nevoie de un unghi mai bun, și încă un tip care zbiară: „Să nu cazi!”

– Lume! zice iar. Am aci un scrântit la cap. Cică-i din California. Dați-vă seama. Hei. Mai ești?

– Aici sunt, José. Încă e sus, tot nu mișcă?

– Ești tovarăș cu el?

– Nu.

– Atunci dă unde-ai știut? De-ai ajuns să suni aci?

– E complicat. Intrăm ilegal pe fir. Ocolim sistemul... Omule, e încă sus? Atât vreau să știu.

Depărtează iarăși telefonul, și vocea îi oscilează.

– Dă unde ziceai că ești? Îl auzim strigând.

– Din Palo Alto.

– Nu te ții dă cioace?

- Ai cuvântul meu, José.
- Cică tipul e din Palo Alto! Cum îl cheamă?
- Compton.
- Numele tipului e Compton! Mda, Comp-ton! Mda. Stai o secundă. Auzi, e unu' aici care vrea să știe: Compton și mai cum? Ce nume dă familie are?
- Nu, pe mine mă cheamă Compton.
- Da' numele lui, frăție, cum îl cheamă pă el?
- José, poți să-mi spui și mie ce se întâmplă?
- Îmi dai și mie din ce fumezi? Ești luat, așa-i? Chiar ești prieten cu omulețu'? Hei, auziți! Am unu' dus cu sorcova la telefon, din California. Zice că tipu-i din Palo Alto. Umblătorul pă sârmă e din Palo Alto.
- José, José, vrei să mă asculți un moment, te rog? Bine?
- Legătura-i proastă. Cum îl cheamă?
- Nu știu!
- Cred că se întrerupe. E-un scrântit. Nu știu, mă, vorbește aiurea. Computere și rahaturi. Au, să-mi trag palme! Rahat!
- Ce, ce?
- Aoleu, măiculiță.
- Ce? Alo?
- Nu!
- José? Ești acolo?
- Doamne sfinte!

- Alo, mai ești?
- Isuse Hristoase!
- Alo?
- Nu pot să cred.
- José!
- Da, sunt aci! Numai ce-a ȝopăit. Ai văzut?
- Ce-a făcut?
- A ȝopăit. Să-mi trag palme!
- A sărit?
- Nu!
- A căzut?
- Nu, frăție.
- A murit?
- Nu, mă!
- Atunci ce?
- A săltat de pe-un picior pă altul! E îmbrăcat în negru. Se vede. Încă-i colo, sus! Tipu' ăsta e fantastic! Măiculiță! Credeam că s-a zis cu el, mă. Da' el numai a săltat de pe-un picior pă altul.
- A ȝopăit, zici?
- 'czact.
- Cum ȝopăie un iepure?

– Mai mult o chestie ca o foarfecă. O dată s-a... Mă, să-mi dau una. Omule... să n-am parte de... Numai ce-a făcut o forfecare din aia. Pă fir, mă!

– Tare de tot!

– Poți să crezi, în pana mea? E vreun gimnast sau ceva? Parcă ar dansa. E dansator? Zi, frate, tovarășul tău e dansator?

– Nu e de fapt prietenul meu, José.

– Mă jur pe bunul Dumnezeu că-i legat dă vreo treabă, ceva. Legat dă fir. Pă pariu că-i legat. E colea, sus, și numai ce-a făcut forfecarea aia! Marfă dă tot.

– José, ascultă-mă un pic. Am pus un pariu aici. Cum arată?

– Se ține bine, mă, se ține.

– Îl vezi ca lumea?

– Cât o unghie. E mititel rău. E la naiba-n praznic, acolo, sus. Da' dă țopăit a țopăit. E-n negru. I se văd picioarele.

– Bate vântul?

– Nu. E-o umezeală dă rahat.

– Nu bate vântul?

– Acolo, sus, tre' să bată, frăție. Doamne! Da' ce s-a mai cocoțat. Nu știu cum o să-l dea și jos, în mă-sa. S-a umplut dă curcani colo. Curcani la greu.

– Ha?

– A adus polițai, s-a umplut acoperișul dă ei. Pă amândouă părțile.

– Încearcă să ajungă la el?

– Nu, ce căcat, e-n mijlocul chestiei. S-a ridicat în picioare acuma. Ține prăjina aia în mână. Nu, n-are cum! Nu!

- Ce? Ce-i, José?
- S-a pus pă vine. Nu pot să-mi cred ochilor.
- Cum?
- A lăsat genunchii în jos, mă.
- Ce-a făcut?
- Acu' s-a așezat.
- Cum adică s-a așezat?
- S-a pus cu curu' pă fir. Tipu-i razna rău!
- José?
- Stai numa' să vezi!
- Alo?

Iarăși tăcere, o răsuflare în receptor.

- José? Hei, amigo. Prietene...
- Nu se poate.

Compton se dă mai aproape de computer, cu microfonul aproape lipit de buze.

- José, amice, mă auzi? José, mai ești?
- Nu-i adevărat.
- José.
- Nu fac caterincă...
- Ce?

- S-a lungit.
- Pe fir?
- Da, pă rahatu’ dă fir.
- Și?
- Are picioarele băgate sub el. Se uită în sus la cer. Pare... ciudat rău.
- Și bara?
- Ce?
- Prăjina lui?
- O ține pă burtă, frăție. Omulețu’ e dă nu-ți vine a crede.
- Stă așa, întins?
- Mdea.
- Ca și cum ar trage un pui de somn?
- Un ce?
- Ca o siestă?
- Tu-ncerci să mi-o tragi la tărtăcuță, frăție?
- Să... ce? Sigur că nu, José. Nu, deloc. Nu.

La telefon se lasă o tăcere lungă, de parcă José s-a transportat acolo, sus, lângă acrobat.

– José? Hei, alo. José. Cum o să se ridice iarăși în picioare? José? Adică, dacă stă întins, cum se mai ridică iarăși în picioare? Sigur îl vezi lungit acolo? José? Mă auzi?

- Zici că-s mincinos, adică?
- Nu, vorbesc și eu...
- Zi-mi și mie o treabă. Ești în California, da?
- Da, omule.
- Dovedește.
- Nu pot în momentul ăsta să...

Compton își taie iarăși sonorul.

- Îmi dă cineva sticluța cu otravă, să isprăvim?
- Vorbește cu altcineva, sugerează Gareth. Zi-i să dea telefonul altcuiva.
- Unul care știe să citească, măcar.
- Auzi, îl cheamă José și nu știe spaniolă!

Se apleacă iarăși spre microfon.

- Fă-mi un serviciu, José. Poți să dai telefonul altcuiva?
- Dă ce?
- Facem un experiment.
- Suni din California? Să mori tu? Crezi că-s retardat? Asta crezi?
- Hai, fii bun și lasă-mă să vorbesc cu altcineva.
- Dă ce? zice iar, și îl auzim cum încă o dată depărtează de gură telefonul și în jur vuieste mulțimea, numai „oo“-uri și „aa“-uri, apoi auzim cum telefonul cade, zice o chestie despre cineva dus cu pluta, se mai aude și altceva, slab, ca un foșnet, apoi iarăși tare când receptorul se bălângănește și iarăși vocile se pierd în vânt.

– Vrea careva să vorbească cu țăcănitul’ ăsta? Cică sună din California!

– José! Dă telefonul mai departe, haide, omule!

Probabil că receptorul se leagănă încă prin aer, dar încetinește, vocile nu mai oscilează acum, din spatele lor se aud sirene, cineva care-și laudă acum cârnăciorii, îi văd cu ochii minții, sunt acolo toți, jos, câtă frunză și iarbă, taxiurile s-au oprit, gâturile-s toate întinse în sus și José lasă telefonul să i se bălăbănească în dreptul genunchilor.

– Nu știu, mă! i se adresează cuiva. E un căcănar din California. Nu știu. Cred că vrea să-i spui ceva. Mda. Despre... astea, ce se întâmplă. Vrei...?

– Hei, José! Dă-l mai departe, José.

După o secundă sau două, ia receptorul și zice:

– Auzi, e-un tip aici care-o să vorbească cu tine.

– O, slavă Domnului.

– Alo, zice gagiul, cu voce foarte joasă.

– Salut, sunt Compton. Suntem în California...

– Bună, Compton.

– Mă întrebam dacă ne-ai putea descrie ce mai e pe la voi.

– Păi... e cam greu acuma.

– De ce?

– S-a întâmplat ceva nașpa rău.

– Mmh?

– A căzut.

- Ce-a făcut?
  - S-a făcut terci dă pământ. E-o agitație teribilă p-aci. Auzi sirena aia? N-o auzi? Ascultă.
  - E greu de auzit.
  - E plin dă curcani. Mișună peste tot.
  - José? José? Tu ești? A căzut cineva?
  - S-a făcut zob coala. La picioarele mele. E numai sânge și rahaturi.
  - Cu cine vorbesc? Tu ești, José?
  - Ascultă sirenele, frăție.
  - Nu te cred.
  - Una cu pământu' s-a făcut.
  - Mă iei la bășcălie?
  - Omu', e groasă dă tot.
- Telefonul se trânteste în furcă, legătura e tăiată, iar Compton se uită cu ochi bulbucați la noi toți.
- Credeți c-a mierlit-o?
  - Sigur că nu.
  - Ăla era José! zice Gareth.
  - Avea altă voce.
  - Ba nu, José era. Ne-a tras țeapă! Nu pot să cred că ne-a tras țeapă.
  - Mai formează o dată numărul!

- Nu se știe. O fi adevărat. O fi căzut.
- Încearcă!
- Nu-mi plătesc nici o datorie, zbiară Compton, dacă n-aud în direct!
- Ei, ce să spun, face Gareth.
- Oameni buni! intervine Dennis.
- Trebuie să aud în direct. Un pariu e un pariu.
- Fraților!
- Mereu te tragi pe cur când vine vorba de pariuri.
- Mai încearcă o dată numărul.
- Hei, băieți, avem de lucrat, ne amintește Dennis. Mă gândesc să facem corecțiile alea chiar în noaptea asta. Îmi dă o palmă peste umăr: Așa-i, Puștiule?
- Măine s-a făcut deja azi, zice Gareth.
- Dar dacă a căzut pe bune?
- N-a căzut, îți spun eu. Ăla era José, omule.
- Sună ocupat!
- Intră pe alt număr!
- Încearcă pe ARPANET, mă.
- Hai, revino-ți.
- Caută un telefon public!
- Intră pe fir.

- Nu pot să cred că e ocupat.
- Fă-l să nu mai fie.
- Nu-s Dumnezeu.
- Găsește atunci pe cineva care e, omule.
- Of, frate. Toate sună ocupat!

Dennis pășește peste cutiile de pizza, trece de imprimantă, dă cu palma într-o latură a carcasei PDP-ului și se bate apoi în piept, exact peste inscripția cu MOARTE OCCIDENTALĂ.

- La muncă, băieți.
- Ei, și tu acum, Dennis.
- E cinci dimineața.
- Nu, hai să aflăm.
- Muncă, băieți, muncă.

E până la urmă compania lui Dennis, și el ne împarte paralele la sfârșit de săptămână. Nu că și-ar cumpăra cineva ceva, dacă nu iei în calcul benzile desenate și revistele Rolling Stone. Dennis furnizează tot restul, chiar și periutele de dinți din baia de la subsol. A învățat tot ce i-a trebuit să știe acolo, în 'Nam. Îi place să spună că și-a clădit temelia, că vrea să-și facă propria copie xerox după Xerox. Banii și-i câștigă din aplicații pentru Pentagon, însă programele pentru transfer de fișiere sunt dragostea lui adevărată.

O să avem toți, secolele viitoare, ARPANET în căpățâni, zice. O să fie câte-un cip de computer mititel în creierele noastre. O să fie conectat la baza craniului și așa o să ne putem trimite unii altora mesaje pe panoul electronic, doar gândindu-ne. E electricitate, zice. E Faraday. Einstein. E Edison. E Wilt Chamberlain-ul viitorului.

Îmi place ideea lui. E mișto. E posibilă. În felul ăsta nici măcar n-ar trebui să ne gândim la conexiuni telefonice. Lumea nu ne crede, dar e adevărat. Într-o zi, cândva, doar o să te gândești la ceva, și-o să se întâmple. Stinge lumina, și lumina se stinge. Fă cafea, și aparatul pornește.

– Haide, mă, cinci minute, atâta.

– Bine, se învoiește Dennis, cinci. Asta-i tot.

– Auzi, sunt conectate serverele? întreabă Gareth.

– Da.

– Încearcă și acolo.

– Îmi dai ton, îți dau telefon.

– Tu, Puștiule, mută-ți curul încoace. Dă drumul la decodor.

– Să mergem la pescuit.

Mi-am construit primul radio cu galenă la șapte ani. Niște fir, o lamă de ras, o bucată de creion, o cască, o rolă golită de hârtie igienică. Am făcut un condensator variabil din foițe de staniol și plastic, presate laolaltă cu un șurub. Fără baterii. Planurile le-am luat din niște benzi desenate cu Superman. Prindea un singur post, dar nu conta. Stăteam și ascultam noaptea târziu, sub pătură. În camera de alături îi auzeam pe-ai mei certându-se. Amândoi prăjiți bine. Când postul dispărea în eter, cuprindeam în palmă casca și ascultam zgomotul static.

Mai târziu, când am construit alt radio, am aflat că puteai să bagi în gură antena; așa recepția se îmbunătățea și scăpai ușor de pârâituri.

Vedeți voi, și când programezi lumea se face mititică și nemișcată. Uiți de orice altceva. Ai intrat în zonă. Nu există priviri aruncate peste umăr. Sunetul și luminile te împing înainte. Capeți pacea. Continui. Variațiile se supun. Sunetul pornește spre interior, se concentrează într-un punct, ca o explozie văzută invers. Totul se reduce la un singur punct. Poate că-i un program de recunoaștere vocală, o aplicație de șah sau ai de scris linii de cod pentru un

radar de elicopter Boeing – n-are a face: singurul lucru pe care dai doi bani e să-ți iasă următoarea linie. Într-o zi cu spor îți ies și o mie de linii. Într-una nasoală nu știi unde se destramă totul.

N-am fost așa de norocos în viața mea, nu mă plâng, doar că așa stă treaba. Numai că de data asta, în numai două minute, am și agățat pe cineva.

– Sunt pe Cortland Street, zice vocea de femeie.

Dau o învârteală cu scaunul, agit bucuros pumnul strâns.

– Am prins ceva!

– Puștiul a prins ceva.

– Puștiule!

– O secundă, îi spun femeii.

– Pardon? o aud zicând.

Am bucăți de pizza și sticle goale de suc la picioare. Băieții vin fuga, dau cu șutul în resturi, un gândac o ia la sănătoasa dintr-o cutie de carton. Am montat un microfon dublu în computer, cu capete din burete sintetic și stativ făcut dintr-un umerăș de sârmă. Sunt extrem de sensibile, distorsionează puțin de tot, le-am făcut chiar eu, două plăcuțe una lângă alta, izolate. Și boxele mi le-am făcut din piese scoase de prin aparate de radio.

– Uite ce chestii, se minunează Compton înclinând capetele cele mari de burete ale microfonului.

– Pardon? zice doamna.

– Mă iertați. Alo, sunt Compton, zice împingându-mă de pe locul meu.

– Bună, Colin.

– Încă e sus?

- E îmbrăcat într-un fel de salopetă neagră.
- V-am spus eu că n-a căzut.
- Nu e chiar o salopetă, de fapt. Un soi de combinezon. Cu anchior. Pantaloni largi. Are un aer foarte impetuos.
- Pardon?
- Hai, mai lasă-mă, zice Gareth. Impetuos? E pe bune femeia? Impetuos. Cine spune impetuos?
- Gura, face Compton și se întoarce spre microfon. Doamnă? Alo? E un singur bărbat acolo, sus, așa-i?
- Ei, trebuie să aibă niște complici.
- Cum așa?
- Păi, e cu siguranță imposibil să întinzi un fir dintr-un capăt într-altul. De unul singur, vreau să spun. Cred că are o echipă.
- Mai vedeți pe cineva?
- Doar poliția.
- De când e sus, pe sârmă?
- De aproximativ patruzeci și trei de minute, zice ea.
- Aproximativ?
- Am ieșit de la metrou la șapte și cincizeci.
- A, OK.
- Și abia începuse.
- Bun, am priceput.

Încearcă să acopere cu palma amândouă microfoanele, dar în loc de asta se trage înapoi și-și învâрте degetul pe la tâmplă de parcă ar fi prins un peștișor nebun.

– Vă mulțumim pentru ajutor.

– Nici o problemă, zice ea. Aa...

– Mai sunteți? Alo.

– A pornit iarăși. Traversează din nou.

– A câta oară e asta?

– E a șasea ori a șaptea. De data asta e iute, incredibil de iute.

– Dar ce face, aleargă?

O salvă zgomotoasă de aplauze se aude pe fundal. Compton se trage de la microfon, se rotește nițel în lateral cu scaunul.

– Chestiile astea-s ca niște drăcii de acadele, zice.

Revine la microfon și se face că-i dă o limbă.

– Pare o nebunie întreagă acolo, doamnă. Sunt mulți oameni?

– Numai aici, la colț, sunt cel puțin șase, șapte.

– Cât credeți că o să mai stea cocoțat acolo?

– O, Dumnezeuule.

– Ce este?

– Păi... am întârziat.

– Nu puteți să mai rămâneți doar un minut?

- Nu pot, adică, să stau aici și să vorbesc fără oprire...
- Și polițaii?
- Sunt câțiva agenți de poliție care se apleacă peste margine. Cred că încearcă să-l convingă să se întoarcă. Mmm, face femeia.
- Ce-i? Alo?

Nici un răspuns.

- Ce este? insistă Compton.
- Mă scuzați, zice ea.
- Ce se petrece?
- Ei bine, au apărut două elicoptere. Se apropie foarte mult.
- Cât de mult?
- Sper să nu-l răstoarne de acolo.
- Cât sunt de aproape?
- Cam șaptezeci de metri. Cel mult o sută. Ah, uite-i că dau înapoi. Fir-ar să fie!
- Ce e?
- Ei bine, elicopterul poliției s-a retras.
- Da.
- Doamne sfinte!
- Ce?
- Chiar acum, în clipa de față, a început să facă din mână. Se înclină peste

bara pe care și-a lăsat-o pe genunchi. Pe coapsă, de fapt. Pe coapsa dreaptă.

– Serios?

– Și mișcă din braț.

– Cum vă dați seama?

– Cred că face o reverență.

– Ce face?

– Ne arată ce-i poate pielea. Se înclină pe sârmă, se balansează, ia o mână de pe prăjină și, da, face o reverență spre noi.

– De unde știți?

– O-la-la, exclamă femeia.

– Ce-i? Sunteți bine? Doamnă?

– Nu, sunt în regulă.

– Mai sunteți pe fir? Alo!

– Scuzați?

– Cum de-l vedeți așa de clar?

– Prin lentile.

– Hmm?

– Mă uit prin lentile. E greu să ai binoclul într-o mână și telefonul în cealaltă. O secundă, dacă nu vă supărați.

– Se binoclează la el, zice Dennis.

– Aveți binoclu? Întreabă Compton. Alo. Alo. Priviți prin binoclu?

- Ei, da, unul mic, de operă.
- Hai, nu mă-nnebuni, face Gareth.
- Am fost aseară s-o văd pe Marakova, la ATB. Și-am uitat de el. De binoclu. Apropo, e minunată. Cu Barîșnikov.
- Alo? Alo?
- L-am lăsat peste noapte în poșetă. Incidental, de fapt.
- Incidental? face Gareth. Gagica asta e de-un haz nebun.
- Taci dracului, zice Compton acoperindu-mi microfonul. Îi vedeți fața, doamnă?
- Un moment, vă rog.
- Unde-i elicopterul?
- Ah, s-a depărtat mult.
- Încă face reverența?
- O clipă, dacă sunteți bun.

Pare că depărtează receptorul de ea un moment, auzim niște ovații țipate, niște icnete de încântare, și brusc nu mai vreau decât ca femeia să revină la noi, să-l lăsăm pe echilibrist în pace, o vreau pe femeia cu binoclul de operă, vocea ei vibrantă și felul caraghios în care zice „incidental“. Aș zice că-i bătrână, dar nu are a face, nu-i o chestie de atracție aici, nu-mi place de ea în felul ăla. Nu mi se scoală de la ea sau ceva de genul. N-am avut niciodată o iubită, nu-i așa mare chestie, nu mă gândesc la ea în sensul ăla, doar că-mi place vocea ei. Plus că eu am găsit-o.

Aș zice că are cam treizeci și cinci de ani, mai mult chiar, gât lung și fustă strâmtă până-n genunchi, dar cine știe, ar putea să aibă și patruzeci, patruzeci și cinci, ba chiar mai bătrână, să aibă părul dat cu fixativ și să umble cu o proteză de lemn în geantă. Dar aș zice mai degrabă că-i frumoasă.

Dennis s-a băgat în ungherul lui, scutură din cap și zâmbește. Compton formează numărul, pe Gareth îl bușește râsul. Nu vreau decât să-i împing din scaunul meu, să nu-mi mai folosească chestiile – am și eu dreptul la chestiile mele.

– Întreab-o ce face acolo, șoptesc.

– Puștiul a vorbit iar!

– Ești bine, Puștiule?

– Întreab-o odată.

– Nu ne freca la icre, mă repede Compton.

Se lasă pe speteaza scaunului și râde, acoperind cu amândouă mâinile microfonul meu, se apucă să se legene înainte și înapoi în scaunul meu. Fâțâie picioarele în sus și-n jos, împrăștie cutiile de pizza de dedesubt.

– Scuzați? zice doamna. Se aud zgomote pe fir.

– Întreab-o câți ani are. Haide.

– Mai tacă-ți gura, Puștiule.

– Mai tacă-ți ție, Compton.

Compton îmi arde o scatoalcă peste frunte, cu dosul palmei.

– Fă cum zice Puștiul!

– Hai, întreab-o și gata.

– Mărețul drept american de a-ți căuta futăcirea.

Gareth se dă cu cracii în sus de răs, în vreme ce Compton se apleacă iarăși la microfon și zice:

– Mai sunteți acolo, doamnă?

- Sunt aici.
- Încă face reverențe?
- S-a ridicat în picioare acum. Polițiștii se uită la el peste margine.
- Elicopterul?
- Nu-l văd pe niciunde.
- A mai ȣopăit ca iepurele?
- Pardon?
- A mai ȣopăit cumva?
- Nu am văzut așa ceva. Nu a ȣopăit deloc. Cine să ȣopăie?
- De pe un picior pe altul, gen?
- E un adevărat saltimbanc.

Gareth se hlizește.

- Mă înregistrați?
- Nu, nu, nu, pe cuvânt.
- Aud voci pe fundal.
- Suntem în California. Suntem de treabă. Nu vă faceți griji. Ne ocupăm cu computerele.
- Atâta vreme cât nu mă înregistrați...
- A, nu. N-aveți probleme cu noi.
- Există reglementări legale în privința aceasta.
- Sigur.

– În orice caz, chiar ar trebui să...

– O clipă, zic și mă aplec peste umărul lui Compton.

Compton mă îmbrânțește înapoi și întreabă dacă acrobatul pare agitat, iar femeia își ia un interval lung până să răspundă, ca și cum ar rumega ideea întreagă și s-ar întreba dacă s-o înghită ori nu.

– Ei bine, pare mai degrabă calm. Corpul lui, vreau să spun. Arată calm.

– Fața nu i-o puteți vedea?

– Nu tocmai, nu.

Vocea începe să i se stingă, e ca și cum n-ar vrea să mai stea de vorbă cu noi, se evaporă pe fir, dar aș vrea să mai rămână, nu știu de ce, parcă ar fi mătușă-mea, parcă aș ști-o de-o viață, chestie imposibilă, normal, dar nu-mi mai pasă, așa că înșfac microfonul, îl îndoi de la gura lui Compton și zic:

– Lucrați acolo, doamnă?

Compton lasă capul pe spate, se pune iarăși pe răs, Gareth încearcă să mă gâdile la coaie, așa că-i arunc din vârful buzelor cuvântul „jigodie“.

– Ei bine, da, sunt bibliotecară.

– Chiar?

– La Hawke Brown and Wood. La secția de documentare.

– Cum vă numiți?

– Etajul al cincizeci și nouălea.

– Și numele?

– Chiar nu știu dacă ar trebui...

– Nu vreau să fiu mojić.

– Nu, nu.

– Pe mine mă cheamă Sam. Sunt aici, în laboratorul nostru. Sam Peters. Lucrăm cu computere. Sunt programator.

– Înțeleg.

– Am optsprezece ani.

– Felicitări, se amuză ea.

E aproape ca și cum ar auzi, de la celălalt capăt al firului, cum mă fac roșu la față. Gareth se ține de burtă de atâta râs.

– Sable Senatore, zice în cele din urmă, cu voce ca susurul apei.

– Sable?

– Exact.

– Pot să întreb...?

– Da?

– Câți ani ai?

Iarăși tăcere.

Îi umflă hlizeala pe toți, însă vocea ei are o intonație dulce și nu-mi vine să închid. Încerc să mi-o imaginez acolo, sub turnurile cele mari, ridicând privirea, cu binoclul de operă la gât, gata să intre la muncă în vreo firmă de avocatură cu lambriuri de lemn și cafetiere.

– E opt și jumătate dimineața, zice.

– Cum?

– Nu e tocmai momentul propice pentru o întâlnire.

– Îmi pare rău.

– Ei bine, am douăzeci și nouă de ani, Sam. Sunt un pic cam bătrână pentru tine.

– Ah.

Și, cum altfel, Gareth începe să umble șontâc, prefăcându-se că se sprijină în baston, Compton scoate mârâieli de om al peșterii, ba chiar și Dennis se dă de partea lor și-mi aruncă un „iubărețule“.

După care Compton îmi face vânt de la masă și bombăne despre pariul lui, trebuie să rezolve cu pariul.

– Unde e el? Sable? Unde e tipul acum?

– Vorbesc iarăși cu Colin?

– Compton.

– E la marginea turnului sudic.

– Ce distanță este între turnuri?

– Greu de evaluat. Vreo sută de... oo, ia te uită la el!

O gălăgie o înconjoară, şuier și chiote, e de parcă totul s-a destrămat și s-a transformat în gălgâituri, și mă gândesc la oamenii, cu miile, din autobuze și trenuri care văd totul pentru prima oară și-mi doresc să fiu acolo, cu ea, și simt că mi se moaie un pic genunchii.

– S-a întins pe fir? întreabă Compton.

– Nu, sigur că nu. A terminat.

– S-a oprit.

– S-a întors de unde a plecat. A salutat încă o dată, a făcut din mână și s-a întors. Foarte rapid. Alergând. Cumva.

- A terminat?
- Rahat.
- Am câștigat! anunță Gareth.
- Mm, a terminat deci? Ești sigură? Asta-i tot?
- Polițiștii de pe margine îl iau în custodie. I-au luat și prăjina. Oo, ascultă.

De lângă telefon se aud ovații imense și un ropot tunător de aplauze. Compton pare sâcâit, iar Gareth își freacă degetele de parcă ar prefira bani printre ele. Mă aplec și preiau microfonul.

- A terminat? Alo? Mă auzi?
  - Sable, zic.
  - Bun, spune, chiar trebuie să...
  - Înainte să pleci...
  - Samuel, tu ești?
  - Pot să te întreb ceva personal?
  - M-ai și întrebat, presupun.
  - Îmi dai și mie numărul tău?
- Ea râde fără să-mi răspundă.

- Ești măritată?

Iarăși un hohot de râs, cu niște regret în el.

- Îmi pare rău, zic.
- Nu.

– Pardon?

Și nu știu dacă a zis nu, nu-mi dă numărul, sau că nu e măritată, ori amândouă deodată, dar după aceea îi scapă un chicotit slab.

Compton se scobește în buzunar după bani. Împinge pe tăblie, spre Gareth, o bancnotă de cinci dolari.

– Mă întrebam doar...

– Serios, trebuie să plec, Sam.

– Nu-s vreun dubios.

– Pa și pusi.

S-a mântuit, linia-i moartă. Ridic ochii. Gareth și Compton se holbează la mine.

– Pa și pusi, mugește Gareth. Uite la mutra lui. E impetuos!

– Taci, mă.

– E incidental!

– Gura, rahat cu ochi.

– Oo, da' ce sensibil se făcu!

– Cineva a căzut în plasă, zice rânjind Compton.

– O luam în balon, atâta tot. Mă prosteam.

– Pa și pusi!

– Îmi dai și mie numărul tău, te rog?

– Tacă-ți fleanca.

– Hei, Puștiul s-a enervat.

Mă îndrept spre telefon și apăs iarăși Enter-ul de pe tastatură, dar sună, sună și tot sună. Compton are pe mutră o expresie ciudată, zici că nu m-a mai văzut până atunci, de parc-aș fi un gagiou nou-nouț, dar nu-mi pasă. Sun iarăși, dar țârâie fără oprire. O văd pe Sable cu ochii minții depărtându-se pe stradă, intrând în World Trade Center, urcând la etajul cincizeci și nouă, numai lemnărie și fișete, zicându-le „Bună“ avocaților, așezându-se la birouașul ei, punându-și un creion după ureche.

– Cum a zis că se cheamă firma aia?

– Pa și pusi, zice Gareth.

– Las-o moartă, mă, spune Dennis.

E în picioare, acolo, cu tricoul pe el și părul răvășit.

– Nu se mai întoarce, mă informează Compton.

– De unde știi tu așa sigur?

– Intuiție feminină, spune și se hlizește.

– Avem de lucru la aplicație, intervine Dennis. Toată lumea la muncă.

– Eu nu, face Compton. Mă duc acasă. N-am mai dormit de-un secol.

– Sam? Tu ce zici?

Despre programul pentru Pentagon vorbește. Am semnat un acord de confidențialitate. E-o chestie destul de ușor de făcut. Orice puști ar fi în stare. La asta mă gândesc. Folosești programul radar, introduci atracția gravitațională, poate niște diferențiale de rotație, și afli imediat unde aterizează orice proiectil.

– Puștiule?

Când o mulțime de computere funcționează toate deodată, locul zumzăie. E

mai mult decât zgomot de fond. Genul de bâzâit care te face să simți că ești adevăratul pământ întins sub cer, un zumzet albastru care-i deasupra și de jur împrejur, dar dacă te gândești prea intens la el, devine prea gălăgios, prea mare, și ajungi să te simți cât o așchiuță. Ești prins în zumzet cu cablurile, circuitele, electronii mișcând, dar fără să se miște ceva pe bune, absolut nimic.

Mă duc la geam. E un geam de subsol și nu vine pic de lumină. Chestia asta n-o înțeleg, ferestre la subsol – de ce-ar face cineva o fereastră la subsol? Am și încercat să o deschid o dată, dar nu s-a clintit.

Pun rămășag că afară s-a ivit soarele.

– Pa și pusi! zice Gareth.

Îmi vine să traversez camera și să-l pocnesc, să-i ard un pumn, un pumn adevărat, ceva să-l doară pe bune, dar n-o fac.

Mă așez la tastatură, apăs Escape, apoi N, Y, și decuplez cutia albastră. Gata pe azi cu manipulatul frecvențelor. Deschid programul de grafică, îmi folosesc parola. SAMUS17. De șase luni lucrăm noi la el, dar Pentagonul îl dezvoltă de ceva timp. Dacă vine alt război, sunt sigur c-o să folosească versiunea noastră.

Mă întorc spre Dennis. E deja aplecat peste consolă.

Programul pornește. Îl aud clicăind.

Când scrii un cod te ia un fel de beție. E mișto. E ușor de făcut. Uiți de mama, de tata, de tot. Ai luat toată țara la bord. Asta e America. Ai ajuns la graniță. Te poți duce oriunde. Are de-a face cu conectarea, accesul, porțile de intrare, ca într-un joc de-a telefonul fără fir, unde, dacă ai înțeles greșit un lucru, te întorci de unde-ai plecat.

Praf semeni, praf culegi

Nu m-a lăsat să mă duc la înmormântarea lu' Corrigan. Dădeam și cămașa după mine s-ajung acolo. Da-n loc, m-a vârat înapoi la cutie. N-am plâns. M-am întins pe bancă numai, cu mâna pă ochi.

Mi-am văzut cazieru', e-ngălbenit cu cincizeci și patru dă intrări. Bătute nu foarte șucar la mașină. Îți vezi viața cu foi dă indigo. Pusă la dosar. Hunts Point, Lex și Forty-ninth, West Side Highway, tocmai până înapoi în Cleveland. Vagabondaj. Prostituație. Delict clasa A. Deținere substanțe de risc. Încălcare de grad doi a proprietății private. Deținere substanțe narcotice de mare risc, infracțiune clasa E. Prostituație, delict clasa A.

Gaborii cred c-a luat nota cinci la scris.

Ăștia din Bronx scrie mai anapoda ca oricine. Are nota doi la orice, în afară de manglitu' la ce-i a nostru.

Tillie Henderson zisă și Miss Bliss zisă și Puzzle zisă și Rosa P. zisă și Prăjiturică.

Rasă, sex, înălțime, greutate, culoarea părului, a pielii, a ochilor, cicatrici, semne, tatuaje (nu are).

*

Mă dau în vânt după prăjituri de la supermarket. Asta n-o să găsești pă

cazieru' meu cel galben.

Când ne-a arestat, era Bob Marley la radio, cânta Ridică-te, stai drept, cere-ți drepturile. Un polițai care se dădea glumeț a dat volumul mai tare și-a rânjit peste umăr. Jazzlyn a răcnit: „Cine-o să aibă grijă dă copii?”

Am lăsat lingura-n laptele praf. Treizeci și opt dă ani. Nu-i premii pă nicăieri.

Meseria dă femeie dă stradă am avut-o în sânge. Nu bat câmpii. N-am vrut în viața mea s-am o slujbă d-asta dă fraieri. Stăteam vizavi dă locu' dă agățat din Prospect Avenue cu East thirty-first. Vedeam de pe geamu' la dormitor cum muncesc fetele. Eram dă opt ani. Avea pantofi roșii cu tocuri nalte și păru' pieptănat în susu' capului. Purta pălării cât roata carului.

Nu există filme cu pești unde să nu-i vezi că apare cu un Cadillac. Așa și e. Tăticilor le place în Caddy. Le place cauciucuri albe. Zaru' pufos din parbriz nu apare totuși așa dă des.

M-am dat cu ruj prima oară la nouă ani. Ce mai lucea în oglindă. La unșpe ani, cizmele albastre a mamei mi-era prea mari. Puteam să mă pitesc în ele și să-mi scot afară numa' capu'.

La treispe ani țineam deja mâinile pă șoldurile unui bărbat cu costum zmeuriu. Avea o talie ca dă femeie, da' palmă grea. Îi zicea Fine. Și așa dă mult mă iubea, că nici nu m-a scos la produs, zicea că mă crește.

Mama era cu religia. Țineam dă Biserica Israelului Spiritual. Trebea să-ți lași pă spate capu' și să vorbești în limbi. Făcuse și ea trotuaru'. Asta cu ani în urmă. Se lăsase după ce-i căzuseră dinții. Zicea: „Tu să nu faci ce făcui io, Tillie“.

M-am pus și-am făcut exact la fel. Numa' dinții încă nu mi-a căzut.

N-am ieșit la clienți până la cînșpe ani. Am intrat în hol la hotelu' turcesc. Careva a şuierat din urmă. S-a întors toate capetele, mai ales a meu. După aia m-am prins io că la mine fluiera. Și chiar din clipa aia am început să legăn din șolduri. Primu' meu tătic zicea: „Dă cum termini cu mușteriii, dulceață, să te-ntorci acasă la mine“.

Colanți, pantalonași mulați, tocuri. M-am apucat dă făcut trotuaru' în draci.

Un lucru care-l înveți repede e să nu-ți lași păru' să cadă peste geamu' deschis. Dacă faci asta, nebunii te apucă dă plete, te trage și te bate de te rupe.

Nu-l uiți în veci pă primu' tătic. Îl iubești pân' ce te caftește cu levieru' dă schimbat roata. Două zile după aia schimbi roata cu el. Îți cumpără o bluză care-ți face corpu' să sară-n ochi și să se rotunjească prin locurile care trebe.

Pă Jazzlyn, dă mică, am lăsat-o cu mama. Dădea din piciorușe și ridica ochii la mine. Avea cea mai albă piele când s-a născut. La început am crezut că nu-i a mea. N-am știut cine i-o fi fost tătic. Putea să fie oricine după o listă lungă cât o zi dă post. Lumea zicea că o fi fost mexican, da' nu țin minte să fi asudat pă mine nici un Pablo. Am luat-o în brațe și mi-am zis c-o să mă port bine cu ea cât o trăi.

Prima chestie, când ai un bebeluș, e să zici: „Nu, ea n-are să facă în veci trotuaru'“. Te juri. Nu copilașu' meu. Ea n-o să iasă acolo niciodată. Așa că faci trotuaru' ca s-o ții pă ea să nu-l facă.

Așa am stat vreo trei ani, la produs, apoi fuga acasă la ea, s-o iau în brațe, și după aia am știut ce trebea să fac. Am zis: „Ai grijă dă ea, mămico. Io o să mă-ntorc iute.“

Ăl mai slăbănog câine care l-am văzut vreodată e pictat pe autobuzele Greyhound.

Prima oară când am văzut New Yorku' m-am pus pe caldarâm, lângă clădirea Autorității Portuare, ca să văd tot ceru'. Și-un gagi a pășit fix peste mine, fără măcar să se uite în jos.

M-am pus pe făcut trotuaru' din prima zi. Mă duceam pe la hoteluri răpănoase de pe Ninth. Poți face un cer și dintr-un tavan, nu-i problemă. Era o groază de marinari prin New York.

Îmi plăcea, p-atunci, să dansez cu chipiele lor pe cap.

În New York lucrezi pentru omu' tău. Omu' ți-e tătic chiar dacă nu-i decât un codoș maroniu. Să-ți găsești un tătic e ușor, io am avut baftă de la-nceput și l-am găsit pe TuKwik. M-a luat sub aripa lui și am ajuns să ies pe stradă în cel mai bun locșor, Forty-ninth cu Lexington. Acolo i-a suflat ei fusta lui Marilyn. Pe aerisirea de la metrou. Următoru' loc șucar de produs era departe, prin West Side, da' lui TuKwik nu-i plăcea, așa că nu mă duceam prea mult prin zonă. Nu ieșea lozu' așa de bine în West Side. Și gaborii mereu apărea cu insignele la-naintare, numa' fincă atârnam pe-acolo. Vedeai cât a trecut de la ultima excursie la zdup întrebând de data după cazier. Dacă era ceva de când nu mai văzuseși cutia de dinăuntru, numa' ce făcea din deget, Tu vii cu mine.

Mie-mi plăcea în East Side, chiar dacă gaborii erau nesimțiți.

Nu era prea multe fete de culoare pe Forty-ninth și Lex. Fetele erau albicioase, cu dinți buni. Toate mișto. Păru' dichisit. Nu umbla niciodată ele cu inele mari, fincă inelele mari stă în cale. Da' avea manichiură șucară și le lucea

unghiile. Se uita la mine și zbiera: „Ce mă-ta-n cur cauți p-aci?” Și io ziceam: „Îmi văd și io dă treabă, fetele, atâta“. După o vreme nu ne-am mai luat în clanță. Nu ne-am mai zgâriat cu unghiile. N-am mai încercat să ne rupem degetele una la alta.

Am fost prima cioară pă bune la zona aia. Îmi zicea toți Rosa Parks. Zicea dă mine că-s o gălmă dă gumă. Neagră. Pă asfalt.

Așa-i în viață, pă cuvânt. Glumești o grămadă.

Îmi ziceam io în gând, cică, o să produc destule parale să mă-ntorc la Jazzlyn și să-i cumpăr un căsoi cu șemineu și verandă în spate și gărlă dă mobilă mișto. Asta voiam io.

Sunt varză. Nimenea nu-i mai varză total ca mine. Da' n-o să știe nimenea. E secretu' meu. Mă plimb prin lume de parcă ar fi a mea. Geană pă zonă. Uite-o cum se rotunjește.

Am o tovarășă dă celulă, ține un șoarece-n cutie. Șoarecele-i cel mai bun prieten a ei. Vorbește cu el, îi netezește blana. Îl mai și pupă. Odată a mușcat-o dă buză. Eram pă jos dă răs.

Are dă făcut opt luni pentru o înjunghiere. Nu stă dă vorbă cu mine. Or s-o ducă la închisoarea federală curând. Zice că n-am pic dă creer. Io nu mă duc acolo la pârnă, n-are cum, am făcut pactu' cu diavolu' – un omuleț chel, cu manta neagră pă el.

Când eram dă șaptespe ani aveam un corp dă ar fi lăsat-o Adam pă Eva cu ochi-n soare. Eram focoasă rău. Dă mâna întâi, mă jur. Nimic unde nu trebe. Picioare lungi de-o sută dă mile și niște buci dă mureai după ele. Adam i-ar fi

zis lu' Eva: Evo, io te las, drăguță, și până și Isus, din spate, ar fi zis: Adame, fi-ți-ar bafta a dracu'.

Era o pizzerie pă Lexington. Avea atârnată o poză cu niște gagii în șorturi strâmte, cu piele lucioasă și-o minge la picioare – le ședea bine. Dar tipii din local era grași, păroși și făcea întruna glume despre batoane dă salam. Trebea să le ștergi pizza cu șervetu' ca să scapi dă ulei. Trecea și băieții din syndicate. Nu voiai să te pui cu syndicatele. Avea dungă la pantaloni și mirosea a briantină. Putea să te scoată la un prânz dă broscari pă cinste și-apoi să-ți dea somnu' dă veci.

*

TuKwik se dădea în stambă. Mă ducea la braț ca pe-un giuvaier. Avea cinci neveste, da' eu eram Nevasta Numero Uno, globu' din vârful bradului, cea mai fragedă cărniță din galantar. Faci ce poți pentru tăticu' tău, îi luminezi ziua, îl iubești până la apus, apoi o pornești la produs. Făceam cei mai mulți biștari și se purta mișto cu mine. Mă lua cu el în față, în mașină, în timp ce nevestele alelalte fumega dă draci pă stradă.

Chestia-i că, dacă te iubește mai mult, te și altoiește mai din gros. Așa merge treaba.

Unu' din doctorii de la urgențe s-a înamorat dă mine. Mi-a cusut ochiu' după ce m-a pocnit TuKwik cu o cafetieră dă argint. Și după aia s-a aplecat și mi l-a pupat. Mă gâdila fix în partea pă unde ieșea ațele.

În zile slabe, pă ploaie, ne certam la greu, io și nevestele alelalte. Am luat-o odată la sănătoasa pă stradă cu peruca lu' Suzie în mână și c-o fâșie dă piele încă agățată acolo. Da' de cele mai multe ori eram ca o familie mare, să-mi

sară ochii dacă minț. Nu mă crede nimenea, da-i adevăru' adevărat.

Pă Lexington avea hotele cu tapet și servici în cameră și spoială dă aur adevărat pă marginea farfuriilor. Avea camere unde-ți lăsa ciocolățele pă pernă. Le venea oameni de afaceri care stătea câte-o zi. Albicioși. Izmănoși. Când își sălta cămășile simțai pă ei frica dă nevastă, de ziceai că acu-i iese soțioara din televizor.

Cameristele pune bombonele pă perne. Aveam o poșetă plină cu dropsuri verzi. Ieșeam din cameră cu bombonele și-i lăsam pă tipi să asude dă groaza căsniciei.

N-o făceam decât într-un fel, normal, la orizontală. Futaiu' fără fițe era tot ce știam, da-i făceam să se simtă dă milioane. Puiule, vreau să te simt. Mă înfierbânti. Nu-ți mai da măciuca la altcineva.

Aveam o sută dă zicători d-astea idioate. Parcă aş fi cântat un cântec dă demult. Și ei hăpăia tot, cu nemiluita.

„Cum îți e, Prăjiturică?“ „La naiba, mă simt dă milioane!“ (Un minut și treizeci, asule, nou record mondial.)

„Dă-mi niște guriță, dulceată“. „Oof, ești prea pupabil ca să te pup“. (Mai degrabă lingeam țeava dă la chiuvetă.)

„Fata mea, așa-i că o fac bine?“ „A, da' ce bine, da, da, așa dă bine o faci, e bine, bine dă tot“. (Atâta că mi-i milă dă scobitoarea ta mititică.)

La ieșire din Waldorf-Astoria dădeam șpagă la detectivii hotelului, la portar și liftier. Le știa pă toate fetele dă stradă. Băiatu' dă la lift avea o slăbiciune pentru mine. I-am supt-o într-o noapte în camera frigorifică. Când să iasă, a șutit o halcă dă friptură. A vârât-o sub cămașă. Și-a ieșit așa cu ea, cică mereu

i-a plăcut carnea pătrunsă doar un pic.

Simpatic era. Îmi făcea din ochi și când era liftu' plin.

Aveam boală pă mizerie. Făceam înainte câte un duș, dă fiecare dată. Îl puneam pă client să se spele, îl săpuneam peste tot și mă uitam cum se umflă aluatu'. Și-i ziceam: „Scumpule, vreau și io ceva din bagheta aia“. După aia-l luam și scoteam tot untu' din el.

Dă obicei încerci să-i faci să termine în cinșpe minute maxim. Da-ncerci să-l faci să se țină măcar două minute sau cam pe-acolo. Nu le place să-și dea drumu' prea devreme. Nu li se pare că merită banu'. Se simt slinoși și dă două parale. N-am avut nici un număr să nu-și dea drumu', nici măcar o dată. Ba a mai fost și-așa, da' dacă nu termina, îl scărpinam pă spate și vorbeam cu el duios, niciodată jegos, și câteodată plângea și zicea: „Drăguță, vreau doar să vorbesc cu tine, atâta tot, să stau dă vorbă un pic“. Alte dăți se dădea cu curu-n sus, îi apuca pandaliile și răcnea: „În morții mă-tii, știam io că nu ești bună dă nimic, târfă tuciurie“.

Și io mă bosumflam, adică vezi, Doamne, îmi frânge inima, și după aia mă dădeam, așa, aproape dă tot și-i șopteam că tăticu' meu era din Pantere și-avea puzderie dă tovarăși cioroi cu el și tare nu i-ar fi plăcut să audă așa vorbe, păi, cum? Și atunci respectivu' își trăgea rapid nădragii și, pâș-pâș, se cărăbănea.

TuKwik avea obicei să se-ncaiere. Purta cu el un box, în șosetă. Trebea să-l trântască la pământ careva înainte să-l poată apuca. Da' capu-l ducea. Ungea la gabori, ungea și la sindicat, iar restu' ținea pentru el.

Tăticii dăștepți caută fete care umblă singure. Io am umblat două săptămâni singură. Ohio. O-hi-o.

Am ajuns femeie modernă. Luam pastila. Nu mai voiam alde Jazzlyn. I-am trimis odată vederi dă la oficiu' poștal din Forty-third. Tipu' dă după ghișeu

nu m-a recunoscut întâi. Toți răcnea la mine că nu stau la coadă, da' io m-am dus drept spre el, hâțânând din cur. A roșit și mi-a strecurat niște timbre pă daiboj.

Io mereu îmi recunosc numerele.

Am găsit un tătic nou, unu' cu nume printre băiețași. Îi zicea Fâșie. Avea un costum țițător. Zicea că-i veșmântu' lui. Ținea o batistă în buzunar. Secretu' lui era că-n batistă avea cusut un șir dă lame dă ras. Putea să-ți facă mutra fâșii într-o clipită. Șchiopăta un pic. Tot ce-i perfect are și-o lipsă. Gaborii îl ura. A început să mă aresteze mai des dă când știa că Fâșie îi omu' meu.

Nu le pica bine că un negrotei scoate bani, mai ales dacă-i făcea pă seama unor albicioși, iar pă Forty-ninth Street era aproape numa' fețe palide. Era Orașu' dă Cretă.

Fâșie avea mai mulți marafeți dăcât Domnul-Dumnezeu. Mi-a cumpărat un lăntug și-un șirag dă mărgelă dă jad. A plătit cu banii jos. Avea până și-o chestie care făcea Cadillac-ul dă rușine. Un Rolls-Royce. Argintiu. Nu minț. Era veche mașina, da' mergea. Avea și volan dă lemn. Câteodată ne fâțaiam încoace și-ncolo pă Park Avenue. Acolo era viață șucară. Coboram geamurile pă lângă Colony Club. Ziceam: „Salut, cucoanelor, vrea careva o învârteală?” Se speriau dă numa'. Și-o luam din loc, răcnind „Haide, să ne cumpărăm niște sendvișuri cu castravete”.

Urlam așa, mergând spre Times Square. „Și la felii să le tai coaja, puișor!”

Cele mai șucare chestii de la Fâșie le-am căpătat. Avea un apartament pe First cu Fifty-eight. Totu' era într-un mare fel, până și mochetele. Numai vase peste tot. Și oglinzi cu margini aurite. La clienți le plăcea să vină acolo. Intra și se minuna, „Uau!”, făcea. Era dă parcă credea că-s femeie dă afaceri.

Se uita în toate părțile, să vadă patu'. Da' chestia e că patu' trebuia coborât din perete. Era cu control electronic.

Tot locu' ăla era numai sclipici.

La tipii care plătea o sută dă dolari le ziceam Șampanii. Numai ce-o auzeai pă Suzie: „Iote că-mi vine Șampania“, când apărea câte-o mașină bengoasă pă stradă.

L-am avut într-o noapte pă unu' din gagiii fotbaliști dă la New York Giants, un fundaș cu-n grumaz așa dă gros, că-i zicea lumea Sequoia. Avea și portofelu' gros, n-am mai văzut așa ceva, plin cu sutare. Mi-am zis io: „Stai să vezi că am parte dă zece Șampanii deodată. Acuma, acuma se face mia.“

A ieșit la iveală că nu voia dăcât un număr pă gratis, așa că m-am pus pă jos, îndoită dă mijloc, m-am uitat printre picioare, am scos un „HOPA!“ și i-am aruncat printre craci un meniu dă room-service.

Uneori îmi vine să râd așa, dă capu' meu.

Îmi ziceam p-atunci Miss Bliss, fincă eram așa dă veselă. Bărbații era pentru mine doar corpuri în mișcare. Petice dă culoare. Nu conta deloc. Mă simțeam câteodată ca acu' dă la picup. Alunecam în șanțuleț și dădeam niște învârteală. După aia ștergeam prafu' și mă lăsam iară pă disc.

*

Ce-am observat io la gaborii dă la omoruri e că poartă costume șucare. Și că are pantofii mereu lustruiți. Unu' din ei avea o băncuță dă lustrangiu chiar sub birou. Cu cârpe, unsoare neagră și tot restu'. Era simpatic. Nu umbla după numere pă degeaba. Voia numa' să știe cine-i făcuse felu' lui Fâșie. Știam io, da' n-am vrut să ciripesc. Când o mierlește careva ții clonțul închis. Asta-i legea pă stradă, fermoaru' pă gură, șșșș, nici un cuvînțel, șșșș.

Fâșie s-a întâlnit cu trei gloanțe mari și late. L-am văzut lungit colo, pă pământu' ud. Avea unu' în mijloc dă frunte, pă unde-i curgea creerii. Și, când paramedicii i-a desfăcut cămașa, era ca și cum mai făcuse doi ochi roșii în piept.

Era stropit cu sânge pă jos, pă stâlpu' dă iluminat și pă cutia poștală. Tipu' de la pizzerie a ieșit să-și șteargă oglinda dă la dubă, din partea pasagerului. S-a pus s-o frece cu șorțu', să scuture din cap și să boscorodească dă ziceai că i-a pârlit careva colacii-n cuptor. Dă parcă Fâșie avea dă gând să-și lase creerii pă oglinda tipului! Dă parcă o făcuse anume!

S-a întors în prăvălie, și data următoare când am intrat să cerem o felie a dat-o pă: „Ei, fără târfe p-aci, ia cărați-vă, mișcați-vă d-aci cururile alea dă-nchiriat, mai ales tu, C-I-O-A-R-Ă“. „Iote, știe să spuie pă litere“, am zis noi, dar mă jur pă bunu' Dumnezeu că îmi venea să-i trag până-n gâtlej coaiele alea dă broscar și să i le înnod colo și să zic că-s măru' lui Adam.

Susie a zis că-i urăște pă rasiști, mai ales p-ăia macaronari. Am răs dă ne-am spart, ne-am dus glonț pă Second Avenue și ne-am tratat c-o felie la Ray's Famous. Așa dă delicioasă a fost, că nici măcar n-a trebuit s-o scurgem dă ulei. După aia nici nu ne-am mai dus la locu' după Lex.

N-veam dă gând să-i mai băgăm bani în buzunar la un porc rasist.

Pă Fâșie, cu tot mălaiu' lui, l-a îngropat în Potter's Field. Am văzut prea multe înmormântări. Ca mai toată lumea, crez io. Nu știu cine s-a ales cu banii lu' Fâșie, da' aș zice că sindicatu'.

Un singur lucru se mișcă la viteza luminii, și ăia-s banii gheață, grămadă.

La vreo două luni după ce i-a făcut felu' lui Fâșie, l-am văzut pă Andy Warhol prin cartier. Avea niște ochi d-ăia mari, albaștri și schizoizi, dă ziceai

că abia venise dă la cerșit din metrou. Am zis: „Mă Andy, dragule, vrei o lipeală?” Și el: „Nu-s Andy Warhol, sunt doar un tip cu masca lui Andy Warhol, ha, ha”. L-am pișcat dă cur. A sărit ca ars, cu un „oooh”. Era cam pămpălău, da’ cred că am vorbit cu el vreo zece minute.

M-am gândit că mă bagă în vreun film. Și ȑopăiam pă tocurile cui. L-aș fi pupat dacă mă băga în vreun film. Da’ până la urmă nu voia decât să-și găsească un băiat. Atăta, un băieȑaş cu care să se ducă acasă și să-și facă damblaua. I-am zis că aș putea să-mi agăȑ io o mătărângă roz, și el: „Of, oprește-te, mă înfierbânti”.

Și toată noaptea am umblat și le-am zis la toȑi: „L-am excitat pă Andy Warhol!”

*

Am mai avut un mușteriu care mi s-a părut că-l știu dă undeva. Era tânăr, da’ pleșuv pă creștet. Locu’ chel era tare alb, ca un ring dă patinaj pă cap. Și-a luat cameră în Waldorf-Astoria. Primu’ lucru, a tras draperiile bine dă tot, apoi s-a lăsat pă pat și-a zis: „Hai să-i dăm drumu’”.

Și io dă colo: „Uau, te știu dă undeva, scumpule?”

S-a holbat la mine urât: „Nu”.

„Sigur?”, am zis io, numai drăgălășenie și d-astea. „Îmi pari cunoscut.”

„Nu”, a zis ăsta, nervos tare de-acuma.

„Ușurel, scumpule”, i-am zis. „Întrebai, nu dădui cu paru’.”

I-am tras cureaua, l-am desfăcut la prohab, a gemut un odaodada, cum face toȑi, și a închis ochii și și-a văzut dă gemut colo, și în clipa aia, nu știu dă ce, mi-am dat seama. Era gagiu’ care prezenta rubrica meteo la CBS! Doar că nu mai avea perucă-n vârf dă cap! ăsta-i era deghizamentu’. L-am finalizat, m-

am îmbrăcat, i-am făcut din mână-n semn dă la revedere și i-am zis așa: „Omu’, e înnorat în est, vântul are o viteză de zece noduri și există șanse de ninsoare“.

Iarăși mă râdeam dă una singură.

Îmi plăcea mult un banc, unde poanta era: Onorată instanță, n-am fost înarmat decât cu o bucată de pui fript.

Hipioții făcea rău la afacere. O ținea cu iubirea pă gratis. Mă țineam și io departe dă ei. Puțea.

Soldații era cei mai buni clienți. Când se-ntorcea, nu voia decât să se reguleze, le sta gându’ numai la înfipt cariciu’. Îi făcuse în sânge niște nepricopsiți cu ochii oblici și acu’ trebea să uite și ei. Și nimica nu te-ajută să uiți mai bine decât un număr cu Miss Bliss.

Mi-am făcut și-o insignă mică, cu scris pă ea: SOLUȚIA MISS BLISS: FĂ OMOR, NU AMOR. Nu i s-a părut la nimenea caraghioasă, nici măcar la băieții ăștia care se întorcea din ’Nam, așa c-am aruncat-o la coș pă colț în Second Avenue.

Mirosea ca niște morminte umblătoare băieții ăștia. Da’ le trebuia iubire. Era ca un serviciu social, pă cuvânt. Îmi făceam datoria față dă America. Uneori fredonam un cântecel dă copii când mă zgâria cu unghiile pă spate. Nevăstuica face țuști! Îi ațâța treaba asta.

Bob era o găoază dă polițai care îi cășuna pă fete negre. Îi vedeam insigna aia mai des decât vedeam o masă caldă. Mă aresta și când nu lucram. Stăteam în cafenea, și numai ce-și zmuncea insigna și zicea: „Vii cu mine, negreață“.

I se părea că-i amuzant. Și-i răspundeam: „Să mă pupi în negru’ curului,

Bob“. Da’ tot mă ducea la cutie. Avea număr dă arestări pă zi. Îl plătea suplimentar. Îmi venea să-l tai felii cu pila dă unghii.

Am avut odată un bărbat o săptămână întreagă, la Sherry-Netherlands. Avea acolo un candelabru înconjurat cu boabe dă strugure și vițe pă tavan și viori cioplite-n ipsos și dă toate. Tipu’ era mic, gras, chel și cafeniu. A pus un disc pă platan. Suna ca o muzică dă șerpi. A zis: „Nu-i asta o divină comedie? “ Și io: „Îi ciudat să zici așa ceva“. N-a făcut decât să zâmbească. Avea un accent simpatic.

Am avut cocs cristale și caviar și șampanie într-o găletușă. Era ședință dă lucru, da’ el a vrut să-i citesc, atâta. Poeme persane. M-am gândit că poate-s deja în rai și plutesc pă nor. Se zicea multe chestii dă Siria din vechime și dă Persia. Am stat lungită pă pat, goală pușcă, și am citit așa la candelabru. Nici măcar să m-atingă n-a vrut. A stat pă scaun și s-a uitat cum citesc. Am plecat cu opt sute dă dolari și cu o carte dă Rumi. N-am mai citit așa ceva până atunci. M-a făcut să-mi doresc și io un smochin.

Asta-i mult înainte să mă duc pă Hunts Point. Și-i mult înainte să ajung în pasaj pă Deegan. Mult înainte să se prăpădească Jazz și Corrie în duba aia.

Da’ dacă mi s-ar da o săptămână dă trăit, numai o săptămână, dacă aş avea dă ales, săptămâna aia dă la Sherry-Netherlands aş repeta-o. Stăteam întinsă în pat, goală și citind, el se purta frumos, îmi spunea că-s mișto, că m-aș descurca dă minune în Siria și Persia. N-am văzut niciodată Siria ori Persia ori Iran ori cum îi mai zice ei. O să mă duc io într-o zi, da’ o să iau copilașii lu’ Jazzlyn și-o să mă mărit cu-n șeic al petrolului.

Doar că, în ultimu’ timp, mă gândesc la ștreang.

Orice scuză i-o scuză bună. Când te trimit la închisoare îți fac un test dă sifilis. Io am ieșit că n-am. Mă gândeam că dă data asta n-o să ies curată.

Poate aia ar fi o scuză bună.

Nu suport mopurile. Mă calcă pă nervi măturile. Nu ți-o poți trage ca să scapi
dă la cutie. Trebe să speli geamuri, să speli dușumele, să cureți dușurile cu
buretele. Io-s singura târfă din C-40. Pă restu' le-a trimis dă mult la ghețarie.
O treabă-i sigură, nu-i apusuri drăguțe pă geam.

Degetoaicele-i în C-50. Femeiuștile-s unde-s io. La lesbiene le zice lebede, nu
știu de ce – uneori cuvintele-i aiurea. La cantină, toate lebedele vrea să-mi
pieptene păru'. Nu mă țin dă din astea. Niciodată nu m-am ținut. Nu port io
cămașă bărbătească. Uniforma mi-o țin scurtă, da' nici fundă în păr nu-mi
pun. Și de-o fi să mori, cel puțin să mori arătând gigea.

Nu mănânc nimic. Măcar îmi păstrez silueta. Încă-s mândră dă ea.

Îs varză, da-s încă mândră dă corpu' meu.

Mâncarea asta, în orce caz, n-ai da-o nici la câini. Câinii și-ar pune gheara-n
gât după ce-ar citi meniu'. S-ar pune pă urlat și s-ar înțepa dă moarte cu
furculițele.

Am brelocu' cu copiii pă el. Îmi place să mi-l agăț pă deget și să-l învârt. Am
și-o bucată dă staniol. Nu-i ca o oglindă, da' măcar te poți uita în ea și să
ghicești că ești încă drăguță. Mai bine decât să vorbești cu un șoarece.
Tovarășa mea dă cameră a făcut rumeguș din picioru' patului, l-a răzuit ca să
aibă șoarecele rumeguș. Am citit odată o carte cu-n gagiu și cu-n șoarece. Îl
chema Steinbeck – pă tip, nu pă șoarece. Nu-s așa tâmpită. Nu-s proasta
satului doar fincă fac amor pă bani. Mi-a făcut un test de IQ și mi-a ieșit 124.
Dacă nu mă crezi, întreabă-l pă psihologu' închisorii.

O dată pă săptămână vine căruțu' cu cărți, scârța-scârța. N-are nici o carte să-mi placă. I-am întrebat dă Rumi și a zis: „Ce mama dracului e aia?”

Joc ping-pong în sală. Și degetoaicele: „Ooh, iote la ea ce-o plesnește”.

Dă cele mai multe ori io și cu Jazzlyn n-am ciordit de la nimenea. Nu se merita. Da' uite că apare jigodia asta, ne-a dus din Bronx tocmai până-n Hell's Kitchen și ne-a promis parale la greu și din astea. A ieșit altceva, așa că ce-am făcut a fost să-l ușurăm dă obligație, ăsta-i cuvântu', să-l ușurăm. Doar l-am subțiat la buzunare, atâta tot. Mi-am asumat io pentru Jazzlyn. Voia înapoi la copii. Îi trebuia și davaua. Io aş fi vrut s-o văd că se lasă, da' nu putea să renunțe dă tot. Nu așa, pă fugă. Io eram curată. Puteam duce. Dă șase luni nu mai băgam. Trăgeam câte-o nară dă cocs pă ici, pă colo, mai vindeam câteodată praf de-l aveam dă la Angie, da' cel mai adesea nu eram pă nimic.

Jazzlyn, la secție, plângea de sărea cămașa pă ea. Detectivu' s-a aplecat peste birou și-a zis: „Auzi, Tillie, vrei să îndrepti situația pentru fiică-ta?” Și io: „Da, puișor”. „Bun atunci, mărturisește tu frumușel, și ei îi dau drumul. O să te alegi cu șase luni, nu mai mult, îți garantez.” Așa că m-am pus pă scaun și-am ciripit. Era o faptă veche, tâlhărie dă gradu' doi. Jazz șutise două sute dă dolari dă la gagi' ăla și și-i băgase pă toți în venă.

Asta-i treaba.

Totu' zboară prin parbriz.

Mi-a spus ei cum Corrigan și-a zdrobit toate oasele pieptului când a dat în volan. Mi-am zis că măcar în rai gagica aia a lui, spanioloaica, o să-i poată ține inima în palme.

Sunt o zdreanță, asta-s. Am luat asupra mea chestia și Jazz a plătit prețu'. Io-s

mama, și fata mea nu mai e pă lume. Sper că măcar în ultimu' minut zâmbea.

Sunt zdreanța zdrențelor, cum nu s-a mai văzut.

Nici la gândaci nu le place aicea în Rikers. Strâmbă din nas gândacii. Lor le place judecătoria și procurorii și rahaturi. Se târâște pă ziduri în hainele lor negre și zice „Domnișoară Henderson, vă condamn la opt luni de detenție“.

Cine cunoaște la gândaci știe că zuruie. Ăsta-i cuvântu'. Zuruie pă podele.

Cabina dușului e cel mai bun loc. Poți să spânzuri și-un elefant dă țevi.

Câteodată mă dau cu capu' dă perete destul cât să nu mi-l mai simț. Dacă mă izbesc destul dă tare, pot, până la urmă, s-adorm. Mă trezesc cu dureri dă țeastă și încep iarăși să mi-l bat dă perete. E nașpa numai la dușuri, când se benoclează toate degetoaicele.

O fată albă s-a ales ieri cu un buzunar în burtă. I l-a decupat careva cu o tavă dă cantină ascuțită-n muchie cu pila. Știa ce-o paște. Era mai albă decât albeața. Când nu eram la cutie nu mă necăjea, de obicei: ce mi-i alb sau negru sau maro, galben sau roz. Da' crez că la bulău e pă dos ca-n viață – prea mulți negrotei și albicioși mai deloc, fincă albicioșii, dă obicei, se scoate cu bani.

Niciodată n-am stat așa mult ca data asta. Te face să te gândești la treburi. Mai ales la cât de varză ești. Și mai ales la unde s-atârni funia.

Când mi-a zis prima oară dă Jazzlyn, am stat acolo și mi-am bătut capu' de colivie ca o pasăre. M-a lăsat la înmormântare, și după m-a închis la loc. Copiii nu era acolo. Am tot întrebat dă fete, da' toată lumea zicea: „N-ai tu grijă, ne ocupăm dă ei“.

Mă-ntorc, în vise, în Sherry-Netherlands. Ce mi-o fi plăcut atâta, nu știu. Nu a fost un număr oarecare la colț dă stradă, a fost un client – era-n regulă cu chelie cu tot.

La bărbații din Orientu’ Mijlociu le place fetele pă bani. Le place să le răsfete, să le cumpere lucruri și să le puie să umble înfășurate-n cearșafuri. Pă mine m-a pus să stau nemișcată la geam, manechin. A potrivit luminile. L-am auzit cum icnește. Și stăteam doar acolo, atâta. Nimic nu m-a făcut să mă simț mai bine decât să-l știu că se uită și-atât, că apreciază ce vede. Asta fac bărbații – apreciază. Nu și-o lua la mână sau ceva, stătea numai în fotoliu și se uita la mine, abia răsufla. A zis că-i provoc delir, că mi-ar da orice numai să stau acolo pă veci. Am zis și io ceva s-o fac pă deșteapta, da’ mă gândeam de fapt la exact același lucru. M-am urât atunci că-s nesimțită. Voiam să mă înghiță pământu’.

La un moment sau două s-a relaxat, a oftat. Mi-a zis ceva dă deșertul din Siria și cum arată lămâii ca niște explozii dă culoare.

Și pă nepusă masă – colea, cum mă uitam peste Central Park – m-a pocnit un dor nespus dă fiică-mea. Jazzlyn avea opt ori nouă ani p-atunci. Voiam s-o strâng în brațe, atâta. Iubirea nu-i mai mică dacă ești târfă, nu-i mai mică deloc.

Parcu’ s-a întunecat. Luminile s-a aprins. Mergea doar câteva. Lumina copacii.

– Citește poemul despre piață, a zis.

Era un poem unde un tip cumpără un covor dă la iarmaroc, i-un covor perfect, fără cusur, și-i aduce tot soiul dă belele și rahaturi. A trebuit s-aprinz lumina ca să i-l citesc și asta a stricat atmosfera, mi-am dat imediat seama. După aia a zis:

– Spune-mi, mai bine, o poveste.

Am stins iar lumina și-am rămas așa, în picioare. Nu voiam să zic brașoave

dă doi bani.

Nu-mi venea în cap nimica, în afară de-o istorie de-o auzisem că la un număr, cu săptămâni în urmă. Așa că am stat colo, cu perdeaua-n mână, și-am zis:

– Era odată doi bătrânei care se plimba prin Plaza. Dis-dă-dimineată. Se ținea dă mână. Era pe punct să intre în parc când i-a fluierat un polițai, să oprească. Polițaiu’ a zis: „Nu puteți intra acolo, o să se facă beznă, e prea periculos plimbatu’ prin parc, o să vă jefuiască“. Și cuplu’ dă bătrâni: „Da’ vrem în parc, e aniversarea noastră, am fost aici exact cu patruzeci dă ani în urmă“. Și gaboru’: „V-ați pierdut mințile. Nimenea nu se mai plimbă prin Central Park“. Da’ moșu’ și baba și-a văzut mai departe dă drum. Voia să meargă pă exact aceeași cale dă cu atâta amar dă vreme în urmă, în juru’ lacului. Să-și aducă aminte. Așa că au pornit, dă mână, drept prin întuneric. Și știi ce? Polițaiu’ ăla s-a ținut la douăzeci dă pași în urmă, pă lac după ei, numai să fie sigur că nu dau dă bucluc, nu că-i o chestie?

Asta mi-a fost povestea. Am rămas nemișcată. Simțeam perdelele jilave în mână. Aproape că-l auzeam pă bărbatu’ oriental zâmbind.

– Mai spune-mi-o odată, a zis.

M-am dat un pic mai aproape dă geam, unde cădea lumina șucar dă tot. I-am spus iar povestea, cu și mai multe detalii, gen cum le suna pașii pă alee și din astea.

Povestea asta nu i-am spus-o niciodată lu’ Jazzlyn. Am vrut, da’ n-am apucat. Așteptam un moment bun. Mi-a făcut cadou cartea aia dă Rumi când am plecat. Mi-am vârat-o în geantă, nu mi-am bătut prea mult capu’ întâi, da’ a ajuns să se lipească dă mine ca lumina de la becu’ din stradă.

Mi-a plăcut dă el, cheliosu’ micuț, pântecos și cafeniu. M-am mai dus la Sherry-Netherlands să văz dacă-i acolo, da’ mi-a făcut vânt bossu’. Avea un dosar în mână. Și-l folosea ca p-un baston dă îmboldit vite. A zis: „Afară, afară fuga!“

Am început după aia să citesc Rumi tot timpu'. Îmi plăcea că avea amănunte. Și versuri mișto. Am început să le zic chestii la clienți. Le ziceam că-mi place versurile din cauza lu' taică-meu, care studiase poezia persană. Câteodată ziceam că soțu'.

N-am avut în viața mea tată ori soț. Dă care să știi, cel puțin. Nu mă sclifosesc. Nu-i decât un fapt.

Io-s o zdreanță, și fiică-mea nu mai e pă lume.

Jazzlyn m-a întrebat odată dacă tăticu' ei. Tăticu' adevărat, nu tătici dacă mers la produs. Opt ani avea. Vorbeam la telefon. Interurban din New York în Cleveland. Nu m-a costat nimica, fiindcă toate fetele știa cum să scoată înapoi bănuțu'. Am învățat că la veterani care venea diliți la cap din Vietnam.

Îmi plăcea cabinele telefonice din Forty-fourth. Mă plectiseam și sunam fix la telefonu' dacă alături. Îl ridicam și vorbeam singură cu mine. Mă scotea din amorțeală. Bună, Tillie, ce faci, scumpo? Binișor, Tillie, da' tu? Îs pă cai mari, pă la tine cum e vremea? Ploaie, Tillie, fata mea. Să mori tu, și colea plouă la fel. Tillie, nu că-i blană?

Eram la un telefon dintr-o drogherie dacă pă Fiftieth cu Lex când a zis Jazzlyn: „Cine-i tăticu' meu adevărat?“ I-am spus și io că tăticul ei a fost un tip dacă treabă, da' a plecat odată după țigări și dus a fost. Așa le spui la copii. Zice așa toată lumea, nu știu dacă ce – crez că toate scârnaviile care nu vrea să stea cu copiii lor fumează dacă rupe.

N-a mai întrebat, d-atunci. Nici măcar o dată. Și mă gândeam că-i plecat după tabacioc dacă ceva timp, cine căcat o fi fost. Poate încă stă, Pablo al nostru, și-și așteaptă restu' la casă.

*

M-am întors în Cleveland s-o aduc pă Jazzlyn. Era prin '64 ori 65', unu' din doi. Avea opt sau nouă ani p-atunci. Mă aștepta în prag. Avea o gecuşoară cu glugă, stătea acolo botoasă, şi numai ce-a ridicat ochii şi m-a văzut. Jur că a fost ca şi cum a dat cineva drumu' la artificii. „Tillie!“, am auzit-o. Niciodată nu mi-a spus „mămico“. A sărit dă pă prag. Nimenea nu m-a îmbrăţişat vrodată mai cu foc. Nimenea. Mă strângea dă ziceai că mă frânge. M-am aşezat lângă ea şi-am bocit. I-am zis: „Stai să vezi tu New Yorku', Jazz, o să te dea pă spate“.

Maică-mea era în bucătărie, mă străpungea cu privirea. I-am întins un plic cu două mii dă dolari. A zis: „O, draga mea, ştiam io că are să-ţi meargă bine, ştiam io!“

Voiam să mergem cu maşina prin ţară, io şi Jazzlyn, da-n loc ne-am suit într-o javră slăbănoagă dă autobuz. A dormit tot timpu' pă umăru' meu şi şi-a supt degetu', avea nouă ani şi încă-şi suga degetu'. Am auzit mai târziu, prin Bronx, că era una din chestiile ei. Îi plăcea să-şi sugă degetu' mare când o făcea cu-n muşteriu. Mi-e greaţă până-n măduva oaselor. Sunt o zdreanţă şi asta-i tot. Tot ce contează.

Tillie Zdreanţa Henderson. Io, fără funde-n păr.

N-o să mă omor până ce n-o să-i văd pă copilaşii copilei mele. I-am zis azi la gardiancă, sunt bunică, şi n-a spus nimica. „Vreau să-mi văd nepoatele, dă ce nu-mi aduceţi nepoatele?“ Nici n-a clipit. Poate îmbătrânesc. O să fac treij' nouă dă ani la cutie. O să-mi ia o săptămână numai să suflu-n toate lumânările.

Şi m-am rugat şi m-am tot rugat dă ea. A zis că n-are nimic copiii, li se poartă de grijă, îs la cei de la asistenţa socială.

Am avut un tătic care m-a băgat în Bronx. Își zicea L.A. Rex. Nu-i plăcea ciorile, da' cioară era și el. Zicea că Lexington îi pentru fețe palide. Zicea că am îmbătrânit. Zicea că-s fără folos. Zicea că-mi pierd prea mult timp cu Jazzlyn. Mi-a zis că arăt ca un calup dă brânză. A zis: „Să nu te mai prind iarăși prin Lex, că-ți rup brațele, Tillie, m-ai auzit?”

Și asta a făcut – mi-a rupt brațele. Mi-a rupt și degetele. M-a prins la înghesuială pe Third cu Forty-eight și mi le-a frânt ca pă oasele dă pui. A zis că Bronxu-i bun să ieși la pensie. A rânjit și-a zis că-i exact ca Florida, numai fără plaje.

A trebuit să mă duc acasă la Jazzlyn cu mâinile-n ghips. Am stat bolnavă nici nu mai știu cât.

L.A. Rex avea o steluță dă diamant în dinte, nu minț. Semăna un pic cu ăla, Cosby dă la teve, numai că Cosby avea niște favoriți șmecheri în plus. L.A. mi-a plătit până și spitalu'. Nu m-a scos la produs. Mi-am zis: „Ce pizda mă-sii o fi?” Câteodată, lumea i-un loc dă neînțeles.

Am stat pă uscat deci. M-am făcut gospodină. M-am lăsat dă făcut trotuaru'. A fost ani buni ăia. Nu-mi trebea, ca să mă știu fericită, decât o firfircă pă fundu' genții. Mergea totu' ca uns. Mi se părea că stau la fereastră. Am dat-o la școală pă Jazzlyn. Mi-am luat o slujbă, să lipesc etichete pă conserve la supermarket. Veneam acasă, mă duceam la muncă, mă întorceam iar. Mă abțineam să ies la produs. Nimica n-avea să mă mai facă să ajung acolo. Și-apoi într-o zi, din senin, nici nu mai țiiu minte dă ce, am ieșit pă Deegan, am ridicat degetu' mare și m-am uitat după un camion. Mi-am luat o scatoalcă la ceafă de la un tătic pă nume Colivie – purta o pălărie dă șmecher pă care niciodată nu și-o dădea jos fincă nu-i plăcea să-i vadă nimenea ochiu' dă sticlă. A zis: „Hei, puiule, care-i mersu'?”

Jazzlyn avea nevoie dă cărți pentru școală. Îs aproape sigură că dă asta.

Cât am umblat pă Forty-nine cu Lex n-am avut umbrelă dă soare. Asta a fost

o chestie pă care-am început-o în Bronx. Ca să-mi ascund fața, dă fapt. I-un secret care n-o să-l spun la nimenea. Io mereu am avut corp șucar. Chiar și după anii care-am băgat prafuri în mine, tot rotunjour și fain și super delicios rămânea. N-am avut niciodată o boală dă care să nu mă pot dezbăra. Abea când am ajuns în Brooklyn m-am apucat dă umbreluța aia. Nu-mi vedea fața, da-mi putea vedea dosu'. Puteam să-l zgâlțâi. Aveam destul curent în corp cât să pornesc dân loc tot orașu' New York.

În Bronx, mă suiam presto în mașină, și mușteriu nu putea zice nu. Încearcă tu să dai afară din mașină o fată fără s-o plătești: la fel dă bine ai putea suge picuri dă ploaie dintr-o băltoacă.

Mereu fetele mai purii a lucrat în Bronx. În afară dă Jazzlyn. Pă Jazzlyn o țineam dă tovărășie. Se ducea doar câteodată în centru. Era cea mai populară fată după stradă. Toate alelalte cerea douăzeci, dă' Jazzlyn putea să meargă până la patruzeci, cincizeci dă biștari chiar. Se alegea cu gagii tinerei. Și cu hodorogi cu mălai la greu, din ăia grășani care voia să se simtă frumusei. Veneau toți la ea cu ochi umezi dă cățel. Avea păr drept, buze șucare și picioare lungi până-n gât. Unii tipi îi zicea 'Rafa, de la cum arăta. De-ar fi fost copaci pă sub Deegan, ai fi găsit-o întinzând ca o girafă limba după frunze.

Ăsta era unu' din numele ei după cazier. Se combinase la moment dat cu un englez, și ăla scotea tot soiul dă sunete dă avioane-n picaj. Dădea la vâsle colo și zicea rahaturi gen: „Sunt aici, misiune de salvare, Flandra unu-zero-unu, Flandra unu-zero-unu, solicit aterizarea!“ Când termina zicea: „Vezi, te-am salvat“. Și Jazzlyn: „M-ai salvat, nu-i așa?“ Fincă bărbați din ăștia crede că te poate salva. Ca și cum te-ai umplut d-o boală și ei are leacu' special care te-așteaptă. Vino încoace, drăguță, vrei pă cineva să te-nțeleagă? Io te-nțeleg. Îs singuru' gagi care pricepe o puicuță ca tine. Am o sculă lungă cât bulevardu', dă' și inima mi-i mai mare ca Bronxu'. Te fute ca și cum ți-ar face un mare favor. Orce bărbat vrea o curvă s-o salveze, ăsta-i adevăru' adevărat. I-o boală în toată legea, dacă mă-ntrebi. Apoi, după ce se slobozește, și-a tras șlițu' și-a uitat dă tine pă loc. I-o chestie dementă rău.

Unii din jigodiile astea crede c-ai o inimă dă aur. N-are nimenea inimă dă aur. Io una n-am, nici vorbă. Nici măcar Corrie n-are. Până și Corrie a pus botu' la gatica aia spanioloaică, cu tatuaj idiot pă gleznă.

Când avea paispe ani, Jazzlyn a venit acasă cu prima urmă roșie pă înăuntru' brațului. Am snopit-o în bătaie, da' s-a întors cu altă urmă, între degetele dă la picioare. Se ținea cu alde Nemuritorii atunci. Avea ei ceva dă-mpărțit cu Frații Ghetoului.

Am încercat s-o țin departe dă praf ținând-o pă stradă. Așa m-am gândit io.

Are Big Bill Broonzy un cântec care-mi place, da' nu-mi place să-l ascult: Așa-s dă căzut, iubire, că mă uit în sus la jos.

Deja, pă la cinșpe ani, mă uitam la ea cum își bagă. Mă puneam pă trotuar cu fundu' și-mi ziceam: „Asta-i fata mea“. Și după aia, îndată: „Băi, ia stai un pic, asta-i fata mea? Chiar e pă bune fata mea?“

Apoi gândeam: „Da, asta-i fata mea, carne din carnea mea, ea e, cum nu“.

Io am adus făptura asta pă lume.

A fost dăți când îi strângeam pă braț elasticu', să-i fac vena să se îngroașe. O țineam în siguranță. Asta încercam io să fac.

Semeni praf, culegi pulbere. Semenii praf, culegi pulbere.

Într-o vineri, Jazz a venit acasă și-a zis:

– Hei, Till, cum ți-ar plăcea să fii bunicuță?

– Mda, io și bunicuța, baba și mitraliera, m-am hlizit.

S-a pus pă suspinat. Și-o dată o văd că se lasă pă umăru' meu, plângând – ar fi fost tare șucar să nu fi fost pă bune.

M-am dus până la Foodland, da' n-avea decât ieftineli dă prăjiturele Entenmann's.

S-a pus să mănânce, iar io m-am uitat la ea gândind: „E copila mea și-o să aibă și ea un copil“. Nici o fărâmiță n-am pus în gură până ce nu s-a dus Jazz la culcare, da' după aia ziceai că se bătea lupii la gura mea, am făcut numai firimituri pă covor.

A doua oară când am ajuns bunică, Angie mi-a organizat un chef. L-a convins pă Corrie să împrumute un scaun cu roțile și m-a fâțâit așa pă sub Deegan. Eram luate dă la cocs și ne râdeam dă ne spărgeam.

Ce trebea să fac io – trebea să fi înghițit o pereche dă cătușe cât am avut-o în burtă pă Jazzlyn. Asta trebea. Să-i deschid ochii din timp la ce-o paște. Să-i zic: „Iote, asta ești tu, te-a arestat deja, ești maică-ta și maică-sa dă dinainte, un șir lung dă mame care se-ntinde până la Eva, franțuzaice și ciori și olandeze și ce-a mai fost înaintea mea“.

Doamne, trebea să-nghiț cătușele alea. Pă nemestecate trebea înghițite.

Ultimii șapte ani mi i-am petrecut trăgându-mi-o în remorci frigorifice. Ultimii șapte ani i-am petrecut regulându-mă în remorci frigorifice. Exact, am petrecut ultimii șapte ani regulându-mă în remorci frigorifice.

Tillie Zdreanța Henderson.

*

M-a anunțat că am un vizitator. Mă fac, gen, frumoasă. Îmi aranjez părul, mă dau cu ruj și mă fac să miros bine, parfum de bulău și alea. Îmi curăț dinții cu ața, îmi pensez sprâncenele, ba chiar am grijă să-mi arate bine Țoalele de pârnaie. Ce mi-m zis io: „Nu-i decât doi oameni pe lume care-ar veni să mă vadă“. Și Țopăiam în jos pe treptele închisorii. De parcă mă coboram pe o scară de incendiu. Adulmecam cerul. Stați așa, copilași, vine mămică la mămică voastră.

Am ajuns la vorbitor. Așa-i zice camerei de vizite. Și mă uit după ei peste tot. O groază de scaune și geamuri de plastic și-un ditai noru' de fum de țigare. Parcă te-ai mișca printr-o ceață gustoasă. Mă înalț pe vârfuri, mă uit peste tot și toată lumea își găsește locul, se vede cu ai dragi. Numai ooh-uri și aah-uri, râsete și ciripeli peste tot, puști care Țipă, iar eu, tot pe vârfuri, mă uit după copilașii mei. Și ce să vezi? Îndată rămâne numa' un loc liber. Și-o individă, o albitură, stă de cealaltă parte a sticlei. Mă gândesc c-o știu cumva, dar nu mai Țiu minte de unde, poate-i de la serviciu' de probațiune. Are păr blond, ochi verzi și piele albă de culoarea perlei. Și zice:

– A, salut, Tillie.

Și io-n gând: „Ce măi iei cu salut, Tillie, cine mă-ta ești? Albicioșii ăștia-i toți la per tu cu tine. Ca și cum te-ar înȚelege. Zici că-i prietenii tăi cei mai buni“.

Da-i zic și io salut și mă las în scaun. Mă simt de parcă mi s-a tăiat răsuflarea. Îmi zice cum o cheamă și dau din umeri, nu-nseamnă nimica pentru mine.

– Ceva țigări ai? zic, zice că nu, s-a lăsat.

Și io, în capu' meu: „Îmi folosește acu' mai puțin decât cu cinci minute-n urmă, și-n urmă cu cinci minute nu-mi folosea la nimica“.

Zic:

– La tine-s copilașii mei?

– Nu, de ei se ocupă altcineva.

Și stă acolo și-ncepe să mă-ntrebe dă viața din închisoare, dacă mănânc cum trebuie, când o să ies? Mă uit la ea de zici că-i cinci kile dă căcat înghesuit într-o pungă dă două kile. E numai agitație și chestii. Și până la urmă scot și io pă gură, așa dă domol c-o fac să ridice uimită din sprâncene, un: „Cine mă-ta ești tu?” Zice: „Îl știu pe Chei-răn, e prieten cu mine“. Și io: „Cine căcat e Karen?” Da-l zice după aia pă litere: C-i-a-r-a-n.

Atuncea-mi pică fisa și-mi zic: „Stai, mă, fata asta a venit la înmormântarea lu' Jazzlyn cu fratele lu' Corrigan“. Ce chestie, el mi-a dat brelocu' dă chei.

– O arzi cu religia și alea? o întreb.

– Cu ce?

– Te ții dă Isus?

Clatină din cap.

– Atuncea ce cauți?

– Voiam să văd cum îți e.

– Pă bune?

Și zice:

– Pe bune, Tillie.

Și-atuncea o mai slăbesc. Zic:

– În regulă, cum spui tu.

Se apleacă spre geam atunci, zice că ce bine e să ne vedem iarăși, că ultima oară când ne-am văzut i-a părut rău dă mine, cum m-a pus curcanii în cătușe și alea, la mormânt. Și chiar zice „curcanii“, da-mi dau seama că nu-i învățată

cu vorba aia, că încearcă să fie dură, da' nu-i. Îmi zic: „Ei, nu-i nimica, să vedem unde duce, o las și io cinșpe minute să bată câmpii, ce-i cinșpe sau douăj' dă minute?”

E drăguță. Blondă. Mișto. Îi povestesc dă fata din C-40, aia cu șoarecele, îi spun cum e când ești femeiușcă și nu degetoaică, îi zic dă mâncarea cu gust grețos și că-mi e dor dă copilași și cum s-a luat la bătaie dă la televizor, din cauza la Chico Show și Scatman Crothers și cum a zis dă el că-i un tuciuriu prăpădit. Iar ea dă din cap, că-i dă acord și-o ține cu „Aha“, „hmm“, „înțeleg“, „e foarte interesant“. Scatman Crothers, mda, e simpatic. Zici că s-ar combina acumă cu el. Da' se poartă marfă cu mine. Zâmbește, râde. E și deșteaptă – îmi dau seama că-i deșteaptă, că-i o fată cu parale. Îmi zice că-i artistă și că se vede cu fratele lu' Corrigan, chiar dacă-i măritată, s-a dus în Irlanda să-i împrăștie lu' Corrigan cenușa și după aia s-a întors, s-a îndrăgostit unu' de altu', își pune viața în ordine, obișnuia să bage prafuri și încă-i place să bea. Zice că o să pună ceva bani în contu' meu din închisoare și poate o să-mi iau țigări cu ei.

– Ce să-ți mai aduc? zice.

– Copilașii mei.

– Încerc, zice. Să văd unde sunt. Să văd dacă-i pot aduce în vizită. Altceva, Tillie?

– Jazz, zic.

– Jazz?

– Adu-o și pă Jazzlyn înapoi.

Se albește la față ca hârtia.

– Jazzlyn e moartă, zice dă parcă aș fi vreo imbecilă.

Se uită cu ochii ăia dă zici că numai ce și-a luat-o peste muie. Se holbează la mine și-i tremură buza. Și-atuncea se-aude mizeria aia dă clopot. S-a încheiat cu vizitele, și ne zicem la revedere prin geam, mă-ntorc spre ea și-i spun:

– Pân’ la urmă dă ce-ai venit aci?

Se uită-n pământ, după aia ridică ochii cu-n zâmbet, cu buza încă tremurând, și are niște picuri dă lacrimi în coada ochilor.

Împinge pă masă niște cărți, și io-s gen: „Oau, Rumi, dă unde mă-sa a știut?”

Zice c-o să mai vină, și iarăși o rog din suflet să-mi aducă și copilașii. Zice că-ntreabă, sunt la serviciile de asistență socială sau ceva. Face din mână dă rămas-bun și pleacă ștergându-se pă la ochi. Și io, în gând: „Ce pizda mă-sii?”

Și urcam iară pă scări și mă miram dă unde știe ea dă Rumi, și numai ce mi-am amintit. Am început să râd dă una singură, da’ m-am bucurat că nu i-am zis nimica dă Ciaran și dă bețișoru’ lui cărnos – ce rost avea? A fost bun cu mine Karen. Orcine-i frate cu Corrie e frate și cu mine.

Nimic nu-i drept și cinstit pă lume. Corrigan știa cum stă treaba. Nu-mi făcea capu’ calendar. Frate-său era un pic dă jigodie. Pur și simplu era. Da’ mulți e jigodii pă lume și m-a plătit bine atunci pă data aia și i-am luat fața cu Rumi. Fratele’ lu’ Corrigan avea lovele babane în buzunare – era barman sau ceva. M-am uitat în jos și țiu minte c-am gândit: „Iote țâța mea cea tuciurie în mâna lu’ fratele lui Corrigan“.

*

Pă Corrigan nu l-am văzut niciodată dezbrăcat, da-mi imaginez că arăta bine, chiar dacă frate-su i-un capsoman.

Prima oară când am dat cu ochii dă Corrigan am știut pă loc că-i sub

acoperire. Fincă are la poliție irlandezi sub acoperire. Mulți gabori îs irlandezi – gagii care se face un pic cam durduii, cu dinți stricați, da' tot vrea să se dea haioși.

Într-o zi duba lu' Corrigan era jechoasă, și Angie i-a scris în praf cu degetu': N-AI VREA SĂ AI O NEVASTĂ AȘA DE MURDARĂ? Am răs cu lacrimi toate. Corrie nici n-a băgat dă seamă. Apoi Angie a desenat o față zâmbitoare și-a scris VEZI DINCOLO pă cealaltă parte. Și-așa s-a pus să umble prin Bronx cu rahatu' ăla scris pă dubă și nu și-a dat deloc seama. El avea lumea lui, Corrigan. La sfârșitul săptămânii, Angie s-a dus la el și i-a arătat cuvintele. S-a roșit tot, cum se roșește irlandezii, și-a dat în bâlbaială.

– Dar nu înțeleg – eu nu am soție, i-a zis lui Angie.

N-am mai răs așa dă când era lupu' cățel.

Zi după zi o ardeam cu el, ne rugam dă el să ne aresteze. Și el făcea: „Fetelor, fetelor, vă rog“. Cu cât ne agățam dă el mai tare, cu-atâta o dădea pă: „Fetelor, haideți, fetelor, zău așa“.

Odată, tăticu' lui Angie ne-a spart gașca, l-a luat dă gât pă Corrigan și i-a zis unde să se ducă. I-a pus șișu' la beregată. Corrie stătea și se uita. Avea ochii făcuți mari, da' era dă parcă nu se temea nici atâtica. Și noi dă colo: „Haide, mă, pleacă d-aci“. Tăticu' lui Angie a mișcat din cuțit și Corrie s-a cărat, cu sânge curgându-i pă cămașa neagră.

Da-n vreo două zile era înapoi, ne aducea cafea. Pă gât avea un bandaj mititel. Și noi: „Corrie, mă, ai face bine s-o tai d-aci, c-o îmbulinezi“. A dat din umeri, a zis c-o să fie bine. Și numai ce-a apărut tăticu' lui Angie, a lui Jazzlyn și a lui Suchie, deodată, ca Magii dă la Răsărit. Am văzut cum se albește la față Corrie. Nu l-am mai văzut așa dă alb. Zici că era vărut pă mutră.

Și-a ridicat așa mâna și-a zis: „Hei, omule, nu făceam decât să le dau niște cafea“.

Iar tăticu' lui Angie a făcut un pas în față și-a zis: „Atuncea io am să-ți dau niște frișcă pă bot“.

Corrie a mâncat caft după caft, l-a călcat în picioare nici nu mai știu dă câte ori. Durea nasol călcatu' ăla. Durea rău. Până și Angie se agăța dă cârca lu' tăticu' ei, încerca să-i scoată ochii, da' nu-l putea opri. Da' Corrie tot venea, zi după zi. Și-a ajuns că până la urmă tăticii îl respecta pentru asta. Corrie n-a chemat gaborii niciodată, sau gardiștii, cum le zicea el, ăsta era cuvântu' irlandez pentru polițai. Zicea: „Nu o să chem gardiștii“. Totuși tăticii îl mai cotonogea când și când, să-și vadă dă lungu' nasului.

Mai târziu am aflat că-i preot. Nu chiar preot dă fapt, da' un tip din ăia care stătea undeva fincă așa credea el că trebe, că are o datorie d-aia morală, rahat din ăsta, un călugăr cu legămintе și căcaturi, plus faza cu castitatea.

*

Se zice că băieții vrea mereu să fie primii cu fetele, iar fetele vrea totdeauna să fie ultimele cu băieții. Cu Corrie voiam toate să fim primele. Jazz zicea: „L-am avut pă Corrie astă noapte, a fost gustos dă tot, ce s-a mai bucurat c-am fost io prima“. La care Angie: „Prostii, fată, io l-am avut la prânz, l-am păpat întreg“. Se pornea și Suchie: „Mai tăceți, mă, io l-am întins pă chiflă și l-am dat pă gât cu cafea“.

Se auzea dă departe cum râdem.

A fost ziua lui odată, crez că făcea treișunu dă ani, era un băiețel doar, și io i-am cumpărat un tort și am stat sub Deegan și l-am mâncat toți. Era plin dă cireșе, un milion și o cireășă era, iar Corrie nici măcar nu s-a prins la faza cu pocnitu' cireșеi, îi aruncam cu cireșе-n gură la foc automat, iar el o ținea

langa: „Fetelor, vă rog eu! Mă siliți să-i sun pe gardiști“.

Mai că ne-am pișat pă noi dă răs.

A tăiat tortu' felii și-a dat la toți câte-o bucată. Pe ultima a luat-o pentru el. I-am ținut o cireașă la gură și-am reușit să-l fac să încerce s-o muște, i-o tot plimbam pă la bot și el dădea s-o înhațe. Se ținea pă stradă pă urma mea. Io eram în costum dă baie. Cre' că arătam ca picați din lună, Corrie și cu mine, și el mânjit pă moacă cu suc dă cireșe.

N-ascultați dă ăia care zice că pă stradă-i numai rahat și mizerie și panaramă. E și d-astea câteodată, cum nu, da' uneori e și haios. Câteodată mai ținem câte-o cireașă înaintea unui bărbat. Câteodată tre' s-o mai faci, să mai zâmbești și tu. Când zâmbea Corrie, i se-ncrețea toată fața.

– Zi: „Dă-o-n pisici“, Corrie.

– Dah în pișici.

– Nu, nu, zi: „Dă-o-n pisici“.

– Dă-oh în pișici.

– Hai, mă, dă-o-n pisici!

– Bine, Tillie. O dah în pisici.

Singuru' albicios care m-aș fi culcat vrodată cu el – pă bune – Corrigan a fost. Să mor dă minț. Îmi zicea că-s prea bună dă el. Zicea că m-ar umfla răsul' la strădania lui și aș fluiera că vreau mai mult. Zicea că-s prea drăgălașă pentru unu' ca el. Corrigan era gagi mișto din creștet până-n tălpi. M-aș fi măritat cu el. L-aș fi pus să-mi vorbească tot timpu' cu accentu' lui. L-aș fi dus în nordu' statului, i-aș fi gătit o masă împărătească, varză și carne dă vită, și l-aș fi făcut să se simță singuru' albicios după pământ. L-aș fi pupat pă

ureche dacă-mi dădea o șansă. L-aș fi înecat în iubirea mea. El și tipu' de la Sherry-Netherland. Ei era faini.

Îi umpleam coșu' dă gunoi dă șapte, opt nouă ori pă zi. Era nașpa. Până și Angie credea că-i nașpa, și încă ea era aia mai nașpa din noi toate – își lăsa colo tampoanele. Scârbos, adică. Nu-mi vine a crede că vedea Corrie toate marafeturile alea și niciodată nu s-a luat dă noi pentru asta, arunca gunoiu' și-și vedea dă treabă. Preot! Călugăr! Prăvălie dă pipilică!

Și ce sandale avea! Frățică! Îl auzeam cum vine plescăind din tălpi.

*

Mi-a spus odată că dă cele mai multe ori oamenii folosește cuvântu' „iubire“ ca să arate în alt fel că le e foame. El, când a zis, a sunat gen: „Își glorifică apetiturile“. Exact așa, numai cu accentu' lui delicios. Eram în stare să înghiț tot ce-mi servea Corrie, dădeam pă gât fără să stau pă gânduri. Spunea: „Ai aici o cafea, Tillie“, și mie mi se părea cel mai drăguț lucru auzit de când sunt. Mi se muia genunchii. Era un albicios cu voce dă vrăjitor.

Jazzlyn avea obicei să spună că-l iubește ca pă ciocolată.

A trecut mult dă când a fost să mă vază fata aia, Lara, să tot fie zece ori treispe zile. A zis că aduce copilașii. A promis. Da' așa-i oamenii, întotdeauna promite. Până și Corrie promitea. Fazele cu podu' dă la castel și alea.

Odată s-a întâmplat cu Corrie o chestie haioasă dă tot. N-o să uit în viața mea.

O singură dată a venit c-un client la noi, să ne ocupăm dă el. Numai ce-l văd că apare, târziu în noapte, deschide ușa din spate dă la dubă și trage de colo un boșorog în scaun cu rotile. Și-l văd așa, rușinat pă Corrie. Adică, mă, e preot sau ce mai e și ne aduce clientelă! Se uită peste umăr. E îngrijorat. Poate se simte și vinovat. Io-i zic: „Care-i șpilu’, tăticu’?” și se face alb la față, așa că-mi țiiu gura și nu mai zic nimica. Corrie își tușește-n pumn. Iese la iveală că-i ziua boșorogului și că s-a rugat mult dă Corrie, s-a tot rugat să-l scoată în oraș. Zice că n-a mai fost cu o femeie dă la Marea Criză, adică dă acum opt milioane dă ani. Și hodorogu-i arțăgos ca naiba, îl poreclește pă Corrie și din astea. Da’ dă Corrie nu se prinde bășcălia deloc. Dă din umeri, împinge frâna la roată și-l lasă colo pă trotuar pă Matusalem.

– Nu vreau să deranjez, dar Albee, aici de față, cere să fie servit.

– Ți-am spus să nu le spui cum mă cheamă, răcnește boșorogul.

– Mai taci, zice Corrie și începe să facă pași.

Dar se întoarce iar, se uită la Angie și zice:

– Numai să nu-l jefuiți, vă rog frumos.

– Io să-l scutur pă el? face Angie, toată numai luminițe-n ochi și rahaturi.

Corrie ridică ochii spre ceruri și clatină din cap.

– Promiteți-mi, zice, după care trânteste portiera dă la dubă și se pune înăuntru pă așteptat.

Dă și radiou’ tare.

Ne apucăm dă treabă. Iese la iveală că Matusalem are destul mălai cât să ne-ajungă la toate. Pare c-a făcut economii ani de-a rândul. Hotărâm să-i facem o petrecere. Deci îl suim într-o camionetă dă fructe și legume, avem grijă să aibă frâna pusă la scaun, dăm jos hainele și ne punem pă dansat. Ne zgâlțaim bunătațile prin fața lui. Ne frecăm dă el în sus și-n jos. Jazzlyn ȝopăie pă lăzile dă fructe. Suntem goale pușcă și ne jucăm de-a aruncatu’ printre craci cu foi dă salată și roșii. E super-hazos.

Chestia caraghioasă e că gagi’, la ăi nouăzeci și doi de ani a lui, închide ochii și se lasă-n spătaru’ scaunului, dă parcă ne-ar adulmeca pă toate, c-un pic dă zâmbet pă mutră. Îi oferim ce are chef, da’ rămâne așa cu ochii-nchiși dă parcă și-ar aminti ceva, și cu rânjetu’ ăla pă meclă dă zici că-i în paradis. Ochii închiși și mișcând din nări. E ca unu’ din tipii ăia care le place să miroase orice. Bolmojește ceva că-i e foame și cum îi era foame când și-a cunoscut nevasta și-a traversat împreună granița în Austria și după aia ea a murit.

Avea o voce ca a lui Uri Geller, magicianu’. Dă cele mai multe ori, când zice câte-un număr ceva, zicem și noi câte-un „Aha, aha“, dă parcă l-am înțelege perfect. Avea lacrimi pă față, jumate din ele dă bucurie și jumate dă altceva, nu știu. Angie i-a înfipt țâțele-n obraz și-a țipat: „Na, îndoiaie lingura asta dă poți, fraiere“.

La unele fete le place ăștia purii, fincă nu vrea mare lucru. Pe Angie n-o supără. Io, în schimb, nu-i suport pă boșorogi, mai ales când își dă cămașa jos. Are țâțucile alea căzute ca niște țurțurași dă glazură pă tort. Da’ ne plătea, și noi îi tot spuneam că-i tare frumușel. Și se făcea roșu tot la față.

Angie pornise să urle: „Să nu-i provocați vrun atac dă inimă, fetele! Tare mi-e urât la urgențe!“

A dat drumu’ la blocaju’ scaunului, și când am isprăvit ne-a plătit dă două ori mai mult cât am cerut. Îndată ce l-am dat jos din remorcă, boșorogu’ a și-nceput să se uite după Corrie: „Unde-i mototolul ăla prăpădit?“

Și Angie: „Da’ pă cine faci tu mototol, mă, puță zbârcită?“

Corrie a închis radiou’, s-a coborât din dubă unde aștepta, a zis mersi frumos tuturor și l-a împins pe boșorog înapoi în spatele mașinii. Faza haioasă e că se prinsese dă roata scaunului, pă interior, o frunză dă salată. Corrie îl împingea, și foaia dă salată se învârtea și se tot învârtea.

Și Corrie: „Să-mi amintiți să nu mai pun în viața mea gura pe salată“.

La asta ne-a bușit un răs grozav. A fost una din nopțile cele mai șucare din pasajul dă sub Deegan. Corrigan, zic io, ne-a ajutat. Hodorogu’ era făcut din

parale. Mirosea un pic nasol, da' se merita.

Ori dă câte ori văz o frunză dă salată în haleala dă la pârnaie, mă bușește râsu'.

Lu' șefa gardiențelor îi place dă mine. M-a chemat în birou la ea. Și zice: „Desfă-ți salopeta, Henderson“. Am desfăcut-o, mi-am lăsat pă dinafară țâțele. A rămas pe scaun numai, fără să miște, numai a-nchis ochii și-a început să respire greu. După aia, după vreun minut, face: „Poți să pleci“.

Femeiuștile are alt duș decât degetoaicele. Da' asta nu schimbă nimica. Tot soiu' dă chestii demente se întâmplă la dușuri. Credeam io că le-am văzut pă toate, da' uneori zici că-i salon dă masaj. Cineva a adus odată niște unt dă la bucătărie. Era deja topit. Paznicele, cu bulanele lor, se excită în draci pă chestia asta. E ilegal, da' uneori aduc și gardieni de la închisoarea dă bărbați. Le-aș face o labă numai pentru-n pachet dă chentane. Auzi ooh-uri și aah-uri când vine ăștia. Da' nu ne fute, nu ne violează. Asta nu face. Numai se holbează și li se scoală din asta, ca șefa gardiențelor.

Am avut un mușteriu britanic odată, și-i zicea zbânțuială. „Hei, iubire, ar fi vreo șansă de zbânțuială?“ Îmi place cum sună. O să mă apuc dă zbânțuială. O să mă spânzur dă țevile din duș și-o să mă zbânțui bine dă tot.

Să vedeți ce-o să dansez io agățată dă țeavă.

I-am scris odată lui Corrie o scrisoare și i-am lăsat-o în baie. Ziceam: Îmi place mult de tine, John Andrew. A fost singura dată când i-am zis pă numele adevărat. Mi l-a spus el, cică-i secret. Cică nu-i place numele lui – îl chema după tat-su, un irlandez nașparliu. „Citește biletu', Corrie“, am zis. L-a desfăcut. S-a roșit. Tare mai era drăgălaș, așa roșind. Îmi venea să-l pișc dă

obrajori.

A zis „mulțam“, da’ suna ca mulți ani, și-a mai zis el ceva despre cum trebe să se pună bine cu Dumnezeu, da-i plăcea dă mine, a zis, îi plăcea d-adevăratelea, numai că avea el o chestie dă-mpărțit cu Dumnezeu. Zicea dă parcă avea un meci dă box cu el. I-am zis că pot să fiu io omu’ lui din colț. M-a atins pă încheietură și-a zis: „Tillie, mare figură ești“.

Unde-i copilașii mei? Un lucru știu, aveam obiceiul să-i îndop cu zaharicale. Deja la opt luni sugea la acadele pă băț. Asta-nseamnă să fii o bunică rea, dacă mă-ntrebi. O să aibe dinți stricați. O să-i văz în rai și o să poarte proteze-n gură.

După primu’ număr din viața mea, m-am dus și mi-am luat o prăjitură dă supermarket. Una mare, albă, cu glazură. Mi-am înfipt în ea deștu’ și l-am lins. Simțeam mirosu’ la tipu’ ăla pă deget.

Când am trimis-o în stradă pă Jazzlyn, prima oară, i-am cumpărat o prăjitură și ei. Prăjitura casei. Numai pentru ea, s-o fac să se simță mai bine. Da’ când s-a întors a găsit-o pă jumătate halită. S-a pus colo în mijloc dă cameră, cu lacrimi în ochi: „Mi-ai mâncat rahatu’ dă prăjitură, Tillie“.

Și io stăteam colo cu glazură întinsă pă mutră și-o țineam cu: „Nu io, Jazzlyn, pă cuvânt, mă jur“.

Corrie o dădea mereu cu rahatu’ lui, cum o să-i ia el un castel și alea. Dac-aș avea un castel, aș coborî podișca și i-aș lăsa pă toți să plece. M-a luat valu’ la înmormântare. Trebea să mă abțin, da’ n-am putut. Copiii nu era acolo. Dă ce nu era venite fetele? Făceam moarte dă om să le văz. Atâta voiam și io. A zis careva că are serviciile sociale grijă dă ele, da’ altcineva a zis c-o să fie bine, c-o să aibă fetele o bonă ca lumea.

Asta a fost mereu cea mai grea chestie. Să găsim pă cineva să stea cu copiii cât ne duceam să facem trotuaru'. Câteodată era Jean, altă dată Mandy și uneori Latisha, da' cea mai bună ar fi fost nimenea, știu asta.

Trebea să stau acasă și să mă-nfund cu prăjituri până ce nu mă mai puteam coborî după scaun.

Nu știu cine-i Dumnezeu, da' dac-o fi să mă întâlnesc cu El, o să-l înghesui la perete până ce-mi spune adevăru'.

O să-l țin în palme și-n ghionți până ce nu mai poate să fugă. Până ce ridică ochii la mine și-l fac să-mi spună dă ce-a făcut ce-a făcut cu mine, cu Corrie, dă ce moare toți ăștia buni și unde-i acu' Jazzlyn și cum a ajuns colo și cum m-a lăsat El să-i fac ei ce i-am făcut.

O să vină pă noru' lui alb și frumușel, numai îngerii fluturând din aripi șucare, și io o să ies la raport și-o să-i zic în față: „Dă ce gura mă-tii m-ai lăsat să fac toate alea, Doamne?”

Și El o să lase ochii-n pământ și-o să răspundă. Și de cumva nu-i Jazzlyn în rai, dacă zice că n-a reușit să ajungă, o să-i tăbăcesc curu'. Asta-i fac, pă cuvânt.

O cafteală cum n-a mai pățit El niciodată.

N-o să mă vaiet nici înainte și nici după ce-o fac. Crez, oricum, că după n-o să mai fie loc dă văietat. Dacă stai să te gândești, o lume fără oameni e ăl mai perfect lucru. Toată echilibrată și rahaturi. Da' după aia vine oamenii și face varză totu'. Ca și cum o ai în dormitor pă Aretha Franklin și-și dă toată silința, cântă numai pentru tine, e ca focu', dedicație specială pentru Tillie H., și numai ce vezi deodată că dă după cortină apare Barry Manilow.

La sfârșitu' lumii o să rămâie gândacii și discurile lu' Barry Manilow, așa zicea Jazzlyn. Și ea știa să mă facă să râz, Jazz a mea.

N-a fost vina mea. Alde Piersicuță dă la C-49 s-a aruncat la mine c-o bucată dă țeavă dă plumb. A ajuns la infirmerie cu cînșpe copci pă spinare. Lumea mă ia dă fraieră fîncă-s drăguță.

Dacă nu vrei să ploaie, nu te juca de-a noru' peste Tillie H. O dată numai am dat cu vastu'. N-a fost din cauza mea. N-am vrut să-i deie borșu'. Nu-s eu din alea. Da-i trebuia un pic dă cafteală.

Șefa la gardience m-a chemat la ea. A zis că trebe să mă duc în nord. „Te trimitem în nord pentru ultimele luni de pedeapsă“. Și io: „Ce pizda mă-sii?“ Și ea: „M-ai auzit, Henderson, la mine în birou nu se înjură“. I-am zis: „O dau jos dă tot pentru tine, șefa, la ultimu' nasture“. A răcnit: „Cum îndrăznești? Nu mă insulta! E dezgustător“. Și io: „Nu mă trimite în nord, te rog. Vreau să-i văd pă copilași“. N-a mai zis nimic și m-a luat bățu' și iar am scos pă gură ceva nu prea politicos. Și ea: „Ieși dracului de-aici“.

M-am dat roată pă după birou. Eram pe punct să-mi deschid salopeta ca să-i fac chefu', da' a apăsăat pă butonu' dă alarmă. Și-a intrat paznicele, scârbele. N-am vrut să fac ce-am făcut, n-am vrut s-o nimeresc în mutră, numai am zvâcnit așa din picior. I-am zburat un dinte din față. Nu mai contează d-acu'. Mă duc la pârnaie în nord. M-a pus pă transfer.

Nici măcar nu m-a caftit șefa, să mă lase lată. A zăcut colo pă podea un moment și aproape c-a zâmbit, mă jur, și-a zis: „Am ceva tare drăguț pentru tine, Henderson“. M-a vîrât în cătușe, m-a pus sub acuzație, toate formele și tot. M-a băgat în dubă și m-a trimis la tribunalu' din Queens.

Am pledat vinovată pentru vătămare corporală și mi-a mai dat opt luni. Cu totu' face aproape doi ani. Apărătoru' mi-a zis că-i o înțelegere bună, puteam să m-aleg cu trei, patru, cinci ani, ba chiar șapte. A zis: „Dragă, acceptă“. Ce nu-mi place avocații. Era genu' care avea un băț înfipt așa dă tare-n cur că-i puteai ridica un drapel sub nas. Cică s-a rugat dă judecător. „E doar o tragedie după o alta, onorată instanță.“

I-am spus că singura tragedie e că nu-mi văd pă nicăieri copilele. De ce nu era copilele în sală? Asta voiam io să știu. Și-am răcnit: „Cum de nu-i aici fetele?”

Speram c-o să fie careva, măcar gagică aia, Lara, da' nu era nimeni, deloc.

Judele era dă data asta negru, crez că făcuse la Harvard sau ceva. Am crezut c-o să înțeleagă, da' negroteii poate fi câteodată mai a dracului cu alți negrotei. I-am zis: „Onorată instanță, puteț' să-mi aduceț' copilașii? Vreau să-i văz măcar o dată“. A dat din umeri, cică le e bine la copii unde sunt. Nici nu m-a privit în față măcar. A zis: „Descrie-mi cu exactitate ce s-a întâmplat“. Și io: „Ce s-a-ntâmplat e că am avut un copil și după aia a avut niște copii și ea“. Și zice: „Nu, nu, cu vătămarea corporală“. La care io: „Da' la cine pizda mă-sii îi pasă dă loviri și căcaturi, să-mi bag picioarele-n tot, în mine și-n tine și-n nevastă-ta“. M-a făcut să tac avocatul. Judele s-a uitat la mine peste ochelari și-a oftat. A zis ceva dă Booker T. Washington, da' nu prea-l ascultam. La urmă a spus că are o solicitare expresă dă la directoare să mă mute în penitenciarul din nord. A zis cuvântul penitenciar dă parcă mă avea slugă la conac. I-am zis și io: „Să ți-o dau la muie, găozarule“.

A izbit în masă cu ciocănelul și asta a fost.

Am vrut să le scoț ochii. A trebuit să mă lege și să mă ducă la infirmerie. După aia, pe autobuzul spre bulău, iar a trebuit să mă lege. Ba și mai nașpa, nu mi-a spus c-o să mă mute din New York. Și tot strigam după copii. În nordul statului era cât dă cât bine, da' Connecticut? Nu-s dă la țară. A pus un psiho-găinaț d-ăia să mă vază și mi-a dat o bluză galbenă. Ai nevoie dă un doctor dă creere dacă vrei bluză galbenă.

M-a dus într-un cabinet și i-am spus la psiholog că mă bucuram mult dă tot să fiu în Connecticutul suburban. Da' mult, mult dă tot. Așa dă mult că-i arătam io cât dă mult dacă-mi dădea un cuțit. Îi arătam pă-ncheietura mâinii.

„Închideți-o“, a zis.

Mi-a dat pastile. Portocalii. Se uită să le dau pă gât. Câteodată mă pot preface și vâr câte una în gaura dă după dinte. O să le iau cândva pă toate odată ca p-o ditai portocala zemoasă, după aia o să pun juvățu' pă țeava aia zbânțuită și-o să zic sayonara.

Nici nu știu cum îi spune lu' colega dă celulă. Îi grasă și are șosete verzi în picioare. I-am zis că am dă gând să mă spânzur și i-am zis dă țeava cu zbânțuieli, iar ea: „Aha“. După aia, la câteva minute: „Când?“

Crez că femeia albă, Lara, a rezolvat chestia, sau altcineva, cumva, pă undeva. Am ieșit la vorbitor. Copilașii! Copilașii! Copilașii!

Stătea acolo pă genunchi la o negresă, o muiere solidă, cu mănuși albe pă mâini și-o geantă dă fițe roșie. Se vedea dă la o poștă că-i o mielușică a Domnului.

Am alergat la geam și-am vârât mâinile în deschizătura din jos.

– Copii! Jazzlyn a mică! Janice!

Nu mă mai cunoștea fetele. Stătea în poala femeii, își suga degetele și se uita peste umăru' ei. Parcă anumit ca să-mi frângă inima. Se cuibărea la femeie în brațe, zâmbea. Și io tot ziceam „Haideți la mamaia, veniți la mamaia să v-ating mâinile“. Atâta poți face prin despicătura din geam – are un lat dă palmă și poți s-atingi mâna cuiva. Îi crud. Io nu voiam decât să le strâng în brațe. Da' ele tot nu mișca – poate dă la țoalele dă pârnaie, nu știu. Femeia avea accent din sud, da-i știam fața dă la blocuri, o mai văzusem. Și-o crezusem tot tîmpu' o coclită, se-ntorcea cu spatele în lift. A zis că n-a fost sigură dă la-nceput ce să facă, dacă s-aducă ori nu copilele, da' a auzit că io chiar voiam mult dă tot să le văz și-acu' trăia în Poughkeepsie într-o căsuță frumușică, cu gârduț frumușel, și nici nu era prea departe. Le ținea dă ceva vreme de-acu', le primise prin Biroul pentru Protecția Copilului, trebuise să stea niște zile fetele într-o casă la o fundație dă caritate sau ceva, da' acuma era bine îngrijite, mi-a spus, n-ai dă ce să-ți faci griji.

– Veniți la mamaia, am zis iar.

Jazzlyn a mică și-a vârât fața în umăru' femeii. Am băgat dă seamă că avea gâturile curate. Avea și unghii perfecte, rotunjite.

– Îmi pare rău, a zis femeia, cred că-s timide, asta-i.

– Arată bine, am spus io.

– Mănâncă sănătos.

– Să nu le hrănești cu prea multe căcaturi, am zis.

S-a uitat o clipă la mine pă sub sprâncene, da' era dă treabă, chiar era. N-avea dă gând să zică nimica dă vorba mea urâtă. Mi-a plăcut dă ea pentru asta. Nu era o constipată d-aia, nu mă judeca.

Am stat un pic în liniște și după aia a zis că fetele are o cameră simpatică într-o căsuță pe-o stradă liniștită, mult mai liniștită decât la apartamentu' din bloc, pictase pereții pentru ele, avea tapet cu umbreluțe.

– Ce culoare?

– Roșu.

– Bun așa, am zis, fincă nu voiam să aibă ceva umbrele roz. Haideți la Tillie, dați mânuța, am spus iar, da' copilele n-a mișcat din poala ei. M-am rugat și m-am tot rugat, da' cu cât mă rugam mai mult, cu-atâta se întorcea mai tare spre ea. Poate le spieria închisoarea, gardienii și tot.

Femeia a zâmbit, fața i s-a încrețit un pic, și-a zis că era vremea să se ducă de-acu'. Nici nu știam dacă s-o urăsc ori nu. Mintea mi se încovoiaie, câteodată, între bine și rău. Îmi venea să mă împing și să sparg geamu' și s-o apuc dă păru' lănos, da' totuși avea grijă dă copilele mele, nu era în vreun orfelinat dă groază, moarte dă foame, și-mi venea și s-o pup că nu le îndopa cu acadele, să le strice dinții.

Când s-a auzit soneria, a ridicat fetele spre mine să-mi dea pupici prin geam. Nu crez c-o să uit vreodată cum mirosea prin deschizătura din josu' sticlei, un

deliciu. Am vârât degetu' mic prin fantă, și Janice, mititica, l-a atins. O minune, nu altceva. Am lipit iar fața dă geam. Mirosea a copilași adevărați, a lapte și pudră dă talc și tot.

Când m-a dus iarăși prin curte înapoi la cutie am simțit dă parcă venise careva și-mi scobise din piept inima și mi-o pusese să meargă dinaintea mea. Asta mi-am zis – iote inima mea cum merge înainte dă capu' ei, în pojghiță lucioasă dă sânge.

Toată noaptea am plâns. Nu mi-i rușine. Nu vreau să iasă și ele la făcut trotuaru'. Dă ce i-am făcut asta lu' Jazzlyn? Asta aș vrea io să știu. Dă ce am făcut ce-am făcut?

Ce uram io mai mult: să stau sub Deegan printre găinați dă porumbel spârcuiți pă jos. Mă uitam în pământ și-i vedeam ca pă mocheta mea. Mi-era o silă dă muream. Nu vreau să vadă asta și copilele.

Corrie zicea că-i o mie dă motive să trăiești viața și că toate-i bune, da' crez că pă el nu l-a dus la nici un bine, așa-i?

Colega dă celulă m-a turnat. A zis că-i îngrijorată din cauza mea. Da' nu vreau io nici o creeristă dă pârnaie să-mi spuie că n-o să mai fiu vie dacă-mi las picioarele să se bălăngăne-n aer. O plătește pentru rahatu' ăsta? Mi-am ratat vocația. Puteam să fiu milionară deja.

Iote și Tillie Henderson, psihiatra nației. Ai fost o mamă rea, Tillie, și ești o bunică dă tot căcatu'. Și maică-ta a fost dă rahat. Și-acuma dă-mi o sută dă parai, mulțam, foarte bine, următoru' la rând, vă rog, nu se primește cecuri, doar bani gheață, dacă sunteți buni.

*

Tu ești maniaco-depresivă, tu la fel, maniaco-depresivă, iar tu, fata mea, chiar că ești maniaco-depresivă. Iar tu dă colo, din ungher, tu ești numai depresivă și-atâta.

Mi-ar plăcea să am o umbreluță dă soare în ziua în care mă duc. O să mă atârî dă țevile cele zbânțuite și-o să arăt șucar pă dedesubt.

Aș face-o pentru fete. Nu le trebe una ca mine. Nu le trebe să facă trotuaru'. Li-i mai bine așa.

Țeavă, țeavă, vrem ostași.

O s-arăt ca Marry Poppins legănându-mă dedesubt.

Are niște întruniri religioase la sală. M-am dus în dimineața asta. Și i-am zis capelanului dă Rumi și chestii, dă' el: „Asta nu-i spiritual, e poezie“. Să-l fut pă Dumnezeu. Să-l fut în cruciș și-n curmeziș și pă față și pă dos. N-o să vie el pentru mine. N-o să fie tufișuri în flăcări și nici stâlpi dă lumină. Nu mă luați cu lumina și alea. Nu-i nimica mai mult decât o pâlpâire dă bec în margine dă stradă.

Iartă-mă, Corrie, dă' lu' Dumnezeu i-a venit rându' să-i dau omoru'.

Una din ultimele chestii care-am auzit-o pă Jazzlyn făcând a fost să scape brelocu' cu chei din dubă. S-a dus pă jos cu-n clinchet și l-am văzut atunci pă Corrigan cum vine pă stradă cu o falcă-n cer și cu una-n pământ. Era roșu la

față. Răcnea la gabori. Viața era destul de bună pe-atunci. Mi se pare unu' din momentele cele mai mișto – nu că-i ciudat? Țin minte ca ieri cum ne-a priponit.

*

Nu se există întors acasă. Asta-i legea trăitului, din câte văz io. Pă pariu că nu-i nici un Sherry-Netherlands în rai. I-un Sherry-Nici-o-șansă.

Odată i-am făcut baie lu' Jazzlyn. Era de câteva săptămâni abia. Îi lucea pielea. M-am uitat la ea și m-am gândit că din ea se născuse cuvântu' „frumusețe“. Am înfășurat-o într-un prosop și i-am promis că n-o să facă niciodată trotuaru'.

Îmi vine să-mi înfing șișu-n inimă câteodată. Se întâmpla să văz bărbați cu ea când s-a făcut mare. Și-mi ziceam: „Hei, aia-i fiică-mea pă care-o fuți tu. Pă fetița mea o regulezi în scaunu' din față. Sânge din sângele meu“.

Eram pă praf atuncea, pă dava. Mereu am fost, crez. Da' nu-i o scuză. Nu știu dacă o să mă ierte lumea vrodată pentru chestiile nașpa în care-am vârat-o. Da' pă copile n-o să le mai vâ, nu io.

Semeni praf, culegi pulbere.

Aș zice rămas-bun, doar că nu știu cui să-i spun. Nu mă vaiet. Asta-i adevăru', în gura mă-sii. Pă Dumnezeu îl așteaptă o cafteală de zile mari.

Stai că vin, Jazzlyn, io îs.

Am un box în ciorap.

Pe-al său făgaș lucios, zuruitor

Obişnuise, înainte de traversare, să se ducă în Washington Square Park şi să dea reprezentaţii. Locul marca începutul părţii primejdioase a oraşului. Voia larmă, voia să-şi sporească încordarea din corp, să fie în contact intim cu mizeria şi vuietul. Îşi prindea cablul în locaşurile crestate ale stâlpilor uşori de susţinere. Dădea spectacole pentru turişti umblând pe sârmă, în vârful degetelor, cu pălăria de mătase neagră pe cap. Teatru pur. Balansurile, falsele căderi. Sfidarea gravitaţiei. Îşi înclina corpul mult, apoi reuşea să revină la verticală. Îşi ţinea umbrela în echilibru pe nas. Făcea să se învârtă în aer o monedă propulsând-o cu degetul mare de la picior: îi ateriza perfect pe creştetul capului. Tumble înainte şi înapoi. Stat în mâini. Jongla cu măciuci, mingi şi torţe aprinse. A inventat un joc cu o spirală elastică – părea că jucăria de metal i se desprinde singură de pe corp. Turiştii se dădeau în vânt după numerele lui. Îi aruncau bani în pălărie. De cele mai multe ori mărunţiş, dar uneori se alegea cu câte un dolar, ba chiar şi cu cinci. Dacă primea zece, sărea la pământ, îşi scotea pălăria, se înclina, executa un salt mortal pe spate.

În prima zi, spectacolul a atras atenţia vânzătorilor şi consumatorilor de droguri din zonă. Vedeau şi ei cât de mult câştigă. Îşi îndesa banii în buzunarele largi ale pantalonilor, dar ştia că au de gând să-l scuture. La ultimul număr din program a colectat ce bani mai primise, a străbătut cu un vehicul pe-o roată frânghia, a continuat pur şi simplu să pedaleze, lăsându-se să cadă de la înălţimea celor trei metri ai cablului şi, odată ajuns la pământ, şi-a văzut de drum prin Square către Washington Place. Le-a făcut din mână peste umăr. A doua zi s-a întors să-şi recupereze cablul – însă vânzătorilor de droguri le plăcuse trucul suficient cât să-l lase să se producă, iar turiştii pe care-i atrăgea erau uşor de jecmănit.

A închiriat un apartament fără apă caldă în St. Marks Place. A întins, într-o noapte, o simplă funie de la dormitor până la ieşirea de incendiu a unei japoneze care locuia vizavi: aprinsese lumânări pe grilaj pentru el. A zăbovit opt ore şi, când să se întoarcă, a descoperit că nişte puşti aruncaseră pe frânghie încălţări, un obicei al oraşului, cu şireturile înnodate laolaltă. S-a

târât pe fir, care se lăbărtase periculos, dar era încă suficient de întins cât să-l țină, și a revenit la geamul lui. Și-a dat seama că fusese jefuit. Îi șterpeliseră tot. Până și hainele. Nu mai avea nici un ban în buzunarele pantalonilor. Pe femeia japoneză n-a mai văzut-o apoi: când s-a uitat spre camera ei a băgat de seamă că lumânările dispăruseră. Până atunci nu mai fusese victima hoției.

Acesta era orașul în care se târâse – era surprins să afle că există margini dincolo de propria-i margine.

Uneori era angajat pentru petreceri. Avea nevoie de bani. Cheltuielile erau mari și economiile îi fuseseră furate. Numai cablul costa o mie de dolari. Mai erau și vinciurile, falsele acte de identitate, bara de echilibru, schemele complicate menite să-l ducă pe acoperiș. Ar fi făcut orice să strângă suma necesară, însă petrecerile erau oribile. Îl angajau ca magician, dar le spunea gazdelor că nu poate garanta că va face ceva, orice. Trebuia să fie plătit, dar chiar și așa exista posibilitatea să stea acolo, cu mâinile-n sân, întreaga noapte. Tensiunea funcționa. A devenit un obișnuit al seratelor. Și-a cumpărat frac, papion și brâu.

Se prezenta drept vânzător de arme belgian, evaluator la Sotheby's ori jocheu care participase la derby-ul din Kentucky. Se simțea confortabil jucând aceste roluri. Singurul loc în care se simțea cu totul el însuși, în orice caz, era sus, cocoțat pe cablu. Putea smuci un lăstar lung de sparanghel din batista vecinului. Descoperea un dop de plută în spatele urechii gazdei sau trăgea din buzunarul de la piept al câte unui bărbat o eșarfă nesfârșită. În mijlocul desertului făcea să se rotească în aer o furculiță și-o prindea pe nas. Sau se lăsa pe spate cu scaunul până ce ajungea să se țină doar într-un picior, prefăcându-se că era așa de beat, încât atinsese nirvana echilibrului. Petrecăreții erau încântați. Femeile își aplecau spre el decolteurile. Bărbații îi atingeau complice genunchiul. Se făcea nevăzut de la petreceri pe vreun geam, pe vreo ușă din dos sau deghizat în ospătar, purtând deasupra capului o tavă cu aperitive neconsumate.

La o petrecere ținută pe Fifth Avenue 1040, a anunțat la începutul supeului că până la capătul serii va recita datele exacte de naștere ale tuturor bărbaților prezenți. Oaspeții erau subjuogați. O doamnă cu tiară scânteietoare aproape că i s-a aruncat la piept. „De ce nu și femeilor?” S-a tras de lângă ea. „Fiindcă nu e politicos să dezvălui vârsta unei femei.” Deja izbutise să farmece

jumătate din audiență. Întreaga noapte n-a mai spus nimic: nici măcar o vorbă. „Zău așa“, îl îmboldeau bărbații, „zi-ne ce vârstă avem.“ Se uita ținând la musafiri, schimba scaunele, îi examina cu grijă pe comeseni, ba le trecea chiar degetele pe la rădăcina părului. Se încrunta și clătina din cap, mimând nedumerirea. Când s-a adus la masă șerbetul, s-a cățărat trudnic pe masă, în mijlocul ei, și a început să arate spre fiecare oaspete cu degetul, pe rând, dezvăluind datele de naștere ale tuturor celor din încăperea, cu o excepție. 29 ianuarie 1947. 16 noiembrie 1898. 7 iulie 1903. 15 martie 1937. 5 septembrie 1940. 2 iulie 1935.

Femeile s-au pus pe aplaudat, pe când bărbații încremeniseră pe scaune.

Tipul rămas, cel căruia nu i se dezvăluisese data, s-a lăsat țâfnos pe spetează și-a zis: „Da, dar cum rămâne cu mine?“ Funambulul și-a fluturat prin aer mâna: „Nu-i pasă nimănui când te-ai născut dumneata“.

Odaia a erupt de hohote, iar acrobatul, aplecându-se către femeile de la masă, una câte una, a început să scoată permisele de conducere ale soților de prin poșete, de prin șervețele, de sub farfurii, ba chiar și dintre sânii lor. Pe fiecare permis era data exactă a nașterii. Bărbatul căruia nu i se ghiciseră datele s-a rezemat de spătar și a anunțat că el niciodată nu-și luase portofelul cu el și nici n-avea de gând s-o facă vreodată: n-avea să fie prins în veci. Tăcere. Umblătorul pe sârmă s-a dat jos de pe masă, și-a petrecut eșarfa peste grumaz și i-a zis omului, în vreme ce ieșea salutând din sufragerie: „28 februarie 1935“.

Obrajii bărbatului s-au aprins, comesenii au început să aplaude, iar soția tipului i-a făcut aproape insesizabil cu ochiul echilibristului care tocmai se pregătea să dispară pe ușă.

Era în asta o anume aroganță, o știa, dar pe cablu aroganța devenea supraviețuire. Uneori se socotea un om care vrea să se urască pe sine însuși. Scapă de piciorul ăsta. De deget. De gambă. Găsește locul imobilității. Multe, foarte multe țineau de vechiul leac al uitării. Să-și devină anonim sieși, să facă în așa fel încât să se lase absorbit de propriul corp. Și totuși existau realități suprapuse: voia totodată ca și mintea să-i fie în acel loc în care trupul

se simțea în largul său.

Era aproape aidoma cu a face sex cu vântul. Complica lucrurile, sufla, se desfăcea molatic și se încovriga la loc în juru-i. Cablul avea și el de-a face cu durerea: mereu avea să fie acolo, împingerea în talpă, greutatea barei, uscăciunea din gâtleej, zvâcnetul din brațe, însă bucuria stătea în a se dezbăra de durere, făcând-o să nu mai conteze. La fel și cu răsuflarea. Voia ca răsuflarea să se propage în cablu, iar el să nu mai fie nimic. Senzația de pierdere a sinelui. Orice nerv. Orice piele. Izbutise apoi să atingă starea asta între turnuri. Logica devenise volatilă. Era la punctul în care nu mai exista timp. Vântul sufla, și corpul său ar fi putut să-l simtă cu ani întregi înainte.

Avansase deja o bucată bună când a apărut elicopterul poliției. Deocamdată abia o musculiță în aer, dar nu s-a lăsat descumpănit. Elicopterele, împreună, sunau ca niște ligamente pocnind. Era destul de sigur că n-o să fie atât de proști încât să încerce să se apropie. Îl uluia felul în care sirenele copleșeau toate celelalte sunete; păreau să absoarbă ce era mai sus de ele. Și acum se aflau duzini de polițiști pe acoperiș, strigând la el, alergând încoace și-ncolo. Unul se lăsase pe muchia acoperișului, pe lângă coloanele turnului sudic, susținut de un harnașament albastru, fără caschetă, cu corpul aplecat peste margine, și-i striga că-i o jigodie nenorocită, c-ar face bine, jigodia, să se coboare de pe nenorocirea aia de fir în clipa asta, înainte să trimită nenorocitul de elicopter să-l culeagă de pe nenorocitul de fir, m-ai auzit, nenorocitul, în clipa asta nenorocită! – făcându-l pe echilibrist să-și spună: „Ce limbă ciudată“. A zâmbit cu toată gura, s-a răsucit pe cablu și-a văzut că și pe cealaltă parte erau polițiști, mai calmi întru câtva, cu fețele lipite de stațiile de emisie-recepție, și a fost sigur că le aude pârliturile radiourilor, nu voia să-i provoace, dar voia să zăbovească: o asemenea traversare n-avea să mai întreprindă, posibil, niciodată.

Strigătele, sirenele, zgomotele atenuate ale orașului. Le-a lăsat să devină un zumzet alb. A căutat ultimul tărâm al liniștii și l-a găsit: s-a oprit acolo, exact pe mijlocul firului, la treizeci de metri de fiecare turn, cu ochii închiși, corpul încremenit. Cablul nu mai era. A primit în plămâni aerul metropolei.

Cineva țipa acum la el printr-un megafon:

– Trimitem elicopteru', o să trimitem 'copteru'. Coboară-te!

Acrobatul a surâs.

– Coboară-te în clipa asta!

S-a întrebat dacă așa arăta momentul morții, vuietul lumii și-apoi eliberarea, îndepărtarea de ea.

Și-a dat seama că se gândise doar la primul pas, că nu și-l imaginase vreodată pe ultimul. Îi trebuia o înfloritură de final. S-a întors către megafon și a așteptat o secundă. Și-a lăsat capul în piept ca și cum și-ar fi semnalat acordul. Da, venea. A ridicat piciorul. Forma întunecată a corpului său arătându-li-se celor aflați dedesubt. A săltat mult laba piciorului, pentru un plus de dramatism. Și-a poziționat muchia tălpii pe cablu. Mersul raței. După aceea a așezat celălalt picior și tot așa până ce mișcarea s-a făcut mașinală, apoi a pornit în fugă – cât de iute se putea alerga pe un fir la înălțime –, folosind zona centrală a tălpilor pentru aderență, cu degetele mari întinse oblic, bara de echilibru ținută la distanță de corp, de pe mijlocul cablului până pe muchia acoperișului.

Polițistul a trebuit să facă un pas înapoi ca să-l apuce. Acrobatul i-a dat buzna în brațe.

– Nenorocitul, a zis iarăși polițistul, arătându-și însă dinții într-un rânjet.

Avea să se regăsească acolo și la ani după aceea: papuci închiși la culoare, pas agil. I se întâmpla în cele mai neașteptate momente, când șofa pe autostradă, când trăgea obloanele la ferestrele cabanei în așteptarea unei furtuni ori când se plimba prin iarba lungă, pe pajiștea din ce în ce mai puțin întinsă din Montana. Era iarăși în aer, simțind în degetul mare de la picior încordarea cablului. Cu vântul împletindu-i-se printre membre. Senzația bruscă a înălțimii. Orașul, dedesubt. Putea să fie oriunde, să aibă orice dispoziție, și senzația, descătușată, revenea. Putea să scoată un cui de tâmplărie din tașcă, gata să-l bată într-o bucată de lemn, sau să se aplece ca să deschidă torpedoul mașinii, să așeze un pahar sub un jet de apă, să facă un număr cu cărți de joc la o șuetă cu prietenii, și, fără veste, corpul, iarăși pășind, să i se golească de orice altceva în afară de iureșul sângelui. Era ca o fotografie pe care o făcuse trupul său, ca și cum albumul îi era răsfoit iarăși prin fața ochilor, apoi smuls privirilor sale. Uneori zărea întinderea orașului,

aleile de lumină, forma de clavecin a Podului Brooklyn, capacul sur de fum de peste New Jersey, străfulgerările porumbeilor care făceau ca zborul să pară ușor, taxiurile dedesubt. Nu se vedea niciodată în vreun pericol sau pus la grea încercare, așa că nu se întorcea la momentele când se întinsese pe cablu, când țopăise ori trecuse aproape în fugă de la turnul sudic spre cel nordic. Îi reveneau în amintire mai degrabă pașii obișnuiți, cuminiți. Aceia păreau adevărul adevărat, care nu-i scăpăta în memorie.

După aceea i se făcuse sete. Nu voia decât apă și ca ei să desprindă cablul: era periculos să fie lăsat acolo. A zis: „Trebuie să dați jos firul“. Îl credeau pus pe glume. Habar nu aveau. Putea să se încordeze în vânt, să se rupă, să decapiteze pe cineva. L-au împins către centrul acoperișului. „Vă rog“, i-a implorat. A văzut un bărbat pășind către scripete ca să-l slăbească, să-i ia din tensiune. Cuprins de o ușurare imensă, a simțit cum se lasă peste el osteneala, cum alunecă iarăși în propria-i viață.

Când a ieșit din clădire, încătușat, privitorii au izbucnit în ovații. Era flancat de agenți de poliție, reporteri, aparate de fotografiat, bărbați în costume severe. Blițurile se declanșau ploaie.

Culese o agrafă de birou din biroul de securitate al World Trade Center, așa că-i fusese destul de ușor să deschidă cătușele: s-au desfăcut cu un clinchet, cu un pic de apăsare în lateral. A scuturat din braț pășind, apoi l-a ridicat în sus, în chiotele mulțimii. Până să-și dea măcar seama polițiștii ce făcuse, le-a închis iarăși, cu un țăcănit, la spate.

– Tare-o faci pe deșteptu’, a zis un polițist, un sergent, băgând în buzunar agrafa.

În vocea sergentului se ghicea însă admirația: agrafa de birou avea să rămână pentru totdeauna o poveste demnă de spus.

Umblătorul pe sârmă a străbătut printre șirurile strânse întinderea pieței. Echipajul de poliție aștepta la capătul treptelor. Era stranie revenirea în lume: plesnetul pașilor, strigătele omului de la taraba cu cârnăciori, țârâitul unui telefon public răsunând la distanță.

S-a oprit și s-a răsucit pe călcâie ca să se uite la turnuri. Deslușea încă, sus,

cablul: era tras încetișor, cu grijă, prins de un lanț, de o parâmbă, de un fir de pescuit. Era ca și cum ar fi privit o tăbliță magnetică de desenat pentru copii, cu cerul fragmentându-se în timp ce era scuturat: firul dispărea pixel după pixel. N-avea să mai rămână până la urmă nimic în afară de suflarea vântului.

Se înghesuiau în jurul lui, îl întrebau strigând cum îl cheamă, de ce-o făcuse, îi cereau autografe. A rămas nemișcat, cu privirea înainte, întrebându-se cum văzuseră ei totul: ce linie a orizontului le fusese întreruptă. Un jurnalist cu pălărie turtită, albă, a răcnit un „De ce?” Cuvântul însă nu-i pica bine. Nu-i plăcea să se gândească la „de ce”. Turnurile erau acolo. Era destul. I-a venit să-l întrebe pe reporter de ce îl întreabă de ce. I-a trecut prin minte un cântec de copii, firicel vioi, de ce, bun-rămas, ne vedem mai apoi.

A simțit un ghionț ușor în spinare și că e tras de braț. Și-a luat privirea de la turnuri și a fost călăuzit spre mașină. Agentul i-a pus palma pe creștet: „Intră acolo, amice”. A fost așezat pe bancheta tare, cu cătușele pe mâini.

Fotografii și-au lipit obiectivele de geamul mașinii. O erupție de lumină pe sticlă. L-a orbit preț de o clipă. S-a întors cu fața spre cealaltă parte. Erau și acolo aparate de fotografiat. Și-a ațintit înainte privirea.

Sirenele au pornit.

Totul era roșu, albastru și vuiet.

Cartea a treia

Parte a partituri

Teatrul începuse la scurt timp după prânz. Colegii judecători, aprozii, reporterii, ba chiar și stenografele vorbeau deja despre asta ca și cum ar fi fost încă una dintre acele chestii care se petrec pur și simplu în metropolă. Unul dintre acele lucruri ieșite din comun care pun noimă în puhoiul zilelor banale. New Yorkul știa să facă asta într-un fel doar al său. Când și când, orașul își scotea sufletul pe tavă. Te puneă pe jar cu o imagine, o zi, o crimă, o înfricoșare sau frumusețe atât de greu de priceput, încât te făcea să scuturi neîncrezător din cap.

Avea despre asta o teorie. Se întâmpla, iar și iar, fiindcă era un oraș dezinteresat de istorie. Lucrurile bizare se petreceau tocmai fiindcă trecutul nu era privit musai cu ochi buni. Orașul trăia într-un soi de prezent perpetuu. Nu avea de ce să creadă în el însuși precum o Londră, o Atenă, ba chiar vreun simbol marcant al Noii Lumi cum erau un Sydney sau un Los Angeles. Nu, metropolei ăștea nu-i păsa nici cât negru sub unghie în ce punct anume se află. Văzuse odată scris pe un tricou: NEW YORK, ORAȘ DE ORAȘ. De parcă ar fi fost singurul loc care existase vreodată și singurul care avea să existe pe viitor.

New Yorkul continua să meargă înainte tocmai fiindcă nu dădea doi bani pe ce lăsa în urmă. Era ca orașul pe care-l părăsise Lot, și avea să se dizolve dacă vreodată ar fi dat să se uite peste umăr. Doi stâlpi de sare. Long Island și New Jersey.

Îi spusese de multe ori soției că în marele oraș trecutul dispărea. De aceea nici nu erau de găsit prea multe monumente. Nu ca Londra, unde în fiecare ungher te aștepta câte un personaj istoric dăltuit în piatră, un memorial al războiului ici, bustul unui conducător colo. Ar fi putut indica prin New York abia vreo duzină de statui adevărate – majoritatea în Central Park, pe Alea Literară, dar cine, pentru numele Cerului, mai puneă acum piciorul prin Central Park? Ți-ar fi trebuit o divizie de tancuri doar ca să treci de Sir Walter Scott. Prin alte locuri faimoase, pe Broadway sau Wall Street ori pe

lângă Gracie Square, nimeni nu simțea nevoia să revendice istoria. De ce să-ți bați capul? Nu puteai să mănânci o statuie. Cu un monument nu ți-o puteai trage. Nu aveai cum mulge un milion de dolari dintr-o bucată de alamă.

Chiar și aici, pe Centre Street, nu dispuneau de cine știe ce aluzii publice la ei înșiși. Nici o Doamnă Justiție legată la ochi. Nici un Gânditor Antic înfășurat în togă. Fără vreo inscripție cu Nu Vedeai Răul, Nu Auzi Răul, Nu Rosti Răul săpată în coloanele de granit ale tribunalelor penale.

Și acesta era unul dintre lucrurile care-l făceau pe judecătorul Soderberg să cugete că întâmplarea cu funambulul era un episod genial. Un monument în sine. Se transformase într-o statuie, dar într-una care se potrivea de minune New Yorkului, una temporară, în aer, înălțată peste oraș. O statuie fără pic de considerație pentru trecut. Se dusesse la World Trade Center și-și prinsese frânghia între cele mai mari turnuri din lume. Turnurile Gemene. Aici, din toate locurile. Atât de neobrăzate. De sticloase. De îndreptate spre viitor. Sigur, alde Rockefeller dărmaseră câteva case în stil neogrec și câteva clădiri clasice din cărămidă ca să facă loc turnurilor – chestie care o iritase pe Claire când citise despre asta –, dar fuseseră mai mult magazine de electronice și case de licitații de mâna a doua, unde bărbați cu limbi ascuțite se țineau de vândut tot ce-i sub soare, decojitoare de cartofi, lanterne cu radio și globuri cu zăpadă muzicale. Pe locul escrocilor ăloră, Autoritatea Portuară construise două faruri la înălțime, cocoțate în nori. Sticla reflecta cerul, noaptea, culorile: progres, frumusețe, capitalism.

Soderberg nu era genul care să deplângă trecutul. Orașul însemna mai mult decât totalitatea clădirilor sale, era mai mare și decât suma locuitorilor. Avea nuanțele lui. Accepta orice i se întâmpla, criminalitatea și violența și micile zgâlțâieli ale binelui care se târau afară din subteranele câte unei zile ca oricare alta.

Și-a dat seama că echilibrul trebuie să-și fi cumpănit cu grijă acțiunile. Umbletul acesta nu era la întâmplare. Făcea o declarație cu corpul său, și dacă era să cadă, atunci să cadă – însă dacă supraviețuia, avea să devină un monument, nu cioplit în piatră sau încastrat în alamă, ci unul dintre monumentele acelea de New York ce te făceau să spui: „Îți vine a crede?” Cu o sudalmă. Mereu apărea câte o sudalmă în frazele newyorkeze. Chiar și în vorbirea unui judecător. Soderberg nu era atașat de cuvintele urâte, dar le știa

valoarea la momentul potrivit. Un bărbat pe sârmă, la o sută zece etaje înălțime, îți vine, în pula mea, a crede?

De fapt, lui Soderberg îi scăpase traversarea. Îl deranja să se gândească la asta, dar o ratase la minut, ba chiar, se putea spune, la secundă. Luase un taxi până în centrul comercial. Șoferul, un negru posac, ținea muzica dată la maximum. În automobil duhnea a marijuana. Te băga în boale, chiar așa, că nu mai puteai găsi o mașină curată, decentă. Din magnetofonul de bord bubuia muzică rastafariană. Șoferul l-a lăsat în capătul clădirii tribunalului din Centre Street. A pășit pe lângă sediul procuraturii, s-a oprit la ușa metalică încuiată din latură, intrare folosită doar de judecători, singura lor concesie, concepută așa încât să nu trebuiască să se amestece cu vizitatorii din față. Nici măcar nu era o ușă secretă ori o chestie de privilegiu. Aveau nevoie de o intrare proprie în caz că-l apuca pe vreun idiot chefu să-și facă singur dreptate. Îl înveselea totuși: un pasaj secret în casa justiției.

Din prag aruncase o privire iute peste umăr. La înălțime, în clădirea de vizavi, observa niște oameni care se aplecau pe la ferestre, uitându-se înspre vest, dar i-a ignorat, presupunând că era vorba despre vreun accident de mașină sau vreo altă altercație matinală. A descuiat ușa de metal. Dacă doar s-ar fi răsucit pe călcâie, dacă ar fi fost atent, ar fi ajuns poate să suie la ultimul nivel și să vadă totul desfășurându-se la distanță. A intrat însă, a apăsă pe butonul liftului, a așteptat să se deschidă grilajul ca un burduf de acordeon și a urcat la etajul patru.

A pășit pe coridor încălțat cu pantofii lui negri de toată ziua. Pereți fumurii, cu iz pătrunzător de mucegai. Pantofii îi scârțâiau ușor în tăcere. Locul suferea de aleanul verii. Biroul lui era o încăpere cu tavan înalt, la celălalt capăt de coridor. Când intrase în magistratură, la început, trebuise să împartă cu alții o cutie unsuroasă care n-ar fi fost potrivită nici pentru un lustragiu. Îl lăsase perplex felul în care erau tratați el și colegii. Găsea căcăreze de șoarece prin sertarele biroului. Pereții plâneau după zugrăveală. Gândacii se cocoțau și tremurau din antene pe marginea pervazului, de parcă și ei voiau să scape de-acolo. Trecuseră cinci ani, timp în care fusese sucit dintr-un birou într-altul. Avea acum o odaie de lucru mai potrivită cu rangul său și era tratat cu o țară de respect în plus. Pupitru de mahon. Călimară de cristal. Fotografii

înramate înfățișându-i pe Claire și pe Joshua la malul mării, în Florida. O mică bară magnetizată care-i ținea laolaltă agrafele de birou. Drapelul ridicat pe un băț în spatele lui, la fereastră, așa încât uneori flutura în bătaia vântului. Nu tocmai biroul cel mai dichisit din lume, dar era de ajuns. Nu era nici el omul care să facă plângeri frivole: ținea cecul în alb pentru evenimente viitoare.

Claire îi cumpărase un scaun de birou nou-nouț, rotativ, îmbrăcat în piele, cu rotunjimi confortabile, și-i plăcea momentul în care de dimineață, de cum ajungea, se așeza și dădea o învârteală cu scaunul. Avea pe rafturi cărți, șiruri întregi. Rapoartele Tribunalului, Rapoartele Curții de Apel, Codicele New Yorkului. Toate volumele lui Wallace Stevens, semnate și aranjate într-un șir aparte. Albumul său de absolvent la Yale. Pe peretele estic, copii după diplome. Și caricatura din New Yorker înrămată frumos lângă cadrul ușii – Moise pe munte, cu cele Zece Porunci și doi avocați chiorându-se peste mulțime: Avem noroc, Sam, nici un cuvânt despre aplicarea retroactivă.

A dat drumul la filtrul de cafea, a întins The New York Times pe birou, a scos la iveală niște pliculețe cu pudră de frișcă. Afară se auzeau sirene. Mereu sirene: îi jalonau ziua din umbră.

Citise pe jumătate pagina de afaceri când ușa s-a întredeschis și un alt cap lustruit s-a strecurat înăuntru. Nu părea tocmai cinstit, dar justiția, în mare parte, chelea. Nu doar despre o tendință era vorba, ci despre un fapt. Erau o echipă de băieți lucioși. Fusesse un chin subtil încă de la început, pe măsură ce-și pierdeau treptat podoaba capilară: capacitățile justițiare le depășeau pe cele foliculare.

– 'Neața, colega.

Fața lătareată a judecătorului Pollack era înroșită. Ochii îi aduceau cu niște bumbi mici, licăritori de metal. Ceva îl făcea să arate ca un rechin-ciocan. Pălăvrăgea despre un tip care umblase pe-o sârmă între turnuri. La început Soderberg a crezut că era vorba de o sinucidere, un salt cu o frânghie legată de brațul unei macarale sau vreun alt asemenea lucru. N-a făcut decât să dea din cap, să întoarcă pagina ziarului mustind de Watergate, unde-i Băiețelul Olandez, salvatorul națiunii, să astupe șuvoiul de rahat cu degetul? A făcut o poantă cam deplasată despre C. Gordon Liddy care-și băga de data asta

degetul în gaura greșită, dar gluma i-a trecut pe lângă ureche lui Pollack, care-și scăpase o bucățică de brânză cremoasă pe piepții robei negre. Din gură îi curgea o şuviță albă de scuipat. Asalt aerian. Soderberg s-a lăsat iarăși în scaun. Era pe cale să zică ceva de micul dejun rătăcit pe coclauri când l-a auzit pe Pollack menționând o bară de echilibru și un cablu. I-a căzut falca.

– Mai zi o dată.

Bărbatul despre care vorbea Pollack se plimbases propriu-zis printre turnuri. Nu doar asta, dar se și întinsese pe fir. Țopăise. Dansase. Aproape că alergase dintr-o parte în alta.

Soderberg s-a învârtit cu scaunul, un sfert de rotație smucită, a tras de jaluzele, a încercat să se uite peste acoperișuri. A zărit marginea turnului nordic, însă restul priveliștii era obstrucționat.

– L-ai pierdut, a zis Pollack. Tocmai a terminat.

– A fost oficial, adică?

– Mă scuți?

– Aprobă? S-a făcut publicitate?

– Sigur că nu. Flăcăul a intrat fără drept, pe timp de noapte. Și-a întins cablul și a mers. L-am urmărit de la ultimul etaj. Ne-au spus și nouă paznicii.

– A intrat prin efracție în World Trade Center?

– Un ticnit, dacă mă-ntrebi. Nu-i așa? La balamuc cu el.

– Cum a reușit să întindă firul?

– Habar nu am.

– Arestat? L-au arestat?

– Normal, a spus Pollack zâmbind.

- Ce secție?
- Numărul unu, colega. Mă întreb la cine o să ajungă.
- Azi mi-a venit rândul la prime înfățișări.
- Norocul tău, a zis Pollack. Dă-i cu încălcarea proprietății.
- Neglijență criminală.
- Megalomanie, a întărit Pollack făcând din ochi.
- O să ne lumineze ziua.
- Mai bine ai aprinde becurile.
- Trebuie să fii haladit pentru asta.

Soderberg nu era tocmai sigur dacă respectivul cuvânt, „haladit“, era un fel de a spune că ai tupeu ori că ești prost grămadă. Pollack i-a făcut cu ochiul, a fluturat senatorial din mână și a închis ușa cu un pocnet tare.

- Tupeu, a zis Soderberg către ușa închisă.

Era drept însă că i-ar fi luminat ziua, s-a gândit. Vara fusese prea fierbinte și dramatică și plină de moarte, de trădări și înjunghieri, așa că i-ar fi prins bine puțin divertisment.

Întrucât erau doar două curți pentru prime înfățișări, Soderberg avea o șansă de cincizeci la sută să se aleagă cu cazul. Dacă se nimerea la momentul potrivit. Era posibil ca acrobatul să fie procesat la repezeală de sistem – dacă îl considerau bun să apară la știri, puteau face tot ce poșteau. L-ar fi putut trece iute prin ciur, în câteva ore doar. Amprentat, interogat, dosar ștampilat și pus în mișcare. Învinuit de un delict minor. Poate și câțiva complici. Ceea ce-l făcea să gândească: dar cum mama dracului reușise echilibrul să întindă firul de la un turn la altul? Firul, evident, era de oțel. Cum îl aruncase peste? Doar nu era făcut din frânghie, nu? Frânghia n-ar fi ținut în vecii vecilor. Cum îl trăsesese dintr-o parte în alta? Elicopter? Macara? Pe geam, cumva? Lăsase cablul să cadă până la pământ și-l strânsese apoi din cealaltă

parte? Pe Soderberg îl scutura un fior de încântare. Din când în când apărea câte un caz ca lumea, care dădea zilei un plus de savoare. Un pic de sare și piper. Ceva despre care se putea bârfi prin unghere. Dar dacă nu-i era repartizat lui? Dacă dosarul se ducea pe partea cealaltă a holului? Ar fi putut, cine știe, să schimbe o vorbuliță cu procurorul, cu grefierii, așa, pe sub mână, firește. În instanțele de judecată funcționa un sistem de favoruri. Dă-mi-l mie pe acrobat, și-ți rămân dator.

Și-a săltat pe birou picioarele, a sorbit din cafea și a cugetat la pulsul zilei și la posibilitatea unei prime înfățișări care, măcar de data asta, să nu-i producă nesfârșită lehamite.

Majoritatea zilelor, trebuia să admită, era jale. Intra valul, apoi ieșea. Își lepădau rămășițele în urmă. De-acum nu-l mai deranja să folosească cuvântul „lepădături“. Într-o altă vreme n-ar fi îndrăznit. Dar asta erau cei mai mulți dintre ei, și-o admitea cu îndurerare. Lepădături. Un val jegos urcând pe plajă, lăsându-și în urmă seringile și punguțele și cămășile însângerate și prezervativele și plozii mucoși. Avea de-a face cu leprele cele mai infecte. Mulți aveau impresia că el trăia în nu știu ce paradis de mahon, că avea o slujbă de barosan, o carieră puternică, dar adevărul adevărat era că, dincolo de reputație, acestea toate nu atârnav din cale-afară de mult. Meseria îl făcea să capete uneori o masă bine poziționată în câte un restaurant șic și îi făcea pe cei din familia lui Claire să se simtă peste măsură de mulțumiți. Lumea, la petreceri, devenea alertă în prezența lui. Oamenii își îndreptau umerii când îl aveau prin preajmă. Vorbeau altfel. Nu era cine știe ce avantaj, dar tot mai bun decât nimic. Din când în când apărea câte o ocazie de promovare, de urcare în rândurile Curții Supreme, dar pentru el ocazia nu se ivise încă. Până la urmă, o bună parte din ce făcea ținea de banalitatea cotidiană. Era ca o dădacă birocratică.

La Yale, tânăr și căpos încă, fusese încredințat că într-o zi va fi buricul absolut al pământului, că existența lui va fi una cu impact covârșitor. Dar care bărbat tânăr nu gândește așa? E un simptom al tinereții propria-ți importanță. Pecetea pe care o vei lăsa asupra lumii. Un bărbat însă învață mai devreme sau mai târziu. Îți ocupi nișa minusculă și o faci a ta. Îți cheltuiești cât de bine poți timpul. Te duci acasă la nevastă și-i liniștești nervii. Iei loc și complimentezi tacâmurile. Mulțumești zodiei tale norocoase pentru

moștenirea ei. Pufăi un trabuc fin și speri c-o să mai ai parte de câte o partidă în așternuturi de mătase. Îi cumperi câte-o bijuterie arătoasă și-o săruți în ascensor fiindcă e încă frumoasă, se ține bine cu toată trecerea anilor, chiar așa. O săruți de rămas-bun și te duci în fiecare zi în centru și-ți dai seama curând că îndurerarea ta nu-i nici jumătate din îndurerarea tuturor celorlalți. Îți jelești fiul mort și te trezești în miez de noapte cu soția bocind lângă tine, te duci în bucătărie și-ți faci un sendviș cu brânză și te gândești: „Ei, hai, măcar e-un sendviș pe Park Avenue, putea fi mai rău, puteai să fi ajuns mult mai rău“. Recompensa ta, un suspin de ușurare.

Avocații știau adevărul. La fel și grefierii. Și, firește, ceilalți judecători. Centre Street era o latrină. Așa-i și spuneau de fapt: „latrină“. Dacă se întâlneau pe la întruniri oficiale. „Cum a fost azi în latrină, Earl?“ „Mi-am uitat servieta în latrină.“ Născociseră chiar și un verb: „Latrinizezi mâine, Thomas?“ Ura să-și recunoască fie și sieși asta, dar era adevărat. Se vedea pe sine pe o scară, un bărbat bine îmbrăcat pe o scară de grădină, un tip privilegiat, stilat și învățat, într-o robă neagră, în sălile justiției, folosindu-și mâinile goale ca să curețe de frunze putrede și vreascuri haznaua latrinei.

Acum nu-l mai sâcâia nici pe jumătate ca altădată. Făcea, inevitabil, parte din sistem. O știa. Un petic de piele pe spinarea unei lighioane cu capete multe. O piesă dințată care puneă în mișcare alte roțițe. Poate că începuse, pur și simplu, să îmbătrânească. Lași schimbarea pe seama generațiilor care vin. Însă după aceea generația care vine după tine e sfârtecătă de bombe prin cafenele vietnameze și continui, trebuie să mergi mai departe deoarece, chiar dacă ei s-au dus, încă pot trăi în amintire.

Nu era, vezi bine, rebelul și neortodoxul evreu care se crezuse cândva în stare să ajungă; și totuși Soderberg refuza să se predea. Ținea de onoare, de adevăr, de supraviețuire.

Când fusese solicitat pentru post, în vara lui '67, se gândise că-și va face din slujbă o misiune a virtuții. Nu doar va supraviețui, ci se va ghiftui din ea. Renunțase deci la vechiul serviciu și acceptase o scădere la jumătate a salariului. Nu avea nevoie de bani. El și Claire făcuseră deja economii frumusele, conturile bancare le erau bine garnisite, moștenirea, solidă, iar Joshua își găsisese locul la PARC. Chiar dacă ideea de a fi judecător se ivise ca o surpriză absolută, o îndrăgise pe loc. Înainte petrecuse niște ani la

procuratura federală, lucrase cu sârg într-o comisie pentru taxe, își construise un dosar frumușel, se dăduse bine pe lângă cine trebuia. Avusese câteva cazuri mai dificile, pledase bine, echilibrase situația. Scrisese un editorial pentru The New York Times, în care analizase motivațiile legale ale celor care refuzau să-și satisfacă stagiul militar și efectele psihologice pe care le avea recrutarea asupra țării. Cântărise aspectele morale și constituționale și se plasase cu fermitate de partea războiului. Îl cunoscuse la niște petreceri din Park Avenue pe primarul Lindsay, dar numai în treacăt, așa că, atunci când i se sugerase postul, se gândise că-i o păcăleală. Lăsase în furcă receptorul. Se amuzase copios. Telefonul sunase iarăși. „Vreți să fac ce?” Se vorbise de o eventuală promovare, mai întâi ca judecător supleant al Curții Supreme din New York, apoi, cine știe – de acolo totul era încă posibil. Multe promovări fuseseră blocate când orașul începuse să intre în faliment, dar nu-l deranja, avea să iasă cumva la lumină. El, unul, credea cu tărie în caracterul absolut al legii. I se oferea prilejul să cântărească, să disece, să analizeze și să schimbe, să dea ceva înapoi orașului în care se născuse. Simțise mereu că până atunci nu făcuse decât să dea roată periferiilor metropolei și că de acum, deși accepta bani mai puțini, avea să se afle în inima sa. Felul în care se împărțea dreptatea, dar și nivelul până la care putea legea să stăvilească excesele neghiobiei omenești erau fundamentale. Credea în ideea că, deși legile ajungeau să fie scrise, nu era musai ca acestea să rămână nealterate. Legea însemna muncă. Era acolo să fie luată la puricat. Îl interesa nu doar ce semnificații putea avea justiția, dar și ce ar fi trebuit să fie. Avea să coboare în adâncul puțului. Avea să fie unul dintre cei mai de seamă săpători la filonul moralității orașului. Onorabilul Solomon Soderberg.

Până și numele lui avea o rezonanță justă. Poate că fusese folosit drept carne de tun judiciară, o acoperire în scripte, dar nu-l necăjea prea tare; binele avea să covârșească răul. Intenționa să se poarte rabinic, înțelept, grijuliu. Pe lângă asta, orice avocat avea în el un judecător.

În prima lui zi intrase în sediu cu inima în flăcări. Pe ușa mare. Voia să savureze totul. Își cumpărase un costum nou-nouț de la o croitorie elegantă de pe Madison Avenue. Și o cravată Gucci. Ciucurași pe mocasini. Se apropiase de clădire cu pieptul umflat de avântul anticipării. Săpate lângă ușile aurii se vedeau cuvintele POPORUL ESTE FUNDAȚIA PUTERII. S-a oprit o clipă și a tras totul în plămâni. Înăuntru, în hol, era o pâclă de mișcare. Proxeneți,

reporteri și avocați stând la plească. Bărbați purtând pantofi vineții, cu talpă groasă. Femei trăgându-și după ele copiii. Cerșetori ațipiți în alcovurile ferestrelor. La fiecare pas simțea o strângere de inimă. I s-a mai părut, un moment, că instituția dreptății ar fi putut încă să-și emane aura – tavanele înalte, balustradele de lemn, podeaua de marmură –, dar cu cât înainta mai mult prin interior, cu atât mai mult se instaura dezamăgirea. Sălile de judecată erau încă și mai neplăcute decât își amintea. S-a preumblat de colo colo năuc, fără tragere de inimă. Coridoarele erau toate acoperite cu graffiti. În spatele sălilor de judecată se vedeau bărbați fumând. Prin băi se făcea trafic. Procurorii aveau costumele găurite. Polițiști corupți amușinau în căutare de șpagă. Puștii se salutau cu strângeri complicate de mâini. Tați așezați lângă fete cu fețe învinețite. Mame bocind pe umărul fiilor pletoși. Pe ușile sălii de judecată, tapițeria scumpă, de piele roșie, era despicăată. Avocați pledanți treceau ducând serviete diplomat uzate. S-a furișat printre ei, a luat liftul, a urcat la etaj, și-a tras un scaun la noul său pupitru. Sub sertar era lipită o bucată uscată de gumă de mestecat.

Ușurel, își zisese, ușurel o să rezolve totul. Se putea descurca. Era în stare să schimbe lucrurile.

Și-a anunțat intențiile revoluționare într-o după-amiază, la o petrecere de pensionare dată pentru Kemmerer. Prin încăpere s-au auzit hlizeli. „Așa grăit-a Solomon“, comentase un boșorog. „Tăiați copilul în două, băieți.“ Ilaritate profundă și clinchete de pahare ciocnite. Ceilalți judecători i-au spus că are să se obișnuiască până la urmă, că o să vadă luminița odată și-odată și că încă o să mai fie în tunel. Cea mai însemnată parte a legii consta în înțelepciunea toleranței. Neghiobii trebuiau acceptați. Veneau odată cu teritoriul. Era necesar ca, din când în când, jaluzelele să fie coborâte. Trebuia să învețe să piardă. Era prețul succesului. „Încearcă“, i-au zis. „Pune-te contra sistemului, și-o să ajungi să mănânci pizza în Bronx. Ai grijă. Joacă după reguli. Ține-te pe lângă noi, ceilalți.“ Și, dacă i se părea că e rău în Manhattan, n-avea decât să se ducă prin locuri unde ardeau cu pălălaie incendii adevărate, în Hanoiul American, la capătul liniei 4 de tren, unde ieșea la iveală, zi de zi, ce avea mai dezgustător orașul în mațe.

A refuzat să-i creadă preț de multe luni, însă treptat a început să priceapă că avuseseră dreptate – era prins, era doar o parte a sistemului, ori, mai bine zis,

interpreta o parte a Partiturii.

Multor, prea multor acuzații li se făcea pur și simplu vânt. Puștii se recunoșteau vinovați, îi condamna la zile de închisoare executate deja în arest numai ca să-și facă ordine prin dosare. Avea o cotă fixă. Trebuia să răspundă în fața supervisorilor de la etaj. Infracțiunile ușoare erau retrogradate la nivel de contravenții. O altă formă sub care funcționa demolarea. Trebuia să faci vânt bilei de oțel. Era judecat pentru cum judeca: cu cât le dădea mai puțin de lucru colegilor de la etaj, cu atât mai mulțumiți erau. Nouăzeci la sută din cazuri – chiar și delictе care tulburau grav ordinea publică – erau scoase de pe rol. Voia promisa promovare, da, însă nici asta nu putea domoli senzația că-și luase idealismul de altădată și și-l îndesase pe sub o robă neagră ieftină, iar acum, când dădea să-l caute, nu-l mai găsea nici prin locurile cele mai dosnice.

De cinci ori pe săptămână ajungea pe Centre Street, la numărul 100, își îmbrăca roba, își punea cei mai lucitori pantofi, își ridica șosetele pe glezne și, când putea, învingea. Totul, o știa, avea de-a face cu felul în care-și selecta luptele. S-ar fi putut alege, dacă voia, cu câte zece bătălii crâncene pe zi. Ar fi putut să se răscoale contra întregului sistem. Ar fi putut să le dea mângăliilor pe pereți amenzi de o mie de dolari, ca să nu fie în vecii vecilor în stare să le plătească. I-ar fi putut condamna la șase luni pe puștii care dădeau cu petarde pe Mott Street. Le-ar fi putut pune picioarele-n butuci. Însă totul s-ar fi întors împotriva lui, o știa prea bine. Inculpații ar fi refuzat să-și recunoască vinovăția. Procedura s-ar fi lungit, iar el ar fi fost tras de urechi pe motiv că aglomerează instanțele. Ar fi putut să trimită la răcoare dependenți de droguri pe câte un an de zile. Numai că hoții din magazine, lustragiii, nemernicii care dădeau cu jula prin hoteluri, puștanii care se țineau de alba-neagra aveau cu toții dreptul, până la urmă, să zică: „Nevinovat, Onorată Instanță“. Și orașul s-ar fi sufocat. Canalizările ar fi dat pe dinafară. Trotuarele s-ar fi umplut. Vina ar fi căzut tot pe el.

În momentele cele mai deznădăjduite își spunea: „Sunt un îngrijitor, un portar, un paznic de două parale“. Se uita cum defilează parada prin sala de judecată, intrând și ieșind, oricare i-ar fi fost Partitura în acea zi, și se întreba cum ajunsese orașul, pe tura lui, într-atât de dezgustător. Cum de sălta copilași de păr, cum viola bătrâne de șaptezeci de ani, cum dădea foc la

canapele pe care dormeau amanții, cum șterpelea acadele, cum zdrobea cutii toracice, cum îngăduia protestatarilor față de război să-i scuipe pe polițiști în obraz, cum li se suiau în cap șefilor angajații sindicalizați, cum punea Mafia gheara pe promenade, cum își foloseau tații fiicele pe post de scrumiere, cum încăierările din baruri scăpau de sub orice control, cum antreprenori de ispravă ajungeau să urineze în public în față la Woolworth Building, cum se scotea arma prin pizzerii și cum familii întregi erau aruncate în aer, cum paramedicii se alegeau cu capetele sparte, cum dependenții își injectau heroină în limbă, cum se țineau de escrocherii pungașii și cum bătrânele își pierdeau economiile de-o viață, cum prăvăliașii dădeau restul greșit și cum primarul gângurea și pupa dosuri și mințea în vreme ce orașul ardea din temelii, pregătit de propria-i înmormântare mărunță în cenușa crimei, crimei, crimei.

Nu exista mizerie prin oraș care să nu treacă prin contorul lui Soderberg. Era ca și cum ar fi cercetat evoluția jegului. Stai acolo suficient de mult, și șuvoiul ți se suie în cârcă, oricât ai încerca să i te pui împotrivă.

Toții idioții ăștia care șiroiau fără oprire de prin cinematografe sordide, baruri cu femei dezbrăcate, galerii ale ororilor, buticuri cu suvenire, cabine pentru voyeuri și hoteluri mizere păreau să arate și mai rău după ce petreceau ceva vreme în Cavouri. Odată, în plină ședință, văzuse un gândac urcând literalmente din buzunarul unui inculpat. Când își dăduse seama, inculpatul se mulțumise să-l alunge cu un bobârnac și-și urmase pledoaria. Vinovat, vinovat, vinovat. Mai toți își recunoșteau vinovăția în schimbul unei sentințe care să le convină cât de cât, cereau să li se scadă zilele de arest din pedeapsă sau lepădau câte-o amendă mică și pășeau sprinteni, voioși, înapoi în lume, doar pentru ca, după o săptămână sau două, să se întoarcă și să facă exact la fel în sala lui de judecată. Asta îl ținea într-o continuă stare de agitație. Își cumpărase un flexor pentru mușchii palmei care-i încăpea în buzunar. Băga mâna printr-o despicătură în pânza robei și-l scotea din buzunarul sacoului. Era o chestiuță cu arc și două mânere de lemn pe care o strângea pe furiș, pe sub haine, în pumn. Nădăjduia că nu-l vede nimeni. Mișcările lui, firește, puteau fi interpretate greșit, un judecător care frământă ceva pe sub veșmântul justițiar. Însă îl calma pe măsură ce cazurile veneau și se duceau, iar cota i se îndeplinea. Eroii sistemului erau judecătorii care se dezbaru de dosare în cel mai scurt timp cu putință. Deschideți stăvilarele, sloboziți-i.

Oricine era atras în sfera sistemului, oricine participa la acesta în orice fel, era copleșit de șuvoi. Infracțiunile grave ajungeau la avocații acuzării – violurile, omorurile prin imprudență, înjunghierile, tâlhăriile. Tinerii procurori se îngrozeau de enormitatea listelor din fața lor. Sentințele ajungeau la grefieri: erau ca niște polițiști înăcriți și uneori boscorodeau când judecătorii se arătau prea blânzi. Bârfele ajungeau la reporterii detașați în sala de judecată. Mâlul de pe fund nimerea la avocații din oficiu. Eliberații condiționat ajungeau pe mâna ofițerilor de probațiune. Simplitățile triviale ajungeau la psihologii judiciari. Hârțogăria ajungea la polițiști. Amenzile – așa neînsemnate cum erau –, la infractori. Cauțiunile prea mici ajungeau la trezoreri. Toată lumea era blocată în angrenaj, iar treaba lui era să prezideze în centrul acestuia, să împartă justiția și să mențină balanța între bine și rău.

Bine și rău. Stânga și dreapta. Sus și jos. I se părea că-i acolo, cocoțat pe culme, îngreșat și năuc, uitându-se în sus fără țință.

Soderberg și-a terminat cafeaua cu o înghițitură prelungă. Pudra de frișcă îi dădea gust de ieftineală.

Avea să se aleagă cu echilibrul astăzi – era sigur de asta.

A ridicat telefonul și a apelat biroul procurorului-șef, însă tot suna în gol; când a ridicat ochii spre micul ceas de pe tăblie, și-a dat seama că se făcuse ora curățeniei de dimineață.

Greoi, Soderberg s-a ridicat de pe scaun și și-a zâmbit sieși urmărind cu privirea o linie dreaptă de pe podea.

Îi plăcea, pe timp de vară, roba de muselină. Un pic tocită pe la coate, dar n-avea a face, era răcoroasă și ușoară. A apucat registrele, le-a vârât sub braț, și-a surprins o clipită imaginea în oglindă, păienjenii capilarelor de pe față, găvanele tot mai adâncite ale ochilor. Și-a netezit ultimele fire de păr de pe creștet, a străbătut solemn coridorul, a trecut de casa lifturilor. A pornit în jos pe scări, cu pas un pic săltat. Pe lângă gardieni de penitenciar și ofițeri de probațiune, până în holul din dos de la Acțiuni Penale 1A. Partea cea mai neplăcută a călătoriei. Deținuții erau puși într-un țarc din spatele sălii de

judecată. Abatorul, așa îi ziceau. Celulele de deasupra se întindeau pe jumătate de cvartal. Zăbrelele erau vopsite într-un galben smântâniu. Aerul trăse a mirosuri corporale. Aprozii consumau câte patru sticle de odorizant pe zi.

Pe holul îngust se înșirau puzderie de polițiști și funcționari ai curții, iar delincvenții se dovedeau îndeajuns de isteți încât să-și țină gura la trecerea lui. A pășit iute, cu capul în piept, printre oamenii legii.

– Bună dimineața, domnule judecător.

– Îmi plac pantofii, onorată instanță.

– Mă bucur să vă văd iarăși.

O înclinare simplă a capului, rapidă, oricui îl saluta. Era important să mențină o detașare democratică. Mai erau și judecători din cei care se țineau de bârfe, de bășcălie, care glumeau și se purtau amical, dar Soderberg nu se număra printre ei. A străbătut la repezeală culoarul, a intrat pe ușa de lemn, din nou într-un spațiu civilizat, sau măcar o spoială, masa neagră de lemn, microfonul, luminile fluorescente, a urcat treptele până la jilțul său înălțat.

În Dumnezeu ne punem credința.

Începutul zilei s-a scurs la iuțea. Un flux de dosare. Obișnuitele chemări în judecată. Conducere de vehicul cu permis expirat. Amenințare a unui agent de poliție. Vătămare corporală de gradul doi. Expunere publică indecentă. O femeie își înjunghiasse în braț mătușa pentru niște cupoane de alimente. S-a încheiat o înțelegere cu un puști ciufulit care furase o mașină. Un bărbat care montase un vizor ca să se uite în apartamentul de dedesubt s-a ales cu ore de muncă în folosul comunității – pândarul nu știuse că și femeia pe care-o urmărise era curioasă de felul ei și-l pândise în vreme ce era pândită. Un barman se încăierase cu un client. Un omor săvârșit în Cartierul Chinezesc a fost trimis imediat la etaj, cauțiunea stabilită și chestiunea transmisă mai departe.

Pe toată întinderea dimineții a prezidat, a negociat, a strâns în pumn flexorul și s-a chircit de scârbă.

- Mandatul este încă valid, sau nu?
- Renunțați la acuzații?
- Solicitarea de încetare a urmăririi penale se aprobă. De acum încolo să vă purtați frumos unul cu celălalt.
- Pus în libertate!
- Unde este cererea, fir-ar să fie?
- Domnule polițist, îmi puteți spune ce s-a întâmplat aici? Ce făcea? Prăjea un pui pe trotuar? Glumiți, nu?
- Cauțiune stabilită la un quantum de două mii de dolari. Sumă de plată numerar – o mie două sute cincizeci.
- Nu dumneata iarăși, domnule Ferrario! De al cui portofel te-ai mai lipit de data asta?
- E o instanță de primă înfățișare, domnule avocat, nu Judecata de Apoi.
- Sunteți pusă în libertate, ca urmare a obligațiilor pe care vi le-ați asumat.
- Plângerea de față nu descrie nici un aspect infracțional. Se respinge!
- A auzit cineva pe aici de privilegiu?
- Nu avem obiecții la o internare într-o instituție din afara sistemului penitenciar.
- Ținând cont că vinovăția a fost recunoscută, vom cere doar aplicarea unei amenzi penale.
- Pus în libertate!
- Cred că aveți un client care a exagerat cu doza de narcisism în dimineața asta, domnule avocat.

- Mai schimbați refrenul, vă rog frumos!
- O să terminați până vineri?
- Eliberat la termen!
- Eliberat la termen!
- Eliberat la termen!

Trebuia să știe o mulțime de șmecherii. Uită-te cât mai rar în ochii inculpatului. Zâmbește și mai rar. Încearcă să lași impresia că suferi de un caz ușor de hemoroizi: vei căpăta o expresie preocupată, inviolabilă. Așază-te un pic strâmb pe scaun, sau cel puțin lasă impresia că nu stai prea comod. Scrie mereu câte ceva pe foaie. Ia-ți aerul unui rabin aplecat sârguincios peste masa de scris. Netezește-ți părul cărunț de pe tâmpile. Scarpină-te în creștetul capului când lucrurile se complică. Folosește dosarul ca pe un ghid de caractere. Asigură-te că nu sunt jurnaliști în sală. Dacă sunt cumva, toate regulile trebuie subliniate de două ori. Ascultă atent. Vinovăția și nevinovăția se simt în voce. Nu te juca de-a favorurile cu avocații. Nu-i lăsa să folosească faptul că ești evreu. Nu răspunde niciodată când ți se vorbește în idiș. Respinge fără ezitare măgulirile. Ai grijă cu flexorul. Atenție la glume legate de masturbare. Nu te holba la fundul stenografei. Ai grijă ce mănânci la prânz. Ține la îndemână un pachetel de dropsuri mentolate. Consideră-ți mereu mângălelile capodopere. Asigură-te că apa din carafă a fost schimbată. Arată-te indignat la vederea petelor rămase pe pahar. Cumpără-ți cămăși cu cel puțin o mărime mai mari pe gât, ca să poți respira în voie.

Cazurile veneau și se duceau.

Trecuse deja, înainte de prânz, prin douăzeci și nouă de dosare. Și-a întrebat asistenta – funcționara curții care-i era repartizată lui, cu cămașa ei albă, apretată – dacă apăruse ceva nou în cazul echilibristului pe sârmă. Femeia l-a înștiințat că numai despre el umbla vorba-n târg, din câte se părea, și că avea să-i vină rândul după-amiază târziu. Nu era sigură de acuzații, posibil încălcarea proprietății și neglijență criminală. Procuratura intrase deja în discuții amănunțite cu acrobatul, a zis femeia. Era foarte probabil ca echilibristul să-și recunoască vinovăția dacă i se făcea o ofertă îndeajuns de

bună. Procurorul-șef părea dornic să se aleagă cu un pic de publicitate pozitivă. Voia ca respectivul caz să se deruleze fără opreliști. Singurul impediment ar fi fost posibilitatea ca funambulul să fie reținut până la ședința de seară a curții.

– Avem deci o șansă?

– Bunicică. Dacă-l împing înapoi suficient de repede.

– Excelent. Prânzul, atunci?

– Da, domnule judecător.

– Reluăm la două și cincisprezece.

*

Avea de ales, ca întotdeauna, între localurile Forlini, La Sal, La Carmine, Sweet's, Sloppy Louie ori Delmonico's, dar preferase mereu să se ducă la Harry. Era cel mai departe de sediu, însă nu conta – scurtul drum cu taxiul până acolo îl relaxa. Cobora pe Water Street și mergea pe jos până în Hanover Square, se oprea la intrare și-și spunea: „Asta e locșorul meu“. Nu din cauza brokerilor. Sau a bancherilor. Ori a jucătorilor la bursă. Ci din pricina lui Harry însuși, grec din creștet până-n tălpi, manierat și cu brațele larg deschise. Harry izbutise să suie în cârca Visului American și ajunsese la concluzia că acesta era alcătuit dintr-un prânz pe cinste și un pahar de vin rubiniu care-ți dădea aripi. Harry mai era însă în stare să facă o friptură să cânte și izbutea să scoată arii de trompetă dintr-un băț de spaghetti. Îl găseai adesea prin bucătărie, aplecat peste oale. După care se dezbăra de șorț, își punea sacoul, își netezea părul pe spate și intra în restaurant cu pas măsurat, elegant. Îl plăcea cu deosebire pe Soderberg, deși nici unul dintre ei n-ar fi putut spune de ce. Harry zăbovea o secundă în plus cu el la bar ori scotea la iveală câte un clondir cu ceva de soi și se așezau sub picturile murale, ținându-și de urât. Poate fiindcă doar ei, din întregul restaurant, nu erau

înglodați în mlaștina tranzacțiilor cu acțiuni. Clopotele dăgănitore ale finanțelor nu băteau pentru ei. Își dădeau seama de mersul piețelor după nivelul decibelilor din jur.

Pe pereții localului, casele de brokeraj își instalaseră conexiuni private și un șir compact de telefoane. Tipi de la Kidder, Peabody acolo, apoi Dillon, dincoace Read, First Boston, Bear Stearns în capătul barului, L.F. Rothschild în dreptul picturilor murale. Era vorba mereu despre bani serioși. Dar și despre eleganță. Purtările erau civilizate. Un club al privilegiului. Și totuși nu costa o avere. Puteai scăpa cu sufletul intact.

S-a strecurat către bar și l-a salutat pe Harry, i-a povestit despre acrobat, cum îl ratase de dimineață, cum fusese arestat băiatul ăla și urma să fie trecut prin sistem.

– A intrat ilegal în turnuri, Har.

– Deci... e ingenios.

– Dar dacă ar fi căzut?

– Pământul nu i-ar fi atenuat căderea, Sol.

Soderberg a sorbit din vin, simțind cum rubiniul îi urcă până la nări.

– Ce zic eu, Har, e că ar fi putut omorî pe cineva. Nu doar pe el. Putea să facă afiș vreun...

– Ei, mi-ar trebui și mie un om bun pe fir. Poate-l conving să lucreze pentru mine.

– Sunt probabil douăsprezece, treisprezece capete de acuzare contra lui.

– Cu atât mai mult. L-aș face bucătar-șef adjunct. Să se ocupe de scoici. Să aleagă linte. Să plonjeze de la înălțime în cazanul cu supă.

Harry a pufăit cu putere din trabuc și a suflat fumul către tavan.

– Nici nu știu dacă-mi pică mie, a zis Soderberg. E posibil să fie reținut până

la ședințele de seară.

– Ei bine, dacă îl capeți, dă-i cartea mea de vizită. Spune-i că are o friptură din partea casei. Și o sticlă de Chateau Clos de Sarpe. Grand Cru, 1964.

– Nu cred că se mai suie pe frânghie după asta.

Chipul lui Harry s-a încrețit, înveselit, lăsând să se întrevadă schița a ceea ce avea să devină peste ani: rotund, vivace, generos.

– Ce are vinul, Harry?

– Cum adică?

– Ce are în el de ne lecuiește?

– E făcut să-i ridice în slăvi pe zei. Și să-i porcească pe idioți. Uite, mai ia un pic.

Au ciocnit paharele în geana de lumină care se prefira pe geamul de sus. Era de parcă, ridicând privirile, ar fi putut să zărească o repunere în scenă a traversării acolo, la înălțime. Până la urmă, se aflau în America. Un loc în care ar fi trebuit să ți se permită să pășești la ce altitudine vrei. Dar dacă se nimerea să treci pe dedesubt? Dacă echilibrul se prăbușea cu adevărat? Ar fi fost cu puțință nu numai să se omoare pe el, ci și pe alții, o duzină poate. Nesăbuiță și libertate – cum deveniseră ingrediente ale aceluiași cocktail? O dilemă la care cugetase dintotdeauna. Legea era un loc menit să-i apere pe cei lipsiți de putere și, totodată, să le pună limite celor mai puternici. Dar dacă cei lipsiți de putere nu meritau să umble pe dedesubt? Gândul îl purta uneori către Joshua. Și nu era ceva la care să se gândească cu plăcere, în orice caz nu la faptul că-l pierduse. Prea multă suferință îi aducea. O durere străpungătoare. Trebuia să învețe odată că fiul lui nu mai era, și cu asta, basta. Joshua, până la urmă, fusese un păstrător, un custode al adevărului. Se înrolase pentru a-și reprezenta țara și se întorsese făcând-o pe Claire să se prăbușească de durere. Îndurerare multă simțise și el. Doar că nu o arătase. Niciodată nu izbutise. Se ducea să se pitească în baie, să plângă în voie, dar numai după ce dădea drumul la apă. Solomon, înțeleptul Solomon, bărbat al tăcerii. În unele nopți scotea dopul căzii și lăsa apa să curgă fără oprire.

Era fiul fiului său: se afla aici, fusese lăsat în urmă.

Își amintea lucruri mărunte. Porunca îngrădirii, maakeh. Fă-ți gard împrejurul acoperișului, altminteri cineva are să cadă. Se întreba de ce-i adusese, cu atâția ani în urmă, soldăței de jucărie. Îl râcâia că îl pusese la un moment dat să cânte la pian imnul național. Se întreba dacă nu cumva, învățându-l pe băiat să joace șah, îi inculcase o mentalitate de războinic. „Atacă pe diagonală, copile. Niciodată să nu te sufoci în piesele proprii.“ Un fel de direcție tot îi dăduse băiatului. Și totuși războiul era just, corect, adecvat. Solomon îi înțelegea întru totul utilitatea. Apăra însăși temeliile libertății. Era purtat chiar pentru prezervarea idealurilor amenințate zi de zi în sala lui de judecată. Însemna pur și simplu felul în care America se proteja pe sine. Exista o vreme pentru ucis și o vreme pentru vindecare. Și totuși îi venea uneori să fie de acord cu Claire, războiul nu e decât o nesfârșită fabrică a morții: îi îmbogățea pe alții; fiul lor fusese trimis să le deschidă porțile, un băiat de bani gata și el. Însă nu-și putea îngădui să gândească așa. Trebuia să se arate solid, ferm, un pilon de bază. Arareori aducea vorba despre Joshua, chiar și cu Claire. Dacă era să vorbească, prefera s-o facă cu Harry, care știa și el câte ceva despre nostalgie și înstrăinare, însă nu ar fi fost un subiect potrivit acum. Era precaut Soderberg, întotdeauna precaut. Poate excesiv de precaut. Și-ar fi dorit uneori să poată da totul afară: „Sunt fiul fiului meu, Harry, iar fiul meu a murit“.

A ridicat paharul spre față, a adulmecat vinul, aroma intensă, pământoasă. Un moment de ușurare – asta voia. O clipă consistentă de liniște. Ceva blând și lipsit de larmă. Un răgaz, câteva ore cu bunul lui amic. Ori poate chiar să-și ia liber pe caz de boală restul zilei, să se întoarcă la apartament, să-și petreacă o după-amiază cu Claire, una din acele după-amiezi în care să stea amândoi și să citească, unul din momentele pure pe care le împărtășise tot mai adesea cu soția, pe măsură ce se derula mariajul lor. Era cât de cât fericit. Era cât de cât norocos. Nu avea tot ce-și dorea, însă avea destul. Da, asta voia: o după-amiază cuminte, de liniște deplină. Treizeci și mai bine de ani de căsnicie nu-l transformaseră în stană de piatră, nu.

Un crâmpei de tăcere. Un gest în direcția căminului său. Palma lui Harry pe încheietură și un cuvânt ori două în ureche: „Fiul meu“. Atâta tot îi venea să spună, dar de ce să complice acum situația?

A ridicat paharul și a ciocnit cu Harry.

– Noroc.

– Să nu ne prăbușim, a zis Harry.

– Să fim în stare să ne ridicăm iarăși în picioare.

Acum parcă nu și-l mai dorea atâta în sala de judecată pe echilibrist: avea, cum altfel, să se dovedească o ditai bătaia de cap. Ce n-ar fi dat ca ziua să i se scurgă încetișor aici, la tejgheaua lungă, cu dragul lui prieten, ridicând paharul în cinstea zeilor și lăsând lumina să scape.

– Se declară deschisă ședința instanței de Acțiuni Penale 1A. Cei prezenți să se ridice în picioare.

Asistenta lui, funcționara curții, avea o voce care-i amintea de pescăruși. Croncănea într-un fel bizar, făcând cozile cuvintelor să se răsfrângă. Însă vorbele pe care le rostise cereau tăcere imediată, așa că rumoarea din fundul sălii a pierit.

– Liniște, vă rog. Prezidează onorabilul judecător Soderberg.

A știut într-o clipită că primise cazul. Îi vedea pe reporteri în rândurile pentru public. Îi recunoștea după mutrele fălcoase și aerul ostent. Purtau cămăși deschiate la nasturi și nădragi prea largi. Erau nebărbieriți, flocoși. Cel mai limpede îi dădeau în vileag agendele cu coperti galbene care se șteau din buzunarele jachetelor. Întindeau gâtul să vadă cine va ieși pe ușa din spatele lui. Câțiva detectivi de poliție pe scaunele din față. Niște grefieri în afara programului. Câțiva oameni de afaceri, posibil și niște baștani de la Autoritatea Portuară. Și alții încă, poate vreun om de securitate sau doi. Vedea până și un caricaturist înalt, roșcovan. Și asta nu putea însemna decât un lucru: dincolo de ușile sălii se aflau camerele de filmat ale televiziunii.

Simțea vinul în degetele de la picioare. Nu era beat, nici vorbă, dar tot îl simțea foșnind ușor pe la capetele mădurelor.

– Liniște în sală. Curtea se află acum în ședință.

Ușile s-au întredeschis, lăsând să se prelingă un șir de nouă inculpați spre băncile de lângă peretele lateral. Obișnuitele jeguri umane, doi escroci, un tip cu sprânceana despicată, două târfe consumate și, în urma tuturor, cu un zâmbet larg agățat de la o ureche la alta, pășind un pic săltat, un bărbat alb, tânăr, îmbrăcat fistichiu: putea fi doar umblătorul pe sârmă.

La galerie a început foiala. Jurnaliștii au înșfăcat creioanele. Un plesnet zgomotos, ca și cum peste ei ar fi fost aruncat brusc un lichid. Cămașă și colanți smoliți. Balerini ciudați, subțiri în picioare. Părea, la prima vedere, cam spălăcit. Era blond, sub treizeci de ani, genul de bărbat pe care l-ai vedea ospătar în zona teatrelor. Și totuși din el emana un aer încrezător, o aroganță care-i plăcea lui Soderberg. Arăta ca o versiune mai mică, mai intrată la apă a lui Joshua, de parcă niște strălucire i-ar fi fost depozitată în corp, programată ca într-una dintre aplicațiile lui Joshua, și singura cale de ieșire pentru el ar fi fost spectacolul.

Se vedea de la o poștă că echilibrul nu mai fusese trimis în judecată până atunci. Novicii rămâneau întotdeauna cu gura căscată. Intrau, făceau ochii mari, încremeniți de ce văd.

Acrobatul s-a oprit și a cercetat sala dintr-un capăt în altul. Speriat, preț de o clipă, dar și amuzat. De parcă în acel loc s-ar fi făcut abuz de limbaj. Era slăbuț, mărunț, dar cu ceva leonin în el. Ochii îi erau pătrunzători: privirea i s-a oprit asupra mesei judecătorului.

Soderberg a menținut, o fracțiune de secundă, contactul vizual. Își încălca propria regulă, și ce dacă? Acrobatul a înțeles și a înclinat abia sesizabil bărbia. În ochii lui se citea ceva malițios, jucăuș. Ce să facă Soderberg cu el? Cum s-o dreagă? Era vorba până la urmă de neglijență criminală, în cel mai bun caz, și putea ajunge la etaj, la infracțiuni grave, cu posibilitatea unei pedepse de până la șapte ani. Tulburarea ordinii publice, poate? Soderberg nutrea convingerea că n-avea s-o apuce în vecii vecilor în acea direcție. Avea să fie menținută o încadrare în sfera delictelor mărunte și avea s-o lămurească, în vreun fel, cu procurorul. Urma să-și joace isteț rolul. Să scoată din pălărie ceva neobișnuit. Și mai erau la pândă și reporterii. Caricaturistul. Camerele de filmat de după ușile sălii de judecată.

Și-a chemat asistenta și i-a șoptit la ureche: „Cine-i primul?“ Era glumița lor, scheciul lor comico-judiciar. I-a arătat programarea, și el a parcurs grăbit șirul de cazuri, a aruncat o privire la coșul cu dosare, a oftat. Nu trebuia să se ocupe de ele în ordine, avea libertatea să jongleze puțin, însă și-a lăsat creionul peste primul caz de pe listă.

Asistenta s-a depărtat un pas și și-a dres vocea.

– Dosarul numărul șase-opt-șapte, a rostit. Statul New York contra Tillie Henderson și Jazzlyn Henderson. Reprezentanții legali să se apropie, vă rog.

Acuzatorul, Paul Concrombie, și-a netezit cutele sacoului. De cealaltă parte, avocatul din oficiu și-a dat pe spate părul lung și a înaintat, răsfirând pe pupitru foile dosarului. În spatele sălii, unul dintre reporteri a scos un geamăt audibil când femeile s-au ridicat de pe bancă. Prostituata mai tânără avea pielea lăptoasă, era înaltă, purta pantofi galbeni cu tocuri cui și un costum de baie strident colorat pe sub o cămașă largă, neagră, iar la gât un șirag de mărgele. Cea mai în vârstă purta un costum de baie dintr-o piesă și tocuri argintii înalte, iar fața îi era înecată în rimel. „Absurd“, și-a spus. „Să faci plajă în arest.“ Părea să aibă ceva vechime, adunase un kilometraj frumușel.

– Tâlhărie calificată. Au fost arestate conform unui mandat din 19 noiembrie 1973.

Târfa mai trecută a trimis un sărut prin aer, peste umăr. Un bărbat alb din public a roșit și a coborât capul.

– Aici nu e club, domniță.

– Pardon, ’norată instanță, v-aș trimite și lu’ matale unu’, da am rămas fără trimiteri.

Un freamăt de râs repezit s-a auzit prin public.

– Aș vrea decență în sala mea de judecată, domnișoară Henderson.

Era destul de sigur că auzise, strecurat printre buzele ei, cuvântul „jigodie“. Se întreba mereu de ce-și săpau așa, singure, groapa femeile astea care se

vând. Și-a coborât privirea spre extrasele de cazier din față. Două cariere ilustre. Târfa mai bătrâioară adunase de-a lungul anilor mai bine de șaizeci de inculpări. Cea tânără atinsese porțiunea de viteză a pantei: acuzațiile începuseră să apară tot mai des, iar de aici încolo ritmul nu putea decât să crească. Prea adesea văzuse asta. Era de parcă ai fi dat drumul la robinet.

Soderberg și-a potrivit ochelarii de citit, s-a lăsat o clipă în scaunul rotativ și i s-a adresat procurorului cu o privire ucigătoare.

– Așadar. De ce atâta așteptare, domnule Concrombie? Fapta s-a petrecut cu aproape un an în urmă.

– Au apărut recent elemente noi, onorată instanță. Inculpatele au fost arestate în Bronx și...

– Încă apare în cuprinsul actului de acuzare?

– Da, onorată instanță.

– Și este acuzarea interesată să abordeze asta în instanță?

– Da, onorată instanță.

– Mandatul, prin urmare, este anulat?

– Da, onorată instanță.

Desfășura cu iscusință etapele procedurale, măsura pasul. Un pic de magie, și gata. O fâlfâire a mantiei negre. O fluturare a baghetei albe. Și uite iepurele cum dispare. Vedea șirurile de capete coborâte aprobator în rândurile audienței, prinse în siaj, ținându-i-se pe urme. Spera că și reporterii puteau să observe asta, să admire controlul pe care-l exercita asupra sălii lui de judecată. Cu tot vinul care-i mai stăruia prin ungherele minții.

– Și acum ce facem, domnule Concrombie?

– Onorată instanță, am discutat cu avocatul apărării, domnul Feathers aici de față, și am fost de acord că, în interesul justiției, luând totul în considerare, statul este dispus să renunțe la acuzațiile aduse fiicei. Vom înceta urmărirea

penală împotriva ei, onorată instanță.

– Fiica?

– Jazzlyn Henderson. Da, scuzați, onorată instanță, e vorba de o echipă mamă–fiică.

Și-a azvârlit privirea pe foi. A constatat cu surprindere că mama nu avea decât treizeci și opt de ani.

– Așadar, dumneavoastră două sunteți rude.

– Ținem meseria în familie, 'norată instanță!

– Domnișoară, o să te rog să nu mai vorbești neîntrebată.

– Da' m-ai interogat o întrebare.

– Domnule Feathers, instruiți-vă clienta, dacă sunteți bun.

– Da' m-ai interogat.

– Să vezi ce te interoghez eu dacă nu taci, madam.

– Of, a făcut femeia.

– Bun. Domnișoară... Henderson. Ține-ți gura. Pricepi? Gura. Acum... domnule Concrombie. Continuăți.

– Ei bine, onorată instanță, după studierea dosarului, am ajuns la concluzia că statul nu poate furniza probe suficiente. Dincolo de orice îndoială rezonabilă.

– Din ce motiv?

– Ei bine, identificarea este problematică.

– Da? Aștept.

– Ancheta a scos la iveală că e vorba de o situație de identificare eronată.

– A cui identificare?

– Ei bine, avem o mărturisire, onorată instanță.

– În regulă. Încercați să nu mă copleșiți cu atâta certitudine în privința asta, domnule Concrombie. Renunțați deci la acuzațiile aduse domnișoarei... ăă... domnișoarei Jazzlyn Henderson?

– Da, domnule.

– Sunt toate părțile de acord?

O mică întindere de capete înclinată aprobator prin sală.

– OK, cazul este clasat.

– Clasat?

– Pă bune? a rostit tânăra. Asta-i tot?

– Asta-i tot.

– Gata de-a binelea? Îmi dă drumu’?

A fost sigur că o aude îngânând un: „Haimaidăonmăsa!”

– Ce-ai spus, domnișoară?

– Nimica.

Avocatul din oficiu s-a aplecat și i-a șoptit ceva la ureche, șuierător.

– Nimica, onorată instanță. Mă scuzaț’. N-am zis nimica. Mulțam.

– Scoateți-o din sală.

– Ridicați cordonu’! Am ieșit d-aci!

Prostituata cea tânără s-a întors spre maică-sa, a țocăit-o direct pe sprânceană.

Ciudat loc. Mama, ostenită, dărmată, a acceptat pupicul, și-a mângâiat pe obraz fiica, a tras-o la piept. Soderberg le-a urmărit îmbrățișarea. Ce fel de cruzime abisală, s-a întrebat, îngăduie existența unei asemenea familii?

Și totuși, mereu îl surprindea dragostea pe care și-o puteau arăta acești oameni. Se dovedea unul dintre puținele lucruri care-i mai stârnea vreun pic de emoție în instanță – realismul aspru al existenței, vederea amanților îmbrățișându-se după ce se cotoceau, familii bucuroase să-și întâmpine fiul hoț de buzunare, surpriza iertării, când licărea în mijlocul sălii de judecată. Era lucru rar, dar se întâmpla, și, ca în toate cele, raritatea era necesară.

Prostituata mai tânără a șoptit ceva la urechea mamei și mama a râs, apoi i-a făcut iarăși din mână, peste umăr, bărbatului alb din public.

Nu aprodul a ridicat cordonul boxei. Târfa cea tânără a făcut-o cu mâna ei. A început apoi să scuture șoldul, ca și cum deja s-ar fi pus iarăși la mezat. A înaintat țănoșă spre centrul culoarului, spre albul cu șuvițe cărunte la tâmpile. Și-a scos de pe ea cămașa neagră, din mers, și a rămas doar în costumul de baie.

Soderberg a simțit că i se chircesc degetele în pantofi de atâta nerușinare.

– Îmbracă-te la loc cu cămașa, în clipa asta!

– Da-i o lume liberă, nu? M-ai lăsat să plec. Asta-i cămașa lui.

– Îmbracă-te, a zis Soderberg, de data asta aplecându-se mai aproape de microfon.

– A vrut să mă-nțolesc șucar pentru judecată. Așa-i, Corrie? Mi-a trimis-o la arest.

Bărbatul alb încerca acum să o tragă de cot spre ieșire, șoptindu-i agitat ceva la ureche.

– Îmbracă-te cu cămașa, sau te acuz de sfidarea curții... Domnule, vă înrudiți cu această tânără?

– Nu tocmai.

– Și ce înseamnă „nu tocmai“?

– Sunt un prieten.

Avea accent irlandez peștele ăsta cărunt. Ridica din bărbie ca un boxer de modă veche. Fața îi era suptă și ochii, afundați în orbite.

– Atunci, prietene, vreau să mă asigur că-și ține cămașa pe ea.

– Da, on’rată instanță. Și, on’rată instanță...?

– Faceți cum am spus.

– Dar, on’rată instanță...

Soderberg a izbit cu ciocănelul: Destul.

A urmărit-o pe tânăra prostituată pupându-l pe irlandez pe obraz. Bărbatul a dat să se ferească, apoi însă i-a luat fetei, blând, fața în palme. Ciudat proxenet. Nu din soiul obișnuit. N-avea a face. Se găseau pe lume de toate felurile și mărimile. Femeile, la drept vorbind, erau victime ale bărbaților, mereu fuseseră, mereu aveau să fie. În miezul întregii chestiuni se aflau idioți precum proxeneții, care ar fi trebuit încarcerați. Soderberg a lăsat să-i scape un oftat și s-a întors spre procuror.

O sprânceană ridicată făcea între ei cât o sută de cuvinte. Încă mai rămânea de lămurit situația mamei, apoi avea să ajungă la piesa de rezistență.

A aruncat o privire spre echilibristul aflat în boxă. Expresie buimacă pe chip. Săvârșise un delict atât de aparte, încât, evident, nici nu înțelegea ce caută acolo.

Soderberg a bătut cu degetul în microfon, făcându-i atenți pe cei din sală.

– Din câte înțeleg, inculpata rămasă, mama...

– Tillie, ’norată instanță.

– Nu cu dumneata vorbesc, domnișoară Henderson. Din câte înțeleg, domnilor avocați, avem încă o trimitere în judecată pentru o infracțiune calificată. Veți considera acceptabil să o tratăm ca pe o infracțiune simplă?

– Onorată instanță, avem deja un acord. Am discutat cu domnul Feathers.

– Așa este, onorată instanță.

– Și...?

– Acuzarea este dispusă să schimbe încadrarea faptei din tâlhărie în furt simplu, în schimbul recunoașterii vinovăției de către inculpată.

– Asta vrei și dumneata, domnișoară Henderson?

– Ha?

– Ești dispusă să-ți recunoști vinovăția pentru această acuzație?

– A zis că mai mult dă șase luni n-o să fie.

– Douăsprezece luni e pedeapsa maximă, domnișoară Henderson.

– Atâta vreme cât îmi văz copilele...

– Pardon?

– Accept orce, a zis femeia.

– Foarte bine, în ideea acestei recunoașteri, acuzațiile sunt reduse la furt simplu. Înțelegeți că, dacă vă accept pledoaria care decurge din decizia luată, am puterea să vă condamn la o pedeapsă cu închisoarea de până la un an?

Femeia s-a înclinat iute spre avocatul din oficiu, care a clătinat din cap, și-a lăsat palma pe încheietura mâinii ei și a schițat un surâs.

– Mda, pricepui.

– Și înțelegeți că vă recunoașteți vinovată de infracțiunea de furt simplu?

– Mda, puișor.

– Poftim?

Soderberg a simțit o străfulgerare de durere undeva între ochi și fundul gâtlejului. Un zvâcnet de uluire. Chiar îi spusese „puișor“? Nu era cu putință. Femeia stătea în picioare, holbându-se la el, cu un zâmbet mijindu-i pe buze. Putea să se prefacă oare că n-o auzise? Să-i treacă insolența cu vederea? S-o acuze de sfidarea curții? Dacă făcea gălăgie, ce avea să se întâmple?

În tăcere, sala a părut să se strângă preț de o clipă. Avocatul, de alături, o privea de parcă ar fi fost în stare să-i smulgă urechea cu dinții. Femeia a dat din umeri, a zâmbit și-a făcut iarăși cu mâna peste umăr.

– Sunt sigur că n-ai intenționat asta, domnișoară Henderson.

– Să intenționez ce, 'norată instanță?

– Vom continua.

– Cum zici matale, 'norată instanță.

– Atenție la limbaj.

– Marfă, a zis ea.

– Dacă nu vrei să suporti consecințele.

– Gata, se face.

– Înțelegi că renunți la dreptul dumitale la judecată?

– Mdea.

Buzele avocatului din oficiu s-au retras ca un elastic. Atinsese, din greșeală, urechea femeii.

– Adică da, dom'le.

– Ai discutat recunoașterea vinovăției cu avocatul dumitale și ești mulțumită de prestația domniei sale? Ți recunoști vinovăția de bunăvoie și nesilită de nimeni?

– Dadomle.

– Înțelegi că renunți la dreptul dumitale la judecată?

– Dadomle, chiar așa.

– În regulă, domnișoară Henderson, cum pledezi pentru acuzația de furt simplu?

Iarăși, avocatul din oficiu s-a aplecat spre urechea ei, să o consilieze.

– Vinovată.

– În regulă, foarte bine, spune-mi, atunci, ce s-a întâmplat acolo.

– Cum?

– Ce s-a petrecut, domnișoară Henderson.

Soderberg s-a uitat spre grefieri, care schimbau tipizatul galben cu un formular albastru pentru infracțiuni minore. În public, reporterii se luptau cu arcurile agendelor. Rumoarea din sală se mai domolise. Soderberg știa că va trebui să se miște iute dacă voia să fie la înălțime pentru acrobat.

Cocota a ridicat capul. Știa sigur, din poziția ei, că e vinovată. Doar din înclinarea corpului știa. Știa întotdeauna.

– E dă demult. Era, gen, că nu voiam să mă duc în Hell's Kitchen, da' io și Jazzlyn, adică io, am avut întâlnirea asta în Hell's Kitchen și el zicea dă mine rahaturi.

– În regulă, domnișoară Henderson.

– Căcaturi, gen, că-s bătrână și chestii.

- Atenție la limbaj, domnișoară Henderson.
- Și portofelu' i-a căzut fix în fața mea.
- Mulțumesc.
- N-am spus tot.
- E suficient.
- Nu-s așa rădă rea. Știu că toți crede că-s rea.
- E de ajuns, domnișoară.
- Mda, tataie.

A văzut un rânjet pe chipul unuia dintre aprozi. A simțit că i se îmbujorează obrazii. Și-a săltat pe frunte ochelarii, a fulgerat-o cu privirea. Ochii ei, deodată, păreau mari și rugători. Și-a dat seama, pentru o clipă, în ce fel izbutea să atragă bărbați, chiar și în momentele cele mai nepotrivite: amestecul de frumusețe și îndrăzneală, vreo istorie trecută de amor.

- Și înțelegeți că recunoașterea vinovăției nu este o sancțiune?

S-a înclinat spre apărătorul ei, apoi s-a răsucit, cu ochi grei, spre masa judecătorului.

- A, nu, a zis, nu-s sancționată.
- Domnule Feathers, sunteți de acord cu o sentință imediată și renunțați la dreptul de a prezenta argumente în apărarea clienței?
- Da, de acord.
- Și, domnișoară Henderson, vreți să faceți o declarație înainte de a vă primi sentința?
- Vreau să merg la Rikers.

– Înțelegeți, domnișoară Henderson, că această instanță nu poate stabili în ce penitenciar vă veți executa pedeapsa.

– Da’ mi-a zis că la Rikers. Așa mi-a zis.

– Și de ce, dacă nu te superi dumneata, ți-ar plăcea să te duci la Rikers? De ce ar vrea cineva...?

– Din cauza la copilași.

– Ai copii?

– A lu’ Jazzlyn.

A arătat peste umăr spre fiică, înghesuită în secțiunea destinată spectatorilor.

– Foarte bine, nu pot garanta, dar voi face o notă către grefieri ca să se ia respectiva măsură. În cazul Statul New York contra Tillie Henderson s-a pledat vinovat. Vă condamn la opt luni de detenție.

– Opt luni!

– Corect. Pot să o măresc la douăsprezece luni, dacă doriți.

Femeia a deschis gura într-un vaiet mut.

– Credeam c-o să fie șase.

– Opt luni, domnișoară. Doriți să vă schimbați pledoaria?

– Ce căcat, a zis ea cu o ridicare a umerilor.

L-a văzut pe irlandezul din public apucând brațul târfei mai tinere. Încerca să-și croiască drum prin sală ca să-i spună ceva lui Tillie Henderson, însă un aprod l-a împuns în piept cu bastonul.

– Liniște în sală.

– Pot să vă spun un cuvânt, Onorată Instanță?

– Nu. Luați loc. Acum.

Soderberg se simțea scrâșnind din dinți.

– Tillie, mă întorc mai târziu, bine?

– Luați loc. Sau veți avea de suferit.

Codoșul s-a oprit între rândurile de scaune și a ridicat ochii spre Soderberg. Pupilele îi erau înguste, ochii, extrem de albaștri. Soderberg s-a simțit expus, deschis, dezgolit. O pătură de tăcere a căzut peste sală.

– Luați loc! Sau veți suporta consecințele.

Proxenetul a lăsat capul în piept și a dat înapoi. Soderberg a slobozit un icnet de ușurare și s-a rotit puțin cu scaunul. A luat lista cu programarea cazurilor, a pus palma pe microfon și i-a făcut semn din cap asistentei de ședință.

– Bun așa, a șoptit. Aduceți-l pe echilibrist.

Soderberg a mai aruncat o privire înspre Tillie Henderson, care era condusă afară pe ușa din dreapta lui. Înainta cu capul plecat, însă pasul ei legănat avea ceva sprintar, incitant. De parcă deja ieșise și se apucase de făcut trotuarul. Era încadrată de doi aprozi ai curții. Purta o jachetă mototolită, murdară. Cu mâneci mult prea lungi. Părea că ar fi încăput în ea două femei, nu una. Figura ei avea un aspect straniu și vulnerabil, însă o urmă de senzualitate stăruia. Ochii îi erau de tăciune. Sprâncenele, subțiate cu penseta. Avea ceva luminos în ea, o licărire. I s-a părut că o vede, în acea secundă, pentru prima oară: de-a-ndoaselea, cum văd mai întâi ochii și trebuie apoi să corecteze. Chipul tras care păstra întipărită o urmă de blândețe. Nasul care părea să fi fost rupt de mai multe ori. Nărilor palpitând.

La ușă s-a răsucit pe călcâie și-a dat să se uite peste umăr, dar aprozii i s-au pus în cale.

A îngăimat ceva spre fiică și proxenet, însă nu se deslușea, apoi a oftat ușor, a suspinat de parcă s-ar fi aflat la începutul unei lungi călătorii. Fața i-a părut o secundă aproape frumoasă, apoi târfa a trecut pragul, ușa s-a închis în spatele

ei și femeia a dispărut în propriu-i anonim.

– Aduceți-l pe echilibrist, i-a zis iarăși asistentei. Acum.

Centavos

La început, cel puțin, e întotdeauna asta: o dimineață de joi. Apartamentul meu de la parter. Într-o casă de lemn. Pe o stradă cu case de lemn. Pe fereastră, o săgetare întunecată pe cerul albastru. Mă surprinde că în Bronx sunt păsări, orice fel de păsări. E vară, Eliana și Jacobo nu trebuie să meargă la școală. Dar s-au trezit deja. Aud cum e dat tare televizorul. Vechiul nostru aparat e blocat pe un singur canal și singura emisiune vizionată e Sesame Street. Mă răsucesc în cearșafuri către Corrigan. E pentru prima oară când a rămas peste noapte. Nu am plănuțit-o, pur și simplu s-a întâmplat așa. Se agită în somn. Are buzele uscate. Așternutul alb se mișcă odată cu corpul lui. Perii bărbii lui sunt un grafic meteo: întrepătrundere de lumină și beznă, o izbucnire de cenușiu pe bărbie, un spațiu gol, negricios, sub buză. Mă uimește cum îl face să se întunece la față barba asta matinală, cum i-a crescut în așa scurtă vreme, până și peticele cărunte prin locuri unde cu o noapte în urmă nu a fost nimic.

Chestia cu iubirea e că înviem în corpuri care nu sunt ale noastre.

O mânecă a cămășii lui Corrigan încă e pe braț, cealaltă e scoasă. În graba noastră, nici măcar nu ne-am dezbrăcat cumsecade. Totul este iertat. Îi ridic greutatea brațului și-l deschei la cămașă. Nasturi de lemn trecuți prin ochiuri de pânză. Trag de cămașă, în lungul brațului, i-o scot de tot. Are piele foarte albă, culoarea mărului abia decojit, mai jos de gâtul cafeniu. Îi sărut umărul. Lanțul pe care-l poartă peste gâtulej a lăsat o urmă arămie, însă nu și crucea, de vreme ce e adăpostită pe sub cămașă, așa că arată ca și cum ar purta un colier de piele albă care se sfârșește brusc în aer. Încă are vânătăi pe piele: boala lui de sânge.

Deschide ochii și clipește un moment, scoate un sunet aflat undeva între durere și uluire. Scoate laba piciorului de sub cearșaf, aruncă o privire prin odaie.

– Aa, zice, e dimineață.

- Este.
- Cum au ajuns acolo pantalonii mei?
- Ai băut prea mult vino.
- ȚDe veras? zice. Și m-am făcut ce – acrobat?

De la etaj se aud pași, sunt vecinii noștri care se trezesc. Așteaptă năvălirea sunetului, bufnetul, în cele din urmă, al picioarelor vârate în pantofi.

- Copiii?
- Se uită la Sesame Street.
- Ce mult am băut!
- Chiar așa.
- M-am cam dezobișnuit de asta.

Își trece palma peste așternut, ajunge la rotunjimea șoldului meu, se retrage.

De deasupra se aud alte sunete, un duș, căderea pe podea a unui obiect greu, țcănitul unor tocuri de femeie. Apartamentul meu încasează toate zgomotele, chiar și cele care vin de jos, de la subsol. Pentru o sută zece dolari pe lună mă simt de parcă aș locui într-un aparat de radio.

- Mereu sunt așa de gălăgioși?
- Stai să li se trezească adolescenții.

Scoate un geamăt și ridică ochii spre tavan. Mă întreb la ce s-o gândi Corrigan: acolo, sus, îi e Dumnezeu, dar mai întâi vecinii mei.

- Doamnă doctor, ajutați-mă, zice. Spuneți-mi ceva magnific.

Știe că am vrut mereu să fiu doctoriță, că am venit tocmai din Guatemala cu intenția asta, că nu am reușit să termin facultatea de medicină acasă, știe și că

am eșuat aici, n-am ajuns nici măcar să pun piciorul într-o universitate, că probabil nici n-am avut vreo șansă de la început, și totuși îmi spune „doamnă doctor“.

– Păi... m-am trezit de dimineață și am diagnosticat debutul unei afecțiuni numite fericire.

– N-am auzit de ea în viața mea, zice.

– E o boală rară. M-am molipsit chiar înainte să se trezească vecinii.

– Contagioasă?

– Încă n-ai luat-o și tu?

Mă sărută pe buze, însă după aceea se trage înapoi. Insuportabila povară a complicațiilor existenței sale, vinovăția, bucuria lui. Se întinde pe-o parte, pe umărul stâng, cu picioarele încovrigate, strânse, și-mi întoarce spatele – parcă ar vrea să se ghemuiască, să se protejeze de ceva.

Prima oară când l-am văzut pe Corrigan mă uitam pe fereastră, la azilul de bătrâni. Era acolo, trecea printre panourile murdare de sticlă încărcându-i în dubă pe Sheila, Paolo, Albee și ceilalți. Fusesse băgat într-o încăierare. Avea pe față vânătăi, tăieturi, și la prima vedere arăta exact a genul de bărbat de care ar fi trebuit să mă țin departe. Și totuși ceva la el lăsa impresia de loialitate – singurul cuvânt care-mi venea, fidelidad –, părea să le fie loial fiindcă, poate, știa cum le sunt viețile. Folosea șipci de lemn ca să coboare până la dubă scaunele, apoi le fixa înăuntru. Își umpluse mașina de abțibilduri cu pace și dreptate: mi-am zis că poate are, pe lângă violență, și simțul umorului. Mai târziu aveam să aflu că tăieturile și vânătăile erau de la proxeneți – îndura cele mai grele lovituri de pumn fără să crâcnească vreodată. Le era loial și fetelor, cum îi era și Dumnezeuului lui, dar până și el știa că loialitatea aceea trebuie să se fisureze pe undeva.

Se întoarce iarăși spre mine după o clipă, își trece degetul peste buzele mele, și, din senin, îl aud: „Îmi pare rău“.

Astă-noapte ne-am aruncat unul asupra celuilalt. A adormit înaintea mea. O

femeie poate să creadă că-i îmbătător să facă dragoste cu un bărbat cu care n-a mai făcut dragoste până atunci, și chiar a fost, gândul la asta, preliminariile, dar și de parcă aş fi făcut dragoste cu nişte ani risipiţi, şi adevărul e că a plâns, şi-a lăsat capul pe umărul meu şi n-a putut îndura să mi se uite în ochi, nu suporta.

Un bărbat care îşi ţine atâta vreme legămintele are dreptul la tot ce vrea.

I-am spus că-l iubesc, că mereu o să-l iubesc, că m-am simţit ca o copilă care aruncă un bănuţ, un centavo, într-un havuz şi trebuie după aceea să spună cuiva dorinţa ei cea mai fierbinte, chiar dacă ştie că dorinţa ar trebui să rămână o taină şi că, rostind-o, există riscuri mari de neîndeplinire. A răspuns că n-aveam de ce mă teme, că bănuţul poate fi scos din havuz iar şi iar şi iar.

A vrut apoi să mai facă dragoste. De fiecare dată altă uimire şi îndoială, de parcă nu s-ar fi bizuit pe sine însuşi, pe ce se petrecea.

Acum însă e un moment în care se trezeşte – din ziua pe care mi-o voi aminti din nou şi din nou –, când se întoarce spre mine, cu iz de vin simţindu-i-se încă în răsuflare.

– Aşadar, spune, m-ai dezbrăcat şi de cămaşă.

– E o şmecherie.

– Una bună.

Mâna mea călătoreşte peste întinderea cearşafului, să-l întâlnească.

– Trebuie să astupăm mirilla.

– Ce?

– Mirilla, găurica, fanta, cum i-o spune.

E câte un vizor montat în fiecare uşă din apartament. Proprietarul, s-ar părea, a găsit un chilipir cândva şi le-a pus peste tot. Te poţi uita dintr-o odaie într-alta, şi sticla curbată face imaginea îngustă ori lată, în funcţie de partea în care se nimereşte să fii. Dacă te uiţi în bucătăria mea, lumea e mititică. Dacă

te uiți afară, se lăbărțează. Vizerul din dormitor dă spre înăuntru, unde Jacobo și Eliana se pot uita la mine cum dorm. Îi spun ușa de carnaval. Li se pare, prin lentila care distorsionează, că sunt întinsă în cel mai mare pat de pe lume. Mă umflu ca un balon pe cele mai dolofane perne din lume. Pereții se curbează în jurul meu. În prima zi după ce ne-am mutat am scos degetele mari ale picioarelor de sub cearșaf. „Mama, ai talpa mai mare decât capul!“ Mijo a zis că lumea din interiorul camerei mele pare deșirată. Mija, că-i făcută din gumă de mestecat.

Corrigan se dă jos din pat, pe-o parte. Spinarea lui slabă, goală, picioarele lungi. Se îndreaptă spre șifonier. Își pune pe un umerăș cămașa neagră, îndeasă cârligul metalic al umerășului în spațiul dintre ușa și cadru. Cămașa neagră, legănându-se pe umerăș, acoperă vizorul. De afară se aud sunetele televizorului.

– Ar trebui s-o și încuiem, zic.

– ¿Estas segura?

Aceste replici în spaniolă sună ca niște pietroaie în gura lui, accentul îi e atât de oribil, că mă umflă râsul.

– N-o să-și facă griji?

– Nu, dacă nu ne facem noi.

Se întoarce în pat, gol, stânjenit, se acoperă. Se strecoară în cearșaf, se lipește de umărul meu. Fredonează ceva. Fără pic de voce: „Cine-mi spune cum s-ajung, cum s-ajung pe Strada Sesame?“

Știu deja că mă voi întoarce la ziua asta ori de câte ori voi vrea. O pot ține în viață. O pot conserva. Există un punct neclintit unde prezentul, acumul, se încolăcește în el însuși fără să încurce nimic. Râul nu se află acolo unde începe ori unde se sfârșește, ci exact în mijloc, ancorat între ce s-a întâmplat și ce stă să se întâmple. Poți să închizi ochii și fulgăiești peste New York, la câteva secunde după aceea te însorești pe-o stâncă în Zacapa și iarăși, în câteva clipe, te ridici peste Bronx înălțat de tăria dorinței tale. Nu există un cuvânt potrivit pentru sentimentul ăsta. Cuvintele îi rezistă. Cuvintele îi dau

un făgaș care nu-i al lui. Cuvintele îl situează în timp. Îngheață ceva ce nu poate fi oprit. Încearcă să descrii gustul piersicii. Încearcă. Simte, năvalnică, dulceața: facem dragoste.

Nu aud bătaile în ușă, dar Corrigan se oprește, zâmbește larg și mă sărută, cu o dâră de sudoare în susul frunții.

– Cred că e Mamutul Vesel.

– S-ar putea să fie Oscar Morocănosul.

Cobor din pat, trag deoparte cămașa de dinaintea vizorului, mă uit în jos. Le văd capetele: par să aibă ochi minusculi și nedumeriți. Mă îmbrac cu cămașa lui Corrigan și deschid ușa. Mă aplec la nivelul ochilor lor. Jacobo are în mână o pătură veche. Eliana, un pahar gol de plastic. Le e foame, îmi zic, mai întâi în engleză și apoi în spaniolă.

– Un minuțel, răspund.

Ce mamă groaznică sunt. N-ar trebui să fac asta. Închid ușa, dar o deschid iar, la fel de iute, dau fuga în bucătărie, umplu două castroane cu cereale, două pahare cu apă.

– Să nu faceți gălăgie, copii. Promiteți.

Mă întorc în dormitor, mă uit pe vizor la copiii care, așezați la televizor, varsă cereale glazurate pe mochetă. Traversez camera și sar pe pat. Dau cu cearșaful de pământ, mă las să cad alături de Corrigan, îl trag spre mine. Râde, cu corpul relaxat.

Ne tăvălim prin pat. Facem dragoste iar. După aceea, el face duș în baia mea.

– Spune-mi ceva magnific, Corrigan.

– Cum ar fi?

– Zău așa, e rândul tău.

– Atunci... tocmai am învățat să cânt la pian.

– Nu-i nici un pian.

– Exact. Pur și simplu m-am așezat și am fost în stare pe loc să cânt orice notă.

– Ei na!

E adevărat. Așa se simte. Intru în baie, unde el face duș, trag deoparte perdeaua, îi sărut buzele ude, pun capotul pe mine și ies să am grijă de copii. Tălpile goale pe linoleumul încrețit. Unghiile date cu ojă. Sunt vag conștientă că fiecare fibră din mine încă face dragoste cu Corrigan. Totul se simte nou, buricele degetelor mele reacționează la orice atingere, ca și cum le-aș pune pe plită.

Iese, cu părul așa de ud încât mi se pare o clipă că i-a dispărut toată căruntețea de la tâmpile. S-a îmbrăcat cu cămașa și pantalonii negri, fiindcă nu are în ce să se schimbe. S-a bărbierit. Vreau să-l cert că mi-a folosit aparatul de ras. Pielea îi e lucitoare, înroșită.

O săptămână mai târziu – după accident – voi veni acasă și-i voi culege perii de pe marginea chiuvetei, îi voi aranja în modele, obsesiv, iarăși și iarăși. Îi voi număra ca să-i reconstitui. Îi voi aduna pe toți într-o margine a chiuvetei și voi încerca să alcătuiesc din ei, acolo, portretul lui.

Am văzut radiografiile, în spital. Inima-umbră, umflată de la traumatismul toracic. Mușchiul inimii stors de sânge și fluid. Venele jugulare, mărite mult. Cordul îi intra și ieșea din galop. Doctorul îi înfigea în piept un ac. Știam procedura din anii cât lucrasem ca asistentă: golirea pericardului. Sângele și fluidul erau scoase afară, însă inima lui Corrigan continua să se umfle. Fratele lui spunea rugăciuni, iarăși și iarăși. I-au mai făcut o radiografie. Venele jugulare deveniseră enorme, îl sugrumau. Corpul întreg i se răcise.

Dar, deocamdată, copiii nu fac decât să ridice ochii și să zică „Bună, Corrie“, de parcă ar fi lucrul cel mai firesc de pe lume. În spatele lor, de la televizor, se aude un cântecel. Numărați până la șapte. Să cântăm împreună. Când s-a despicat plăcinta, păsările au început să cânte.

– *Niños, apaguen la tele.*

– Mai încolo, mami.

Corrigan se așază la masa cea mică de lemn din spatele televizorului. Stă cu spatele la mine. Simt o strângere de inimă ori de câte ori se apropie de portretul răposatului meu soț. Niciodată nu mi-a cerut să pun altundeva poza. Și nici n-o să-mi ceară. Știe de ce e acolo. N-are a face că soțul meu a fost o brută care a murit în război prin munți, pe lângă Quetzaltenango; asta nu schimbă nimic, tuturor copiilor le trebuie un tată. Și, până la urmă, e doar o fotografie. Nu are nici un privilegiu. Nu-l amenință pe Corrigan. El îmi știe povestea. E conținută în acest moment.

Și deodată mă gândesc, în vreme ce mă uit la el peste masă, că acestea sunt zilele care vor fi. E viitorul așa cum îl vedem. Zarva și nemișcarea. Încrederea și îndoiala. Corrigan mă privește și el, surâde. Frunzărește unul din tratatele mele medicale. Ba chiar îl deschide la o pagină oarecare și citește ce-i cade sub ochi, dar eu știu că de fapt nu citește nimic. Sunt doar schițe de corpuri, de oase, de cartilaje.

Dă paginile de parcă ar căuta mai mult spațiu.

– Serios, zice, că ar fi o idee bună.

– Ce?

– Să-mi iau un pian și să mă apuc să învăț să cânt la el.

– Da, și unde să-l pui?

– Peste televizor. Așa-i, Jacobo? Hei, Bo, ar merge, ce crezi?

– Noo, zice Jacobo.

Corrigan se apleacă peste canapea și atinge cu dosul palmei părul negru al fiului meu.

– Dar poate să ne luăm un pian cu televizor în el.

– Noo.

– Sau un pian cu televizor și cu mașină de făcut ciocolată, trei în unu.

– Noo.

– Televiziunea, zâmbește Corrigan, drogul perfect.

Îmi doresc, întâia oară după niște ani, o grădină. Am putea să ieșim în aerul proaspăt și răcoros, să ne depărtăm un pic de copii, am putea să ne găsim spațiul nostru, să scurtăm clădirile din jur la mărimea firelor de iarbă, să-i punem pe cioplitorii în piatră să dăltuiască flori la picioarele noastre. Am visat adesea că-l duc acasă la noi, în Guatemala. Era acolo un loc unde obișnuiam să merg cu prietenii din copilărie, un luminiș cu fluturi de pe drumul neasfaltat care duce la Zacapa. Cărarea se afunda în tufe. Copacii se deschideau către luminiș, unde tufe creșteau pitice. Florile aveau formă de clopoței, roșii și cărnoase. Fetele sugau nectarul dulce, în vreme ce băieții făceau fluturii bucăți, ca să vadă cum sunt făcuți. Unele aripioare erau așa de colorate, încât nu puteau fi decât otrăvitoare. După ce mi-am lăsat casa și am sosit în New York, am închiriat un apartament mic în Queens și, într-o zi, când nu eram în apele mele, mi-am făcut un tatuaj pe gleznă, cu aripi deschise larg. E una dintre cele mai mari negliobii din viața mea. M-am urât pentru că devenisem o persoană de prost gust.

– Visezi cu ochii deschiși, îmi spune Corrigan.

– Așa?

Cu capul meu pe umărul lui, râde ca și cum hohotul ar vrea să călătorească o bucată bună, coborându-mi și mie prin corp.

– Corrie?

– Mm?

– Ți place tatuajul meu?

Mă împunge jucăuș cu un deget.

– Pot trăi cu el, zice.

- Spune drept.
- Serios, chiar îmi place.
- Mentiroso, zic și-l fac să-și încrețească fruntea. Mă păcălești.
- Ba nu te păcălesc. Copii! Copii, voi credeți că mă țin de păcăleli?

Copiii nu scot o vorbă.

- Ai văzut? zice Corrigan. Ți-am spus.

Acum îl doresc intens, visceral. Mă aplec în față și-l sărut pe buze. E prima oară când ne sărutăm în fața copiilor, dar nu par să observe. O așchie de răceală pe gât.

Sunt momente – deși nu adesea – în care îmi doresc să nu fi avut copii deloc. Să-i fac să dispară, Doamne, timp de un ceas sau două, nu mai mult, o oră doar, atât. Iute, să nu-i mai văd, să-i fac nevăzuți într-o trâmbă de fum, apoi să-i pot aduce înapoi intacti, ca și cum n-ar fi lipsit defel. Doar să fiu o dată singură cu el, cu bărbatul ăsta, Corrigan, măcar un pic, doar el și cu mine, împreună.

Îmi las capul pe umărul lui. Îmi atinge distrat obrazul. Ce i-o umbla prin minte? Sunt multe care-l împing departe de mine. Mi se pare uneori că-i făcut din magnet. Saltă și se rotește în aer împrejurul meu. Mă duc la bucătărie și fac o cafea. Îi place foarte tare, fierbinte, cu trei lingurițe de zahăr. Scoate lingurița și-o linge triumfător, de parcă lingurița l-ar fi supus la o chinuitoare tortură. Suflă peste linguriță și și-o lipește apoi pe vârful nasului, lăsând-o să se bălăngănească așa, absurd.

Se întoarce spre mine.

- Ce părere ai, Adie?
- Que payaso.
- Gracias, zice cu accentul ăla oribil.

Se pune în fața televizorului, cu lingurița încă atârând din vârful nasului. Îi cade, o prinde, suflă iarăși peste ea, face iarăși trucul. Copiii explodează în râs. „Vreau și eu, și eu, ba eu.“

Acestea sunt lucrurile mici pe care le aflu. E îndeajuns de ridicol încât să-și lipească lingurițe pe vârful nasului. Asta și felul în care-i place să sufle în cafea, trei opintiri scurte, una lungă. Și se mai pricepe la reparat prăjitoare de pâine.

Copiii se întorc la emisiunea lor. El se așază iar și-și termină cafeaua. Se uită lung la peretele din celălalt capăt al odăii. Știu că se gândește la Dumnezeu lui, la biserica lui și la ce-ar avea de pierdut dacă decide să părăsească Ordinul. E ca și cum propria-i umbră a sărit să-l înhațe. Știu toate astea fiindcă îmi zâmbește și e un zâmbet în care încap totul, inclusiv o ridicare din umeri, apoi se ridică fără veste de la masă, își întinde mădularele, se duce spre canapea și se trânteste între copii, de parcă ei l-ar putea proteja. Își lasă brațele pe umerii lor. Îmi place și totodată îmi displace pentru asta. Simt iarăși dorință pentru el, de data asta pe limbă, intensă ca sarea.

– Știi ce, zice, am niște treabă.

– Nu te duce, Corrie. Mai stai pe aici puțin. Munca poate să aștepte.

– Mda, zice de parcă ar crede asta și el.

Îi trage pe copii mai aproape, și ei i-o îngăduie. Tare aş vrea să se hotărască. Vreau să-l aud cum spune că poate să-l aibă și pe Dumnezeu și pe mine, pe copiii mei și casa de lemn. Vreau să rămână aici – exact aici –, pe canapea, fără să se clinească.

Mă voi întreba mereu ce a fost, ce a fost momentul acela de frumusețe în care mi-a vorbit în șoaptă, când l-am găsit zdrobit în spital, ce zicea el îngăimând în beznă. Văzuse un lucru și nu-l putea uita, un vâlmășag de cuvinte, un bărbat, o clădire, n-am reușit să deslușesc. Sper doar că, în ultima lui clipă, s-a simțit împăcat. Poate un gând oarecare, ori poate decisese că va părăsi Ordinul și că nimic n-avea să-l mai oprească de-acum și va veni acasă cu mine, sau poate nici n-a fost nimic, doar un moment simplu de frumusețe, un flecușteț despre care mai că nu merită să vorbești, o întâlnire oarecare, vreun

schimb de replici pe care-l avusese cu Jazzlyn sau Tillie, vreo glumă poate, ori poate decisese că da, mă putea pierde acum, putea rămâne cu Biserica și munca lui, sau poate în mintea lui nu se întâmpla de fapt nimic, era doar fericit sau în agonie, toropit de morfină – sunt lucrurile astea toate și ar mai fi și altele – e cu neputință de știut. Mă nedumeresc încă ultimele clipe ale rostirii sale.

A fost un bărbat care a pășit prin aer, am auzit despre asta. Și Corrigan își petrecuse noaptea în duba lui, aproape de tribunal. Luase și o amendă pentru asta, pe John Street. Poate că s-a trezit, a ieșit cu picioarele amorțite din dubă, în zori de zi, și l-a văzut pe bărbatul acela sus, provocându-l pe Dumnezeu, un tip deasupra crucii mai degrabă decât dedesubtul ei – cine știe, nu pot spune. Ori poate cazul din instanță, faptul că acrobatul a fost eliberat, în vreme ce Tillie a fost trimisă pentru opt luni la închisoare, poate că asta l-a iritat – asemenea lucruri sunt încurcate, nu există răspunsuri, poate că a crezut că ea merita încă o șansă, era furios, n-ar fi trebuit să ajungă la închisoare. Sau poate că-l deranjase altceva.

Mi-a spus odată că nu există credință mai bună decât o credință rănită, și uneori mă întreb dacă nu asta a făcut el mereu – a încercat să-și rănească, spre a și-o pune la încercare, credința –, iar eu n-am fost decât o altă piatră în calea Dumnezeului lui.

În momentele când mi-e mai greu sunt convinsă că se grăbea înapoi ca să-și ia rămas-bun, că avea o asemenea viteză fiindcă se hotărâse, se terminase între noi, însă când mi-e mai bine parcă îl văd în prag, zâmbind, cu brațele deschise, venit să rămână.

Și astfel îl voi lăsa cât de mult și cât de des pot. A fost – este încă – o dimineață de joi cu o săptămână înainte de accident, care se potrivește în spațiul oricărei alte dimineți în care mă trezesc. E așezat între Eliana și Jacobo, pe canapea, cu brațele deschise larg, nasturii cămășii negre descheiați, privirea ațintită în față. Nimic n-o să-l mai ia de pe canapeaua asta. E doar un lucru simplu, cafeniu, cu pernuțe care nu se potrivesc, și o gaură de la uzură într-o rezemătoare, câteva monede din buzunarul lui căzute printre îmbinări, pe care îl voi lua cu mine oriunde mă duc, la Zacapa, la azilul de bătrâni sau prin ce loc s-o nimeri să găsesc.

Slavă, slavă, aleluia

Am știut aproape imediat. Doi copilași în nevoie să aibă cineva grijă de ei. Un simțământ în adâncul sufletului care venea, cred eu, de demult. Uneori, să te gândești la lucruri trecute e o greșeală care porcede din mândrie, dar presupun că poți să trăiești într-un singur moment cu anii, să te miști cu el și să-l simți cum crește, cum întinde rădăcini care ating tot ce-i la vedere.

Am crescut în sudul statului Missouri. Singura fată, cu cinci frați. Era în anii Marii Crize. Lucrurile se duceau de răpă, noi însă ne țineam cât de tari puteam. Casa unde locuiam avea forma unui A nu prea mare, ca mai toate casele din partea colorată a orașului. Buștenii nelăcuiți se pleoșteau în dreptul verandei. Într-o parte a casei era salonul cel lung, cu scaune de trestie, un divan purpuriu și o masă alungită, încropită din fundul unei căruțe stricate. Doi stejari mari umbreau cealaltă parte a casei, unde dormitoarele fuseseră construite ca să primească dinspre răsărit lumina soarelui. Atârnam de crengi nasturi și cuie, făceam din ele clopoței de vânt. Înăuntru, scândurile dușumelelor erau denivelate. Noaptea, pe acoperișul de tablă cădeau picuri de ploaie.

Tatăl meu avea obiceiul să spună că-i place să se cufunde în fotoliu și să asculte cum face gălăgie tot locul.

Zilele pe care le țin minte cel mai limpede erau din cele mai obișnuite cu puțință – șotron pe placa spartă de ciment, ținutul după frați pe ogoarele plantate cu porumb, târâtul ghiozdanului prin praf, în drum spre școală. Frații mai mari și cu mine citeam la vremea aceea o mulțime de cărți – venea biblioteca mobilă pe strada noastră o dată la câteva luni și zăbovea câte cincisprezece minute. Când se umfla soarele, de un galben intens, peste gardul stricat, ieșeam în goană din casă și o țineam într-o fugă până la prăvălia lui Chaucer, să ne jucăm într-un pârau pe care acum îl văd micuț de tot, dar care pe-atunci era ditamai întinderea de apă cu care nu-i de glumit. Ne purtam vapoarele cu aburi pe vijeliosul pârlăuș și-l socoteam pe Negrul Jim mult mai dihai decât pe Tom Sawyer. Cu Huck Finn nici nu știam ce-i de

făcut măcar, așa că-l lăsam deoparte în majoritatea aventurilor noastre. Bărcuțele de hârtie treceau de cotul pârlului și se duceau în lumea largă.

Tatăl meu se ocupa în mare parte de zugrăvit case, dar ce-i plăcea lui cel mai mult era să facă plăcuțe de pus pe ușa firmelor din orașel. Numele oamenilor de vază pe sticlă mată. Scris împodobit cu frunzulițe de aur și înflorituri argintii încondeiate cu grijă. Îi mai dădeau de lucru, când și când, companiile comerciale, fabricile și detectivii particulari de prin orașele vecine.

Câteodată, vreun muzeu ori biserică evanghelică voia să-și primenească semnele de bun venit. Avea de lucru aproape numai în partea albă a orașului, dar când muncea pe partea noastră de râu îl însoțeam, îi țineam scara și-i dădeam la mână pensule și cârpe. Picta panouri de lemn care se legănau în vânt, reclame la agenții imobiliare, la scoici de râu și sendvișuri de un bănuț. Tata era un bărbat scund care se îmbrăca la patru ace pentru orice lucrare, indiferent unde ar fi fost ea. Purta cămașă călcată, cu guler apretat și ac de cravată de argint. Pantalonii lui aveau manșete, și era bucuros să declare că, dacă se uita cu luare-aminte, putea să-și vadă munca reflectată în lustrul pantofilor. În fața noastră nu aducea niciodată vorba de bani ori de lipsa lor, și când Criza s-a instalat de-a binelea a început pur și simplu să treacă pe la lucrările sale vechi și să atingă vopseaua cu palma, în speranța că afacerile acelea aveau să rămână în viață și să-l miluiască cu vreun dolar sau doi când se mai întreau.

Lipsa paralelor n-o supăra din cale-afară pe mama – era o femeie care trecuse prin vremuri de restriște, dar și prin timpuri dintre cele mai bune; era destul de vârstnică încât să fi auzit istorii despre sclavie la prima mână și destul de înțeleaptă să vadă binele în ieșirea de sub jug, ori măcar cât era cu putință, pe vremea aceea, să ieși de sub jug în Missouri.

I se dăruise, spre aducere aminte, chitanța de la vânzarea în robie a bunicii mele și o ținea asupra ei ca să nu uite de unde se trage, însă când a avut până la urmă o ocazie să o vândă – unui curator de muzeu venit din New York –, a făcut-o. Banii i-a folosit ca să-și cumpere, la mâna a doua, o mașină de cusut. Mai făcea și altele, dar lucra mai ales ca femeie de serviciu la redacția ziarului local din centrul orașului. Se întorcea acasă cu presă scrisă de prin toată țara, și serile ne citea articolele pe care le considera nimerite, relatări care deschideau ferestrele casei noastre spre lume, istorii simple despre

cățarat prin copaci după pisici, cercetași sărind în ajutorul pompierilor sau oameni de culoare luptând pentru cele bune și corecte, numite de mama „dreptăți“.

Nu ținea de parohia activistă: n-o măcina ranchiuna și nici nu dorea să se întoarcă la originile-i africane, însă nu era nici împotriva ideii că o femeie de culoare și-ar putea găsi un loc mai bun sub soare.

Mama avea cea mai frumoasă față pe care o știam, poate cea mai frumoasă din câte am văzut vreodată: neagră ca bezna, plină, un oval perfect, cu ochi care păreau pictați de tata, o gură cu colțurile ușor coborâte a tristețe și dinții cei mai strălucitori cu putință, așa că, atunci când zâmbea, chipul i se transfigura. Citea cu voce cântată, înaltă, cu o intonație africană care-și avea descendența, socot, prin Ghana de demult, un glas ajuns între timp american, dar care ne lega de un cămin pe care nu-l văzuserăm nicicând.

Până la opt ani mi-a fost îngăduit să dorm alături de frații mei, și chiar și după aceea mama încă mă așeza în pat lângă ei și ne citea până ce adormeam cu toții. Mă lua apoi în brațele ei puternice și mă ducea pe salteaua mea, care, din pricina alcătuirii casei, se afla în holul cel îngust care dădea către dormitorul ei. Încă îi aud, și în ziua de azi, pe părinții mei șoptind și râzând înainte de culcare: poate că asta e tot ce vreau să-mi amintesc, poate că poveștile noastre ar trebui tăiate scurt, poate că lucrurile ar putea începe și s-ar putea sfârși chiar acolo, la momentul râsului, dar lucrurile, de fapt, n-au început și nici sfârșit, cred eu; nu fac decât să curgă fără oprire.

Într-o seară de august, când eram de unsprezece ani, tata a intrat pe ușă cu o dâră de vopsea pe pantofi. Mama, care frământa cocă pentru pâine, l-a ținut cu privirea. Niciodată nu-l mai văzuse, nici măcar o dată, să-și păteze hainele zugrăvind. I-a scăpat o linguriță pe jos. Un firicel de unt topit s-a împrăștiat pe podea. „Ce pățiși, pentru numele lui Luther?“, a șoptit. Tata, palid și tras la față, a apucat marginea cadrilată, în roșu și alb, a feței de masă. Părea că înghite în sec ca să-și controleze vocea. S-a clătinat, cu genunchii muiați. Mama a zis: „Doamne sfinte, i-un atac de dambla“. L-a cuprins în brațe.

Chipul îngust al tatei în mâinile ei mari. Ochii lui uitându-se dincolo de ea, în gol. Mama a ridicat privirea și a strigat la mine: „Gloria, fugi după doctor“.

Am ieșit pe ușă în picioarele goale.

Pe atunci drumul nu era asfaltat, și țin minte fiecare apăsare de talpă – mi se pare câteodată că încă alerg acolo, pe drum. Doctorul trăgea la aghioase, încercând să scape de-o mahmureală de zile mari. Nevasta lui mi-a zis că nu putea fi deranjat și m-a pălmuit de două ori pe fiecare obraz când am dat să trec pe lângă ea și să urc scările. Eram însă o fetiță cu bojoci zdraveni. Am țipat din toate puterile. M-a surprins doctorul, când a apărut în susul treptelor, a aruncat în jos o privire și și-a luat geanta neagră. Pentru prima oară în viață, atunci, am mers cu o mașină înapoi până acasă, unde tata încă stătea la masa din bucătărie ținându-se de braț. S-a dovedit până la urmă că era vorba doar de un infarct nu prea grav, nici vorbă de dambla, și nici nu l-a schimbat prea tare pe tata, însă mama a rămas după aceea cu inima cât un purice. Nu voia să-l mai scape din ochi: se temea că s-ar putea prăbuși în orice moment. Și-a pierdut slujba de la redacție când a insistat ca tata să stea cu ea cât face curat: editorii nu puteau îndura gândul ca un bărbat de culoare să le răsfoiască ziarele, deși nu li se păruse nimic în neregulă ca o femeie s-o facă.

Unul dintre lucrurile cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată – până în ziua de azi, zic – a fost să-l văd pe tata pregătindu-se de mers la pescuit într-o după-amiază, cu niște prieteni pe care și-i făcuse la magazinul din colț. Se învârtea prin casă ca un bondar tehui, căutându-și sculele. Mama nu voia să-l știe cărând absolut nimic, nici măcar bățul și pluta, de teamă să nu-l împovăreze. Tata și-a îndesat atunci mai multă momeală în coșul de picnic și a strigat c-o să care, la naiba, tot ce vrea. Ba chiar a pus în coș niște bere și sendvișuri cu ton în plus, pentru amicii lui. De afară s-a auzit un fluierat, iar el s-a răsucit pe călcâie și-a pupat-o acolo, în ușă, i-a dat o pălmuță peste dos și i-a șoptit ceva la ureche. Mama și-a azvârlit capul pe spate, s-a pus pe râs, și la ani după aceea m-am gândit că trebuie să fi auzit vreo obrăznicie savuroasă. S-a uitat după el până ce aproape că nu s-a mai văzut după colț, apoi s-a întors în casă și s-a lăsat în genunchi – și nu era religioasă defel; avea obicei să spună că viitorul inimii stă într-o lopată cu țărână –, dar a început să se roage pentru ploaie, o rugăciune cât se poate de aprinsă și de serioasă, care să-l aducă iute pe tata înapoi, să-i fie aproape.

Așa era iubirea de zi cu zi cu care am avut de-a face: dacă se întâmplă să crești cu ea, e greu să te gândești că vreodată o să găsești ceva aidoma.

Credeam odată că le e greu copiilor cu părinți care s-au iubit cu adevărat, le e greu să iasă de sub pielița aceea protectoare, fiindcă uneori e așa de confortabilă, că nu vrei să ți-o crești pe a ta.

N-o să uit în ruptul capului de semnul pe care l-au pictat pentru mine la câțiva ani după aceea, după ce-mi pierdusem doi dintre frați în al Doilea Război Mondial, în bătălia de la Anzio, și după ce bombele căzuseră peste Japonia, după ce se terminase cu discursurile și firitiselile festive. Eram pe cale să pornesc spre nord, urma să merg la colegiu în Syracuse, New York, și mi-au făcut o plăcuță cu vopseaua preferată a tatei, auriul prețios pe care-l păstra pentru lucrările cele mai de soi, și au suit-o pe stația de autobuz, placaj rezistent, îmbinat ca un zmeu, cu spatele alungit, în formă de romb, ca să nu se zbughume în vânt: ÎNTOARCE-TE ACASĂ CURÂND, GLORIA.

Doar că nu m-am întors curând. Nu m-am mai întors acasă deloc. Nu atunci, cel puțin. Am rămas în nord, nu tocmai făcându-mi de cap, ci mai degrabă cu capul în cărți, apoi cu inima într-o căsătorie pripită, cu sufletul într-o prăstie și după aceea cu capul și inima în cei trei băieței ai mei, lăsând anii să se scurgă, cum fac oamenii, privindu-mi gleznele cum se umflă. Data următoare când m-am întors cu adevărat în Missouri, după niște ani, am umblat în autobuze segregate și-am auzit istorii despre poliția care scotea la înaintare tunuri cu apă și parcă îmi suna în urechi vocea mamei: „Gloria, n-ai făcut nimica în tot timpul’ ăsta, chiar nimica, pe unde-ai umblat, ce-i cu tine, de ce nu te-ai întors, n-ai știut că mă rog pentru ploaie?”

Am un corp acum, după aproape treizeci de ani, pe care lumea îl socoate de femeie bisericoasă. Am rochii care-mi strâng dosul și-mi țin sânii să nu se bălângănească. Pun pe umărul stâng al rochiei celei mai negre o broșă aurie. Duc în mână o geantă albă cu baieră lungi. Îmi trag până la genunchi ciorapii și câteodată îmi pun și mănuși albe, lungi până la coate.

Am și o voce în care se simte un soi de vibrație care-i face pe oameni să se uite la mine și să li se pară că acuși o să izbucnesc în vreo cântare religioasă din vremea robiei, dar adevărul este că n-am mai dat ochii cu Dumnezeu din acele zile dintâi de după ce-am plecat din Missouri și-aș prefera mai degrabă să mă duc acasă, în cămăruța mea din Bronx, să-mi trag așternutul până sub

bărbie și să ascult Vivaldi la boxele stereo decât să plec urechea la vreun predicator care-i zice cu foc despre cum trebuie salvată lumea.

În orice caz, nu prea mai încap între șirurile de bănci ale bisericilor: niciodată nu mi-a picat bine să mă strecur printre ele.

Două căsnicii am pierdut, și trei băieți. Au plecat în chipuri felurite, care toate mi-au frânt inima, dar Dumnezeu n-are să mi-o cârpească la loc. Știu că m-am făcut de râs câteodată și mai știu că Dumnezeu și-a râs de mine la fel de des. Am renunțat la El fără prea multă vinovăție. Am încercat să fac ce e corect mare parte din viață, dar n-am făcut-o în casa Domnului. Și totuși știu că am ajuns să las impresia asta de îmbisericită. Se uită la mine, mă ascultă și au impresia că îi călăuzesc spre evanghelie. Toți au blestemul lor, și presupun că – măcar pentru o vreme – Claire m-a așezat în sertărașul ăla ciudat.

Nu era genul de femeie care să-mi zică nici dă-te mai încolo. Mi s-a părut absolut în regulă, cu purtări din cele mai blajine. Nu a încercat, cum să zic, să mă înece într-un potop de lacrimi. S-au ivit firesc, ca la toată lumea. Era și ea jenată, mi-am dat seama, cu perdelele, porțelanul, portretul bărbatului ei pe perete, ceașca de ceai zornăind pe farfurioară. Părea că ar fi în orice clipă în stare să-și ia zborul pe fereastră peste Park Avenue, cu şuvița cărunță în păr, brațele ei dezgolite și slabe, gâtul lung cu vene albastre. Pe perete, în hol, erau diplome universitare și se vedea de la o poștă că se născuse pe partea potrivită a râului. Își ținea casa ordonată și curată, iar în voce i se simțea un pic, doar un pic de cadență sudică, așa că, dacă era să mă simt apropiată de vreuna dintre doamnele de acolo, de ea mă simțeam.

Și dimineața s-a scurs în voie, cum se scurg diminețile bune.

Am pălăvrăgit ceva despre bărbatul care traversa pe sârmă, apoi am coborât de pe acoperiș, am mâncat gogoși, am sorbit din ceai și-am mai bârfit o țară. Camera de zi era potopită de lumină. Mobila avea patină veche. Tavanele erau înalte, cu margini dichisite de ipsos. Pe un raft, un ceas mic, pe patru picioare, într-un clopot de sticlă. Florile mele în mijlocul mesei. Deja, de la vipie, începeau să se întredeschidă.

Celorlalte le cam lua ochii Park Avenue, îmi dădeam seama. Când Claire a dispărut în bucătărie și-au tot ridicat ceștile și s-au tot uitat pe fundul lor, să

vadă ce marcă au. Janet a săltat până și o scrumieră de sticlă. Erau două chiștoace strivite acolo. A ridicat scrumiera căutând vreun blazon, ziceai că o fi de la regina Elisabeta în persoană. Abia am reușit să nu zâmbesc. „Păi na, nu se știe niciodată“, a zis Janet într-o șoaptă șuierătoare. Avea un fel aparte de a-și arunca pe spate părul, fără să miște aproape deloc din cap. A pus scrumiera la loc pe masă și-a pufnit ușurel, un fel de „Cum îndrăznești?“ Cu o altă zvâcnire ușoară și-a aranjat din nou părul și i-a căutat privirea, de partea cealaltă a mesei, lui Jacqueline. Schimbau între ele semnale în limbajul femeilor albe, am văzut asta destul de multe ori – mă mir că privirile astea nu-i transformă pe unii în stane de piatră.

Am aruncat și eu o privire spre bucătărie, Claire însă era tot dincolo de ușile cu obloane venețiene – îi vedeam silueta subțire trebăluind, aducând mai multă gheață. Pocnetul ușor al unei tăvițe. Apa curgând la robinet.

– Mă întorc cât ai clipi, a strigat din bucătărie.

Janet s-a ridicat și s-a îndreptat, în vârful picioarelor, spre portretul de pe perete. Era pictat foarte frumos soțul, ca o fotografie, așezat pe un fotoliu vechi, la sacou și cu cravată albastră. Era genul de tablou unde abia observi câte o urmă de pensulă. Ne măsura foarte serios de acolo. Chel, cu nas ascuțit, cu un pic de piele lăsată pe gât. Janet s-a dat aproape de portret și s-a strâmbat. „Zici că și-a băgat un băț pe din dos“, a șoptit. Era caraghios și, cred, adevărat, dar tot am simțit o strângere în piept la gândul că îndată Claire are să iasă din bucătărie. Mi-am zis: „Nu spune nimic, nu spune nimic, nu spune nimic“. Janet a întins brațul și-a atins cu palma rama picturii. Marcia avea pe față un zâmbet răutăcios. Jacqueline își mușca buza. Tustrele erau pe cale să izbucnească în râs. Jacqueline a zis: „Nu-l ațâța pe bietul om“.

Un șâșâit și alte câteva hlizeli. M-am întrebat ce s-ar fi întâmplat dacă eu m-aș fi ridicat și i-aș fi atins genunchiul, dacă mi-aș fi trecut palma pe interiorul piciorului lui – închipuiți-vă –, dar, firește, am rămas înlemnită pe scaun.

Am auzit cum e împinsă ușa venețiană și-am văzut-o pe Claire, întoarsă la noi, cu câte o carafă mare de apă cu gheață în fiecare mână.

Janet a pășit de lângă tablou, Marcia s-a răsucit spre canapea și s-a făcut c-o apucă tusea, iar Jacqueline și-a mai aprins o țigară. Claire a întins platoul spre mine. Două chifle și trei gogoși. Una cu glazură, una presărată cu așchii de ciocolată, una simplă.

– Una dacă mai iau, Claire, o să mă revărs pe stradă.

Asta a fost ca și cum ai da drumul aerului dintr-un balon și l-ai lăsa să zboare prin odaie. N-am vrut să sune așa de caraghios, dar așa a sunat, și încăperea întreagă a scos un oftat de ușurare. Ne-am apucat iarăși, curând, să stăm de vorbă, din nou serioase – și adevărul e că a fost o discuție bună, o discuție cinstită, ne-am amintit de băieții noștri, cum și ce erau, unde s-au dus și pentru ce au luptat. Ceasul ticăia pe raft, lângă etajera cu cărți, și după aceea Claire ne-a condus în lungul culoarului, pe lângă tablouri și diplomele universitare, spre camera băiatului ei.

A împins ușa de parcă o făcea pentru prima oară de ani buni. Ușa a scârțâit și s-a rotit în balamale.

Camera arăta aproape neatinsă. Creioane, ascuțitori, hârtii, niște table cu scoruri la baseball. Șiruri de cărți pe rafturi. O masă de stejar cu oglindă și picioare înalte. Un poster cu Mickey Mantle deasupra patului. O pată de umezeală pe tavan. O crăpătură în parchet. Micimea odăii m-a surprins o țară – abia dacă încăpeam toate cinci în ea. „Să deschid fereastra un pic“, a zis Claire. Am avut grijă să mă așez la capătul de pat mai bine sprijinit – nu voiam să scârțâie. Am pus palma pe saltea, să nu salte, și m-am lăsat cu spatele la perete, ca să simt răceala tencuielii. Janet s-a pus pe puf – abia dacă a lăsat o adâncitură –, iar celelalte s-au așezat la celălalt capăt de pat, în vreme ce Claire a luat un scăunel alb de lângă fereastra pe care începea să intre o boare de vânt.

– Uite-ne și aici, a murmurat.

Vocea îi suna de parcă ajunseserăm la capătul unui voiaj din cale-afară de lung.

– Păi... e drăguț, a zis Jacqueline.

– Chiar e, a zis Marcia.

Ventilatorul din tavan se învârtea și în jurul nostru coborau, ca niște țânțari, fire de praf. Pe rafturi erau sumedenie de piese de radiouri și plăci cu electronice pe ele și fire care atârnav. Niște baterii mari. Trei ecrane, desfăcute la spate, cu tuburile la vedere.

– Îi plăceau televizoarele? am întrebat.

– Aa, astea-s părți din computere, a zis Claire.

A întins mâna și a luat o fotografie de-a lui, cu ramă de argint, de pe masă, a făcut-o să circule printre noi. Rama era grea și avea pe catifea, în spate, lipită o hârtiuță cu FABRICAT ÎN ANGLIA. În poză, Joshua era un băiețuș alb, slăbuț, cu coșuri pe bărbie. Ochelari cu lentile închise și păr scurt. Ochi care nu se simțeau în largul lor privind spre aparat. Nu era în uniformă. A zis că fotografia o făcuse înainte de absolvirea liceului, unde fusese șef de promoție. Jacqueline a dat iarăși ochii peste cap, dar Claire n-a băgat de seamă – orice vorbă pe care-o spunea despre copilul ei părea să-i întindă pe față zâmbetul. A ridicat de pe pupitrul lui un glob cu zăpadă, l-a scuturat bine. Globul era din Miami, și m-am gândit atunci: „Uite cineva cu un pic de umor – zăpadă căzând peste Florida“. Însă când l-a răsucit a fost de parcă era altă gravitație pe lume: a așteptat până ce ultimul fulg s-a lăsat în jos, apoi l-a întors iarăși și ne-a povestit totul despre el, Joshua, unde s-a dus la școală, ce partituri îi plăceau la pian, ce făcuse pentru patrie, cum citise el toate cărțile de pe rafturi, cum ajunsese să-și construiască singur o mașină de socotit, cum se dusesse la facultate, apoi în nu știu ce parc – era genul de băiat pe care te-ai fi bizuit cândva să trimită un om pe Lună.

O întrebasesm mai demult dacă crede că Joshua și băieții mei au fost prieteni și-a zis că da, numai că am știut că nimic, probabil, nu e mai departe de adevăr.

Nu-i nici o rușine să spun că am simțit că mă cuprinde, așa, o singurătate. Tare ciudat mai era, cu toate ghemuite în lumile lor micuțe și simțind o nevoie profundă să vorbească, fiecare cu povestea ei, începând pe undeva pe la mijloc, alandala, apoi încercând din răspuțuri s-o spună pe toată, s-o facă să capete noimă, logică și final.

Nu-i nici o rușine nici să recunosc că am lăsat-o să vorbească acolo, ba chiar am îndemnat-o să-și spună oful. Cu ani în urmă, când eram la universitate în Syracuse, îmi construisem un fel de a-i face pe oameni fericiți, de a-i ține de vorbă ca să nu trebuiască să spun prea multe eu, acum aş spune că de fapt construiam un zid în spatele căruia să mă simt în siguranță. Prin odăi de oameni bogați mi-am lustruit obiceiul sudist de-a spune „Doamne sfinte“ și „Ai milă“ și „Pentru numele Cerului“. Pe vorbele astea mă bizuiam ca să obțin o altă formă de tăcere, cuvintele pe care mă sprijineam mereu, proptelele mele, soluția de avarie nici nu mai știu de câtă vreme. Și, cum altfel, am alunecat și la Claire în casă pe aceeași pantă. Iar ea a ținut-o înaintea cu lumea ei mică de cabluri și computere și electronice și eu i-am ținut hangul.

Nici n-a observat măcar, sau nu a dat semne că ar observa; se uita doar la mine pe sub şuvița cărunță și zâmbea de parcă era surprinsă că, uite, vorbește și nimic n-o mai poate opri. Era o imagine a fericirii pure, un gând înșirat după altul, rotindu-se, întorcându-se, mai explicând câte ceva despre electronice, mai lămurind ceva despre anii de școală ai lui Joshua, trăncănind despre nu știu ce pian din Florida, țopăind ca într-un straniu șotron prin viața băiatului.

În cameră se făcea tot mai cald, cum eram tuscinci îndesate acolo. Acul ceasului de pe noptieră nu se mai mișca, poate expiraseră bateriile, însă continua să-mi ticăie în minte. Mă simțeam picotind. Nu voiam să mă ia somnul. A trebuit să-mi mușc buza, pe interior, ca să nu-mi cadă capul în piept. Și firește că nu mi se întâmpla doar mie, parcă nu prea mai aveam stare nici una, simțeam, le simțeam cum nu-și găsesc locul, și mai era felul în care respira Jacqueline și cum tușea din când în când Janet câte un pic, iar Marcia se ștergea pe frunte cu batistuța.

Simțeam că mă ia amorțeala. Tot încercam să-mi mișc degetele de la picioare și să-mi încordez mușchii gambei – și cred că mă și strâmbam un pic, îmi mutam corpul, făceam prea mult zgomot.

Claire îmi zâmbea, dar era un zâmbet strâns, un pic cam încordat pe la colțurile gurii. I-am zâmbit și eu și am încercat tare să nu se vadă că mă simțeam aiurea și nu-mi găseam locul. Nu fiindcă m-ar fi plictisit, n-avea nimic de-a face cu ce-mi spunea, doar că trupul meu îmi dădea de furcă. Mi-

am încârligat iarăși degetele de la picioare, dar nu a mers, așa că, în cea mai mare liniște, am început să dau cu genunchiul, binișor, de marginea patului, încercând să-mi alung senzația că mi se desprinde piciorul din încheietură. Claire mi-a aruncat o privire parcă dezamăgită, dar până la urmă nu eu m-am ridicat de unde eram așezată, ci Marcia a început să se întindă, a căscat cu poftă, ca un copil care-și scoate din gură o bucată de gumă de mestecat, ceva care spunea: „Uită-te la mine, mă plictisesc, o să casc și nimeni n-o să mă oprească“.

– Pardon, s-a scuzat cu jumătate de gură.

Un moment de blocaj. Ca și cum ai vedea cum se face aerul bucăți-bucățele și ai putea să recunoști toate particulele separate care, puse împreună, îl alcătuiesc.

Janet s-a aplecat, a atins genunchiul lui Claire și a îndemnat-o:

– Spune mai departe.

– Am uitat ce ziceam, a oftat Claire. Ce ziceam?

Nimeni nu s-a clintit.

– Știu că ziceam ceva important.

– Era despre Joshua, s-a băgat Jacqueline.

Marcia a aruncat prin odaie o privire chiorâșă.

– Nu-mi pot aminti sub nici o formă ce anume, a zis Claire.

A schițat la repezeală un zâmbet de-al ei, închis ca un fermoar peste gură, ca și cum creierul refuza să-i accepte dovezile care săreau în ochi, a tras o gură bună de aer și s-a pornit iar. Și, îndată, a început iarăși să toarne despre Joshua – era pe cale să descopere ceva atât de nou, a spus, că lumea nu avea niciodată să știe ce pierduse, aducea mașinăriile la un nivel la care ar fi făcut lucruri bune pentru oameni și omenire și, într-o bună zi, mașinăriile astea aveau să vorbească unele cu altele exact ca oamenii, ba chiar și războaiele noastre aveau să fie duse de mașinării, poate că-i imposibil de înțeles, dar

credeți-mă, a zis, în direcția asta se îndreaptă lumea.

Marcia s-a ridicat iarăși și s-a apucat să-și întindă mădularele pe lângă ușă. Al doilea căscat n-a fost atât de rău ca întâiul, dar după aceea a spus:

– Are cineva la îndemână programul feriboturilor?

Claire s-a oprit brusc.

– N-am vrut să te întrerup, scuze. Doar că n-aș vrea să prind ora de vârf, a zis Marcia.

– E vremea prânzului.

– Știu, dar se aglomerează câteodată.

– Da, chiar așa, a întărit Janet.

– Uneori trebuie să stai la coadă ceasuri întregi.

– Ceasuri.

– Chiar și într-o zi de miercuri.

– Am putea comanda ceva, a zis Claire. S-a deschis un local chinezesc nou pe Lexington.

– Nu e cazul, serios. Mulțumesc.

Vedeam cum i se înroșesc obrajii lui Claire. A încercat iarăși să zâmbească, un zâmbet neutru, și mi-a venit în cap versul ăla vechi, un pic de otravă mi-a fost de ajutor, dintr-un cântec de demult pe care îl învățasem de copilă de la mama.

Claire se trăgea de pieptii rochiei, și-o îndrepta, se asigura că nu face cute. A luat apoi fotografia lui Joshua de pe pervaz și s-a ridicat în picioare.

– Păi... n-am cuvinte să vă mulțumesc pentru că ați venit, a zis. Nici nu mai știu de câtă vreme n-a mai fost cineva în camera asta.

Ai fi putut să spargi sticlă cu zâmbetul ei.

Marcia a răspuns cu un ditai râșnetul. Jacqueline și-a șters fruntea a ușurare, de parcă ar fi scăpat de un chin nesfârșit. Odaia s-a umplut cu „hm“-uri, cu „ha“-uri, cu pauze și cu tușit, dar Claire încă ținea lipită de rochie fotografia. Toată lumea a început să spună că fusese o dimineață minunată, mulțumesc mult pentru găzduire, și nu-i așa că Joshua a fost un băiat curajos și da, o să ne întâlnim iarăși cât de curând, extraordinar, ce deștept era și Doamne, dă-mi adresa brutăriei care face gogoșile astea și orice alte vorbe de umplut tăcerea din jur.

– Să nu-ți uiți umbrela, Janet.

– M-am născut cu umbrela în mână.

– Dar n-o să plouă, sper.

– E imposibil să faci rost de-un taxi când plouă.

Pe coridor, Marcia și-a împrăștiat rujul în oglindă și și-a atârnat poșeta de încheietură.

– Data viitoare când vin, să-mi amintiți să aduc un cort.

– Un ce?

– Mi-aș face tabăra chiar aici.

– Și eu, a zis Janet. Chiar că e un apartament fantastic, Claire.

– De lux, a zis Marcia.

Tot soiul de minciunile zburau prin aer, înainte și înapoi, dădeau cap în cap, și până și Marcia se temea să fie prima care să apese pe clanța ușii. Stătea lângă cuierul cu picior sculptat. I se atingeă umărul de el. Piciorul s-a clătinat, cuierul s-a zguduit ușurel.

– Te sun săptămâna viitoare, sigur.

- Ar fi minunat, a zis Claire.
- Și începem iarăși acasă la mine.
- O idee grozavă, abia aștept.
- O să punem niște baloane galbene, a zis Janet. Le ții minte?
- Am avut baloane galbene?
- În copaci.
- Nu mai rețin, a zis Marcia. Mi-a împușcat cineva mintea.

S-a înclinat apoi, i-a șoptit ceva la ureche lui Janet și s-au pornit amândouă să chicotească.

Auzeam de afară țcănitul metalic al liftului care urca și cobora.

- O întrebare delicată? a făcut Marcia, cu o expresie vinovată pe față, și a atins antebrațul lui Claire.
- Te rog, te rog.
- Să-i dăm bacșiș liftierului?
- A, nu, sigur că nu.

Am aruncat o ultimă privire în oglinda din hol, mi-am verificat încuietoarea genții, când fără veste am simțit cum Claire mă trage de cot, deoparte.

- Ai vrea să iei niște chifle, Gloria? a zis ca să audă toate.
- Ei, am chifle destule, am răspuns.
- Mai rămâi cu mine un pic, a îngânat.

Sub ochiul ei se vedea o peliculă de umezeală.

– Mai stai, a șoptit.

– Claire, am zis încercând să mă retrag, dar se apucase de cotul meu ca de un colac de salvare.

– După ce pleacă toată lumea?

Îi vedeam nărilor tremurând ușurel. Avea genul de față care, dacă te uiți cu luare-aminte, ți se pare că a îmbătrânit brusc. Vocea îi era rugătoare. Janet, Marcia și Jacqueline ajunseseră în celălalt capăt de coridor și se hlizeau acum la unul dintre tablourile de pe perete.

Nu voiam, normal, s-o las pe Claire acolo, cu firimiturile alea pe mochetă și chiștoacele strivite în scrumiere, și cred că mi-ar fi fost ușor să rămân, să-mi suflec mânecile, să mă pun pe spălat vase, pe măturat podelele și pe așezat în cutie lămâile, dar mi-a venit în cap că nu am luptat noi contra segregării, cu ani în urmă, doar ca să ajung să fac curat prin apartamente de bogătani, oricât ar fi fost ea de drăguță, oricât ar fi zâmbit. N-aveam nimic cu ea. Ochii îi erau mari, largi și generoși. Eram destul de sigură că aş fi putut sta doar cu mâinile-n poală pe sofa și ea mi-ar fi adus la nas tot ce pofteam, dar nici pentru asta nu mășluiserăm noi.

– Ai milă, am zis.

Nu m-am putut abține.

– A-hâm, a făcut de la intrare Jacqueline, de parcă își dregea glasul pentru o cuvântare.

– Cine nu-i gata îl iau cu lopata, a zis Marcia.

Auzeam cum bate Janet din tăpile pantofilor, pe dușumele. Jacqueline a tușit iarăși un pic. Marcia își aranja părul în oglindă și îngâna ceva doar de ea auzit.

Ce să vezi, niciodată în viață n-aș fi crezut – trei femei albe care voiau să plec cu ele odată și încă una care încerca să mă țină pe lângă ea. Era o dilemă de zile mari, mă simțeam luată de val. Inima a început să-mi bubue ca ciocanul

pe nicovală. Ochii lui Claire se umezeau și se uita la mine de parcă trebuia să decid acum, repede. O variantă era să mă duc cu celelalte, să cobor cu liftul, să ies în stradă, să ne oprim acolo și să ne spunem la revedere. Alta era să rămân cu Claire. Nu voiam să pierd diminețile astea favorizând pe cineva, oricât de bună ar fi fost la inimă sau cât de dichisit apartamentul, așa că am făcut un pas înapoi și am mințit-o de la obraz.

– Păi... trebuie să mă întorc acasă în Bronx, Claire, am o întâlnire la biserică după-amiază, cu corul.

Am mințit și m-am simțit jenată de tot. A zis că da, normal, înțelege, ce prostuță a fost, apoi m-a pupat ușor pe obraz. Buzele i s-au atins de clama mea din păr și a zis:

– Nu-ți face griji.

Nu știu cuvinte pentru cum m-a privit – cuvintele sunt puține – o înălțare, o ridicare, o creștere de nivel a apei, un lucru din cele care nu se pot rosti. Mi s-a părut un moment că mi se desprinde ceva de pe șira spinării și că se întinde, nu știu cum, pielea pe mine, dar ce puteam să spun? M-a apucat de încheietură și m-a scuturat, zicând pentru a doua oară că înțelege, că nu vrea să mă îndepărteze de obligațiile mele față de cor. Am făcut iarăși un pas înapoi. Se terminase, am fost sigură atunci, se rezolvase cu bine, coridorul s-a luminat parcă și am schimbat câteva zâmbete, ne-am declarat c-o să ne vedem iarăși, data viitoare, la Marcia – deși mi se părea că n-o să mai fie, probabil, altă dată și asta îmi strângea inima. Mi se cam părea mie că o lăsam baltă de-acum, după ce avuseserăm toate ocazia noastră, după ce ne aduseserăm băieții înapoi o țară – și am ieșit în holul clădirii, iar Claire a apăsat pe buton, chemând liftul.

Grilajul de fier a fost deschis de băiatul în uniformă. Am intrat ultima și iarăși Claire m-a tras de cot înspre ea, cu o tristețe așezându-i-se pe față ca o umbră.

A șoptit:

– Știi ce, aș fi bucuroasă să te plătesc, Gloria.

Bunica mea a fost sclavă. La fel și mama ei. Străbunicul meu a fost sclav, la sud de Missouri, și a izbutit să se răscumpere singur din robie. Biciul însă nu avea să-l uite în veci. Știu și eu câte ceva despre ce vor oamenii să cumpere și despre cum cred ei că pot să cumpere. Știu ce fel de urme rămâneau pe gleznele femeilor. Am aflat de pielea plesnită de la munca în genunchi pe ogor. Am auzit poveștile despre copii luați pe sus și vânduți la licitație. Am citit prin cărți despre gemetele din corăbiile-coșciug. Am auzit de încheieturile prinse în butuci. Știu cum erau batjocorite fetele, cum li se răpea fecioria. Am aflat că stăpânilor le plăcea ca așternuturile de pat să fie atât de întinse, încât să salte bănuțul din ele. I-am ascultat pe bărbații sudului, cu cravatele și cămășile lor albe, apretate. Am văzut pumni agitându-se în aer. M-am alăturat cântecelor. Am fost în autobuze către care își ridicau în brațe copiii mici ca să se stropșească la noi pe geam. Știu ce miros are gazul lacrimogen, și nu-i deloc așa de dulce pe cât spun unii.

Dacă începi să uiți, ești deja pierdut.

Claire a intrat în panică chiar în momentul în care a spus-o. A fost ca și cum toată fața i-ar fi fost absorbită de vârtejul ochilor. Prinsă în propriile-i cuvinte neașteptate. Pleoapele, o secundă, i-au tremurat. A desfăcut o palmă moale, resemnată, și s-a holbat la ea de parcă ar fi zis că dispăruse din ea însăși și tot ce-i mai rămăsese era mâna asta ciudată pe care o ținea ridicată în aer.

Am intrat zorită în lift.

Liftierul a zis:

– O după-amiază frumoasă vă doresc, doamnă Soderberg.

I-am văzut ochii în vreme ce ușa era trasă: o resemnare blândă.

Ușa a alunecat, s-a închis. Marcia a oftat ușurată. Jacqueline a chicotit. Janet ne-a șâșăit, apoi și-a pironit privirea în grumazul liftierului, dar îmi dădeam seama că își reține un rânj. Și mi-am spus atunci că n-o să le fac jocul. Voiau să iasă odată și să se pună pe bârfe. Știi ce, aș fi bucuroasă să te plătesc, Gloria. Eram sigură că auziseră, că aveau să facă fâșii-fâșii vorbele astea, să le disece prin vreo cafenea sau prin vreun bistrouaș, doar nu înduram gândul la și mai mult lungit la vorbă, la alte uși închise, alte zuruieli de cești.

Voiam să le las în urmă, să mă plimb, să fac câțiva pași pe bulevard, să-mi limpezesc mintea, să umblu o țără, să pun un picior înaintea celuiilalt și să rumeg asta în minte.

La parter, lumina se prelingea clară pe gresia pardoselii. Portarul ne-a oprit și a zis:

– Iertați-mă, doamnelor, dar a sunat doamna Soderberg la interfon, ar vrea să vă mai vadă un moment.

Marcia a slobozit unul dintre oftaturile ei lungi, Jacqueline a zis că poate voia să ne aducă totuși ce-i mai rămăsese din chifle, ca și cum ar fi fost lucrul cel mai caraghios de pe pământ, iar eu am simțit cum îmi pulsează dogoarea în obraji.

– Trebuie să plec, am zis.

– O, cineva nu-i în apele ei, a spus Marcia, care se strecurase între timp lângă mine și-și lăsase palma pe antebrațul meu.

– Am repetiție cu corul, trebuie să ajung.

– Lucrarea Domnului, a făcut măsurându-mă cu ochi mici, mijiiți.

I-am aruncat și eu o uitătură tăioasă, apoi am ieșit pe ușă, pe bulevard, simțind arsura privirilor lor în ceafă.

– Gloria, s-au pus pe strigat. Glo-ria!

De jur împrejur, lumea pășea cu pași siguri și lucitori. Oameni de afaceri, doctori și cucoane bine îmbrăcate în drum spre prânz. Taxiurile își stingeau luminile, brusc, în fața unei femei de culoare, fiindcă nu voiau să mă ia, nici măcar îmbrăcată cu rochia mea cea mai bună, în după-amiaza strălucitoare, în vîpia verii. Există o șansă să mă îndrept în direcția greșită, să ies din centru, unde erau banii și tablourile, și s-o apuc spre Bronx, unde nici urmă de bani și tablouri. Toată lumea știe că taximetriștii nu suportă o femeie de culoare – n-o să le dea bacșiș, ori în cel mai bun caz o să le lase un bănuț amărât, așa gândesc, n-ai cum să le muți gândul, nici toate marșurile anti-segregare din

lume n-o să schimbe asta vreodată. Așa că mi-am văzut de pus picior după picior. În încălțările mele cele mai bune, pantofii de piele de mers la operă, și la început au fost confortabili, nu era deloc rău mersul pe jos, și m-am gândit că pășitul o să-mi alunge singurătatea.

– Gloria, am auzit iar, de parcă propriul nume s-ar fi răzlețit de mine.

Nu m-am uitat în urmă. Eram sigură că-i în stare Claire să alerge după mine și mă tot întrebam dacă făcusem bine ce făcusem, s-o las așa în urmă, cu piesele din aparate de radio împrăștiate prin camera fiului, cărțile, creioanele, cartonașele de baseball, globurile cu zăpadă, ascuțitorile, aranjate toate frumușel pe rafturi. Mi s-a arătat iarăși fața ei, mâhnirea cuprinzându-i ochii.

Circulă, stai pe loc.

Nu voiam decât să mă duc acasă, să mă ghemuiesc în pat, să mă îngrop în apartament, departe de semafoare. Nu voiam rușinea, furia, nici măcar invidia – voiam doar să ajung acasă, în spatele ușii încuiate, să dau drumul la muzică, să răsunе o arie, să mă așez pe canapeaua cu spătar rupt și să înec orice altceva până se face nevăzut.

Circulă, stai pe loc.

Dar mă mai gândeam și că n-ar fi trebuit să mă port așa, poate că pricepusem eu alandala, poate că nu era decât o femeie albă de pe Park Avenue, care-și pierduse băiatul exact cum mi-i pierdusem și eu pe ai mei, care se purtase bine cu mine, nu-mi ceruse nimic, mă primise la ea în casă, mă pupase pe obraz, avusese grijă să am ceașca plină și făcuse doar o greșală, acolo, o luase gura pe dinainte, scosese o prostioară și eu lăsam ca asta să strice tot. Îmi plăcuse de ea când se frăsuisе printre noi. Nu voise să facă rău, poate că era doar de la nervii slabi. Oamenii sunt de treabă, pe jumătate ori pe sfert de treabă, și asta se schimbă mereu – dar nici în cea mai bună zi nu e nimeni perfect.

Mi-o imaginam acolo, uitându-se pierdută la ascensor, privind cum se lasă în jos cifrele, mursecându-și unghiile, uitându-se la coborârea noastră. Dându-și palme pentru că s-a străduit prea tare. Dând fuga la interfon și implorându-ne să mai zăbovim măcar un minut.

După aproape zece cvartale am simțit o împunsătură în stomac, o gheară. M-am sprijinit de cadrul ușii unui cabinet medical de pe Eighty-fifth Street, sub marchiză, răsuflând greu și cântărind totul în minte, dar apoi mi-am zis: „Nu, n-o să mă întorc, nu acum, o s-o țin așa, mai departe, e de datoria mea și nimeni n-are să mă oprească“.

Uneori ți se înfige, așa, ca un piron de încăpățănare în creier. „O să ajung acasă chiar dacă-mi ia o săptămână“, așa mi-am zis, o să străbat tot drumul la pas, asta aveam de făcut, orice ar fi, înapoi în Bronx.

Marcia, Janet și Jacqueline nu mai strigau în urma mea. O parte din mine era ușurată că mă lăsaseră să mă duc, că nu le cedasem, nu mă întorsesem din cale. Nu știu cum aș fi reacționat dacă s-ar fi luat după mine. Numai că o altă parte a mea era de părere că măcar Claire ar fi trebuit să mi se țină pe urme, atâta meritam totuși, voiam să vină, să mă bată pe umăr și să mă mai roage o dată, ca să știu că băieții noștri contează. Și nu voiam să se termine așa cu băieții noștri.

M-am uitat în lungul bulevardului. Era cenușiu și lat, iar în față se vedea o mică movilă, un cuib de semafoare. Mi-am strâns curelușele pantofilor și am pășit pe zebură.

Aveam șaptesprezece ani când am plecat din Missouri și mi-am făcut drum până în Syracuse, unde am supraviețuit dintr-o bursă universitară. M-am descurcat destul de bine, chiar dacă zic asta eu singură. Aveam darul de a pune laolaltă fraze bine înjghebate și puteam jongla cu o bucată bună a istoriei americane, așa încât – ca și alte câteva tinere de culoare de vârsta mea – am ajuns invitată prin încăperi elegante, spații cu lambriuri de lemn, lumânări pâlpâitoare și pahare de cristal fin, unde ni se cerea să ne dăm cu părerea despre ce se întâmplase cu băieții noștri în bătălia de la Anzio, cine era W.E.B. Du Bois, ce însemna cu adevărat să te emancipezi și cum s-a înființat grupul de piloți de culoare Tuskegee Airmen și ce ar fi crezut Lincoln despre realizările noastre. Lumea ne asculta răspunsurile cu priviri din acelea pierdute în zare. Era de parcă ar fi vrut cu adevărat să creadă ce se spunea în prezența lor, însă nu le venea a crede că erau prezenți ca să asiste la asta.

Apoi, mai pe seară, cântam cam înțepenită la pian, însă era ca și cum ar fi vrut cu toții să-mi țâșnească jazz de sub degete. Nu eram genul de negresă la care se așteptaseră. Uneori săltau capul și tresăreau de parcă s-ar fi trezit, cu bruscă luciditate, dintr-un vis.

Eram conduși până la ieșire de vreun decan sau altul. Îmi dădeam seama că adevărata petrecere începea doar după ce se închideau ușile în urma noastră și dispăream din vedere.

După ce vizitam acele case splendide nu mai voiam să mă întorc în cămăruța de la cămin. Mă plimbam prin oraș, prin Thornden Park și prin grădinile de la White Chapel, câteodată până ce se ridicau zorii albastrii, până ce-mi făceam găuri în tălpile pantofilor.

Mare parte din zilele mele de facultate mi le petreceam strângând la piept trăistuța cu cărți și prefăcându-mă surdă la propunerile băieților de prin asociații studențești, pe care nu i-ar fi deranjat să-și adauge printre trofee o femeie de culoare: mentalitate de safari.

Tânjeam, cum să nu, după drumurile prăfuite din orașelul meu natal din Missouri, dar să renunț la bursă ar fi fost o înfrângere pentru ai mei, care habar nu aveau cum e pentru mine – credeau că fetița lor se dusese în nord și învăța adevărurile Americii în genul de loc unde o tânără putea să treacă pragul celor bogați. Îmi spuneau că șarmul meu sudist are să mă ducă departe. Tata îmi scria epistole care începeau: Mica Mea Glorioasă. Le răspundeam pe cărți poștale. Le spuneam cât de mult îmi plac cursurile de istorie, ceea ce era adevărat. Le spuneam că-mi place să mă preumblu prin pădure, adevărat. Le spuneam că am mereu lenjerie curată în camera de cămin, adevărat și asta.

Le ofeream numai adevăruri și nici pic de onestitate.

Am absolvit, până la urmă, cu laude. Una dintre primele femei de culoare de la Syracuse care izbutise. Am urcat pe trepte, m-am uitat la mulțimea de robe și toci, mi-am primit porția de aplauze uluite. O ploaie ușoară cădea peste curtea colegiului. Am pășit, îngrozită, printre colegii absolvenți. Mama și tata, veniți din Missouri, m-au îmbrățișat. Erau bătrâni și dărâmați și se țineau de mână de parcă ar fi fost făcuți dintr-o singură bucată. Ne-am dus la un

fast-food să ne ospătam sărbătorește. Mama a zis că ne ridicaserăm mult rangul, noi și ai noștri. M-am chircit pe banchetă. Făcuseră în mașină loc și pentru mine, în spate. „Nu“, le-am spus. „Aș prefera să mai rămân un pic, dacă nu-i cu supărare.“ Încă nu eram gata să revin. „Așa deci“, au zis la unison, cu zâmbete subțirele, „te-ai făcut nordistă de-acu’?“ În zâmbetul lor se ghicea îndurerare – cred că grimasă ar fi un cuvânt mai bun.

Mama, pe locul din dreapta, a potrivit oglinda în vreme ce plecau: m-a urmărit cum mă depărtez, mi-a făcut din mână pe geam și mi-a strigat să mă întorc acasă degrabă.

M-am aruncat în prima mea căsnicie, oarbă la viclesugurile iubirii. Cel care avea să-mi fie soț era de fel din Des Moines. Studia ingineria și era un cunoscut vorbitor în circuitul de dezbateri universitare dedicat exclusiv negrilor: avea orice subiect la degetul mic. Piele predispusă la acnee și un preafrumos nas strâmb. Părul îi era tuns afro, conservator, cu o nuanță de scorțișoară la capete. Era genul de bărbat care-și ridica ochelarii pe nas, precis, cu degetul mijlociu. L-am cunoscut într-o noapte în care zicea că un lucru de care nu-și dădea America seama era că se supunea perpetuu cenzurii, că mereu avea să fie așa, asta, dacă drepturile comune nu se schimbau. Cuvintele astea le folosea în loc de drepturi civile: „drepturi comune“. A făcut sala să amuțească. Mă simțeam sufocată de dorință. S-a uitat prin sală, și-a oprit asupra mea privirea. Avea o subțirime băiețească și o gură cu buze pline. Șase săptămâni ne-am dat întâlniri, apoi am acceptat să devin nevasta lui. Părinții mei, împreună cu cei doi frați care-mi rămăseseră, au venit în nord pentru nuntă. Petrecerea fusese aranjată într-o sală ponosită din marginea orașului. Am dansat până la miezul nopții și atunci muzicanții au plecat, târându-și după ei tromboanele. Ne-am căutat prin incintă pardesiele. Tatăl meu mai mult tăcuse. M-a sărutat pe obraz. Mi-a spus că firmele făcute de mână nu prea mai aveau căutare, toată lumea folosea neoane acum, dar dacă ar fi putut să pună un panou pe lumea întreagă, ar fi scris pe el că e tatăl Gloriei.

Mama s-a apucat să mă povățuiască – tot nu-mi amintesc o vorbă din ce mi-a spus atunci –, apoi noul meu soț m-a răpit dintre invitați.

M-am uitat la el și i-am zâmbit, el mi-a întors zâmbetul și-am știut amândoi, în clipa aceea, că făcuserăm o greșală.

Unii cred că iubirea e capătul drumului și că, dacă ai avut norocul s-o găsești, te oprești acolo. Alții sunt de părere că devine o culme pe care te sui, dar cei mai mulți dintre cei care-au trăit o țără pe lume știu că nu-i decât un lucru care se schimbă zi după zi; iubirea depinde de cât lupți pentru ea, cum o capeți, dacă o păstrezi ori o pierzi, numai că uneori nici măcar n-a fost acolo de la început.

Luna de miere s-a dovedit un dezastru. Lumina rece a soarelui trecea pieziș prin geamurile pensiunii dintr-un orășel din nordul statului New York. Auzisem că multe neveste își petrec noaptea nunții separate de bărbații lor. La început nu m-a alarmat. Îl vedeam ghemuit pe canapea, nedormit, tremurând ca scuturat de febră. Îi puteam da timp. Insista că e obosit și vorbea cu voce gravă despre greutățile zilei – cheltuisese pe nuntă, abia după ani aveam să află, toate economiile familiei lui. Simțeam încă un rest acut de dorință pentru el când îl auzeam vorbind, ori când mă suna să-mi spună că nu se întoarce acasă – părea că vorbele se simt atașate de el, felul în care le rostea era magic, însă după un timp până și vocea a început să-i hârâie și a început să-mi aducă aminte de culorile de pe pereții camerelor de hotel prin care rămânea peste noapte: culorile pătrunseseră în el, îl copleșiseră.

După un timp, nici nume nu părea să mai aibă.

Și-apoi a zis – în 1947, după unsprezece luni de căsnicie – că-și căutase, de fapt, o altă cutie goală în care să încapă. Și asta era băiatul care strălucise cândva în echipa de debateri. O altă cutie goală. M-am simțit ca și cum țeasta mi-ar fi fost desprinsă de carne. L-am părăsit.

Evitam să ajung pe acasă. Inventam scuze, minciuni complicate. Părinții mei, pe-atunci, încă trăiau – ce rost ar fi avut să-i rănesc? Mă răscolea gândul că ei și-ar fi putut da seama de eșecul meu. Nu puteam îndura una ca asta. Nici măcar nu le-am spus că divorțasem. O sunam pe mama și-i spuneam că soțul meu era la baie, că ieșise la un meci de baseball sau că dădea un interviu important pentru o firmă de inginerie din Boston. Întindeam firul telefonului până la ieșire, apăsam pe butonul soneriei și ziceam: „Aa, trebuie să închid, mami – i-a venit un prieten în vizită lui Thomas“.

Acum, că nu mai era prin preajmă, își recăpătase numele. I l-am scris cu creion albastru pentru ochi pe oglinda din baie. Prin el mă uitam dincolo, la

mine însămi.

Ar fi trebuit să mă întorc în Missouri, să-mi găsesc un serviciu ca lumea, să mă mut iarăși la ai mei, ba poate chiar să descopăr un soț care nu se teme de lume, dar nu m-am întors, am tot pretins c-o s-o fac odată și odată, și în cele din urmă ai mei s-au dus de pe lume. Mai întâi mama, iar tata, cu inima frântă, la numai o săptămână după aceea. Țin minte că gândeam despre ei că sunt ca niște amanți pasionali. Nu puteau trăi unul fără celălalt. Era de parcă își petrecuseră viețile respirându-și reciproc aerul.

Ceva se stinsese în mine de-acum, și în loc se instalase un fel de furie. Voiam să văd New Yorkul. Auzisem că e un oraș care dansează. Am sosit în stația de autobuz cu două valize foarte elegante, tocuri cui și pălărie. Bărbații dădeau să-mi care valizele, dar am pășit mai departe, cu capul sus, pe Eighth Avenue. Am găsit o cameră de închiriat la o pensiune și am candidat pentru o bursă, dar, fiindcă n-am primit nici un semn, am acceptat prima slujbă pe care am putut-o găsi, la o agenție de pariuri în hipodromul din Belmont. Devenisem ușuratică. Uneori dăam peste lucruri care nu sunt deloc pentru noi. Și ne prefacem că ar fi. Credem că ne putem dezbăra de ele ca de o haină, dar nu-s haină deloc, mai degrabă o a doua piele. Deși eram mult prea calificată pentru ce făceam, am acceptat totuși. Și așa mă duceam la hipodrom zi după zi, gândind c-o să termin cu slujba asta în doar câteva săptămâni, că nu era decât un moment, un crâmpei de plăcere pentru o fată care știa ce-i plăcerea, dar nu gustase din ea pe deplin. Aveam douăzeci și doi de ani. Nu voiam decât să-mi aduc un fior de încântare în viață: să iau obiectele obișnuite ale zilelor mele și să croiesc din ele altceva, fără vreo obligație față de trecut. Pe lângă asta, îmi plăcea sunetul galopului. Diminețile, înainte de curse, mă plimbam printre boxe și trăgeam în piept izurile de fân, de săpun și de harnașament de piele.

E o parte din mine care crede că, poate, continuăm să existăm în câte un loc chiar și după ce l-am părăsit. În New York, pe piste, îmi plăcea să văd de aproape caii. Pielea întinsă pe coastele lor părea la fel de albastră ca aripile insectelor. Își aruncau pe spate coamele. Îmi aduceau aminte de Missouri. Miroseau a acasă, a câmpii, a maluri de pârâu.

De după colț a apărut un bărbat, cu o perie pentru cai în mână. Era înalt, cu piele închisă, elegant. Purta salopetă. Zâmbetul îi era nespus de larg și de alb.

A doua și ultima mea căsnicie a fost cea care m-a lăsat la etajul unsprezece al blocului de apartamente din Bronx, cu cei trei băieți ai mei – și presupun că, într-un fel, și cu cele două fete.

Uneori trebuie să urci la un etaj foarte înalt ca să vezi ce a făcut trecutul din prezent.

Am mers drept înainte pe Park, am ajuns până pe 116th Street, la trecere, și am început să mă întreb cum aveam, mai exact, să traversez fluviul. Existau podurile, firește, însă picioarele începuseră să mi se umfle și pielea pantofilor mă rodea în călcâie. Încălțările erau cu jumătate de măsură prea mari. Le cumpărasem intenționat așa pentru serile de operă de duminică, când îmi plăcea să mă las pe spate în scaun și să-mi scot pantofii din picioare pe nevăzute, lăsând răcoarea să mă cuprindă. Numai că acum se frecau la fiecare pas și-mi săpau un șanț în călcâie. Am încercat să pășesc altfel, însă deja începeau să mi se desprindă pelicule de piele. Fiecare pas adâncea rosătura. Aveam un bănuț de zece cenți pentru autobuz și o cartelă de metrou, dar mă hotărâsem că voi merge pe jos, că voi ajunge pe picioarele mele acasă, pas cu pas. Așa că am continuat să înaintez spre nord.

Străzile din Harlem păreau să îndure un asediu – garduri, rampe și sârmă ghimpată, radiouri în ferestre, puști afară, pe trotuare. Niște femei se sprijineau în coate la etajele superioare, privind parcă spre decenii mai bune. Jos, cerșetori în scaune cu roțile, cu bărbi năclăite, se întreceau spre mașinile oprite la semafor: își luau în serios cursele de care, și la final câștigătorul se apleca să culeagă câte un bănuț de pe jos.

Priveam, în trecere, prin odăile oamenilor: un borcan de email alb lipit de un pervaz, o masă rotundă de lemn cu ziarul desfăcut pe tăblie, o draperie plisată pusă pe un scaun verde. Ce fel de suflete, mă întrebam, umplu aceste camere? Nu mă mai gândisem până atunci la asta, dar în New York totul e construit peste altceva, nimic nu e de sine stătător pe deplin, și fiecare lucru e mai straniu decât cel de dinainte și conectat cu el.

Ori de câte ori pășeam mă săgeta un junghi, dar făceam față – erau pe lume lucruri mai rele decât o pereche de pantofi cu toc scâlțiați. Mi s-a iscat în

amintire o piesă pop, Nancy Sinatra cântând despre cizmele ei făcute pentru călcat. Mi se părea că, dacă o fredonez, o să mă doară mai puțin picioarele. Cândva cizmele astea o să calce pe tine. De la un colț de stradă la altul. Încă o gaură în asfalt. Așa umblăm cu toții: cu cât ne ocupăm mai mult mintea, cu atât mai bine. M-am apucat să fredonez mai tare, fără să-mi pese deloc că mă vede și aude cineva. Încă o intersecție, încă o notă. Când eram mică mă întorceam acasă hălăduind pe câmpii, cu șosetele dispărându-mi în pantofi.

Soarele era încă sus. Mersesem așa, șontâc, mai bine de două ore.

Într-un canal se scurgea apă: mai sus de mine, niște puști desfăcuseră un hidrant și, în chiloți, dansau prin șuvoiul azvârlit în sus. Trupurile mici, lucioase erau smolite și frumoase. Puștii mai mari, strânși pe treptele imobilelor, nu-și scăpau din ochi frații uzi learcă, dorindu-și, poate, să fie iarăși atât de tineri ca ei.

Am traversat către partea scăldată în soare a străzii.

De-a lungul anilor, în New York am fost tâlhărită de șapte ori. E ceva inevitabil. Simți cum vine, chiar și dacă ești cu spatele. O vâlvărire în aer. O pulsație în lumină. O intenție. La distanță, așteptându-te lângă un tomberon de gunoi. Sub o șapcă sau bluză de trening. Ochiul își ferește privirea. Apoi se uită iar. O fracțiune de secundă, cât durează, nici măcar nu mai ești în lume. Ești în geanta de mână, și geanta a luat-o din loc. Așa se simte. Așa mi-o ia din loc viața, în lungul străzii, purtată de o pereche de pantofi pe cale să se facă nevăzuți.

De data asta, o tânără, o portorică, a ieșit dintr-un vestibul de pe 127th. Singură. Cu aer insolent. Traversată de umbrele unei ieșiri de incendiu. Își ținea un cuțit sub bărbie. În ochi avea un licăr rătăcit, de drogată. Mai văzusem asemenea priviri: dacă nu mă tăia pe mine, s-ar fi tăiat pe ea. Pleoapele îi erau date cu argintiu lucitor.

– Lumea e și așa rea, i-am zis folosindu-mi glasul de biserică, dar n-a făcut decât să îndrepte spre mine cuțitul.

– Dă-mi căcatu' dă geantă.

– E un păcat s-o facem și mai rea decât este.

A săltat cu lama cuțitului bareta genții de pe brațul meu.

– Buzunarele, a zis.

– Nu-i nevoie să faci asta.

– Mai taci în gura mă-tii, a zis și și-a tras sus, pe cot, geanta mea.

De parcă ar fi știut deja, după greutate, că înăuntru nu era mai nimic, doar o batistă și câteva fotografii. Apoi, cu o mișcare iute, a întins cuțitul și mi-a spintecat buzunarul lateral al rochiei. Am simțit pe șold lama. Portmoneul, permisul de conducere și încă două poze cu băieții mei erau în buzunarul acela. A despicat și buzunarul din cealaltă parte.

– Javră umflată, a zis, după care a pășit după colț.

În jurul meu, strada se cutremura. Nu era vina nimănui – doar a mea. Am auzit un lătrat de câine. Mi-am spus că oricum nu mai am nimic de pierdut, că ar fi trebuit să mă țin după ea, să-i smulg din mână poșeta goală, să-mi salvez vechiul sine. Fotografiile mă necăjeau cel mai mult. Am dat colțul. Se depărtase deja pe alee. Fotografiile erau înșirate pe trotuar. M-am oprit și am cules ce mai rămăsese din băieții mei. Am surprins privirea unei femei, mai în vârstă decât mine, care-și ițise capul pe geam. Era încadrată de lemnul putred al cercevelei. Pervazul gemea de sfinți de ipsos și de flori artificiale. Mi-aș fi schimbat viața cu a ei în clipa aceea, dar și-a tras capul și a închis fereastra. Am lăsat pe o treaptă înălțată geanta și am pornit mai departe fără ea. N-avea decât să și-o țină. Să ia tot, mai puțin pozele.

Am ridicat mâna, și un taxi-pirat a oprit pe loc. M-am strecurat în spate. Șoferul și-a ajustat oglinda.

– Mda? a zis bătând cu buricele degetelor în volan.

Încearcă să pui anumite zile pe cântar.

– Alo, cucoană, a răcnit. Unde mergi?

Încearcă să le pui pe cântar.

– Seventy-sixth cu Park, am zis.

Habar nu aveam de ce. Unele lucruri nu se explică și gata. La fel de bine aș fi putut să mă duc acasă: aveam destui bani sub saltea cât să plătesc de zece ori prețul cursei. Și Bronxul, de aici, era mai aproape decât casa lui Claire, știam și asta. Însă ne-am încadrat în trafic. Nu i-am cerut să întoarcă. Creștea groaza în mine pe măsură ce se vânturau străzile.

Portarul a sunat-o și a venit în goană pe scări în jos, a ieșit, a plătit taxiul. A aruncat o privire la picioarele mele – o barieră mică de sânge se umflase peste marginea călcâiului și buzunarul rochiei era sfâșiat – și ceva s-a întors în ea, ca un resort, și fața i s-a muiat. Mi-a spus numele, și asta m-a descumpănit o clipă. M-a cuprins pe după umăr cu brațul și m-a dus direct spre lift, apoi pe coridor spre dormitorul ei. Draperiile erau date în lături. Un iz puternic de țigară venea dinspre ea, amestecat cu parfum proaspăt.

– Uite aici, a zis de parcă ar fi fost singurul loc de pe lume.

M-am așezat pe cearșaful de in curat, neted, cât a pregătit ea baia.

– Biata de tine, a zis cu voce ridicată.

În aer se simțea miros de săruri parfumate.

Îmi vedeam reflexia în oglinda din dormitor. Aveam fața umflată, epuizată. A mai spus ceva, dar vuietul apei i-a acoperit vorbele.

Cealaltă parte a patului avea o adâncitură. Stătuse întinsă deci, poate plânsese chiar. Mi-a venit să mă las peste urma imprimată acolo, s-o fac de trei ori mai mare. Ușa s-a deschis lent. Claire, zâmbind, s-a oprit în prag.

– O să te facem bine, a zis.

S-a apropiat de marginea patului, m-a luat de cot, m-a condus la baie, m-a așezat pe un taburet de lemn lângă cadă. S-a aplecat și-a încercat apa cu dosul palmei. M-am dezbrătat de ciorapi. Mi s-au desprins, odată cu ei, bucățele de piele. M-am pus la marginea căzii și am coborât în apă lafele picioarelor.

Înțepa. Sângele mi se prelingea de pe talpă. Ca un apus pe cale să se șteargă, cu roșul diluându-se.

Claire a întins pe podeaua băii, la picioarele mele, un prosop alb. Mi-a înmânat niște plasturi, cu hârtiuțele de pe spate deja decojite. Nu mi-am putut opri gândul că poate vrea să-mi șteargă picioarele cu părul.

– N-am nimic, Claire, i-am spus.

– Ce ți-au furat?

– Doar geanta.

M-a cuprins o spaimă teribilă: putea să aibă impresia că nu voiam decât banii pe care mi-i oferise mai devreme ca să mai stau, să-mi iau recompensa, chenzina de sclavă.

– N-aveam nici un ban în ea.

– Sunăm oricum la poliție.

– Poliție?

– De ce nu?

– Claire...

S-a uitat la mine nedumerită până ce înțelegerea i s-a suit, în cele din urmă, în ochi. Oamenii cred că știu care-i secretul trăitului în pielea altcuiva. Ei bine, nu. Nu știe nimeni în afară de persoana care-și cară propria piele.

M-am aplecat, mi-am pus plasturii pe călcâie. Nu erau destul de lați pentru rosătură. Simțeam deja înțepătura nevoii de a-i da jos mai târziu.

– Știi ce-i mai rău? am zis.

– Ce?

– M-a făcut umflată.

– Of, Gloria, îmi pare rău.

– Tu ești de vină, Claire.

– Pardon?

– Tu ești de vină.

– Oo, a făcut cu o tremurătură nervoasă a vocii.

– Ți-am spus că nu trebuia să mă îndopi cu gogoșile alea.

– Aa! Și-a azvârlit capul pe spate, făcând să i se netezească pielea ridată de pe gât, și a întins mâna după a mea. Gloria, a spus. Data viitoare avem regim de pâine și apă.

– Poate și-o plăcintică, acolo.

M-am aplecat de șale, să-mi usuc degetele cu prosopul. Mâna ei mi-a atins umărul, însă apoi s-a ridicat și a zis:

– Îți trebuie papuci.

A scormonit prin șifonier și a scos la iveală niște papuci de fetru și un halat care trebuie să fi fost al soțului, fiindcă unul de-al ei nu m-ar fi încăput. Am scuturat din cap și am atârnat halatul pe un cui din ușă.

– Nu te supăra, am zis.

Mă descurcam și cu rochia mea sfâșiată. M-a ghidat spre bucătărie. Nici una dintre farfuriile sau ceștile folosite mai devreme nu fusese spălată. Pe mijlocul mesei trona o sticlă de gin. Mai mult goală decât plină. Într-un bol se topeau cuburi de gheață. Claire folosea lămâile tăiate de noi felii în loc de lime. A ridicat sticla în aer și a dat din umeri. A luat, fără să întrebe, un al doilea pahar.

– Am degete boante, iartă-mă, a zis lăsând să cadă gheață în pahar.

Nu mai pusesem gura pe băutură de ani buni. Am simțit-o rece în fundul

gâtlejului. Nu conta nimic altceva decât gustul acela efemer.

– Doamne, cât e de bun.

– Uneori e ca un leac, a zis.

Soarele își arunca razele prin paharul lui Claire. A prins culoarea lămâii, și paharul s-a rotit în palmele ei. Arăta de parcă ar fi cântărit lumea. S-a lăsat pe speteaza albă a sofalei și a spus:

– Gloria?

– Hmm?

S-a uitat, peste capul meu, la o pictură din ungherul odăii.

– Adevărul?

– Adevărul?

– De obicei nu beau, să știi. Doar că azi, cu... toate discuțiile și... cred că m-am făcut nițeluș de râș.

– Ai fost în regulă.

– N-am fost ridicolă?

– Ai fost în regulă.

– Nu suport să mă fac de râș.

– Nu te-ai făcut.

– Ești sigură?

– Sigur că-s sigură.

– Adevărul nu e ridicol, a zis.

Rotea între degete paharul și se uita cum face ginul cerculețe, un ciclon în care voia să se înece.

– Despre Joshua, adică. Nu celelalte chestii. M-am simțit, adică, tare neghioabă când am zis că te-aș plăti ca să rămâi. Nu voiam decât să am pe cineva prin preajmă. Să mai stea cu mine, adică. Egoist din partea mea, chiar așa, și mă simt oribil.

– Se mai întâmplă.

– N-am vrut, a zis ferindu-și privirea. Și, când ai plecat, te-am strigat. Am vrut să dau fuga după tine.

– Voiam să mă plimb, Claire. Atâta tot.

– Celelalte râdeau de mine.

– Sunt sigură că nu-i așa.

– Nu cred că o să le mai văd vreodată.

– Ba cum să nu.

A lăsat să-i scape un suspin prelung, a dat paharul de dușcă și și-a mai turnat unul, dar de data asta mai mult apă tonică, nu gin.

– De ce te-ai întors, Gloria?

– Ca să-mi primesc plata, normal.

– Ce?

– Glumesc, Claire, e o glumă.

Simțeam sub limbă asprimea ginului.

– O, a zis, în după-amiaza asta sunt mai grea de cap.

– Habar nu am, sincer vorbind.

- Mă bucur că ai făcut-o.
  - N-aveam altceva mai bun de făcut.
  - Ești amuzantă.
  - Asta nu-i amuzant.
  - Nu.
  - Fiindcă e adevărul.
  - Aa! a exclamat. Corul. Am uitat de corul tău.
  - Ce?
  - Corul. Ziceai că te duci la cor.
  - N-am nici un cor, Claire. N-am avut niciodată. Și nici n-o să am. Iartă-mă. Nu există așa ceva.
- A părut să rumege o clipă gândul, apoi un zâmbet i s-a lățit pe figură.
- Dar mai stai un pic, nu? Să-ți odihnești picioarele. Rămâi la cină. Pe la șase ajunge și soțul meu. Ai vrea?
  - Nu cred că se cade.
  - Douăzeci de dolari pe oră? a întrebat cu gura până la urechi.
  - Gata, m-ai prins, am zis râzând și eu.
- Am rămas într-o tăcere bucuroasă, ea și-a trecut degetele peste buza paharului, apoi a ridicat vioaie capul și, fără veste, a spus:
- Mai povestește-mi despre băieții tăi, vrei?
- Nu-mi pica bine rugămintea ei. Nu voiam să mă mai gândesc la băieții mei. Ciudat lucru, dar nu voiam decât să mă știu înconjurată de alții, să fiu parte

din odaia altcuiva. Am luat o felie de lămâie și-am vârât-o între limbă și gingii. Aciditatea mi-a strepezit dinții. Cred că voiam un cu totul alt fel de întrebare.

– Pot să te rog ceva, Claire?

– Firește.

– S-ar putea să punem niște muzică?

– Poftim?

– Sunt, adică, încă o țără în stare de șoc.

– Ce fel de muzică?

– Orice ai. Mă face să mă simt... nu știu... mă calmează. Îmi place să știu o orchestră prin preajmă. Ai cumva operă?

– Mă tem că nu. Ți place opera?

– Toți banii mei pe asta se duc. Ajung la spectacole ori de câte ori am ocazia. Acolo, sus, printre zei. Îmi scot pantofii din picioare și mă ridic la cer.

S-a ridicat și ea, s-a dus la pick-up. Nu am văzut ce scria pe copertă. A șters vinilul cu o cârpă moale, galbenă și a săltat acul. Făcea ca toate gesturile mărunte să pară extraordinare și necesare. Muzica a umplut încăperea. Un pian rezonant, plin de forță: ciocănelele izbind în corzi.

– E rus, a zis. Poate să-și întindă degetele pe treisprezece clape odată.

Am fost destul de mulțumită în ziua când soțul de-al doilea și-a găsit o versiune mai tânără a trenului cu care călătorea spre nicăieri. Deja pantofii ăștia ai paternității îl cam strângeau. Așa că a șters-o și m-a lăsat cu trei băieți și un apartament cu vedere spre Deegan. Nu m-am necăjit din cale-afară. Ultimul meu gând în privința lui a fost că nimeni n-ar trebui să fie atât de singuratic ca el, care își lua tălpășița. Dar să închid ușa în urma lui nu mi-a

frânt inima, iar cecul lunar cu alocația a rămas bine primit.

Bronxul era prea călduros pe timp de vară și prea friguros iarna. Băieții purtau căciuli cu urechi. Mai apoi au dat de-a azvârlita cu căciulile și și-au lăsat chică în stil african. Piteau creioane prin păr. Am avut și zile bune. Țin minte o după-amiază de vară când ne-am dus tuspatru la Foodland și ne-am pus pe dat ture cu căruțurile printre rafturile cu produse congelate, ca să ne răcorim.

Vietnamul m-a înngenuncheat. A venit și mi i-a săltat de sub nas pe tustrei copiii. I-a sculat din pat, a zgâlțâit așternuturile și-a zis: „Ăștia ai mei sunt“.

L-am întrebat pe Clarence odată de ce se duce și a zis niște vorbe despre libertate, dar că mai mult, cică, se duce din plictiseală. Brandon și Jason au zis cam la fel când le-au venit ordinele de încorporare în cutia poștală. Doar plicurile astea nu erau șterpelite de nimeni. Poștașul căra saci imenși cu posomoreală. În anii aceia heroina apăruse peste tot prin cartier și mi-am zis că băieții or avea dreptate, cine știe, poate că așa se eliberează și ei. Prea mulți copii văzusem mototoliți prin unghere, cu ace înfipite în braț și lingurițe ițindu-se din buzunarele cămășilor.

N-am făcut decât să deschid larg ferestrele și să le spun să-și vadă de voiosul drum. Și au zburat. Nici unul nu s-a mai întors acasă.

De fiecare dată când ajungea câte-o rămurică de-a mea să crească o țără, venea vântul ăla și o rupea.

Și m-am pus să zac pe fotoliu în sufragerie, și să mă uit la telenovelele din programul de după-amiază. Și am mâncat, presupun. Asta am făcut, am mâncat de zor. Singură. Înconjurată de ambalaje de Velveeta și sărățele, încercând din greu să nu mai țin minte, schimbând posturi și crănțanele și brânzeturi, așa încât amintirea să nu mă ajungă. Mi-am privit gleznele cum se umflă. Fiecare femeie are blestemul ei, și presupun că al meu n-a fost mult mai rău decât al multora.

Totul, până la urmă, ajunge să țină de muzică. Singurul lucru care m-a alinat vreodată a fost să ascult o voce mare. Într-un sunet sunt adunați ani. Am luat obiceiul să ascult la radio în fiecare duminică și să-mi cheltui ce-mi mai

dădea guvernul ca pensie de urmaș pe bilete la Metropolitan. Simțeam că am o încăpere plină de voci. Muzica revărsându-se peste Bronx. O dădeam așa de tare, câteodată, că se plâneau vecinii. Mi-am cumpărat căști. Unele uriașe, care-mi acopereau jumătate de cap. Nici măcar nu mă mai uitam în oglindă. Însă asta îmi era leacul.

Și în după-amiaza aceea am stat în sufragerie la Claire și am lăsat muzica să mă cuprindă: nu era operă, era pian, și totuși însemna o plăcere nouă – mă delecta.

Am ascultat vreo trei sau patru discuri. Se făcuse după-amiază târziu ori seara devreme, nu eram foarte sigură, dar am deschis ochii la un moment dat și-am văzut-o cum îmi întinde pe genunchi o pătură subțire. Apoi s-a așezat iarăși pe sofaua albă, cu paharul ridicat la buze.

– Știi ce mi-ar plăcea să fac? a zis Claire.

– Ce anume?

– Să fumez o țigară chiar aici, în clipa asta, în camera asta.

A căutat pe masă pachetul.

– Soțul meu urăște să mă știe fumând înăuntru.

A pescuit o țigară din pachet. Și-a pus-o invers între buze și am crezut, o clipă, că are s-o aprindă așa, dar a râs și a răsucit-o. Chibriturile erau umede și se dizolvau la atingere.

M-am ridicat și am cules de pe masă altă cutie. Claire mi-a atins mâna.

– Cred că-s un pic abțiguită, a zis, însă vocea îi era elegantă.

Am avut atunci – chiar în momentul acela – senzația oribilă că, cine știe, o să se aplece spre mine și-o să încerce să mă sărute, ori să facă vreun alt gest aiurea, cum citești prin reviste. Uneori ne pierdem cumpătul. Mă simțeam golită pe dinăuntru și prin corp părea să-mi umble un vânt răcoros, ca o briză suflând pe stradă, doar că n-a făcut nici un lucru de felul ăsta – doar s-a lăsat pe spetează, a suflat fumul spre tavan și-a îngăduit muzicii să se reverse peste

noi.

La puțină vreme după aceea a pus masa pentru trei persoane și a încălzit niște plăcintă cu carne de pui. Telefonul a sunat de câteva ori, însă n-a răspuns.

– Cred că are să întârzie, a zis.

Totuși, la al cincilea apel a ridicat receptorul. I-am auzit vocea, însă nu deslușeam și ce spune. Ținea aproape de gură telefonul, și am auzit-o șoptind cuvintele „Dragă“ și „Solly“ și „Te iubesc“, însă conversația a fost scurtă, repezită, de parcă ar fi vorbit doar ea, lăsându-mi impresia foarte bizară că la celălalt capăt al firului se tăcea.

– E la restaurantul lui preferat, mi-a spus apoi, sărbătorește cu procurorul.

Nu-mi păsa cine știe ce – nu era ca și cum abia așteptam să coboare din tabloul de pe perete și să se împrietenească la cataramă cu mine, însă Claire căpătase o privire pierdută, ca și cum voia să fie întrebată despre el, așa că am făcut-o. S-a lansat într-o poveste lungă despre o promenadă, o plimbare pe care-o făcuse, un bărbat care se apropiase în nădragi lungi și albi de flanelă, cum era el prieten cu nu știu ce poet faimos, cum altădată se duceau în fiecare sfârșit de săptămână la Mystic, un restaurant micuț unde el degusta cocktailuri; a vorbit și-a tot vorbit, cu ochii spre ușa de la intrare, așteptându-l să vină acasă.

Mie îmi trecea prin minte, în tot timpul ăsta, ce priveliște neobișnuită am fi fost noi două dacă ne-ar fi văzut cineva din afară, stând așa, în lumina tot mai slabă, și vorbind câte-n lună și în stele.

Nu mai rețin ce m-a dus spre micul anunț din The Village Voice, de pe pagina din spate. Nu era tocmai un ziar de care să mă simt foarte atașată, dar uite că într-o zi l-am văzut acolo, anunțul Marciei, din pură întâmplare, tocmai pe-al ei. M-am pus să compun o scrisoare pe care am refăcut-o, poate, de cincizeci sau șaiszeci de ori pe blatul cel mic din bucătărie. Am explicat acolo totul despre băieții mei, iarăși și iarăși, Dumnezeu știe de câte ori, și-am spus că sunt femeie de culoare, că locuiesc într-o zonă proastă, dar că am

grijă să țin totul curat și ordonat, că am avut trei băieți și-am fost de două ori măritată și cum am vrut eu, mult de tot, să mă întorc în Missouri, dar n-am avut niciodată ocazia ori curajul, și că aș fi foarte bucuroasă, aș fi încântată să mă întâlnesc cu alți oameni ca mine, ar fi un privilegiu. Și de fiecare dată făceam bucăți-bucățele scrisoarea. Pur și simplu nu-mi suna acătării. Până la urmă n-am mai scris decât: Bună, sunt Gloria și mi-ar plăcea să ne întâlnim.

Cred că se făcuse zece seara când a intrat soțul, pășind cam împleticit, pe ușă. De pe coridor a strigat, de-adevăratelea: „Dragă, am ajuns acasă!“

S-a oprit în sufragerie și s-a uitat lung, de parcă ar fi nimerit în casa greșită. S-a plesnit peste buzunare ca și cum s-ar fi așteptat să găsească acolo un cu totul alt mănunchi de chei.

– S-a întâmplat ceva? i-a zis lui Claire.

Arăta ca și cum, îmbătrânit o țără, pășise afară din tabloul de pe perete. Cravata îi stătea cam strâmb, însă cămașa era închisă la toți nasturii. Creștetul chel îi lucea. Avea în mână o servietă de piele cu încuietoare de argint. Claire a făcut prezentările. Soțul s-a adunat, a pășit spre mine să dăm mâna. Dinspre el venea un iz slab de vin. „E o plăcere să te cunosc“, a zis în felul acela care însemna că n-are pic de habar de ce ar fi asta o plăcere, dar că trebuia, oricum, s-o zică; era nevoit, din pură politețe. Mâna îi era grăsulie și caldă. A așezat servieta la piciorul mesei și s-a încruntat la vederea scrumierei.

– Ați petrecut o seară între fete? a zis.

Claire l-a pupat pe obraz, sus, lângă pleoapă, și i-a lărgit nodul cravatei.

– Am avut niște prietene în vizită.

El a ridicat în lumină sticla goală de gin.

– Vino să stai cu noi, a zis Claire.

– O să fug să fac un duș, scumpo.

- Hai, stai aici cu noi, zău așa.
- Sunt fiert, a zis, dar am o poveste să-ți spun, măicuță!
- Așa?
- Oho, stai să vezi.

Își descheia acum nasturii cămășii. M-am gândit un moment că o să-și dea jos cămașa în fața mea, că o să rămână în mijloc de odaie ca un pește rotund și alb.

- Un tip a mers pe sârmă, a zis. La World Trade.
- Am auzit și noi.
- Ai auzit?
- Păi, da, au auzit toți. Lumea întreagă vorbește despre asta.
- A ajuns la mine, să-l pun sub acuzare.
- Și l-ai pus?
- Mi-a ieșit și sentința perfectă.
- A fost arestat?
- Un duș rapid mai întâi. Da, normal. Și-ți spun totul după.
- Sol, a zis ea trăgându-l de mânecă.
- Ies imediat și vă spun tot.
- Solomon!

Mi-a aruncat o privire.

- Să mă împrăpățez un pic, a zis.

– Nu, haide, spune-ne acum, a stăruit ea așezându-se pe sofa. Te rog.

S-a uitat iarăși, rapid, spre mine. Era limpede că-i stăteam ca un os în gât, că mă credea vreo menajeră sau vreo Martoră a lui Iehova care izbutise cumva să-i intre în casă și-i tulburase ritmul sărbătoresc. Și-a mai desfăcut un nasture la cămașă. Ca și cum ar fi deschis o ușiță în piept și-ar fi încercat să mă dea afară pe acolo.

– Procuratura voia niște reclamă pozitivă, a zis. Numai de tipul ăsta se vorbește prin oraș. Așa că n-aveam să-l închidem sau așa ceva. Plus că Autoritatea Portuară vrea să ocupe turnurile. Sunt pe jumătate goale. Orice publicitate e bună. Dar trebuia să-l acuzăm de ceva, știi? Să venim cu o chestie creativă.

– Da, a zis Claire.

– Și-a recunoscut vinovăția, iar eu l-am condamnat la un bănuț de fiecare etaj.

– Așa.

– Bănuțul și etajul, Claire. L-am pus să plătească, în total, un dolar și zece cenți. O sută zece etaje. Te-ai prins? Procurorul era în extaz. Stai numai să vezi. În New York Times de mâine.

S-a îndreptat spre dulăpiorul cu băuturi, cu cămașă acum descheiată pe trei sferturi. Îi vedeam ițindu-se pieptul fleșcăit. Și-a turnat un pahar bun de lichid chihlimbăriu, i-a tras pe nări aroma, a dat aerul afară.

– L-am condamnat, pe lângă asta, să mai dea încă un spectacol.

– Iarăși un mers pe sârmă?

– Da, da. O să avem bilete în față. În Central Park. Pentru copii. Stai să vezi ce figură e tipul, Claire. E ieșit din comun.

– O s-o facă iarăși?

– Da, da, numai că de data asta într-un loc sigur.

Ochii lui Claire umblau zănatîci prin cameră, de parcă s-ar fi uitat la diferite tablouri și-ar fi încercat să le pună cap la cap.

– Nu-i rău, ha? Un bănuț de etaj.

Solomon și-a lovit palmele una de alta: se simțea bine acum. Claire a privit în pământ, de parcă ar fi putut străbate cu privirea până la fierul topit, până în miezul a toate.

– Și știi cum și-a întins cablul? a continuat Solomon, apoi și-a acoperit gura cu palma și a tușit.

– Aa... nu știu, Sol.

– Ghicește, hai.

– Nu-mi prea pasă.

– Ghicește.

– L-a aruncat de pe-o parte pe alta?

– Chestia cântărește o sută de kile, Claire. Mi-a povestit totul. În sală. O să apară mâine prin ziare. Hai, zi!

– Cu o macara, poate?

– Ilegal a făcut-o, Claire. În toiul nopții.

– Nu știu ce să zic, Solomon. Noi am avut o întâlnire azi. Am fost patru, cu mine cinci, și...

– Cu un arc și o săgeată!

– ... am stat de vorbă un pic, a zis ea.

– Tipul ăsta merită să fie în Forțele Speciale, a continuat el. Mi-a povestit tot-tot! Un amic de-al lui a tras mai întâi cu un fir de pescuit. Cu săgeata. În vânt. A calculat exact unghiul corect. A nimerit în marginea clădirii. Și-apoi au tras

cablul și l-au strâns până ce-a putut să suporte greutatea. Nu că-i fantastic?

– Da, a zis Claire.

Solomon a lăsat pe masă paharul pântecos ca un clopot, cu un pocnet sec, apoi s-a amușinat în dreptul mânecii.

– Trebuie neapărat să fac un duș.

A pășit spre mine. Și-a dat seama de cămașă și și-a strâns-o pe el, dar fără să se încheie. Am simțit din direcția lui un abur de whisky.

– Așa deci, a zis. Măi să fie, îmi pare rău. Nu ți-am reținut numele.

– Gloria.

– Noapte bună, Gloria.

Am înghițit în sec, tare. Voia să spună, de fapt, „la revedere“. Habar nu aveam ce soi de răspuns așteaptă. M-am mulțumit să dau mâna cu el. Ne-a întors spatele și s-a depărtat pe coridor.

– Mi-a făcut plăcere să te cunosc, a aruncat peste umăr.

Fredona ceva în legea lui. Mai devreme sau mai târziu întorc cu toții spatele. Toți pleacă. E adevărul gol-goluț. Sunt pățită. O știu prea bine. Așa fac toți.

Claire a zâmbit și a ridicat din umeri. Îmi dădeam seama că ar fi vrut să-l știe un om mai bun decât era, că se măritase cu el din vreun motiv întemeiat și voia ca motivul să fie limpede, numai că nu era și el mă disprețuise, iar asta era ultimul lucru pe care-l voia din partea lui. Obrajii i se făcuseră roșii.

– Dă-mi un moment, a zis.

A pornit după el pe coridor. O bolboroseală de voci în dormitor. Sunetul slab al unui robinet deschis la baie. Vocile lor, ridicându-se, căpătând contur. M-a surprins să-l văd că apare iarăși, alături de ea, după doar câteva momente. Chipul i se înmuiase: de parcă un singur moment petrecut cu ea l-ar fi relaxat, i-ar fi permis să devină o persoană diferită. Presupun că asta înseamnă

căsnicia, sau însemna, sau ar putea să însemne. Lepezi masca. Lași să se vadă osteneala. Te apleci și săruți anii, fiindcă ei sunt lucrul care contează.

– Îmi pare rău, am aflat despre fiii tăi, condoleanțe, a zis.

– Mulțumesc.

– N-am vrut să fiu așa de repezit.

– Mulțumesc.

– Îmi permiți să mă retrag? a spus. S-a răsucit pe jumătate și-a spus, cu privirea pironită în podea: Și mie mi se face dor de băiatul meu câteodată.

Apoi a plecat iar.

Am știut întotdeauna, presupun, că e greu să fii o singură persoană. Cheia este în ușa și ușa poate fi întotdeauna deschisă.

Claire a rămas pe loc, radioasă, cu gura până la urechi.

– Te conduc acasă, m-a înștiințat.

Gândul m-a umplut de căldură, dar am spus:

– Nu, Claire, e în regulă. O să iau un taxi și gata. Nu-ți face nici o grijă.

– O să te duc eu, a zis cu o limpezime bruscă în voce. Și, te rog, ia și papucii cu tine. O să-ți pun într-o plasă pantofii. Am avut o zi lungă amândouă. O să comand o mașină.

A scormonit printr-un sertar și a scos la iveală o agendă mică. Auzeam cum la baie apa curgea încă. Apoi a început să șiroiască pe țevile canalizării, și dinspre pereți s-a auzit un geamăt.

Afară se lăsase întunericul. Șoferul aștepta sprijinit de capotă, trăgând dintr-o țigară. Era unul dintre acei șoferi de altădată, cu pălărie tare, costum sobru și

cravată. Și-a stins brusc țigara și a dat fuga să ne deschidă portiera din spate. Claire a urcat prima, s-a sprijinit agilă de banchetă și și-a propulsat picioarele prin spațiul din mijloc. Șoferul m-a luat de cot și m-a călăuzit înăuntru. „Iac-așa“, a zis pe un ton fals, răsunător. M-am simțit o clipă în pielea unei cucoane bătrâne, de culoare, dar nu m-am necăjit – omul se străduia, nu încerca să mă facă să mă simt prost.

I-am spus adresa și a ezitat un moment, a încuviințat plecând capul, a dat roată mașinii și a urcat la volan.

– Doamnelor, a zis.

Am mers în tăcere. Pe pod, Claire a aruncat o uitătură iute înapoi spre centrul orașului. Era numai strălucire – birouri care păreau suspendate în gol, stâlpi de iluminat stradal, faruri trecându-ne la repezeală peste fețe. Pilaștri albicioși de beton conturați de lumină. Traverse cu forme stranii. Coloane dezgolite având peste ele grinzi de oțel. Fluviul curgând dedesubt.

Am trecut în Bronx, pe lângă prăvălii cu obloanele trase și câini în praguri. Câmpii de gunoaie. Țevi de oțel contorsionate. Bucăți de zidărie spartă. Am trecut dincolo de calea ferată și de umbrele străfulgerând prin pasaj, printre pălălăile focurilor nocturne.

Niște siluete se mișcau greoaie printre tomberoane și movile de resturi.

Claire s-a lăsat pe banchetă.

– New York, a oftat. Atâția oameni peste tot. Te-ai întrebat vreodată ce anume ne dă putere să continuăm?

Între noi s-a iscat un zâmbet imens. Era ceva ce știam de-acum una despre cealaltă, că vom fi prietene, nu mai era cale de întoarcere, o apucaserăm pe acel drum. Puteam s-o cobor în existența mea, și probabil că ar fi supraviețuit. Iar ea să mă coboare într-a ei, și m-aș fi priceput să orbecăi pe-acolo. Am întins brațul și i-am luat mâna într-a mea. Nu-mi mai era frică. Simțeam iz acru de fier în gâtlee, de parcă mi-aș fi mușcat limba și-mi dăduse sângele, dar era plăcut. Luminile se scurgeau grăbite. Mi-am amintit cum în copilărie aveam obiceiul să dau drumul unor flori în clondire mari cu cerneală. Florile

rămâneau o clipă la suprafață, plutind, apoi tulpina era înecată, petalele, și întunecimea înflorea în ele.

În fața blocurilor, când am oprit, era agitație. Nimeni nu ne-a băgat de seamă automobilul. Am alunecat pe lângă gard, străjuți de pasarelă. Grinzile de oțel negru licăreau de la becurile stradale. Nu se vedea nici una dintre femeile de noapte, însă la intrare, sub lumină, se înghesuiau două fete în cămășuțe. Una lăsase capul pe umărul celeilalte și bocea.

Nu aveam timp de ele, de târfe, niciodată nu avusesem. Nu le purtam pică, dar nici nu mă topeam de mila lor. Aveau peștii lor și aveau bărbați albi cărora să le pară rău de ele. Asta le era viața. Ele o aleseseră.

– Doamnă, a rostit șoferul.

Mâna mea încă era într-a lui Claire.

– Noapte bună, am spus.

Am deschis portiera și chiar în clipa aceea le-am văzut ieșind, două fetețe drăgălașe foc, trecând printre globurile de lumină ale becurilor.

Le cunoșteam. Le mai văzusem. Erau fetele unei prostituate care locuia la două etaje mai sus de mine. Mă ținusem departe de toate astea. Ani și ani. Nu le lăsasem să se apropie de viața mea. O mai vedeam în lift pe mama lor, și ea o copilă, frumușică și ticăloșită, și-mi aținteam privirea în butoanele liftului.

Fetețele erau călăuzite de un bărbat și de o femeie. Asistenți sociali, cu piele albă care lucea și expresii speriate pe fețe.

Fetele erau îmbrăcate în rochițe roz, cu fundițe în susul pieptului. Aveau părul împletit. În picioare purtau șlapi de plastic. N-aveau mai mult de doi sau trei ani, ca niște gemene, dar nu tocmai. Zâmbeau amândouă, lucru care mi se pare ciudat acum, dacă stau să mă gândesc: nu știau ce li se întâmplă și păreau sănătoase tun.

– Adorabile, a zis Claire, dar îi auzeam groaza din voce.

Asistenții sociali aruncau priviri de animale hăituite. Le mâneau pe copile

încercând să-și facă loc printre târfele rămase. O mașină de poliție se oprise ceva mai încolo, pe alee. Spectatoarele încercau să le facă din mână fetițelor, să se aplece spre ele și să le spună ceva, poate chiar să le strângă în brațe, însă asistenții sociali le tot împingeau din cale.

Unele lucruri din viață se fac foarte clare deodată și nu ne mai trebuie nici un motiv pentru ele: am știut în clipa aceea ce am de făcut.

– Le duc de aici? a zis Claire.

– Așa cred.

– Unde o să ajungă?

– Pe la vreun cămin, undeva.

– Dar sunt așa de mici!

Fetițele erau mânate spre spatele mașinii. Una începuse să plângă. Se agățase de antena mașinii și nu voia să-i dea drumul. Asistentă socială a smucit-o, însă copilul nu renunța. Femeia a dat ocol mașinii și i-a desfăcut degetele de pe tijă.

M-am dat jos. Parcă nici nu mai eram în același corp. Mă făcusem rapidă. Am coborât pe stradă. Încă aveam în picioare papucii lui Claire.

– Stați așa, am strigat.

Crezusem că se terminase cu toate, că era totul bătut în cuie și aruncat pe apa sâmbetei. Dar nimic nu se sfârșește. Și dacă o să trăiesc până la o sută de ani, tot pe strada aceea o să fiu.

– Stați așa.

Janice – ea era fetița mai mare – și-a desfăcut degetele și a întins spre mine mânuța. Nimic nu m-a făcut să mă simt mai bine, de atâta amar de vreme. Cealaltă, Jazzlyn, plângea de sărea cămașa pe ea. M-am uitat peste umăr la Claire, care rămăsese pe banchetă, cu fața lucindu-i sub rotunjimea luminii. Părea, în același timp, înspăimântată și fericită.

– Îi cunoști pe copiii ăștia? a zis polițistul.

Cred că am zis da.

Asta am zis până la urmă, o minciună la fel de bună ca oricare:

– Da.

Cartea a patra

Cu vuiet către mare, și-am plecat

Octombrie 2006

Se întreabă adeseori ce-l ține pe bărbat în aer, la o așa înălțime. Ce fel de lipici ontologic? Uite-i silueta acolo, nelămurită, un lucrușor întunecat pe fundalul cerului, o schiță mărunță în întinderea vastă. Avionul către linia orizontului. Cablul, subțire de tot, între marginile clădirilor. Bara din mâini. Lărgimea nemăsurată a spațiului.

Fotografia a fost făcută în aceeași zi în care a murit mama ei – unul dintre motivele pentru care s-a simțit atât de atrasă de cadru: simplul fapt că o asemenea frumusețe se produsese în același timp. O găsisse, îngălbenită, mototolită, la o vânzare de obiecte uzate din San Francisco, cu patru ani în urmă. Pe fundul unei cutii cu fotografii. Lumea își furnizează surprizele. O cumpărase, o înrămasse și-o ținuse cu ea cât se mutase din hotel în hotel.

Un om în înaltul cerului, în vreme ce avionul dispare, parcă, în muchia clădirii. Un crâmpei de istorie întâlnind un fragment mai mare. De parcă acrobatul ar fi anticipat cumva ce avea să urmeze. Intruziunea timpului și a istoriei. Poveștile intrând în coliziune. Așteptăm explozia, dar ea nu se mai produce. Avionul trece, echilibristul ajunge la capătul firului. Lucrurile nu se fac țândări.

I se pare un moment durabil, bărbatul acela singur, disproporționat, încă în stare să creeze mitologie în pofida contextului potrivit. A devenit una din posesiunile ei favorite – valiza s-ar simți, fără fotografie, incompletă, ca și cum i-ar lipsi o încuietore. Atunci când călătorește, înfășoară întotdeauna fotografia în hârtie, împreună cu alte suvenire: un șir de perle, o șuviță din părul surorii ei.

La controlul de securitate din Little Rock se oprește în spatele unui bărbat înalt, îmbrăcat cu blugi și o geacă ponosită de piele. Chipeș într-un fel nebătător la ochi. E trecut bine de treizeci de ani, ori are chiar patruzeci – cu cinci sau șase ani mai în vârstă ca ea. Are, când înaintează la rând, pasul elastic. Se dă un pic mai aproape de el. Are pe geantă un însemn cu: DOCTORI FĂRĂ FRONTIERE.

Omul de securitate, cu un aer burzuluiit, îi examinează pașaportul.

– Aveți lichide la dumneavoastră, domnule?

– Doar vreo cinci litri.

– Cum ați spus?

– Cinci litri de sânge. Nu cred să se verse.

Se bate cu palma peste piept, și ea chicotește. Își dă seama că bărbatul e italian: cuvintele au o vultură lirică. Se întoarce spre ea zâmbitor, însă omul de la securitate face un pas înapoi, se uită lung la el, de parcă ar fi un tablou, și spune:

– Domnule, vă rog să ieșiți din rând.

– Scuzați?

– Ieșiți din rând, vă rog. Acum.

Se apropie încă doi gardieni.

– Auziți, a fost doar o glumă, zice italianul.

– Vă rog să ne urmați, domnule.

– O glumă, repetă el.

E împins către un birou.

– Sunt doctor, am glumit, asta-i tot. Că duc cu mine cinci litri de sânge, atât.

O glumă. O glumă proastă. Atât.

Dă să fluture din mâini, să pledeze, însă brațul îi e întors la spate și ușa, în spatele lui, se închide cu un bufnet surd.

Iritarea se răspândește printre pasagerii care așteaptă la coadă. Simte pe gât o dără de răceală când vameșul o țintuiește cu privirea. Are o sticlă cu parfum băgată într-o punguță de plastic cu închizătoare și o așază cu grijă în tavă.

– De ce ați luat-o la bagaje de mână, domnișoară?

– Are sub o sută de grame.

– Și scopul călătoriei?

– Personal. Vizitez un prieten.

– Ce destinație finală aveți, domnișoară?

– New York.

– Afaceri, sau plăcere?

– Plăcere, spune, simțind cum cuvântul i se agață de fundul gâtulejului.

Răspunde calm, experimentat, controlat, și când trece prin detectorul de metale desface brațele să fie căutată, cu toate că nu declanșează alarma.

Avionul e aproape gol. Apare până la urmă și italianul, tăcut, jenat, pocăit. Umerii i s-au gheboșat de parcă n-ar mai face față propriei staturi. Părul șaten-deschis îi e în dezordine. Are pe bărbie o umbră de peri cărunți. Îi prinde privirea când se așază pe locul din spatele ei. Schimbă un zâmbet. Îl aude, în spate, scoțându-și geaca de piele și așezându-se cu un oftat ușor.

Pe la jumătatea zborului, ea comandă un gin tonic, iar el întinde o bancnotă de douăzeci, peste scaun, ca să-i plătească băutura.

– Cândva le ofereau gratis, zice.

– Ești învățat să călătorești cu stil?

E înciudată acum pe ea însăși – n-a vrut să-l repeadă, dar uneori se mai întâmplă, cuvintele ies într-un unghi greșit, ca și cum ar fi încă de la început în defensivă.

– Nu, nu eu, răspunde bărbatul. Niciodată nu ne-am împăcat, eu și stilul.

Își dă seama că e adevărat, gulerul larg al cămășii lui, o pată de cerneală pe buzunarul de la piept. Arată a genul care s-ar putea să se tundă singur. Nu tocmai un italian normal, dar ce înseamnă italian normal? S-a săturat de lume care-i spune că nu e o african-americană normală, de parcă s-ar livra la cutie cu dimensiuni standard și din cutiile alea, țop, ar sări suedezi, polonezi și mexicani normali, și până la urmă ce vor ei să spună cu asta, că nu-i normală adică, nu poartă verigi de aur atârinate în urechi, pășește ferm, se îmbracă cu grijă, ține totul sub control?

– Așadar, zice ea, ce v-au spus în aeroport?

– Să nu mă mai țin de glume.

– Dumnezeu să binecuvânteze America.

– Poliția glumelor proaste. O știi pe aia cu...

– Nu, nu!

– ... cu tipul care se duce la doctor cu un morcov pe nas?

Deja a făcut-o să râdă. Bărbatul face semn către locul dinspre culoar.

– Da, te rog.

E surprinsă de relaxarea care-o cuprinde imediat ce-l invită să se așeze, ba chiar se întoarce spre el, o pune peste scaunul din mijloc rămas gol. Adesea nu se simte în largul ei cu bărbați și femei de aceeași vârstă, cu atenția, cu dorințele lor. E o frumusețe înaltă, mlădioasă, cu piele de scorțișoară, dinți

albi, buze severe, fără machiaj, însă ochii negri par mereu că vor să ia distanță de aspectul îmbietor. Face ca în jurul ei să se creeze un straniu câmp de forță: lasă oamenilor impresia de inteligență și primejdie, de straniețe nepământeană. Câteodată încearcă să rupă pelicula de stinghereală, dar cade înapoi, sufocată. E de parcă ar simți bolborosind în interior descendența-i sălbatică, doar că n-o poate aduce la clocot.

La muncă e cunoscută drept unul dintre șefii cărora le curge gheață prin vene. Dacă se trimite vreo glumă pe e-mail prin birouri, arareori e pusă pe listă și ea; i-ar plăcea să fie, dar arareori este, chiar și când e vorba de colegi dintre cei mai apropiați. La fundație, voluntarii o vorbesc pe la spate. Când își pune blugi și tricou ca să li se alăture pe teren, are mereu ceva rigid, umerii i se mișcă într-un fel controlat, purtările îi sunt măsurate.

– ... și doctorul spune: știu exact ce e în neregulă cu dumneata.

– Da?

– Nu te hrănești cum trebuie.

– Pam-pam, zice ea aducându-și capul alarmant de aproape de umărul lui.

*

Patru sticlute de plastic cu gin zuruie pe tava lui. Deja tipul e prea complicat, își spune ea. E de fel din Genova, divorțat, cu doi copii. A lucrat în Africa, Rusia și Haiti și a petrecut doi ani în New Orleans lucrând ca doctor în zona Ninth Ward. Abia s-a mutat în Little Rock, spune, și conduce acolo o clinică mobilă pentru veteranii de război.

– Pino, se prezintă și întinde mâna.

– Jaslyn.

– Și tu? întreabă el.

– Eu?

Are în ochi un șarm hipnotic.

– Cum stă treaba cu tine?

Ce i-ar putea spune? Că provine dintr-o lungă spiță de târfe, că bunica ei a murit în închisoare, că ea și sora ei au fost adoptate, că a crescut în Poughkeepsie, că mama lor, Gloria, umbla prin casă și fredona fals arii de operă? Că a fost trimisă la Yale în vreme ce sora ei a ales să intre în armată? Că a studiat arta dramatică și n-a reușit să termine? Că și-a schimbat numele din Jazzlyn în Jaslyn? Că n-a făcut asta de rușine, absolut deloc? Că Gloria îi spunea că nu există rușine, că lumea înseamnă refuzul de a te lăsa rușinat?

– Păi, sunt un fel de contabilă, zice.

– Un fel de contabilă?

– Lucrez la o mică fundație. Ajutăm la calculul taxelor. Nu asta am visat să fac, vreau să spun, când eram mai tânără, dar îmi place. E bine. Mergem prin parcuri de rulote și hoteluri și toate cele. După Rita, Katrina și tot. Ajutăm lumea să-și completeze declarațiile fiscale și ne ocupăm de formalități. Fiindcă adesea nu mai au nici măcar un permis de conducere.

– Minunată țară.

Îl măsoară suspicioasă, dar întrebându-se dacă nu vorbește serios totuși. Ar putea – nu-i exclus –, de ce nu, chiar în vremuri cum sunt astea de acum.

Cu cât vorbește Pino mai mult, cu atât își dă ea seama mai bine că accentul lui are vreo două continente în el, ca și cum ar fi cules câteva sunete în fiecare loc prin care a ajuns. Îi povestește cum, copil fiind în Genova, avea obiceiul să se ducă la meciuri de fotbal și să-i bandajeze pe cei răniți în urma bătăilor de pe stadioane.

– Leziuni grave, zice. Mai ales când juca Sampdoria cu Lazio.

– Poftim?

– Habar nu ai despre ce vorbesc, așa-i?

– Nu, se amuză ea.

El rupe pecetea încă unei sticlute de gin, toarnă jumătate în paharul lui, jumătate într-al ei. O face să se simtă pe deplin în largul ei, se gândește Jaslyn.

– Păi, zice, odată am lucrat la McDonald's.

– Glumești.

– Cumva. Am încercat să fiu actriță. E cam aceeași chestie. Învață-ți replicile – vreți și cartofi prăjiți? Pe locuri, fiți gata – vreți și cartofi prăjiți?

– Film?

– Teatru.

Se întinde după paharul ei, îl ridică, bea. E pentru prima oară, de ani buni, când își deschide sufletul unui străin. E ca și cum ar străpunge cu dinții pielea unei caise.

– Noroc.

– Salute, zice el în italiană.

Avionul se lasă peste metropolă. În hublouri bat nori de furtună și răpăie ploaia. Luminile New Yorkului ca niște licăriri frânte sub nori, fantomatice, umezite de ploaie, cețoase.

– Deci? zice el arătând spre gemuleț, spre negura încolăcită peste aeroportul Kennedy.

– Poftim?

– La New York. Stai mult?

– Ah, mă duc în vizită la o bătrână prietenă, îi răspunde ea.

– Înțeleg. Cât de bătrână?

– Foarte bătrână.

Când era tânără și nu atât de timidă, adora să iasă pe stradă în Poughkeepsie, pe lângă căsuța lor, și să alerge cu un picior pe trotuar și celălalt pe stradă. Era necesară un pic de contorsiune: trebuia să întindă un picior și să-l țină ușor îndoit pe celălalt, dar izbutea să gonească aproape la viteză deplină.

Claire venea în vizită adusă de o limuzină cu șofer. A stat odată mult și a urmărit-o făcându-și figura, încântată, și a zis că Jaslyn execută un „entrechat“ extins, pe jumătate deschis, pe jumătate închis, deschis, închis, deschis.

Mai încolo, Claire s-a așezat cu Gloria pe scaunele de lemn din grădină, în spatele casei, lângă piscina de plastic, aproape de gardul cel roșu. Deosebirea dintre ele sărea în ochi, Claire cu fusta ei impecabilă, Gloria cu rochia înflorată pe ea, de parcă și ele ar fi alergat pe două niveluri, doar că în același corp, combinate.

La banda pentru bagaje, Pino așteaptă alături. Nu are valiză de luat. Își freacă palmele neliniștită. De ce persistă senzația asta de rigiditate lăuntrică? Nici măcar cele două pahare de gin tonic nu și-au făcut treaba. Însă nici el nu se simte în largul lui, bagă ea de seamă, fiindcă se tot mută de pe un picior pe altul și-și tot potrivește pe umăr geanta de voiaj. Îi place să-l vadă agitat – îl coboară pe pământ, îl face solid. Pino a sugerat deja că ar putea împărți cu ea un taxi până în Manhattan, dacă vrea. El se îndreaptă spre Village, are de gând să asculte niște jazz.

Ea ar vrea să-i spună că nu arată a împătimit după jazz, că are ceva folk-rock în el, că s-ar potrivi mai bine într-o piesă de Bob Dylan sau cu un album semnat de Springsteen prin buzunar, însă jazzul nu-l prinde. Și totuși o atrag complicațiile. Își dorește să se întoarcă spre el și să-i spună: „Îmi plac oamenii care mă dezechilibrează“.

Prea mult timp își petrece așa: visând la lucruri de spus și niciodată rostindu-le. O, dac-ar putea să se întoarcă înspre Pino și să-i spună că îl va însoți diseară într-un club de jazz, la masa cu veioză înciucurată, să simtă vibrând prin ea tânguirea saxofonului, să se ducă pe micul ring de dans și să-și apropie trupul longilin de al lui, poate chiar să-l lase să-și atingă buzele de gâtul ei!

Privește șirul de valize care cad pe bandă: nici una nu e a ei. De cealaltă parte, un grup de puști saltă pe banda transportoare și iarăși jos, spre amuzamentul părinților. Flutură din mână și face o mutră înspre cel mai mic, cocoțat pe un geamantan roșu, imens.

– Copiii tăi, zice întorcându-se spre Pino. Ai poze cu ei?

Ce întrebare jenantă, ridicolă. A vorbit fără să gândească, s-a lăsat prea aproape de el, l-a întrebat prea multe. Însă bărbatul scoate un telefon mobil și caută printre imagini, îi arată fotografia unei adolescente: brunetă, serioasă, atrăgătoare. Începe să caute și o poză cu băiatul, însă un om de la securitate s-a ivit în coasta lui.

– Nu aveți voie cu mobilul în terminal, domnule.

– Pardon?

– Fără telefoane mobile și aparate de fotografiat.

– Astăzi n-ai noroc și pace, zâmbește ea și se apleacă să-și culeagă mica geantă de voiaj.

– Poate că nu, poate că da, îi replică el.

Un chiot ascuțit, de cealaltă parte a benzii. Copiii călare pe valizele din caruselul mișcător au atras și ei nedorita atenție a omului de ordine. Se întorc, ea și Pino, unul spre celălalt. Se simte deodată mult mai tânără: fiorul flirtului, întregul ei corp străbătut de o senzație de ușurătate.

Zice, la ieșirea din terminal, că o vor apuca pe Queensboro Bridge, dacă n-are nimic împotriva. O s-o lase pe ea întâi și apoi o să meargă mai departe spre centru.

„Deci cunoaște orașul“, își spune ea. „A mai fost pe aici.“ Locul îi aparține și lui. Încă o surpriză. I s-a părut mereu că una din frumusețile New Yorkului e că poți să fii de oriunde și, la câteva momente după ce-ai aterizat, devine al tău.

Sabine Pass și Johnson's Bayou, Beauregard și Vermilion, Acadia și New Iberia, Merryville și DeRidder, Thibodaux și Port Bolivar, Napoleonville și Slaughter, Point Cadet și Casino Row, Moss Point și Pass Christian, Escambia și Walton, Diamondhead și Jones Mill, Americus, America.

Nume în mintea ei, potopind-o.

Ies în ploaie. El se oprește sub o streășină îngustă, trage din buzunarul interior un pachet de țigări. Îl lovește cu dosul palmei, scoate la suprafață o țigară, i-o oferă. Ea clatină din cap, nu. A fumat cândva, dar nu mai fumează, un vechi obicei din vremurile când era studentă la Yale; aproape toți cei de la teatru fumau.

Îi place însă că el aprinde țigareta și lasă fumul să se ducă spre ea, că-i va ajunge în păr, că mai târziu îi va putea adulmeca mireasma.

Taxiul alunecă prin ploaie. Ultimul val de furtună s-a spart peste oraș, o suflare finală, extenuată, o rafală de sfârșit. Îi dă o carte de vizită înainte ca mașina să oprească în dreptul Park Avenue. Își trece numele și numărul de telefon pe verso.

– Are ștaif, zice el cercetând din priviri strada.

Trage micul ei bagaj din spatele taxiului, se întinde spre ea și o sărută pe amândoi obraji. Ea observă zâmbind că unul dintre picioarele lui a rămas în taxi, iar celălalt a poposit afară, pe bordură.

Pino se caută prin buzunar. Ea își mută privirea, aude un clic neașteptat. I-a făcut o poză cu telefonul mobil. Nu e prea sigură cum să reacționeze. Să șteargă poza, s-o păstreze, s-o facă imagine de fundal? Se gândește la ea însăși acolo, pixelată, alături de copiii lui, dusă în buzunar la clubul lui de jazz, la clinica lui, la el acasă.

N-a mai făcut asta cu vreun bărbat, dar scoate propria carte de vizită și i-o îndeasă în buzunarul cămășii, i-l apasă cu palma să se închidă. Simte că iarăși i s-a încordat chipul. Prea îndrăzneță. Prea mult flirt. Prea de tot.

În adolescență o deranjase cumplit că mama și bunica ei făcuseră trotuarul. Se gândise că asta se va întoarce împotriva ei cândva, că se va descoperi prea îndrăgostită de dragoste. Ori că ar putea fi murdară. Ori că aveau să afle prietenii ei. Sau, și mai rău, că ar fi putut cere vreunui băiat să plătească pentru asta. La liceu fusese ultima din clasa ei care sărutase un băiat: un coleg care o poreclise cândva Regina Africană a Șovăielii. Primul ei sărut fusese după ora de fizică și înainte de ora de științe sociale. Băiatul avea față lată și ochi căprui. O oprise în cadrul ușii și pusese piciorul în prag. Îi separase doar bocănitul insistent în ușa al unui profesor. În ziua aceea o condusesse până acasă, de mână, pe străzile din Poughkeepsie. Gloria o văzuse de pe veranda căsuței lor și zâmbise larg. Relația cu băiatul acela ținuse pe tot timpul facultății. Se gândise chiar la măritiș, însă el se mutase la Chicago ca să lucreze în domeniul comercial. Așa că se dusesse acasă la Gloria și bocise o zi întreagă.

Gloria îi spusese după aceea că e necesar să iubești tăcerea, dar că până să iubești tăcerea trebuie să ai parte de zarvă.

– O să mă suni? îl întreabă.

– Te sun, da.

– Serios? ridică ea din sprânceană.

– Firește, răspunde el.

Împunge spre ea cu umărul, jucăuș. Ea se clatină de parcă ar fi într-un desen animat, cu brațele desfăcute larg, fluturând. Nici nu știe de ce o face, dar pentru moment nici nu-i pasă – e ceva electric, o face să râdă.

O sărută iar, de data asta pe buze, repezit, precis. Aproape că-și dorește să-i aibă acolo pe colegii de muncă, s-o vadă pe ea luându-și rămas-bun de la un bărbat italian, doctor, pe Park Avenue, în întuneric, în frig, în ploaie, în vânt, în noapte. Să fie pe undeva niște camere de filmat secrete care să transmită totul la biroul din Little Rock și cu toții să-și ia ochii de la formulare ca s-o privească cum face din mână, la revedere, să-l vadă pe el cum se retrage pe banchetă, cu brațul înălțat, o umbră pe chip, un zâmbet.

Aude fâșăitul cauciucurilor, mașina cum pornește. Apoi își face palmele căuș dincolo de prelungirea marchizei și-și dă prin păr cu apă de ploaie.

Portarul zâmbește, deși nu l-a mai văzut de ceva ani. Un galez. Obişnuia să cânte în duminicile când ea, Gloria și sora ei veneau în vizită. Nu-și mai aduce aminte numele lui. Mustața i s-a făcut sură.

– Domnișoară Jaslyn! Pe unde ați umblat?

Apoi își amintește: Melvyn. Întinde mâna spre geanta ei de voiaj și, preț de o clipă, ea crede c-o să-i spună ce mult a crescut. Însă nu spune, cu recunoștință parcă în glas, decât:

– M-au pus în tura de noapte.

Nu e tocmai sigură dacă ar trebui să-l pupe ori nu pe obraz – a fost o seară de pupături –, dar el îi rezolvă dilema depărtându-se cu un pas.

– Melvyn, rostește ea, nu te-ai schimbat deloc.

Portarul se bate cu palma peste pânțe, zâmbind. Ei nu-i sunt pe plac ascensoarele, ar prefera să urce pe scări, dar un adolescent a și apărut în ușă,

cu pălărie și mănuși albe.

– Doamnă, zice liftierul.

– Stați mai mult, domnișoară Jaslyn? întreabă Melvyn, dar ușa aproape că s-a închis deja.

Îi zâmbește dinăuntrul liftului.

– O sun pe doamna Soderberg, spune prin grilaj portarul, să o anunț că ați ajuns.

Liftierul cel tânăr se uită drept înainte. Manipulează cu mare grijă bătrânul ascensor. Nu intră în vorbă cu ea, stă cu capul ușor înclinat spre tavan și cu corpul ca și cum ar ține ritmul. Îi lasă senzația că va fi acolo și peste zece, peste douăzeci, treizeci de ani. I-ar plăcea să treacă în spatele lui și să-i șoptească: „Buu!“ la ureche, însă rămâne, în timpul urcușului, cu ochii la panou și la luminițele lui albe, circulare.

Trage maneta, aliniază perfect liftul și podeaua. Scoate piciorul afară ca să-și testeze măiestria. E un tânăr devotat preciziei.

– Doamnă, spune. Prima ușa din dreapta dumneavoastră.

Ușa e deschisă de un infirmier înalt, jamaican. Sunt amândoi nedumeriți o clipă, ca și cum ar trebui cumva să se știe unul pe altul. Schimbul de replici e la foc automat. „Sunt nepoata doamnei Soderberg.“ „A, înțeleg, intrați.“ „Nu-s nepoata ei de fapt, dar așa îmi spune ea.“ „Intrați, vă rog.“ „Am sunat mai devreme.“ „Da, da, acum doarme. Veniți încoace.“ „Cum se simte?“ „Ei bine...“, face el.

Și acel „bine“ e reținut, e o pauză, nu o afirmație – Claire nu e bine deloc; e pe fundul unui puț întunecat.

Jaslyn aude alte voci: la radio, poate?

Apartamentul pare cufundat în gelatină. Le îngrozeau altădată pe sora ei și pe

ea, când erau mici și mai veneau prin oraș cu Gloria, vestibulul întunecat, tablourile, mirosul de lemn vechi. Se țineau de mână cât păseau pe coridor. Cel mai rău era portretul mortului de pe perete. Fusese făcut în așa fel încât ochii lui păreau că te urmăresc. Claire vorbea mereu despre el, cum îi plăcea lui Solomon aia și cealaltă. Vânduse din celelalte tablouri – până și lucrarea de Miró, ca să-și plătească cheltuielile –, însă portretul lui Solomon rămăsese pe loc.

Infirmierul îi ia geanta și i-o așază în colț, lipită de cuier.

– Vă rog, spune arătând cu mâna spre camera de zi.

Vede acolo, cu uluire, șase persoane, cele mai multe cam de vârsta ei, așezate în jurul mesei ori pe sofa. Sunt îmbrăcate cu haine lejere, însă sorb din pahare de cocktail. Inima i se izbește de coșul pieptului. Încremenesc și ele văzând-o. Așa deci. Adevărații nepoți, nepoate, veri? Cântarea lui Solomon. De paisprezece ani a murit, dar îl vede pe fețele lor. Una dintre femei, aproape cu certitudine, e nepoata lui Claire, cu o șuviță cărunță în păr.

Se holbează la ea cu toții. Aerul, în jurul ei, se face ca gheața. Își dorește acum să-l fi luat cu ea pe Pino, ca s-o ajute să preia controlul, cu calm, cu ștaif, sau măcar să atragă atenția. Încă îi simte sărutul pe buze. Și le atinge cu degetele, de parcă le-ar putea reține acolo amintirea.

– Bună, sunt Jaslyn, zice fluturând din mână.

Ce fluturat cretin. Aproape prezidențial.

– Bună, spune o brunetă înaltă.

I se pare acum că e bătută în cuie de dușumea, însă unul dintre nepoți îi pășește în întâmpinare. Are un aer de student țâfnos, o față grăsulie, cămașă albă, jachetă albastră și o batistă roșie în buzunarul de la piept.

– Tom, se prezintă. O plăcere să te cunosc, Jaslyn, în sfârșit.

Îi rostește numele ca și cum ar da să-și scuture ceva de pe talpa încălțării, iar „în sfârșit“ aduce a mustrare. Știe, deci, despre ea. A auzit. Crede, probabil,

că a venit să-și ceară partea. Așa să fie. Căutătoare de comori. Adevărul e că nu-i pasă nici cât negru sub unghie de testament; dacă ar primi ceva, probabil că ar dona.

– De băut?

– Sunt în regulă, mulțumesc.

– Ne-am zis că mătușica ar fi vrut să ne simțim bine până și în vremurile cele mai de restriște. Coboară vocea: Facem cocktailuri Manhattan.

– Cum se simte?

– Doarme.

– E târziu – îmi pare nespus de rău.

– Avem și sifon, dacă vrei.

– E cumva...?

Nu izbutește să termine. Cuvântul stă suspendat în aer între ea și Tom.

– Nu e deloc bine, zice el.

Iarăși cuvântul acela. Un ecou găunos tocmai până în adâncul pământului. Nici un plescăit pe fund. O cădere continuă. Bine, bine.

Nu-i place să-i vadă bând, apoi își dă seama că ar trebui să li se alăture. Că nu ar trebui să se țină deoparte. Adu-l pe Pino înapoi, lasă ceva din farmecul lui să se îmbibe, lasă-l să te ducă în noapte agățată de brațul lui, cuibărită în geaca lui de piele.

– Poate că o să beau ceva, zice.

– Și, spune Tom, ce te aduce pe-aici, mai exact?

– Cum?

– Adică ce faci acum, mai exact? Nu lucrezi parcă pentru democrați sau ceva?

Aude un chicotit ușor din cealaltă parte a camerei. Sunt cu fața la ea, toți, și o privesc ca și când, în cele din urmă, a izbutit să ajungă pe scenă.

Apreciază oamenii rezistenți la tăvăleală, pe cei care știu că durerea e o necesitate, nu un blestem. Își aranjează viețile înaintea ei, câteva coli de hârtie, un fluturaș de salariu, un cec de asistență socială, tot ce le-a rămas. Ea face calculele. Se pricepe la credite fiscale, cunoaște bubele sistemului, balansul veniturilor și cheltuielilor, telefoanele care trebuie date. Se străduiește să anuleze rate la case care au alunecat în mare. Evită solicitări de plată a asigurării pentru mașini care au ajuns pe fundul mlaștinii. Încearcă să oprească facturarea sicriilor micuțe și albe.

I-a văzut pe alții de la fundația din Little Rock tăind îndată până în miezul oamenilor, ea însă n-a fost niciodată în stare să ajungă atât de iute la ei. Sunt mai rigizi la început, dar a învățat, cu toate acestea, să asculte. Îi pătrunde după vreun ceas.

E de parcă oamenii ăștia ar vorbi cu ei înșiși, ca și cum ea ar fi o oglindă în fața lor, furnizându-le încă o poveste care-i are ca protagoniști.

E atrasă de întunecimea lor, dar îi place momentul schimbării la față, când descoperă ceva de însemnătate, care-i izbește: Chiar am iubit-o. I-am lărgit gulerul la cămașă înainte să o ia la vale prin ecluză. Soțul meu a plătit un avans pentru sobă.

Și, cât ai bate din palme, impozitele le sunt aranjate, societățile de asigurări renunță la pretenții, ratele sunt reeșalonate și hârtia le este întinsă pentru semnat. Uneori le ia un veac doar să-și pună acolo semnătura, fiindcă le-a mai rămas ceva de spus – se lansează în discuții despre mașini pe care le-au cumpărat cândva, despre cei dragi pe care i-au iubit. Simt cu toții o nevoie puternică de a vorbi pur și simplu, de a spune o poveste, oricât de mărunță sau de neghioabă.

Să-i ascuți pe oamenii ăștia e ca și cum ai asculta copacii – mai devreme sau

mai târziu trunchiul e despiciat și se ivesc urmele care le dezvăluie vârsta.

A avut de-a face cu o bătrână, cam cu nouă luni în urmă – stătea într-o cameră de hotel din Little Rock, cu pliurile rochiei răsfirate în jur. Jaslyn încerca să-și dea seama de ce nu-și primise femeia beneficiile de la fondul de pensii.

– Băietu’ meu o fost poștaş, se apucase de povestit bătrâna. Chiar aicea, în district. Un băiet bun o fost. Douăzeci și doi de ani. Lucra peste program dacă așa trebuia. Și muncea din greu, nu mint. La oameni le plăcea să primească scrisori de la el. Îl așteptau. Le plăcea să vină el, să le bată la ușă. M-auzi matale?

– Da, doamnă.

– Și apoi s-o pornit furtuna. Și el nu s-o mai întors. Îl așteptam, aveam masa gata. Stăteam la etaju’ trei pe-atunci. Așteptam așa. Numai că nu se-ntâmpla nimica. Am ieșat după două zile să-l caut, am coborât jos. Și erau elicoptere multe deasupra, nu ne băgau în samă. Am ieșat în stradă, în apă, aproape până la gât, aproape să mă-nec. N-am găsit nici o urmă, nimica, până’ ce am ajuns la magazin, unde să schimbă cecurile, și am văzut cum plutește sacu’ lui cu scrisori și l-am tras din baltă. Și m-am gândit: Doamne ferește!

Degetele femeii se încleștaseră peste palma lui Jaslyn.

– Eram precisă că o să apară și el după vruin colț, viu. Mă tot uitam așa. Da’ nu l-am mai văzut pe băietu’ meu niciodată. Tare-aș vrea să mă fi înecat eu, chiar atuncea. După două săptămâni de zăle am aflat, era încurcat într-un copac, în crenji, și putrezea în arșiță. În uniforma lui de poștaş. Dă-ți matale seama, prins acolo, în copac.

Femeia se ridicase în picioare, traversase camera de hotel, se apropiase de un dulap ieftin, smucise un sertar.

– Încă am aicea scrisorile, vezi matale? Poț’ să le iei dacă vrei.

Jaslyn a cuprins în palme săculețul. Nici unul dintre plicuri nu fusese atins.

– Ia-le, fii bună, zisese femeia. Nu le mai pot îndura.

A dus corespondența, în sacul ei poștal, pe malul lacului, lângă Natural Steps, la marginea orașului Little Rock. A pășit pe mal, în lumina asfințitului, cu încălțările cufundându-i-se în nămol. Păsări se înălțau perechi, țâșnind spre înaltul cerului și rotindu-se deasupra, cu roșul soarelui licărind în arcuirea aripilor. Nu știa cum să procedeze cu plicurile. S-a așezat pe iarbă și le-a ales, reviste, pliante, scrisori personale urmând a fi returnate cu o notiță: S-a pierdut cu ceva timp în urmă. Sper că e în regulă să v-o trimit iarăși.

Facturile fiscale le-a ars, pe toate. Verizon. Con Ed. Serviciul de Taxe și Impozite. Povara lor nu era de trebuință acum, nu mai era.

Stă la fereastră, se uită în jos la beznă. În cameră e freamăt. Îi aduce aminte de păsări albe, zburătăcind. Paharul de cocktail din mâna ei pare fragil. Dacă-l apucă prea strâns, i se pare, l-ar putea face cioburi.

A venit să mai rămână, să stea o zi sau două cu Claire. Să doarmă în camera de oaspeți. Să-i fie alături în moarte, la fel cum i-a fost alături în moarte Gloriei, cu șase ani în urmă. Călătoria tihnită cu mașina înapoi în Missouri. Zâmbetul de pe chipul Gloriei. Sora ei, Janice, în față, șofând. Jucându-se cu oglinda retrovizoare. Amândouă împingând scaunul cu roțile al Gloriei pe malul râului. Râul șerpuiește și un măcăleandru zorii îi trezește cu un cântec tandru. O sărbătoare a fost ziua aceea. Se jucaseră în praful fericirii și nu erau gata s-o lase să le scape. Au aruncat cu bețișoare într-o bulboană și s-au uitat cum se rotesc. Au întins o pătură, au mâncat sendvișuri Wonder Bread. Mai apoi, pe după-amiază, sora ei a început să plângă, un fel de schimbare a vremii, fără alt motiv decât pocnetul unui dop de plută de la o sticlă cu vin. Jaslyn i-a întins un șervețel. Gloria a râs de ele și le-a spus că trecuse de mult peste durere, se săturase că toată lumea voia să ajungă în rai și nimeni nu voia să moară și gata. Singurul motiv de îndurerare, le-a zis, e că uneori există în viață mai multă frumusețe decât poate lumea să rabde.

Gloria plecase de pe lume cu un zâmbet pe chip. Îi închiseseră ochii în care stăruia licărul soarelui, împinseseră pe deal scaunul, rămăseseră să se uite puțin peste întinderea pământului, până ce începuseră să se adune insectele de seară.

Au îngropat-o două zile mai târziu, pe o parcelă aproape de fosta ei casă. Îi spusese odată lui Jaslyn că oricine știe de unde este de fel atunci când știe unde vrea să fie îngropat. O ceremonie cuminte, doar fetele și un predicator. Au pus-o pe Gloria în pământ împreună cu unul dintre panourile zugrăvite de tatăl ei și cu o cutie de tinichea pentru ace de cusut care-i rămăsese de la maică-sa. Dacă exista un fel bun de a pleca de pe lume, acesta era.

Da, își spune, i-ar plăcea să stea și cu Claire așa, să petreacă vreo câteva momente, să găsească un pic de liniște, să lase clipele să se alungească. Și-a luat până și pijamaua, periuța de dinți, pieptănul. Acum însă îi e limpede că nu este bine-venită.

A uitat că ar putea fi și alții, că o viață se trăiește în multe feluri – atâtea plicuri nedesfăcute.

– Pot să o văd?

– Nu cred că ar trebui deranjată.

– Doar bag capul pe ușă.

– E cam târziu. Doarme. Mai vrei un pahar, ăă...?

Vocea i se ridică întrebătoare, fără să termine, căutându-i parcă numele. Dar știe, doar, cum o cheamă. Idiotul. E un dobitoc fără pereche. Vrea să pună mâna pe doliu și să-i dea o petrecere.

– Jaslyn, zice ea cu un zâmbet căznit.

– Mai bei ceva, Jaslyn?

– Nu, mulțumesc, mi-am luat o cameră la Regis.

– La Regis, super.

E cel mai luxos hotel la care se poate gândi, cel mai costisitor. Nici nu știe exact pe unde e, doar că e prin apropiere, însă numele îl schimbă pe Tom la față – zâmbeste și-i arată dinții extrem de albi.

Ea înfășoară într-un șervețel fundul paharului, îl lasă pe blatul de sticlă al măsuței de cafea.

– Păi... ar trebui să spun noapte bună. A fost o plăcere.

– Te rog, dă-mi voie să te conduc.

– Mă descurc, serios.

– Nu, nu, insist.

Îi atinge cotul, făcând-o să se chircească un pic. Rezistă impulsului de a-l întreba dacă a fost vreodată președintele vreunei frății studențești.

– Serios, zice când ajung la ascensor, știu să ies și singură de aici.

El se apleacă să o pupe pe obraz. Ea îi întinde în schimb umărul și-l atinge ușor pe bărbie.

– La revedere, spune încheind cuvântul cu o intonație cântată.

La parter, Melvyn îi cheamă un taxi și îndată e iarăși singură, de parcă nimic din parcursul serii nu s-ar fi întâmplat. Își caută în buzunar cartea de vizită de la Pino. O învârte între degete. Parcă-i și simte telefonul sunând în buzunar.

*

Singura cameră disponibilă de la St. Regis costă patru sute douăzeci și cinci de dolari pe noapte. Se gândește să caute alt hotel, ba chiar se gândește să-l sune pe Pino, dar apoi își împinge cardul de credit peste tejgheaua recepției. Mâinile îi tremură: înseamnă aproape chiria pe o lună și jumătate în Little

Rock. Fata de la recepție cere un act de identitate. Nu merită să stea la discuții pentru asta, deși celor doi de dinaintea ei nu le-a cerut.

Camera e minuscule. Televizorul e proșăpătit sus, pe perete. Apasă pe telecomandă. Sfârșitul furtunii. Nici un uragan anul acesta. Scoruri la baseball, la fotbal, încă șase morți în Irak.

Se tolănește pe pat, cu brațele sub cap.

Se dusesse în Irlanda la scurtă vreme de la atacurile asupra Afganistanului. Ar fi trebuit să fie în concediu. Sora ei făcea parte din echipa care coordona zborurile Statelor Unite pe aeroportul Shannon. Fuseseră scuipate pe străzile din Galway la ieșirea dintr-un restaurant. „Yankei spurcați, acasă cu voi!“ Nu se simțise la fel de rău ca atunci când o făcuseră cioară, lucru care se întâmplase după ce închiriaseră o mașină și ajunseseră pe partea greșită a carosabilului.

Irlanda o surprinsese. Se așteptase la drumeaguri înverzite și la coline falnice, la bărbați cu ciufuri de păr negru, la căsuțe albe, izolate pe dealuri. Se alesese însă cu pasarele feroviare și rampe auto și prelegeri din partea unor bețivani cu fețe căzute despre ce înseamnă de fapt cuvântul „strategie“. Ajunsesse să se retragă în carapace, incapabilă să-i asculte. Auzise una-alta, crâmpie, despre bărbatul acela, Corrigan, care murise odată cu mama ei. Voia să afle mai multe. Sora ei era exact opusul – Janice nu voia să aibă nimic de-a face cu trecutul. Trecutul o stânjenea. Trecutul era un avion care sosea cu cadavre din Orientul Mijlociu.

Așa că pornise cu mașina spre Dublin fără sora ei. Nu știa de ce, însă picuri de lacrimi i se tot agățau de gene: trebuia să le șteargă ca să se poată uita la drum. Trăgea adânc aer în piept, răsuflări tăcute în vreme ce drumul se lățea.

I-a fost destul de ușor să-l găsească pe fratele lui Corrigan. Era președintele unei companii de internet cu sediul într-un turn înalt de sticlă de pe Liffey.

– Vino să mă vezi, îi spusese la telefon.

Dublin era un oraș aflat într-o fulminantă dezvoltare. Malul luminat al fluviului. Croșetările pescărușilor. Ciaran avea șaizeci și ceva de ani și o peninsulă mică de păr pe frunte. Accentul îi era pe jumătate american – mai avea un birou, i-a spus, în Silicon Valley. Era îmbrăcat impecabil, la costum, cu o cămașă scumpă, cu gulerul desfăcut. Un smoc de păr cărunt i se ițea pe sub cămașă. Au luat loc la el în birou și i-a prefirat viața răposatului său frate, Corrigan, o viață care ei i s-a părut exotică și radicală.

Pe geam, către linia orizontului, se mișcau macarale. Lumina irlandeză părea să persiste. A mers cu ea peste fluviu, la un pub pitit pe o alee, un pub autentic, numai lemn de esență tare și iz de bere. Afară, un șir de poloboace argintii. A comandat o halbă de Guinness.

– Mama a fost îndrăgostită de el?

L-a făcut să râdă.

– A, nu, nu cred, nu.

– Ești sigur?

– În ziua aceea nu făcea decât s-o ducă acasă cu mașina, atât.

– Înțeleg.

– Era îndrăgostit de altă femeie. Din America de Sud – nu mai țin minte locul, Columbia, cred, sau Nicaragua.

– Aha.

Simțise nevoia ca mama ei să fi fost, măcar o dată, îndrăgostită.

– Păcat, a zis, cu ochi umezi.

Și i-a șters cu mâneca. Nu suporta să vadă lacrimi, cu nici o ocazie. Dramatică și sentimentală, ultimul lucru pe care-l voia.

Ciaran nu știa ce să facă cu ea. A ieșit și și-a sunat soția. Jaslyn a rămas la bar și a mai băut o bere, se simțea încălzită, dar și cuprinsă de amețeală. Poate

Corrigan o iubise în taină pe mama ei, poate se îndreptau spre un cuibușor de nebunii, poate că o dragoste fierbinte se iscase între ei în ultima clipă. Și-a dat seama că mama ei ar fi avut, dacă ar fi trăit, doar patruzeci și cinci sau patruzeci și șase de ani. Ar fi putut fi prietene. Ar fi stat de vorbă despre lucrurile astea, s-ar fi dus într-un bar amândouă, ar fi petrecut ceva timp, ar fi băut împreună o bere. Dar era, de fapt, ridicol. Cum să se fi dezbărat mama ei de viața pe care o ducea și să fi întors foaia? Cum să fi scăpat intactă? Să fi pus, adică, mâna pe mătură și fărâș? Gata, scumpo, ia-mi cizmele cu toc, aruncă-le în căruță, și am pornit-o spre vest. O prostie, știa asta. Și totuși. O seară să fi avut măcar. Să stea cu maică-sa și să se uite la felul în care își dă unghiile cu oă, cum toarnă cafea în ceașcă, cum își azvârle pantofii din picioare, un singur moment de viață obișnuită. Dând drumul la apă în cadă. Fredonând o melodie. Tăind pâinea prăjită. Absolut orice. Pe râul care curge leneș fericiți vom fi.

Ciaran s-a strecurat înapoi în pub și i-a zis, cu un accent american limpede:

– Ghici cine vine la cină?

Conducea un Audi nou-nouț, argintiu. Casa era pe malul mării, zugrăvită în alb, cu trandafiri în față și un gard fumuriu de fier forjat. O vânduse la un moment dat și trebuise apoi s-o cumpere iar, cu mai bine de un milion de dolari.

– Îți vine a crede? Un milion și ceva.

Lara, nevastă-sa, lucra în grădină, curățând cu un foarfece butașii de trandafir. Era plăcută, subțire, blândă, cu părul cărunt prins într-un coc la spate. Avea ochi nespui de albaștri, păreau ca niște picuri dintr-un cer de septembrie. Și-a scos mănușile de grădinărit. Avea pete de culoare pe palme. A tras-o pe Jaslyn spre ea, a ținut-o la piept, parcă, o clipă prea mult: mirosea a vopsea.

Înăuntru, puse pe pereți, o mulțime de lucrări artistice. S-au plimbat prin interior, fiecare cu câte un pahar de vin alb, răcoros, în mână.

Picturile îi plăceau: peisaje radicale din Dublin traduse în linie, umbră, culoare. Lara publicase un album de artă și reușise să-și vândă unele lucrări

pe la piețele în aer liber din Merrion Square, numai că-și pierduse, spunea, sensibilitatea americană.

Lăsa într-un fel impresia unei ruine frumoase.

Au ajuns iarăși în spate, în grădină, s-au așezat în curtea interioară, cu o așchie de lumină albă pe cer. Ciaran a abordat subiectul pieței imobiliare din Dublin: vorbeau de fapt, a băgat de seamă Jaslyn, despre pierderi ascunse, nu profituri, toate lucrurile prin care trecuseră de-a lungul vremii.

După cină, au pornit cu toții la o plimbare pe faleză, până la Martello Tower și înapoi. Stelele, în Dublin, păreau urme de vopsea pe pânza cerului. Fluxul se dusesse de mult. O întindere enormă de nisip dispărea în beznă.

– Încolo e Anglia, a zis Ciaran fără vreun motiv evident.

Îi pusese jacheta lui pe umeri, Lara o luase de braț și porniseră așa, strângând-o pe ea la mijloc. Se desprinsese cu câtă delicatețe putuse și se întorsese la Limerick a doua zi, dis-de-dimineată. Chipul surorii ei radia. Janice tocmai cunoscuse un bărbat. Era la al treilea tur, a zis – imaginează-ți. Și purta 47 la încălțăminte, a adăugat făcând cu ochiul.

Sora ei a fost detașată acum doi ani la ambasada din Bagdad. Primește când și când câte o carte poștală de la ea. Pe una dintre ele este imaginea unei femei în burka: Distracție în soare.

Zorii se ivesc cu albeață ca a iernii. Descoperă, de dimineată, că micul dejun nu i-a fost inclus în prețul camerei. Poate doar să zâmbească. Patru sute douăzeci și cinci de dolari, și nu are micul dejun inclus.

Se întoarce în cameră, ia toate prosoapele din baie, loțiunea, cârpa de lustruit pantofi, dar tot lasă un bacșiș celor care fac curățenie.

Iese în zonă căutând un loc să-și bea cafeaua, la nord de Fifty-fifth Street.

Lumea întreagă e un Starbucks, și uite că nu izbutește să dea de unul.

Se oploșește într-un mic bistro. Frișcă în cafea. Chiflă cu unt. Dă târcoale apartamentului lui Claire, se oprește afară, ridică privirea. E o clădire frumoasă, din cărămidă, cu cornișe. E însă prea devreme să treacă pe-acolo, decide. O apucă spre est către metrou, cu geanta de voiaj aruncată peste umăr.

Îi place energia instantanee a zonei Village. E de parcă toate chitarele și-au găsit, brusc, adăpost prin ieșiri de incendiu. Pe cărămizile zidăriei strălucește lumina soarelui. Pe pervazurile înalte sunt ghivece cu flori.

Poartă o bluză deschisă la gât și blugi strâmți. Se simte în largul ei, de parcă străzile ar face-o să se miște în voie.

Trece pe lângă ea un bărbat cu un câine la piept, sub cămașă. Zâmbește și se uită cum se depărtează. Câinele se cațără pe umărul omului și se uită înapoi către ea, cu ochi mari și catifelati. Îi face din mână, vede câinele dispărând iarăși sub cămașa bărbatului.

Dă peste Pino într-o cafenea de pe Mercer Street. E exact pe cât de simplu și-a imaginat: nu are habar de ce, dar a fost de la început convinsă că-l va găsi cu ușurință. L-ar fi putut suna, dar a decis să n-o facă. Mai bine să-l caute, să-l descopere în metropola asta cu populație de milioane. E singur, stă aplecat asupra ceștii de cafea și citește La Repubblica. Pe ea o cuprinde pe neașteptate teama că pe undeva e și o femeie, una, poate, care are să i se alăture din clipă în clipă, dar nu-i pasă.

Își ia o cafea, trage scaunul și se așază la masă, alături. El își saltă ochelarii de citit pe frunte și se lasă pe spătar râzând.

– Cum de m-ai găsit?

– Am un GPS intern. Cum a fost la jazz?

– A, niște jazz, acolo. Prietena ta cea bătrână cum e?

– Nu știu sigur. Încă.

– Încă?

– O s-o văd mai târziu, astăzi. Spune-mi... pot să te întreb? Mda, în fine... ce te aduce pe aici? În oraș?

– Chiar vrei să știi?

– Mda, așa cred.

– Ești gata?

– Cum nu se poate mai gata.

– Cumpăr un joc de șah.

– Un ce?

– E artizanal. Trebuie să-l iau de la un meșter de pe Thompson Street. O obsesie de-a mea. De fapt... e pentru fiul meu. Dintr-un lemn special, canadian. Și tipul ăsta e un maestru al...

– Ai venit tocmai din Little Rock ca să ridici un set de șah?

– Trebuia să ies un pic, presupun.

– Chiar așa.

– Și, na, o să i-l duc în Frankfurt. Rămân câteva zile, ne distrăm un pic. Și după aceea înapoi în Little Rock, iarăși la treabă.

– Cum stai cu amprenta de carbon?

El zâmbește, soarbe ultimii stropi din ceașcă. Ea își dă seama deja că-și vor petrece aici dimineața, că vor tăia frunză la câini în Village, apoi vor lua un prânz timpuriu, el se va înclina să-i atingă gâtul, ea îi va reține acolo mâna, se vor duce la un hotel, vor face dragoste, vor trage în lături draperiile, își vor povesti, se vor amuza, ea va adormi iar cu mâna pe pieptul lui, îl va săruta de

rămas-bun apoi mai târziu, la întoarcerea în Arkansas, în mesagerie va intra apelul lui și-i va lăsa pe noptieră numărul, așteptând să decidă.

– Altă întrebare?

– Mda?

– Câte poze cu femeii ai în telefon?

– Nu multe, zice el arătându-și dinții într-un zâmbet. Dar tu? Câți tipi?

– Milioane.

– Chiar așa?

– Miliarde, de fapt.

O singură dată în viață se întorsese pe Deegan. Cu zece ani în urmă, proaspătă absolventă de facultate. Voia să știe pe unde făcuseră trotuarul mama și bunica ei. Pornise cu o mașină închiriată de la aeroportul JFK și ajunsese să se blocheze în trafic, bară la bară. Un șir de mașini de-un kilometru în față. Și în oglinda retrovizoare se vedea nemișcarea. Un sendviș din Bronx.

Se întorsese acasă, așadar, numai că nu simțea asta ca pe o întoarcere la baștină.

Nu mai fusese pe-acolo de la cinci ani. Își amintea niște coridoare gri și o cutie poștală sufocată cu pliante: atâta tot.

Oprise mașina de tot și tocmai butona sistemul audio când surprinsese un crâmpei de mișcare mai în susul străzii. Un bărbat se aburca prin partea de sus a unei limuzine, ca o lighioană sudată din bucăți stranii. I-a văzut mai întâi capul, după aceea umerii ieșindu-i pe trapa din tavan. Apoi capul i s-a smucit brusc, ca și cum ar fi fost împușcat. Se aștepta acum și la o țâșnătură de sânge peste caroserie. Dar, în loc de asta, omul a întins brațul indicând ceva cu el, de parcă ar fi dirijat traficul. Iarăși o smucitură. De fiecare dată

mai repede și mai repede. Era ca un dirijor bizar, la costum. Cravata suflată de vânt arăta, în răsucirile lui, ca un ac de ceasornic. Mâinile i s-au ridicat din amândouă laturile și și-a săltat corpul întreg prin deschizătură, era afară acum, în picioare pe limuzină, cu picioarele mult depărtate și degetele extinse. Răcnind la șoferii din preajmă.

A observat că se opriseră și alții, cu brațele încolăcite peste propriile portiere deschise, un șir mic de capete întoarse, ca discurile florii-soarelui, în aceeași direcție. Un secret pe care-l împărtășeau. O femeie a început să claxoneze, a auzit un țipăt și abia atunci a observat coiotul care se strecura printre mașini.

Părea de un calm suveran, lipăind prin arșiță, oprindu-se apoi și răsucindu-se pe loc de parcă s-ar fi uitat cu mirare către vreun straniu tărâm al minunilor.

Numai că, ce să vezi, coiotul se îndrepta spre oraș și nu invers. Rămăsese așezată și îl urmărise cum se apropia. Animalul traversase pe altă bandă, la două mașini în fața ei. Coiotul nu ridicase privirea, ea însă observase cât de galbeni îi erau ochii.

Îl văzuse, în oglindă, depărtându-se la pas. Îi venea să țipe la el, să-i zică să se întoarcă, trebuia să se ducă înapoi pe unde venise, să se răsucească pe loc și s-o rupă la fugă. Observase apoi, în depărtare, girofaruri rotindu-se. Veneau hingherii. Trei bărbați cu plase dădeau târcoale prin trafic.

Când auzise pocnetul puștii se gândise, mai întâi, că era de la vreo tobă de eșapament.

Îi place cuvântul „mamă“ și toate complicațiile pe care le aduce. Nu e interesată de adevărată sau biologică sau adoptivă ori ce alte soiuri de mame or mai fi pe lume. Gloria i-a fost mamă. La fel și Jazzlyn. Ca niște străine pe verandă erau Gloria și Jazzlyn, cu soarele lăsându-se către apus: nu făceau decât să stea alături și nici una nu era în stare să-și dea seama ce știe cealaltă, așa că zăboveau fără o vorbă și se uitau cum se micșorează ziua. Una zicea noapte bună, cealaltă aștepta.

Se găsesc unul pe celălalt cu încetineală, șovăielnic, timid, se retrag, se contopesc iar, și-și dă brusc seama că n-a cunoscut cu adevărat corpul altcuiva. Stau întinși, după aceea, fără să-și vorbească, cu trupurile atingându-li-se ușor, până ce într-un târziu ea se ridică și, fără zarvă, își pune hainele.

Florile sunt de prost gust, gândește în momentul în care le cumpără. Hârtie cerată de ambalaj, inflorescențe subțiri, emanând un miros ciudat, de parcă cineva din prăvălie le-ar fi dat cu parfum fals. Dar altă florărie nu găsește deschisă. Și lumina scapătă, seara stă să dispară. Pornește spre vest, către Park, încă simțind gâdilături în corp, mâna lui fantomă pe șold.

În ascensor, mirosul ieftin al florilor se ridică. Ar fi făcut bine să se uite, să caute un magazin mai de soi, dar e prea târziu acum. Nu contează. Coboară la ultimul etaj, pantofii i se cufundă în mocheta moale. E un ziar pe jos lângă ușa lui Claire, isteria zornăitoare a războiului. Optsprezece victime azi.

Un fior îi urcă pe brațe.

Sună, sprijină florile de cadrul ușii, în vreme ce aude clicul broaștei.

Tot infirmierul jamaican îi deschide. Fața îi e lată și relaxată. Are părul împletit în dreaduri scurte.

– A, bună.

– Mai e cineva aici?

– Pardon? face el.

– Mă întrebam dacă mai e cineva acasă.

– Nepotul ei, în cealaltă cameră. Moțăie.

– De când e aici?

– Tom? A rămas peste noapte. Stă de câteva zile. A primit și musafiri.

Se ivește un moment de încordare când infirmierul încearcă să-și dea seama de ce s-a întors ea, ce pofteste, cât o să stea. Mâna lui rămâne peste cadrul ușii. Dar imediat se apleacă spre ea și-i șoptește conspirativ:

– A adus niște agenți imobiliari la petrecerile lui, știți?

Jaslyn zâmbește, clatină din cap: nu contează, nu va îngădui să conteze.

– Credeți că aş putea să o văd?

– Sigur că da. A avut un atac cerebral, știți, nu-i așa?

– Da.

Se oprește în vestibul.

– A primit felicitarea mea? I-am trimis una mare, caraghioasă.

– A, de la dumneavoastră era? E amuzantă. Îmi place.

Întinde brațul în lung de coridor, îi arată direcția camerei. Ea se deplasează prin semiîntuneric ca și cum ar împinge un vâl. Se oprește, răsuțește mânerul de sticlă al ușii de la dormitor. Scoate un țacănit. Ușa se rotește în balamale. I se pare că pășește în gol de pe o margine. Odaia arată întunecat și greoi, lasă impresia de îmbâcseală. Un triunghi minuscul de lumină, unde perdelele groase nu se întâlnesc întru totul.

Se oprește o clipă, să i se obișnuiască ochii. Jaslyn vrea să alunge întunericul, să tragă perdelele, să întredeschidă fereastra, dar Claire e adormită, cu pleoapele închise. Își trage un scaun alături de pat, lângă o perfuzie salină. Perfuzia nu e conectată. Pe noptieră e un pahar. Și un pai. Mai e un creion. Și un ziar. Și cartea ei poștală, printre multe altele. Mijește ochii în beznă. Fă-te bine repede, păsărică zănatică. Nu mai e sigură, acum, că a nimerit-o cu umorul; poate ar fi trebuit să-i ia ceva drăguț și sobru. Nu se știe niciodată. N-ai de unde să știi.

Ridicarea și coborârea pieptului lui Claire. Corpul îi e o ruină străvezie. Sâni

căzuți, pleoapele înfundate adânc, gâtul striat, articulația întortocheată. Viața pictată pe ea, retrăgându-se din ea. Pleoapele îi tremură. Jaslyn se dă mai aproape. Simte un damf de aer stătut. Iarăși un tremur al pleoapei. Ochii se deschid și privesc fix. Albul lor în întuneric. Claire deschide și mai tare ochii, nu zâmbește, nu spune o vorbă.

Cearșafurile sunt apucate deodată. Jaslyn își coboară privirea spre mâna stângă a lui Claire. Degetele se mișcă în sus și-n jos de parcă ar cânta la pian. Galbenul creponat al vârstei. Persoana pe care o cunoaștem mai întâi, își spune, nu este aceeași cu cea pe care o cunoaștem în cele din urmă.

Se aude bătaia unui ceas.

Nu e mai nimic altceva care să distragă atenția de la această seară, doar un ceasornic, într-un timp nu prea depărtat de timpul prezent, și totuși un timp nu prea depărtat de trecut, neștiuta expandare a cauzalității către intervalul zilei de mâine, lucrurile simple, granulația cadrului de lemn al patului în lumină, rămășița întunecată încă stăruind în părul bătrânei, firul de umezeală de pe punga de plastic, încrețirea petalei florii, rama ciobită a fotografiei, buza unei căni, urma de ceai maronie prin dreptul marginii, o integramă rămasă neterminată, galbenul unui creion bălăngănindu-se peste marginea mesei, un capăt ascuțit, cel cu radiera, în aer. Fragmente ale unei ordini umane. Jaslyn întoarce creionul din drum, în siguranță, se ridică, ocolește capătul celălalt al patului, pășește spre fereastră. Lasă palmele pe pervaz. Desface un pic mai mult perdelele, deschide triunghiul, saltă infinitezimal geamul, simte cuibărirea unei adieri de vânt pe piele: cenușa, praful, lumina împingând acum deoparte întunericul din lucruri. Continuăm să umblăm poticnit acum, absorbim lumina din întuneric ca să o facem să dureze. Ridică și mai mult geamul. Afară sunt sunete, se fac din ce în ce mai clare în tăcere, mai întâi traficul, vuietul de motor, macarale, copii, locuri de joacă, crengile, pe bulevard, plesnindu-se unele pe altele.

Perdeaua cade la loc, însă pe mochetă s-a deschis un coridor de strălucire. Jaslyn se apropie iarăși de pat, își scoate pantofii, îi leapădă deoparte. Buzele lui Claire se desfac infinitezimal. Nu spune nici un cuvânt, e doar o diferență în răsuflarea ei, o grație măsurată.

„Orbecăim“, își spune Jazzlyn, „aducem puțin zgomot în tăcere, găsim în alții

continuarea noastră. E aproape destul.“

Încetișor, Jaslyn se așază pe marginea patului. Întinde tălpile, își suie apoi picioarele, cu grijă, să nu zguduie salteaua. Potrivește o pernă, se întinde, culege un fir de păr dintre buzele lui Claire.

Jaslyn se gândește iarăși la o caisă – nu știe de ce, dar la asta se gândește, la peliță, la savoare, la dulceață.

Lumea se învârte. Ne poticnim pe ea. E destul.

Se întinde alături de Claire, peste cearșafuri. Izul acrișor, în aer, al răsuflării bătrânei. Ceasornicul. Ventilatorul. Adierea.

Lumea rotindu-se fără oprire.

Nota autorului

Philippe Petit a mers pe un fir întins între turnurile World Trade Center, pe data de 7 august 1974. Am folosit traversarea în romanul de față, însă toate celelalte evenimente și personaje sunt fictive. Mi-am luat anumite libertăți cu traversarea lui Petit, încercând, totodată, să rămân fidel texturii momentului și ambianței sale. Cititorii interesați de parcursul echilibristic al lui Petit ar trebui să apeleze la cartea lui, *To Reach the Clouds* (Faber and Faber, 2002), pentru o relatare mai personală. Fotografia utilizată la pagina 344 este a lui Vic LeLuca, Rex Images, 7 august 1974, copyright Rex USA. Le sunt profund îndatorat ambilor artiști.

Titlul cărții provine de la un poem al lui Alfred, Lord Tennyson, numit „Locksley Hall”. Acesta, la rândul-i, a fost puternic influențat de „Mu’allaqat” sau „Poemele Suspendate”, șapte lungi poeme arabe scrise în secolul al șaselea. Textul lui Tennyson menționează „piloți ai sângeriului amurg lăsându-și prețioasa lor povară”, iar „Mu’allaqat” întreabă: „Există vreo nădejde că această pustiire îmi va aduce alinare?” Literatura ne poate aminti că nu toate cele ale vieții sunt puse deja pe hârtie: rămân încă nenumărate povești de spus.

Mulțumiri

Această istorisire datorează imensă recunoștință multora – polițiștilor care m-au plimbat cu mașina prin oraș; doctorilor care mi-au răspuns răbdători la întrebări; tehnicienilor din domeniul computerelor care m-au ghidat prin labirint; și tuturor celor care m-au ajutat pe parcursul procesului de scriere și editare. Adevărul adevărat este că la tastatura unui scriitor bat multe mâini. Mă tem că voi uita unele nume, dar le sunt profund recunoscător următorilor, pentru întregul lor sprijin și ajutor: Jay Gold, Roger Hawke, Maria Venegas, John McCormack, Ed Conlon, Joseph Lennon, Justin Dolly, Mario Mola, dr. James Marion, Terry Cooper, Cenia Arroyave, Paul Auster, Kathy O'Donnell, Thomas Kelly, Elaina Ganim, Alexandra Pringle, Jennifer Hershey, Millicent Bennett, Giorgio Gonella, Andrew Wylie, Sarah Chalfant și tuturor celor de la Wylie Agency, Caroline Ast și de la Belfond din Paris. Mulțumiri lui Philip Gourevitch și celor de la The Paris Review. Pentru studenții și colegii mei de la Hunter College, în special Peter Carey și Nathan Englander. Iar în final nimeni nu merită mai multe mulțumiri decât Allison, Isabella, John Michael și Christian.

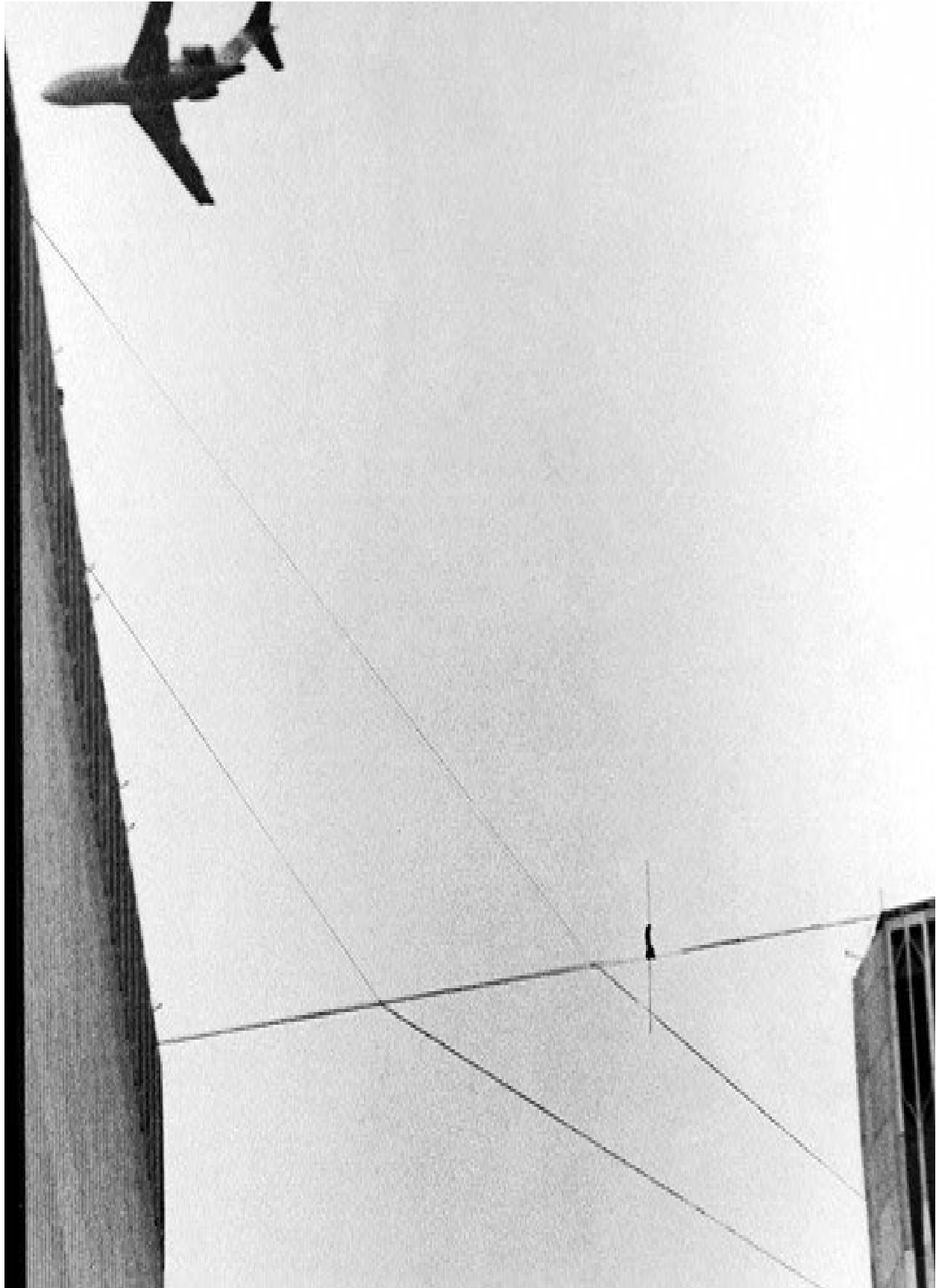

Foto: © fernando yunque marcano